SANCTAE HILDEGARDIS SCIVIAS SIVE VISIONUM AC REVELATIONUM LIBRI TRES.

LIBER PRIMUS.

PRAEFATIO.

Ecce quadragesimo tertio temporalis cursus mei anno, cum coelesti visioni magno timore, tremula intentione inhaererem, vidi maximum splendorem, in quo facta est vox de coelo ad me dicens: O homo fragilis, et cinis cineris et putredo putredinis, dic et scribe quae vides et audis. Sed quia timida es ad loquendum, et simplex ad exponendum, et indocta ad scribendum ea, dic et scribe ea non secundum os hominis, nec secundum intellectum humanae adinventionis, nec secundum voluntatem humanae compositionis, sed secundum id quod ea in coelestibus desuper in mirabilibus Dei vides et audis; ea sic edisserendo proferens, quemadmodum et auditor verba praeceptoris sui percipiens, ea secundum tenorem locutionis illius, ipso volente, ostendente et praecipiente propalat. Sic ergo et tu, o homo, dic ea quae vides et audis: et scribe ea non secundum te, nec secundum alium hominem, sed secundum voluntatem scientis, videntis et disponentis omnia in secretis mysteriorum suorum. Et iterum audivi vocem de coelo mihi dicentem: Dic ergo mirabilia haec, et scribe ea hoc modo edocta, et dic. Actum est in millesimo centesimo quadragesimo primo Filii Dei Jesu Christi incarnationis anno,

cum quadraginta duorum annorum septemque mensium essem, maximae coruscationis igneum lumen aperto coelo veniens, totum cerebrum meum transfudit, et totum cor totumque pectus meum velut flamma non tamen ardens, sed calens ita inflammavit, ut sol rem aliquam calefacit super quam radios suos immittit. Et repente intellectum expositionis librorum videlicet Psalterii, Evangeliorum et aliorum catholicorum tam Veteris quam Novi Testamenti voluminum sapiebam, non autem interpretationem verborum textus eorum, nec divisionem syllabarum, nec cognitionem casuum aut temporum callebam. Virtutem autem mysteriorum, secretarum et admirandarum visionum a puellari aetate, scilicet a tempore illo cum quinquennis essem usque ad praesens tempus, mirabili modo in me senseram, sicut et adhuc: quod tamen nulli hominum exceptis quibusdam paucis et religiosis qui in eadem conversatione vivebant qua et ego eram, manifestavi, sed interim usque ad id temporis quo illud Deus sua gratia manifestari voluit, sub quieto silentio compressi. Visiones vero quas vidi: non eas in somnis, nec dormiens, nec in phrenesi, nec corporeis oculis aut auribus exterioris hominis, nec in abditis locis percepi, sed eas vigilans, circumspiciens in pura mente oculis et auribus interioris hominis, in apertis locis secundum voluntatem Dei accepi. Quod quomodo sit, carnali homini perquirere difficile est. Sed puellari meta transacta: cum ad praefatam aetatem perfectae fortitudinis pervenissem, audivi vocem de coelo dicentem: Ego lux vivens, et obscura illuminans; hominem quem volui, et quem mirabiliter secundum quod mihi placuit excussi in magnis mirabilibus ultra modum antiquorum hominum qui in me multa secreta viderunt posui; sed in terram stravi illum, ut se

non erigeret in ulla elatione mentis suae. Mundus quoque non habuit in eo gaudium, nec delectationem, nec exercitationem in rebus illis quae ad ipsum pertinent, quia eum de pertinaci audacia abstraxi, timorem habentem, et in laboribus suis paventem. Ipse enim in medullis et in venis carnis suae doluit: constrictum animum et sensum habens, atque multam passionem corporis sufferens, ita quod in eo nulla securitas habitavit, sed in omnibus causis suis se culpabilem aestimavit. Nam ruinas cordis ejus circumsepsi, ne mens ipsius per superbiam aut per vanam gloriam se elevaret, sed magis in omnibus his timorem et dolorem quam gaudium aut petulantiam sentiret. Unde in amore meo scrutatus est in animo suo, ubi illum inveniret qui viam salutis curreret. Et quemdam invenit et eum amavit, agnoscens quod fidelis homo esset et similis sibi in aliqua parte laboris illius qui ad me tendit, tenensque eum simul cum illo in omnibus his per supernum studium contendit, ut absconsa miracula mea revelarentur. Et idem homo super semetipsum se non extulit, sed ad illum in ascensionem humilitatis et in intentione bonae voluntatis quem invenit, se in multis suspiriis inclinavit. Tu ergo, o homo, qui haec non in inquietudine deceptionis, sed in puritate simplicitatis accipis ad manifestationem absconditorum directa, scribe quae vides et audis.

Sed ego, quamvis haec viderem et audirem, tamen propter dubietatem et malam opinionem, et propter diversitatem verborum hominum, tamdiu non in pertinacia, sed in humilitatis officio scribere recusavi, quousque in lectum aegritudinis, flagello Dei depressa caderem, ita quod tandem multis infirmitatibus compulsa: testimonio cujusdam nobilis et bonorum morum puellae et hominis illius quem occulte (ut

praefatum est) quaesieram et inveneram, manus ad scribendum apposui. Quod dum facerem, altam profunditatem expositionis librorum, ut praedixi, sentiens, viribusque receptis de aegritudine me erigens: vix opus istud decem annis consumans ad finem perduxi. In diebus autem Henrici Moguntini archiepiscopi et Conradi Romanorum regis et Cunonis abbatis in monte Beati Disibodi pontificis, sub papa Eugenio, hae visiones et verba facta sunt. Et dixi et scripsi haec, non secundum adinventionem cordis mei aut ullius hominis, sed ut ea in coelestibus vidi, audivi et percepi per secreta mysteria Dei. Et iterum audivi vocem de coelo mihi dicentem: Clama ergo et scribe sic.

VISIO PRIMA.

SUMMARIUM.---*De fortitudine et stabilitate aeternitatis regni Dei. De timore Domini. De iis qui pauperes spiritu sunt. Quod virtutes a Deo venientes, timentes Deum et pauperes spiritu custodiunt. Quod agnitioni Dei abscondi non possunt studia actuum hominum. Salomon de eadem re.*

Vidi quasi montem magnum, ferreum colorem habentem, et super ipsum quemdam tantae claritatis sedentem, ut claritas ipsius visum meum hebetaret, a quo ex utraque parte sui, lenis umbra velut ala mirae latitudinis et longitudinis porrigebatur. Et ante ipsum ad radicem ejusdem montis quaedam imago undique plena oculis stabat, cujus nullam humanam formam prae oculorum multitudine discernere valebam, et ante istam,

imago alia puerilis aetatis, pallida veste, sed albis calceamentis induta, super cujus caput tanta claritas de eo qui super montem ipsum sedebat descendit, ut faciem ejus intueri non valerem, sed ab eodem qui super montem illum sedebat: multae viventes scintillae prodibant, quae easdem imagines magna suavitate circumvolabant. In ipso autem monte quasi plurimae fenestellae cernebantur, in quibus velut capita hominum, quaedam pallida et quaedam alba apparuerunt. Et ecce qui super montem sedebat, fortissima et penetrantissima voce clamabat, dicens: O homo fragilis pulvis de pulvere terrae, et cinis de cinere, clama et dic de introitu incorruptae salvationis: quatenus ii erudiantur qui medullam Scripturarum videntes, eam nec dicere, nec praedicare volunt, quia tepidi et hebetes ad conservandam justitiam Dei sunt, quibus clausuram mysteriorum resera: quam ipsi timidi in abscondito agro sine fructu celant. Ergo in fontem abundantiae ita dilatare, et ita in mystica eruditione efflue, ut illi ab effusione irrigationis tuae concutiantur, qui te propter praevaricationem Evae volunt contemptibilem esse. Nam tu acumen hujus profunditatis ab homine non capis, sed a superno et tremendo judice illud desuper accipis, ubi praeclara luce haec serenitas inter lucentes fortiter lucebit. Surge ergo, clama et dic: quae tibi fortissima virtute divini auxilii manifestantur, quoniam ille qui omni creaturae suae potenter et benigne imperat, ipsum timentes et ipsi suavi dilectione in spiritu humilitatis famulantes, claritate supernae illustrationis perfundit, et ad gaudia aeternae visionis in via justitiae perseverantes perducit.

Unde etiam, ut vides, mons iste magnus ferreum colorem habens, designat fortitudinem et stabilitatem aeternitatis regni

Dei; quae nullo impulsu labentis mutabilitatis potest exterminari, et super ipsum quidam tantae claritatis sedens, ut claritas ipsius visum tuum hebetaret: ostendit in regno beatitudinis, ipsum qui in fulgore indeficientis serenitatis toti orbi terrarum imperans superna divinitate, humanis mentibus incomprehensibilis est. Sed ab utraque parte sui lenis umbra velut ala mirae latitudinis et longitudinis extenditur: quod est et in admonitione et in castigatione beatae defensionis suavis et lenis protectio, ineffabilem justitiam in perseverantiam verae aequitatis juste et pie demonstrans.

Et ante ipsum ad radicem ejusdem montis quaedam imago undique plena oculis stat, quia coram Deo in humilitate regnum Dei inspiciens timore Domini vallatus perspicuitate bonae et justae intentionis studium et stabilitatem suam in hominibus exercet, ita quod ejus nullam humanam formam prae ipsis oculis discernere vales, quoniam omnem oblivionem justitiae Dei quam saepius homines in taedio mentis suae sentiunt per acutissimam aciem inspectionis suae ita abjicit: quod mortalis inquisitio vigilantiam ejus in debilitate sua non discutit.

Unde et ante istam, imago alia puerilis aetatis, pallida tunica, sed albis calceamentis induta apparet, quia praecedente timore Domini, illi qui pauperes spiritu sunt subsequuntur, quoniam timor Domini in devotione humilitatis beatitudinem paupertatis spiritus fortiter tenet; quae non jactantiam nec elationem cordis appetit, sed simplicitatem et sobrietatem mentis diligit, non sibi sed Deo velut in pallore subjectionis justa opera sua quasi indumentum pallidae tunicae tribuens, et candida vestigia Filii Dei fideliter subsequens. Super cujus caput tanta claritas de sedente super montem descendit, ut

faciem ejus intueri non possis; quia potestatem et fortitudinem beatitudinis ejus serenitas visitationis illius, qui omni creaturae laudabiliter imperat tantam infundit ut copiositatem ipsius mortali et infirma consideratione capere non valeas, quoniam et ille qui coelestes divitias habet, paupertati humiliter se subdidit.

Sed quod ab eodem qui super montem illum sedet multae viventes scintillae exeunt, quae easdem imagines magna suavitate circumvolant: hoc est quod ab omnipotente Deo diversae et fortissimae virtutes in divina claritate fulgentes veniunt, quae illos qui Deum veraciter timent et qui paupertatem spiritus fideliter amant, suo adjutorio et custodia circumdantes ardenter amplectuutur et deliniunt. Unde et in ipso monte quasi plurimae fenestellae videntur, in quibus velut capita hominum quaedam pallida, et quaedam alba apparent; quia in summa altitudine, profundissimae et perspicacissimae agnitioni Dei nec celari, nec abscondi possunt studia actuum hominum, cum et teporem et candorem in semetipsis saepissime demonstrent, quoniam et modo homines et in cordibus et in factis suis fatigati in contumelia dormitant: modo exsuscitati in honore evigilant, quemadmodum Salomon in voluntate mea testatur, dicens: *Egestatem operata est manus remissa, manus autem fortium divitias parat* **(Prov. X)**. Quod dicitur, debilem et pauperem se homo ille fecit, qui noluit justitiam operari, nec iniquitatem delere, nec debitum remittere, ubi a mirabilibus operum beatitudinis otiosus permansit. Qui autem operatur fortissima opera salutis: viam veritatis currens, fontem salientis gloriae capit, in quo pretiosissimas divitias in terra et in coelo sibi parat. Unde quicunque scientiam in Spiritu

sancto et pennas in fide habet, ille admonitionem meam non transgrediatur, sed eam in gustu animae suae amplectendo percipiat.

VISIO SECUNDA.

SUMMARIUM.---*Quod beati angeli nullo impulsu injustitiae territi, ab amore et laude Dei abstrahuntur. Quod Lucifer decorem et vim fortitudinis suae considerans superbivit, et ideo cum sibi consentientibus a coelesti gloria ejectus est. Quod Deus injustus esset, si eum non dejecisset. Verba Job ad eamdem rem. De inferno qui in voracitate sua submersionem animarum tenet. Quod in dejectione diaboli, infernus factus est. Quod gehenna impoenitentibus obvia est; purgandis caetera tormenta posita sunt. Verba Ezechielis de eadem re. De diabolica fraude primum hominem per serpentem decipiente. Quod diabolus nescivit arborem illam interdictam esse, nisi ex Evae responsione. Quae tenenda vel quae vitanda sint in conjugio. Verba apostoli de eadem re. Cur ante incarnationem Domini, quidam plures uxores haberent. Cur nec homo nec angelus hominem liberare potuit, sed solus Dei Filius. Verba Sapientiae de eadem re. Quod consanguinei conjugio non copulentur. Exemplum de lacte. Cur in Veteri Testamento, conjugium inter consanguineos concessum sit: in Novo prohibitum. Quod vir non nisi in forti aetate, non nisi nubilem uxorem ducat. De vitanda illicita et libidinosa pollutione. Quare mulier post partum, vel a viro corrupta, in oculto maneat, et ab ingressu templi abstineat. Qui in*

commistione praegnantis se polluunt, homicidae sunt. Oseae de eadem re. De commendatione castitatis. Joannes de eadem re. Quod expulso Adam, Deus paradisum munivit. Quod quia homo Deo rebellis exstitit, creatura ei prius subjecta, se illi opposuit. De amoenitate paradisi, quae succum et vim terrae tribuit ut anima corpori. Cur Deus hominem talem fecit ut peccare posset. Quod homo non debet summa perscrutari; cum nec infima valeat examinare. Quod homo nunc clarior fulget quam prius in coelo. Similitudo horti, ovis et margaritae ad hominem. De commendatione humilitatis et charitatis quae clariores caeteris virtutibus existunt.

Deinde vidi velut maximam multitudinem viventium lampadarum, multam claritatem habentium; quae igneum fulgorem accipientes, serenissimum splendorem adeptae sunt. Et ecce lacus multae latitudinis et profunditatis apparuit, os velut os putei habens et igneum fumum cum multo fetore evomens de quo etiam teterrima nebula exhalans ad finem usque quasi visu imperceptibilem attigit, et in quadam clara regione candidam nubem quae de pulchra hominis forma plurimas stellas in se continens exierat, afflavit, et illam ac eamdem hominis formam ex illa regione ejecit. Quo facto, lucidissimus splendor regionem illam circumdedit, et ita omnia elementa mundi, quae prius in magna quiete constiterant, in maximam inquietudinem versa horribiles terrores ostenderunt. Et iterum audivi illum qui mihi prius locutus fuerat, dicente: Deum fideli devotione subsequentes, et in dilectione ejus digno amore ardentes, a gloria supernae beatitudinis nullo impulsu injustitiae territi abstrahuntur, cum illi qui Deum ficte attendunt: non solum ad majora non promoveantur, sed etiam ab iis quae se habere fallaciter

putant, justa examinatione dejiciantur. Quod et haec maxima multitudo viventium lampadarum, multam claritatem habentium ostendit: quae est plurimus exercitus supernorum spirituum in beata vita fulgentium, ac in multo decore et ornatu existentium, quoniam cum a Deo creati sunt: non superbam elationem arripuerunt, sed in divino amore fortiter perstiterunt. Nam ipsi igneum fulgorem accipientes, ita serenissimum splendorem adepti sunt, quia cum Lucifer cum suis superno Creatori rebellari conaretur, isti zelum Dei in casu illius et illi consentientium habentes, vigilantiam divinae dilectionis induerunt, cum illi caecitatem ignorantiae qua Deum scire noluerunt, incurrerunt. Quomodo? In casu diaboli in illis angelicis spiritibus qui cum Deo in rectitudine perseveraverunt, maxima laus exorta est, quoniam illuminati visu perspicaciter agnoverunt quod Deus immobilis, sine ulla mutatione ullius mutabilitatis in potentia sua perseverat, ita quod a nullo bellatore superari poterit. Et ita in amore ejus exardescentes, et in rectitudine perseverantes, omne domicilium injustitiae contempserunt.

Sed Lucifer qui ob superbiam suam de coelesti gloria ejectus est, in initio creationis suae talis ac tantus exstitit, quod nullum defectum nec in decore nec in fortitudine sua sensit. Unde cum decorem suum inspiceret, et cum vim fortitudinis suae in semetipso consideraret, superbiam invenit, quae ipsi promisit ut inciperet quod vellet, quia perficere posset quod incepisset. Et videns locum ubi se collocare posse putavit, ibi decorem et fortitudinem suam ostendere volens, in semetipso sic dicebat: Volo fulgere illic, quemadmodum et iste hic. Cui omnis acies ejus assensum dedit, dicens: Quod tu vis, hoc et nos volumus. Et cum in superbiam elatus illud perficere vellet quod

cogitaverat, zelus Domini se extendens in ignea nigredine illum cum omni comitatu suo dejecit, ita quod ipsi opaci contra serenitatem quam habuerant, effecti sunt. Quid est hoc? Quia si Deus praesumptionem illorum non dejecisset, injustus esset, quoniam illos foveret qui integritatem divinitatis dividere volebant; sed eos dejecit et impietatem eorum ad nihilum redegit, sicut etiam et omnes a conspectu claritatis suae aufert qui se ipsi opponere conantur, ut servus meus Job ostendit, dicens: *Lucerna impiorum exstinguetur, et superveniet eis inundatio, et dolores dividet furoris sui. Erunt sicut paleae ante faciem venti, et sicut favilla quam turbo dispergit* **(Job XXI)**. Quod dicitur, gloria superbientis nequitiae ex falsa prosperitate, quasi lumen honoris in voluntate carnis illorum procedens qui Deum non timent (sed qui illum in perversa impietate spernunt, contemnentes scire quod nullus eum valeat expugnare, in igne ferocitatis suae volentes exurere quaecunque adversantur): haec in hora ultionis Dei velut terra conculcatur, et de superno judicio super eosdem impios cadet abjectio indignationis omnium quae sub coelo sunt, ita quod et Deo et hominibus molesti erunt. Unde quia Deus non sinit eos habere quod volunt, ideo undique dolore macerati in hominibus bacchantur per rabiem insaniae suae, cum ardent hoc possidere quod Deus non permittit eos deglutire. Et cum hoc modo a Deo recedunt, solis inutilibus rebus comparantur, ita quod nec in Deo nec in hominibus quidquam boni facere vellent, de grano vitae in praevidente oculo inspectionis Dei abscisi. Quapropter et hujusmodi contritioni traduntur, qui in tepido sapore iniqui rumoris dissipantur, cum supervenientem imbrem Spiritus sancti non suscipiunt.

Sed lacus ille multae latitudinis et profunditatis qui tibi apparet, est infernus, latitudinem vitiorum et profunditatem perditionum, ut vides, in se continens; os etiam velut os putei habens, et igneum fumum cum multo fetore emittens; quia in voracitate sua submersionem animarum tenens, cum eis suavitatem et dulcedinem ostendit, eas ad perversionem tormentorum perversa deceptione perducit, ubi ardet ignis cum suffusione teterrima fumi et cum ebulliente mortifero fetore emanat; quoniam haec dira tormenta diabolo et eum subsequentibus (qui se a summo bono avertunt, nec illud scire aut intelligere curaverunt) praeparata sunt; unde et ab omni bono dejecti sunt, non quia illud nescierunt, sed quoniam illud in magna superbia contempserunt. Quid est hoc? In dejectione diaboli hae exteriores tenebrae, omne genus poenarum in se habentes positae sunt; quia hi maligni spiritus, contra gloriam quae ipsis praeparata fuit, miseriam diversarum poenarum susceperunt, et contra claritatem quam habuerunt densissimas tenebras induerunt. Quomodo? Cum superbus angelus ut coluber se sursum erexit, carcerem inferni accepit, quia esse non potuit ut ullus Deo praevaleret. Et quomodo conveniens esset, ut in uno pectore duo corda essent: sic nec in coelo duo dii esse debuerunt. Sed quoniam idem diabolus cum suis superbam praesumptionem arripuit, ideo lacum perditionis sibi paratum invenit. Sic et homines illi qui eos in actibus suis imitantur, participes poenarum eorum secundum merita sua efficiuntur. Sed quaedam animae sunt quae cumulum damnationis habentes, a scientia Dei projectae sunt: et ideo infernales poenas sine consolatione ereptionis habebunt; quaedam autem in oblivione Dei non existentes, sed in superioribus examinationibus purgationem peccatorum suorum in quibus prolapsae sunt recipientes; tandem

absolutionem vinculorum suorum sentiunt, ad requiem ereptae pervenientes. Quid est hoc? Gehenna iis obvia est qui Deum in oblivione cordis sui sine poenitentia habent: caetera vero tormenta iis qui quamvis mala opera faciant, tamen in eis usque ad finem non perseverant, sed tandem ad Deum in gemitibus suis respiciunt. Quapropter fideles diabolum fugiant et Deum diligant, mala opera abjicientes et bona cum decore poenitentiae complentes, ut servus meus Ezechiel per me inspiratus hortatur, dicens: *Convertimini et agite poenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, et non erit vobis in ruinam iniquitas* **(Ezech. XVIII)**. Quod dicitur: O vos homines qui hactenus in peccatis jacuistis: recordamini Christiani nominis vestri, convertentes vos ad viam salutis, et facite alia opera in fonte poenitentiae: qui prius fecistis multa scelera in multis vitiis, et ita a mala consuetudine vestra surgentes: non deprimet vos in ruinam mortis iniquitas illa in qua sorduistis, quia illam in die salvationis vestrae abjecistis. Unde etiam hoc modo gaudium angelorum super vos erit, quoniam a diabolo recessistis et ad Deum cucurristis, eum sic melius in bonis actibus cognoscentes, quam prius eum sciretis cum in irrisione antiqui seductoris fuistis. Quod vero de eodem lacu teterrima nebula exhalans ad finem usque quasi visu imperceptibilem attigit: hoc est quod de profundissima perditione diabolica fraus emanans serpentem virulentum, nefas fraudulentae intentionis in se continentem ad decipiendum, hominem latenter invasit. Quomodo? Quia cum diabolus hominem in paradiso vidit, cum magna indignatione exclamavit, dicens: O quis assequetur me in mansione verae beatitudinis? Et ita in semetipso sciebat quod malitiam suam quam in se habuit nondum in alia creatura compleverat, sed Adam et Evam puerili innocentia in horto deliciarum degere

videns, cum magno astu extulit se ad eos decipiendum per serpentem. Quare? Quoniam serpentem magis assimilari sibi quam aliud animal intellexit; studuit ut in dolositate illius hoc occulte perficeret quod in forma sua aperte complere non posset. Unde cum Adam et Evam a vetita sibi arbore se avertere et anima et corpore conspexit, in semetipso intellexit eos ibi divinum praeceptum habere, et quod in primo opere quod inciperent, ipsos facillime dejiceret. Nesciebat enim arborem illam vetitam esse nisi quod hoc secundum probationem dolosae interrogationis suae, et secundum responsa eorum agnovit. Quapropter in ipsa clara regione candidam nubem (quae de pulchra forma hominis plurimas stellas in se continens exierat) per nebulam teterrimam afflavit, quoniam in eodem amoenitatis loco Evam innocentem animum habentem (quae de innocente Adam omnem multitudinem humani generis in praeordinatione Dei lucentem in suo corpore gestans sumpta fuerat) per seductionem serpentis ad dejectionem ejus diabolus invasit. Cur hoc? Quia sciebat mulieris mollitiem facilius vincendam quam viri fortitudinem; videns etiam quod Adam in charitate Evae tam vehementer ardebat, ut si ipse Evam vicisset, quidquid illa Adae diceret, Adam illud perficeret. Unde et diabolus illam et formam hominis ex illa regione ejecit, quin idem antiquus seductor Evam atque Adam de sede beatitudinis sua deceptione expellens in tenebras subversionis detrusit. Quomodo? videlicet Evam primum seduxit, ut ipsa Adae blandiretur quo ei assensum praeberet, quia ipsa citius Adam quam alia creatura ad inobedientiam perducere potuit; quoniam de costa illius facta fuerat. Quapropter mulier virum citius dejicit, cum ille eam non abhorrens, verba ejus facile assumit.

Verum et non puero sed perfecto viro scilicet Adae perfecta mulier data est, ita etiam modo, cum vir in aetate perfecta fertilis est, perfecta ei mulier conjungenda est, velut cum arbor flores incipit emittere, debita cultura ei adhibenda est. Nam de costa insito calore et humore Adae, Eva formata est, ac ideo nunc de fortitudine viri et de calore ejus semine suscepto mulier intendit prolem in mundum producere, vir enim seminator existit, mulier autem susceptrix seminis est, unde et mulier sub potestate viri manet, quoniam ut duritia lapidis ad teneritudinem terrae est, ita etiam et fortitudo viri ad mollitiem mulieris. Quod autem prima mulier de viro formata est, hoc est conjunctio desponsationis mulieris ad virum. Et hoc sic intelligendum est. Conjunctio ista non est vane neque in oblivione Dei exercenda, quia qui mulierem de viro tulit, conjunctionem istam bene et honeste instituit, videlicet carnem de carne formans. Quapropter ut Adam et Eva caro una exstiterunt; sic et nunc vir et mulier caro una in conjunctione charitatis ad multiplicandum genus humanum efficiuntur. Et ideo perfecta charitas in his duobus esse debet, quemadmodum et in illis prioribus. Adam enim uxorem suam culpare posset, quod ei consilio suo mortem intulit, sed tamen eam non dimisit quandiu in hoc saeculo vixit, quoniam illam sibi per divinam potentiam datam esse cognovit. Unde propter perfectam charitatem non relinquat homo uxorem suam, nisi propter rationabilem causam illam, quam sibi fidelis Ecclesia proponit. Nec omnino divisio in illis fiat: nisi ambo una mente in Filium meum voluerint respicere, sic in ardenti amore illius dicentes. Volumus mundum relinquere et illum sequi, qui pro nobis passus est. Quod si hi duo in una devotione dissentiunt ut mundum relinquant, tunc se omnino ab invicem non separent, quia ut sanguis a carne separari non potest quandiu

spiritus in illa manet, ita nec maritus nec uxor se ab invicem dividant, sed simul in una voluntate ambulent. Sed si ibi in fornicatione praevaricatio legis aut in viro aut in muliere est, tunc aut a semetipsis, aut a sacerdotibus suis publicati, censuram spiritalis magisterii secundum quod justum est sustinebunt. Maritus autem de uxore et uxor de marito coram Ecclesia et praelatis ipsius de transgressione conjunctionis suae secundum justitiam Dei conqueretur: non tamen ita ut maritus aut uxor aliam copulam quaerat, sed ipsi aut simul in rectitudine conjunctionis permanebunt, aut se ab hujusmodi conjunctione simul abstinebunt, juxta id quod eis per disciplinam ecclesiasticae institutionis demonstratur, nec se viperea laceratione dilaniabunt, sed pura dilectione diligent, quoniam et vir et mulier esse non possunt nisi ista copulatione procreati, quemadmodum Paulus amicus meus testatur, dicens: *Sicut mulier de viro, ita et vir per mulierem: omnia autem ex Deo* **(I Cor. XII)**. Quod dicitur: Mulier propter virum creata est, et vir propter mulierem factus est; quoniam ut illa de viro, ita et vir de illa ne alterum ab altero discebat in unitate natorum suorum, quia in uno opere, unum operantur, quemadmodum aer et ventus opera sua invicem complicant. Quomodo? Aer a vento movetur, et ventus aeri implicatur, ita quod in ambitu eorum omnia virentia illis subdita sunt. Quid est hoc? Mulier viro et vir mulieri in opere filiorum cooperatur, unde maxima crimina ibi sunt, ubi fornicatio in diebus creationis filiorum divisionem facit, quoniam proprium sanguinem de fundamento loci sui vir et mulier ibi abscindunt, in alienum locum eum abjicientes. His certe fraudulentia diaboli et ira Dei relinquetur; quia foedus illud praevaricati sunt quod ipsis Deus constituit. Quapropter, vae ipsis, quando peccata ipsorum eis non remittuntur. Sed

quamvis vir et mulier in natis suis, ut ostensum est, sibi cooperentur, omnia tamen videlicet tam vir quam mulier et caeterae creaturae ex divina dispositione et ordinatione sunt, quoniam Deus ea secundum voluntatem suam fecit.

Ante incarnationem autem Filii mei, quidam in antiquo populo plurimas uxores secundum voluntatem suam simul habebant; quia nondum apertae demonstrationis prohibitionem inde audierant, quam Filius meus in mundum veniens ostendit rectissimo ordine hujus copulationis in marito et uxore quandiu in hac vita spirarent secundum conjunctionem Adae et Evae propalatam, quoniam conjunctio haec non secundum voluntatem hominis sed secundum timorem Dei exercenda est; quia melius est rectum conjugium juxta dispositionem ecclesiasticae discretionis habere quam fornicationem appetere, cum tamen vos homines hoc negligentes, vestram libidinem non solum secundum homines sed etiam secundum pecora exerceatis. Fides autem recta et pura dilectio agnitionis Dei inter maritum et uxorem sit, ne semine eorum diabolica arte polluto divina ultio ipsos percutiat, cum se invicem mordentes dilaniant, et cum semina sua inhumane secundum pertula tiam pecorum seminant. Unde cum invidia vipereo more eos cruciat et cum maculosa superfluitas seminis ipsorum absque timore Dei et absque humana disciplina in ipsis est; frequenter ad castigationem hujus perversitatis ipsorum recto judicio Dei, qui ex ipsis nascuntur ad contrarietatem in membris suis destituuntur et a prosperitate vitae suae dejiciuntur, nisi poenitentiam illorum suscipiens, placabilem me istis ostendam. Nam qui in poenitentia peccatorum suorum me invocaverint, poenitentiam ipsorum propter amorem Filii mei suscipiam;

quoniam qui digitum suum ad me poenitendo levaverit, id est qui gemitum cordis sui ad me in poenitentia extenderit, dicens: *Peccavi, Domine, coram te;* poenitentiam illam mihi Filius meus ostendit, qui sacerdos sacerdotum est, quia poenitentia quae sacerdotibus in amore Filii mei offertur, purgationem peccatorum eam facientibus concedit. Unde poenitentiam suam digne facientes a maxilla diaboli exeunt homines, quoniam ille hamum divinae potentiae deglutire volens, juxta illam, suam fortiter vulneravit, ubi etiam nunc fideles animae a perditione transeuntes ad salvationem perveniunt. Quomodo? Quia sacerdotes in altari invocatores nominis mei existentes, confessionem populorum suscipient, ubi eis remedium salutis demonstrabunt. Quapropter ut Deum placabilem habeant, semen suum in diversitate vitiorum non contaminent, quoniam qui in fornicatione vel in adulterio semen suum ejiciunt, filios suos qui hoc modo ex ipsis nascuntur negligentiores reddunt. Quomodo? Qui puro limo lutum vel stercus admiscet, nunquid vas stabile facit? Sic qui semen suum in fornicatione vel adulterio contaminat, nunquid filios fortitudinis gignit? Sed multi ex iis in diversitate morum ac medullarum suarum laborant, multi autem ex eis prudentes et ad saeculum et ad Deum efficiuntur. Et cum his coelestis Jerusalem impletur, cum ipsi vitia deserentes et virtutes amantes in castitate ac in magnis laboribus filium meum imitantur, martyrium ipsius in corpore suo secundum passibilitatem suam gestantes. Ubi autem infantes de homine nasci nolo, ibi viriles vires seminis aufero, ne in ventre matris coaguletur; quemadmodum etiam terrae fructiferas vires denego, ubi hoc justo judicio meo facere volo. Sed quid miraris, o homo, quod in adulteriis et in caeteris hujusmodi criminibus infantes nasci permitto? judicium meum justum

est. Nam a lapsu Adae non inveni in humano semine justitiam quae in eo esse debuit, ubi eam diabolus in gustu pomi fugaverat, idcirco misi Filium meum in mundum sine ullo peccato de virgine natum, quatenus in sanguine suo cui nulla pollutio carnis inerat, diabolo spolia illa quae in homine rapuerat auferret.

Nam nec homo conceptus in peccato, nec angelus tegmen carnis non habens hominem in peccatis jacentem et corporali gravedine laborantem, a diabolica potestate eripere potuit, praeter illum qui sine peccato veniens et corpus mundum sine peccato habens, eum sua passione liberavit. Unde homines quamvis in peccatis nati sint, tamen eos ad supernum regnum colligo, cum illud fideliter quaerunt. Electos enim meos nulla perversitas mihi abstrahere potest, ubi Sapientia testatur, dicens: *Justorum animae in manu Dei sunt, et non tanget illos tormentum mortis* **(Sap. II)**. Quod dicitur. Illorum qui viam rectitudinis complectuntur, animae cum devoto affectu in operibus superni auxiliatoris sunt: ita ut propter bona opera quibus coelum in altitudine justitiae attendunt, non confringat illos cruciamentum perditionis, quia verum lumen eos in timore et in amore Dei pascit. Sed postquam Adam et Eva de loco amoenitatis expulsi sunt, opus concipiendi et pariendi filios in semetipsis cognoverunt, et ita de inobedientia sua in mortem cadentes, dulcedinem peccati conceperunt, cum se posse peccare cognoverunt. Sed ipsi hoc modo rectam constitutionem meam in libidinem peccati vertentes, cum commotionem venarum suarum non in dulcedine peccati, sed in amore filiorum scire deberent eam diabolica suggestione in libidinem dederunt, quia innocentiam geniturae suae perdentes, illam in peccatum miserunt. Unde, quoniam hoc

non sine diabolica persuasione peractum est, idcirco et idem diabolus ad hoc opus jacula sua emisit, ne sine suggestione ipsius perficiatur, cum dixit: Mea fortitudo in conceptu hominum est, idcirco homo meus est. Et videns quod homo particeps poenarum suarum esse debuit, quia ei consenserat, iterum in semetipso dicebat: Fortissimo Deo omnes iniquitates contrariae sunt, quoniam omnino injustus non est. Et hoc idem deceptor in corde suo maximum sigillum posuit, videlicet quod homo qui sibi sponte consenserat, ipsi auferri non posset. Quapropter secretum consilium in me fuit ut Filium meum ad redemptionem hominum mitterem, quatenus coelesti Jerusalem redderetur homo. Et huic consilio nulla iniquitas resistere potuit, cum Fillius meus in mundum veniens, omnes ad se collegit qui ipsum audire et imitari peccata deserendo volebant Ego enim justus et rectus sum nullam volens iniquitatem, quam tu, o homo, amplecteris cum te malum posse facere cognoscis. Nam Lucifer et homo, in initio creationis suae, mihi rebellare tentaverunt, et stare non potuerunt; de bono cadentes et malum eligentes. Lucifer autem totum malum comprehendit et omne bonum abjecit, nec illud omnino gustavit sed in morte cecidit. Adam vero bonum gustavit eum obedientiam suscepit; sed malum concupivit, et in concupiscentia sua illud perfecit, cum inobediens Deo exstitit. Quod quare factum sit: non est a te, o homo, perquirendum, vel quid ante constitutionem saeculi fuerit, vel quid post novissimum diem futurum mortalis homo scire non potest, sed solus Deus hec novit: nisi quantum illud electos suos Deus scire permittit. Sed et fornicatio illa quae se communem hominibus facit, abominabilis coram me est, quia ab initio masculum et feminam in honestate, et non in turpitudine constitui. Unde illi hypocritae qui dicunt sibi

licitum esse secundum appetitum pecorum fornicari cum quocunque voluerint, indigni oculis meis sunt, quoniam honorem et altitudinem rationalitatis suae despicientes in pecora respiciunt, et se illis similes faciunt: vae illis qui sic viventes, in hac turpitudine perseverant.

Nec etiam volo ut notitia sanguinis in conjugio se commisceat, ubi ardor amoris in consanguinitate nondum attenuatus est; ne impudens amor in recordatione consanguinitatis ibi oriatur, sed sanguis alienae stirpis conveniat: qui jam nullam notitiam consanguinitatis in se ardere sentit, quatenus humana disciplina in opere suo sit. Quia lac semel vel bis coctum saporem suum non perdidit, cum septima vel octava vice coagulatum et coctum vires suas deferens jam delectabilem saporem non nisi in necessitate habeat. Et ut notitia consanguinitatis in propria conjuge nescienda est, ita etiam et notitia consanguinitatis prioris conjugis in aliena copula abhorrenda est; nec se homo ad hujusmodi copulam conjungat, sicut et Ecclesia per doctores suos prohibet qui ipsam in multa sollicitudine et honore stabilierunt. Quod autem in Veteri Testamento homines in consanguinitate sanguinis sui praecepto legis conjuncti sunt, hoc propter duritiam illorum factum est, ut invicem pacem haberent, et ut tam firma charitas in eis esset: ne tribus divisae conjunctioni gentilium se miscentes foedus meum infringerent, usque dum illud tempus venit in quo Filius meus plenitudinem charitatis afferens, conjunctionem consanguinitatis carnalis copulae in alienam prosapiam cum pudore verecundiae transtulit. Unde quoniam sponsa ejusdem Filii mei vinculum timoris mei et rectam justitiam in sancto baptismate modo suscepit, idcirco etiam hujusmodi consanguinitatis conjunctio nunc a se longe

sit, quia fornicatio sine verecundia et sine moderatione libidinis in amplexibus viri et mulieris in noto sanguine magis quam in alieno ad turpe opus accenderetur. Ego enim opus istud per hunc hominem edissero: cui illud in homine ignotum est, et qui sermonem istum non ab homine sed a scientia Dei accepit. Sed quid nunc? Cum autem masculus in forti aetate est, ita quod venae illius sanguine plenae sunt, tunc fertilis in semine suo est, tunc mulierem in desponsatione legitimae institutionis sibi accipiat, quae etiam in ferventi aetate existens semen illius cum verecundia suscipiat, et illi prolem in via rectitudinis gignat. Sed vir ante annos fortitudinis suae semen suum in superfluitate libidinis non ejiciat, quia hoc probatio peccati suggerente diabolo est, si semen suum in concupiscentia libidinis seminare tantaverit, antequam ipsum semen rectam coagulationem in fervente calore habere possit. Et cum vir jam fortissimus in generationis opere est, tunc vires suas secundum quod potest in illo tempore non exerceat, quoniam, si tunc ad diabolum respicit, opus diabolicum operatur, corpus etiam suum contemptibile faciens, quod omnino illicitum est. Vir autem secundum quod eum humana natura docet, in fortitudine caloris et in abundantia seminis sui rectum iter in uxore sua quaerat; et hoc cum humana disciplina ob studium filiorum faciat. Sed nolo ut idem opus fiat in separatione mulieris cum jam fluxum sanguinis sui patitur: quod est apertio occultorum membrorum uteri ejus, ne fluxus sanguinis ejus susceptum semen maturum effundat, et ita semen effusum pereat; se enim tunc mulier in dolore et in carcere positam videt: portionem scilicet doloris partus sui tangens, sed hoc tempus doloris in muliere non damno; quoniam illud Evae dedi quando in gustu pomi peccatum concepit, unde et mulier in hoc tempore in magno

misericordiae subsidio levanda est; ipsa autem se contineat in absconso disciplinae; non autem ita ut in abcessu templi mei se arceat, sed fideli permissione ipsum in officio humilitatis pro salute sua ingrediatur. Quia autem sponsa Filii Dei semper integra est, vir, apertis vulneribus, si integritas membrorum ejus in tactu percussionis divisa est, templum meum nisi cum timore magnae necessitatis non intrabit ne videatur, sicut integra membra Abel, qui templum Dei fuit, Cain frater suus crudeliter fregit. Sed et mulier cum prolem pepererit, fractis occultis membris suis, templum meum non nisi secundum legem per me sibi datam ingrediatur; quatenus sancta sacramenta ejusdem templi mei ab omni pollutione et dolore viri et mulieris inviolabilia sint, quia Filium meum purissima virgo genuit: quae integra absque ullo vulnere peccati fuit. Locus enim qui in honore Unigeniti mei consecratus est, integra omni corruptione livoris ac vulneris esse debet, quoniam idem unigenitus meus integritatem virginei partus in se novit; unde et mulier quae integritatem virginitatis suae cum viro corrupit, in livore plagae suae qua corrupta est ab ingressu templi mei se contineat, usque dum plaga vulneris ipsius sanetur, secundum quod ecclesiastica disciplina ipsi de eadem causa certissime demonstrat. Nam cum Filio meo in ligno crucis sponsa ipsius conjuncta fuisset, ipsa, usque dum Filius meus discipulis suis praecepit ut veritate Evangelii per totum mundum disseminarent, in occulto se continuit, ac deinde aperte surrexit et gloriam sponsi sui in generatione spiritus et aquae palam praedicavit. Sic et virgo, quae viro conjungitur, faciat cum pudica scilicet verecundia usque ad tempus illud quod sibi ecclesiastica censura proponit; in occulto maneat, et hoc peracto de occultatione sua se transferens ad dilectionem sponsi sui, aperte procedat.

Nolo etiam ut praedictum opus viri ac mulieris exerceatur cum jam radix infantuli in muliere posita est, ne coagulatio infantuli superfluo et perdito semine polluatur usque ad purgationem partus ipsius, quod iterum ob amorem filiorum in rectitudine et non in petulantia fieri non prohibetur. Sic genus humanum in procreatione sua in honestate humanae disciplinae procedere positum est: et non sicut vaniloquium stultorum hominum clamat dicentium sibi licitum esse libidinem suam secundum voluntatem suam exercere, dicentes: Quomodo possumus nos tam inhumane continere? O homo, si respicis ad diabolum, ipse te ad omne malum excitat et mortifero veneno suo interficit; si autem ad Deum oculos levas, ipse tibi adjutorium praebet et te castum facit. Nonne in opere tuo magis libidinem quam castitatem appetis? Mulier viro subjecta est in qua ipse semen suum seminet, sic etiam terram operatur ut fructum afferat. Nunquid vir terram operatur, ut spinas et tribulos gignat? Nequaquam, sed ut dignum fructum det. Ita etiam hoc studium hominis in amore filiorum et non in petulantia libidinis esse debet. Ergo, o homines, plorate et ululate ad Deum vestrum quem tam frequenter in peccatis vestris contemnitis, cum in pessima fornicatione semen vestrum ejicitis; ibi non solum fornicatores, sed etiam et homicidae existentes, quia respectum Dei abjicitis et libidinem vestram secundum voluntatem vestram completis. Unde etiam diabolus in hoc opere semper persequitur vos, sciens quod magis concupiscentiam vestram appetitis quam gaudium filiorum inspiciatis. Audite ergo qui in turribus ecclesiae estis. In fornicatione vestra nolite me accusare, sed vosmetipsos inspicite; quoniam, cum ad diabolum curritis me contemnentes, illicita opera facitis, et ideo casti esse non

vultis, ut servus meus Osee de contaminato populo loquitur, dicens: *Non dabunt cogitationes suas ut revertantur ad Deum suum, quia spiritus fornicationis in medio eorum, et Deum non cognoverunt* **(Ose. V, 4)**. Quod dicitur: Maligni homines Deum non cognoscentes faciem cordis sui abscondunt, non convertentes eam in diversis involutionibus machinationis suae ut redeant ad veram claritatem, perspicaci scilicet oculo non discernentes quae Dei sunt, sed malum in semetipsis nutriunt; quoniam afflatio petulantis immunditiae per diabolicam suggestionem virilem fortitudinem quam in se habere deberent emollit, non sinens eos ut in Deum bonam conscientiam suam ponant, cum adversarius ipsos a vita felicitatis avertit. Sed nunc ad amantissimas oves meas quae in corde meo plantatae sunt me convertam, semen castitatis existentes; virginitas enim per me plantata est, quia etiam Filius meus de virgine natus est. Et ideo virginitas est pulcherrimum pomum inter omnia poma convallium, et magna persona in omnibus personis quae in palatio indeficientis regis sunt, quoniam ipsa praecepto legis subdita non est, quia unigenitum meum mundo edidit. Quapropter audiant qui Filium Dei sequi volunt in innocentia liberae castitatis et in separatione moerentis viduitatis; quoniam nobilior est virginitas non polluta ab initio quam viduitas oppressa virili jugo, cum tamen post dolorem suum in quo virum suum perdidit, virginitatem subsequitur: Filius enim meus plurimos dolores in corpore suo pertulit et mortem crucis subiit; unde et vos in amore ipsius multas angustias patiemini, cum in vobismetipsis superabitis quod in libidine peccati ex gustu pomi seminatum est; sed tamen ibi ab incendio libidinis effluentes rivulos in semine vestro sustinentes, cum tam casti esse non potestis quin fragilitas

humanae debilitatis se latenter ostendat in vobis; in illo habere passionem Filii mei imitari debetis, cum vobismetipsis resistitis ardentem flammam libidinis, videlicet in vobis exstinguentes et alia saecularia quae mundi sunt, scilicet iram, superbiam, luxuriam, et caetera hujusmodi vitia cohibentes, atque victoriam istam magno certamine perficientes. Unde tunc praelia ista magno decore et multo fructu clariora super solem et dulciora super aromatum suavitatem coram me apparent; quia unigenitum meum in doloribus ejus imitamini cum ardentem libidinem tam forti certamine in vobis conculcatis. Et cum sic perseveratis, multam gloriam inde in coelesti regno consequimini. O vernantissimi flores, angeli mei, in vestro certamine admirantur quod mortem evaditis, quod in venenoso luto mundi polluti non estis cum tamen carnale corpus geratis, illud hoc pacto conculcantes, quod gloriosi in consortio eorum eritis, quoniam secundum similitudinem ipsorum impolluti apparetis, ideo gaudete cum sic perseveratis, quia tunc vobiscum sum, cum me fideliter suscipitis et vocem meam cum gaudio cordis vestri adimpletis, quemadmodum in secreta visione Joannis dilecti mei ostendo, dicens: *Ecce sto ad ostium et pulso: si quis audierit vocem meam, intrabo ad illum et coenabo cum illo, et ipse mecum* **(Apoc. III)**. Quod dicitur: Vos qui me salvatorem vestrum fideliter amatis, videte quia vobis succurrere volens exspecto ad tabernaculum cordis vestri, considerans quid conscientia vestra in scrinio cordis sui contineat, et cum inspiratione recordationis mentis vestrae spiritum vestrum ad apertionem susceptionis bonae voluntatis commoneo. Quod si tunc fidele cor percipit sonitum timoris mei, conjungo me ad ipsum amplectens eum, indeficientemque cibum capiens eum illo, cum ipse suavem

gustum in bonis operibus semetipsum mihi praebet, ita et ipse cibum vitae in meipso percepturus est, quoniam illud amat: quod justitiam desiderantibus vitam affert. Sed, ut vides, Adam et Eva de paradiso expulsis, lucidissimus splendor eamdem regionem circumdedit; quoniam illis ob transgressionem suam locum amoenitatis exeuntibus, potentia divinae majestatis omnem maculam totius contagionis ab eodem loco sequestrans eum ita sua claritate munivit, ne amodo ulla contrarietate tangeretur, ostendens etiam quod transgressio illa quae in eo facta fuerat quandoque clementer et misericorditer abolenda esset. Et ita omnia elementia mundi quae prius in magna quiete constiterant, in maximam inquietudinem versa, horribiles terrores ostenderunt; quia creatura illa quae ad servitutem hominis creata fuerat, nec ullam adversitatem in se senserat (homine inobedientiam capescente et Creatori suo facto inobediente) tranquillitatem suam reliquit, et inquietudinem suscepit, maximas et plurimas contrarietates hominibus inferens ut homo seipsum ad deteriora flexerat; per illam coerceretur. Quid hoc? Quia homo in loco deliciarum Deo rebellis exstitit, idcirco et creatura illa quae homini in servitio subjecta fuit, se homini opposuit. Et paradisus est locus amoenitatis, qui floret, in viriditate florum, et herbarum, et deliciis omnium aromatum, repletus optimis odoribus, dotatusque in gaudio beatarum animarum, dans fertilissimam fecunditatem aridae terrae, quia fortissimam vim terrae tribuit, velut anima corpori vires praebet, quoniam paradisus in umbra et in perditione peccatorum non obscuratur. Quapropter audite et intelligite me vos qui in cordibus vestris dicitis: Quid sunt haec? et cur sunt haec? O cur tam stulti estis in cordibus vestris qui ad imaginem et similitudinem Dei facti estis? Quomodo tam

magna gloria et tantus honor qui vobis datus est, posset esse sine probatione: cum tamen aurum quod quasi nihil est et aliquid inane, debeat in igne probari, et pretiosi lapides in purgatione poliri, et hujusmodi omnia in omnibus perquiri? Ergo, o stulti homines, hoc quod ad imaginem et similitudinem Dei factum est, quomodo sine probatione posset subsistere? Nam homo super omnem creaturam examinandus est, et ideo per omnem creaturam probandus est. Quomodo? Spiritus per spiritum probandus est, caro per carnem, terra per aerem, ignis per aquam, pugna per pacem, bonum per malum, pulchritudo per deformitatem, paupertas per divitias, dulcedo per amaritudinem, sanitas per infirmitatem, longum per brevem, durum per molle, altitudo per profunditatem, lux per tenebras, vita per mortem, paradisus per poenas, coeleste regnum per gehennam, et terrena cum terrenis, coelestia cum coelestibus. Sic homo in omni creatura probatus est, videlicet in paradiso, in terra et in inferno: postea collocatus est in coelo. Aperte enim videtis pauca de multis, quae ante oculos vestros abscondita sunt. Et cur deridetis ea quae recta, plana, et justa, ac bona in omnibus bonis coram Deo sunt? Quare his indignamini? Deus justus est; sed genus hominum in praevaricatione praeceptorum Dei injustum est, cum sapientius Deo esse contendit. Nunc dic mihi, o homo, quid putas te fuisse cum nondum eras in anima et corpore? Tu vero nescis quomodo creatus sis. Sed nunc, o homo, coelum et terram vis perscrutari, et justitiam eorum in constitutionem Dei dijudicare, et summa dignoscere; cum nec infima valeas examinare, quia nescis quomodo vivas in corpore, vel quomodo exuaris a corpore. Qui te in primo homine creavit, ille haec omnia praevidit. Sed item mitissimus Pater misit Unigenitum suum mori pro populo, ut

hominem a diabolica potestate liberaret. Et sic homo liberatus fulget in Deo, et Deus in homine; consortium homo cum Deo habens, fulgentiorem claritatem quam prius haberet, possidet in coelo. Quod non fuisset, si Filius Dei carnem non induisset, quoniam, si homo in paradiso permansisset, Filius in cruce passus non fuisset. Sed cum homo per callidum serpentem deceptus est, Deus in vera misericordia tactus, Unigenitum suum in purissima virgine incarnari voluit, atque ita post ruinam hominis elevatae sunt plurimae virtutes in coelo fulgentes, veluti est humilitas regina virtutum, quae in virgineo partu floruit, ut etiam caeterae virtutes quae electos Dei ad coelestia perducunt. Nam cum ager multo labore colitur, multum fructum profert, ut in humano genere ostensum est; quia post ruinam hominis, plurimae virtutes ad sublevationem ejus surrexerunt. Sed, o homines, vos gravati corporali pondere, non videtis illam magnam gloriam quae vobis sine macula et sine ulla dedignatione in plena justitia Dei praeparata est, quam nullus auferre potest; prius enim quam fabrica mundi constituta fuisset, haec omnia Deus in vera justitia praeviderat. Unde, o homo, similitudinem hanc considera.

Dominus qui in multo studio hortum facere vult, primitus aptum locum horti ponit, ac deinde locum cujusque plantationis disponens, fructum bonarum arborum utilitatem, saporem, odorem habentium et diversorum generum aromata considerat. Et sic Dominus magnus et profundus artifex quamque plantationem suam in eo disponit, ut bene discerni in utilitate sua possit, ac deinde cogitat quanta munitione eum circumdet, ut nullus inimicorum plantationem ejus dissipare valeat. Tunc etiam pigmentarios suos constituit, qui eumdem

hortum rigare sciant et qui fructum ejus colligant, et exinde diversa pigmenta conficiant. Quapropter, o homo, diligenter considera, quia, si Dominus ille praevidet quod hortus suus nullum fructum nec ullam utilitatem proferens destruendus est, quare tunc tantus et tam profundus artifex hortum illum tam magno studio et tam magnis laboribus exstruit, plantat, rigat et munit? Audi igitur et intellige. Deus qui sol justitiae est, splendorem suum super lutum quod praevaricatio hominis est misit; et splendor ille in multa claritate resplenduit, quoniam lutum illud valde foedum et opacum fuit. Sol enim in sua claritate effulsit, et lutum in sua foeditate putruit; unde sol majori delectatione a videntibus amplectebatur, quam si lutum ei appositum non esset. Sed sicut lutum ad similitudinem solis foedum est, sic etiam transgressio hominis ad justitiam Dei iniqua est. Unde justitia, quia pulchra est, diligenda est; et iniquitas, quoniam foeda est, odienda. In hanc foeditatem cecidit ovis Domini qui hortum plantaverat. Et hujusmodi ovis per consensum suum, non per Domini ignaviam a Domino sublata est; quam postea Dominus multo studio et justitia requisivit. Quapropter tunc chorus angelorum in maximo gaudio illuminatus est, cum hominem angeli in coelo viderunt. Quid hoc? Cum innocens agnus in crucem suspensus est, elementa tremuerunt, quia nobilissimus virginis filius de manibus homicidarum corporaliter occisus est. In cujus morte perdita ovis ad pascua vitae reportata est. Nam antiquus persecutor, postquam vidit quod ovem illam propter sanguinem innocentis agni quem agnus in remissionem peccatorum hominum effuderat perdere debuit, tunc primum cognovit quis agnus ille esset, quoniam prius scire non potuit, quomodo coelestis agnus sine virili semine et sine ulla concupiscentia peccati de virgine in

obumbratione Spiritus sancti incarnatus est; idem enim persecutor in initio creationis suae in flatu superbiae erexit se, in mortem seipsum praecipitans, et hominem de gloria paradisi dejiciens, cui Deus in potestate sua resistere noluit, sed eum in humilitate per filium suum superavit. Et quia Lucifer justitiam Dei contempsit justo judicio Dei, incarnationem unigeniti Filii Dei scire non potuit. Nam in hoc abscondito consilio perdita ovis ad vitam reportata est. Unde, o rebelles homines, cur tantam duritiam assumitis? Deus hominem deserere noluit, sed Filium suum ad salvationem ejus misit; quoniam sic Deus caput superbiae in antiquo serpente contrivit. In ereptione enim hominis de morte infernus claustrum suum aperuit, Satana clamante: Vae, vae! quis me adjuvabit? Sed et omnis diabolica turba in fremitu magno seipsam decerpsit, admirans quae tanta potestas esset, cui ipsa cum principe malitiae resistere non posset, cum sibi fideles animas auferri videret. Sic homo super coelos elevatus est; quia Deus in homine, et homo in Deo per Filium Dei apparuit. Idem etiam Dominus qui ovem perdiderat, sed eam tam gloriose ad vitam reduxerat, pretiosam margaritam in eamdem similitudinem habuit, quae perdita in multas sordes incidit. Sed ipse eam ita in sorde jacere non permittens eam quaesivit, et inventam gaudenter extraxit, et de sorde in qua jacuerat, extractam ita expurgavit: ut aurum in fornace purgari solet et eam in pristinum honorem majori gloria reparavit. Nam Deus hominem creavit, sed ipse diabolica persuasione in mortem corruit; de qua eum Filius Dei per sanguinem suum eripuit, et eum ad coelestem honorem gloriose perduxit. Quomodo? In humilitate et charitate. Humilitas enim Flium Dei de virgine nasci fecit, ubi ipsa humilitas nec in maris amplexibus, nec in curiositate carnis, nec in divitiis terrenis,

nec in aureis ornamentis, nec in saecularibus honoribus inventa est, sed Filius Dei in praesepio jacuit, quia mater ejus paupercula fuit. Et humilitas semper gemit, plorat et omnia crimina interimit: quod opus ipsius est. Unde quisquis diabolum vult expugnare, se muniat et armet humilitate, quoniam Lucifer tam valde fugit, et velut coluber se coram ea in cavernam abscondit, quia ubi ipse illum apprehenderit, eum quasi fragillimum filum citius frangit. Charitas quoque unigenitum Dei Filium in sinu Patris in coelo continet et eum in uterum matris in terram demisit, quoniam ipsa nec peccatores nec publicanos spernit, sed omnes salvare intendit. Quapropter et fontem lacrymarum ab oculis fidelium saepius educens duritiam cordis emollit. In hoc humilitas et charitas clariores caeteris virtutibus sunt; quoniam humilitas et charitas sunt velut anima et corpus, quae fortiores vires caeteris viribus animae et membris corporis habent. Quomodo? Humilitas est quasi corpus et charitas velut anima nec ab invicem separari possunt sed simul operantur, sicut nec anima nec corpus disjungi valent ed sibi cooperantur, quandiu homo in corpore vivit. Et sicut animae et corpori diversa membra corporis secundum vires suas subjecta sunt, ita etiam humilitati et charitati caeterae virtutes secundum justitiam suam cooperantur. Et ideo, o homines, ad gloriam Dei et pro salute vestra humilitatem et charitatem sectamini: cum quibus armati diabolicas insidias non timebitis, sed indeficientem vitam possidebitis. Unde quicunque scientiam in Spiritu sancto et pennas in fide habet, admonitionem meam non transgrediatur sed eam in gustu animae suae amplectendo percipiat.

VISIO TERTIA.

SUMMARIUM.---*Quod per visibilia et temporalia ea quae invisibilia sunt et aeterna manifestantur. De firmamento ad similitudinem ovi facto. De lucido igne et umbrosa pelle. De positione solis et trium stellarum. De ascensu solis. De descensu ejusdem et quid significet. Verba actus apostolorum ad idem De primo vento et turbinibus ejus. De secundo vento et turbinibus ejus. De tenebroso igne, et sonitu, et de acutis lapidibus. De purissimo aethere et positione lunae et duarum stellarum. De positione aliarum stellarum. De tertio vento et turbinibus ejus. De aquoso aere et alba pelle. De quarto vento et turbinibus ejus. De arenoso globo terrae. Verba David ad eamdem rem. De terraemotu et quid significet. De maximo monte inter aquilonem et orientem De iis qui perversa arte in creaturis futura scrutantur. Verba Evangelii. Qualiter diabolus hominibus illudit per magicam artem. Parabola de eadem re. Cum salus hominis et utilitas completa fuerit, saeculum mutabitur. Verba Job ad eamdem rem. Verba Dei de eodem. Quod Deus auguria in stellis et in caeteris creaturis amplius tolerare non vult. De stultitia et contumacia hominis. Similitudo de hoedo, et cervo, et lupo. Comparatio de medico. Verba Joannis.*

Post haec vidi maximum instrumentum, rotundum et umbrosum secundum similitudinem ovi superius arctum et in medio amplum, ac inferius constrictum; in cujus exteriori parte per circuitum lucidus ignis fuit quasi pellem umbrosam sub se habens. Et in igne illo erat globus rutilantis ignis tantae magnitudinis, ut instrumentum totum ab eo illustraretur, super

se tres faculas sursum ordinate positas habens, quae suo igne eumdem globum ne laberetur continebant, et globus ille se aliquando sursum extulit et plurimus ignis ei occurrit, ita quod exinde flammas suas longius produxit, ac se aliquando deorsum inflexit, multumque frigus ei obviam venit: quapropter flammas suas citius subduxit. Sed et de igne illo qui instrumentum circumdederat flatus quidam cum suis turbinibus exiebat, et de pelle illa quae sub eo jacebat alius flatus cum turbinibus suis ebulliebat, qui se in ipso instrumento hac et illac diffundebat. In eadem quoque pelle quidam tenebrosus ignis tanti horroris erat quod eum intueri non valebam, qui totam pellem illam sua fortitudine concutiebant plenus sonituum, tempestatum et acutissimorum lapidum majorum et minorum. Qui dum sonitum suum elevaret, ille lucidus ignis, et venti, et aer commovebantur, ita quod fulgura sonitum ipsum praevenerunt, quia ignis ille, primum commotionem ejusdem sonitus in se sentiebant. Sed sub eadem pelle purissimus aether erat sub se nullam pellem habens; in quo etiam globum quemdam candentis ignis plurimae magnitudinis cernebam, super se duas faculas sursum apparenter positas habentem ipsumque globum ne modum cursus sui excederet continentes et in eodem aethere multae et clarae spherae ubique positae fuerant; in quas idem globus interdum se aliquantulum evacuans claritatem suam emisit, et ita sub praefatum rubeum igneumque globum recurrens, et ab eo flammas suas restaurans: iterum illas in easdem sphaeras efflavit. Sed et ab ipso aethere quidam flatus cum suis turbinibus erumpebat; qui se in praefatum instrumentum ubique dilatabat. Sub eodem autem aethere, aquosum aerem videbam albam pellem sub se habentem qui se hac et illac diffundens, omni instrumento illi

humorem dedit. Qui dum se interdum repente congregaret, repentinam pluviam multo fragore emisit; et dum se leniter diffudit, blandam pluviam leni motu effudit. Sed et ex eo quidam flatus cum turbinibus suis exiens, per praedictum instrumentum se ubique expandit. Et in medio istorum elementorum quidam arenosus globus plurimae magnitudinis erat: quem eadem elementa ita circumdederant, quod nec hac nec illac dilabi poterat. Sed dum interdum eadem elementa cum praedictis flatibus se invicem concuterent, eumdem globum sua fortitudine aliquantulum moveri compellebant. Et vidi inter aquilonem et orientem velut maximum montem, qui versus aquilonem multas tenebras et versus orientem multam lucem continebat; ita tamen quod nec lux illa ad tenebras, nec tenebrae ad lucem pertingere poterant. Audivique iterum vocem de coelo mihi dicentem: Deus qui omnia sua voluntate condidit, ea ad cognitionem et honorem nominis sui creavit, non solum autem ea quae visibilia et temporalia sunt in ipsis ostendens, sed etiam illa quae invisibilia et aeterna sunt in eis manifestans. Quod et visio haec quam cernis demonstrat. Nam hoc maximum instrumentum quod vides rotundum et umbrosum secundum similitudinem ovi superius arctum, et in medio amplum ac inferius constrictum, declarat fideliter omnipotentem Deum in majestate sua incomprehensibilem, et in mysteriis suis inaestimabilem, et spem omnium fidelium existentem, cum primitus homines rudes et simplices in actibus suis essent, postea in veteri ac nova lege instructiores se mutuo molestant et affligunt, et tandem circa finem mundi multas aerumnas in angustiis suis passuri sunt.

In cujus exteriori parte per circuitum lucidus ignis est, quasi pellem umbrosam sub se habens: designat quod Deus illos qui

extra veram fidem sunt ubique per ignem ultionis suae exurit; eos vero qui intra fidem catholicam manent, ubique per ignem consolationis suae purificat; ita diabolicae perversitatis tenebrositatem prosternens, ut et factum est cum diabolus a Deo creatus se Deo opponere volens in perditionem devictus corruit. Et in igne isto est globus rutilantis ignis tantae magnitudinis, ut instrumentum totum ab eo illustretur; qui splendore claritatis suae ostendit quod in Deo Patre est ineffabilis unigenitus ejus sol justitiae fulgorem ardentis charitatis habens, tantaeque gloriae existens, ut omnis creatura a claritate lucis ejus illuminetur, super se tres faculas sursum ordinate positas habens, quae suo igne globum ne labatur continent, videlicet sua administratione trinitatem omnia continentem et demonstrantes quod Filius Dei de coelo ad terras descendens, angelis in coelestibus relictis hominibus etiam qui in anima et corpore subsistunt coelestia manifestavit, qui claritatis ejus beneficio ipsum glorificantes: omnem noxium errorem abjiciunt, cum eum verum Dei Filium de vera virgine incarnatum magnificavit, postquam ipsis eum angelus praenuntiavit, et postquam homo in anima et corpore vivens eum fideli gaudio suscepit.

Quapropter et idem globus se aliquando sursum elevat plurimusque ignis ei occurrit, ita quod exinde flammas suas longius producit: significans quia, ubi tempus illud venit quod Unigenitus Dei pro redemptione et sublevatione humani generis per voluntatem Patris incarnari debuit, Spiritus sanctus in virtute Patris superna mysteria in beata Virgine mirabiliter operatus est, ita quod eodem Filio Dei in virginali pudicitia fecunda virginitate mirificum fulgorem dante, virginitas gloriosa effecta est. Quoniam in nobilissima

virgine, summe desiderabilis incarnatio demonstrata est. Et ita etiam se aliquando deorsum inclinat, multumque frigus ei obviam venit; quam ob causam flammas suas citius subducit, declarans quoniam idem Unigenitus Dei ex virgine natus, et ita ad paupertatem hominum misericorditer inclinatus, plurimis miseriis ipsi occurrentibus multas corporales angustias sustinens, cum se mundo corporaliter ostenderat, de mundo transiens ad patrem rediit discipulis etiam ipsius astantibus, quemadmodum scriptum est: *Videntibus illis, elevatus est, et nubes suscepit eum ab oculis eorum* **(Act. I)**. Quod dicitur: Filiis Ecclesiae in interiori scientia cordis sui Filium Dei suscipientibus: sanctitas corporis ejus elevata est in potentia divinitatis ipsius et in mystico miraculo nubes secreti mysterii suscepit eum a mortalibus oculis abscondens ipsum flabrisque ventorum ipsi famulantibus. Sed ut vides de igne illo qui idem instrumentum circumdederat flatus quidam cum suis turbinibus exiebat: qui ostendit quoniam ab omnipotente Deo totum mundum sua potestate complente, vera disseminatio justis sermonibus processit quando ipse vivus et verus Deus hominibus in veritate demonstratus est. Et de pelle illa quae sub eo est alius flatus cum turbinibus suis ebullit, quia etiam de diabolica rabie quae Deum ignorans non timet, pessima fama cum nequissimis locutionibus exit; qui se in ipso instrumento hac et illac diffundunt, quoniam in saeculo diversis modis utiles et inutiles rumores inter populos se commiscent. In eadem quoque pelle quidam tenebrosus ignis tanti horroris est, quod eum intueri non potes: qui declarat quod in pessimis et in nequissimis insidiis antiqui proditoris, teterrimum homicidium tanti fervoris erumpit quod insaniam illius humanus intellectus discernere non valet, qui totam pellem illam sua fortitudine concutit; quoniam homicidium

omnes diabolicas malignitates suo horrore complectitur, cum in primogenitis ab ira odium ebulliens fratricidium perpetravit, ignis ille plenus sonituum erat, tempestatum et acutissimorum lapidum majorum et minorum: quia homicidium plenum avaritia est et ebrietatibus atque saevissimis nequitiis quae sine misericordia bacchantur tam in magnis homicidiis quam in minoribus vitiis. Qui dum sonitum suum elevat ille lucidus ignis et venti et aer commoventur; quoniam, dum homicidium in cupiditate effusionis sanguinis stridet superna judicia, celeres rumores, et ubique ad ruinam homicidae extentae praeparationis in ultione recti judicii suscitantur: ita quod fulgura sonitum ipsum praeveniunt, quia ignis ille primum commotionem ejusdem sonitus in se sentit. Nam severitas divini examinis scelus illud superando opprimit, cum divina majestas, antequam fremitus illius insamae publice manifestetur eo oculo cui omnia nuda sunt aperte praevideat.

Sed sub illa pelle purissimus aether est sub se nullam pellem habens; quoniam sub insidiis antiqui proditoris serenissima fides lucet, in qua nulla incertitudo infidelitatis latet, a seipsa non fundata, sed in Christo sustentata, in quo etiam quemdam globum candentis ignis plurimae magnitudinis vides qui vere designat junctam Ecclesiam, in fide candorem innocentis claritatis plurimique honoris ut tibi demonstrent praetendentem, et super se duas faculas sursum clare positas habentem ipsumque globum ne modum cursus sui excedat continentes, quod sua significatione sunt ostendentes; quod Ecclesiam de supernis aedita duo Testamenta videlicet veteris et novae auctoritatis, ad divina praecepta coelestium secretorum trahunt; quia ipsa eamdem ne in varietatem

morum se praecipitanter extendat continent, et quia et vetus et nova testificatio beatitudinem supernae haereditatis ipsi ostendunt. Quapropter etiam in eodem aethere multae et clarae spherae ubique positae sunt in quas idem globus interdum se aliquantulum evacuans claritatem suam emittit; quoniam in puritate fidei plurima et splendida opera pietatis ubique apparent, in quibus Ecclesia certo quodam tempore conculcationem aliquantulum sustinuit, et decor mirabilium suorum aliquantulum evanuit, cum ipsa velut in moerore jacens, claritatem tamen priorum operum in perfectis hominibus admirabatur; et ita sub praefatum rubeum, igneumque globum recurrens et ab eo flammas suas restaurans: iterum illas in easdem sphaeras efflavit, quoniam ipsa in contritione posita sub protectionem Unigeniti Dei properans, et ab eo sufferentias divinae confortationis accipit amorem supernorum in beatis operibus declarans. Unde et ab ipso aethere quidam flatus cum suis turbinibus erumpit, qui se in praefatum instrumentum ubique dilatat; quia ab unitate fidei validissima fama cum veris et perfectis assertionibus in auxilium hominum emanans; fines totius orbis multa celeritate percussit. Sub eodem autem aethere aquosum aerem vides albam pellem sub se habentem, qui se hac et illac diffundens omni instrumento illi humorem praestat; quoniam sub fide quae tam in antiquis tam in novis patribus erat, baptismus in Ecclesia ad salutem credentium (ut tibi verissime manifestatur) in innocentia beatissimae stabilitatis fundatus se divina inspiratione ubique dilatans universo orbi irrigationem salutis in credentibus attulit. Qui dum se interdum repente congregat, repentinam pluviam multo frigore emittit; et dum se leniter diffundit, blandam pluviam leni motu dat, quia, dum baptismus aliquando per assertores veritatis in velocitate

praedicationis et in profunditate mentis ipsorum multiplicabatur, celeri copia verborum in inundatione praedicationis eorum, attonitis hominibus manifestabatur, interdum etiam baptismus suavi temperamento praedicatione dilatatus, suavi irrigatione cum discretionis adjutorio populis attractis propalabatur.

Quapropter et ex eo quidam status cum turbinibus suis exiens, per praedictum instrumentum se ubique diffundit; quoniam ab inundatione baptismatis salutem credentibus afferentis verissima fama cum verbis fortissimorum sermonum egrediens omnem mundum manifestatione beatitudinis suae perfudit, ut jam in populis infidelitatem deserentibus et fidem catholicam appetentibus: aperte declaratur. Et in medio istorum elementorum, quidam arenosus globus plurimae magnitudinis est, quem elementa ita circumdant quod nec hac nec illac dilabi potest: qui manifeste ostendit in fortitudine creaturarum Dei, hominem profundae considerationis degentem de limo terrae mirabili modo multa gloria factum, et virtute creaturarum ita circumdatum quod ab eis nullo modo separari valet; quia elementa mundi ad servitutem hominis creata ipsi famulatum exhibent, dum homo velut in medio eorum sedens ipsis divina dispositione praesidet, ut etiam per me inspiratus David dicit: *Gloria et honore coronasti eum, et constituisti eum super opera manuum tuarum* **(Psal. VIII)**. Quod dicitur: O tu Deus qui omnia mirabiliter fecisti, aurea et purpurea corona intellectus et dignissimo indumento visibilis speciei coronasti hominem; ita ponens eum quasi principem super altitudinem perfectorum operum tuorum, quae in creaturis tuis juste et bene disposuisti. Tu enim prae aliis creaturis tuis magnas et mirandas dignitates homini

indidisti. Sed, ut vides, dum interdum elementa illa cum praedictis flatibus se invicem concutiunt, ipsum globum sua fortitudine aliquantulum moveri compellunt; quia, dum congruo tempore, creaturae Dei cum fama miraculorum creatoris sibi invicem congrediuntur, ita quod miraculum miraculo magno tonitruo verborum involvitur, homo illorum miraculorum magnitudine perculsus concussionem mentis et corporis sui sentit, dum in mirabilibus illis attonitus imbecillitatem fragilitatis suae considerat.

Et vides inter aquilonem et orientem velut maximum montem, qui versus aquilonem multas tenebras et versus orientem multam lucem habet, quoniam inter diabolicam impietatem et divinam bonitatem magnus casus hominis apparet per pessimam maligni deceptionem in reprobis multas miserias damnationis et per optabilem salutem in electis plurimam felicitatem redemptionis tenens, ita tamen quod nec lux illa ad tenebras, nec tenebrae illae ad lucem pertingere possunt; quia opera lucis operibus tenebrarum se non interserunt, nec opera tenebrarum ad opera lucis ascendunt, quamvis diabolus ea frequenter per malos homines offuscare laboret, quemadmodum evenit in paganis, in haereticis, et in pseudoprophetis, et in iis quos isti sua fallaci deceptione post se trahere conantur. Quomodo? Quia volunt ea scire, quae ipsis scienda non sunt; illum imitantes, qui se altissimo similem esse voluit. Et quoniam illum subsequuntur; ideo et ille mendacium quasi veritatem eis secundum voluntatem ipsorum demonstrat, unde mecum non sunt: nec ego cum illis, quia vias meas non ambulant, sed extraneas semitas amant, inquirentes quid eis stulta creatura de futuris causis fallaciter ostendat, et hoc ita volunt scire secundum quod illud perverse

exquirunt me contemnentes, et sanctos meos abjicientes; qui sincero corde me diligunt. Sed hujusmodi homines qui perversa arte tam pertinaciter me tentant, ita quod creaturam illam quae ad servitutem ipsorum facta est perscrutantur, sciscitantes ut rem illam quam scire volunt eis secundum voluntatem ipsorum ostendat: nunquid possunt in scrutatione suae artis elongare vel abbreviare tempus vitae quod eis a creatore suo constitutum est? Certe hoc nec diem nec horam facere praevalent. Aut nunquid possunt praedestinationem Dei avertere? Nullo modo, o miseri, nonne permitto creaturas vobis passiones vestras interdum demonstrare, quae signa tunc ideo habent, quia me Deum timent, velut servus facultatem Domini sui aliquando ostendit, et ut bos et asinus ac caetera animalia voluntatem dominorum suorum manifestant, cum eam in servitute sua fideliter adimplent. O stulti, cum me oblivioni traditis, nec ad me respicientes, nec me adorantes, sed aspicientes ad subjectam vobis creaturam quid ipsa portentet et ostendat, tunc pertinaciter me abjicitis infirmam creaturam pro Creatore vestro colentes. Quapropter et ego tibi dico: o homo, cur creaturam illam colis quae te nec consolari nec tibi auxiliari potest, et quae tibi nullam prosperitatem in felicitate confert? velut mathematici mortis instructores et in incredulitate gentilium sequaces temere affirmare solent: stellas hominibus vitam tribuere et omnes actus vestros disponere. O miseri, quis stellas fecit? Sed stellae interdum ex permissione mea cum quibusdam signis hominibus declarantur, ut etiam Filius meus in Evangelio ostendit, ubi ait: *Erunt signa in sole, et luna, et stellis.* **(Luc. XXI.)** Quod dicitur: In lumine horum luminum hominibus ministratur, et circuitu ipsorum tempora temporum ostenduntur. Unde etiam in novissimis temporibus

lamentabilia et periculosa tempora permissione mea in ipsis demonstrabuntur, ita quod radius solis, et splendor lunae, et claritas stellarum aliquando subtrahetur, ut corda hominum ex hoc concutiantur. Sic et per stellam ex voluntate mea incarnatio filii mei ostensa est. Homo autem propriam stellam quae vitam ipsius disponat non habet, velut stultus et errans populus asserere conatur, sed omnes stellae omni populo in servitute communes sunt. Sed quod stella illa caeteris stellis praeclarior effulsit: hoc est quia Unigenitus meus prae aliis hominibus virginali partu sine peccato natus est. Ipsa autem nullum aliud juvamen filio meo attulit, nisi quod solam incarnationem ejus populo fideliter nuntiavit, quoniam omnes stellae et creaturae me timentes, jussionem meam tantum perficiunt, nec ullius rei in ulla creatura significationem ullam habent. Nam cum mihi placuerit, creaturae jussionem meam ostendunt, velut cum faber nummum faciens in eo sibi placentem formam celat; tunc nummus formam sibi impositam declarat, illius rei nullam de se potestatem habens, non enim novit quando faber aliam formam illi imponere velit, quoniam nec longum, nec breve tempus suae formae discernit. Quid est hoc? O homo, si lapis coram te jaceret in quo aliqua signa passionum tuarum diligenter eum intuens conjectares: tunc secundum fallacem existimationem tuam aut de infelicitate tua contristatus aut de prosperitate tua elatus in deceptione diceres: Ah! moriar, vel evah! vivam, aut heu! quanta infelicitas; seu evah! quanta prosperitas mea est? Et quid tunc lapis ille tibi conferret? Num quidquam tibi auferret aut daret? Sed nec tibi obesse vel prodesse valeret. Sic etiam nec stellae, nec ignis, nec aves, nec alia hujusmodi creatura in signis scrutationis suae quidquam te laedere vel juvare possunt. Quod si in creaturam hanc quae ad servitutem tuam

facta est confidis abjiciens me, tunc et ego justo judicio meo ex oculis meis te projicio, felicitatem regni mei tibi auferens. Nam ego nolo ut stellas, aut ignem, aut volatilia, seu alias tales creaturas de futuris causis scruteris, quoniam, si illas pertinaciter inspexeris, oculi tui mihi molesti sunt, et te velut perditum angelum dejicio, qui veritatem deseruit et seipsum in damnationem praecipitavit. O homo, cum stellae et caeterae creaturae factae sunt, ubi fuisti? Nunquid de institutione earum consilium dedisti? Sed praesumptio hujusmodi sciscitationis orta est in primo schismate: videlicet cum homines Deum ita oblivioni dedissent, quod gens et gens diversas creaturas superbe inspexit, et de futuris causis varia signa in eis quaesivit. Et sic etiam error ille in Baal exortus est: quod scilicet homines creaturam Dei pro Deo decepti colebant, ad quod eos etiam diabolica irrisio excitavit, quia post creaturam magis quam post Creatorem suum respexerunt: hoc scire cupientes quod scire non debuerunt. Unde etiam pejora his apparuerunt: cum homines per diabolum magica arte insanire coeperunt, ita quod diabolum vident et audiunt; ipse eis fallaciter loquens et ostendens, quod velut creaturam unam inspiciant et alia existat. Tacendum autem quomodo per diabolum primi seductores edocti sint, ita et eum vident et audiunt qui cum hoc modo quaerunt, sed ipsi de hac nequitia sua valde reprehensibiles sunt; cum me Deum suum hoc modo negant et antiquum seductorem sequuntur. O homo, ego in sanguine Filii mei te quaesivi non cum malitia et iniquitate, sed cum magna aequitate; attamen tu me verum Deum deseris et illum qui mendax est sequeris. Ego sum justitia et veritas; et ideo admoneo te in fide, et exhortor in amore, ac reduco te in poenitentia, ut, quamvis sanguinolentus sis in pollutionibus peccatorum; tamen

exsurgas de casu ruinae tuae. Quod si me contempseris, parabolam hujus similitudinis in te senties.

Quidam Dominus multos servos sub se habens unicuique eorum, suorum plurima arma bellica dedit, dicens eis: Estote probi et fortes, tarditatem et socordiam abjicientes. Sed dum quoddam iter cum eo agerent servi illi, quemdam illusorem et extraneae artis pessimum adinventorem secus viam viderunt, unde et quidam ex eis decepti dixerunt, hominis hujus artes discere volumus. Et arma quae habebant abjicientes, ad illum cucurrerunt. Quibus alii dicebant: Quid facitis? hunc illusorem sequentes, et Dominum vestrum ad iracundiam provocantes? Et illi responderunt: Quid hoc domino nostro oberit? Et dominus eorum ait illis: O servi nequam, cur arma quae vobis dederam abjecistis? Et cur charius est vobis hanc vanitatem amare, quam mihi domino vestro cujus naturales servi estis inservire? Ite ergo post illusorem illum, ut cupitis, quia mihi amplius servire non valebitis, et videte quid vobis fallacia ejus proderit; et abjecit eos abs se. Quod dicitur: Dominus ille est Deus omnipotens, omnes populos sub potestate sua regens, qui omnem hominem ratione et intellectu armavit: mandans ei ut strenuus et vigilans in instrumentis virtutum sit, pravitatem et negligentiam a se excutiens. Sed dum homines viam veritatis arripiunt in divinis mandatis pergere disponentes: ipsis multae tentationes occurrunt, ita quod diabolum totius orbis seductorem et multiplicium victorum nequissimum artificem, non in via veritatis sed in deceptione in insidiis positum attendunt. Unde et quidam eorum injustitiae magis quam rectitudinis amatores per diabolum seducti: plus student antiqui seductoris vitia imitari quam virtutes Dei amplecti. Et intellectum quem ad divina

mandata convertere deberent; ad vitia terrenae iniquitatis retorquentes diabolo se submittunt. Quibus directores eorum velut consodales et conservi per sacras Scripturas saepe numero occurrentes facta eorum improperant, et cur diabolica figmenta sequentes divinam ultionem in se inducant, illis increpant. Sed illi admonitiones eorum saepissime deridentes se in paucis peccare et Deum suum minime offendere per superbiam suam affirmant. Unde cum in obduratione illa perseverant, divinam sententiam accipiunt, quoniam ipsis servis iniquitatis objiciebatur cur intellectum desuper sibi datum suffocaverint, et cur magis deceptiones antiqui seductoris susceperint quam Creatorem suum cui strenue famulari debuerant contempserunt, ita ipsi a Deo contempti diabolicis illusionibus secundum opera sua (quia Deo servire noluerunt) deputantur, ubi considerare coguntur: quid nequissima seductio ipsis profuerit, quoniam hoc modo abjecti damnationem incurrunt, quod divina praecepta postponentes plus diabolum quam Deum sequi contenderunt. Nolo enim ut me homines contemnant, qui me in fide scire debent, quoniam, si me abjecerint et creaturam sibi subjectam inspexerint, antiquum seductorem in hoc imitantes; tunc et ego permitto ut eis et cum creatura et cum diabolo secundum concupiscentiam cordis sui fiat, quatenus ita experiantur quid ipsis prosit creatura quam adoraverunt, vel quid eis diabolus conferat quem secuti sunt.

Et, o stulti homines, cur creaturam de tempore vitae vestrae inquiritis? Nullus enim vestrum potest tempus vitae suae aut scire, aut illud devitare, aut illud transilire quod per me sibi constitutum est vivere, quia, o homo, cum salus tua tam in saecularibus quam in spiritualibus completa fuerit, praesens

saeculum mutabis, et ad illud quod terminum non inveniet transibis. Nam cum homo tantae fortitudinis est quod prae aliis ardentius in me ardet, ita quod in conscientia terrenae fecis fetentium peccatorum non torpens insidias antiqui serpentis devitet; hujus spiritum a corpore suo non excutio antequam dulces fructus suos in suavissimo odore ad bonum finem perducat, illum autem quem tantae fragilitatis considero, quod tener debilis est in gravi dolore sui corporis, et in attractione pessimi insidiatoris jugum meum ferre; de hoc saeculo substraho antequam in tempore marcescentis animi sui incipiat arescere, omnia enim scio. Volo autem humano generi omnem justitiam ad suam cautelam dare, ita ut nullus hominum se possit excusare, cum homines moneo et hortor justitiam facere, quando ipsis judicium mortis incutio velut jam sint morituri, cum adhuc diutius victuri sunt: hoc facio quoniam nemo nisi secundum fructum quem in homine video et secundum voluntatem meam qua ei vivere concedo, aliud tempus habere vel sibi disponere poterit, quemadmodum etiam Job per me testatur, cum dicit: *Constituisti terminos ejus qui praeteriri non poterunt* **(Job XVI)**. Quod dicitur: Tu qui super omnes es, et omnia antequam fiant praevides: etiam in secreto majestatis tuae constituisti terminos humanae vitae, ita quod nec scientia, nec prudentia, nec astutia ullius rei praeteriri poterunt in ulla aetate seu in infantia, seu in juventute, seu in senectute hominum, nisi secundum providentiam secretorum tuorum, qui homines ad gloriam nominis tui fieri voluisti. Ego enim, o homo, ante constitutionem mundi novi te; sed tamen dies tuos in operibus tuis volo considerare et fructum eorum discernere, et quaeque opera tua diligenter et acutissime examinare. Quemcunque autem subito de temporali vita subtraho, hujus vitae utilitas

completa est, ita ut si vita ipsius longius protraheretur nullam ubertatem bonorum fructuum amplius afferret, sed velut teporem carneae fidei habens, tantum quasi vacuo sono verborum fumum emitteret nec intimo tactu cordis sui me tangeret. Unde ipsi inducias hujus vitae non tribuo, sed antequam in teporem hujusmodi infertilitatis cadat, cum ab hoc saeculo subduco. Sed ad te sermo meus, o homo. Cur me contemnis? Nonne prophetas meos ad te misi, et Filium meum pro salute tua in lignum crucis dedi, et apostolos meos ut tibi viam veritatis per Evangelium ostenderent ad te destinavi? Unde non potes te excusare quin omnia bona habeas per me. Et cur nunc postponis me? Sed errorem hujus perversitatis, scilicet quod signa actuum tuorum in stellis aut in igne, aut in avibus seu in alia hujusmodi creatura quaeris: amplius nolo tolerare, quoniam omnes qui errorem hunc diabolica visione primum adinvenerunt: Deum contemnentes, praecepta illius omnino abjecerunt, quapropter et ipsi contempti sunt. Ego autem super omnem creaturam in claritate divinitatis meae fulgeo: ita quod miracula mea in sanctis meis tibi manifesta sunt quare ulterius nolo ut amplius hunc errorem auguriandi exerceas, sed ut in me aspicias. O stulte, considera quis sum ego; considera quia ego sum summum bonum. Unde omnia bona tibi tribuo cum diligenter quaesieris me. Et quem credis me esse? Deus sum super omnia et in omnibus. Sed tu vis me haberi velut rusticum; qui dominum suum timet. Quomodo? Tu vis ut voluntatem tuam faciam, cum tu praecepta mea contemnas. Non autem sic Deus est. Quid hoc? Ipse enim nec opinionem initii, nec timorem finis habet. Coeli in laudibus meis sonant me inspicientes, et secundum justitiam illam qua per me positi sunt mihi obedientes. Sol etiam, luna et stellae in nubibus coeli secundum tenorem suum apparent:

necnon flabra ventorum et pluviae in aere ut eis constitutum est currunt, et haec omnia Creatori suo secundum jussionem ipsius obediunt. Tu autem, o homo, praecepta mea non imples, sed voluntatem tuam sequeris: velut justitia legis tibi nec posita nec ostensa sit. In tanta enim contumacia es, quamvis cinis sis, quod tibi non sufficit justitia legis meae quae arata et culta est in sanguine Filii mei et bene trita in sanctis meis tam Veteris quam Novi Testamenti.

Sed in magna stultitia vis me apprehendere, cum mihi hoc modo insultas, dicens: Si Deo placet ut justus et bonus sim, quare non facit me rectum? tu ita me capere volens ac si petulans hoedus cervum velit capere, qui fortissimis cornibus cervi valide retruditur et perforatur. Sic et ego eum mecum petulanter in moribus tuis ludere vis in praeceptis legis meae quasi cornibus, meis justo judicio meo te comminuo. Haec enim sunt tubae in aures tuas resonantes; sed tu illas non sequeris, sed post lupum curris quem te putas ita domasse ut te laedere non possit. Sed famelicus lupus devorat te, dicens: Ovis ista secus viam erravit nec pastorem suum sequi voluit, sed post me cucurrit, quare illam deglutire volo, quia me elegit et pastorem suum deseruit. O homo, Deus justus est: et ideo omnia quae in coelo et in terra fecit, justa ordinatione disposuit. Ego enim sum magnus medicus omnium languorum: faciens velut medicus qui languidum videt, qui medelam ardenter desiderat. Quid hoc! Si languor parvus est, cum facile curat; si vero gravis est, languido dicit. Ego argentum et aurum a te exigo. Quod si illa mihi dederis, te juvabo. Sic et ego, o homo, facio. Minora peccata in gemitu, et lacrymis, ac in bona voluntate hominum abstergo; in gravioribus autem culpis mando, o homo, age poenitentiam et

morum correctionem, et ostendam tibi misericordiam meam et vitam aeternam tibi dabo. Et stellas et alias creaturas de causis tibi occurrentibus ne inspicias, nec diabolum adores, nec eum invoces, nec quidquam ab eo perquiras, quoniam, si plus volueris scire quam te oporteat nosse, ab antiquo seductore decipieris, quia, cum primus homo plus quaesivit quam quaerere deberet; ab illo deceptus est et in perditione ivit. Sed tamen diabolus nescivit hominis redemptionem, ubi Filius Dei mortem occidit, et infernum confregit, diabolus enim in initio per mulierem devicit hominem; sed Deus in fine temporum per mulierem contrivit diabolum, quae Filium Dei genuit, qui diabolica opera mirabiliter ad nihilum duxit, quemadmodum Joannes dilectus meus testatur, dicens: *In hoc apparuit Filius Dei, ut dissolvat opera diaboli* **(I Joan. III)**. Quid hoc? Propter salutem et salvationem hominum apparuit maxima claritas, scilicet Filius Dei, paupertatem humani corporis induens; sed velut ardens stella in umbrosis nubibus fulgens, ita positus in torculari, ubi vinum sine sorde fermenti, exprimendum erat, quoniam ipse lapis angularis super torcular cecidit; et tale vinum expressit quod maximum odorem suavitatis dedit. Ipse enim absque inundatione polluti sanguinis in humano genere clarus homo effulgens, pede militiae suae os antiqui serpentis conculcavit: dissolvens a jecore iniquitatis illius omnia jacula, quae et furore et libidine plena erant, eum omnino contemptibilem reddidit. Unde quicunque scientiam in Spiritu sancto et pennas in fide habet; iste admonitionem meam non transgrediatur, sed eam in gustu animae suae amplectendo percipiat.

VISIO QUARTA.

SUMMARIUM.---*Querela animae de via erroris per gratiam Dei ad matrem Sion reacuntis. De poenis animae. De tabernaculo quod ingressa est. Querela animae diabolicis turbinibus auxilio Dei fortiter repugnantis. De turbinibus quos diabolica persuasio immittit. Qua de causa errores isti excitantur. Qua ratione: ira, odium, superbia compescitur. Querela animae de tabernaculo suo cum timore egredientis. Quod scientia Dei nulla obscuritate ullius rei obnubilatur. Quod in pulchritudine justitiae Dei nulla injustitia inveniri potest. De sculptilibus et quod deserenda sunt. Ezechiel propheta de eodem. De inaequalitate humani feminis et de diversitate hominum inde procreatorum. Verba Moysi ad eamdem rem. Quare contracti et distorti nascautur. Quomodo infans in utero matris vivificatur et inde egressus ab anima solidatur et sustentatur. Quomodo anima secundum vires corporis vires suas ostendit. Quod homo tres semitas in se habet. De intellectu De voluntate. Similitudo de igne et pane. Quemadmodum in tabernaculo voluntatis, id est in animo omnes vires animae calefiunt et se invicem conjungunt. De ratione. De sensu. Quod anima est magistra, caro ancilla. Similitudo de arbore ad animam Quod anima ad peccata inclinata per donum Dei compuncta peccata deserit. Quod anima diabolicis insidiis tentata superna inspiratione a se jacula diaboli expellit. Quod anima habitaculum corporis deserens, cum multo tremore sententiam judiciis exspectat. Verba Dei ad homines quod divinis praeceptis obediant, et malum abjicientes bonum in amore Dei fideliter perficiant. De fide catholica. Verba Isaiae.*

Et deinde vidi maximum serenissimumque splendorem velut plurimis oculis flammantem, quatuorque angulos ad quatuor partes mundi versos habentem; qui secretum superni Creatoris designans, in maximo mysterio mihi manifestatus est, in quo etiam alius splendor similis aurorae in se purpurei fulgoris claritatem tenens apparuit. Et ecce vidi in terra homines in fictilibus lac portantes et inde caseos conficientes; cujus quaedam pars spissa fuit unde fortes casei facti sunt, pars quaedam tenuis; de qua debiles casei coagulati sunt, et pars quaedam tabe permista; de qua amari casei processerunt, et ita vidi quasi mulierem velut integram formam hominis in utero suo habentem. Et ecce per secretam dispositionem superni Conditoris eadem forma motum vitalis motionis dedit, et ignea sphaera nulla lineamenta humani corporis habens cor illius formae possedit, et cerebrum ejus tetigit, et se per omnia membra ipsius transfudit. Ac deinde forma illa hominis de utero mulieris hoc modo vivificata egrediente, secundum motus quos sphaera in illa forma hominis habuit, secundum etiam illos et colorem suum mutavit. Et vidi quod quamdam hujusmodi sphaeram in humano corpore manentem multi turbines invadentes, eam usque ad terram incurvabant, sed illa resumptis viribus se viriliter erigens eis viriliter restitit, et cum gemitu sic questa est:

Ego peregrina ubi sum? In umbra mortis. Et qua via vado? In viam erroris. Et quam consolationem habeo? quam peregrini habent. Ego enim debui habere tabernaculum lapidibus quadris sole et stellis lucidioribus ornatum, quia occidens sol occidentes stellae non debebant in eo lucere, sed in eo debuit esse angelica gloria, quoniam topazius debuit esse fundamentum ipsius, et omnes gemmae structura ejus, scalae

ejus ex crystallo positae et plateae ipsius auro stratae. Nam ego debui esse consors angelorum; quia sum vivens spiraculum quod Deus misit in aridum limum. Unde deberem Deum scire, et ipsum sentire. Sed heu! cum tabernaculum meum intellexit se posse oculis suis in omnes vias videre, instrumentum suum ad aquilonem posuit. Ah! ah! ubi capta sum et spoliata oculis et gaudio scientiae, veste mea tota scissa, et sic de haereditate mea pulsa; ducta sum in alienum locum, qui omni pulchritudine et honore caret, ubi pessimo servitio subjecta sum. Sed et ii qui me coeperunt colaphis percutientes, cum porcis me manducare fecerunt, et ita in desertum locum mittentes, amarissimas etiam herbas melle intinctas mihi ad esum porrexerunt. Postea quoque super torcular me extendentes, multis tormentis afflixerunt, deinde vestibus meis me exeuntes et multas plagas mihi inferentes, invenationem me dederunt ubi pessimi et venenosi serpentes ut scorpiones, et aspides, et similes mei capturam fecerunt et me totam suo veneno consperserunt, ita quod inde tota enervis et debilitata facta sum. Unde illi me deridentes dixerunt: Ubi nunc est honor tuus? Ah! ego tunc tota contremui, et magno gemitu moeroris mecum in silentio dixi: O ubi sum? Ah! unde huc veni? Et quem consolatorem hujus captivitatis quaeram? Quomodo has catenas dirumpam? O quis oculus vulnera mea videre poterit? Et quae nares fetorem hunc tetrum sufferre valebunt? Aut quae manus ea oleo perunget? Ah! quis dolori meo misericordiam impendet? Coelum ergo clamorem meum exaudiat: et terra moerore meo tremiscat, et omne quod vivit ad captivitatem meam se miserando inclinet, quia amarissimus dolor me premit; quoniam, sine consolatione et sine adjutorio peregrina sum. O quis consolabitur me, quoniam et mater mea dereliquit me, quia a via salutis erravi?

Quis me adjuvabit nisi Deus? Cum autem recordor tui, o mater Sion, in qua habitare debui, amarissima servitia quibus subjecta sum inspicio. Et cum omne genus musicorum quod in te est ad memoriam duco; vulnera mea attendo. Sed cum et recordor gaudii et laetitiae gloriae tuae; tunc venena illa quibus infecta sum detestor. O quo me vertam? Et quo fugiam? Dolor enim meus innumerabilis est, quoniam si in malis istis perseveravero, socia illorum ero cum quibus in terra Babylonia turpiter conversata sum. Et ubi es, o mater mea Sion? Hei mihi! quia a te infeliciter recessi, quoniam si te nescirem, levius dolorem meum perferrem. Nunc autem pessimos sodales meos fugiam; quia infelix Babylonia in plumbeam stateram me posuit, ac maximis trabibus me oppressit, ita ut vix respirare possim. Sed cum lacrymas meas ad te, o mater mea, cum gemitibus meis effundo, tantos strepitus sonantium aquarum infelix Babylonia emittit, quod vocem meam non attendis. Ergo multa sollicitudine arctas vias quaeram, in quibus pessimos sodales meos et infelicem captivitatem meam effugere queam. Et cum haec dixissem, elapsa sum angustam semitam ubi me in parvo foramine contra septentrionem abscondi amarissime flens, quoniam matrem meam perdideram; ibi etiam omnem dolorem meum et omnia vulnera mea considerabam, tantasque effusiones lacrymarum flendo et flendo ibi emisi; quod omnis dolor et omnis livor vulnerum meorum lacrymis istis perfusus maduit. Et ecce suavissimus odor velut lenis aura a matre mea emissus, nares meas imbuit. O quantos gemitus et quantas lacrymas tunc effudi, cum parvam consolationem illam adesse sensi. Et tantos ululatus cum copiosis fletibus prae gaudio dedi; ut etiam mons ille in cujus foramine me absconderam inde commotus fuerit. Et dixi: O

mater, o mater Sion: quidnam tandem fiet de me? Et ubi nunc est nobilis filia tua? O quandiu quandiu maternae dulcedinis tuae expers sum, quae in multis deliciis me blande enutrieras? Et in his lacrymis ita delectabar; quasi matrem meam viderem. Sed inimici mei clamores meos audientes, dicebant: Ubi est illa quam hactenus in consortio nostro secundum voluntatem nostram tenuimus quae et omnem voluntatem nostram hactenus perfecit? Ecce nunc coelicolas invocat. Omnes ergo artes nostras excitemus, eam tanto studio et tanta sollicitudine custodientes, ne usquam a nobis effugere possit, quia eam nobis prius omnino subjecimus. Si hoc fecerimus, iterum nos sequetur. Sed ego foramen in quo me absconderam latenter egressa, in quamdam altitudinem ire cupiebam ubi me inimici mei invenire non valerent. At ipsi quoddam mare tanti fervoris mihi opposuerunt, ut illud nullo modo transvadare potuerim. Sed et ibi quidam pons tantae parvitatis et angustiae erat; ut nec per illum transire valuerim. In fine quoque maris illius quaedam altitudo montium tantorum acuminum apparuit quod nec ibi iter haberi posse sensi. Et dixi: O quid ego misera nunc faciam? Suavitatem matris meae nunc parumper senseram, unde putabam quod me vellet ad se reducere; sed ah! num iterum relinquet me? ah! quo me vertam? Nam si modo in priorem captivitatem venero, inimicis meis magis nunc quam prius ero ludibrio, quia ad matrem meam fideliter ejulavi et quoniam suavitatem dulcedinis ejus parumper sensi, cum iterum modo ab ea derelicta sim. Sed ego per suavitatem illam quam prius per matrem meam venientem senseram adhuc tantae fortitudinis fui quod me ad orientem verti et quod iterum angustissimas semitas tentare coepi. Illae autem semitae spinis et tribulis et aliis hujusmodi impedimentis ita septae erant, quod vix ulla vestigia in eis figere valebam; sed

tamen cum maximo labore et sudore eas tandem vix pertransiens: ex illo labore tantam fatigationem incurri, quod vix respirare valui. Sic tandem cum maxima fatigatione ad cacumen montis in quo me prius absconderam evadens; ad vallem ejus me inclinavi, ubi descendere volenti, aspides, scorpiones, dracones et alii hujusmodi serpentes simul occursantes, in me sibilos suos emiserunt. Unde ego exterrita, maximos ululatus emisi, dicens: O mater, ubi es? Levius enim dolerem, si suavitatem visitationis tuae prius non sensissem, quia nunc iterum in captivitatem illam incidam in qua dudum jacueram. Ubi ergo nunc est auxilium tuum? Tunc vocem matris meae audivi mihi dicentem.

O filia, curre, pennae enim ad volandum tibi datae sunt a fortissimo datore; cui nullus valet resistere. Ergo velociter transvola omnes has contrarietates. Et ego multa consolatione confortata, pennas illas suscepi et omnia venenosa ac mortifera illa velociter transilii. Et veni ad quoddam tabernaculum, quod interius totum erat ex fortissima calybe fabricatum. Et subiens illud, opera claritatis feci, cum prius opera tenebrarum fecissem. In illo autem tabernaculo ad septentrionem columnam impoliti ferri posui; in qua flabella diversarum pennarum se hac et illac moventium suspendi, et manna inveniens, illud comedi. Ad orientem vero propugnaculum ex quadris lapidibus construxi: et in eo ignem accendens ibi myrrhatum vinum cum musto bibi. Sed ad meridiem turrim ex quadris lapidibus struxi; in qua clypeos rubri coloris suspendi, et in cujus fenestras tubas ex ebore factas collocavi. In medio autem illius turris mel effudi, ex quo pretiosum unguentum cum aliis aromatibus confeci, ita ut ex eo maximus odor per totum ambitum funderetur

tabernaculi. Ad occidentem vero nullum opus posui; quia pars illa ad saeculum versa erat. Sed interim dum in hoc labore occupata versarer; inimici mei pharetras suas arripientes, sagittis suis tabernaculum meum aggressi sunt; sed ego prae studio operis quod faciebam; tandiu insaniam eorum nom attendi usque dum fores tabernaculi sagittis complerentur: nulla tamen sagittarum nec januam laesit, nec calybem tabernaculi penetrare valuit, unde nec ego ab eis laedi potui. Quod illi percipientes, maximam inundationem aquarum emiserunt, ut me et tabernaculum meum dejicerent: attamen in hac malitia sua nihil profecerunt. Quapropter eos audacter derisi, dicens: Faber qui hoc tabernaculum struxit, vobis sapientior et fortior fuit. Unde sagittas vestras colligentes eas deponite, quoniam nullam amodo victoriam voluntatis vestrae in me valebunt proficere. Ecce quae vulnera ostendunt? Ego multo dolore et labore plurima bella adversum vos egi, cum me morti tradere velletis; sed tamen non potuistis, quia fortissimis armis munita. acutos gladios contra vos vibravi, per quos me a vobis strenue defendi. Recedite ergo, recedite, quoniam me ulterius habere non poteritis.

Sed ego fragilis et indocta vidi etiam quae in aliam sphaeram plurimi turbines irruentes eam dejicere voluerunt sed non valuerunt, quoniam illa fortiter repugnans, locum eis insaniendi non dedit, attamen sic cum querela dixit: Quamvis paupercula sim, magnum tamen officium nacta sum. Oh quid sum ego? Et quae est querimonia clamoris mei? Spiraculum enim vivens in homine sum posita, in tabernaculum medullarum, venarum, ossium et carnis, ita quod eidem tabernaculo vegetationem tribuo, et illud ubique in motibus suis circumfero. Sed heu! sensibilitas illius profert spurcitiam,

lasciviam et petulantiam morum ac omnia genera vitiorum. Ah! o quam magno gemitu hoc conqueror. Nam cum prosperitatem vitae in operibus tabernaculi mei habeo: occurrit mihi diabolica persuasio in omnibus me irretiens, ac in flatum elationis ita me erigens quod saepenumero dico. Ego secundum appetitum virium terrae meae operari volo; in tabernaculo enim meo omnia opera intelligo; sed concupiscentia ejus ita impedior quo opera mea non discerno antequam dira in me vulnera sentio. O quantum planctum tunc emitto? Et dico: O Deus, nonne creasti me? Ecce vilis terra opprimit me. Et sic fugam in eo? Quomodo? Cum tabernaculum meum carnalem concupiscentiam habet; tunc quia voluptatem in opere habeo, cum ipsa opus illud perficio. Sed ratio quae in me cum scientia viget, ostendit mihi quoniam a Deo creata sum, in qua ratione etiam sentio; quia Adam cum divinum praeceptum transgressus esset, timens abscondit se. Sic et ego timens, a facie Dei me abscondo: cum opera mea in tabernaculo meo contraria Deo sentio. Cum autem plumbeam stateram peccati super pondero: omnia opera illa quae in carnalibus concupiscentiis ardent contemno. Heu me errabundam! quomodo in his periculis subsistere valebo? Et cum diabolica persuasio me invadit sic dicens: Estne hoc bonum quod nescis, nec quod vides, nec quod facere potes: quid tunc erit? Et cum iterum dicit: Quod nosti, et quod intelligis, et quod facere vales, cur hoc deseris? quid tunc faciam? At plena dolore respondebo. Ah me miseram! quia per Adam noxia venena mihi afflata sunt, cum ipse divinum praeceptum transgressus et in terram ejectus carnalia tabernacula coadunavit. Nam in gustu quem ipse in pomo per inobedientiam gustavit, noxia dulcedo sanguini et carni se ingerit, et ita pollutionem vitiorum producit. Unde peccatum

carnis in me sentio; purissimum autem Deum, quia per culpam inebriata sum, negligo. Sed hoc quod gustus tabernaculi mei in se habet, sequi non debeo. Nam ex hoc quod Adam in prima apparitione purus et simplex a Deo creatus erat, timeo Deum, sciens quoniam per ipsum pura et simplex creata sum. Sed modo per malam consuetudinem vitiorum, in inquietudinem vertor. O in his omnibus peregrina et errabunda sum! Quapropter turbines diversorum sonituum multa mendacia proferunt, quae in me surgunt sic dicentia: Quae es? Et quid ais? Et qualia sunt certamina quae exerces? Infelix enim es. Nam ignoras utrum bonum an malum opus tuum sit. Quo tandem ibis, et quis te conservabit? Et qui sunt errores illi qui te ad insaniam ducunt? An perficies quod te delectat, an fugies quod te angustiat? Oh! quid facies, quia istud scis, et illud ignoras? Quod enim te delectat hoc tibi licitum non est, et quod te angustat, ad hoc praecepto Dei compelleris. Et unde scis si haec ita sint? Melius tibi esset, si non fuisses. Et postquam isti turbines ita in me surrexerunt; incipio alteram viam ambulare, quae carni meae gravis est, quia incipio justitiam facere. Sed iterum intra me dubito, utrum hoc ex dono Spiritus sancti sit an non, et dico: Hoc inutile est. Et deinde super nubes volare volo. Quo modo? super intellectum meum volo ascendere, et ea incipere quae perficere non possum. Sed cum haec facere tento, maximam tristitiam in me excito, ita quod nec in altitudine sanctitatis, nec in planitie bonae voluntatis ullum opus perficio, sed inquietudinem dubietatis, desperationis moeroris et oppressionis omnium rerum in me sentio. Et cum diabolica persuasio me sic inquietat. O quanta calamitas me tunc obruit! quia omnia mala quae sunt aut esse possunt in vituperatione, in maledictione, in mortificatione corporis et animae, in turpibus verbis contra

munditiam, salutem et altitudinem quae in Deo sunt: haec omnia mihi infelici occurrunt. Unde etiam haec iniquitas mihi insurgit, scilicet quod omnis felicitas et omne bonum quod tam in homine quam in Deo est mihi molestum et grave erit magis mortem quam vitam mihi proponens. Ah! quam infelix certamen sic de labore in laborem, de dolore in dolorem, de schismate in schisma se mihi ingerit, omnem felicitatem mihi auferens?

Sed unde excitatur malum istorum errorum? ex hoc videlicet. Antiquus enim serpens in se habet astutiam et deceptricem versutiam, atque mortiferum iniquitatis venenum. Nam in astutia sua ingerit mihi contumaciam peccatorum, a timore Domini intellectum meum auferens: ita quod peccare non timeo, sic dicens: Quis est Deus? Nescio quis Deus sit. In deceptrice autem versutia sua obturationem mihi inducit, ita quod in malo obturor. Sed in mortifero iniquitatis veneno spirituale gaudium mihi aufert, ita quod nec in Deo laetari valeo, sic dubietatem desperationis mihi inducens, scilicet quae dubito utrum salvari possim an non? O quae sunt ista tabernacula, quae tanta pericula sustinent in diabolica deceptione? Sed cum per donum Dei recordor quae a Deo creata sunt; tunc inter has oppressiones, his diabolicis persuasionibus hoc modo respondeo. Ego fragile terrae non caedam, sed fortissima bella exercebo. Quomodo? Cum tabernaculum meum opera injustitiae exercere vult: medullam, sanguinem et carnem in sapientia patientiae conterendo me defendam, quemadmodum fortis leo se defendit, et ut serpens in antro suo ictum mortis fugiens se abscondit. Nam nec sagittas diaboli debeo suscipere, nec voluntatem carnis exercere. Quomodo?

Cum enim ira circa tabernaculum meum intendere voluerit; in bonitatem Dei respicio quem ira nunquam tetigit, et ita aere qui sua lenitate ariditatem terrae rigat suavior evado spirituale gaudium habens, cum virtutes in me vigorem suum ostendere incipiunt. Et sic bonitatem Dei sentio. Cum autem odium me denigrare tentaverit: in misericordiam et in martyrium Filii Dei aspicio, et ita carnem meam constringo suavem odorem rosarum quae de spinis oriuntur fideli recordatione suscipiens, et ita Redemptorem meum agnosco. Sed cum superbia turrim vanitatis suae sine fundamento petrae in me contenderit ponere, et hanc altitudinem in me erigere quae nullum sibi similem vult habere, sed semper altior caeteris videri. O quis mihi tunc succurret, quoniam antiquus serpens qui super omnes esse volens in mortem cecidit me dejicere conatur? Tunc cum moerore dico. Ubi est rex meus et Deus meus? Quid possum boni absque Deo? Nihil. Et sic ad Deum qui mihi vitam dedit respicio, et ad beatissimam virginem illam quae superbiam antiquae speluncae contrivit curro; sic fortissimus lapis aedificii Dei effecta, rapacissimus lupus qui hamo divinitatis strangulatus est, me amodo superare non poterit. Et ita suavissimum bonum, id est humilitatem in altitudine Dei et recordatione inter omnes humilitatem beatissimae Virginis cognosco, suavitatem indeficientis balsami sentiens, et ita in dulcedine Dei gaudens velut sim in odore omnium pigmentorum; caetera etiam vitia fortissimo humilitatis dejicio.

Et deinde ego paupercula vidi quod alia quaedam sphaera ex lineamentis formae suae se contrahens: nodos ejus resolvit, et se ab eis cum gemitu extraxit, sedemque suam moerens dirupit. Et dixit: De tabernaculo meo exibo. Sed ego misera

plenaque moeroris quo vadam? Per horrendas et permetuendas semitas ad judicium ubi judicabor. Opera enim quae in tabernaculo meo operata sum ostendam: et ibi remunerationem secundum merita mea recipiam. O quantus timor? o quanta angustia illic mihi erit? Cumque se hoc modo resolveret: quidam spiritus et lucidi et umbrosi venerunt qui socii conversationis ejus secundum quam in sede sua se moverat fuerunt, resolutionem ejus exspectantes, ut, postquam se solvisset, eam secum abducerent. Et audivi viventem vocem illis dicentem: secundum opera sua, de loco ad locum ducatur; et iterum audivi de coelo vocem mihi dicentem: Beata et ineffabilis trinitas se mundo manifestavit, cum Pater Unigenitum suum de Spiritu sancto conceptum et de Virgine natum misit in mundum quatenus homines multa diversitate nati, multisque peccatis obligati per eum ad viam veritatis reducerentur, ita ut ipsi a nexibus corporeae molis absoluti bona et sancta opera secum portantes: gaudia supernae haereditatis adipiscerentur.

Quod ut profundius, o homo, capias et apertius dijudices: vides maximum serenissimumque splendorem velut plurimis oculis flammantem, quatuorque angulos ad quatuor partes mundi versos habentem, qui magnam in mysteriis puramque in manifestationibus scientiam Dei significat, maxima profunditate perspicuitatis radiante et acutissimas acies quadrifidae stabilitatis ad quatuor plagas orbis extendentem ubi ipsa tam illos qui abjiciuntur quam illos qui colliguntur venientes acutissime praevidet; mysterium supernae majestatis ostendens: quod in typo summae altitudinis et profunditatis tibi ut cernis demonstratur. In quo etiam alius splendor similis aurorae in se purpurei fulgoris claritatem

tenens apparet; quia scientia Dei etiam hoc ostendit, quod unigenitus Patris de virgine carnem sumens, sanguinem suum in candore fidei pro salute hominum fundere dignatus est, in qua scientia Dei, boni et mali ostenduntur, quoniam ipsa nulla obscuritate ullius rei obnubilatur. Sed tu, o homo, dicis: Quid faciet homo, cum Deus praenovit omnia quae ipse facturus est? Ad quae ego:

O stulte, in nequitia cordis tui, illum imitaris qui viam veritatis primum recusans mendacium veritati opposuit, cum se summae bonitati similem facere voluit. Quis poterit initium et finem omnium quidquid latere qui est, fuit et permanebit? Sed tu quis es? Favilla cineris es. Et quid nosti cum non esses? Sed tu lamentabile initium et miserabilem finem habens, contradicis quod nec scis, nec scire debes: videlicet incomprehensibilem pulchritudinem justitiae Dei in qua nulla suspicio injustitiae invenitur, nec inventa est unquam, nec invenietur. O stulte, ubi putas esse patrem iniquitatis quem imitaris? Quid hoc? Cum superbia te inflat super sidera, et super alias creaturas, et super angelos vis elevari qui praecepta Dei per omnia et super omnia adimplent. Sed tu cades sicut et ille cecidit; qui mendacium veritati opposuit. Mendacium enim ipse dilexit, et ideo morte involutus in abyssum corruit. Ergo, o homo, attende. Cum nec inspicis charitatem illam qua te Deus liberavit, nec attendis quanta bona tibi Deus semper impendit, nec tu consideras quomodo ipse te a morte revocat: frequenter in peccata corruis ubi magis mortem quam vitam diligis, si tunc tandem ad mentem tuam revocas scripturas et doctrinas illas quas tibi antiqui et fideles patres tui proposuerunt, scilicet quod malum debes devitare et bonum operari; si tunc ex intimo cordis dixeris, graviter

peccavi; quare oportet me cum digna poenitentia ad patrem meum qui me creavit redire, tunc pater tuus benigne suscipit te et in sinum suum te reponens dulcibus ulnis amplectitur te. Nunc autem beatitudinem illam quae tibi a Deo proposita est scire contemnis, ac justitiam Dei audire vel operari recusas. Nunquid si fieri posset magis judicium Dei injustum quam justum vocares? Quapropter si sanguine Filii Dei redemptus non esses, in perditione perditus jaceres. Sed judicium Dei verum et justum est. Unde, o homo, quam utilitatem inde consequeris: quod te in judicio meo decerpis? In choro angelorum et in electa vinea mea est laus laudantium et dicentium: Gloria tibi, Domine, qui justus es et verax, nec judicio meo per eos contradicitur; quoniam justi sunt. Sed quid diabolo profuit quod se mihi opposuit? Qui cum vidit se multam claritatem habere; super omnes se voluit exaltare, ita quod ei innumerabilis turba superborum spirituum consensit, quos omnes divina virtus in zelo justitiae suae simul cum illo dejecit; sic etiam omnes dejiciuntur qui in perseverantia mali justitiam Dei postponere conantur; quoniam ipsi summum bonum in perversitatem nequitiae pervertere laborant. Unde nequaquam Deus quod injustum est constituit; sed omne quod rectum est in aequitate bonitatis suae ordinavit.

Sed et illi homines qui in infidelitate sua Deum abjecerunt, sculptilia sibi facientes in quibus diabolus ingressus illos illusit, in insania hujusmodi vanitatis surrexerunt postquam genus hominum pertransiit quibus Adam et Eva dixerant quomodo a Deo facti essent et quomodo de paradiso expulsi fuissent. Quos alii in eadem perversitate insequentes, creaturam Dei magis quam ipsum creatorem suum coluerunt, et ea quae non vivunt vitam suam disponere putaverunt. Unde

et ii qui adhuc in ipsa infidelitate sordent, stultitiam suam deserant et ad cum qui diaboli laqueos contrivit fideliter convertantur vetustatem ignorantiae deponentes, et novitatem vitae amplectentes, ut servus meus Ezechiel hortatur, dicens: *Projicite a vobis omnes praevaricationes vestras in quibus praevaricati estis, et facite vobis cor novum et spiritum novum* **(Ezech. XVIII)**. Quod dicitur: O vos qui in rectitudine perseverare vultis in sole justitiae cujus itinera beatae oves currunt, projicite a conscientia cordis vestri sciscitationem illorum occultorum quae in necessaria et salutari doctrina vobis inutilia sunt, in quibus vanam celsitudinem volare voluistis; cum in praecipitem lacum demersi estis in quo nullus ordo habitat, sed illa horribilis confusio quae Deum ignorat. Et cum hoc feceritis, viam veritatis pergite pro salute vestra, ubi rutilantis coeli novitatem in corde vestro invenietis et ut vivificae spirationis in vestro spiritu possidebitis.

Vides etiam in terra homines in fictilibus lac portantes et inde caseos conficientes: hi sunt in mundo homines, tam viri quam mulieres, in corporibus suis humanum semen habentes, de quo genus diversorum populorum procreatur, cujus quaedam pars spissa est unde formantes casei fiunt; quia semen illud in fortitudine sua utiliter et bene coctum et temperatum strenuos homines producit, quibus etiam magna claritas tam spiritualium quam carnalium donorum in magnis patribus et in altis personis tribuitur: ita quod in assecutione prudentiae, discretionis et utilitatis vitae in operibus suis et coram Deo et coram hominibus perspicue florent, quoniam diabolus in eis locum suum non invenit, et pars quaedam tenuis de qua debiles casei coagulantur: quoniam hoc semen in teneritudine sua imperfecte coctum et temperatum, teneros homines educit

qui ut plurimum stulti tepidi et inutiles, tam apud Deum quam apud saeculum, in operibus suis inveniuntur, et qui Deum strenue non quaerunt. Sed et pars quaedam tabe permista est, de qua amari casei efficiuntur; quia semen illud in debilitate permistionis nequiter eductum et inutiliter commistum informes homines efficit qui saepe amaritudinem, difficultatem et oppressionem cordis habent, unde mentem suam ad superiora levare non valent. Multi tamen ex his utiles fiunt; attamen multas tempestates, et inquietudines, et in cordibus, et in moribus suis patiuntur, sed victores evadunt; quoniam, si inquietudini suae acquiescerent, tepidos et inutiles se redderent. Unde Deus illos coercens adjuvat, et ad viam salutis ducit quemadmodum scriptum est: *Ego occidam, et ego vivere faciam; percutiam et ego sanabo, et non est qui de manu mea possit eruere* **(Dan. XXXII)**. Quod dicitur: Ego qui sum, nec initium nec finem habens, flagitiosos homines in actibus suis interimo; qui per spurcitias diaboli in vitiis macerantur, et qui in partibus infelicis seminarii per diabolicas speluncas decipiuntur. O quam versuta est viperea maxilla quae eos ita inflat, ut mors in ipsos subintret; unde ab eis prosperitatem hujus saeculi tollo, ubi ita per plurimas aerumnas occiduntur quas superare non possunt, sed quae eis justo judicio semper adsunt. Sed ego qui nulla malitia dejicior, istos etiam in alia parte vivere miserabiliter saepe facio: ubi in ipsis vivens spiraculum eorum sursum de terrenis traho ne in ipsis pereat, illos etiam percussionibus per multam infirmitatem laboris vitae suae interdum affligo; qui per superbiam mentem suam sibi nocivam altitudinem ascendere cupiunt, putando quod a nullo dejici valeant, eos etiam qui ubique praesens sum ita interdum sursum ad veram sanitatem erigens, ne in fallacibus periculis per fallaces vanitates

consumantur. Sed in his omnibus non est homo nec alia creatura quae hujusmodi opera mea suo astu aut proterva potestate possit avertere; quia nullus est qui voluntati et justitiae meae valeat resistere.

Saepe quoque ut vides in oblivione mea et in irrisione diaboli commistio maris et feminae perpetratur ibi et contractio nascentium hominum invenitur: ut quoniam parentes illorum praecepta mea transgressi sunt, in ipsis filiis suis cruciati ad me in poenitentia revertantur, saepe etiam hanc mirabilem creationem pro gloria mea et sanctorum meorum in hominibus fieri permitto, ut, dum illi qui hoc modo distorti sunt per subventionem electorum meorum sanitati restituuntur, nomen meum ex hoc tanto ardentius ab hominibus glorificetur. Qui autem hac lege se constringunt, ita quod virginitatis decus appetunt; velut aurora ad coelestia secreta ascendunt, quia propter amorem Filii mei delectationes corporis sui a se abscindunt. Sed quod vides quasi mulierem velut integram formam hominis in utero suo habentem: hoc est quia postquam femina humanum semen concepit, infans in integritate membrorum suorum in abdito cubiculo ventris ipsius formatur. Et ecce per secretam dispositionem superni Conditoris, eadem forma motum vividae motionis dat; quoniam tu in secreta et occulta jussione et voluntate Dei infans in materno utero congruo et recte divinitus disposito tempore spiritum acceperit, motu corporis sui se vivere ostendit, velut terra se aperit et flores fructus sui profert, cum ros super eam ceciderit. Ita quod velut ignea sphaera nulla lineamenta humani corporis habens, cor formae illius possidet, quia anima in igne profundae scientiae ardens, diversas res in circuitu suae comprehensionis discernit; nec

formam humanorum membrorum habens: quoniam ipsa nec corporea, nec caduca quemadmodum corpus hominis est, cor hominis confortat: quod quasi fundamentum corporis existens totum corpus regit et velut firmamentum coeli inferiora continet et superiora tegit, et etiam cerebrum hominis tangit, quia in viribus non solum terrena, sed etiam coelestia sapit, cum Deum sapienter cognoscit, ac se per omnia membra hominis transfundit, quoniam vigorem medullarum ac venarum et omnium membrorum toto corpori tribuit, veluti arbor ex sua radice succum et viriditatem omnibus ramis impartit. Sed deinde forma illa hominis de utero mulieris hoc modo vivificata egrediens secundum motus quos ipsa sphaera in eadam forma hominis habet, secundum illos etiam et colorem suum mutat; quia postquam homo in materno utero vitalem spiritum acceperit et ita natus fuerit, et motus operationis suae dederit secundum opera illa quae anima cum corpore operatur, secundum haec etiam et merita ipsius existunt quoniam de bonis claritatem et de malis tenebrositatem sibi induit.

Ipsa quoque secundum vires corporis, vires suas ostendit, ita quod in infantia hominis simplicitatem profert, et in juventute fortitudinem; at in plena aetate cum omnes venae hominis plenae sunt, fortissimas vires suas in sapientia declarat, sicut etiam arbor in primo germine tenera existens ac deinde fructum in se ostendens, tandem cum plenitudine utilitatis educit; sed et postea in senectute hominis cum medulla et venae ipsius jam ad debilitatem se incurvare coeperint, anima leviores vires velut in taedio scientiae hominis ostendit: quemadmodum et succus arboris cum jam hiemale tempus instat, se in ramis et foliis suis contrahit, et ut eadem arbor in

senectute sua jam incurvari incipit. Homo autem tres semitas in se habet. Quid hoc? Animam, corpus et sensus; in his vita hominis exercetur. Quomodo? Anima corpus vivificat et sensus spirat; corpus autem animam sibi attrahit et sensus aperit: sensus vero animam tangunt et corpus alliciunt. Anima enim corpori vitam praebet, velut ignis lumen tenebris infundit: duas principales vires scilicet intellectum et voluntatem velut duo brachia habens, non quod anima brachia ad se movendum habeat, sed quod in his viribus se manifestat, velut sol per splendorem suum se declarat. Unde, o homo, quem non gravat sarcina medullarum, in scientia Scripturarum attende. Intellectus ita fixus est animae, velut brachium corpori. Nam ut brachium cui manum cum digitis adjuncta est a corpore extenditur, ita etiam intellectus cum operatione caeterarum virium animae cum quibus quaeque opera hominis intelligit, ex anima certissime prodiens; ipse enim prae aliis viribus animae quidquid in operibus hominum est sive bonum, sive malum sit intelligit; ita quod per eum velut per magistrum omnia intelliguntur, quoniam ipsa anima hoc modo omnia discutit, sicut et triticum ab omni contrarietate expurgatur; perquirens utrum utilia an inutilia, utrum amabilia an odibilia sunt, vel utrum ad vitam an ad mortem pertineant. Unde sicut esca sine sale insulsa est, sic etiam caeterae vires animae sine intellectu insipidae et non discernentes sunt. Sed et ipse in anima ut scapula in corpore, medulla in cerebro caeterarum virium animae existens et velut humerus corporis fortis, divinitatem etiam et humanitatem in Deo intelligens quaedam inflexio brachii est, ita quoque rectam fidem in opere suo habens: quod etiam inflexio manus est, cum qua tunc diversa opera in discretione quasi cum

digitis discernit; ipse autem non operatur ut caeterae vires animae. Quid hoc?

Voluntas enim opus calefacit et animus illud suscipit et ratio producit, intellectus autem opus intelligit bonum et malum ostendens, velut angeli intellectum habent bonum diligentes et malum odientes. Et ut corpus habet cor, ita et anima intellectum, qui etiam in illa parte animae vim suam exercet, sicut et voluntas in altera. Quomodo? Voluntas enim magnam vim animae habet. Quomodo? Anima stat in angulo domus, id est in firmamento cordis velut aliquis homo in aliquo angulo domus suae ut totam domum perspiciens, omnia instrumenta domus regat, dextrum brachium levans signando et ostendendo quaeque utilia domus suae et se ad orientem vertens. Sic et anima facit per plateas totius corporis, ad ortum solis respiciens; ipsa enim voluntatem quasi dextrum brachium ponit in firmamentum venarum et medullarum ac in commotionem totius corporis, quoniam voluntas quodcunque opus sive bonum sive malum sit operatur. Nam voluntas est velut ignis unumquodque opus quasi in fornace coquens. Panis enim ad hoc coquitur ut homines exinde pasti confortentur, quatenus vivere possint. Sic et voluntas totius operis fortitudo est, quia ipsa in deceptione molit et in robore fermentum imponit, ac in duritia tundit; et ita opus suum velut panem in consideratione parans, illud pleno opere ardoris sui in perfectione coquit, atque hoc modo majorem cibum hominibus in opere quam in pane facit; nam esca hominis interdum in eo cessat: opus autem voluntatis in eo usque ad separationem animae ipsius a corpore perdurat, et in qua magna diversitate opus sit, scilicet ab infantia, a juventute, a plena aetate, a decrepita incurvatione; in voluntate tamen

incedit et in ea perfectionem suam demonstrat. Sed voluntas habet in praecordio hominis quoddam tabernaculum videlicet animum, quem et intellectus et ipsa voluntas ac quaeque vis animae sua fortitudine afflant, et hae omnes in eodem tabernaculo calefiunt et se invicem conjungunt. Quomodo? Si ira surrexerit, fel inflatur et ita fumum in tabernaculum emittens iram perficit. Quod si turpis delectatio se erexerit, incendium libidinis in materia sua suscitatur, et petulantia illa quae ad peccatum pertinet attollitur, ac in eodem tabernaculo coadunatur. Sed aliud amabile gaudium est, quod in isto tabernaculo de Spiritu sancto incenditur; cui anima congaudens illud fideliter suscipit, et opus bonum in coelestibus desideriis perficit. Est etiam quaedam tristitia, de qua in eodem tabernaculo ex humoribus illis qui circa fel sunt, torpor nascitur: indignationem, obdurationem et contumaciam in hominibus pariens, animamque deprimens, nisi gratia Dei succurrente citius eripiatur. Sed et cum illi tabernaculo contrariae causae occurrerint: frequenter in odio et reliquis mortiferis rebus commovetur quae animam occidunt, et magnas ruinas in perditione parant. Cum autem voluntas voluerit, instrumenta tabernaculi sui movet, et ea in fervente calore sive bona sive mala sint deponit. Quod si voluntati illa instrumenta placuerint, ibi escam suam coquit et eam homini ad gustandum proponit. Unde et in ipso tabernaculo plurima turba boni et mali exsurgit: quemadmodum cum aliquis exercitus in aliquo loco coadunatur. Sed cum princeps exercitus supervenerit, si exercitus ille ipsi placuerit, eum suscipit: si vero ipsi displicuerit, illum abire jubet, sic et voluntas facit. Quomodo? Si bonum vel si malum in praecordio cordis surrexerit, voluntas illud aut perficit aut negligit. Sed et in intellectu et in voluntate ratio velut sonitus

animae ostenditur; quae quodque opus sive Dei sive hominis sit perficit. Sonitus enim verbum in altum tollit; sicut ventus qui aquilam sublevat ut volare possit, ita et anima sonitum rationis et in auditu et in intellectu hominum emittit; quatenus vires ipsius intelligantur et ut quodque opus ad perfectum ducatur. Corpus autem omnium virium animae tabernaculum et sublevamen est, quoniam anima in corpore manens, cum corpore operatur, et corpus cum illa sive bonum sive malum sit.

Sensus vero est cui opus interiorum virium animae adhaeret; ita quod ipsae in fructibus cujusque operis per eum intelliguntur, et ille eis subjectus est; quia eum ad opus perducunt, non autem ipse eis opus imponit, quoniam umbra earum est, faciens secundum quod ipsis placuerit. Sed et exterior homo, inprimis cum sensu in ventre matris antequam nascatur, evigilat; caeteris viribus animae adhuc in abscondito manentibus. Quid hoc? Aurora lucem diei denuntiat; sic et sensus hominis omnes vires animae cum ratione declarat. Et ut lex et prophetae in duobus praeceptis Dei pendent, ita et sensus hominis in anima et in viribus ejus vigent. Quid hoc? Lex ad salutem hominis posita est, et prophetae occulta Dei manifestant: sic et sensus hominis quaeque nociva ab homine depellit et interiora animae denudat. Nam anima sensum spirat. Quomodo? Ipsa hominem vivente facie vivificat, et visu, auditu, gustu, odoratu et tactu dotat. Ita quod homo sensu tactus, pervigil in omnibus rebus sit; sensus enim signum omnium virium animae est, sicut et corpus vas animae est. Quomodo? Sensus omnes vires animae claudit. Quid hoc? Homo in facie cognoscitur, oculis videt, auribus audit, os ad loquendum aperit, manibus palpat,

pedibus ambulat, et ideo sensus in homine est velut lapides pretiosi, et ut pretiosus thesaurus in vase signatus. Sed ut vas videtur, et thesaurus in eo scitur; ita etiam in sensu caeterae vires animae intelliguntur. Anima autem est magistra, caro vero ancilla. Quomodo? Anima totum corpus in vivificatione regit, corpus autem regimen vivificationis illius suscipit, quoniam si anima corpus non vivificaret, corpus in solutione diffluerent. Sed cum homo malum opus sciente anima operatur, hoc tam amarum animae est velut venenum corpori cum illud corpus scienter accipit. De bono autem opere anima gaudet, sicut et corpus suavi cibo delectatur. Et anima corpus ita illabitur, velut succus arborem. Quid hoc? Per succum arbor viret et flores producit ac deinde fructum facit, sic et per animam corpus. Et quomodo tunc fructus arboris ad maturitatem perducitur? Temperie aeris. Quomodo? Sol eum calefacit, pluvia eum irrigat, et ita in temperie aeris perficitur. Quid hoc? Misericordia gratiae Dei velut sol hominem illustrat, spiratio Spiritus sancti velut pluvia ipsum irrigat, et sic eum discretio velut bona temperies aeris ad perfectionem bonorum fructuum ducit.

Sed et anima in corpore est velut succus in arbore et vires ipsius quasi arboris forma. Quomodo? Intellectus in anima est velut viriditas ramorum et foliorum in arbore, voluntas autem quasi flores in ea, animus vero velut primus erumpens fructus ipsius, ratio autem quasi fructus in maturitate perfectus, sensus vero quasi extensio latitudinis ipsius. Et secundum hunc modum corpus hominis, ab anima solidatur et sustentatur. Unde, o homo, intellige quid in anima tua sis; qui bonum intellectum tuum deponis, et te pecoribus comparari vis. Quod autem tu, o homo haec videns, considera etiam quia

quamdam hujusmodi sphaeram in humano corpore manentem multi turbines invadentes eam usque ad terram incurvant: hoc est quod animam hominis quandiu homo in anima et in corpore vivit multae invisibiles tentationes perturbant, quae ipsam per delectationem carnis crebro ad peccata terrenarum concupiscentiarum inclinant, sed illa resumptis viribus se viriliter erigens, eis fortiter resistit; quia fidelis et sollicitus homo cum peccaverit, saepe per donum Dei compunctus peccata deserit et spem suam in Deum ponens diabolica figmenta abjicit, Creatorem suum fideliter quaerens, velut etiam fidelis anima miserias suas conquerens superius veraciter ostendit. Sed quod vides quia in aliam sphaeram plurimi turbines irruentes eam dejicere volunt, sed tamen non valent, id est quia animam istam plurimae diabolicae insidiae invadentes ad peccata multorum scelerum protrahere conantur, sed tamen ei suis illusionibus praevalere non possunt quoniam illa fortiter repugnans locum eis insaniendi non dat, quoniam superna inspiratione se muniens, a se jacula fallacium deceptionum expellit, et ad Salvatorem suum recurrit, quemadmodum etiam superius in verbis querelae suae declarat, ut praemonstratum est. Quae vero ut vides alia quaedam sphaera ex lineamentis formae suae se contrahens nodos ejus resolvit: hoc est quod anima illa membra corporalis habitaculi sui deserens, juncturam eorum reliquit cum tempus resolutionis habitaculi sui institerit, et se ab eis cum gemitu extrahit, sedemque suam moerens dirumpit, quoniam a corpore suo cum angustia se tollens, locum habitationis suae multo tremore cadere permittit, imminens judicium superni judicis metuens, quia tunc merita operum suorum justo judicio Dei sentiet, velut etiam in querela sua superius manifestat. Quapropter cum se hoc modo resolvit quidam spiritus; et

lucidi et umbrosi veniunt qui socii conversationis ipsius secundum quod in sede sua se movet sunt; quia in resolutione illa cum anima hominis habitaculum suum deserit angelici spiritus et boni et mali secundum justam et veram Dei ordinationem adsunt, qui inspectores operum illius secundum quod in corpore suo cum corpore operata est fuerunt resolutionem ejus exspectantes ut postquam se exsolverit eam secum abducant, quoniam ipsi sententiam justi judicis de anima illa in separatione ejus a corpore praestolantur; ut ipsa a corpore soluta, eam ducant quo supernus judex judicaverit secundum merita operum illius ut ibi etiam, o homo, fideliter praemonstratum est.

Idcirco vos, o charissimi filii mei, oculos vestros et aures vestras aperite, et praeceptis meis obedite. Et cur Patrem vestrum contemnitis, qui vos de morte liberavit? Chori angelorum canunt: *Justus es, Domine,* quoniam justitia Dei non habet ullam maculam; qui etiam hominem non liberavit sua potestate, sed compassione, quando Filium suum ad redemptionem hominis misit in mundum. Solem enim nulla inquinatio fecis polluit, sic etiam nec Deum ulla perversitas injustitiae tangere poterit. Sed tu, o homo, in contemplativa scientia bonum et malum inspicis. Et quid es: cum in multitudine carnalium desideriorum sordes? Et quid es: cum clarissimae gemmae virtutum in te fulgent? Primus angelus bonum contempsit et malum concupivit, quare malum in morte aeternae perditionis accepit, et in morte sepultus est, quia quod bonum est abjecit. Boni vero angeli malum contempserunt et bonum amaverunt, casum diaboli videntes qui veritatem volebat opprimere et mendacium erigere: quapropter ipsi in amore Dei exarserunt firmum

fundamentum totius boni habentes, ita quod aliud nolunt quam quod Deo placet, nunquam in laude ejus cessantes. Sed et primus homo Deum cognovit et eum in simplicitate dilexit ac praeceptum ejus suscipiens se obedientiae subdidit, postmodum ad malum se incurvavit, inobedientiam operatus. Nam cum ei diabolus malum suggereret, bonum deseruit et malum perpetravit, et de paradiso ejectus est. Unde malum in perditione mortis abjiciendum est, et bonum in amore vitae amplectendum. Sed tu, o homo, cum habes recordationem boni et mali velut in bivio positus es, quia si tunc tenebras mali contempseris volens in illum aspicere cujus creatura es et quem in sancto baptismo confessus es ubi vetus noxa Adae dejecta est, et si dixerit diabolum et malitiaam ejus fugere velis et Deum verum ac ejus praecepta sequi; tunc considera quomodo doctus es a malo declinare et bonum facere, et quia coelestis Pater Unigenito suo non pepercit, sed cum ad liberationem tuam misit, et ora Deum ut tibi succurrat, et ipse te exaudiens, dicet: Isti oculi mihi placent. Et si tunc taedium abjeceris in mandatis Dei fortiter currens, clamorem precum tuarum ubique exaudit. Carnem enim tuam debes domare et imperio animae subjugare. Sed tu dicis: Tanta et tam magna pondera in carne mea sentio, quod me superare non valeo. Sed quoniam Deus bonus est, ipse me bonum faciat. Quomodo possem carnem meam domare cum homo sim? Deus bonus est, ipse bona omnia in me perficiat. Nam cum sibi placuerit, me bonum facere poterit. Sed tibi respondeo: Cum Deus bonus sit, cur bonitatem ejus scire contemnis? quia ipse Filium suum pro te tradidit; qui te in multis aerumnis et in magnis laboribus de morte liberavit. Sed cum dicis, quoniam bona opera operari non possis, hoc in injustitia iniquitatis dicis. Oculos enim habes ad videndum, aures ad audiendum,

cor ad cogitandum, manus ad operandum, pedes ad ambulandum; ita quod toto corpore te potes erigere vel incurvare, dormire vel vigilare, manducare et jejunare; sic te Deus creavit. Unde et concupiscentiis carnis tuae resiste et Deus adjuvabit te. Nam cum te opponis diabolo velut fortis bellator inimico suo; tunc Deus delectatur in certamine tuo, volens ut eum omnibus horis et in omnibus angustiis tuis constanter invoces. Sed cum carnem tuam non vis domare, tunc facis eam vitiis et peccatis epulari, quoniam ei frenum timoris Domini abstrahis; cum quo eam coercere deberes, ne in perditionem iret. Quapropter ita ad diabolum respicis sicut et ipse ad iniquitatem respexit, cum in mortem cecidit. Et ipse de perditione tua gaudens dicit: Ecce homo qui nobis similis est. Et tunc super te cadit, atque vias suas in umbra mortis secundum quod sibi placet in te reponit. Sed Deus novit quid boni facere possis; ideo tibi lex posita est, secundum quod laborare potes. Deus ab initio saeculi usque ad consummationem ejus in electis suis complacere vult, ut ipsi in claritate virtutum fidelissime ornati coronentur. Quomodo? Homo voluptati carnis suae hoc modo resistat ne deliciis hujus mundi diffluat, nec etiam tam secure vivat, quasi in propria domo sua maneat, quoniam peregrinus est, quia Pater ipsius eum exspectat; si ad ipsum in coelum redire vult, ubi eum esse novit. Unde, o homo, si oculos tuos ad duas semitas, id est ad bonum et ad malum verteris: tunc edoceris, et magna et parva intelligis. Quomodo? Per fidem unum Deum in divinitate et in humanitate intelligis; et etiam diabolica opera in malo esse vides. Et cum ita justas et injustas vias cognoveris; tunc per me interrogaris. Quam viam ire desideras? Si tunc in bonas vias ire volueris, et si verba mea fideliter audieris: assidua et sincera prece Deum ora ut tibi succurrat et ne te deserat,

quoniam fragilis in carne tua es, atque ad humilitatem caput tuum inclina; et ea quae in operibus tuis mala sunt excute, et a te illa festinanter projice; haec a te Deus requirit. Et ut si quis tibi aurum et plumbum proponeret ac diceret, ad quod volueris manum tuam extende: aurum avidissime caperes et plumbum dimitteres, quia aurum magis quam plumbum diligeres. Sic et coelestem patriam magis quam depressionem peccatorum attendere debes. Quod si in peccatis cecideris, mox in confessione et pura poenitentia surge, antequam mors oriatur in te. Pater enim tuus vult ut clames, plores et auxilium petas: ne in sordibus peccatorum permaneas. Sed si vulnera acceperis, medicum quaere ne moriaris. Nonne saepe Deus tempestates hominibus immittit, ut tanto attentius ab eis invocetur? Sed tu, o homo, dicis: Bona opera operari non possum. Ego vero dico: Potes. Et tu quaeris, quomodo? Respondeo: Intellectu et ratione. Dices: Desiderium in me non habeo. Respondeo: Disce pugnare contra te. Et dicis: Contra me pugnare non valeo, nisi Deus adjuverit me. Audi ergo quomodo pugnes adversum te: Cum malum in te surgit nescientem quomodo illud abjicias; tunc tactu gratiae meae adjutus (nam in viis interiorum oculorum tuorum gratia mea tangit te) clama, ora, confitere et plora; ut tibi Deus succurrat, et ut malum a te auferat, et ut tibi vires in bono tribuat; istud enim habes ex scientia qua Deum per inspirationem Spiritus sancti intelligis; nam si alicujus hominis operarius esses: quoties oporteret te id facere quod corpori tuo difficile esset, nonne multa laboriose sustineres propter terrenam mercedem tuam? Et cur Deo propter supernam mercedem non servis; qui tibi et animam et corpus dedit? Si enim aliquam temporalem rem habere velles, o quantum laborares ut illam saltem vel parvo tempore habere posses. Nunc autem fastidit te illud

quaerere quod finem non habet. Nam ut bos stimulo agitur, sic et tu corpus tuum timore Domini exercere debes; quia si hoc feceris, Deus non abjiciet te. Si enim aliquis tyrannus te captivaret, protinus ad illum te converteres qui tibi auxilio esse posset et ei supplicares eumque orares, et substantiam tuam illi promitteres ut tibi succurreret. Sic et tu, o homo, fac cum iniquitas te coeperit; ad Deum te convertens supplica, ora et correctionem tuam promitte, et Deus te adjuvabit. Sed tu, o homo, caecus es ad videndum, surdus ad audiendum, vecors ad te defendendum; quoniam intellectum quem tibi Deus infudit et quinque sensus corporis tui quos tibi dedit, quasi pro nihilo et pro vanitate habes. Nonne intellectum et scientiam habes? Regnum Dei potest emi, non autem joco acquiri. Audite ergo, o homines, et nolite despicere introitum coelestis Jerusalem, nolite tangere mortem et Deum negare et diabolum confiteri, nolite in peccatis crescere, et in bonis deficere. Deum enim audire non vultis cum in praeceptis ipsius ambulare recusatis, et ad diabolum curritis cum desiderium carnis vestrae perficere contenditis. Resipiscite ergo et confortamini quia hoc vobis necessarium est. Fidelis autem homo dolorem suum consideret et medicum quaerat antequam in mortem ruat. Quod si dolorem suum inspexerit et medicum quaesierit, inventus ostendet ei amarum succum pigmenti per quem sanari poterit, quae sunt amara verba per quae probandus est, utrum poenitentia ejus de radice cordis ipsius an de vento instabilitatis ejus procedat. Cumque hoc probaverit, dat ei vinum compunctionis et poenitentiae, ut fetorem vulnerum suorum abluat et etiam offert ei oleum misericordiae quatenus eadem vulnera ad sanitatem liniat. Tunc etiam injungit ei ut circa sanitatem suam sollicitus sit, dicens: Vide ut in hac medicina studiosus et stabilis

permaneas, nec taedium inde capias, quia vulnera tua gravia sunt. Sed multi sunt qui vix poenitentiam suorum peccatorum suscipiunt, et quamvis multo labore tamen eam propter metum mortis peragunt. At ego eis manum porrigo, et amaritudinem illam eis in dulcedinem verto, ita quod poenitentiam illam propter amorem meum magna cum tranquillitate perficiunt, quam cum magna difficultate inceperunt. Qui autem poenitentiam peccatorum suorum neglexerit, quoniam corpus suum castigare sibi difficile esse dicit, miser est quia non vult in se ipsum respicere, nec ullum medicum quaerere, nec vulnera sua sanari, sed pessimum livorem in se celat et mortem in simulationem tegit ne videri possit. Unde piger ad gustum poenitentiae est, nolens respicere in oleum misericordiae, nec consolationem redemptionis quaerere: et ideo in mortem properat quoniam mortem dilexit, nec regnum Dei quaesivit. Ergo, o fideles, in praecepta Dei currite, ne vos damnatio mortis apprehendat. Novum Adam imitamini, et veterem hominem abjicite. Nam currenti, regnum Dei apertum est, in terra autem jacenti, clausum est, sed miseri sunt illi qui diabolum venerantur, Deum ignorantes. Quomodo? Qui Deum unum in Trinitate non colunt; nec Trinitatem in unitate scire volunt. Unde qui salvari vult, in recta et catholica fide non dubitet. Quid hoc? Quoniam Patrem non colit, qui Filium abnegat; nec Filium diligit, qui Patrem ignorat; nec Filium habet, qui Spiritum sanctum abjicit; nec Spiritum sanctum accipit, qui Patrem et Filium non veneratur. Ergo unitas in trinitate, et trinitas in unitate intelligenda est. O homo, nunquid es sine corde et sine sanguine vivens? Sic nec Pater sine Filio nec sine Spiritu sancto, nec Filius sine Patre, nec sine Spiritu sancto, nec Spiritus sanctus sine ipsis esse credendus est. Sed Pater Filium suum pro redemptione

hominis misit in mundum et iterum ad se retraxit eum: sicut homo cogitationes cordis sui emittit, et iterum ipsas ad se recolligit. Unde de hac salutifera Unigeniti Dei missione, Isaias in supernae majestatis voluntate loquitur, dicens: *Verbum misit Dominus in Jacob, et cecidit in Israel* **(Isa. IX)**. Quod dicitur: Verbum per quod omnia facta sunt, scilicet Unigenitum Dei, qui in corde Patris secundum divinitatem semper sine initio temporis fuit, ipsum misit Dominus, videlicet supernus Pater per ora prophetarum in Jacob, cum ipsi eumdem Filium Dei in mundum pro salute hominum venturum fideliter praenuntiarent; ut homines per eos praemoniti et praemuniti, diabolum prudenter supplantarent, et versutias deceptionum ejus sapienter declinarent. Et ita idem verbum cecidit in Israel, cum idem Unigenitus Dei venit in altam puritatem virginis, in quam nullus vir gressum suum imposuit; sed quae florem suum inviolabiliter tenuit, ut ipse natus ex virgine, eos qui lumen veritatis per fallacem caecitatem ignorabant ad verum iter reduceret, et indeficienti saluti restitueret Unde quicunque scientiam in Spiritu sancto et pennas in fide habet, iste admonitionem meam non transgrediatur, sed eam in gustu animae suae amplectendo percipiat.

VISIO QUINTA.

SUMMARIUM.---*De Synagoga matre incarnationis Filii Dei. Verba Salomonis. Verba Isaiae prophetae. De diverso colore Synagogae. De caecitate ejus, et quod in corde*

Abraham, in pectore Moyses, in ventre reliqui prophetae, quid significet. Quod magna ut turris, habens circulum in capite similem aurorae. Verba Ezechielis. Comparatio de Samsone et de Saul et de David ad eamdem rem.

Post haec vidi velut quamdam muliebrem imaginem a vertice usque ad umbilicum pallidam, et ab umbilico usque ad pedes nigram, et in pedibus sanguinolentam, circa autem pedes suos candidissimam et purissimam nubem habentem, at oculis orbatam, manus vero sub axellas suas tenebat, stans juxta altare quod est ante oculos Dei, sed ipsum non tangebat. Et in corde ipsius stabat Abraham, et in pectore ejus Moses, in ventre vero reliqui prophetae, singuli signa sua demonstrantes, et pulchritudinem novae sponsae admirantes. Haec vero tantae magnitudinis apparuit velut alicujus civitatis ingentissima turris habens in capite suo quasi circulum similem aurorae. Audivique iterum vocem de coelo dicentem mihi: Antiquo populo austeritatem legis Deus imposuit, cum Abrahae circumcisionem indixit, quam postea in gratiam suavitatis convertit, cum Filium suum veritatem Evangelii credentibus dedit, in qua jugo legis sauciatos, oleo misericordiae delinivit. Quapropter vides velut quamdam muliebrem imaginem a vertice usque ad umbilicum pallidam, quae est Synagoga, mater incarnationis Filii Dei et ab initio surgentium filiorum suorum usque ad fortitudinem eorum, secreta Dei in umbratione praevidens, sed ea non pleniter aperiens. Illa enim non est rutilans aurora quam aperte loquitur, sed eam in multa admiratione a longe intuens, ut in Canticis de ipsa dicitur: *Quae est ista quae ascendit per desertum deliciis affluens: et innixa super dilectum suum?* **(Cant. VIII.)** Quod dicitur: Quae est haec nova nupta,

quae in plurimis bonis operibus se elevat per deserta gentium legalia praecepta sapientiae deserentium et idola adorantium, ascendens ad superna desideria deliciis donorum Spiritus sancti abundantius, et sic multo studio anhelans et se innitens super sponsum suum scilicet Dei Filium. Haec enim est, quae a Filio Dei dotata in praeclaris virtutibus fulget in rivulis Scripturarum abundans. Sed et eadem Synagoga de filiis illius novae sponsae in multa admiratione servum meum Isaiam sic interrogat: *Qui sunt ii qui ut nubes volant, et quasi columbae ad fenestras suas?* **(Isa. LX.)** Quod dicitur: Qui sunt ii qui in mentibus suis se abstrahentes a terrenis ac carnalibus concupiscentiis: pleno desiderio et plena devotione ad superna volant, et columbina simplicitate absque amaritudine fellis, sensus corporis sui muniunt et munimentum firmissimae petrae, qui Unigenitus Dei est, multo ardore bonarum virtutum appetunt. Hi enim sunt, qui propter supernum amorem terrena regna conculcant, et coelestia quaerunt. Synagoga itaque admirabatur de nova sponsa quae Ecclesia est, quoniam se similibus virtutibus ita ornatam non agnovit ut illam vidit, quia Ecclesia angelicis praesidiis circumdata est, ne eam diabolus dilaceret et dejiciat, cum Synagoga a Deo deserta in vitiis jaceat.

Quapropter vides etiam ipsam ab umbilico usque ad pedes nigram: quod est a fortitudine suae dilatationis usque ad consummationem suae durationis, in praevaricatione legis, et in transgressione testamenti patrum suorum fuisse sordidam, quia multis modis divina praecepta neglexit voluptatem carnis suae secuta. Et in pedibus sanguinolenta, circa autem pedes suos candidissimam et purissimam nubem habet, quoniam in consummatione sua prophetam prophetarum occidit, ubi et

ipsa lapsa corruit; in eadem tamen consummatione in mentibus credentium lucidissima et perspicacissima fide surgente, quia ubi Synagoga finem accepit, Ecclesia surrexit, cum apostolica doctrina post mortem Filii Dei se per totum orbem terrarum diffudit. Sed et imago illa oculis orbata est manus suas sub axellas tenens quia Synagoga in veram lucem non aspexit, cum Unigenitum Dei in despectu habuit. Unde et opera justitiae in taedio boni operis et torpore a se non projiciens tegit, et ea velut non sint negligenter abscondit. Stat juxta altare quod est ante oculos Dei, sed ipsum non tangit, quoniam legem Dei quam divino praecepto et divina inspectione accepit in cortice quidem novit, sed eam interius non tetigit, quia eam potius abhorruit quam dilexerit, sacrificia et incensum devotarum orationum Deo offerre negligens. Sed in corde ipsius stat Abraham, quoniam initium circumcisionis in Synagoga ipse fuit. Et in pectore ejus Moses, quia in praecordia hominum divinam legem ille attulit, ac in ventre reliqui prophetae, id est in institutione illa quae ipsi divinitus tradita fuerat, inspectores divinorum praeceptorum. Singuli signa sua demonstrantes et pulchritudinem novae sponsae admirantes, quoniam ipsi magnalia prophetiae suae in mirabilibus signis ostenderunt, et speciositatem generositatis Ecclesiae in multa admiratione attenderunt. Ipsa vero tantae magnitudinis apparet velut alicujus civitatis altissima turris, quia magnitudinem divinorum praeceptorum suscipiens, munitionem et defensionem nobilis et electae civitatis pronuntiavit habens in capite suo quasi circulum similem aurorae, quia Ecclesia in ortu suo miraculum incarnationis Unigeniti Dei demonstravit, et claras virtutes ac mysteria quae sequuntur ostendit; nam ipsa velut primo mane coronata fuit, cum divina praecepta accepit, designans Adam, qui primum

jussionem Dei percepit, sed postea in transgressione sua in mortem cecidit. Sic et Judaei fecerunt, qui divinam legem primitus susceperunt, sed deinde Filium Dei in incredulitate sua abjecerunt. Sed et sicut homo per mortem Unigeniti Dei circa novissimum tempus de perditione mortis ereptus est, ita et Synagoga ante novissimum diem per divinam clementiam excitata incredulitatem deseret, et ad cognitionem Dei veraciter perveniet. Quid hoc? Nonne aurora ante solem ascendit? Sed aurora recedit et claritas solis permanet. Quid hoc? Vetus Testamentum recessit, et veritas Evangelii permanet, quia quae antiqui in legalibus observationibus carnaliter observabant, haec novus populus in Novo Testamento spiritualiter exercet, quoniam quod illi in carne ostenderunt, hoc isti in spiritu perficiunt. Nam circumcisio non periit, quia in baptismum translata est, ut enim illi in uno membro signati sunt, sic et isti in omnibus membris suis. Unde antiqua praecepta non perierunt, quia in meliorem statum translata sunt. Etiam in novissimo tempore Synagoga ad Ecclesiam se fideliter transferet. Nam, o Synagoga, cum in multis iniquitatibus errares ita quod cum Baal et cum caeteris his similibus te pollueres, consuetudinem legis turpissimis moribus scindens, et nuda in peccatis tuis jacens: feci quod Ezechiel servus meus loquitur, dicens: *Expandi amictum meum super te, et operui ignominiam tuam, et juravi tibi et inii pactum tecum* **(Ezech. XVI)**. Quod dicitur: Ego Filius Altissimi in voluntate Patris mei extendi incarnationem meam, o Synagoga, super te, id est pro salute tua, auferens peccata tua, quae in multis oblivionibus operata es, et firmavi tibi remedium salvationis, ita quod itinera foederis mei ad salutem tuam manifestavi, cum veram fidem per apostolicam doctrinam tibi aperui, quatenus praecepta mea observares

veluti mulier potestati mariti sui subjacere debet. Nam asperitatem exterioris legis a te abstuli, et suavitatem spiritualis doctrinae tibi dedi ac omnia mysteria mea in spiritualibus doctrinis per memetipsum tibi ostendi, sed tu me justum deseruisti, et diabolo te conjunxisti. Sed tu, o homo, intellige: ut Samsonem uxor ipsius deseruit, ita quod lumine suo privatus est, sic et Synagoga Filium Dei deseruit, cum eum obdurata sprevit, et cum doctrinam illius abjecit. Sed postquam capilli ejus jam renati sunt, ita quod Ecclesia Dei confortata est, Filius Dei in fortitudine sua Synagogam dejecit, et natos illius exhaereditavit, cum etiam per gentiles Deum ignorantes zelo Dei contriti sunt; ipsa enim multis erroribus totius confusionis et schismatis se subjecerat, et in praevaricationibus totius iniquitatis se polluerat. Sed etiam quemadmodum David uxorem suam quam sibi primitus desponsaverat et quae cum alio viro se polluerat, tandem revocavit, ita etiam et Filius Dei Synagogam (quae sibi primum in incarnatione sua conjuncta fuit, sed gratiam baptismi deserens diabolum secuta est) tandem circa novissimum tempus recipiet, ubi ipsa errores infidelitatis suae deserens ad lumen veritatis redibit. Nam diabolus Synagogam in caecitate illius rapuit, et eam infidelitati in multis erroribus tradidit, nec hoc usque ad filium perditionis facere cessabit. Qui dum in exaltatione superbiae suae ceciderit sicut Saul in monte Gelboe interfectus periit, qui David de terra sua fugaverat, ut filius iniquitatis Filium meum in electis suis expellere tentabit, tunc Filius meus, Antichristo dejecto, Synagogam ad veram fidem revocabit quemadmodum et David primam uxorem suam post mortem Saulis recepit: cum enim novissimo tempore homines illum per quem decepti fuerant victum viderint, ad viam salutis cum multa

festinatione recurrent. Non autem decuit ut veritas Evangelii umbram legis praenuntiaret, quoniam decet ut carnalia praecurrant et spiritualia subsequantur, quia etiam servus dominum suum venturum praedicit et non dominus servum in servitio praecurrit; ita et Synagoga in umbra significationis praecurrit, et Ecclesia in lumine veritatis subsecuta est. Unde quicunque scientiam in Spiritu sancto et pennas in fide habet, iste admonitionem meam non transgrediatur, sed eam in gustu animae suae amplectendo percipiat.

VISIO SEXTA.

SUMMARIUM.---*Quod Deus creaturam suam mirabiliter condidit et disposuit. De habitu angelorum et ejus significatione. De habitu archangelorum et ejus significatione. De habitu virtutum et ejus significatione. De habitu potestatum et ejus significatione. De habitu principatuum et ejus significatione. De habitu dominationum et ejus significatione. De habitu thronorum et ejus significatione. De habitu cherubim et ejus significatione. De habitu seraphim et ejus significatione. Quod hae omnes acies mirabilibus vocibus miraracula illa resonant quae Deus in beatis animabus operatur. Psalmista de eadem re.*

Deinde vidi in altitudine coelestium secretorum duas acies supernorum spirituum multa claritate fulgentes, et qui in prima acie erant velut pennas in pectoribus suis habebant et facies ut facies hominum prae se ferebant, in quibus et vultus

hominum quasi in pura aqua apparebant, et qui in altera acie fuerunt etiam in pectoribus suis quasi pennas habuerunt et facies ut facies hominum in se ostenderunt, in quibus etiam imago Filii hominis quasi in speculo fulgebat. Sed neque in his nec in illis aliam formam discernere potui. Hae autem acies alias quinque acies secundum modum coronae circumcinxerant. Et qui in harum quinque prima acie fuerunt, quasi facies hominum habebant ab humero et deorsum magno splendore fulgentes. Qui in secunda erant, tantae claritatis exstiterunt, quod eos intueri non poteram. Qui in tertia ut album marmor apparuerunt, et capita ut capita hominum habuerunt; super quae ardentes faculae visae sunt, et ab humero et deorsum velut ferrea nube circumdati fuerunt. Qui in quarta facies ut facies hominum et pedes ut pedes hominum habentes, in capitibus suis galeas gestabant, marmoreis tunicis induti. Qui denique in quinta erant: nullam formam hominum in se ostendentes, velut aurora rubebant. Nullam autem aliam formam in eis conspiciebam. Sed et acies istae alias duas etiam in modum coronae circumdederant. Qui autem in prima acie illarum erant, oculis et pennis pleni videbantur, et in unoquoque oculo speculum et in ipso speculo facies hominis apparuit, et pennas suas ad supernam altitudinem elevarant. Et qui in secunda fuerunt, quasi ignis ardebant, plurimasque pennas habentes in quibus quasi in speculo omnes ordines ecclesiasticae institutionis insignitos demonstrabant. Sed aliam formam nec in his nec in illis vidi. Et hae acies omnes in omni genere musicalium organorum mirificis vocibus mirabilia illa resonabant, quae Deus in beatis animabus operatur, per quae Deum magnifice glorificabant. Et audivi de coelo vocem mihi dicentem: Omnipotens et ineffabilis Deus qui ante saecula fuit, nec initium habuit nec post finem

saeculorum esse desinet omnem creaturam mirabili modo sua voluntate condidit, eamque mirabili modo sua voluntate disposuit. Quomodo? Quasdam creaturas terrenis haerere, quasdam vero in coelestibus esse deputavit. Ipse quoque beatos angelicos spiritus tam ad salutem hominum quam ad honorem nominis sui disposuit. Quomodo? Nam quosdam ita constituit, ut necessitatibus hominum subveniant, quosdam vero, ut judicia secretorum suorum per eos hominibus manifestentur. Quapropter vides in altitudine coelestium secretorum duas acies supernorum spirituum multa claritate fulgentes, quia ut tibi monstratur in altitudine illorum occultorum quae carnalis obtutus non penetrat, sed quae visus interioris hominis attendit, haec duo agmina corpus et animam hominis, Deo famulari debere designant ubi ipsa cum supernis civibus claritatem aeternae beatitudinis habent.

Et qui in prima acie sunt velut pennas in pectoribus suis habent, et facies ut facies hominum in se praetendunt, in quibus et vultus hominum quasi in pura aqua apparent; isti angeli sunt desideria profunditatis intellectus sui quasi pennas expandentes; non quod pennas ut aves habeant, sed quod voluntatem Dei in desideriis suis velociter perficiant, velut homo in cogitationibus suis celeriter volat: ita quod et per facies suas pulchritudinem rationalitatis in se manifestant, ubi etiam Deus opera hominum perspicue perscrutatur, quia ut servus verba domini sui audiens, ea secundum voluntatem illius perficit; ita et ipsi voluntatem Dei in hominibus attendunt et actus eorum illi in semetipso ostendunt. Unde et qui in acie alia sunt etiam in pectoribus suis quasi pennas habent, et facies ut facies hominum in se ostendunt, in quibus etiam imago Filii hominis velut in speculo fulget: archangeli

sunt etiam in desideriis intellectus sui voluntatem Dei contemplantes et decorem rationalitatis in se manifestantes incarnatum Verbum Dei purissime magnificant, quia ipsi, arcana Dei cognoscentes, mysteria incarnationis Filii Dei signis suis frequenter praeinsinuabant. Sed nec in his nec in illis aliam formam discernere potes, quoniam et in angelis et in archangelis multa secreta mysteriorum sunt quae humanus intellectus mortali corpore gravatus, capere non valet. Quod autem hae acies alias quinque acies secundum modum coronae cingunt: hoc est quod corpus et anima hominis quinque sensus hominis virtute fortitudinis suae comprehendentes, per quinque vulnera Filii mei emundatos, ad rectitudinem interiorum mandatorum dirigere debent. Unde qui in prima acie harum sunt, quasi facies hominum habent, ab humero et deorsum magno splendore fulgentes; quae virtutes sunt in corda credentium ascendentes et in ardente charitate excelsam turrim in eis aedificantes, quae opera ipsorum sunt. Ita quod in rationalitate sua opera electorum hominum ostendunt, et in fortitudine sua ad bonum finem multo fulgore beatitudinis ipsos perducunt. Quomodo? Scilicet cum electi claritatem interioris sensus habentes, omnes nequitias malorum suorum abjiciunt propter illuminationem illam qua in istis virtutibus in mea voluntate illuminati sunt, et fortiter adversus diabolicas insidias pugnant, et certamina illa quae illi hoc modo contra diabolicam turbam exercent virtutes istae mihi Creatori suo incessanter ostendunt. Nam homines certamina confessionis et abnegationis in se habent. Quomodo? Quia iste me confitetur et ille me abnegat. Sed in hoc certamine talis interrogatio est: Est Deus an non? Tunc interrogatio ista tale responsum Spiritus sancti in homine habet: Deus est qui te

creavit, sed et qui te redemit. Et quandiu interrogationis responsum hoc in homine est, virtus Dei illi non deerit, quia huic interrogationi et responso poenitentia adhaeret. Ubi autem interrogatio haec in homine non est, ibi nec hoc responsum Spiritus sancti est, quoniam homo iste donum Dei a se expellit, et sine interrogatione poenitentiae semetipsum in mortem praecipitat. Certamina vero istorum bellorum virtutes Deo offerunt; quia ipsi tale sigillum coram Deo sunt, per quod demonstratur qua intentione Deus, colatur vel abnegetur.

Qui autem secunda acie sunt, tantae claritatis existunt, quod eos intueri non potes; qui potestates sunt designantes quoniam serenitatem et pulchritudinem potestatis Dei, nulla imbecillitas mortalitatis apprehendere poterit, nec se ipsi similem facere, quia potestas Dei indeficiens est. Sed qui in tertia acie sunt, ut album marmor apparent et capita hominum habent, super quae faculae ardentes videntur, et ab humero et deorsum velut ferrea nube circumdati sunt; qui principatus sunt, praefigurantes quod ii qui ex dono Dei in saeculo principes hominum existunt, sinceram justitiae fortitudinem induere debent ne in diversitatem instabilitatis incidant, et caput suum qui Christus Filius Dei est inspicere ac regimina sua secundum voluntatem ipsius in necessitatem hominum dirigere super se gratiam sancti Spiritus in ardore veritatis attendentes, ita quod in fortitudine aequitatis usque ad consummationem suam firmi et stabiles perseverent. Unde etiam qui in quarta acie sunt facies ut facies hominum et pedes ut pedes hominum habentes in capitibus suis galeas gestant marmoreis tunicis induti; qui dominationes sunt, ostendentes quia ille qui Dominus omnium est rationalitatem hominum quae in humano pulvere polluta jacuerat a terris ad coelos

sublevavit, cum Filium suum ad terras transmisit, qui antiquum seductorem sua rectitudine conculcavit: ita ut fideles ipsum qui caput eorum est fideliter imitentur, spem suam ad coelestia ponentes ac forti desiderio bonorum operum se munientes. Sed qui in quinta acie sunt nullam formam hominum in se ostendentes velut aurora rubent; qui throni sunt, demonstrantes quod divinitas ad humanitatem se inclinavit, cum Unigenitus Dei humanum corpus pro salute hominum induit, qui nulla contagia humanorum peccatorum in se habuit; quoniam ipse de Spiritu sancto conceptus, in aurora videlicet in beata Virgine carnem absque omni macula totius sordis accepit. Sed nullam aliam formam in eis conspicis; quia plurima mysteria supernorum secretorum sunt; quae fragilitas humana non valet apprehendere. Quod autem et acies istae alias duas in modum coronae circumdant: hoc est quod fideles illi qui quinque sensus corporis sui ad superna dirigunt, scientes quia per quinque vulnera Filii Dei redempti sunt ad dilectionem Dei et proximi sui omni nisu et circuitione mentis suae perveniunt, cum voluptatem cordis sui negligunt et spem suam in sola aeterna ponunt.

Quapropter et qui in prima acie illarum sunt, oculis et pennis pleni videntur, et in unoquoque oculo speculum et in ipso speculo facies hominis apparet et pennas suas ad supernam altitudinem elevant; qui cherubin sunt, scientiam Dei significantes, in qua ipsi mysteria supernorum secretorum videntes desideria sua secundum voluntatem Dei explent, ita quod ipsi in profunditate scientiae suae purissimam perspicuitatem habentes: in ipsa illos mirabiliter praevident, qui verum Deum cognoscentes, intentionem desideriorum cordis sui ad ipsum qui super omnes est velut pennas bonae et

justae sublevationis dirigunt, magis aeterna diligentes quam caduca appetentes, secundum quod et ipsi in elevatione desideriorum suorum ostendunt. Sed qui in altera acie sunt quasi ignis ardent plurimasque pennas habentes, in eisdem pennis quasi in speculo omnes ordines ecclesiasticae institutionis insignitos demonstrant; seraphin sunt significantes quod ut ipsi in amore Dei ardent maxima desideria visionis ejus habentes, ita etiam in desideriis suis tam saeculares quam spirituales dignitates quae in ecclesiasticis mysteriis multa cum puritate vigent, ostendunt quia secreta Dei in ipsis mirabiliter apparent, sic etiam omnes qui sinceritate puri cordis amantes supernam vitam quaerunt: ardenter Deum diligant, eumque toto desiderio amplectantur, ut ad gaudia illorum perveniant, quos tam fideliter imitantur. Quod vero aliam formam nec in his nec in illis vides: hos est quod multa secreta in beatis spiritibus sunt, quae homini manifestanda non sunt, quoniam quandiu ipse mortalis existit, ea quae coelestia sunt perfecte discernere non poterit.

Sed hae acies omnes ut audis in omni genere musicalium sonorum mirificis modulationibus mirabilia resonant, quae Deus in beatis animabus operatur per quae Deum magnifice glorificant, quia beati spiritus in virtute Dei maxima gaudia inenarrabilibus sonis per opera mirabilium illorum in coelestibus proferunt, quae Deus in sanctis suis perficit, per quae ipsi Deum gloriosissime magnificant, ubi eam in profunditate sanctitatis exquirunt laetantes in gaudio salutis quemadmodum et David servus meus inspector supernorum secretorum testatur dicens: *Vox exsultationis et salutis in tabernaculis justorum* **(Psal. CXVII)**. Quod dicitur: Sonus laetitiae et prosperitatis illius quod caro conculcatur et spiritus

erigitur, cum indeficiente salute cognoscitur in habitationibus illorum qui injustitiam abjiciunt et justitiam operantur, cum suggerente diabolo id quod malum est facere possent; sed divina inspiratione id quod bonum est perficiunt. Quid hoc? Homo frequenter indecentem exsultationem in se ostendit: cum peccatum perfecerit quod perficere inconvenienter concupivit, sed salutem ibi non habet, quia hoc fecit quod divino praecepto contrarium fuit. Ille autem tripudium exsultationis cum prosperitate verae salutis habebit; qui bonum quod ardenter desideravit strenue complet, mansionem illorum dum in corpore habitat amans qui viam veritatis currentes errorem mendacii declinaverunt. Unde quicunque scientiam in Spiritu sancto, et pennas in fide habet, iste admonitionem meam non parvipendat, sed eam in gustu animae suae amplectendo percipiat. Amen.

LIBER SECUNDUS.

VISIO PRIMA.

SUMMARIUM.---*De omnipotentia Dei. Verba Job ad eamdem rem. Quod Verbum ante et post assumptam humanitatem indivisibiliter et aeternaliter apud Patrem est. Quare Filius Dei dicitur Verbum. Quod virtute Verbi Dei omnis creatura suscita est et homo revixit in salvatione. Quod incomprehensibilis potentia Dei mundum fabricavit et diversas species eduxit. Quod creatis aliis creaturis, homo de*

limo terrae creatus est. Quod Adam dulci praecepto clarissimae obedientiae accepto, consiliante diabolo non obedivit. Quod Abraham, Isaac et Jacob et alii prophetae mundi tenebras significationibus suis repercusserunt. Quod praecipuus propheta Joannes miraculis coruscans Filium Dei praemonstravit. Quod Verbo Dei incarnato, illud magnum et antiquum consilium visum est. Quod homo secreta Dei non debet plus scrutari quam ipse vult manifestare. Quod Filius Dei natus in mundo morte sua diabolus superavit, et electos ad haereditatem suam reduxit. Verba Oseae de eadem re. Quod corpus Filii Dei in sepulcro per triduum jacens resurrexit, et homini via veritatis de morte ad vitam ostensa est. Quod Filius Dei a morte resurgens, discipulis suis frequenter ad corroborandum eos apparuit. Quod Filio Dei ascendente ad Patrem, sponsa ejus diversis ornamentis fundata est.

Et ego homo litteras non callens more fortium leonum, nec docta ex infusione illorum, sed manens in mollitie, fragilis costa, imbuta mystico spiramine: vidi quasi lucidissimum ignem incomprehensibilem, inexstinguibilem, totum viventem, totumque vitam existentem, in se autem flammam aerei coloris habentem, quae leni flatu ardenter flagrabat; et quae idem lucido igni ita inseparabiliter haerebat ut in homine haerent viscera. Et vidi quod illa flamma fulminans incanduit, et ecce obscurus aer et rotundus multaeque magnitudinis repente exortus est, super quem ipsa flamma quosdam ictus dedit, toties ab eo scintillam educens donec aer ad perfectum deductus est et ita coelum et terra resplenduerunt plena institutione. Deinde etiam eadem flamma in igne et ardore illo extendit se ad parvam glebam limosae terrae jacentem in

fundo actis eam calefaciens, ita quod carnem et sanguinem effecit, eamque spiravit ita quod in animam viventem effecta est. Quo facto, ille lucidus ignis praebuit per eamdem flammam leni flatu ardenter flagrantem ipsi homini candidissimum florem in flamma pendentem ut ros pendet in gramine, cujus quidem odorem homo naribus sensit, sed gustu oris non libavit, nec manibus attrectavit, hoc modo se avertens atque cadens in densissimas tenebras ex quibus se erigere non valuit. Tenebrae autem illae in illo aere magis ac magis se dilatando creverunt. Tunc tres magnae stellae in fulgore suo sibi cohaerentes in tenebris illis apparuerunt, post quas et aliae multae tam parvae quam magnae plurimo splendore fulgentes, ac deinde quaedam maxima stella mira claritate radians et fulgorem suum ad praedictam flammam dirigens. Sed et in terra quidam fulgor velut aurora apparuit; cui superior flamma mirabiliter infusa est, non tamen a supradicto lucido igne separata et in illo fulgore aurorae maxima voluntas accensa est. Cumque accensionem voluntatis hujus diligentius considerare vellem, in hac visione secretum sigillum mihi appositum est, audivique vocem ex alto mihi dicentem: De hoc mysterio non poteris quidquam amplius videre, nisi ut tibi propter miraculum credendi conceditur. Vidique de eodem fulgore aurorae splendidissimum hominem egredientem, qui claritatem suam ad praedictas tenebras effudit et ab eis reverberatus est, et in ruborem sanguinis et in pallorem albedinis conversus tanta fortitudine tenebras percussit, ut homo ille qui in eis jacebat attractu illo apparens fulgeret, atque ita erectus exiret. Et sic splendidus ille homo qui de aurora egressus est, in tanta claritate apparens ultraquam humana lingua effari possit, in eminentissimam altitudinem innumerabilis gloriae tetendit, ubi in plenitudine

omnimodae ubertatis et odoris magnifice radiabat. Et audivi ex praefato vivente igne vocem mihi dicentem: Tu quae es fragilis terra et in nomine femineo indocta in omni doctrina carnalium magistrorum, scilicet legere litteras secundum intelligentiam litteratorum, sed tantum tacta lumine meo quod tangit te interius cum incendio ut sol ardens, clama et enarra ac scribe haec mysteria mea quae vides et audis in mystica visione. Noli ergo esse timida, sed dic ea quae intelligis in spiritu quemadmodum ea loquor per te, quatenus illi verecundia teneantur qui populo meo deberent viam rectitudinis ostendere, sed ex perversitate morum suorum recusant aperte justitiam quam noverunt dicere, nolentes abstinere a malis desideriis suis quae illis ita adhaerent quasi ipsis dominentur, facientia eos fugere a facie Domini et erubescere loqui veritatem. Unde, o pusilla, animo quae interius es docta mystica inspiratione quamvis suppressa sis per virilem formam propter praevaricationem Evae; dic tamen igneum opus quod tibi demonstratur certissima visione. Vivens enim Deus qui cuncta per Verbum suum creavit, per idem Verbum incarnatum miseram humanam creaturam quae se demersat in tenebras, ad fidelem salvationem reduxit. Quid hoc? Nam ille lucidissimus ignis quem vides, designat omnipotentem et viventem Deum qui in clarissima serenitate sua nunquam ulla iniquitate offuscatur incomprehensibilis manens, quia nulla divisione dividi potest, aut initio aut fine aut ulla scintilla scientiae creaturae suae comprehendi sicuti est et exstinguibilis exsistens, quoniam ipse est illa plenitudo quam nunquam ullus finis tetigit ac totus vivens, quia nulla omnino res ipsi absconsa est quam nesciat, totusque vita existens, quoniam omne quod vivit ab ipso vivere sumit, secundum quod Job per me inspiratus ostendit, dicens: *Quis*

ignorat quod omnia haec manus Domini fecerit? in cujus manu est anima omnis viventis et spiritus universae carnis hominis **(Job XII)**. Quid hoc? Nulla creatura tam hebes est in natura sua quae vicissitudinem plenitudinis suae in illis causis ignoret, in quibus fructuosa consistit. Quomodo? Coelum habet lucem, lux aerem, aer volatilia et terra nutrit virentia, virentia fructum, fructus animalia; quae omnia testantur quod ea posuit fortissima manus, id est maxima potentia Dominatoris cunctorum, qui omnia in possibilitate virtutis suae ita operatus est quod eis nihil deest in usibus suis, et in omnipotentia ejusdem fabricatoris est motio cunctorum viventium et terrestrium, ut pecorum terram in terrenis quaerentium nec rationalitatem spiraculi Dei in se habentium, et excitatio spirituum qui humanam carnem inhabitant, in quibus est rationalitas, discretio et sapientia. Quomodo? Anima circuit in terrenis causis laborans in multis varietatibus secundum quod carnales mores expostulant. Spiritus vero erigit se in duobus modis, videlicet suspirium, gemitum et desiderium ad Deum habens, aut Dominum et regimen et optionem in diversis rebus quasi in praecepto quaerens, quia discretionem in rationalitate habet. Unde etiam homo similitudinem coeli et terrae in se continet. Quomodo? Ipse habet circulum in quo apparet perspicuitas, spiraculum et rationalitas, velut in coelo notantur luminaria; habet spiritum per omnem sensum et motum celeriter meantem, ut aer volatilia etiam humoris receptaculum in quo notatur humiditas, apparet germinatio ac parturitio, sicut in terra virentia, fructificantia et animalia. Quid hoc? O homo, tu totus es in omni creatura et oblivisceris Creatoris tui; et subjecta tibi creatura obedit ei sicut illi constitutum est, et tu praecepta illius transgrederis.

Sed vides quod idem ignis in se flammam aerei coloris habet, quae leni flatu ardenter flagrat et quae eidem lucido igni ita inseparabiliter inest ut in homine sunt viscera, quod est in aeternitate ante tempora constitutae creaturae infinitum Verbum, quod in ardore charitatis sub decursum labentium temporum mirabiliter sine sorde et gravamine peccati per virtutem suavitatis Spiritus sancti in aurora beatae virginitatis erat incarnandum, ita tamen ut sicut ante susceptam carnem indivisibiliter fuit in Patre, sic etiam post assumptam humanitatem inseparabiliter in eo maneret, quoniam ut homo non est absque vitali tactu in via praecordiorum, sic a Patre non erat omnino separandum ejus vitale Verbum. Et quare dicitur Verbum? Quia ut per locale verbum quod in terreno pulvere hominis transitorium est, prudenter intelliguntur jussa praeceptoris ab iis qui sciunt et praevident jussionem praecipientis; ita etiam per illocale verbum quod per inexstinguibilem vitam quae vivit in aeternitate intransitorium est, vere cognoscitur vis patris a diversis creaturis mundi ipsum sentientibus et intelligentibus in ortu quo creatae sunt, atque ut per officiale verbum potestas et honor scitur hominis; sic etiam per divinum Verbum sanctitas et bonitas resplendet Patris.

Quod autem vides quomodo flamma illa fulminans incandet: hoc est quod Verbum Dei virtutem suam quasi exardescens ostendit, cum per ipsum omnis creatura condita est, et quasi incanduit, cum in aurora et candore virginitatis incarnatum est, et ex eo stillaverant omnes virtutes in agnitione Dei: cum homo revixit in animarum salvatione. Sed et obscurus aer et rotundus multaeque magnitudinis repente exortus est, qui est instrumentum eorum in obscuritate imperfectionis, scilicet

nondum illustratum plenitudine creaturarum, et rotundum est, quia sub incomprehensibili potentia Dei est, divinitate nusquam absente, ipsum tamen in maxima potestate Dei surgens quasi in ictu oculi in superna voluntate elevatum, super quod ipsa flamma velut faber quosdam ictus dedit toties ab eo scintillam educens, donec idem aer ad perfectum deductus est, quia coelum et terra resplenduerunt plena institutione, quando ille qui excellit universam creaturam supernum Verbum in creatione creaturarum servitutem tenentium virtutem fortitudinis suae ostendit ab instrumento suo, diversas species creaturarum lucentes in mirabili ortu conditionis eorum educens, ut faber formas suas ex aere competenter excudit, usque dum eaedem creaturae in pulchritudine plenitudinis suae effulserunt; sursum et deorsum decorem et stabilimentum perfectae creationis suae habentes, quia superiora resplenduerunt ab inferioribus, et inferiora a superioribus.

Quod autem deinde eadem flamma in igne et ardore illo se extendit ad parvam glebam limosae terrae, jacentem in fundo aeris: hoc est quod, creatis aliis creaturis, Verbum Dei in forti voluntate Patris et in amore supernae suavitatis Spiritus sancti inspexit fragilem materiam mollis et tenerae fragilitatis humanitatis omnium tam malorum quam bonorum procreandorum hominum in imo insensibilitatis et ponderositatis suae detentam, et nec dum efficaci et vitali flatu excitatam, eam fovens et calefaciens carnem et sanguinem efficit in virtute calorem ei infundens, quoniam terra est carnalis materia hominis nutriens eum fructu suo, sicut mater lacte filios suos, eamque aspiravit Deus ita quod homo in animam viventem effecta est, quia ipsam per supernam

virtutem excitavit atque in anima et corpore discernentem hominem mirabiliter ex ea eduxit.

Quo facto, ille lucidus ignis praebuit per illam flammam leni flatu ardenter flagrantem, ipsi homini candidissimum florem in flamma illa pendentem ut ros pendet in gramine, quoniam creato Adam Pater qui lucidissima lux est, dedit per Verbum suum in Spiritu sancto ipsi Adae dulce praeceptum clarissimae obedientiae adhaerentis ipsi Verbo in multo imbre fructuosae virtutis, quia per ipsum Verbum suavissimus humor sanctitatis a Patre in Spiritu sancto stillavit faciens maximum et plurimum fructum sicut purus humor super gramen descendens illud ad multum germen fecundat. Cujus quidem odorem homo naribus sensit, sed gustu oris non libavit, nec moribus attrectavit, quoniam ipse praeceptum legis cum intelligentia sapientiae quasi naribus attraxit, sed vim illius intimae perfectionis in os per fecte non intromisit nec opere manuum in plenitudine beatitudinis adimplevit, hoc modo se avertens atque cadens in densissimas tenebras ex quibus se erigere non valuit, quia divino praecepto suggerente diabolo terga dedit in barathrum mortis corruens, quia Deum non in fide nec in opere exquisivit. Unde ad veram cognitionem ejus peccatis gravatus surgere non potuit, donec ille venit qui Patri suo pleniter sine peccato obedivit. Sed tenebrae illae in illo acre magis ac magis se dilatando creverunt: potestas mortis in mundo semper in latitudine vitiorum sumpsit incrementum scientia hominis se movente in diversitatem multiplicium vitiorum et fetentium peccatorum per errorem emergentium. Quod autem tres magnae stellae in fulgore suo sibi cohaerentes in illis tenebris apparuerunt, post quas aliae multae tam parvae quam magnae plurimo splendore

fulgentes: haec sunt in figuratione supernae Trinitatis magna luminaria, videlicet Abraham, Isaac et Jacob tam fideli opere quam carnis conjunctione se mutuo complectentes mundique tenebras annuntiationibus suis repercutientes, et eos subsequentes alii quamplurimi prophetae majores et minores in magnis et admirandis miraculis radiantes. Deinde vero apparens quaedam maxima stella mira claritate micans et fulgorem suum ad praedictam flammam dirigens, illa est praecipuus propheta Joannes scilicet Baptista fidelissimo et clarissimo opere in magnalibus coruscans, et in eis verum Verbum, id est Dei Filium demonstrans, quia iniquitati non cessit, sed eam in operibus justitiae strenue et fortiter calcavit.

Sed quod in terra illa fulgor velut aurora apparet, cui superior flamma mirabiliter infusa est: non tamen a supradicto lucido igne separata: hoc est quod Deus in loco generabilium rerum magnum splendorem rutilantis luminis plantavit, in illum Verbum suum perfecta voluntate mittens non tamen ab eo separatum, sed dedit ipsum, copiosum fructum, atque eduxit ipsum, magnum fontem ex quo omne fidele guttur bibens ultra siti non arescit. Unde et in illo fulgore aurorae maxima voluntas accensa est, quia in claritate rubentis serenitatis virtus magni et antiqui consilii cognita est, ita quod omnes praemissae legiones et coelestium spirituum acies hoc in lucidissima felicitate admiratae sunt. Sed tu, o homo, dum eminentiam consilii hujus humano more plenius scire desideras, claustrum occultationis tibi opponitur, quoniam secreta Dei non debes plus scrutari quam propter amorem fideliter credentium divinae majestati placet manifestari.

Quod autem vides de fulgore aurorae splendidissimum hominem egredientem, qui claritatem suam ad tenebras effudit et ab eis reverberatur, qui in ruborem sanguinis et in pallorem albedinis conversus tanta fortitudine tenebras illas repercussit, ut homo ille qui in eis jacebat ipso attactu apparens fulgeret atque ita erectus exiret: hoc designat Dei Verbum in candore intemeratae virginitatis inviolabiliter incarnatum, et sine dolore natum, nec tamen a Patre separatum. Quomodo? Cum Filius Dei natus est in mundo ex matre: apparuit in coelo in Patre, unde et angeli mox contremuerunt et exsultantes mellifluas laudes concinuerunt. Qui Filius Dei sine macula peccati in saeculo conversatus lucidissimam beatitudinis et salvationis doctrinam in tenebras infidelitatis emisit, sed ab incredulo populo abjectus, atque ad passionem ductus roseum sanguinem suum fudit et caliginem mortis corporaliter gustavit. Ex quo diabolum superans ex inferno electos suos qui in eo detenti et prostrati fuerant liberavit, atque eos tactu redemptionis suae ad haereditatem ipsorum quam in Adam perdiderant misericorditer reduxit. Qui dum in haereditatem suam pervenerunt, excitata sunt tympana et citharae omnisque musicorum concentus innumerabili decore, quia homo qui in perditione jacuerat, jam in beatitudine erectus mortem superna virtute liberatus evaserat, ut per servum meum Osee locutus sum: *Colligata est iniquitas Ephraim, absconditum peccatum ejus: dolores parturientis venient ei, ipse filius non sapiens. Nunc enim non stabit in contritione filiorum. De manu mortis liberabo eos, de morte redimam eos. Ero mors tua, o mors, ero morsus tuus, inferne* **(Ose. XIII)**. Quid hoc? In efficacia ligaturae alligata est perversitas nequitiae diaboli ut a zelo furoris Dei non mereatur solvi, quia nunquam illum recta cogitantem vidit, sic

neque eum aspiciunt qui Deum fideliter timent. Nam se semper elevat contra Deum, se Deum esse dicens, semper errans contra Deum, et propter ipsum nomini Christiano contradicens. Et ideo malitia ipsius ita profundata est ut nulla medicina reparationis peccatum ejus quod in contemptibilissima superbia impie commisit, in salvatione dignum sit, unde et ipse erit in perduratione doloris sicut parturiens in afflictione desperationis quae diffidit quod in apertione uteri sui vivere non possit. Nam haec infelicitas semper super eum manebit quod a beatitudine ejectus est, quia filiorum sapientia fugit ab eo qui ad se non revertitur, sicut filius prodigus ad se reversus de iniquitate sua ad patrem suum rediit. Quapropter nunquam confidet in contritione illa qua filii salvationis in superni filii morte mortem saevissimae iniquitatis conterunt, quam ipse callidus serpens ebullire fecit cum primo homini dolositatem quam homo nesciebat suggessit. Sed quia filii Salvatoris venenum funestissimum suggestionis contemnunt et ad salutem suam respiciunt, de servitute idolorum liberabo eos, de servitute, inquam, idolorum quae fallaciam in potestate perditionis habent et in quibus infideles honorem Creatoris sui commutant, se in laqueum diaboli involventes et opera sua secundum voluntatem illius perficientes. Et ideo animas illorum qui me colunt, animas scilicet sanctorum et justorum ab infernali poena redimam, quoniam nullus hominum poterit erui a vinculis diaboli in quibus durissima morte propter praevaricationem praeceptorum Dei vinctus est, nisi in redemptione illius qui electos suos proprio sanguine redempturus est. Ubi ad internecionem te, o mors, interficiam, quia in quo te vivere putas, hoc tibi extraham, ita quod inutile cadaver vocaberis, quoniam in fortissimis viribus tuis

prostrata jacebis, sicut et corpus quod ab anima deseritur omnino ad interitum prosternitur. Nam fons aquae vivae te suffocabit, cum felices animae per novum hominem qui venenosae deceptionis insons erit misericorditer in superna beatitudine rapientur. Unde etiam ad confusionem tuam *ero morsus tuus, inferne,* cum potestas mea in magna virtute tibi spolia illa detrahet quae fraudulenter rapuisti; ita ut et tu, o mors, juste despoliata, nunquam deinceps plena in divitiis tuis appareas, sed vulneribus confossa et in foeditate prostrata jacens, confusionem tuam in perpetuum reportes.

Sed ut vides illo lucente homine qui de aurora egressus est in tanta claritate apparente ultra quam humana lingua effari possit, demonstratur quod augustissimum corpus Filii Dei ex speciosissima Virgine natum et per triduum in sepulcro reconditum, ad insinuandum quod tres personae sunt in una divinitate, paterna claritas infulsit, atque ita Spiritum recepit, et in fulgentissima immortalitate resurrexit quam nullus hominum cogitatione aut verbo explicare poterit. Quem et Pater nudatis vulneribus, coelestibus choris ostendit, dicens: *Hic est Filius meus dilectus* **(Matth. III)**, quem misi ut moreretur pro populo: Ob quam rem supra humanum intellectum innumerabile gaudium in ipsis innovatum est quia caeca oblivio qua Deus nesciebatur sic depressa est ut rationalitas hominis quae suadente diabolo prostrata jacebat, ad agnitionem Dei elevata sit, quoniam per summam beatitudinem homini via veritatis ostensa est, in qua de morte ad vitam reductus est. Sed secundum hoc ut filii Israel ex Aegypto liberati per quadraginta annos desertum transeuntes, in terram lac et mel fluentem pervenerunt, ita Filius Dei a morte resurgens per quadraginta dies discipulis suis cum

beatis feminis quae post ipsum suspirabant et magno desiderio videre desiderabant, se benigne ostendit, ad eas in fide confirmandas, ne dubitarent, dicentes: Nos non vidimus Dominum: ideo credere non possumus quod ipse sit nostra salus, sed frequenter manifestavit se illis, ad corroborandos ipsos ne caderent.

Quod vero in eminentissimam altitudinem innumerabilis gloriae tetendit ubi in plenitudine omnimodae ubertatis et odoris mirifice radiat: hoc est quod idem Filius Dei ascendit ad Patrem cui una cum Filio et Spiritu sancto eminentissima et praecellentissima altitudo inenarrabilis gaudii et laetitiae est, ubi idem Filius in abundantia praefulgentissimae sanctitatis et beatitudinis fidelibus suis gloriose apparet; qui ipsum puro et simplici corde verum Deum et hominem esse credunt. Nam etiam tunc nova sponsa ejusdem agni illi praesentata est in diversis ornamentis quibus ornanda est in omni genere virtutum fortissimi certaminis totius fidelis populi; qui contra callidum serpentem pugnaturi sunt. Sed qui vigilantibus oculis videt, et attentis auribus audit, hic mysticis verbis meis quae de me vivente emanant, osculum praebeat amplexionis.

VISIO SECUNDA.

SUMMARIUM.---*De sensu mysteriorum Dei. De tribus personis. Quod homo nunquam obliviscatur unum Deum in tribus personis ardenter invocare. De tribus viribus lapidis.*

Joannes de charitate Dei. De tribus causis humani Verbi. De tribus viribus flammae. Verba Salomonis. De unitate essentiae.

Deinde vidi splendidissimam lucem et in ipsa sapphirini coloris speciem hominis quae tota suavissimo rutilante igne flagrabat, et illa splendida lux perfudit universum illum rutilantem ignem, et ille rutilans ignis totam illam splendentem lucem, et illa splendidissima lux et rutilans ignis totam hominis speciem, unum lumen una virtute et potentia existentes. Et iterum audivi viventem illam lucem mihi dicentem: Hic est sensus mysteriorum Dei, ut discrete cernatur et intelligatur quae sit plenitudo illa quae sine ortu est et cui nihil deest, quae potentissima virtute plantavit omnes rivulos fortium. Nam si Dominus vacuus esset propria virtute, quid tunc esset opus ejus? Certe vanum, ideoque in perfecto opere cernitur quis artifex ejus sit. Quapropter vides splendidissimam lucem quae sine ortu est, et cui nihil deesse potest; quae designat Patrem, et in ipsa sapphirini coloris specie hominis sine omni macula imperfectionis invidiae et iniquitatis declarat Filium, ante tempora secundum divinitatem a Patre genitum, sed post in tempore secundum humanitatem in mundo incarnatum. Quae tota suavissimo rutilante igne flagrat, qui ignis sine tactu ullius aridae et tenebrosae mortalitatis demonstrat Spiritum sanctum de quo idem Unigenitus Dei secundum carnem conceptus et de virgine temporaliter natus, lumen verae claritatis mundo infudit. Sed quod illa splendida lux perfundit universum illum rutilantem ignem, et ille rutilans ignis totam illam splendentem lucem ac splendida lux rutilans ignis totam speciem hominis, lumen unum in una virtute et potestate

existentes: hoc est quia Pater qui summa aequitas, sed non sine Filio nec Spiritu sancto est, et Spiritus sanctus qui accensor cordium fidelium, sed non sine Patre et Filio, et Filius qui est plenitudo virtutis, sed non sine Patre et Spiritu sancto, in majestate divinitatis inseparabiles sunt, quoniam Pater non est sine Filio, nec Filius sine Patre, nec Pater et Filius sine Spiritu sancto, nec Spiritus sanctus sine ipsis, et hae tres personae Deus unus in una integra divinitate majestatis existunt: et unitas Divinitatis in eisdem tribus personis inseparabilis vigens, quia Divinitas scindi non potest, sed ipsa absque ulla mutabilitate inviolabilis semper manet, sed et Pater declaratur per Filium, Filius per ortum creaturarum, et Spiritus sanctus per eumdem Filium incarnatum. Quomodo? Pater est qui ante saecula genuit Filium; Filius, per quem omnia a Patre facta sunt in initio creaturarum, et Spiritus sanctus, qui in specie columbae apparuit in baptismate Filii Dei in fine temporum. Unde nunquam obliviscatur homo me solum Deum in his tribus personis invocare; quia eas propterea ostendi homini ut homo tanto strictius in amore meo ardeat, cum propter amorem ejus misi proprium Filium in mundum quemadmodum Joannes dilectus meus protestatur, dicens: *In hoc apparuit charitas Dei in nobis, quoniam Filium suum Unigenitum misit Deus in mundum ut vivamus per eum. In hoc est charitas, non quasi nos dilexerimus Deum; sed quoniam ipse prior dilexit nos, et misit Filium suum propitiationem pro peccatis nostris* **(I Joan. IV)**. Quid hoc? Quia in hoc quod Deus dilexit nos: alia salus exorta est quam illa quam in proximo ortu habuimus cum haeredes innocentiae et sanctitatis fuimus, quoniam supernus Pater ostendit charitatem suam in periculis nostris quando constituti eramus in poenis: Verbum suum solum inter

filios hominum in perfecta sanctitate, mittens per supernam virtutem in tenebras saeculorum ubi ipsum Verbum omnia bona operatum illos ad vitam per mansuetudinem suam reduxit qui per immunditiam praevaricationis dejecti erant, nec in sanctitatem quam perdiderant redire valebant. Quid hoc? Nam per ipsum fontem vitae paterna dilectio amplexionis Dei venit; quae nos ad vitam educavit, et quae in periculis auxiliatrix nostra fuit quae est profundissima et suavissima charitas, nos ad poenitentiam instruens. Quomodo? Deus magni operis sui atque pretiosissimae suae margaritae, hominis, inquam, quem de limo terrae formavit et cui spiraculum vitae inspiravit, misericorditer recordatus est. Quomodo? Ipse instruxit vitam in poenitentiam cujus efficacia nunquam peribit; quia callidus serpens decepit hominem per superbam invasionem, sed Deus dejecit illum in poenitentia quae humilitatem ostendit, quam diabolus nescivit nec fecit; quoniam ad rectam viam assurgere ignoravit. Unde ista salvatio charitatis non est orta a nobis, quia nec novimus nec valuimus diligere Deum in salvatione, sed quia ipse Creator et Dominus omnium ita dilexit mundum quod propter salvationem ejus misit Filium suum, principem et Salvatorem fidelium, qui vulnera nostra lavit et tersit, unde etiam de illo dulcissima medicina sudavit, ex qua omnia bona salvationis fluunt. Quapropter et tu, o homo, intellige, quia Deum nulla instabilitas mutabilitatis tangit. Nam Pater est Pater, Filius est Filius, Spiritus sanctus est Spiritus sanctus: tres personae in unitate divinitatis indivisibiliter vigentes. Quomodo? Tres vires in lapide, et tres in flammam, et tres in verbo sunt. Quomodo? In lapide est virtus humoris, virtus palpabilitatis et ignea vis, sed virtutem humoris habet ne dissolvatur et comminuatur; palpabilem vero comprehensionem ut

habitationem et defensionem exhibeat, igneam autem virtutem ut confoveatur et consolidetur ad duritiam suam; ipsa autem humida virtus significat Patrem; qui nunquam arescit aut finitur in sua virtute, et palpabilis comprehensio designat Filium; qui natus ex virgine tangi et comprehendi potuit, et vis rutilantis ignis significat Spiritum sanctum; qui est accensor et illuminator cordium fidelium hominum. Quid hoc? Sicut homo qui corpore suo frequenter humidam virtutem lapidis attrahit, inde infirmando debilitatur; sic et homo qui per instabilitatem cogitationum suarum temere vult Patrem intueri, perit in fide, et ut in palpabili comprehensione lapidis faciunt homines habitationem suam se per eam ab hostibus defendentes; ita et Filius Dei qui est verus lapis angularis, habitatio est fidelis populi, eum a malignis spiritibus protegens. Sed et sicut rutilans ignis illuminat tenebrosa, comburens ea super quae incubuerit; sic et Spiritus sanctus fugat infidelitatem, auferens omnem rubiginem iniquitatis. Et quo modo hae tres vires sunt in uno lapide, ita et vera trinitas est in una deitate.

Item sicut flamma in uno igne tres vires habet, sic et unus Deus in tribus personis est. Quomodo? Flammam enim in splendida claritate et insito vigore ac igneo ardore consistit, sed splendidam claritatem habet ut luceat, et insitum vigorem ut vigeat, atque igneum ardorem ut comburat. Unde in splendida claritate Patrem considera qui paterna pietate claritatem suam fidelibus suis expandit, et in insito vigore qui splendidae flammae in qua ista flamma virtutem suam ostendit, Filium intellige; qui ex virgine corpus assumpsit, in quo Divinitas mirabilia sua declaravit, ac in igneo ardore Spiritum sanctum perspice, qui mentes credentium suaviter

urit. Sed ubi nec splendida claritas, nec insitus vigor, nec igneus ardor est, ibi nec flamma cernitur; sic ubi nec, Pater nec Filius, nec Spiritus sanctus colitur, ibi nec digne veneratur. Ergo sicut in una flamma hae tres vires cernuntur, sic in unitate divinitatis tres personae intelligantur. Ita etiam ut tres vires in verbo notandae sunt; sic et trinitas in unitate divinitatis consideranda est. Quomodo? In verbo: sonus, virtus et flatus est. Sed sonum habet ut audiatur, virtutem ut intelligatur, flatum ut compleatur. In sono autem nota Patrem, qui inenarrabili potestate omnia propalat. In virtute, Filium, qui mirabiliter ex Patre genitus est, in flatu vero, Spiritum sanctum, qui ubi vult spirat, et omnia consumantur. Ubi vero sonus non auditur, ibi nec virtus operatur nec flatus elevatur; unde nec ibi Verbum intelligitur, sic etiam Pater, Filius et Spiritus sanctus non sunt a se divisi; sed suum opus unanimiter operantur. Unde sicut hae tres res in verbo uno sunt, ita etiam superna Trinitas in superna unitate est; itaque sicut in lapide nec est nec operatur humida virtus sine palpabili comprehensione et sine ignea virtute, nec palpabilis comprehensio sine humida virtute et igneo rutilantis ignis vigore, nec rutilantis ignis vigor sine humida virtute et palpabili comprehensione, et ut in flamma non est, nec operatur splendida claritas sine insito vigore et igneo ardore, nec insitus vigor sine splendida claritate et igneo ardore, nec igneus ardor sine splendida claritate et insito vigore, et sicut in verbo non est nec operatur sonus sine virtute et flatu, nec virtus sine sono et flatu, nec flatus sine sono et virtute, sed indivisibiliter in opere suo sibi haerentia sunt; ita etiam hae tres personae supernae Trinitatis in majestate divinitatis inseparabiliter vigent neque a se dividuntur. Sic Deum unum in tribus personis, o homo, intellige. Sed tu in stultitia mentis

tuae putas Deum tam impotentem esse ut non sit ei possibile in tribus personis vere subsistere, sed tantum in una posse consistere: cum neque vocem videas sine tribus consistere. Quid hoc? Deus certe est in tribus personis verus et unus Deus primus et novissimus.

Sed Pater non est sine Filio, nec Filius sine Patre, nec Pater nec Filius sine Spiritu sancto, nec Spiritus sanctus sine ipsis; quoniam hae tres personae inseparabiles in unitate divinitatis sunt. Quomodo verbum resonat ex ore hominis; sed non os sine verbo, nec verbum sine vita. Et ubi manet verbum? In homine. Unde exit? De homine. Quomodo? Vivente homine. Sic est Filius in Patre quem Pater pro salute hominum in terram sedentium in tenebris misit, de Spiritu sancto in Virgine conceptum. Qui Filius ut est unigenitus in divinitate, ita est unigenitus in virginitate, et sicut est unicus Patris, ita est et unicus matris, quia ut Pater illum unum ante tempora genuit, sic et virgo mater illum unum solum genuit in tempore, quoniam virgo mansit post partum. Unde, o homo, intellige in his tribus personis Deum tuum qui te creavit in fortitudine divinitatis suae, et qui te redemit a perditione. Noli ergo oblivisci Creatoris tui, sicut et Salomon tibi suadet, cum dicit: *Memento Creatoris tui in diebus juventutis tuae antequam veniat tempus afflictionis tuae, et appropinquent anni, de quibus dicas: Non mihi placent* **(Eccle. XII)**. Quid hoc? Intellectuali sensu tuo recordare illius qui te condidit velut cum in diebus stultae confidentiae tuae putas tibi possibile esse ut secundum desiderium tuum ascendas in altum, te praecipitans in profundum, at in prosperitate stans in extremas aerumnas cadens. Nam vita quae in te est semper nititur ut perficiatur usque ad tempus illud dum perfecta

appareat. Quomodo? Infans a primo ortu suo usque ad perfectam staturam ascendit, et deinde in perfecta aetate manet, relinquens petulantiam morum stultae adolescentiae tantum cum magnis curis sollicite providens quid sibi in rebus suis agendum sit, quod tunc nequaquam fecit cum stulta adolescentia inconstantia fervebat. Sic fidelis homo faciat, infantiam morum relinquat; et ad culmen virtutum conscendat in fortitudine earum perseverans, extollentiam cupiditatis suae deserens quae in amentia vitiorum pullulat et in angustia sollicitudinem meditetur quid sibi utile sit postquam infantiam morum puerilium declinavit. Unde, o homo, sic amplectere Deum tuum in fortitudine vigoris tui priusquam veniat homo purgationis operum tuorum, cum omnia manifestabuntur, neque quidquam occultum relinquetur ubi veniunt tempora quae in duratione sua non deficient. De quibus humano sensu tuo, ne murmurans, dicas: Non mihi placent, neque intelligo utrum in prosperitate aut in aerumna illa sint, quia humana mens semper in hoc dubia est; nam et dum bona operatur anxietatem habet utrum Deo placeant an non. Et dum mala perpetrat, de salute remissionis formidat. Sed qui vigilantibus oculis videt et attentis auribus audit, hic mysticis verbis meis quae de me vivente emanant osculum amplexionis praebeat.

VISIO TERTIA.

SUMMARIUM.---*De constructione Ecclesiae quae semper gignit filios suos in regeneratione spiritus et aquae. Quod Ecclesia in ortu suo apostolis et martyribus decorata est.*

Quod in sacerdotali officio et eleemosynarum distributione ornatur Ecclesia. De materna benignitate Ecclesiae. Quod Ecclesia ad candorem completionis suae nondum perfecta circa tempus filii perditionis ad perfectum perducetur. Quomodo Ecclesia filios suos in puritate devotissime offert. Quod Ecclesiam nulla perversitas diabolicae artis obscurare potest. Quod secreta Ecclesiae humanus intellectus ad plenum intueri non valet. De virginitate Mariae. De dilatatione sacramentorum verae Trinitatis. Quod cuique fidelium adest ministerium angelorum. De iis qui in fide sanctae Trinitatis a matre Ecclesia regenerantur ipsa integra permanente. Similitudo de balsamo et onycino et carbunculo. Quod beatissima Trinitas in baptismo, aperto coelo baptizatis apparet: et eis nigredinem peccatorum abstrahens singulos candida veste induit. De querimonia Ecclesiae super errore filiorum. Quod duo signa tradita sunt hominibus ad defendendum se. Similitudo de juvene. Quare Adae non erat danda duplex lex. Quod admonitio sancti Spiritus apparens, minabatur antiquo serpenti in Noe, circumcisio percussit eum in maxilla in Abraham, Ecclesia ligavit eum. De tribus alis quid significent. Quod masculi qui in tempore circumcisionis circumcisi non sunt, transgressores legis fuerunt. Sicut in creatione Adae tres causae designatae sunt, ita etiam tres causae sunt in viro in procreandis filiis. Quod mulier in amore Dei observans virginitatem suam valde ornatur a Deo. Quod vir recusans matrimonii consortium in amore Dei, consors Filii Dei efficitur. Verba Isaiae prophetae. Quod casus Adae clausit homini coelum, quae clausura duravit usque ad Filium Dei. Verba Evangelii. Verba exhortantis Dei. Quod in circumcisione Abrahae membrum unum, in baptimo autem Christi omnia membra circumciduntur. Verba Evangelii.

Quod omni tempore et omni aetate omnem sexum, scilicet masculum et feminam in baptismo pie Deus suscipit. Quod tres in honore sanctae Trinitatis adesse debent baptizando, videlicet sacerdos et duo qui pro illo fidem spondeant, et isti eidem baptizato carnali copula non commisceantur. Comparatio de infante. Quod omnia peccata in baptismo remittuntur. Quod quamvis sacerdos peccator sit, tamen officium baptismi Deus ab eo suscipit. Similitudo de divite. In necessitate si sacerdos non adest, conceditur cuilibet fideli homini baptizare servata forma baptismi.

Post haec vidi quasi muliebrem imaginem procera magnitudine instar magnae civitatis habentem caput miro ornatu coronatum, et brachia de quibus splendor velut manicae propendebant a coelo ad terram usque radians. Venter autem ejus in modum retis multa foramina habentis, per quae plurima hominum multitudo subit; crura vero et pedes non habebat, sed tantum super ventrem suum ante altare quod est ante oculos Dei stabat ipsum expansis manibus circumplexa, oculis autem suis per omne coelum acutissime intendebat. At nulla vestimenta ejus considerare poteram, nisi quod tota lucidissima claritate fulgens, multo splendore circumfusa fuerat, in pectore ejus velut aurora rubeo fulgore micante ubi etiam multimodo genere musicorum audivi de ipsa hoc canticum quasi aurora valde rutilans decantari. Et imago illa expandit splendorem suum velut vestimentum dicens: Me oportet concipere et parere. Et mox occurrit ei ut fulgur multitudo angelorum gradus et sedes in ea hominibus facientium, per quos ipsa imago absolvenda erat. Deinde vidi nigros infantes juxta terram in aere quasi pisces in aqua repentes et ventrem imaginis in foraminibus (quibus ingredi

volentibus aperta patebat) intrantes. At illa ingemuit sursum eos attrahens qui et ore ejus exierunt, ipsa tamen integra permanente. Et ecce illa serena lux et in ipsa species hominis tota, rutilante igne flagrans, secundum visionem quam prius videram iterum mihi apparuit, et singulis eorum nigerrimam cutem abstrahens et extra viam cutes illas projiciens singulos illorum candidissima veste induit, ac eis clarissimam lucem aperuit, singulis eorum dicens: Exue vetustatem injustitiae, et indue novitatem sanctitatis, reserata est enim tibi janua haereditatis tuae. Considera ergo quomodo doctus sis, ut cognoscas patrem tuum quem confessus es. Ego suscepi te et tu confessus es me. Nunc ergo respice duas semi as, unam ad orientem, et alteram ad aquilonem. Si igitur interioribus oculis tuis diligenter inspexeris me ut in fide doctus es, suscipiam te in regno meo. Et si me perfecte dilexeris, faciam quodcunque petieris. Si autem me despexeris, te a me avertens et retro respiciens, nec me scire aut intelligere volens, te sordidum in peccatis ad puram poenitentiam revocantem si tu ad diabolum recurris quasi pater tuus ille sit: tunc suscipiet te perditio, quia secundum opera tua judicaberis, quoniam cum bonum dederim tibi, cognoscere me noluisti. Infantes autem qui ventrem imaginis subierant, in splendore qui eam circumfuderat ambulabant. Et illa benignissime eos intuens, tristi voce dicebat: Isti filii mei rursum revertentur in pulverem; multos tamen concipio et pario qui me matrem suam diversis concussionibus fatigant et opprimunt me impugnantes haereticis et schismaticis ac sibi inutilibus praeliis, in rapinis et homicidiis, in adulteriis et fornicationibus, atque in multis aliis hujusmodi similibus erroribus. Sed plurimi ex istis resurgunt in veram poenitentiam ad vitam aeternam, et plurimi cadunt in fallaci

obduratione ad mortem secundam. Et iterum audivi vocem de coelo dicentem mihi: Plena constructio viventium animarum quae construitur in coelis vivis ex lapidibus ornata immenso decore virtutum in filiis suis quos complectitur tanquam capacissima civitas: plurimam turbam populorum et ut latissimum rete maximam multitudinem piscium in supernis virtutibus decentissime floret secundum quod in nomine Christiano viget opus fidelium hominum.

Unde quod nunc vides quasi muliebrem imaginem pro cera magnitudine instar magnae civitatis, designat sponsam Filii mei quae semper gignit filios in regeneratione spiritus et aquae, cum eam fortissimus praeliator posuerit in latitudinem virtutum comprehendere et perficere plurimam turbam in electis suis et est instar turris magnae, quoniam nullus hostis eam praevalet expugnare, contraria impugnatione a se infidelitatem expellentem et se fideliter expandentem: quod in mortali saeculo secundum hoc intelligitur quod unusquisque fidelium praebet exemplum proximo suo, per quod ipsi plurimas virtutes operantur in coelestibus. Sed cum unusquisque justorum pervenerit ad filios lucis, tunc in ipsis apparebit opus bonum quod operati sunt, quod in mortalitate terreni pulveris cognosci non potest, quoniam hic in umbra inquietudinis obscuratum est. Et habet caput miro ornatu coronatum; quia ipsa in ortu suo cum in sanguine Agni suscitata est, decenter in apostolis et martyribus decorata est vera desponsatione desponsata Filio meo, quoniam in cruore ejus se fideliter exstruxit in fidelem aedificationem sanctarum animarum. Quapropter et brachia habet de quibus splendor velut manicae descendit a coelo ad terram usque radians; quae est operatio fortitudinis in sacerdotibus qui in puritate cordis

et manuum in sacramento corporis et sanguinis Salvatoris sui, sacrosanctum sacrificium super sanctum altare in virtute bonorum operum offerunt, quod est clarissimum opus misericordiam facientibus qui in largitate semper omni dolori adjutorium impendunt, mitissimo corde eleemosynam in pauperes distribuentes, et sic in perfecto animo suo dicentes: Haec non est substantia mea, sed ejus qui creavit me, quia hoc opus a Deo inspiratum: ante oculos ejus repraesentatur in coelo cum in cultura Ecclesiae, per fideles homines perficitur in terra. Quod autem venter ejus est in modum retis multa foramina habentis per quae plurima hominum multitudo subit: hoc est materna benignitas ipsius quae ad capturam fidelium animarum aperta est in multiplici celsitudine virtutum in quibus credentes populi per fidem verae credulitatis devote conversantur. Sed is qui rete suum projecit in capturam piscium est Filius meus sponsus dilectae Ecclesiae suae, quam in sanguine suo sibi ad reparandum casum perditi hominis desponsavit. Quae nondum crura aut pedes habet, quia ad fortitudinem constitutionis suae neque ad summum nitorem completionis suae deducta est, quoniam circa tempus filii perditionis qui mundo errorem inducet, ignitam et sanguinolentam crudelissimae perversitatis angustiam copiosissime in membris suis patietur, per quam calamitatem sanguineis vulneribus ad perfectum deducta: propere curret in coelestem Jerusalem, et cum in sanguine Filii mei nova nupta suaviter orta sit, ipsa hoc ardore vitam in plenitudine gaudii sobolis suae intrabit. Sed tantum super ventrem suum ante altare quod est ante oculos Dei stabat ipsum expansis manibus circumplectens; quoniam ipsa semper praegnans atque filios suos in vera ablutione procreans est eos devotissime per purissimas orationes sanctorum Deo offerens. Et per

suavissimum odorem discretionis occultarum et manifestarum virtutum quae proferuntur in intentione oculorum mentis, abjecta omni fictione simulationis et appetitu humanae laudis; ut thus purgatur ab omni injuria contrarii fetoris quae quidem bona operatio, conspectui Dei suavissimum sacrificium est; in quo nova sponsa frequenter laborat toto desiderio in opere fructuosarum virtutum ad coelestia anhelans, atque tricesimo et sexagesimo et centesimo fructu excelsam turrim supernorum murorum aedificans.

Unde et oculis suis per omne coelum acutissime intendit, quia intentionem suam quam in coelestibus devotissime habet, nulla perversitas obscurare potest, nec ulla persuasio diabolicae fraudis, nec error praevaricantis populi, nec diffusae in diversis terris concussiones ubi insani homines in incredulitate furoris sui crudeliter se discerpunt. Sed quod nulla vestimenta ejus considerare potes, hoc est quod secreta illius, humanus intellectus in infirmitate fragilitatis suae gravatus, ad perfectum intueri non valet, nisi quod tota lucidissima claritate fulgens, multo splendore circumfusa est; quoniam verus sol clarissima inspiratione Spiritus sancti et decentissimo ornatu virtutum eam undique perfudit. In pectore ejus velut aurora rubeo fulgore micante, quia in cordibus fidelium integritas beatissimae Virginis Filium Dei generantis ardentissima devotione fulget, ubi etiam multimodo genere musicorum audis de ipsa hoc canticum quasi aurora valde rutilans decantari; quoniam omnis vox credentium ut intellectui tuo infunditur virginitatem illius illibatae virginis tota intentione in Ecclesia amplecti debet. Quod vero eadem imago expandit splendorem suum velut vestimentum dicens quod oporteat ipsam concipere et parere:

hoc est quod in Ecclesia dilatatur sacramentum confessionis verae trinitatis, quia amictus ipsius est in protectione fidelium populorum, per quos ipsa consurget in aedificationem viventium lapidum in fonte purissimi lavacri dealbatorum, sicut et ipsa confitetur necesse ad salvationem ut concipiat filios in benedictione, et ut pariat eos in ablutione per regenerationem spiritus et aquae. Quapropter et mox accurrit ei ut fulgur multitudo angelorum gradus et sedes in ea hominibus facientium per quos eadem imago perficienda est; quia cuique credenti homini adest metuendum et diligendum ministerium beatorum spirituum ascensus per fidem et repositiones per summam quietem illis fidelibus praeparantium in quibus ipsa felix mater Ecclesia ad decorem sui perducenda cognoscitur.

Sed et deinde vides nigros infantes juxta terram in aere quasi pisces in aqua repentes et ventrem imaginis in foraminibus (quibus ingredi volentibus aperta patet) intrantes; quae est nigredo stultorum hominum qui nondum abluti sunt in lavacro salvationis, sed ipsi terrena diligentes, et in eis ubique discurrentes atque habitationem suam in eorum instabilitate ponentes, ad matrem sanctitatis tandem perveniunt, et dignitatem secretorum ejus intuentes benedictionem ipsius suscipiunt, per quam diabolo abstrahuntur ac Deo redduntur sacram constitutionem ecclesiastici ordinis in qua fidelis homo ad salvationem beatificari debet subeuntes, cum in semetipsis dicunt *Credo in Deum,* et reliqua ad beatam fidem spectantia. Unde et illa ingemuit sursum eos attrahens, qui ex ore ejus exeunt, ipsa tamen integra permanente; quoniam haec beata mater intima suspiria trahit quando baptisma cum charismate in sanctificatione Spiritus sancti consecratur, ut

homo in vera circumcisione spiritus et aquae innovetur, hunc in modum sursum summae beatitudini quae caput omnium est offerendus, quo membro Christi facto, cum per invocationem sanctae Trinitatis quasi per os beatae Mariae ad salvationem regeneratur; nullam laesionem eadem mater patitur, quia ipsa in aeternum permanebit in integritate virginitatis suae, quae fides catholica est, quoniam ipsa nata est in sanguine veri agni sponsi sui; qui sine ulla corruptione integritatis ex integerrima virgine natus est. Sic et ipsa sponsa integra permanebit, ita quod nullum schisma eam corrumpere poterit. Saepe tamen a perversis hominibus fatiganda, sed per adjutorium sponsi sui semper fortissime se tuetur ut virgo quae saepe in concupiscentiis carnis per diabolicam artem et persuasiones multorum hominum oppugnatur; sed tamen ipsa per orationes suas quas fundit ad Dominum, a tentationibus illorum strenue liberatur conservans benignitatem suam. Ita etiam Ecclesia repugnabat nequissimis corruptoribus qui sunt errores haereticorum, scilicet tam malorum Christianorum quam Judaeorum et aliorum infidelium qui eam infestant, virginitatem ejus quae fides catholica est, corrumpere volentes, ipsa tamen eis viriliter resistente, ne corrumpatur, quia semper virgo fuit et est et permanebit, vera fide, id est materia virginitatis ejus contra omnem errorem integra permanente; ut et honor castae virginis in materia pudoris corporis ejus contra omnem tactum libidinis incorruptus perseverat. Unde et Ecclesia omnium Christianorum virginea mater est; quoniam in secreto Spiritus sancti eos concipit et parit, illos Deo offerens, ita quod et filii Dei vocantur. Et ut beatissimam matrem Spiritus sanctus obumbravit, ita quod sine dolore mirabiliter Filium Dei concepit et peperit et tamen virgo permansit; sic et Ecclesiam felicem matrem credentium

Spiritus sanctus illustrat, et sine ulla corruptione simpliciter filios concipit et parit, et virgo perdurat. Quid hoc? Ut balsamum ex arbore sudat, et ut fortissimae medicinae ex onychino vase quae in eo latent emanant, et ut clarissimus splendor ex carbunculo absque omni impedimento se diffundit; sic Filius Dei sine omni obstaculo corruptionis ex virgine natus est, et sic etiam Ecclesia sponsa ejus absque omni inquinatione erroris filios suos generat; virgo tamen in integritate fidei permanens.

Quod autem vides, quomodo illa splendida lux, et in ipsa species hominis tota rutilante igne flagrans, secundum visionem quam prius videras iterum tibi apparet; hoc est quod vera trinitas in vera unitate, scilicet lucidissimus Pater, et in Patre dulcissimus Filius ejus qui ante tempora secundum divinitatem in Patre manens, sed in tempore secundum carnem de Spiritu sancto conceptus et de virgine natus ut in verissima visione tibi praemonstratum est, nunc etiam ad confirmationem fidei tibi ostenditur, quoniam eadem beata trinitas in sancto baptismo baptizatis aperto coelo apparet: ut fidelis homo hanc fidem suscipiat, quomodo unum Deum in vera trinitate colat, quae etiam in primo sacramento baptismatis veraciter apparuit. Et singulis eorum integerrimam cutem abstrahens ac extra viam cutes projiciens, singulos illorum candidissima veste induit ac eis splendidissimam lucem aperit singulis eorum verba beatae admonitionis proferens; quia divina potestas corda hominum aspiciens, in lavacro baptismi infidelitatem scelerum suorum misericorditer aufert, atque scelera illa extra viam qui Christus est abjicit, quoniam non mors in Christo sed vita per puram confessionem et per ablutionem peccatorum in ipso est; cum

per ipsum quisque fidelis candore salutis induuntur, et cum illi per eum claritas beatae haereditatis de qua primus homo expulsus est aperitur, ipse scilicet admonetur per verba veritatis, ut deponat veterem consuetudinem iniquitatis, et ut assumat novum donum gratiae ad salvationem. Sed quod infantes qui ventrem imaginis subierant in splendore qui eam circumfuderat ambulant: hoc est quod ii quorum mater felix Ecclesia per fontem sacri baptismatis existit; in lege divina qua eadem mater illustrata et ornata eos instruxit permanere atque eam conservare debent, ne si eam infideliter abjecerit: rursum peccatis a quibus mundati erant inquinentur. Unde etiam illa benignissime eos intuens tristi voce dicit, quod illi filii sui rursum revertentur in pulverem; quia eadem beata mater illos interiori dilectione diligens ac eis ex intimis visceribus condolens, conqueritur quod ipsi quos in lavacro regenerationis genuit, mundos videlicet in coelestibus effectos, iterum terrenis causis inhiantes in peccatis sordescant. Quomodo? Quia multi fidem exterius percipientes: interius eam diversis vitiis impugnant, magis viam erroris quam viam veritatis gradientes, ex quibus tamen plurimi a falsitate resipiscunt, plurimi etiam in iniquitate permanent; ut et illa mater verbis suis quae supra adducta sunt, demonstrat.

Nam duo signa legis signatorum tradita noscuntur hominibus, scilicet circumcisio in antiquis patribus, et baptismus in novis doctoribus, per quae ingrati sunt homines ut bos jugo suo; quoniam quamvis ille stimulo corriperetur, curruum tamen sulcum induceret si jugo non esset alligatus. Simili modo non incederent homines per vias meas, si non essent ligati jugo signorum suorum. Hoc tale est velut si juvenis aliquis

incederet via aliqua, et pater ejus ei diceret: Ambula recto itinere, et tamen non daret illi gladium nec alia bellicosa arma, quibus si occurreret periculum, se defenderet. Quid tunc? Nudus fugeret: nec auderet nec posset se defendere a periculo sibi occurrente, et eum a via sua impedire volente, sed absconderet se, quia signatus non esset terribili armatura, per quam se defendere deberet. Sic esset populus meus nudus si non esset baptizatus, unde terribilis apparet inimicis suis qui eum cum chrismate baptimatis signatum vident, per quod signum etiam fortiter illis repugnat, qui eum destruere volunt, sive humana turba sive acies sit diabolica. Sed Adae non erat danda duplex lex. Quomodo? Ego dedi ei legem in arbore, cum me videret in innocentia cordis; ipse autem contemsit me callido serpenti consentiens, quod ita noxium fuit ut nunquam mortalis oculis me videre possit quandiu in hoc transitorio saeculo manet. Sed quia Adam praeceptum meum transgressus est, sine lege cum genere suo fuit, usque ad tempus illud quod nobilitatem Filii mei praenuntiavit. Admonitio autem Spiritus sancti in Noe apparuit cum genus humanum perire properavit: ubi super diluvium arcam erexit, quoniam ante saecula praevidit quod post illud iniquum genus quod se teterrima iniquitate polluerat, nova soboles exsurgere debuit. Nam post transitum Adae, genus ipsius ignorans quod ego Deus sum, errabat, dicens: Quis est Deus? Quis est Deus? Et tunc oriebatur in illis omne malum: ita quod inter eos antiquus serpens soluta potestate cucurrit, suadens illis ut omnem voluntatem ejus explerent. Ipse enim tunc a vinculo ligaturae solutus erat: ita quod ei ante diluvium non minans adversabatur admonitio Spiritus sancti, ut illi adversatus sum in Noe, in quo nova soboles exorta est: cum populum meum taliter erudivi quod eruditionis illius non poterit oblivisci.

Nam admonitio Spiritus sancti, primum illi in Noe minata est; postea autem circumcisio in maxillam percussit eum, in Abraham; deinde vero Ecclesia ligavit in novissimo tempore usque dum pertranseat mundus in ultimo die. Sed ego permisi diabolum potestatem suam ante diluvium exercere in mundo, propter antiquum certamen quo devicit Adam donec ventrem suum cadavere omnis iniquitatis implevit; et hoc ideo permisi, quia justum est judicium meum. Unde etiam ego suscitavi aquas diluvii, et peccatores occidi, reservans in mysterio meo Noe, quem idem Satanas exspoliare non potuit, quoniam in voluntate mea super diluvium erat. Et ego designavi in diluvio rectissimum germen, videlicet Filium meum novo saeculo praenuntians eum, qui silenter veniens in mundum, sanctam Trinitatem manifestavit veracissime colendam. Quomodo?

Tres alas ostendit quae sanctam Trinitatem significant: ubi tu Synagoga me negabis, et ubi alienus populus me suscipiet, ubi et tu, o Abraham, magnificaberis. O Abraham, tu es circumdatus circumcisione, tu es ut muro septus Veteri Testamento, tu es ornatus aurora solis Ecclesiae. Ego tibi et generi tuo dedi circumcisionem usque ad Filium meum, qui aperte peccata hominum remisit, et ubi carnalis circumcisio veteris praeputii cecidit: cum fons baptismi in sanctificatione lavacri filii mei veraciter ebullivit. Sed qui in tempore circumcisionis ex genere tuo circumcisi non sunt secundum tempus quod eis ostensum est, sive minoris sive majoris aetatis essent, pactum foederis mei transgressi sunt, praeter mulieres quibus circumcisio non est injuncta; nam mulier non est circumcidenda, quia maternum tabernaculum latet in corpore ejus, nec tangi potest tactu exteriori, et quoniam ipsa est sub potestate viri, ut servus sub domino suo.

Nam vir tres causas habet in opere suo, id est concupiscentiam, fortitudinem et studium. Concupiscentia autem incendit fortitudinem, unde in utroque est studium laboris et ardentis voluntatis ipsorum. Hoc tale est ut in creatione Adae tres causae designatae sunt; quia voluntas Dei in potestate formavit hominem, et hoc in magna pietate complevit, cum ipse hominem ad imaginem et similitudinem suam fecit. In voluntate autem Dei, nota viri concupiscentiam; et in potestate Dei, viri fortitudinem, atque in pietate voluntatis ac potestatis Dei, studium concupiscentiae et fortitudinis viri. Hoc modo per virum procreatur genus humanum ex muliere; quia et Deus fecit hominem de limo terrae, quoniam ut terra in virtute germinis fructuum agrorum est, ita et mulier in humore partus ad pariendum filios posita est. Quid hoc? Mulier habet tempus revelationis humoris qui in ipsa est, et qui se humida virtute cum calore in ea diffundit: alioqui voluntarie virum non susciperet, sed dedignando eum voluntati illius non consentiret, nec filios procrearet. Nam si virtutem humoris in calore non haberet, infructuosa maneret: sicut arida terra quae se non flectit ad ullum usum fructuositatis. Sed et illa virtus humoris non semper in calore incendium ardoris concupiscentiae in muliere habet, nisi ipsa prius tacta a viro, agnoscat ardentem concupiscentiae fervorem: quia in illa non est tam fortis et tam fervens concupiscentia sicut in viro, qui fortis est tanquam leo ad concupiscentiam operis filiorum; ita quod ipse habeat fortitudinem concupiscentiae ac operis, muliere tantum hoc negotium habente quod subjacet imperio voluntatis illius, quoniam ipsa occupata est in procreatione natorum, usquedum eos producat in mundum. Quae dum desiderat Filium meum, in amore ejus cupiens observare virginitatem

suam: valde ornatur in thalamo ipsius, quoniam contemnit ardorem quem pro charitate illius sustinet: nolens dissolvi incendio ardentis libidinis, perseverans in pudicitia, quia carnalem virum in spirituali desponsatione despicit; toto desiderio anhelans post Filium meum, recordationem viri carnalis abjiciens. O charissima germina, et o dulciores et suaviores flores super omnia aromata: ubi mollis et fragilis natura quasi aurora ad desponsationem Filii mei consurgit, casta dilectione valde eum amans, illa ei sponsa, et ipse illi sponsus, cum hoc genus virginum valde diligit eum in superno regno insignibus ornamentis adornandum. Sed quid nunc?

Cum etiam fortitudo viri recusat ducere consortium matrimonii, ita quod vir propter amorem Filii mei se coercet in vivida natura sua, cum floret in germine filiorum; ipse tamen constringens membra sua ne exerceant concupiscentiam carnis suae, hoc mihi valde amabile est quia scilicet vir hoc modo vincit se ipsum. Unde et ego faciam eum consortem Filii mei; et ponam eum serenissimum speculum ante faciem ejus, quia fortiter restitit diabolo; qui sibi humanum genus per infidelitatem nequissimae sordis attraxerat. De cujus laqueo ut eriperetur, Filium meum misi in mundum, natum ex dulcissima virgine sine omni macula peccati, afferentem fontem salvationis, quem ipse innocens agnus sacravit, ut praeputium veteris criminis in eo aboleretur. Quid hoc? Amarissimum praeputium est crimen transgressionis Adae quod Filius meus abstulit; cum ipse fontem salutis ingressus Christianam cohortem nobilissime dedicavit, ut serpens antiquus, qui hominem deceperat, in illo lavacro mergeretur. Quomodo? Filius conditioni patris sui respondet; necnon et haereditatem ejus retinet. Quid hoc?

Genus Adae transgressione illius de loco amoenitatis expulsum est, et in baptismo salvationis per Filium meum ad vitam revocatum est. Quomodo? Ipse super incredulos qui praeceptis meis repugnaverunt vocem benedictionis dedit; ita quod exterriti veniam in spiritu contritionis peterent, ut Isaias servus meus secundum hoc quod a me accepit protestatur, dicens: *Et venient ad te curvi filii eorum qui humiliaverunt te, et adorabunt vestigia pedum tuorum omnes qui detrahebant tibi* **(Isa. LX)**. Quid hoc? O tu qui es superna pax et purissimus sol, per te ebulliet vivens radix quae est regeneratio spiritus et aquae, cum illi solerter venient ad agnitionem tuam qui in spurcitia nefandissimae immunditiae sub gravissima maledictione prostrati erant, quoniam ipsi hoc modo quasi curvi vix tandem ad veritatem et ad justitiam surgent. Quomodo? Ipsi maternam dulcedinem verae fidei sugent, eam visibiliter videndo, nescientes; sed tantum illam fideliter credendo rapientes. Et qui sunt illi? Videlicet qui in materia peccati de his orti, te in ardenti charitate nunquam viderunt; sed qui te crudeliter opprimendo pertinaciter afflixerunt, quasi tu illorum non dominareris: te in bono sensu dulcissime amaverunt. Et adeo cum veram fidem secuti fuerint, velut regem apprehendent te, et tanquam Dominum adorabunt te, atque festinanter current sequentes sanctissima itinera tua quae eis praecepisti ita ut semper elevatis manibus in te aspiciant atque in bonis operibus ad te semper vigilent, in fide, scilicet te videre taedium non capientes, et hoc omnes illi facient; qui prius impudice et irreverenter te dilaniaverunt, et qui in odio ac in invidia se a te diviserunt, cum tunc in speculo fidei ardenter te amplexerunt. Quid hoc?

Nam casus Adae clausit coelum in indignatione mea, cum homo me sprevit, et callidum serpente audivit. Unde et ipsi clausa est omnis gloria paradisi. Quae clausura duravit usque ad claritudinis meae Filium, qui in voluntate mea fluentem Jordanem intravit; ubi et vox mea clare intonuit cum dicerem, quia ipse esset Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuissem; quoniam hoc volui, ut in fine temporum redimerem hominem per Filium meum mihi indissolubili amoris vinculo ita adhaerentem, ut favus melli adhaeret, quem etiam idcirco mihi in fontem; me fontem aquae vivae designantem, ut et ipse fons salutis, animas illas de aeterna morte resuscitaret, quibus in aqua per Spiritum sanctum remissio peccatorum daretur. Quapropter et ibi Spiritus sanctus apparuit, quia fidelibus per eum remissio peccatorum fit, ubi ob mysticum secretum unigenitum meum Spiritus sanctus in specie columbae ostendit quae simplicis et sinceri moris est, quoniam et Spiritus sanctus in simplicitate et in bonitate omnium bonorum indeficiens justitia est. Et hoc decebat, quia Filius meus sine ulla macula criminis ex virgine natus est, ut etiam homo qui cum peccato de viro et muliere nascitur sine peccato splendide et gloriose renasceretur, sicut ipse Filius meus in Evangelio ad Nicodemum ait: *Amen, amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu, non potest introire in regnum Dei* **(Joan. III)**. Quid hoc? Constantissima certitudine et non instabili ambiguitate dico tibi qui natus es ex corruptione, quia homo qui ortus est de ardenti concupiscentiae calore et involutus venenosa veste, nisi in vero gaudio novae sobolis renascatur ex aqua sanctificationis et spiritu illuminationis, in tempore neglectus sui confundetur. Quomodo? Quia homo velut aqua, cum spiritu vegetationis suae inundat, quoniam ut aqua sordes emundat, et ut spiritus

inanimata vivificat (nisi in vera generatione purgetur) non poterit per introitum salvationis haeres regni Creatoris sui fieri, quia in peccato primi parentis quem diabolus fraudulenter decepit obligatus est. Quomodo? Quoniam ut fur qui nobilissimam et pretiosissimam pecuniam regis furatur, furtive subintrat, sic tortuosa conceptio in ingluvie suggesta a diabolo subdole irrepsit, ita quod ipse dilectissimam gemmam sanctae innocentiae et castitatis in quibus Spiritus sanctus habitat nequiter abstraxit. Unde nunc in sanctificatione ablutionis emundanda est. Nam mortiferus calor quem libido in cumulatione concupiscentiae praevaricationis praeceptorum omnipotentis Dei succendit, in illo submergendus est, qui nunquam mirabilia sua invidiose abscondit, sed ea in incomprehensibili pietate misericorditer ostendit. Audite ergo Filium in hac constitutione regenerationis quae revelatio regni mei est, et discite ab eo ut praecepta mea compleatis. Sic facite. Nam hoc mihi acceptum est, et cavete ne vos antiquus serpens seducat; et non moriemini si baptismum vestrum servaveritis, ut vobis in nomine beatissimae Trinitatis praeceptum est. Et quoties ecideritis, surgite cum correctione poenitentiae secundum misericordiam meam de peccatis vestris. O vos charissimi filii mei, cognoscite bonitatem Patris vestri; qui vos in semetipso per puram confessionem et per veram veniam de maxilla diaboli liberavit, et qui vobis omnia bona contulit, in quibus laborare debetis, ut coelestem Hierusalem possideatis; quam per fallacem deceptionem perdidistis, quia nemo perditam haereditatem suam recuperare potest, nisi per sudorem laboris sui. Vos autem supernam beatitudinem scilicet excellentissimam haereditatem vestram, facile non difficili lege recipere potestis. Nam Spiritus sanctus, ut praedictum

est, potestatem Satanae in baptismo expellit ab homine, sanctificans eum novum hominem in regeneratione, ut perdita gaudia recipere valeat. Unde quisquis salvari desiderat in purgatione criminum suorum, regenerari non recuset.

Nam, ego dedi masculis generis Abrahae circumcisionem membri unius, sed in Filio meo praecepi viris ac mulieribus cunctorum populorum circumcisionem omnium membrorum suorum. Quomodo? Circumcisio baptismi orta est in baptismo Filii mei quae et duratura est usque in novissimum diem; et post illum diem, sanctitas ejus in aeternitate manebit, nec finem accipiet; atque ita qui in lavacro baptismi circumciduntur, verissime conservabuntur, si hoc lavacrum justis operibus fideliter conservaverint, quia ego hominem sive infirmioris sive fortioris aetatis sit, suscipiam si foedus meum custodierit, quod mecum pepigit, scilicet in me credendo, et in vera Trinitate me confitendo, seu per se ipsum seu per alios qui pro eo fidejubent, ut infans aut mutus qui non loquitur, qui verba alieni oris expostulat, et non delebo eum in aeternum; ut illum qui fontem hunc cum opere fidei recipere recusaverit, quemadmodum in doctrina Evangelii Filii mei scriptum est: *Qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit, qui vero non crediderit condemnabitur* **(Marc. XVI)**. Quid hoc? Ille homo qui per suam scientiam, quae interior oculus est, istud videt quod exteriori visui absconsum est, et in hoc non dubitat, hic certissime credit, et haec fides est. Nam quod homo exterius cernit, hoc et exterius novit, et quod interius videt, hoc et interius considerat. Ideo cum scientia hominis per speculum vitae ardenter percipit incomprehensibilem divinitatem quam exterior oculus aspicere non valet, tunc desideria carnis opprimuntur et alliduntur ad petram. Unde et

spiritus hominis illius ad veram altitudinem suspirat, hanc regenerationem sentiens, quam Filius hominis Spiritu sancto conceptus attulit, quem intacta mater non de carne viri sudantis in libidine accepit; sed de secreto patris omnium. Qui suaviter veniens, purissimum et vivum speculum in aqua ostendit; ita quod homo per illud in regeneratione vivit. Nam sicut homo nascitur ex carne, divina potestate in forma Adae illum creante; ita Spiritus sanctus recuperat vitam animae per inundationem aquae, cum ipsa spiritum hominis in se accipit, eum resuscitans ad vitam, ut prius in unda sanguinis suscitatus est; cum in corporali vasculo manifestatus est, ut enim forma hominis tunc sensibiliter formatur cum homo dicitur: sic spiritus hominis ante oculos Dei tunc in aqua vivificatur, ita quod eum Deus ad haereditatem vitae novit. Unde qui sic fontem salutis cum foedere justitiae suscipit, vitam in salvatione invenit, quia fideliter credidit; qui vero credere non vult, mortuus est, quoniam spiracula spiritus non habet, cum quibus in altitudinem coeli volet: sed tantum tangendo caecis oculis palpitat, in obumbrata scientia carnis non vivens, quia vitali disciplina caret, quam Deus spiravit in hominem, sursum contra voluntatem carnis ascendentem. Quapropter iste in mortem infidelitatis condemnabitur, quia lavacrum salutis non habuit. Ego enim nec tempus nec genus ab hac salute separavi, sed hanc vocationem omni populo per Filium meum clementer institui.

Nam, in quocunque tempore labentium horarum, cujuscunque sexus aut aetatis homo sive masculus sive femina, infans aut decrepitus: cum in affectu devotionis ad baptismum venerit, ego cum pietatis adjutorio suscipiam cum. Et non recuso lavacrum baptismi infantis, ut quidam falsi deceptores

loquuntur; qui me talem oblationem abjicere mentiuntur, sicut etiam in Veteri Testamento non sprevi infantis circumcisionem; cum ille eam nec voce expeteret nec voluntate susciperet, quam tamen parentes pro ipso compleverunt. Ita etiam nunc in nova gratia non abjicio baptismum infantis: quamvis ille eum nec loquendo, nec consentiendo quaerat, sed tantum parentibus ejus id pro eo exsequentibus.

Et tamen si ille salutem consequi desiderat, omni jure fidelem promissionem adimplebit, quam illi pro eo spoponderunt, qui eum ad sacrosanctum fontem exhibuerunt, qui tres homines in honore sanctae Trinitatis esse debent, sacerdos scilicet qui ipsum perfundit, et duo qui pro illo verba fidei spondent. Qui autem hoc modo in lavacro baptismatis baptizato conjunguntur; in carnali procreatione ei non commisceantur, quia in spiritali generatione ei adhaeserunt. In baptismo enim Filii mei ego Pater intonui: quod sacerdotem in lavacro benedictionem dantem ostendit, et Spiritus sanctus in specie levis volucris visus est, quod unum in simplicitate cordis, ibi hominem baptizandum alloquentem et docentem denuntiat, atque Filius meus in carne baptizandus aderat; quod mulierem in suavitate matris astantem ob dulcissimam incarnationem ejusdem Unigeniti declarat. Quid nunc? Sed sicut infans lacte et escis ab alio sibi contritis corporaliter pascitur, ita etiam doctrinam et in baptismate sibi propositam fidem ex intimo corde observabit. Quod si ubera matris suae non sugit, nec contritas sibi escas suscipit incunctanter moritur; sic etiam si nutrimenta piissimae matris Ecclesiae non accipit, nec verba fidelium doctorum in baptismate proposita retinet; crudelitatem mortis animae non evadit, quoniam salvationem

animae et dulcedinem aeternae vitae recusavit. Et sicut cum idem infans corporalem cibum dentibus suis molere non potest, alius ei illum ad deglutiendum ne moriatur conterit; sic etiam faciendum est cum ille in baptismo verba ad confitendum me non habet, aderunt ei spirituales adjutores qui ipsi cibum vitae, id est catholicam fidem ne in laqueo perpetuae mortis comprehendantur proponant. Quomodo? Dominus servo suo voluntatem suam voce praecipientis proponit, et ille eam in timore opere complet, et mater filiam suam in charitate docet, et illa verba ejus cum subjectione perficit; ac simili modo debitores fidei baptizato verba salutis opportune proferant, ut ille ea fideli devotione ob amorem coelestium adimpleat.

Nam nullus tam gravi pondere peccatorum premitur, si in nomine sacrosanctae Trinitatis in sanctum baptisma mittitur quin vere omnia crimina sceleris ejus deleam, sicut et in infante cum in lavacro regenerationis perfunditur: veterem culpam Adae veraciter abluo. Sed non mireris, homo, quod in fonte baptismatis ab omnibus peccatis suis homo justificatur, ita quod de pondere peccatorum suorum in eo clementissime alleviatur. Nam innocens agnus qui sine ulla macula peccati fontem baptismi ingressus est, cum magno sacramento incarnationis suae crimina peccatorum hominum in baptismate misericorditer abstulit. Sed omnia attentissime perscrutor, et in hoc saeculo et in aeternitate ubi mors corporum non est, sed omnia aperta. Quid est hoc? Gehenna in operibus mortis probatur, et vita aeterna in operibus quae pertinent ad vitam. Quomodo? Mors per mortem probatur, quia cum homo sine poenitentia et sine misericordia Dei (quoniam non requirit eam) justo Dei judicio in peccatis

moritur; mors enim in morte inferi discutitur. Vita quoque probatur per vitam; ita quod bona opera fulgent in coelis, cum vita aeterna dominatur illis. Ita etiam qui in fonte benedictionis baptizantur, in sanctitate sanctae regenerationis probantur. Et cum ibi per invocationem benedictionis sacerdotis invocor, aures meae verbis fidei patent, quamvis ille qui ibi me invocat, in obligationibus peccatorum sit. Nam, quamvis sacerdos peccator sit, tamen officium baptismi ab eo suscipio, si illud per invocationem nominis mei fideliter exercet. Ipsius autem iniquitas condemnabit eum, si in ea sine poenitentia perseveraverit. Celebrationem vero baptismi non recuso ab eo suscipere, cum in verbis fidei me invocaverit. Quid est hoc? Si aliquis dives homo dispensatorem habet, qui militibus suis bona sua recte dispensans, officium suum fideliter exercet, qui etsi idem dispensator de alio opere suo culpabilis est; tamen dominus suus non dedignatur ab eo suscipere officium suum, dicens forsitan ei: Serve nequam in opere tuo, unde et illum in mente sua indignum habet; officium tamen justitiae suae ab eo non dedignans accipere. Sic etiam ego qui plurimos dispensatores habeo, a sacerdote qui recte unctus in officio suo fideliter manet, quamvis de aliis operibus suis culpandus sit, non dedignor suscipere sacramentum meum, de aliis tamen injustis actibus suis eum mihi contrarium judicans, nec tamen quod meum est ab eo suscipere contemnens.

Quod si aliquis baptizandus separationem animae et corporis sui adesse putans baptisma quaesierit nec sacerdotem a quo baptizetur habere possit, tunc si quis eum per invocationem trinae majestatis perfuderit, baptizatus est. Et remissionem peccatorum suorum, gratiamque supernae beatitudinis per

hanc perfusionem accipiet, quia in fide catholica perfusus est, nec hoc baptisma mutari poterit. Sed tamen in invocatione hac nulla persona istarum trium ineffabilium personarum omittenda est, quoniam si ibi ulla earum per infidelitatem invocari omittitur; tunc ibi veritas salutem non operatur, sed potius falsitas deceptionem tribuit. Unde et ibi invocatio hujus ineffabilis Trinitatis non deerit; quia et purissimo baptismati Filii mei Trinitas non defuit, sed ibi mirabilia sua mirabiliter per semetipsam declaravit. Quapropter et homines qui salvari desiderant, regenerationem vitae ad salvationem percipiant; et hanc percipere non negligant ne pereant, quia ut abortivum abjicitur quod perit sine calore vitae nec in formatione nec in excitatione adhaerens visceribus matris suae, ita etiam in periculo mortis sine consolatione Spiritus sancti detinentur; qui nec in mente nec in opere sacramentis Ecclesiae quae mater totius sanctitatis existit purificantur. Hoc audiant et intelligant omnes populi; qui regnum Dei in regeneratione spiritus et aquae intrare volunt, secundum quod eis in sanctis Scripturis per donum Spiritus sancti propositum est. Sed qui vigilantibus oculis videt et attentis auribus audit, hic mysticis verbis meis quae de me vivente emanant, osculum amplexionis praebeat.

VISIO QUARTA

SUMMARIUM.---*Quod omnis baptizatus per unctionem episcopi ornari et stabiliri debet. Quod immensa et indeficiens dulcedo Spiritus sancti, datur in confirmatione. Quod ineffabilis Trinitas in confirmatione manifestatur et*

viridissimis virtutibus declaratur. Quod Ecclesia unctione Spiritus sancti munita, nunquam in errore perversitatis dejici potest. Verba Moysi de eadem re. Quod baptizati in unctione chrismatis a pontifice decorantur. Verba libri Regum ad eamdem rem. Quod baptizatus et non confirmatus claritatem baptismatis habet et ornatum et unctionem superioris doctoris sui non habet. Quod in honore Spiritus sancti per solos episcopos confirmatio exercenda est. Qui confirmandum manibus tenet, in carnali procreatione ei non conjungatur. Qui post baptismum ad diabolum revertitur, nisi poenituerit, condemnabitur; qui autem baptismum fideliter sequitur, a Deo suscipitur, Ecclesia pro filiis suis Deum exorante. Tres modi quibus Ecclesia resonat ut tuba. De diversitate baptizatorum multimoda. Verba Ezechielis de eodem.

Et deinde vidi velut magnam et rotundam turrim: totam integrum et candidum lapidem existentem, tresque fenestras in summitate sui habentem, ex quibus tantus fulgor resplenduit, ut etiam tectum turris illius, quod se velut in cavum erexerat, in claritate fulgoris illius manifestius conspiceretur. Ipsae autem fenestrae pulcherrimis smaragdis circum ornatae erant. Sed et illa turris velut in medio dorsi praedictae muliebris imaginis imposita erat, instar turris alicujus quae in muro urbis imponitur; ita quod illa imago prae fortitudine ejus nullo modo cadere poterat. Et infantes illos qui ventrem imaginis (ut praedictum est) subierant, vidi multa claritate radiantes; quorum alii in fronte usque ad pedes ipsorum, velut aureo colore ornati erant; alii vero claritatem tantum habentes, illo colore carebant. Ex ipsis item aliqui purum et lucidum splendorem; alii vero quemdam turbidum et rubeum fulgorem ad orientem vergentem inspiciebant. Sed

ex iis qui ipsum purum et lucidum splendorem considerabant, quidam claros oculos et fortes pedes habentes in ventre illius imaginis fortiter incedebant. Alii autem infirmos oculos et debiles pedes habentes, huc et illuc a vento propellebantur. Sed et ipsi baculum manibus tenentes, coram imagine volitabant, ac eam aliquando sed tamen tepide feriebant. Quidam vero serenos oculos sed imbecilles pedes habentes, ante imaginem illam hac et illac in aere discurrebant. Alii autem infirmos oculos, sed fortes pedes habebant, et tamen coram imagine Iente ambulabant. Sed ex iis qui illum turbidum et rubeum fulgorem inspiciebant, alii in praefata imagine bene ornati alacriter incedebant; alii ex ipsa se rapientes, eam impugnabant, et ordinatas constitutiones ejus evertebant, de quibus quidam per fructum poenitentiae ad ipsam humiliter revertebantur; quidam vero per contemptum in obdurata elatione mortis remanebant. Et iterum audivi vocem de coelo mihi dicentem: Sicut nova sponsa agni post illustrationem inundationum quae orta est in sole justitiae, qui mundum sua perfusione sanctificavit, in igneo ardore Spiritus sancti decorata et confirmata ad perfectionem decoris sui est; ita etiam fidelis homo qui regenerationem in spiritu et aqua percipit, per unctionem superioris doctoris ornari et stabiliri debet, ut in omnibus membris suis ad effectum beatitudinis conformatus plenitudinem fructus summae justitiae proferens, decorem sui ornatus perfecte inveniat. Quapropter turris haec, quam vides, designat flagrationem donorum Spiritus sancti quam misit Pater in mundum propter amorem filii sui, incendentem corda discipulorum illius in igneis linguis, unde robustiores redditi sunt in nomine sanctae et verae Trinitatis. Sed quod ipsi ante adventum ejusdem ignei Spiritus sancti in habitaculo suo clausi sedebant, clausuram corporis ipsorum

ostendebant, per quam timidi ad loquendam justitiam Dei, et imbecilles ad patiendas poenas adversariorum erant. Et quia filium meum in carne viderant, ideo clausis interioribus oculis suis illum in carne diligebant: ita quod tunc non videbant apertam doctrinam quam postea in mundum effuderunt, cum in Spiritu sancto robustiores effecti sunt. In cujus adventu ita confirmati sunt, ut nullam poenam abhorrerent, quin strenue tolerarent eam. Haec est enim fortitudo turris hujus, per quam Ecclesia ita roborata est, quod nulla insania diabolici furoris superari poterit. Sed quod eam vides magnam et rotundam, totamque integrum et candidum lapidem existentem, hoc est quod immensa est dulcedo Spiritus sancti, et volubilis in gratia omnes creaturas circuiens; ita quod nulla corruptela in integritate plenitudinis justitiae eam evacuat; quoniam ipsa torrens iter habens, omnes rivulos sanctitatis in claritate fortitudinis illius emittit, in qua nunquam maculositas ullius sordis inventa est, quia ipse Spiritus sanctus est ardens et lucens claritas et quae ardentes virtutes fortiter accendit et nunquam exstinguetur, ac ideo omnes tenebrae ab eo fugantur.

Quae tres fenestras in summitate sui habet: ex quibus tantus fulgor resplendet, ut etiam tectum turris illius quod se velut in cavum erigit in claritate fulgoris illius manifestius conspiciatur, quia ineffabilis Trinitas in effusione donorum excellentiae Spiritus sancti manifestatur; ita quod ex eadem beatissima Trinitate tanta claritas justitiae per doctrinam apostolorum emanat, ut etiam exinde fortissima virtus divinitatis quae incomprehensibilis in altitudine omnipotentiae majestatis suae existit, homini mortali creaturae apertius innotescat; sed tamen ita quantum fide credentis et fidelis hominis, capi possibile dignoscitur. Unde

ipsae fenestrae pulcherrimis smaragdis circumornatae sunt; quoniam ipsa beatissima Trinitas virentissimis virtutibus et aerumnis apostolorum quae nunquam ariditatem tepiditatis fidei sensisse dicitur, ubique in toto mundo apertissime declarata est. Quomodo? Quia notum est quomodo propter fidem veritatis, rapacissimi lupi eos diversis pressuris oppresserunt; unde robustiores ad bellum certaminis effecti sunt: ita quod praeliando Ecclesiam acquisierunt, et eam ad aedificationem fidei fortissimis virtutibus roboraverunt: et multimodis coruscationibus virtutum ornaverunt. Et quoniam Ecclesia in inspiratione Spiritus sancti per eas ita confirmata est, idcirco et ipsa vult et exposcit ut filii sui ornentur signo Spiritus sancti in hac unctione, ut idem Spiritus sanctus penetravit corda fidelium in alta misericordia quae valde mystica est, ita quod in igneis linguis per voluntatem Dei Patris in mundum venit. Quapropter et homo baptismate salvationis perfusus confirmandus est unctione excellentis doctoris, sicut et Ecclesia super firmam petram firmata est.

Unde eadem turris velut in medio dorsi praedictae muliebris imaginis imposita est, instar turris quae in muro urbis imponitur, ita quod illa imago prae fortitudine ejus nullo modo cadere poterat; quia Spiritus sanctus in maxima fortitudine incarnationis illius qui verus sponsus Ecclesiae existit, mirabilia sua mirabiliter operatus est, et ecclesiam tam fortem in defensione munitionis suae ostendit; ut illa ob eam fortitudinem qua ab igneo dono ejus munita est, nunquam in errore ullius perversitatis decidere possit; quoniam per supernam protectionem in amore sponsi sui sine macula et sine ruga semper gaudebit; quia et idem unigenitus meus de Spiritu sancto conceptus, nobiliter sine macula ex virgine

natus est; quemadmodum ad Mosem locutus sum: *Ecce, inquit, est locutus apud me; stabisque supra petram, cumque transibit gloria mea, ponam te in foramine petrae, et proteget te dextera mea, donec pertranseam, tollamque manum meam, et videbis posteriora mea* **(Exod. XXXIII)**. Quid hoc? Prope est miraculum; quod implebitur in voluntate mea. Sed tu prius pugnabis in duritia legalium praeceptorum, per exteriorem significationem vim eorum ostendens: ubi dulcedinem et levitatem non invenies quae in Filio meo aperietur. Et haec duritia legis quam in praecepto meo scribes, tandiu in duritia lapideorum cordium stabit, quousque omnis gloria illa manifestabitur quae mihi a te et ab imitatoribus tuis usque ad manifestationem Filii mei exhibenda est. Cumque hoc adimpletur in lege quam nunc scribis, glorificabor, ponamque te in perforatum lapidem. Quomodo? Ego ponam te in duritia legis cum te in praecepto meo super eam constituo; te videlicet magistrum hujus antiquitatis nominans, quam Filius perforabit: plus eam quam tu in mysticis verbis exponens, cum eum in opportuno tempore in mundum misero. Et ideo proteget te fortitudo ipsius; quia ipse acutiora verba quam tu afferet, et clausuram in legalibus praeceptis aperiet; donec ad me redeat. Quid hoc? Ipse tandiu salutaria verba mundo corporaliter dabit, donec in carne sua quam de virgine sumet, mortem corporaliter subeat. Tunc et ego tollam manum meam; quia super sidera eum ad me levabo, omnia mysteria ejus per Spiritum sanctum denudans; et sic videbis incarnationem ejus, ut cum homo a dorso cernitur et non ante perspicitur, quoniam eum incarnatum senties, sed divinitatem illius nom capies, quia filii tui magis eum videbunt cum ad me redierit, quam eum intellexerint cum apud eos visibiliter conversatus fuerit.

Et quod vides infantes illos qui ventrem imaginis (ut praedictum est), subierant multa claritate radiantes: hoc est quod ii qui in innocentia munditiae puri cordis per fontem regenerationis matrem, scilicet Ecclesiam, ut tibi praemonstratum est, adepti sunt: filii lucis propter ablutionem peccatorum suorum existunt. Quorum alii a fronte usque ad pedes velut aureo colore ornati sunt; quia ab initio bonorum operum usque ad finem sanctitatis per fulgentissima dona sancti Spiritus in unctione verae credulitatis per manum pontificis in chrismate decorantur. Quomodo? Ut pretiosis lapidibus aurum decoratur cui imponuntur, ita et chrismate per manum superioris doctoris fideliter baptizatus in unctione baptismatis ornatus ostenditur; quemadmodum scriptum est: Rex quoque transgrediebatur torrentem Cedron; et cunctus populus incedebat contra viam olivae quae respiciebat ad desertum. Quid hoc? Filius virginis qui dominatur universo mundo, ut terrenus rex reliquo populo transgressus est torrentes aquas sacrosancti lavacri: quod in admonitione Spiritus sancti forti desiderio viam salutis demonstrat. Quid hoc? Ipse reliquit mortem transiens ad vitam, cum in regeneratione Spiritus et aquae, id est in magno ornamento urbis coelestis Hierusalem, quae nunquam deficit summam beatitudinem annuntiavit. Unde omnis populus qui in illum credebat, incessit per inspirationem Spiritus sancti per viam illam quae absconsa erat in unctione olei, respicientis ad praevaricationem Adae quae deserta erat pulchritudine haereditatis justitiae Dei, et ad hoc spectantis ut Adae posteritas ad salutem redire vellet; quia vulneratum peccatum primi hominis necesse habuit ut per sacerdotale officium inungeretur, quod filio virginis necesse non erat; quoniam ipse totus in sanctitate conceptus est non vulnerato nec corrupto

matris suae utero, sed in integritatis honore perseverante. Nam quod per vulnera suggestionis diaboli maceratum et confusum est, hoc per unctionem olei impinguandum et ornandum est; ita quod edax livor abstergatur quem carnis concupiscentia operatur.

Alii vero, ut vides, claritatem tantum habentes aureo illo colore carebant; quoniam ipsi in baptismate ablutionis tantum mundati, unctionem superioris sui sacerdotis in chrismate non sunt adepti, quod signum ardentis Spiritus sancti est. Quid hoc? Unctio confirmandi per donum sancti Spiritus in episcopali officio specialiter fulget: quod populo fideli post regenerationem Spiritus et aquae exercendum est, cum credulus homo confirmandus est supra firmam petram. Quomodo? Filius meus baptisma in corpore suo suscepit: ipsum hoc pacto in carne sua sanctificans; in qua non est divisus; quia ipse solus virginis vivus Filius est, ac ideo filius hominis dictus, quoniam illa virgo eum non concepit ex utero, sed ex integritate virginitatis suae peperit illum. Qui post passionis miseriam et resurrectionis gloriam in eadem carne coelum penetravit ad me rediens, ac deinde Spiritus sanctus in igneo ardore mundum illustravit, confirmans omnem justitiam in cordibus discipulorum illius, cum eis aperuit quod antea absconsum erat. Quomodo? Sic Spiritus sanctus corda illorum accondit, ut sol, cum sub nube incipit apparere, ardentem calorem suum ostendit in sua praeclara luce. Quid hoc? Amor Filii mei in mentibus eorum latenter ardebat; et ita calor Spiritus sancti eos penetrans fortissimum solem doctrinae illorum ostendebat, quoniam hoc est testimonium illud quod Spiritus sanctus Ecclesiae declaravit; ita quod mors, justitiae Dei resistere non valet.

Unde vos, o filii veritatis, audite et intelligite confirmationem Spiritus sancti; quam ipse in suavi unctione magisterii sui qui est magister omnium unctionum vobis benigne offert. Et ideo haec unctio in honore ejusdem Spiritus sancti per superiorem sacerdotem tantum exercenda est; quia omnis ecclesiasticus ordo in Spiritu sancto institutus est; et propterea haec unctio Spiritus sancti est. Quapropter et homo ille qui mysterium regenerationis ad vitam suscepit; si hoc modo non est unctus, tunc nec ornatum ecclesiasticae plenitudinis percepit, secundum quod ecclesia per flagrantem Spiritum sanctum ornata ostendit, ut supra monstratum est. Sed et quemadmodum Ecclesia in donis sancti Spiritus perficitur; sic et fidelis homo confirmandus est in unctione principalis doctoris, qui in honore Spiritus sancti formidandus magister est, quoniam idem Spiritus sanctus calore suo certissimam doctrinam Christiano populo ardenter profert et accendit. Unde qui in hac unctione sancti Spiritus sic uncto adhaeserunt, in saeculari procreatione, illi non conjungantur; quia in Spiritu sancto ei copulati sunt. Quid hoc? Fides portat hominem ad hanc unctionem: et ideo qui illum tunc in manibus tenet fidem designat, quae carnalia non quaerit, sed semper ad spiritualia tendit. Nam oculus meus videt hominem, ut in operibus suis venturus est ad me.

Quod si tu, o homo, post baptismum me dimittis et ad diabolum reverteris, inde justo judicio condemnaberis; quoniam magnum donum intellectus tibi dedi, et quia misericordiam meam in fonte baptismatis tibi ostendi. Omnes enim qui misericordiam meam in baptismo quaerunt, eam benigne inveniunt propter Filium meum in mundum venientem et multos labores in corpore suo sustinentem, et

propterea, o homo, pugnas animae et corporis tui patienter debes tolerare, et propter Filium meum suscipiam te, et nemo repellendus est a lavacro baptismi qui illud in nomine meo fideliter sequitur, quia in quocunque tempore me homo quaerit, illum ferventer suscipio. Quod si postea illius opera prava erunt, ipsa eum judicant ad mortem. Ideo, o homo, in regeneratione Salvatoris inundare, atque in unctione sanctitatis inungere: mortemque fuge, et vitam imitare. Nam et mater fidelium quae Ecclesia est, ut filii sui mortem effugiant, et vitam inveniant, fideliter in ipsis exorat. Quomodo? Ipsa gemebundam vocem in filiis suis habet; quae adeo in ipsa posita est, usque dum plenitudo filiorum ejus in tabernaculum supernae civitatis ingrediatur. Et hanc vocem idcirco habet; ut me qui sum ante aevum admoneat semper videre et intueri, quod unigenitus meus incarnatus est, quatenus propter amorem illius filiis suis parcam; quos ipsa in regeneratione spiritus et aquae suscepit; quia coeleste regnum non possunt intrare nisi in salvatione. Unde sic resonat: Timete Patrem, amate Filium, et ardete in Spiritu sancto. Quomodo? Hic sonus de me Patre per Filium meum in sancto Spiritu ei datus est; qui est vox in ipsa resonans quasi tuba in civitate. Et alio modo non loquitur; nisi sic in filiis suis. Quapropter et ita fortissimus Deus admonetur per Filium suum ut parcat peccatis hominum, quae propter poenitentiam sine perditione toleranda sunt, quia ipse Filius Dei humanitatem sine peccato assumpsit. Qui non debuit indui polluta carne quae de semine peccati concepta est; quoniam Deus justus est, et quia splendor coelestis regni non tangitur ulla macula sordis. Et quomodo esse posset ut homo qui immensa foeditate maculatus est supernum regnum intraret, nisi per Filium meum sine sorde incarnatum? qui peccatores

suscipit in poenitentia purgatos. Et quis posset hoc facere nisi Deus? Unde et Ecclesia ad filios suos convertitur, et eos materna dilectione fovet.

Sed quod vides quod ex praedictis infantibus alii quemdam purum et lucidum splendorem, alii vero quemdam turbidum et rubeum fulgorem ad orientem vergentem inspiciunt: hoc est quod ex filiis Ecclesiae quos ipsa innocentia corruptionis suae per virtutem Dei procreat, quidam puritatem spiritualis vitae in serenissima virtute fulgentem, terrena scilicet conculcantes, propter amorem veri solis attendunt: quidam autem carnales facultates quas multa diversitas vitiorum perturbat habentes, et tamen in recta fide fideliter ardentes, etiam propter supernam retributionem ad aeterna suspirant. Et ex iis qui ipsum purum et lucidum splendorem considerant quidam claros oculos et fortes pedes habent, ac in ventre imaginis potenter incedunt, quia hi cum coelestia sectantur in mandata Dei visum justae considerationis et incessum bonae consummationis ponunt; ita scilicet in intima amplexione maternae dilectionis ambulantes quod nec in caducis nec in aeternis devotionem suae intentionis muniunt. Alii autem infirmos oculos et debiles pedes habent; quoniam nec claram intentionem nec fortem exhibitionem ad opus perfectionis tenent, unde et huc et illuc a vento projiciuntur, quia in diversitatem morum per varias tentationes elationis funduntur. Sed et ipsi baculum in manibus suis tenent, et coram imagine volitant ac eam aliquando sed tamen tepide ferunt; quoniam contumacem fiduciam in operibus suis ponentes, Ecclesiae Dei falso rumore se ostendunt, ac eam interdum sed tamen insipienter per saecularem prudentiam notant, quia cum per fictam simulationem sapientes apparent in conspectu

hominum; stulti apud Deum per inanem gloriam efficiuntur. Quidam vero serenos oculos sed imbecilles pedes habentes, ante illam imaginem hac et illac in aere vagantur; quia cum ipsis divina praecepta per intuitum considerationis nota sint, in pede tamen completionis claudicantes, sic sponsae Christi per discursum propriae instabilitatis demonstrantur, ut in umbra sapientiam quaerentes, eamque in potestate sua se habere putantes antequam eos in mente ipsorum contingat et ullam vim illius obtineant. Alii autem infirmos oculos sed fortes pedes habent, et tamen coram eadem imagine debiliter ambulant; quoniam ipsi debilem intentionem ad opus bonum tenent, cum fortiter in operibus justitiae incedere deberent; sed in ecclesiasticis institutionibus simpliciter non currunt, quia magis ad terrena quam ad coelestia mentem figunt; et ideo apud Deum stulti sunt, quoniam per saecularem prudentiam comprehendere volunt quod assequi non possunt. Sed ex iis quae illum turbidum et rubeum fulgorem inspiciunt, alii in praefata imagine bene ornati fortiter incedunt; quia ista quamvis terrena possideant, tamen in visceribus Ecclesiae ornatum laborum suorum portantes, in divina lege pedem rectitudinis ponere non dedignantur, cum mandatis Dei obedientes peregrinos suscipiunt, nudos vestiunt, et esurientes alunt. O quam felices isti sunt, quoniam hoc modo Deum suscipiunt, unde et ipse habitat cum illis. Alii autem ex ipsa imagine se rapientes eam impugnant, et constitutas ordinationes ejus opprimunt; quoniam hi, materna viscera et dulcia nutrimenta Ecclesiae deserentes, illam variis erroribus fatigant, et ideo constitutas leges ejus diversis oppressionibus dilaniant; de quibus quidam per fructum primae ad ipsam humiliter revertuntur; quia quod graviter deliquerunt, digne poenitendo propter restaurationem vitae graviter in se

puniunt: quidam vero per contemptum obdurationis in elatione mortis remanent, quoniam ipsi vitam negligentes, obdurato corde propter contumacem et impoenitentem vecordiam judicium mortis suscipiunt, ut in mystica visione sua Ezechiel dicit: *Rex lugebit, et princeps induetur moerore, et manus populi terrae conturbabuntur. Secundum viam eorum faciam eis, et secundum judicia eorum judicabo eos, et scient quia ego Dominus* **(Ezech. VII)**. Quid hoc? Anima in qua regalis rationalitas est, cum delectationem peccati adesse sentit; quia malum novit, tunc lugubrem assensum assumit. Quomodo? Quia illi rationalitas, sapientia et scientia a Deo inspirata est; et ideo quamvis corpori consentiat, tamen indignum habet malum, sentiens hoc non esse bonum. Unde cum diversis criminibus per operantem carnem polluitur; alta suspiria trahens, anhelat ad Deum. Cumque criminosum opus ibi cum spiritu superbiae impletum fuerit: tunc corpus velut ignominiosus princeps induetur confusione, principatum suum in munditiis videlicet exercens; quoniam ut homo dolet cum vilibus vestimentis operitur; ita etiam moeret, cum infamiae rumor ad confusionem sui ab ipso procedit. Quapropter et prava opera illorum hominum qui in malis actibus suis ad terram prostrati sunt a coelestibus praeceptis; conturbabuntur, quia vestimenta salutis, id est beatitudinem cum Deo non habent; quoniam quibus haec felicitas deest, hos maligna conturbatio possidebit. Et ideo secundum viam iniquitatis cui semper assistunt, scilicet peccati viam colentes, nec ullam justitiam cum a Spiritu sancto moventur in itinere cordis sui ponentes; sic faciam eis, nullam scilicet misericordiam eis impendens, quia cum scientiam boni non intelligunt, non timent me; sed cum rabie perversitatis me Creatorem omnium fastidiunt, facientes quaecunque volunt.

Unde et secundum judicia eorum quae sunt opera illa quae in desideriis suis perpetrant, judicabo eos: nulla praemia felicitatis eis reddens, sed poenas in perditione eis opponens; quoniam nullum honorem mihi exhibent: et in hoc scient quod nullus eos inde liberare poterit praeter me qui Dominus omnium sum. Sed qui vigilantibus oculis videt, et attentis auribus audit: his mysticis verbis meis osculum amplexionis praebeat, quae de me vivente emanant.

VISIO QUINTA.

SUMMARIUM.---*Quod apostoli et pigmentarii sequaces eorum videlicet sacerdotes, ecclesiam doctrina sua splendidissime circumdant. Exemplum de Abel. Quod ministri Ecclesiae castitatem servare debent. Qui ex his in clausura subjectionis regulariter vivunt curam pigmentariorum non habentes, supernam mercedem acquirunt. De statu nobilissimae perfectionis virgineae jucunditatis. De puellari imagine. De turba quae eamdem circumstant miro modo ornata. Verba Joannis de eodem. Quod virginitas Deo oblata prudenter conservanda est. Quae corrupto pacto virginitatis redierit, flore integritatis carebit; non enim ut domina, sed ut ancilla suscipitur. Exemplum ad eamdem rem. Quod magna differentia est inter caeleste desiderium et terrenam concupiscentiam, ita quod nisi sanguine Filii Dei homo non redimeretur. De iis qui passionem Christi in charitatis ardore imitantes et vivens odor existentes, iter secretae regenerationis arripiunt. Verba evangelii ad eamdem rem.*

Quod virgineum genus et hic ordo vovens iter secretae regenerationis, in praecepto legis non sunt. Exemplum de Joanne ad eamdem rem. Quod qui sunt vivens ordo vovens iter secretae regenerationis, pro necessitate et utilitate Ecclesiae, regimen ecclesiasticum suscipiant contagia saecularium rerum abjicientes. Verba Evangelii de Joanne. Quod in vestitum istorum vestitui aliorum populorum dissimili, incarnatio et sepultura Christi designatur. Quod prima lux diei apostolicam doctrinam, aurora initium hujus conversationis, sol discretam viam in Benedicto qui est quasi alter Moyses, designat. Qui in hac conversatione probati inveniuntur, pro necessitate Ecclesiae superextensum sacerdotium suscipiant. Quod nullus conversationem istorum repente aggrediatur nisi intima probatione examinatus. Quod saecularis populus legem Dei conservans, Ecclesiam Dei plurimum exornat. Quod nec maritus uxorem, nec uxor maritum in hoc proposito deserat, nisi voluntas amborum sit. Verba Evangelii. Quod praedictae ecclesiasticae institutiones Ecclesiam in gradibus et in ordinibus suis consolidant. Quod in unoquoque ordine servanda concordia, diversitas morum, singularitas et novitas vitae et vestium vitanda est. Verba Joannis ad eamdem rem. Comparatio de artificibus. Quod unicuique cum humilitate sufficere debet institutio praedecessorum suorum. Verba Evangelii de eadem re. Evangelium de iis qui sibi secundum cor suum leges faciunt. Item verba Evangelii. Quod in his novitatibus Deus aliquos dejicit, aliquos tacite tolerat; quos tamen in futuro judicat. Quod de inferiori gradu licet ascendere ad superiorem, non autem de superiore ad inferiorem. Exemplum de animabus et angelis. Quod qui sunt vivens ordo vovens iter secretae regenerationis, granum fortis cibi et pigmentarii, poma dulcis

saporis, et saecularis populus, carnem designant. Quod hae tres ecclesiasticae institutiones in duabus viis versantur. Qui signum religionis in voluntate cordis acceptum, abjecerit; judicium districti examinis accipiet. Verba David de eodem. Quod illi qui non amore Dei, sed aliqua saeculari modestia constricti, signum religionis fictae accipiunt, Balaam similantur. Exemplum de Balaam. Qui signum religionis insipienter acceperit et male consummaverit, in ruinam vadit. Verba Jeremiae de eodem. Qui infantes suos sanctae conversationi subjicere voluerit, hoc non imprudenter sed sapienter eis consentientibus absque coactione faciat. Exemplum de agro. Qui volentes Deum sequi per livorem malitiae retraxerit, sacrilegium facit. Verba Moysi. Qui voluntate sua servitium Dei aggreditur et postea contemnens neglexerit, districte revocandus est. Verba Evangelii Qui disciplinate viventes, nulla castigatione corrigi volunt, ne gregem Domini contaminent, expellantur. Verba apostoli ad eamdem rem. Quod ii qui ficte convertuntur, decipiuntur, et quod ii qui toto corde convertuntur, a Deo suscipiuntur. Verba David ad eamdem rem. Qui blasphemiam contra Spiritum sanctum impoenitens dixerit, et qui seipsum in mortem praecipitaverit, hunc Deus nescit. Verba Evangelii. Verba David de eodem. Super quem blasphemia desperationis cadit; si cruciatus repugnaverit, citius et a Deo subvenitur. Quod in perditionem cadit, qui corpus et animam quae Deus conjunxit, separat. Verba Evangelii.

Post haec vidi quod praedictam muliebrem imaginem quidam splendor albus ut nix, et tanquam crystallus perlucidus, a vertice usque ad guttur ejus circumfulserat. Sed a gutture usque ad umbilicum ejus quidam alius splendor rubei coloris

eam circumdederat; qui de gutture usque ad ubera ejus velut aurora rutilabat; sed ab uberibus usque ad umbilicum illius quasi purpura hyacintho intermista fulgebat. Et ubi ipse velut aurora rutilabat, claritatem suam sursum ad secreta coeli extendit, in qua pulcherrima et puellaris imago nudo capite et subnigris capillis et rubea tunica quae circa pedes ejus diffluebat, induta apparuit. Et audivi vocem de coelo dicentem: Haec est floriditas in superna Sion, mater et flos rosarum et lilium convallium. O floriditas, filio potentissimi regis desponsaberis; sui et nominatissimam prolem gignes, cum in tempore tuo confortaberis. Et circa eamdem puellam vidi maximam turbam hominum lucidiorem sole stantem, qui omnes miro modo auro et gemmis ornati erant; et quidam illorum in capitibus suis velati candidis velaminibus aurea zona circumornati fuerunt; supra quorum vertices similitudo ineffabilis Trinitatis quemadmodum mihi superius typice demonstrata est, quasi in sphaera in ipsis velaminibus velut sculpta apparuit, et in frontibus ipsorum Agnus Dei; ac in collo eorum species hominis, et in dextra aure cherubin et in sinistra alia species angelica: ita quod et de ipsa similitudine gloriae supernae Trinitatis ad has species quasi aureus radius se extenderet. Sed inter hos quidam alii apparuerunt qui insulas in capitibus suis et pallia episcopalis officii circa humeros habebant. Et iterum audivi vocem ex alto dicentem: Istae sunt filiae Sion, et cum eis sunt citharae citharoedorum, et omne genus musicorum, ac vox totius laetitiae et gaudium gaudiorum. Sed sub eodem splendore ubi ipse velut aurora rutilabat: vidi inter coelum et terram densissimas tenebras apparere, quae tanti horroris erant ut humana lingua effari non possit. Et rursum audivi vocem de coelo dicentem: Si Filius Dei in cruce passus non esset, istae tenebrae nullo modo

permitterent hominem ad supernam claritatem pervenire. Ubi autem idem splendor quasi purpura hyacintho intermista fulgebat, fortiter praedictam muliebrem imaginem constringens ardebat. Sed alius splendor ut candida nubes eamdem imaginem ab umbilico deorsum, ultra tamen nondum excrescens honeste circumdederat. Et hi tres splendores circa ipsam imaginem se late diffundentes, plurimos gradus et scalas in ea bene et decenter ordinatas ostendebant. Sed cum haec viderem, ex nimio tremore qui me apprehenderat in terram dissolutis viribus corrui, nec alicui responsum dare valui. Et ecce maximus splendor velut manus tetigit me unde vires et vocem recepi. Et iterum audivi vocem ex illo mihi dicentem: Magna mysteria sunt haec: Considera enim solem et lunam et stellas. Ego formavi solem ut luceat in die, et lunam et stellas ut luceant in nocte. Sol autem significat Filium meum, qui de corde meo exivit et mundum illuminavit cum natus est ex virgine in fine temporum, sicut et sol egrediens mundum illustrat; cum oritur circa finem noctis. Sed luna Ecclesiam eidem Filio meo in vera et superna desponsatione desponsatam designat. Et ut luna semper incrementum et defectum in sua constitutione habet, sed a se ipsa non ardet nisi quod a lumine solis incenditur, sic et Ecclesia in circuitione motionis est, ita quod filii ejus saepe proficiunt in incremento virtutum, et quod saepe deficiunt in diversitate morum, atque in dispersione adversitatum; ita quod saepenumero in mysteriis suis per rapacissimos lupos impugnatur fidelis per malignos homines tam Christianos quam Judaeos et alios infideles, et in hoc per semetipsum ad tolerantiam non accenditur; sed in me per Filium meum ut in bono perseveret illuminatur. Stellae autem a se differentes in

claritate fulgoris sui, significant populos diversi ordinis ecclesiasticae religionis.

Unde etiam vides quod praevisam muliebrem imaginem quidam splendor albus ut nix, et tanquam crystallus perlucidus, a vertice usque ad guttur ejus circumfulget; quia ecclesiam fidelium incorruptam sponsam Filii Dei circumdat apostolica doctrina, quae candidissimam incarnationem illius annuntiavit, qui de coelo in uterum virginis descendit, et qui fortissimum ac lucidissimum speculum omnium credentium est: ita quod eamdem Ecclesiam ipsa doctrina ab hoc initio cum primum aedificari coepit, usque ad tempus cum cibum vitae fortiter deglutire valuit, splendidissime eam circumfulgens fideliter circumdedit. Quomodo? Apostolica doctrina circumfulsit Ecclesiam in capite, cum apostoli primum illam sua praedicatione coeperunt aedificare, scilicet cum per diversa loca discurrentes colligerent operarios qui illam in catholica fide roborarent, et qui ipsi presbyteros et episcopos ac omnem ecclesiasticum ordinem providerent, atque jura virorum ac mulierum qui sub conjugio sunt, et reliqua talia fideliter constitueret. Quapropter eamdem doctrinam subsequuntur pigmentarii habentes similitudinem sacerdotum legalis testimonii, qui sub lege circumcisionis positi erant interiori cibo enutrire populos, unde etiam apostoli ordines illos eligebant cum quibus ecclesiam superna inspiratione exornabant. Quid hoc? Nam sequaces eorum in vice ipsorum saluberrima pigmenta gestantes: fideliter plateas et villas et civitates atque alia loca regionum et terrarum pertranseunt, et populo divinam legem annuntiant. Ipsi enim sunt exquisiti patres et dispensatores ad ecclesiasticam disciplinam omni populo in doctrina sua proferendam, et ad

cibum vitae ei dispensandum, itaque etiam se tales in vita sua exhibeant, ne oves meae in operibus eorum offendantur, sed ut recte post ipsos gradiantur, quia ipsi hoc officium habent ut aperte cibum vitae populo subministrent, et ut unicuique fidelia officia discrete ordinent, semetipsos etiam ita constringentes, ne carnalem copulam appetant, quoniam spiritualem escam credentibus praebere et immaculatum sacrificium Deo offerre debent ut in innocente Abel praefigurabatur, quemadmodum de ipso scriptum est: *Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui, et de aliquibus eorum* **(Gen. IV)**. Quid hoc? In ortu surgentis saeculi sanctificatio regalis ostensionis in illo qui innocens in vita sua erat effulsit; quod domum omnipotentis Dei, non terram sed coelum fortiter tetigit. Quomodo? Quia Abel in sua integritate obtulit Deo intentionem voluntatis suae et plenum officium ejusdem voluntatis: cum cogitavit in corde suo illi offerre primum germen quod in substantia sua habuit, et cum illud etiam perfecto opere complevit, ita et fidelis summum patrem honorans eique debitam reverentiam exhibens. Unde etiam sicut Abel gregi suo praefuit, et ut eum pasceret custodivit et ut etiam simplici devotione Deo obtulit de primis emissionibus ejus, ac de pinguibus nutrimentis earumdem emissionum: ita etiam praedicti pigmentarii qui filiis Ecclesiae, id est ovibus Christi ipsius dispensatione ad pascendum eos praelati sunt, ipsos in verbis doctrinae ecclesiasticae disciplinae fideliter nutriant, et eos ab insidiis antiqui insidiatoris fortiter muniant, ac etiam sincera consideratione inspectori omnium aliquas donationes ex eis offerant. Quomodo? Quoniam si illos per omnia perfectos facere non possunt, talem aliquem fructum ex ipsis egredientem Deo offerant, primum scilicet rectam

intentionem bonae voluntatis eorum quasi simplex germen de primogenitis gregis ipsorum, ac deinde perfectum opus operationis in eadem voluntate illorum velut suavem fructum de adipibus eorum. Sed unde hoc fuit, quae Abel Deum tam devote coluit? Fidelis castitas integritatis, eum ad tantam devotionem impulerat.

Quapropter qui in consecratione constituti, Deo sacrosanctum sacrificium offerre debent, in suavitate castitatis ad altare ipsius accedant, quia si ipsi auctores corruptionis sunt: quomodo in corruptione vulneratis manum salutaris medicamenti porrigere possunt? Et ideo ut aliis tanto fiducialius salutare remedium conferre valeant, volo ut Filium meum in amore castitatis viriliter imitentur. Quod si ceciderint, festinent ut citius per poenitentiam surgant, et in hoc ignominiam peccati velut nudi fugiant, salubrem medicinam requirentes, et Abel cujus sacrificium Deo acceptum erat, fideliter sequentes. Sed qui ex iis in clausura subjectionis in amore Filii mei se continent, et in moribus suis institutionem pravorum quam me inspirante proferunt, observant, sollicitudinem curationis pigmentariorum non habentes; tamen quamvis onera anxietatis eorum non gerant, quoniam propter aeterna praemia majoribus suis subjecti sunt, cum eisdem pigmentariis supernam mercedem in electa civitate sibimet acquirunt.

Quod autem vides quoniam a gutture usque ad umbilicum ipsius imaginis quidam alius splendor rubei coloris eum circumdat: hoc est quia post doctrinam apostolorum cum Ecclesia ita roborata est, quod salutarem cibum veraciter valuit discernere, et eum ad interiora fortitudinis suae transmittere, surrexit nobilissima perfectio ecclesiasticae

religionis, quae supernam dulcedinem flagranti ardore degustavit, et se asperrime constringens ad coctionem secretioris fortitudinis se tetendit, non tamen ad divisionem carnalis amaritudinis perveniens, quoniam copulam humanae conjunctionis abjecit. Quomodo? Nam idem splendor de gutture usque ad ubera illius velut aurora rutilat, quoniam illa perfectio a gustu mirabilis vegetationis, ad dulcissima nutrimenta ecclesiasticae religionis in virginea jucunditate se dilatavit, ita quod etiam ab uberibus usque ad umbilicum illius quasi purpura hyacintho intermista fulget, quia a nobilissimis educationibus ad constrictionem intimae castitatis se muniunt, passione videlicet Filii mei propter supernam dilectionem quam in corde suo fideliter habuit, imitando. Quapropter et ubi ipse velut aurora rutilat, claritatem suam sursum ad secreta coeli extendit, quoniam illa perfectio quae in virginitatis honore floret, virtutem suam non deorsum ad terrena, sed sursum ad illa quae sunt in coelestibus mirabiliter dirigit.

In qua pulcherrima et puellaris imago nudo capite et subnigris capillis apparet, quae est serenissima et ab omni foeditate humanae concupiscentiae innocens virginitas, nudam mentem ab omni vinculo corruptionis habens, sed tamen nondum perfecte fatigationem tenebrescentium cogitationum in filiis suis quandiu in hoc mundo sunt deserere valens, cui tamen ut resistat, fortiter se opponit. Unde et rubra tunica quae circa pedes ejus diffluit induitur; quia per sudorem laboris in virtuosis operibus usque ad finem latae et beatae perfectionis perseverat, scilicet circumdata varietate virtutum, illum imitans qui plenitudo sanctitatis est. Quae etiam ut tibi in secreto superni luminis ostenditur, est nobilissimum germen in coelesti Jerusalem, videlicet gloria et decus illorum qui ob

amorem virginitatis sanguinem suum fuderunt, et qui etiam in candore humilitatis virginitatem suam pro Christo observantes, in suavitate pacis quieverunt, quoniam ipsa Filio omnipotentis Dei qui rex cunctorum est desponsata, nobilissimam prolem, id est elegantissimum chorum virginum ei protulit, cum in pace Ecclesiae proficiens confortata est.

Quod autem circa eamdem puellam vides maximam turbam hominum lucidiorem sole stantem, qui omnes mire modo auro et gemmis ornati sunt: hoc est quoad ardentissimis amplexibus nobilissimam virginitatem praecipuus chorus virginum complectitur, qui omnes ardentiori claritate coram Deo fulgent quam sol in terra appareat, quia se ipsos conculcantes, mortem viriliter devicerunt, unde etiam mirabiliter in summa sapientia propter clarissima opera quae pro Christo humiliter gesserunt, decentissime exornantur. Quapropter et quidam illorum in capitibus suis velati candidis velaminibus aurea zona circumornati sunt, quia ipsi in gloria virginitatis fulgentes, demonstrant quod ii qui decus virginitatis appetunt, mentes suas ab omni noxio calore circumtegant, et candorem innocentiae pulcherrimo fulgore castitatis decorati fideliter apprehendant. Supra quorum virtutes similitudo ineffabilis Trinitatis, veluti tibi superius typice demonstrata est, quasi in sphoera in ipsis velaminibus sculpta apparet, quoniam ostendunt quod intentiones hominum honorem supernae et gloriosae Trinitatis (ut tibi ostensione mysterii verissime praesignatum est) in comprehensione amoris et stabilitate castitatis firmiter et strenue teneant. Quod et in frontibus ipsorum Agnus Dei ac in collo eorum species hominis, et in dextera aure cherubin, et in sinistra alia species angelica: declarat, quia in reverentia

castitatis suae mansuetudinem filii Dei imitabuntur, petulantiam superbi colli deponentes, et seipsos fragiles homines considerantes, in prosperitate etiam auditionis suae veram et indeficientem scientiam amplectentes, ac in occursante adversitate ejusdem auscultationis suae angelica praesidia appetentes, ita quod et de ipsa similitudine gloriae supernae Trinitatis ad has species quasi aureus radius se extendit, quoniam ineffabilis Trinitas infidelibus hominibus qui virtutes quaerunt et diabolicas seductiones fugiunt, mirabilia miraculorum profundae sapientiae suae operari non desinit. Sed inter hos quidam alii apparent, qui insulas in capitibus suis et pallia episcopalis officii circa humeros habent, quoniam inter illos qui in virginitatis honore florent, etiam quidam in superna civitate consistunt, qui dignitatem antiquorum patrum et gloriam superioris magisterii in saeculo strenue gerentes decorem tamen virginitatis non perdiderunt. Unde etiam ut audis omnes isti qui cum suspiriis suis pro coelesti amore integritatem suam conservaverunt, in coelesti habitatione filiae Sion dicuntur, qua filium meum virginitatis amore imitati sunt. Ideoque et cum eis sunt, resonantiae sonorum spiritualium et invocationes omnigenarum melodiarum et agilitatis ornamenta prosperarum mentium et aurea visio fulgentium lapidum ac gemmarum. Quomodo? Quia hoc habent de Filio Dei quod de throno sonus exit, cui omnis chorus virginum in maximo desiderio concinit, videlicet novum cantum symphonizando, ut Joannes dilectus virgo testatur dicens: *Et cantabat quasi canticum novum ante sedem et ante quatuor animalia et seniores* **(Apoc. XIV)**. Quid hoc? In illis fidelibus qui bona intentione castitatem amplectentes, virginitatem suam pro Dei amore illibatam conservant, bona voluntas ipsorum in laudem Creatoris sui

mirabiliter erumpit. Quomodo? Quia in aurora virginitatis quae Filio Dei semper adhaeret, fortissima laus abscondita est, cui nullum terrenum officium, nec ulla ligatura legis resistere valent quin in voce exsultationis ad gloriam Dei coeleste carmen decantet. Quomodo? Videlicet quoniam velox iter habens, canticum illud in novitate libertatis mirabiliter promit, quod antequam unigenitus Dei (qui verus flos virginitatis est) incarnatus de mundo ad coelos rediens, ad dextram Patris resedit: auditum non est, sed tunc quasi novi mores qui prius visi non sunt, cum videntur, in stupore habentur, ita hoc novum mysterium quod prius auditum non est, tunc in coelestibus resonans in honore virginitatis cognitum est ante scilicet majestatem Dei, quia Deus hoc facere potuit, et ante quatuor rotas quae quatuor partes mundi percurrentes veritatem omnis justitiae et humanitatis Salvatoris velut animalia in nova lege ferebant, et ante illos antiquos quae Spiritu sancto imbuti viam rectitudinis in vetere lege hominibus, suo itinere demonstrabant. Quid hoc? Quia Deus in nova gratia austeritatem antiquae institutionis delinivit.

Sed quia virginitas tam gloriosa ante Deum est, ideo quia eam ex voluntate sua Deo obtulerunt, eam prudenter conservent, quoniam hoc sanctum propositum cum summa devotione virginitatis susceptum, fideliter custodiendum est. Unde etiam qui idem sacramentum adierunt, caveant ne retrorsum incedant. Nam ipsi charissimi imitatores filii mei sunt, cum se ita Deo offerunt ut non sint ligati in opinione conjugii, nec onerati saeculari causa carnalem copulam respuentes, ne illi cum omni sollicitudine carnis suae subjecti sint; sed hoc cupientes ut gloriosae innocentiae innocentis Agni

adhaereant. Quapropter vir ille qui in animo suo deliberat ut nullam costam sibi copulet, sed hoc desiderat ut in pudore virginitatis propter amorem Filii mei perseveret, sodalitatem ejus accipiet, si tamen in operibus ipsius castitatis perseveraverit, quia haec sancta munera, in voto sacratissimi pacti ecclesiasticae religionis ob gloriam supernae remunerationis eidem Filio meo obtulit. Sed si ille postea idem pactum relinquens propter turpem stimulum carnis suae adulterium perpetraverat, libertatem suam in servitutem redegit, quoniam honorem colli sui ubi Filium meum pudice imitari debuit, per turpitudinem delectationis suae nequiter corrupit; et quia mendacium protulit, vovens se caste vivere quod non implevit. Unde etiam si in culpa temeritatis suae perseveraverit, districtum judicium justissimi judicis inde sustinebit, quoniam nec turpitudo nec mendacium in coelesti gloria apparebit.

Quod si amaro fletu ante finem suum de hoc reatu suo poenitentiam fecerit, tunc unda sanguinis Filii mei illum suscipit quia culpam suam exhorruit; non autem ipsum inter sodales suos qui gloria integritatis florent reponit, quoniam societatem illorum deserens libertatem pacti sui abjecit, et eam in servitutem peccati redegit. Sed et puella quae ex voluntate sua in sanctissima desponsatione filio meo offertur; ab eodem decentissime suscipitur, qui eam hoc modo sibi conjunctam vult habere in consortio suo. Quomodo? Ut illum casta dilectione amplectatur, sicut et ipse eam in secreto suo diligit, quoniam illi semper amabilis est, quia magis eum quam terrenum sponsum quaerit. Quod si pactum ejus postea transgressa fuerit, tunc coram iis qui in coelesti gaudio sunt, polluta erit. Unde etiam si in eadem temeritate perseveraverit,

superna gloria justo judicio carebit. Sed si poenituerit, suscipitur sicut ancilla et non sicut domina, quoniam regalem desponsationem deseruit, et quia magis alium amavit quam illum quem amare debuit. Ille quoque qui eam seducendo violavit, si culpam suam emendare voluerit, ita poeniteat quasi coelum rupisset, ne in perditionem mortis corruat, quia supernam desponsationem temere corrupit. Quod est hoc? Nam, si aliquis magnus princeps sponsam sibi valde charam habet, quam servus servorum suorum adulterando corrumpit, quid dominus ille tacit? Vere in maxima ira lictores suos mittit ut illum perdant, quoniam eum in propriis visceribus confudit. Quod si tunc servus ille timens, omnes missos illos orat, ut pro ipso intercedant, et insuper ad pedes domini sui flebiliter procumbit ut sibi parcat, tunc rex ille propter bonitatem suam, et propter petitionem illorum eum vivere sinens, societatem conservorum suorum illi reddit, sed tamen eum ita ut caeteros inferiores et familiares amicos suos non remunerat, quamvis et inter alios illi consimiles conservos ipsius debitam gratiam exhibeat. Ita et huic erit, qui aeterni regis sponsam seducendo violaverit. Summus enim rex in rectissimo zelo judicia sua exercens illum ad perditionem transmittit, qui eum in hoc facto quasi illusor in oblivione mentis suae habuit. Sed si miser ille diem hujus indignationis anticipans electos Dei suppliciter oraverit, ut veniam sibi a domino suo obtineant, et insuper humanitatem Salvatoris sui flebiliter inspexerit, quatenus per gratiam ipsius a peccato suo absolvatur: tunc rex sanguinem hunc qui pro redemptione humani generis effusus est, et dilectionem supernorum civium attendens, illum a reatu suo et a diabolica potestate ne in perditionem eat eripit, ac eum in salvationem beatarum animarum reponit; sed tamen tripudium regalis

desponsationis quo caeteri amici Dei his sacris virginibus quae Filio meo superna dispensatione dicatae sunt congaudent, non decorabit; et tanquam illum qui pudorem virginitatis amisit, decore virginitatis non coronabit, quamvis ei inter alios electos suos gaudium in superna civitate cum inaestimabili remuneratione tribuatur.

Sed quod sub eodem splendore ubi ipse velut aurora rutilat, vides inter coelum et terram densissimas tenebras apparere, quae tanti horroris sunt ultra quam etiam humana lingua effari possit: hoc est quod sub virginali gloria inter spiritualem et carnalem intellectum, casus primi parentis qui densissimus in offuscatione infidelitatis erat, ita ut terrorem illius nullus hominum explicare valeret, aperte cognitus est. Quomodo? Quia in incarnatione Filii Dei qui ex virgine natus est coeleste desiderium ascendit, et terrena concupiscentia exclusa est, quoniam praevaricatio Adae per sanguinem ejusdem Filii Dei mirabiliter in salvatione restaurata est, cum prius illam nullus nisi Unigenitus Dei a Patre missus in mundum dissolvere ad supernum ingressum posset. Unde ut audis in typica manifestatione, nisi idem Filius Dei sanguinem suum pro salute hominum fudisset, illa transgressio ita comprimeret hominem, ut ad gaudium supernorum civium pertingere non posset.

Quod autem ubi splendor quasi purpura hyacintho intermista fulget, fortiter praedictam muliebrem imaginem constringens ardet: hoc designat perfectionem illorum qui passionem Filii mei in charitatis ardore imitantes, strenue Ecclesiam in constrictione sua exornant. Quomodo? Quoniam ipsi sunt alta aedificatio surgentis thesauri in divino consilio, quia cum Ecclesia jam roborata convaluit, egressus est ad decorem illius

vivens odor, vovens iter secretae regenerationis. Quid est hoc? Quia tunc surrexit, mirabilis ordo qui Filium meum in specie exempli ejus tetigit, quoniam ut Filius meus venit in mundum de communi populo abscisus; ita et haec acies conversatur in saeculo de reliquo populo separata, fragrans ut balsamum de arbore suaviter sudat; sic et populus iste primum in eremo et in abscondito singulariter exortus est; et deinde veluti arbor, ramos suos expandit paulatim in multitudine plenitudinis proficiens. Et populum istum benedixi et sanctificavi; quoniam ipsi mihi sunt amantissimi flores rosarum, et liliorum, qui sine humano opere in agro germinant, sic et populum hunc nulla lex ad hoc constringit ut eam arctam viam appetat; sed ipse illam me suaviter inspirante sine praecepto legis sua voluntate aggreditur, plus quam sibi jussum sit efficiens. Unde et plurimum mercedis inde acquirit, sicut et in Evangelio ubi Samaritanus illum vulneratum hominem in stabulum induxit quemadmodum scriptum est: *Altera die protulit duos denarios, et dedit stabulario et ait: Curam illius habe, et quodcunque supererogaveris, ego cum rediero reddam tibi* **(Luc. X)**. Quid hoc? In prima die salutis, videlicet cum Filius Dei mirabiliter incarnatus corporaliter in mundo manebat, multa et admiranda opera in humanitate sua usque ad resurrectionem suam perfecit; per quae vulneratum hominem ad vera remedia salubriter reduxit. Sed altera die idem cum omnia mysteria veritatis post resurrectionem suam in Ecclesia aperte posita sunt, protulit in typica manifestatione Novum et Vetus Testamentum aeternae vitae certissimam demonstrationem, et credenti populo dulcissimum cibum. Et haec scripta dedit per gratiam suam pastoribus Ecclesiae qui gregem ejus custodiunt, et ait illis in verbis blandae admonitionis suae. In ecclesiasticis constitutionibus procurate

Christianam cohortem, quam in sanguine meo redemptam vobis commisi: hoc habentes in sollicitudine vestra, ne in aliquibus quae pertinent ad vitam deficiens erret. Quodcunque autem quae vobis servanda tradidi, in bona voluntate vestra superaddideritis plus scilicet facientes quam vobis praeceptum sit: ego qui ductor et salvator vester sum, nunc mundum relinquens, et ad Patrem ascendens, cum iterum rediero mundum judicare, eumque in indeficientem stabilitatem ponere, ita quod amplius per labentia tempora non debilitetur; tunc mercedem laborum vestrorum, et bonae voluntatis vestrae, cum augmentato fructu reddam vobis. Et dicam, o fidelis et probe serve, qui fideliter ministras. Quisquis plus voti sui addit quam sibi in lege praeceptum sit, duplicem mercedem accipiet, quia illum in nomine meo gloriosum habeo, quoniam me multum dilexit. Et ego dico: Nec virgineum genus, nec hic ordo singularis devotionis, nec qui eos imitantur ut ii qui in eremo jacent, sunt in praecepto legis, sicut et prophetae, ab hominibus sub carnali lege constituti non sunt; quia tantum mea inspiratione incedentes vivent et hi plus addunt quam eis praeceptum sit, quod sacerdotalis ordo et reliqua institutio sacerdotalis officii non facit, quia haec in Abraham et in Mose in Veteri Testamento jussa sunt, sicut etiam et apostoli illa ex eadem lege tollentes, et in Spiritu sancto ea secundum voluntatem meam bene ordinantes, Ecclesiae conservanda tradiderunt. Sed et ipsa apostolica doctrina in Evangelio per Filium meum disposita est, ubi discipuli ejus in universum mundum verba veritatis effundere missi sunt. Quid tunc? Nam cum apostoli viam salutis populo annuntiarent, lucidissima aurora filiarum Sion in amore Filii mei exorta est, illorum scilicet qui carnem suam fortiter constrinxerunt, et malam concupiscentiam in

semetipsis duriter mortificaverunt. Et sicut tunc haec casta virginitas in ardente amore Filium meum subsecuta est, ita etiam hic mihi valde amabilis ordo singularis devotionis, incarnationem illius imitatus est, qui sunt recta templa mea, videlicet ut chori angelorum me colentes, et ejusdem unigeniti mei passionem et mortem ac sepulturam in corpore suo portantes; non tamen ita ut gladio aut aliis terroribus ex quibus homines deficiunt moriantur, sed Filium meum sic imitantes, ut voluntatem carnis suae abjiciant, cum se ab omnibus saecularibus rebus et ornamentis in quibus mundus laetatur abdicant, ut in Evangelio de Joanne lucerna mundi scriptum est: *Ipse autem Joannes habebat vestimentum de pilis camelorum, et zonam pelliceam circa lumbos suos* **(Matth. III)**. Quid est hoc? Ille in quo divina gratia mirabilem abstinentiam suscitaverat, per eamdem gratiam habebat, defensionem virtutis hujus, quod in mente sua honorem et divitias saeculares contempserat, et quod etiam per constrictionem quam in mortificatione vitiorum circa voluptatem carnis suae posuerat, petulantes motus corporis sui fortiter domuerat, cum majores aedificationes quam praedecessores sui institueret, videlicet cum per duras et asperas vias incedens terrenas concupiscentias conculcaret. Quomodo? Quia plurima opera virtutum strenue faciens, castitatem ardenter amavit, praebens etiam iis viam medicamenti qui illud devote exquirebant. Unde etiam illi qui sunt vivens odor, vovens iter secretae regenerationis, eumdem Joannem in maximis tenebris saeculi lucentem, per acutissimas operationes beatarum virtutum in vita sua subsequentes, ineptam altitudinem et latitudinem mundialium rerum fugiant, et in constrictione diffusi animi sui corpus suum coercentes malam concupiscentiam abjiciant, ita

excellentioribus instrumentis quam qui ante ipsos simpliciter in via Domini gradientes, simplicia habitacula faciebant, serenissime fulgentes, acutam et angustam semitam arripiant ea scilicet quae in voluptatibus saeculi sunt fortiter sub pedibus suis conculcantes. Quomodo? Quoniam seipsos despicientes, et corpus suum servituti Christi in operatione virtutum subjicientes, petulantiam in austeritate morum suorum declinent, sic per bona exempla sua caeteris hominibus lucidissime fulgentes. Nam etiam angelicum chorum fideliter imitantur. Quomodo? In abjectione saecularium, quoniam, ut angeli nec terrena quaerunt nec concupiscunt, ita et isti eos hoc modo mirabiliter subsequuntur, ita quod omnia caduca contemnunt.

Unde etiam sicut Filius meus est nuntius salutiferorum sacramentorum, et sacerdos sacerdotum, ac propheta prophetarum, et aedificator felicium turrium; ita etiam si necessitas ingruerit, qui inter hujusmodi homines radicem odoris cum utilitate habet, sit nuntius et sacerdos, sit propheta et consiliator ecclesiasticae aedificationis; nec omnino ab his separandus est: si tantum oculus claritatis in eo lucet, nec ad usum ecclesiasticum dormiat, sed ad instructionem ejus vigilet, occupationem tantum saecularis causae, et contagia saecularium rerum abjiciens, quia nec angeli, nec sacerdotes, nec prophetae justitiam Dei occultabunt; sed eam ex praecepto illius in veritate proferent, quemadmodum de Joanne qui arundo vento agitata non fuit, cujus austeritatem isti subsequuntur; in quorum similitudine in Evangelio iterum scriptum est: *Et egrediebatur ad illum omnis Judaeae regio, et Hierosolymitae universi, et baptizabantur ab illo in Jordane flumine, confitentes peccata sua* **(Matth. III)**. Quid

est hoc? In suspiriis et gemitibus a delectatione vitiorum egrediebantur ad illum, in quo divina gratia operabatur tota simplicis confessionis devota voluntas et visionis pacis unanimiter omnis effectus illorum scilicet hominum quorum corda per timorem mortis ad amorem vitae concussa fuerant. Quomodo? Quoniam idem Joannes praecursor veritatis, et amaritudinem et dulcedinem eis intimaverat. Unde et ipsi perfusionem poenitudinis a rectitudine ejus flagitabant; quatenus per declinationem malorum, et per erectionem bonorum, confessionem scelerum suorum facientes, illum mererentur adipisci qui ipsis non in umbra antiquitatis remedium denuntiaret, sed qui eis in luce novitatis veram salutem conferret. Sed ut idem Joannes homines ad se venientes docens, et flumine irrigationis perfundens: verba poenitudinis eorum ad honorem venturi Salvatoris suscipiebat; ita etiam nunc in nomine ejusdem Salvatoris qui veniens salutem fidelibus contulit; et illi facere non negligant, qui testimonio sanctificationis fulminantis, operi plus addunt per inspirationem, videlicet Spiritus sancti, in abrenuntiatione saecularium rerum, novam austeritatem secundum similitudinem illam aggredientes, quam ex praecepto ejusdem testimonii sanctificationis per regenerationem spiritus et aquae in abjectione diabolicae servitutis, novum hominem induentes adierunt; sed ubi stimuli impellentis necessitatis se obtulerint, admonendo et erigendo ac sanando manum devoti juvaminis petentibus porrigant, si tamen ad illam dignitatem ecclesiastica promotione digne pervenerunt, at in hoc praedecessorem suum fideliter imitentur, ut quod ille velut in umbra ostendit, ipsi in novitate lucis veraciter compleant. Ipsi enim sunt zona Ecclesiae eam valde constringentes; quoniam in incarnatione Filii mei occupati sunt, et quia etiam

angelicum ordinem exercent, scilicet non cessantes ullis horis cantando cum sonitu, aut orando in compunctione, non autem excussis clamoribus ut inutilis pulvis aut aridus absque vigore compunctionis; et quia etiam non recusant operari pro necessitate sua; non tamen in manibus suis saecularia quaerentes, sed cum charitate et humilitate se ipsos districte circumspicientes. O ipse fortissimus atque amantissimus populus meus, cum in eis afflictionem illam attendo quam Filius meus in carne sua passus est, quoniam et ipsi secundum mortem illius moriuntur, cum voluntatem suam deserentes, et propter vitam aeternam magisterio se subjicientes, secundum imperium praelatorum suorum gradiuntur.

Quapropter et vestitus eorum vestitui aliorum populorum non assimilatur, quia et ipse integer incorruptam incarnationem Filii mei quae plurimum distat a procreatione aliorum hominum ostendit. Nam illam incarnationem legale imperium viri ac mulieris non tetigit, sicut nec iste populus ulla conscripta lege ad hanc constrictionem cogendus est; sed qui eam pro dilectione Dei sua voluntate vovendo aggreditur, hic in ipsa perseveret, ne retrocedens corruat, sicut Lucifer, qui lucem deseruit et tenebras recepit. Hujusmodi enim vestitus secundum coruscationem supernorum spirituum cum alis subtilitatis suae circumvolat, et incarnationem ac sepulturam Filii mei designat, quia signum incarnationis in suo vestitu habet, qui se ad fortissimam obedientiam exhibet, et signum sepulturae ejus in ipso vestitu portat; qui in operibus justitiae, saecularibus causis abrenuntiat. Unde qui pura voluntate eodem vestitu induitur, salubri remedio alleviatur. Et ideo qui illum per invocationem Spiritus sancti in benedictionibus suscipit, non illum abjiciat, quoniam qui eum per abjectionem

perseverantis mali contempserit, cum illo erit qui angelicum ordinem sprevit et in mortem sepeliendus corruit. Quid est hoc? quoniam hic populus ex praecepto legis ad hanc constrictionem stimulatus non est, sed voluntate sua aggressus est pactum meum observare, et ita Ecclesiam meam sua sancta conversatione illustrare. Quomodo? Ut post primam lucem diei aurora solis aspicitur, ita ordo iste post voces apostolorum exortus est. Quid est hoc?

Prima lux diei fidelia verba apostolicae doctrinae designat, aurora initium hujus conversationis quae primum in solitudine et in speluncis post illam beatam doctrinam germinavit demonstrat, sol autem discretam et bene dispositam viam in servo meo Benedicto declarat; quem ego per ardentem ignem traduxi, docens eum in vestitu conversationis suae incarnationem Filii mei colere, et in abnegatione voluntatis suae passionem illius imitari, quia ipse Benedictus est quasi alter Moses in lapideo foramine jacens, et corpus suum, in multa asperitate ob amorem vitae crucians et constringens quemadmodum etiam primus Moses in lapideis tabulis ex praecepto meo asperam et duram legem scribens Judaeis dedit. Sed ut filius meus eamdem legem per dulcedinem Evangelii perforavit, sic etiam Benedictus famulus meus propositum hujus ordinis quod ante ipsum diversissima conversatio fuit, per dulcedinem inspirationis Spiritus sancti discretam et planam viam fecit, ac per hoc plurimam cohortem suae religionis collegit; ut etiam Filius meus per suavitatem odoris sui Christianum populum sibi coadunavit. Et deinde Spiritus sanctus cordibus electorum suorum suspiria vitae habentium inspiravit, ut sicut in lavacro baptismi crimina populorum abluuntur, ita et ipsi in significatione

passionis ejusdem Filii mei saeculares pompas abjicerent. Quomodo? Nam ut homo a diabolica potestate in sancto baptismo convertitur, crimina veteris maculae abjiciens; sic et isti terrenas causas in signo vestitus sui abnegant, in quo etiam et angelicum signum habent. Quomodo? Ipsi enim in voluntate mea; protectores populi mei positi sunt.

Unde qui ex ipsis in sancta conversatione probati inveniuntur, pastores Ecclesiae meae constituantur, quia et angeli qui nulla macula terrenae causae tanguntur, custodes populi mei sunt. Nam sicut angeli coram Deo in duplici honore sunt, sic et homines hujus religionis sunt in duplici vita. Quomodo? Angeli in coelestibus Deo sine intermissione serviunt, et etiam in terris homines a diabolicis insidiis semper protegunt; sic et populus iste angelicum ordinem imitatur, cum terrena despiciens Deo quotidie famulatur, et cum etiam reliquos homines suis orationibus a malignis spiritibus die ac nocte tutatur. Unde si ecclesia mea rectum pastorem non habet, tunc hujusmodi religionis caetus clamando et flendo ipsi subveniat; et qui in eo probatus invenitur si necesse fuerit, superintendentiae sacerdotium suscipiens, ipsam in zelo meo strenue defendat. Nullus autem religionem horum repente et velut ex somno evigilans aggrediatur, nisi prius in constrictione animi sui si in hoc proposito perseverare valeat ex intima probatione examinetur, ne si illud voluntate sua in foedere benedictionis susceperit, et postmodum in perversitate erroris sui abjiciens mihi sine poenitentia illuserit, in damnatione mortis miserabiliter pereat. Quapropter, o charissimi filii mei, qui valde in contrarietate dissipati estis, surgite citius in humilitate et in charitate, et sancto proposito vestro viriliter et unanimiter consentite.

Sed, ut vides, alius splendor ut candida nubes praedictam muliebrem imaginem ab umbilico et deorsum ultra tamen nondum excrescens, honeste circumdat: qui est saecularis vita quae in candore serenae intentionis Ecclesiam a plenitudine germinantis fortitudinis usque ad extremitatem illam ubi ultra jam nondum in filiis suis processit, in reverentia justae subventionis circumplectitur. Quomodo? Quia circa umbilicum est germen membrorum de quo omne genus humanum procreatur, unde et ibi in ecclesia saecularis populus per quem ipsa ad plenum numerum in ordinibus suis provehenda est demonstratur, cum ibi reges et duces, principes ac praesides cum subjectis suis, ac etiam caeteri divites ac pauperes et egeni cum reliquo populo conversantes denuntiantur. Et per hos omnis Ecclesia valde ornatur, quia cum saeculares homines legem Dei quae ipsis posita est fideliter conservant, Ecclesiam plurimum exornant, et multis amplexibus Deum amplectuntur cum sincera humilitate et devotione magistris suis obediunt, et cum eleemosynis et vigiliis ac continentia, et etiam viduitate ac caeteris bonis operibus quae Dei sunt corpus suum pro Dei amore castigant. Unde illi qui constitutam sibi legem secundum voluntatem meam custodiunt, valde amabiles mihi sunt. Sed si quis ex illis jugum libertatis meae in abjectione saecularium ferre desiderat, ad me citius veniat nisi in junctura carnalis copulae sit, quam ligaturam temere non solvat nisi per voluntatem illius cujus consortium habet. Quomodo? Nec maritus uxorem, nec uxor maritum in hoc proposito deserat, nisi voluntas amborum sit; et tunc si ita deliberaverint, aut ambo remaneant in saeculo, aut ambo a saeculo separentur; quoniam esse non potest ut pes unus permaneat in corpore et alter a corpore abscindatur salvo homine. Sic etiam non

congruit ut maritus saeculum colat, uxor saeculum deserat; aut ut uxor in saeculo resideat, et maritus saeculum fugiat, si in superna vita decorem suum invenire volunt; quia si hoc indiscrete et insipienter agitur, non hostia sed rapina appellabitur. Quapropter qui in carnali copula legali jure sibi conjuncti sunt, unanimiter simul vivant, nec alterum ab altero sine consensu alterius, nec sine dispositione aut demonstratione ecclesiastici vigoris insipienter se discindat, quemadmodum in Evangelio iterum scriptum est: *Quod ergo Deus conjunxit homo non separet* **(Matth. XIX)**. Quid est hoc? Deus in creatione humani generis carnem de carne tulit et in unam copulationem conjunxit, ita constituens ne haec conjunctio praecipitanter ab invicem separaretur. Quomodo? Quia ita in conjunctione viri ac mulieris erit ubi caro carni et sanguis sanguini legali sanctione copulatur ne ab invicem sua stulta praecipitatione disjungantur, nisi hoc ex justa causa, aut ex rationabili devotione utriusque ligaturae evenire contingat, quoniam Deus in secreto sapientiae suae hanc conjunctionem maris et feminae ad propagationem hominum benigne disposuit. Et quia haec conjunctio ab ipso ita decenter instituta est, idcirco stulta cupiditas hominis abscisionem in his duabus partibus non faciat, nec pars haec nec illa dotem sanguinis sui in alienum locum ducat; quoniam, sicut Deus praecepit ne homo occidat hominem, ita etiam jussit ne homo per crudelitatem fornicationis, sanguinem snum a recto loco suo abscindat. Unde etiam homo ardorem cupiditatis suae deprimat, nec incendium suum ad alienum ignem transmittat; quia si haec ardens voluntas calorem alterius voluntatis cum fervente concupiscentia fortioris vel mollioris causae conceperit: vere tunc cum desiderio animi sui et cum colligatione amplexionis illius mentis in unum coagulantur.

Nam exterior videns oculus interiorem calorem in adustionem excitat. Et quamvis corpus hoc peccatum cum corpore illo non operetur, tamen vivens voluntas facit opus ardoris in illis, ita quod omnia viscera eorum propter conscientiam suam concutiuntur. Quapropter claustra exterioris hominis tam cauta custodia observentur, ne interior homo per insipidam negligentiam saucietur.

Et ut vides quod hi tres splendores circa ipsam imaginem se late diffundunt: hoc est quod in honore supernae Trinitatis praedictae tres ecclesiasticae institutiones ubique felicem Ecclesiam in dilatatione erumpentium germinum et in diffusione beatarum virtutum miro modo circumplectentes consolidant; unde etiam plurimos gradus et scalas in ea bene et decenter ostendunt, qui sunt diversi ordines tam in saecularibus quam in spiritualibus hominibus per quos eadem Ecclesia in bonitate morum et in disciplina virtutum, filios suos cum suavissima reverentia educatos ad superna perducit. Quomodo? Cum terrena spernunt, et cum coelestia diligunt. Quid est hoc? Quia legalia praecepta quae ipsis instituta sunt, in divino amore fideliter complent. Sed, sicut in tribus personis unus Deus est; ita etiam in his tribus praedictis ordinibus una Ecclesia est, cujus fundator ille est qui plantator omnium bonorum est. Quodcunque enim ille non plantavit, hoc stare non poterit. Unde illa institutio quam ipse non instituit, haec in magnis illusionibus decidet. Quomodo? Quia Deus illa non plantavit; quae ad superiora cum flatu superbiae ascendere tentant, nec superioribus suis subjici volunt. Hoc ibi est ubi minor ordo supra majorem ordinem qui de antiquo consilio principalium magistrorum in voluntate mea constitutus est, se elevare contendit; et ubi quidam in diversis

signis vestitus sui se volunt dilatare secundum mores suos quemadmodum in insania sua cogitant, veluti si ordo angelorum se erigere vellet super ordinem archangelorum. Et quid hoc esset? Quasi nihilum et inane essent, qui sic recte constitutos Dei ordines in vanitatibus suis dividere vellent. Sed hoc esse non debet, ut ab his in insania diversitatis suae invocet, qui in proposito suo semper novi esse volunt, et rudes in scientia sua ad dicendum ea quae in mentibus suis sunt, deserentes bene tritam viam, et bene complanatam arcam antiquorum Patrum, quam illis Spiritus sanctus inspiravit. Unde multi ex his constitutas ordinationes quas Ecclesia in antiquis Patribus habet, in magna superbia destituunt, et hoc in plurimis schismatibus diversarum institutionum suarum faciunt. Ipsi enim in diversis circuitionibus suis fructiferae arbores dici volunt; sed nec vacuae arundines appellari possunt, quemadmodum dilecto Joanni de illo ostenditur qui in tempore marcens abjicitur, ut scriptum est: *Scio opera tua, quia neque frigidus es, neque calidus. Utinam frigidus esses aut calidus! Sed quia tepidus es, incipiam te evomere ex cre meo* **(Apoc. III)**. Quid est hoc? O stulte, qui in temetipso turpiter marces, ego qui cognitor secretorum sum, in omnia sciente oculo video opera desideriorum tuorum, quoniam opera quae ad ignem ignei illuminatoris pertinent omnino non effugisti, nec etiam opera quae glaciem frigidi rigoris inducunt omnino abjecisti. Quomodo? Tu nec es in malis operibus ex toto frigidus, nec in bonis actibus ex toto fervidus; sed in utroque per instabilitatem mentis tuae ut tepidus ventus pendens, videlicet in neutro sciens quis sis, quia nec in malo emeritas poenas, nec in bono digna praemia consideras. Quomodo? Quia in tam magnam profunditatem respicis quod fundum ejus invenire non vales; et quia etiam tam altum

montem ascendis quod cacumen ejus ascendere non potes. O melius tibi esset ut inutilem servum et peccatorem te scires, quam sic in tempore esses ut vix ad justitiam respicias. Nam si a bonis actibus separatus esses, peccatorem te intelligeres; vel si a malis operibus te abstraheres, aliquam spem vitae haberes. Nunc autem ut tepidus ventus es; qui nec humiditatem fructibus affert, nec eis calorem inducit. Tu enim es velut incipiens et non quasi perficiens; quia bonum tangis in inceptione, sed illo te nunquam pascis in perfectione, ut ventus qui os hominis percutit, et non sicut esca quae in ventrem ejus labitur. Utrum etiam charior est inanis sonitus, an perfectum opus? Sed acceptius est perfectum opus quam inanis sonitus. Et ideo cum silentio humilitatis operare et non cum superbia extollere, quoniam illi pro nihilo computabuntur; qui societatem sanctificationis illorum qui me in lenitatis obsequio amant, abjiciunt; hoc enim per stolidam superbiam insectantur, quod per suavem mansuetudinem adimplere dedignantur. Quod si per inchoationem rectitudinis vim verborum meorum quae cibum fidelibus praebent intrare tentaveris, et si tunc in ea torpens ac nullam dulcedinem justitiae te tangentibus ostendens ad deteriora cadis, tunc et ego propter teporem negligentiae tuae incipiam te ejicere, ex eadem vi verborum meorum te expellens, quoniam nullum saporem suavitatis per efficaciam operationis tuae exhibens, ad interiora beatae receptionis non anhelas. Unde et ita abjectus conculcaberis, sicut et cibus ille qui propter insipiditatem gustus ex ore hominis projicitur, antequam in ventre ejus recipiatur. Sed quid nunc? Venti enim volant, et ventorum strepitus resonant; sed radices non florent nec germen proferunt. Nam qui sub jugo meo esse deberent, lascivi sunt, nec secundum disciplinam incedunt. Quid est

hoc? Ipsi rectam viam transiliunt, et multa inutilia tabernacula sibi faciunt. Hujusmodi enim homines nullum fervorem justitiae habentes, sed in semetipsis torpentes; nec in constituta sibi lege ardent, nec secundum conversationem praecedentium patrum suorum faciunt; sed quisque eorum quamdam singularitatem in semetipso sibi plantat, et secundam voluntatem suam legem sibi ponit, sic in propriis cogitationibus suis et in magna instabilitate per inflatam superbiam se ad volandum elevans. Et quoniam isti recto foedere patrum suorum non adhaerent, idcirco semper novi et rudes in magna instabilitate hac et illac secundum voluntatem suam vagantur.

Quapropter et ego comparo illos stultis artificibus: qui magnum aedificium in altum erigentes, non imitantur prudentiam illorum artificum, qui in multis instrumentis optime edocti et diversis probationibus aedificationum examinati omnia ad aedificationem pertinentia bene noverunt, et omnia instrumenta sua recte disponunt; sed ipsi vacui et insipientes, in semetipsis confidunt, quia prae aliis sapientes esse volunt, et aedificia sua ita disponunt: quod ad tempestates mobilia sunt, unde etiam a ventis dejiciuntur; quoniam non supra petram, sed supra arenam posita sunt. Ita et illi faciunt qui in superbia sua in semetipsis confidentes prae antiquis patribus suis prudentes videri cupiunt, nec secundum foedus eorum ambulare volunt, sed sibimetipsis leges secundum voluntatem suam in magna instabilitate statuunt, et ideo perfrequenter per diabolicas tentationes ad peccata quatiuntur; quia non super Christum, sed super instabilitatem morum suorum innituntur.

Unde ne inspiratio Spiritus sancti quae in antiquis patribus operabatur per superbam inflationem evacuetur, volo ut fideli homini cum humilitate sufficiat quod ei a praedecessoribus suis institutum est, ne si plus inaniter voluerit quam humiliter quaerere debuerat, ne postea tepefactus inde recedens, ex hoc ruborem confusionis accipiat, ut in Evangelio scriptum est: *Cum invitatus fueris ad nuptias, non discumbas in primo loco, ne forte honoratior te sit invitatus ab illo, et veniens is qui te et illum vocavit, dicat tibi: Da huic locum, et tunc incipias cum rubore novissimum locum tenere* **(Luc. XIV)**. Quid hoc? Quando per supernam inspirationem admonitus fueris ut per fideles labores tuos ad tabernaculum illud venias quod semper in nuptiali vita abundat, ita quod assidue in sinceritate et honore ac sanctificatione in virginea virga et in beata matre, scilicet Ecclesia laetatur et non in corruptione et confusione ac dejectione germinis et floris sui tristatur; tunc comprime mentem tuam in humilitate, non elevans eam in elatione. Quomodo? Cum saeculares causas in amore Dei a corpore tuo abjeceris, tunc quasi pulcherrimus flos ascendes qui in coelesti Hierusalem sine ariditate cum Filio Dei floret, in quo omnia ornamenta animarum apparent; quia vetus homo omnes abominationes hominum profert, novus autem omnem sanctificationem virtutum aedificat. Et ideo cum ad hanc sanctificationem veneris, erubesce antiquum serpentem qui semetipsum a beatitudinis loco dejecit, per appetitum inanis gloriae imitari. Quid hoc? Si videris aliquem te ornatiorem, cave ne per cupiditatem mentis tuae super cum ascendas, dicens: Volo super illum, aut sicut ille est esse. Quod si hoc modo te exaltaveris, nunquid tunc fidelis servus es, cum Dominum ad iracundiam provocas, ita quod te illi opponis? Sed si intellexeris aliquem valentius naturae, gratiae aut

fortunae donum habere quam tu habeas, si tunc illi per invidiam detraxeris, planam viam non ambulas, sed per devia incedis. Quapropter stude in humilitate Deo servire, et non in superbia bacchari, nec te per vanitatem simulationis super illum extolle; qui justa examinatione majori desiderio aeternae vitae lucet quam tu ardeas, ad ejusdem beatitudinis culmen per supernum ardorem ita invitatus ab illo qui omnibus veritatem diligentibus pium se manifestat, ne in omnia sciente oculo veniens ille qui te humilitatis obsequio, et illum in charitatis dono per inspirationem beatae admonitionis vocavit, recto judicio suo dijudicet te, dicens: Tu qui te per flagrantem superbiam in locum illum erexisti cujus socius non es, relinque vanam gloriam tuam, et da subjectionis officio huic dilecto meo culmen honoris, quod temere rapuisti. Et quid tunc de te? Quoniam si hoc modo dejectus fueris, incipies per angustiam moeroris et tristitiae extremitatem abjectionis sentire, et ita te projectum abhorrere, quia custos animarum auferet tibi alienum honorem quem fraudulenter invasisti: cum te illi opponens, hoc temere rapere tentabas quod habere non debuisti, unde et tibi auferetur quod habere volebas, et tibi dabitur quod habere noluisti. Ita etiam cum minor ordo supra majorem se exaltat, per justum judicium meum dejectus supprimitur, quoniam nolo ut aliter ante oculos meos superbia sit quam in dejectione confusionis. Nam si ancilla supra dominam suam se exaltaverit, tanto despectior omnibus eam inspicientibus erit, quia hoc fieri tentaverit; quod desiderare non debuit.

Quapropter qui sibi secundum cor suum leges faciunt, et in hoc voluntatem meam non quaerunt, magis ex hoc in dejectionem quam ad profectum veniunt, ut iterum Filius

meus in Evangelio testatur, dicens: *Omnis plantatio quam non plantavit Pater meus coelestis eradicabitur* **(Matth. XV)**. Quid hoc? Omne germen scientiae cordis et mentis ac morum surgens in fertilitate illa naturae qua homo vivit, cum homo illud ita in semetipso seminat, quod postea in calore fervens ita ei copuletur secundum quod hoc perficere vult; illud videlicet transpositum aut in exaltatione mentis, aut in petulantia carnis, aut in superflua pollutione, aut in occasione excusationis, aut in vicissitudine operationis, sursum aut deorsum imprudenter vadens, nec quale fundamentum sit discernens, et an utile aut inutile sit, scire contemnens: vere hoc justo judicio destruetur, quoniam plantationem illam in tali non plantavit Pater ille; qui coelorum et omnis justitiae habitator est, et ideo ejecta arescet, quia de rore coeli non ascendit, sed de succo carnis venit. Quomodo? Quia homo per stultam scientiam suam hoc opus faciens, nec justitiam nec voluntatem Creatoris sui inspicere voluit; sed ad illum qui semper rotam carnis ipsius infatigabiliter exagitat, respexit. Nam quod hominibus cum oculum suum acute in Deum figere nolunt, per deceptionem mentis suae aliquando bonum videtur; si hoc inspiratio Spiritus sancti non calefacit, in interitum ibit, quia haec vana gloria pertransit. Cum enim vani homines in uno per taedium afficiuntur; in altero per vanam gloriam innovantur, frequenter in superbia et in stimulatione ac in spiritu zelotypiae se extollentes, et etiam frequenter in molestia et in indignatione ac in contradictione aliarum institutionum quae de me fluxerunt altercantes, necnon in caeteris bonis quae non sunt ad torporem taedii, sed in ardore desiderii de die in diem proficiendi, se invicem comprimentes. Nam quod de me fluxerit dulcem et suavem gustum animae praebet semper in perseverantes proficiens, et non in

instabilitate retro aspiciens. Unde ille beatus est, qui in me fidens, spem suam et initium ac finem operum suorum non in se sed in me reponit. Qui facit haec, non cadet; qui vero sine me stare voluerit, in ruina ibit. Et qui sunt illi qui semetipsos per vanam gloriam novos faciunt, et propter taedium quod in praeceptis meis patiuntur, in semetipsis confidunt. Non enim ut vetus vestimentum in cogitationibus hominum molestum est, sic ego in donis meis spernendus sum, quoniam illa in simplicitate semper nova sunt, et quanto vetustiora tanto chariora sunt. Quapropter quae homines in semetipsis absque inspiratione mea excogitant in vanitate morum: per inania studia eorum diffluet, et quamvis aliquando in conspectu hominum stare videantur, tamen ab oculis meis projecti, pro nihilo eos habeo, ut in Evangelio scriptum est: *Sinite illos, caeci sunt, duces caecorum. Caecus autem si caeco ducatum praestet, ambo in foveam cadunt* **(ibid.)**. Quid est hoc? Dimittite illos qui in factis suis perversi sunt in perversitate sua diffluere; quia in rectitudine bonorum operum se corrigere nolunt. Et quoniam in aestimatione sua se justos nominant cum in actibus suis vani sint, ex ipsa facilitate sua caeci efficiuntur, quia per viam justitiae ambulare contemnunt, et quoniam magis viam iniquitatis quam veritatis illis hominibus proponunt qui eos in malis operibus sequi festinant. Unde qui hoc modo visum rectitudinis non habent aestimantes se justos esse et injusti sunt, cum viam verae doctrinae ignorantibus viam falsae justitiae demonstrant, pariter in foveam desperationis cadunt, quoniam nec isti nec illi quo eant sciunt. Sed in his quaedam in indignatione mea coram hominibus aliquando dejicio, quaedam autem per moderationem perspicuae visionis tacite coram hominibus interdum tolero; sed tamen ea per ponderationem justi judicii

mei in futuro ulciscor. Et ob hoc qui fidelis est, studeat ascendere ad altitudinem virtutum, et non ad ima saecularium descendere. Quomodo?

Qui in minori gradu est ad majorem ascendere potest, non autem qui in majore est ad minorem se declinare debet. Quid hoc? Nam praetores possunt ad duces pervenire, duces vero ad reges ascendere; non autem decet reges ad duces descendere, nec duces ad praetores se declinare. Si enim reges ducibus se subjugarent, vel si duces praetoribus se subderent, indignanter omnis populus vociferaretur, et eos derisui haberet, Ita qui sunt in saecularibus possunt viam praedictorum pigmentariorum subire; et qui sunt in via eorumdem pigmentariorum possunt praefatos qui sunt vivens odor vovens iter secretae regenerationis decet ad pigmentarios transire, nec ipsos pigmentarios ad saeculares corruere. Quod si isti qui sunt vivens odor vovens iter secretae regenerationis ad pigmentarios respiciunt, vel si pigmentarii ad saeculares transeunt: heu! heu! heu! ab animabus justorum super eos dicetur, et coram me in abjectione habebuntur, nisi digna poenitentia revertantur, quia si altior gradus super inferiorem ceciderit, ambo destruentur. Sic et illis erit qui rectum iter suum deserunt, et retrorsum incedunt. Nam qui Filium meum induerit, quem talem filium induere posset? Nullum, et vere nullum. Gaudete autem in Patre vestro; quoniam saepius in minoribus majores video, et in majoribus minores invenio, quia superbia cadit et humilitas ascendit.

Unde pacem et charitatem ac humilitatem habete inter vos, sicut et animae justorum cum angelis et angeli cum archangelis habent. Animae enim justorum officio angelorum non invident, nec angeli gloriam archangelorum dedignantur.

Quid hoc? Archangeli in majori necessitate majora demonstrant; angeli vero in frequenti vicissitudine minora denuntiant; fidelis autem populus humiliter obtemperat. Unde unusquisque officium suum fideliter exerceat. Quomodo? Qui sunt vivens odor vovens iter secretae regenerationis, cum major occasio ecclesiasticae necessitatis ingruerit, inevitabiles causas subventionis suae velut archangeli recolant; et qui sibi in opere pigmentariorum, assidua determinatione in frequentibus causis circa negotia institutionis suae quasi angeli exerceant, et homines qui ad summam beatitudinem desiderant pervenire, verba eorum fideliter suscipiant. Quomodo? Nam qui vivens odor vovens iter secretae regenerationis existunt, velut granum sunt, qui siccus et fortis cibus hominum est; sic et ille populus meus asper et durus ad gustum fuci saecularium rerum est. Sed praedicti pigmentarii quasi poma quae dulcem saporem se gustantibus praebent; qui ut et illi, per utilitatem officii sui se suaves hominibus exhibent. Communis autem saecularis velut caro aestimatur; in qua et casta volatilia inveniuntur, quoniam qui in saeculo degunt, carnaliter viventes filios procreant, inter quos tamen castitatis imitatores reperiuntur, scilicet viduae et continentes, qui ad superna desideria per appetitum bonarum virtutum volant. Sed et iidem ordines ecclesiasticae institutionis, in duabus viis versantur. Quomodo? Spiritualium et saecularium. Quomodo? Ut dies et nox. Quid est hoc? Dies claritatem solis, et serenitatem lucentis aeris habet, quod praesignat; quia spirituales homines et ordinem viventis odoris voventis iter secretae regenerationis, et ordinem praedictorum pigmentariorum in se servant. Nox vero lucem lunae cum stellis et obscuritatem umbrosae tenebrositatis tenet, quod demonstrat: quod saeculares

homines et justos in operibus suis lucentes, et peccatores obscuritate delictorum gravatos in se tenent. Sed qui noctem saecularium deseruerit et ad diem spiritualium propter amorem vitae se convertit: stabilis in hoc facto sit, ne si retrorsum incesserit, veteri Adae assimiletur qui praeceptum vitae transgrediens in saeculares aerumnas expulsus est. Unde nemo praeceps sit mundum relinquere et foedus meum sua voluntate audacter intrare, nisi prius in magna probatione examinatus sit; quia qui Filium meum per tunicam ceperit, nolo ut eum relinquat. Nam qui ejus incarnatione se induerit, et crucem ejus in manus suas susceperit, nunquid conveniens est ut abjiciat Dominum suum? Nullomodo. Ergo his attende. Homo qui in voluntate cordis sui confessus fuerit et in devotione animae suae voverit jugum meum in abjectione saecularium rerum portare; si tunc etiam in ipso ardore cordis sui per voluntatem desiderantis animae suae signum religionis in condimento justae intentionis susceperit, in illo permaneat, ne si illud postea in contemptu perseverantis mali abjecerit; judicium districti examinis accipiat. Quid hoc? Quia illum sprevit cujus signum in semetipso suscipiens conculcavit; sicut et Judaei eum contempserunt, cum illum in insania incredulitatis in cruce affixerunt. Nam ut Judaei nefas illud non timuerunt, ita et iste non veretur quod eamdem passionem in voto suo abjicit: Quod enim homo mihi promittit; hoc etiam reddere debet secundum quod David testatur, dicens: *Introibo in domum tuam in holocaustis, reddam tibi vota mea quae distinxerunt labia mea* **(Psal. V)**. Quid hoc? Per intentionem bonae et justae operationis introibo, o Deus meus, in constitutionem sanctissimi doni tui, scilicet in ardente desiderio stratum voluptatis meae relinquens, ita quod nihil mihi dulcius est

quam anhelare ad te Creatorem omnium. Et ob hoc reddam tibi vota mea quae protulit os meum cum anima mea; quia perficere volo quod tibi justo judici in ardenti desiderio meo prius promiseram: videlicet ut actus meos ad te dirigerem, quod insipienter trangressus sum; sed nunc ad te recurrere desiderans, volo mala devitare, et bona facere, quoniam rationalitas et intellectus qui in me fervent, per discretionem verae castigationis magis quaerunt ad te vivum Deum anhelare, quam per stultitiam falsae contrarietatis diabolum imitari. Unde, o homo, cum cor tuum hoc modo mihi obtuleris, considera quomodo illud prudenter perficias. Oculus enim meus acutissime videt quid voluntas hominis mihi loquatur. Ubi quod meum est, hoc districtissime requiro. Quapropter, o stulti et plusquam stulti, utquid vobis tam magna onera imponitis quod putatis vobis tam facile esse quod carnalem voluntatem vestram deseratis? Nam per legem quae vobis ex praeceptis meis data est, ad hoc non cogemini ut saeculum relinquatis, nisi prius per multos labores ita exerceamini, ut carnalibus desideriis quae in vobis sunt frenum imponere possitis.

Sed tepido vento assimilamini, quoniam cum vana gloria mentem vestram afflaverit, tunc ex aliqua asperitate loquimini sic dicentes: Amplius cum saeculo laborare nolo, sed illud festinanter fugere delibero. Et cur ita me frangam in casso labore? Sed cum haec intra vos dicitis, putatis ea ita terminari ut excogitatis. Nam multi vacillanti animo me quaerunt, ita quod tantum signo religionis exterius notantur, puris oculis me non quaerentes, nec semetipsos in vera doctrina simpliciter circumspicientes quomodo diabolum qui eos devorare cupit effugiant, quemadmodum columba in puritate

aquae considerans accipitrem qui eam rapere tentat, effugit; non autem sic illi diabolum effugiunt cum eum in scriptura doctrinarum venientem vident, sed in repentino sopore qui ei per caecitatem mentis suae inest, ut tepidus ventus ad me currunt. Quidam enim non voluntatem suam, sed tantum saecularem habitum abjicientes, spiritualem religionem aggrediuntur; quia multas miserias et paupertates in saeculo sustinentes divitias habere non possunt, et ideo mundum relinquunt, quoniam eum ita ut vellent habere non possunt. Alii autem ad saeculum stulti et fatui sunt, ita quod hominibus contemptibiles et seipsos regere non volentes, et propterea saeculum fugiunt, quia illi ludibrio sunt. Sed et quidam debilitatem ac infirmitatem corporis sui habentes et in his calamitatibus multum laborantes, non propter me, sed ut his doloribus tanto suavius subveniant, saeculum derelinquunt. Alii vero tantas augustias et oppressiones a carnalibus dominis suis quibus subjecti sunt patiuntur, ut propter timorem eorum a saeculo recedant, non ut praeceptis meis obediant, sed ne carnales eorum Domini amplius super eos potestatem suam exerceant. Et hi omnes non propter coelestem amorem sed propter has terrenas molestias quas sustinent ad spiritualem religionem veniunt, non considerantes utrum salsus an insulsus, an dulcis an amarus, an coeli an terrae habitator sim. Quid hoc? Ipsi nec condimentum, nec dulcedinem Scripturarum attendunt; nec quomodo in cordibus illorum homines habitent qui superna quaerunt, considerant. Et quoniam haec scrutari nolunt, ideo timorem meum abjicientes secundum voluntates suas incedunt, unde et inde alieni sunt et fugitivi vocantur. Quapropter nec ego dico eos saeculum dimisisse et ad me venisse, sed in hoc rei sunt quod servum timent, et Dominum

contemnunt, quia terrenas causas sequuntur; et me non verentur, et ideo pavidi in minimo, et audaces in maximo dicuntur. Ergo et Balaam assimilantur, qui Israeliticum populum in tabernaculis suis pulchrum videns, mansionem cum illis ficto animo se habere concupivit, dicens: *Moriatur anima mea morte justorum, et fiant novissima mea horum similia* **(Num. XXIII)**. Quid hoc? Cum homo aliquando in suspiriis animae ad hoc concutitur ut opera justitiae incipiat, tunc insurgente desiderio ea gemebunde exoptat, sic dicens in semetipso: Ego miser qui multis peccatis et obligationibus praepeditus sum, studiose desidero ut in abjectione carnalium concupiscentiarum anima mea omnem malitiam iniquitatis relinquat, et ut per contritionem illam qua justi semetipsos despiciunt in habitaculo bonorum operum maneant. Quomodo? Ut in rectis actibus inveniatur finis meus, illis hominibus qui justitiam Dei operantur similis: ita ut terminus bonorum operum meorum initio justae intentionis eorum adaequatur. Sed homo qui intra semetipsum ista loquitur, si postea transacto tempore illorum suspiriorum cum tentationibus malignorum spirituum afflatur, et carnali concupiscentia devictus ad iniquitatem revertitur, facit ut ipse Balaam per nequitiam cupiditatis deceptus fecit. Quomodo? Quia ipse postea per illud schisma tactus per quod prius populo meo maledicere volebat, ubi ei per angelum meum et per asinam ipsius restiti, ad hoc eum tamen in zelo meo perducens, quia benedictione verborum illorum quae in os ipsius posui eidem populo meo benedicebat: post desiderium illud quo eidem populo Israeli in morte sua assimilari desideravit, ad primum schisma reversus est, et populum meum in pecunia mortis suo consilio per fornicationem dispersit, ut pollicitus est dicens: Verumtamen pergens ad

populum meum dabo consilium quid populus tuus hic faciat extremo tempore. Quid hoc? Videlicet cum me retorsero ad iter desideriorum meorum quae ad decorem carnis pertinent; tunc concupiscentias illas ingrediar quas prius cognoveram. Quomodo? Quia scio quid in carne mea cui honeste deservio, ita ut et ego qui his causis quae ipsi semper adsunt imbutus sum; tibi, o homo, qui etiam in eisdem delectabilibus rebus ardens, in abscondito mentis meae stimulum concupiscentiis tuis ostendo; cum per suggestionem voluptatis meae fumigantem ardorem tuum ita succendo, ut per agnitiones venalium terrenarum rerum quae in corde tuo florent, illud ardens desiderium quo prius ad opera illa quae sancta dicuntur anhelasti exstinguas: hoc modo finem eis imponens, et eas opportuno tempore ita relinquens, quasi nunquam ea cognoveris. Unde, o homo, sicut iste Balaam post illud rectum desiderium quo prius sursum aspiciebat, ad fallaces concupiscentias se deorsum inclinabat; ita et ii faciunt qui me ficte quaerunt, quia cum viderint illos qui saeculum veraciter abjecerunt simpliciter incedere, et in arcta ac beata conversatione laudabiliter ac veraciter perdurare; dicunt eos pulchros et suaves esse, ac protinus repentino impetu vitam eorum aggrediuntur, secundum ipsos vivere desiderantes. Sed postquam se illis ita conjunxerint quemadmodum et Balaam Israeliticum populum inspexit, tunc frequenter per diversas nequitias quas prius in cordibus suis habebant cum in saeculo essent, ad carnalia desideria revocantur, quoniam et illis prius dominabantur. Quapropter cum sic impediuntur, veneno et adversitate sua contaminant electum gregem meum, multis tempestatibus eum quatientes, et consilio suae nequitiae eum dispergentes. Nam cum ipsi a saeculo deceptuose recederent, me in orationibus suis in adjutorium sibi non invocabant, nec

in probatione corporis sui si in hoc proposito perseverare possent an non, me quaerebant: unde et ego permitto eos considerare: quid voluntas ipsorum cum in semetipsis confidunt eos possit adjuvare. O, ipsi insipientes et infructuosi existunt; quia sunt inutiles absque aratione legis Dei, et sine fructificatione verbi ipsius; quia non exquisierunt quid facere deberent cum arctam viam adirent, ut bona terra circumspicitur quem utilem fructum profert. Unde audiant; O homo, si hodie cum in carne tua fortiter in concupiscentiis ardeas, igneam fornacem existi, quis tibi tantum refrigerium dedit, quod tam magnum incendium posses evadere in voluptate tua?

Vere qui haec aggredi voluerit, interioribus oculis suis incedere debet qualiter ea per me incipiat, et qualiter ea meo adjutorio perficiat, ne si illa insipienter inceperit et male consummaverit, in ruinam vadat, sicut et ille antiquus hostis qui in semetipso confisus, in ira zeli mei dejectus est; sic et isti abjicientur, qui nec semetipsos considerantes, in praecipitatione magnae superbiae passione Filii mei se induunt, sed eam postmodum in fastidio superflue rejiciunt. Quapropter qui eam super se posuerint, attendant quomodo eam diligant, secundum quod Jeremias propheta in Spiritu sancto hortatur dicens: *O vos omnes qui transitis per viam, attendite et videte si est dolor sicut dolor meus, quoniam vindemiavit me ut locutus est Dominus, in die irae furoris sui* **(Thren. I)**. Quid hoc? O vos omnes qui vitia descritis, videlicet in abjectione saecularium, et in imitatione spiritualium, transeuntes per viam illam quae vita et veritas est quae ego Filius Dei sum; attendite in inceptione bonorum operum ne doloris mei obliviscamini, cum me in passione mea

coeperitis imitari, et videte in perfectione justitiae, ut dolor ille quem pro amore meo vobis imponitis: dolori meo similis sit. Quomodo? ut in eisdem miseriis quas propter me sustinetis usque ad bonum finem indeficienter perseveretis; sicut et ego perseveravi in dolore meo mori pro vobis, quoniam ego compressus et conculcatus in passione crucis sum; sicut uva in torculari exprimitur ut corpus meum manducetis, et sanguinem meum bibatis, ut in praescientia perspicacis oculi sui locutus est dominator coeli et terrae in judicio eum Adam vitam deseruit et mortem accepit; ubi tamen idem Pater meus coelestis hoc praevidit, quod in fine temporum per me Filium suum ex Virgine incarnatum qui me in fortissimis viribus justitiae diabolo opponebam, eumdem antiquum seductorem superaret et humanum genus in defensione superni auxilii liberaret. Ergo homo cujuscunque sexus aut aetatis sit, qui passionem meam induit, attendat ut eam fortiter retineat, ne si eam per errorem neglectus sui abjecerit, postea cum ipsam voluerit retinere, eam invenire non possit.

Unde et illi qui infantes suos meae passioni in humilitatis conversatione subjicere voluerint, hoc non in praesumptione praecipitationis impudenter faciant, sed sapienter in examinatione discretionis, non cogentes illos absque consensu voluntatis suae hoc adire, quod nec ipsi possunt perferre. Quomodo? Si infantem tuum mihi offers cum ei nondum inest scientia discernentis intellectus, sed cum in stultitia omnis sensus sui jacet, et tamen ita sine voluntate ipsius eum offers, consensum ejus in hoc non considerans, non recte fecisti ita offerens arietem. Quomodo? Si homo arietem ad altare meum offert; si eum cornibus suis fortiter funibus non alligavit, nonne aries aufugit? Sic etiam si pater

aut mater puerum suum qui aries est, ad servitutem meam offerunt, si in hoc voluntatem illius quae cornua ejus sunt, nec diligenti custodia, nec supplicatione, nec deprecatione, nec exhortatione totius diligentiae quae funes colligationis ejus intelligantur, attendunt, quoniam his omnibus puer ad consensum bonae voluntatis provocandus est; tunc si istis examinationibus non fuerit probatus, certe aut corpore aut mente aufugit, nisi Deus eum in mirabilibus suis custodiat. Si autem tu, o homo, in tam magna custodia corporalis districtionis puerum illum concludis quod se a pressura repugnantis voluntatis suae absolvere non possit, tunc in omnibus fructibus tam corporis quam animae propter capturam illam quae sine consensu ejus ipsi injuste illata est, aridus mihi apparet. Tunc et ego tibi, o homo, qui auctor hujus ligaturae es, dico: Viridem agrum in potestate mea habui; nunquid, o homo, dedi tibi illum, ut eum germinare faceres quemcunque fructum tu ipse velles. Et si in illum semen seminas, an potes illum in fructum producere? Non. Nam tu nec rorem das, nec pluviam producis, nec humiditatem in viriditate tribuis, nec calorem in ardore solis educis; per quae omnia competens fructus producendus est. Ita etiam in auditum hominis verbum seminare potes; sed in cor illius quod ager meus est, nec rorem compunctionum, nec pluviam lacrymarum, nec humorem devotionum, nec calorem Spiritus sancti infundere vales, in quibus universis fructus sanctitatis germinare debet. Et quomodo audebas delicatum et sanctificatum mihi in baptismo tam temere tangere; ut eum absque voluntate sua in arctissimam captionem ligaturae ad ferendum jugum meum traderes. Unde nec aridus, nec viridis effectus est; quia nec saeculo mortuus est, nec saeculo vivit. Et cur eum ita oppressisti, quod ad utrumque inutilis est? Nec

miraculum meum ad confortandum eum ut in spirituali vita permaneat, ab hominibus exspectandum non est, quoniam nolo ut parentes ejus in oblatione ejus peccent, absque voluntate illius eum mihi offerentes. Quod si aliquis sive pater sive mater puerum suum ad servitium meum offerre voluerit, antequam eum praesentet, dicat: Promitto Deo quod puerum meum solerti custodia usque ad intelligibilem aetatem ejus custodiam supplicando, deprecando, exhortando eum ut in servitio Dei devote permaneat. Et si mihi consenserit, festinanter eum ad servitutem Dei offero; vel si mihi assensum non praebuerit, insons coram oculis majestatis ejus inveniar. Si autem parentes pueri eum his modis usque ad intelligibilem aetatem ejus prosecuti fuerint; si tunc puer se avertens illis consentire noluerit; tunc et ipsi, quia devotionem suam in illo quantum valebant ostenderunt, eum sine voluntate illius non offerant, nec eum ad servitutem illam pervenire cogant, quam nec ipsi ferre nec adimplere volunt.

Qui autem devoto animo se mihi libenter subjicere voluerit, ad hoc strenue exhortandus est ut perveniat, nec per livorem alicujus malevolae animae a bona intentione sua retrahendus. Nam si quis aliquem illorum qui me sequi desiderant a proposito suo retraxerit, sacrilegium facit, quoniam foedus meum in mente illius dirupit, quapropter et in recto judicio rationem inde redditurus est; si in hac nequitia inflexibilis perduraverit, quia mihi servire volentem avertit: quod facere non debuit, ut scriptum est: *Omne quod Domino consecratur, sive homo fuerit sive animal, sive ager, non veniet, nec redimi poterit* **(Lev. XXVII)**. Quid hoc? Cum quaelibet anhelans anima, pleno officio scientiae ita bonum sensum in homine tangit, ut ille aliquam rem perficiat; tunc

rem illam voluntas ejus confirmat dicens: Hoc decet ad honorem Dei. Et ita cum bona devotione et cum justa reverentia homo ille promittit Deo, illud ei offerens per osculum cordis, quod est per voluntatem desideriorum suorum. Et tunc illud hoc modo in dotem sanctificationis Deo oblatum est. Quomodo? Quia Deus in illo homine aedificantem voluntatem videns, ita eum per annulum sanctificationis suscipit, ut vir sponsam suam per annulum desponsationis sibi in foedus colligationis ne ipsam amodo dimittat munire solet. Unde cum Deus voluntatem illam virilitate animi hominis susceperit, qui semetipsum ita constringit quod reliquit quod habet, et qui magis Deo dividit quam sibi quod possidet, tunc colligatio hujusmodi consecrationis ita permanebit, nec devotionem suam relinquet. Quare? Quia illam scientia hominis cognovit, quoniam bonus sensus ejus illam intellexit, et quia illam voluntas ipsius ad honorem Dei aedificavit; et ideo sive homo fuerit qui semetipsum ita Deo obtulit, sive animal homini subjectum quod eodem modo ad honorem Dei oblatum est, seu ager fructum proferens qui etiam ita Deo est consecratus, nec pro cariore pretio dari, nec sub viliore recompensatione retineri debet, ne honor Dei quasi in contemptibilem aestimationem deputetur. Sed sicut nullus contra voluntatem suam a saeculari via ad spiritualem tramitem converti cogendus est; ita etiam qui cum devotione voluntatis suae servitium meum aggressus est, et postea illud contemnens neglexerit, justo judicio ut illud recipiat revocandus est. Quomodo? Si habet aequos rectores et spirituales magistros zelum meum habentes, ii debent eum ad servitutem meam revocare, et hoc primum facient supplicatione, exhortatione, et blando sermone eum linientes, et deinde verberibus et

constrictione frigoris et famis et aliis his similibus castigationibus eum corripientes, quatenus his miseriis admonitus, infernales poenas ad mentem suam revocet, et eas timens a se putredinem animae suae auferat, et ad semitam illam quam deseruerat ita revocatus redeat, ut etiam de his Evangelio scriptum est: *Exi in vias et sepes et compelle intrare, ut impleatur domus mea* **(Luc. XIV)**. Quid hoc? Tu qui spiritualis pastor et justus rector et rectus magister es, exi de pristinis moribus tuis qui tibi de primo parente tuo adhaerent, et vade in viam arctam et angustam, et in compositionem inflexorum praeceptorum quae justissimi viri in textura Spiritus sancti composuerunt; et acutissime in zelo meo considera eos qui sub praecepto et magistratione tua degentes aut susceperunt aut voverunt sua voluntate et non ex alterius hominis injusta coactione sanctum propositum pacti mei observare, et cum postea illud contemnentes ad vetera vitia cupiunt redire: hos dulcibus et amaris correptionibus compelle ecclesiasticam disciplinam intrare, ut domus dotationis meae tam ex strenue correptis quam ex suaviter admonitis impleatur, quoniam alii ad vitam diversis castigationibus et alii variis blandis admonitionibus vocandi sunt. Quomodo? Ut diligens pastor perditam ovem suam sollicite requirit, ita et spirituales magistri subjectos suos per diversa vitia errantes multa diligentia requirere debent, sua scilicet solertia cogentes eos, ut in domum justitiae de qua exierunt vel exire volebant revertantur, ut Ecclesia in una parte ex amore correptis et in altera ex blande adhortatis ovibus impleatur, et ita ad superna pascua perducatur.

Qui autem tunc ita obturati sunt, quod nec propter corporalem castigationem quae eis a praepositis magistris suis in zelo meo

infertur, nec propter timorem meum quoniam ego sum Deus nolens iniquitatem, nec propter amorem effusi sanguinis Filii mei qui pro ipsis passus est se corrigere volunt, sed fidelissimos amicos meos qui vias meas velociter currunt polluere sua putredine laborant; tunc ab amicis meis ne gregem meum contaminent ut lupi expellendi sunt, quemadmodum Paulus amicus meus hortatur dicens: *Auferte malum ex vobis* **(I Cor. V)**. Quid hoc? Vos qui in culmine regiminis estis, et qui in humilitate subjectionis manetis, expellite malum illud a vobis quod timorem meum contemnens mihi Creatori coeli et terrae contradicit, illud tam forti examinatione a vobis expellentes, ut in conscientia vestra radicem non figat, nec in consortio vestro pedem suum ponat, ne dulcia pigmenta bonorum operum in vobis vilescant. Sed qui ex his in poenitentia reverti voluerit, et me Creatorem suum pro corde quaesierit; etiamsi in extremitate cursus sui venerit ego tamen suscipiam eum quia cuncta juste judico.

Qui autem thesaurum cordis sui subtrahendo abscondit, dicens: Nisi sentiam me moriturum, a saecularibus causis me non convertam et ita conversionem suam usque ad expirationem animae suae differt, et cum jam amplius spirare non valet, diutius praesentem vitam se posse habere desperans saeculo renuntiare tentat: hic animam suam decipit, quoniam conversio ejus deceptibilis est, hoc ludificando fecit, ut ludificatio etiam accipitur. Ille vero qui jam morti proximus, toto corde propter peccata sua et propter amorem meum saeculo renuntiaverit, scilicet quandiu vivat mihi ardenter servire desiderans; vere devotionem ejus cum omnibus choris angelorum suscipio, et ei gloriam vitae tribuo. Nam quamvis homo in multo crimine occupatus sit, cum tangit peccata sua

ita quod amare delicta sua deflet, et hoc simplici oculo facit quia me ad iracundiam provocavit, ego eum a morte ad salutationem erigo, nec ei supernam haereditatem denego, secundum quod psalmista David in Spiritu meo testatur, dicens: *In quacunque die invocavero te, ecce cognovi quoniam Deus meus es* **(Psal. LV)**. Quid hoc? In quacunque luce vitae meae ulla claritas supernae illustrationis in mente mea qui in tenebris jaceo, per divinam gratiam se ostenderit, ita quod in amaritudine poenitentiae peccatorum meorum et in vulneribus gravati cordis mei invocavero te qui omnibus te puro corde invocantibus remedium tuae pietatis concedis; tunc in eadem visitatione cognovi, quia tu qui haec misericorditer operaris Deus meus es? Quid est hoc? Cum per gratiam tuam me ad hoc perduxeris, quod te Deum meum in operibus justitiae cognovero, ita quod in operibus iniquitatis meipsum damno et reprimo: tunc suscipis me simpliciter te quaerentem, et lacrymose post te clamantem atque in viriditate animae meae te cognoscentem, quia tu es ille qui haec facere potes; tunc enim corpus meum in vera poenitentia contero, et illud quasi pro nihil habeo. Et cum tali modo poenitentiam suam homo fecerit, remedium peccatorum suorum inveniet. Quomodo? Quia me Deum suum cognovit. Quomodo? Quoniam peccata sua deseruit, et ideo per oculum poenitentiae videbit quod illa vana fuerunt quae prius ardenter in mala concupiscentia perpetravit

Quapropter nemo negligat remedium poenitentiae quaerere, quia si illam sanus in corpore neglexerit, studeat tamen ut eam vel in extremo tempore suo inveniat, et ad salvationem eum suscipiam quoniam quamvis sordes magnae sint in peccatis, tamen propter Filium meum in pura poenitentia

abluuntur, praeter hunc qui blasphemiam contra Spiritum sanctum impoenitens dixerit, et qui se ipsum in mortem corporis sui obduratus praecipitaverit, quia haec duo velut unum sunt. Istos in gloria supernae vitae nescio, ut in Evangelio scriptum est: *Omne peccatum et blasphemia remittetur hominibus, spiritus autem blasphemiae non remittetur.* **(Math. XII)**. Quid hoc? Omne peccatum quod in superfluitate carnis, aut cum libidine, aut cum amaritudine, aut aliis his similibus vitiis peractum fuerit, seu blasphemia quae est in cultu idolorum ubi verus Deus ignoratur et falsum figmentum adoratur, aut invocatio daemoniorum ubi verus Deus scitur, et tamen in perversitate hominum diabolus invocatur: haec omnia in pura poenitentia remittentur hominibus, cum per compunctionem lacrymarum ex intimo corde verum Deum omnibus se invocantibus misericordiam suam misericorditer praestantem fideliter quaesierint. Quoniam, quamvis hujusmodi homines graviter in peccatis errando delinquant, tamen si Deum imperio et potestate in coelis regnantem omnino non abjiciunt, manum auxilii ejus quaerentes invenient. Sed si in infidelitate sua perseveraverint, ita quod ab hac perversitate nunquam resipiscant, sed fixo corde et anima consentiente Deum omnino abnegent, sic intra semetipsos dicentes: Quid est hoc quod dicitur Deus? Nam Dei non est misericordia aut veritas, ut velit aut possit me adjuvare: et ita impoenitentes diffidant a peccatis suis se posse mundari, aut ullo modo salvari: hi Deum blasphemant, et ob hoc propter nequitiam obdurationis suae si ita perseveraverint, remissionem blasphemiae non percipient, quia intellectum cordis sui ita suffocant, quod sursum suspirare non valent, quoniam illum per cujus misericordiam salvari debent, quasi nihilum habent, ut etiam David testatur,

dicens: *Dixit insipiens in corde suo: Non est Deus* **(Psal. XIII)**. Quid est hoc? Per stultam locutionem qui sapientia et intellectu vacuus erat, Deum in corde suo abnegavit, etiam ad cognoscendum eum insipiens fuit. Quomodo? Quia verum Deum nec scire nec intelligere voluit, cum in obdurato sensu dicebat: Quid est Deus? Deus non est. Et quid vel ego sum? Nescio quid sum. Qui haec dicit insipiens est, quoniam veram sapientiam qua Deus cognoscitur non habet. Sed quisquis Deum in potestate sua regnantem non ficte cognovit, hic sapiens est, quamvis peccator sit. Unde quisquis hoc fixum in corde suo habet, de Dei misericordia desperat, dicens: Deus nihil est, hunc nescio, jam me nescivit, et hunc nego, quoniam me negavit. Et ideo ille ad vitam non resurget, nec ullum gaudium habere potest, quia omnes creaturae eum destituunt, quoniam Creatorem earum pro nihilo habuit. Sed et ille qui de peccatis suis desperat, ita quia prae magnitudine ponderis eorum se posse salvari non credit, infidelis est, et ideo ad vitam non perveniet, quia illi qui vitam omnibus dat contradicit. Quod si quis ex his omnibus poenitentia ductus, me veraciter quaesierit, me inveniet, quoniam neminem abjicio qui puro corde recurrit ad me.

Si autem nigerrimae tempestates hujus blasphemiae et desperationis super quempiam hominem ceciderint, et ipse nec in corde suo nec in voluntate sua, nec in sapore perversi gustus eis consenserit, sed in hoc certamine valde cruciatur, tunc si in eodem agone fortiter repugnans perseveraverit, citius ei subvenio. Et propter has gravedines non dubitet, quia contra maximas procellas eum fortissimum pugnatorem dico, et eum velocius juvabo atque eum in amicum habebo, quoniam propter amorem meum tantas adversitates patienter

sustinens nobiliter superavit. Sed et sicut ille qui me verum Deum nullo modo, ulla fide aut spe in corde suo vult scire, ad vitam non resurgit, ut dictum est, ita nec ille qui se ipsum in mortem corporis sui praecipitaverit, quia separationem illam quam hominibus constitui non exspectat; sed se ipsum sine ulla spe misericordiae discindit. Unde et in perditionem cadit, quoniam hoc occidit cum quo poenitere debuit. Nam qui illud ab homine separat quod in homine posui, magno reatui se subdit, quemadmodum in Evangelio Filius meus ostendit, dicens: *Audistis quia dictum est antiquis: Non occides? Qui autem occiderit reus erit judicio.* **(Matth. V)**. Quid est hoc? Vos qui pedem vestrum super fundamentum petrae ponere vultis, notate quoniam per sonum illum qui de radice rationalitatis exit percepistis, quia in verbis Scripturae quae sensum illum habet quem digitus Dei dedit demonstratum est iis qui vos in antiquitate praecesserunt, ne dividerent in homine quod divina dispositione in illo conjunctum est. Quid hoc? Quia qui Adae lignum scientiae boni et mali interdixit, dicens: *In quocumque die comederis ex eo, morte morieris* **(Gen. II)**. Hic etiam per Moysen generi ejus locutus est: *Non occides,* nec dissipabis quod ad imaginem Dei factum est. Sed sicut Adam praeceptum transgressus vita salutis semetipsum et genus suum privavit, ita etiam homo qui facturam Dei in homine destruit, fideles generationes salutarium operum ab anima et a corpore suo abscindit. Ex hoc etiam reum judicialis sententiae se faciens, in exsilium miseriae vadit. Quapropter ille qui tam crudelem separationem in homine fecerit, in multas calamitates se mittit, videlicet hoc separans quod meum est, quia corpus et animam simul in homine conjunxi. Et quis est ille qui haec audeat separare? Et cum ille in multa gravedine peccati sit qui

alium occidit, quid tunc iste erit qui seipsum in mortem tradit? et hoc in pulverem mittit cum quo debuit crimina sua diluere. Nam qui se ipsum occiderit perditum angelum imitatur, qui primus iniquitatem inveniens se ipsum in perditionem tradidit et se ipsum in morte occidit. Quomodo? Quoniam Deo invidit; qui nec ortum habuit, nec finem accipiet, et qui omnia regit quae in coelo et in terra sunt. Et sicut superbus ille diabolus noluit aspicere in me cum se ipsum in perditionem dejecit, sic nec is homo me scire dignatur qui se ipsum violenter discindit; unde et in mortem cadit, sicut et ille cum semetipsum in perditionem praecipitavit. Nam antequam corrueret, iniquitatem suam super pennas ventorum elevare voluit, et quasi volatile quod in aere volat, sic in coelestibus volare tentavit. Unde et in hac praesumptione, semetipsum a beatitudine in infelicitatem dejecit. Sed ego de terra formavi hominem, ut ab inferioribus ad superiora conscenderet, et ut incipiendo et perficiendo bona opera, sursum praeclaras virtutes ad ardua aedificaret. Quapropter et homo qui et corpus et animam habet, cum bona operari potest, et cum poenitere valet, semetipsum non occidat, ne postea locum illum recipiat, ubi nec opus nec poenitentiam habere potest, sicut et diabolus qui dum semetipsum occideret, in tartara dejectus est. Sed qui vigilantibus oculis videt et attentis auribus audit, hic mysticis verbis meis osculum amplexionis praebeat quae de me vivente emanant.

VISIO SEXTA.

SUMMARIUM.---*De venerabili sacramento corporis Christi. Quod Ecclesia Christo in passione sua juncta et sanguine ejus decorata est, et salvatio animarum exorta est. Quod Deus Pater in humilitate Filii sui serpentem antiquum vicit, non in potestate Verba Psalmistae. Quod Ecclesia crescens, dotem suam devote Deo coram angelis offert: et profunditas sacramentorum Spiritu sancto inspirante manifestata est, et similitudo auri. Quod sacerdote ad altare ad immolandum accedente, magna claritas cum mysterio supernorum spirituum effulget. Quod in sacramento altaris, Deus Pater, passionis Filii sui in salutem populi recordatur. Quare in sacramento altaris, panis, vinum et aqua offerantur. Verba Joel de eodem. Quod sacerdotem in sacramento praesens auxilium Dei non deserit, serenitate manente donec mysteria compleantur. Cum sacerdos Sanctus, sanctus, sanctus decantat, et mysteria sacramentorum inchoat: incomprehensibilis serenitas eadem sacramenta irradiat. Quod divina claritas oblationem altaris sursum invisibiliter quasi in puncto trahit, et remittit veram carnem et verum sanguinem effectam. Comparatio de unguento et sapphyro ad eamdem rem. Quare homo hoc spirituale donum visibiliter sumere non possit. Quod sacerdote fideliter in Deum credente et humili devotione offerente, oblatio caro et sanguis efficitur. Similitudo de pullo et volatili. Quod vera manifestatione mysteria nativitatis, passionis et sepulturae, resurrectionis et ascensionis Christi, in sacramento altaris, ut in speculo apparent. Quod diu fidelis homo dicere debet: «Dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris;» tandiu passio Christi in misericordia Dei Patris apparebit. Quod oblatio nunquam cruda caro apparet nisi in magna necessitate electis demonstretur. Dum*

canticum innocentis Agni canitur, fideles homines communicant ut a praevaricatione mundati aeternae haereditati restituantur. Verba Salomonis in Canticis canticorum. Qualiter accipienda sint verba Domini dicta discipulis in coena sua de eodem mysterio. Verba David ad eamdem rem. Quod sacramentum illud omnes sordes emundans, usque ad novissimum hominem colendum est. Item verba David de eodem. Quare in sacramento altaris panis offeratur. Verba Moysi ad eamdem rem. Quare vinum in sacrificio altaris offeratur. Verba de Canticis ad idem. Quare in sacramento altaris aqua vino interesse debet. Verba Sapientiae. Item de libro Sapientiae. Quod Adam ante peccatum mundum sanguinem habuit, post praevaricationem sparsit eum in fetorem immunditiae. Quod corpus et sanguinem Christi accipientes, multa dulcedine vivificantur. Verba Salomonis de eadem re. Quod ad invocationem sacerdotis in altari, sacramentum corporis et sanguinis Christi perficitur. Quod Deus in omni creatura potestatem et fortitudinem voluntatis suae secundum quod sibi placet, exercet. Quod a prima hora diei usque ad nonam officium missae pro necessitate temporis exerceri potest. Quod omnes jejuni communicare debent exceptis iis qui in oppressione mortis positi sunt. Quod diabolus sine suggestione alterius cecidit, homo autem quia fragilis suadente diabolo cecidit, a Deo sublevatus est. Quod in perceptione corporis et sanguinis Domini, non quantitas sed sanctitas consideranda est. Comparatio de manna ad eamdem rem. Quod non est dubitandum quin verum corpus et verus sanguis Christi sit in altari. Quod in sacramento altaris tria offerenda sunt in nomine Trinitatis: panis, vinum et aqua. Quod sacerdos qui per negligentiam aut per oblivionem haec tria in sacramento

altaris neglexerit, graviter puniendus venit. Qualiter corpus et sanguis Christi populo distribuatur. Quod sacerdos his indumentis et his verbis in sacramento altaris utatur secundum quod antiqui Patres instituerunt. Verba Domini ad negligentem sacerdotem. Quod sacerdos quia has epulas in altari offert, ab altari jejunus his epulis non recedat. Quod sacerdos in sacramento altaris multis et magnis sermonibus non utatur secundum ordinationem priorum magistrorum. De quinque modis communicantium. De iis qui in corpore lucidi et in anima ignei sunt. De iis qui in corpore pallidi et in anima tenebrosi videntur. De iis qui in corpore hirsuti et in anima multa immunditia sordent. De iis qui in corpore acutissimis spinis circumdantur et in anima leprosi apparent. De iis qui in corpore sanguinei et in anima velut putridum cadaver foetidi videntur. De iis qui ad hoc sacramentum devota mente et pura fide, et de iis qui contrario corde et vacillante animo accedunt. Verba Apostoli. Quod sacramentum altaris magna diligentia et sollicitudine a sacerdote et a populo tractandum et custodiendum est. Quod mystica secreta corporis et sanguinis Domini scrutanda non sunt. Quod ministri Ecclesiae qui non per ostium sed per devia intrant; quia amari et illusores et impoliti lapides sunt, diabolum et Baal imitantur, et Christum vulnerare contendunt quasi crucifixores. Quod idem ministri Ecclesiae omni diligentia exemplo apostolorum debent castitatem servare et ab omni immunditia se abstinere. Verba Moysi ad eamdem rem. Quod sacerdos duas copulas non debet habere. Quomodo diabolus sit sacerdos sacerdotum. Verba legis de eodem. Verba Evangelii ad idem. Verba Apostoli ad eamdem rem. Item Paulus de eodem. De tribus generibus eunuchorum. Qui se non valet continere, nec sacerdos nec alius minister

sacerdotalis ulla occasione fiat. Qua causa ante conjugatis, sed postea ab invicem separatis concessum est in primitiva Ecclesia ad sacerdotium accedere, et quare modo non concedatur. Similitudo regis de eadem re. Quod immaturi et non consecrati, Ecclesiam non suscipiant: et unus plures appetere non praesumat. Quod de omni populo Christiani nominis, sacerdotes boni ingenii, et virilis animi integritatem membrorum habentes eligendi sunt. Quod feminae ad altaris officium accedere non debent. Quod vir femineo vestitu nullo modo induatur nec femina virili, nisi aliqua magna necessitate coacti. Quod fornicatores mulierum, et in contrarietate fornicationis, aut in aliis aut in seipsis tam mulieres quam viri se contaminantes, et pecorum fornicatores, districte judicat Deus. De pollutione quae dormientibus occurrit. Verba Moysi de eodem. Qui fortiter in libidine ardet, ardori suo nullum incendium subministret. Diversis vitiis gravatus, ad misericordiam Dei in confessione fugiat. Quod remedium purgationis et in antiquis Patribus diu praefiguratum est. Qui peccata sua confiteri recusat, seipsum decipit. Quod in hora mortis si sacerdos non adest, alii homini homo confiteatur; si nullum hominem habere potest, soli Deo confiteatur in praesentia elementorum. Quod nemo propter pondus peccatorum suorum desperet. Evangelium de eodem. Quod peccata et per eleemosynam et per corporalem satisfactionem deleri debent. De libro Sapientiae. Quod elementa lacus voluptatum hominum sunt. Qui eleemosynam dant et qui eam suscipiunt hoc in vanum non faciant. Quod pauperes et divites et honorem potestatis appeten es, unusquisque secundum intentionem suam remuneratur. Sacerdotes exorando et coercendo moneant populum de confessione. Quod sacerdotes auctoritate magisterii, populo

non ostendentes, non sacerdotes sed lupi vocantur. Quod elementa coram Deo ululant super iniquitatem sacerdotum, et coeli iniquitatem eorum suscipiunt. Quod sacerdotes habent potestatem ligandi et solvendi. Verba Evangelii de eodem. Quod nullus absque rationabili culpa ligandus est. Quod si aliquis constrictus fuerit, propter honorem Dei solutionem quaerere debet. Quod rebelles ad Christum reverti nolentes, et obdurati nullam misericordiam quaerentes, antiquum serpentem imitantur. Verba diaboli. Quod homines de tenebrositate infidelitatis per incarnationem Filii Dei reducti sunt.

Et post haec vidi cum Filius Dei in cruce pependit, quod praedicta muliebris imago veluti lucidus splendor ex antiquo consilio propere progrediens per divinam potentiam ad ipsum adducta est, et sanguine qui de latere ejus fluxit se sursum elevante perfusa; ipsi per voluntatem superni Patris felici desponsatione associata est, atque carne et sanguine ejus nobiliter dotata. Et audivi vocem de coelo illi dicentem: Haec, fili, sit tibi sponsa in restaurationem populi mei; cui ipsa mater sit, animas per salvationem spiritus et aquae regenerans. Et cum eadem imago jam hoc modo in viribus suis proficeret, vidi quasi quoddam altare ad quod ipsa frequenter accedens dotem suam devote revisebat, eam superno Patri et angelis ejus humiliter ostendens. Unde etiam cum sacerdos sacris vestibus indutus ad celebranda divina sacramenta ad altare illud accederet, vidi quod subito magna serenitas lucis cum obsequio angelorum de coelo veniens, totum altare illud circumfulsit, et ibi tandiu permansit, quousque completo sacramento sacerdos ab altari secederet. Sed et ibi evangelio pacis recitato, et oblatione quae consecranda erat altari

superposita cum sacerdos laudem omnipotentis Dei quae est: *Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus Sabaoth,* decantaret, et sic mysteria ineffabilium sacramentorum inchoaret, repente ignea coruscatio inaestimabilis claritatis, aperto coelo, super eamdem oblationem descendit, et eam totam sua claritate ita perfudit, ut solaris lux rem illam illustrat quam radiis suis transfigit. Et dum eam hoc modo irradiaret, sursum illam ad secreta coeli invisibiliter sustulit, et iterum eam deorsum super ipsum altare remisit, velut cum homo anhelitum suum introrsum trahit, et iterum eum extrorsum emittit, ita veram carnem et verum sanguinem effectam quamvis in conspectu hominum, velut panis et velut vinum apparerent. Cumque haec aspicerem, statim etiam signa nativitatis, passionis et sepulturae, necnon resurrectionis et ascensionis Salvatoris nostri Unigeniti Dei velut in speculo apparuerunt, quomodo etiam cum Filius Dei in saeculo esset in ipso patrata sunt. Sed dum sacerdos canticum innocentis Agni quod est *Agnus Dei qui tollis peccata mundi* decantaret, et ad percipiendum sanctam communionem se exhiberet, praedicta ignea coruscatio ad coelestia se recepit, et ita clauso coelo audivi vocem ex eo dicentem: Manducate et bibite corpus et sanguinem Filii mei ad abolendam praevaricationem Evae, ut in rectam haereditatem restauremini. Et dum etiam caeteri hominum ad percipiendum ipsum sacramentum ad sacerdotem accederent, quinque modos in eis considerabam. Nam alii in corpore lucidi et in anima ignei erant; alii autem in corpore pallidi et in anima tenebrosi videbantur. Quidam vero in corpore hirsuti et in anima multa immunditia humanae pollutionis perfusi sordebant. Quidam autem in corpore acutissimis spinis septi erant et in anima leprosi apparebant. Alii vero in corpore

sanguinei, et in anima velut putridum cadaver foetidi videbantur. Sed ex his omnibus dum quidam eadem sacramenta perciperent, alii velut igneo splendore perfundebantur, alii vero velut obscura nube obtenebrabantur. Post completionem autem sacramentorum, dum sacerdos ab altari recederet, praedicta serenitas quae de coelo veniens totum illud altare, (ut dictum est), circumfulserat, sursum ad superna secreta subtracta est. Et iterum audivi vocem de supernis coelorum dicentem mihi: Christo Jesu vero Filio Dei in ligno passionis suae pendente; Ecclesia in secreto supernorum mysteriorum ipsi associata, purpureo sanguine ejus dotata est. Sicut et ipsa demonstrat; cum frequenter ad altare accedens dotem suam reposcit, et quanta devotione filii ejus ad divina mysteria accedentes ea percipiant, attentissime considerat. Quapropter vides cum idem Filius Dei in cruce pependit, quod praedicta muliebris imago velut lucidus splendor ex antiquo consilio propere progrediens per divinam potentiam ad ipsum adducta est; quia eodem innocente Agno in aram crucis pro salute hominum elevato, Ecclesia in puritate candoris fidei et caeterarum virtutum ex divino secreto repente per profundissimum mysterium apparens in coelo, per summam majestatem eidem Unigenito Dei adjuncta est. Quid est hoc? Quia cum de vulnerato latere Filii mei cruor exivit, mox salvatio animarum exorta est. Quoniam gloria illa de qua diabolus cum sequacibus suis expulsus est, homini data est, cum Unigenitus meus mortem in cruce temporaliter subiens, inferno spoliato fideles animas ad coelestia duxit, ita etiam quod in discipulis suis et in iis qui eos sincere subsecuti sunt, fides jam augmentari et corroborari coepit; ut haeredes coelestis regni fierent. Unde sanguine qui de latere ejus fluxit se sursum elevante illa imago perfusa, ipsi per voluntatem

superni Patris felici desponsatione associata est; quoniam fortitudine passionis Flii Dei ardenter inundante et ad altitudinem coelestium mysteriorum se mirabiliter tollente, quemadmodum odor bonorum aromatum in sublime diffundit, ex ea in candidis haeredibus aeterni regni Ecclesia roborata eidem Unigenito Dei per ordinationem superni Patris fideliter conjuncta est. Quomodo? Ut sponsa sponso suo in subjectionis et obedientiae obsequio subjecta fertilitatis donum cum foederis amore ab eo in procreatione filiorum accipiens, ut eos ad haereditatem suam adducat; ita etiam Ecclesia Filia Dei in humilitatis et charitatis officio conjuncta, regenerationem spiritus et aquae cum salvatione animarum ab eo ad restaurationem vitae suscipiens eas ad superna transmittit. Unde etiam carne et sanguine ejus nobiliter dotata est; quia ipse Unigenitus Dei corpus et sanguinem suum in praecellentissima gloria fidelibus suis qui et Ecclesia et filii Ecclesiae sunt, ita contulit, ut vitam in superna civitate per ipsum possideant. Quomodo?

Quia ipse carnem et sanguinem suum in sanctificationem credentium dedit, ut etiam coelestis Pater ipsum pro redemptione populorum ad passionem tradidit, ita serpentem antiquum in humilitate et justitia per eum devincens, nec illum potestate et fortitudine sua superare volens, quoniam Deus justus nolens iniquitatem, quemadmodum psalmista loquitur, dicens: *Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum, et in via peccatorum non stetit, et in cathedra pestilentiae non sedit* **(Psal. I)**. Quid hoc? Quoniam Deus est auctor omnium beatitudinum et felicitatum creaturarum suarum; in ipsis creaturis suis multa et diversa signa ostendens. Sicut etiam incarnatio filii ejus suavissimum gustum in multa dulcedine

stillabat, cum coelestes virtutes, plurimas aedificationes in ipso aedificarent, per quas homo ad supernum regnum rediret, quod nulla umbra mortis obscuratum est. Et ita etiam ipso superno Patre validissimae vires omnium virtutum esse manifestatae sunt. Quoniam per Unigenitum suum mortem viriliter occidit, et infernum fregit; atque in novissimo die orbem terrarum in aliam et meliorem novitatem convertit. Unde etiam per diffusionem cordis sui non abiit in vacillantia itinera malignorum spirituum, qui veritatem reliquerunt et mendacium arripucrunt. Quomodo? Quia veritatem per mendacium dividere voluerunt. Quomodo? Antiquum dierum qui ante tempus dierum et horarum erat, opprimere volebant; et antiquum serpentem qui ante tempus temporum non fuit illi consortem facere inhiabant. Sed hoc esse non potuit nec debuit, quoniam unus Deus est. Quapropter et diabolus mendax est. Nam a Deo recessit vitam deserens et mortem inveniens. Et ita etiam Deus in via illa qua peccatores gressum figunt non stetit, quia viam Adae abjiciens peccatum illius non amavit; sed illum a diabolo seductum de paradiso projecit. Nec etiam in potestate illius iniquitatis regnavit, quemadmodum omne genus humanum in mortem implicatur in umbra mortis sedens, cum genus humanum veritatem superbe deserit. Quid hoc? Nam Deus nec diabolicae praesumptioni nec humanae negligentiae ita potestate sua restitit, ut eas per fortitudinem suam dejiceret. Quomodo? Velut si duo pugnatores essent et alter alterum fortioribus viribus praecelleret; certe fortior ille majores pugnas in sua possibilitate illi infirmiori demonstraret, ut confusum illum sibi subjiceret, nec in aliquo illi cedere vellet. Sed ita Deus non fecit, quia operi iniquitatis per summam bonitatem restitit, videlicet Filium suum mittens in mundum;

qui in corpore suo cum maxima humilitate perditam ovem suam ad coelos reduxit. Quomodo? Quoniam sanguis qui de corpore ejus exivit, mox ut apertis vulneribus emanavit in coelestibus secretis apparens: ut salvatio animarum emitteretur petivit. Quomodo? Quia omnis creatura in Filio Dei ostendit; quod per passionem et mortem ejus perditio hominis ad vitam restaurata est. Quomodo: Quoniam Unigenitus Dei vita existens, semetipsum pro redemptione humani generis ad passionem in ara crucis obtulit. Ubi etiam ut veraci auditione vocem de supernis secretis resonantem percepisti, sponsam sibi Ecclesiam ut ad restitutionem salutis credentium populorum mater existeret elegit. Videlicet ut sine macula spirituali regeneratione ad coelestia eos transmitteret.

Sed praefata imagine jam hoc modo in viribus suis proficiente vides quasi quoddam altare ad quod ipsa frequenter accedit et ibi dotem suam devote revisens eam superno Patri et angelis ejus humiliter ostendit; quia Ecclesia, ut dictum est, in beatis et fortissimis virtutibus augmentum capiente mox velut tibi manifesta demonstratione ostenditur. Spiritu sancto inspirante sanctificatio mysticorum altarium in profunditate fidelium suspiriorum exorta est. Ubi eadem Ecclesia continua intentione vestigia exemplorum suorum ponens dotem suam, videlicet corpus et sanguinem Filii Dei profundissima devotione considerando: Creatori omnium in conspectu viventium et ardentium luminum scilicet supernorum civium in subjectione humillimae obedientiae offert. Quid hoc? Quoniam ut caro Unigeniti mei in incontaminato utero Mariae virginis orta est, et postea pro salute hominum tradita: ita etiam et nunc caro ejus frequenter in incorrupta integritate

Ecclesiae augmentata ad sanctificationem fidelium datur. Quia, sicut faber aurum suum per ignem modo liquefaciens unit, et modo unitum dividit, ita etiam et ego Pater carnem, et sanguinem Filii mei, per sanctificationem Spiritus sancti, in oblatione nunc glorifico, et nunc glorificatum fidelibus hominibus ad salutem ipsorum distribuo.

Unde etiam cum sacerdos sacris vestibus indutus ad celebranda divina sacramenta ad altare accedit, vides quod subito magna serenitas lucis cum obsequio angelorum de coelo veniens, totum altare illud circumfulget; quoniam procuratore animarum sacrata cinctione circumamicto, et ad immolationem innocentis Agni vivificam mensam adeunte, repente magna claritas supernae haereditatis densitatem tenebrarum pellentis, cum immissione supernorum spirituum de secreto coelorum effulgens ubique illam compositionem sanctificationis irradiat. Quia ibi refectio animarum ad salutem credentium exercetur. Quomodo? Quia cum Ecclesia per vocem sacerdotis reposcit dotem suam quae corpus et effusio sanguinis Filii mei est, ut ipsa in salvatione animarum beato partui apta sit, quia etiam in effusione hujus pretiosi sanguinis in magna multitudine populorum augmentum accepit; tunc ego qui indeficiens lumen sum, locum sanctificationis illius ad honorem corporis et sanguinis ejusdem Unigeniti mei, in sanctitate mea irradio. Nam cum sacerdos super sanctificationem altaris me invocare coeperit ut inspiciam quod Filius meus panem et vinum in coena mortis suae mihi obtulit cum de mundo transiturus esset, tunc video quod ipse Filius meus in hora passionis suae hoc mihi ostendit, cum in ligno crucis moriturus esset, illud designans ut eamdem passionem suam in conspectu meo semper

haberem, nec illam ab acutissima visione mea delerem quoties felix oblatio sacrosancti sacrificii per sacerdotale officium mihi offerretur. Quoniam et ipse in effusione sanguinis sui panem et calicem mihi obtulit, mortem dejiciens et hominem erigens.

Sed et quia dignitas ingredientis et egredientis clausuram virginalis pudicitiae, non fuit humanae naturae, sed divinae potentiae: ideo et hoc esse potest, quod caro ipsius Unigeniti mei de pane frumenti, et sanguis ejus de vino uvae cum aqua in sanctificatione iteretur, quemadmodum per fidelem servum meum Joelem prophetam ostendi, dicens: *Et implebuntur areae frumento et redundabunt torcularia vino et oleo. Et reddam vobis annos, quos comedit locusta et brucus, et rubigo et eruca. Fortitudo mea magna quam misi in vos. Et comedetis vescentes et saturabimini: et laudabitis nomen Dei vestri qui fecit vobiscum mirabilia, et non confundetur populus meus in sempiternum* **(Joel. II)**. Quid est hoc? Per mirabilem dispositionem Dei implebuntur omni bono areae fidei credentis Ecclesiae. Quoniam fructum frumenti trado in carnem Filii mei, ita quod etiam in vera salvatione qua fideles mei ad patriam revocabuntur: abundabunt contritiones illae in quibus ipsi concupiscentias carnis suae propter nomen meum conterunt. Ubi et eis liquorem uvae duco in sanguinem ejusdem Unigeniti mei; dans eis etiam oleum misericordiae. Quomodo? Quoniam per alium modum scilicet in salute vestra restituam vobis circuitus vanitatum illarum; quos per infidelitatem ignorantiae comedit locusta oblivionis, videlicet ubi primum in filiis Adae nequitiae exortae sunt. Ita quod ipsi fructuositatem justitiae meae hoc modo in oblivione habebant; ut homo escam necessitatis suae obliviscitur

postquam in stomachum suum illam transfuderit, in impietate sua ita justitiam meam discerpentes, ut et locusta fructus corrodit. Quomodo? Quia ubi locusta negligentiae per desidiam mentis utilitatem bonorum fructuum aufert, ibi et brucus foeditatis in faece immunditiae se involvit. Quoniam hujusmodi homines se involventes in sorde infidelitatis idolorum, et aliorum similium schismatum, et in diabolicis sciscitationibus atque in magicis artibus, et inspectione creaturarum Creatoris, in fortuitis casibus humanarum rerum atque in vilissima foeditate homicidiorum et fornicationum; ita se in his pascunt, quemadmodum brucus luto nutritur. Quomodo? Quoniam ubi brucus turpitudinis fetorem sordium diligit, ibi etiam rubigo amaritudinis metalla fidelis splendoris consumit, quia illi homines justitiae Dei contrarii existentes ita eam offuscare laborant, ut et rubigo decorem metallorum auferre solet. Quomodo? Quia ubi rubigo mordacitatis fulgorem bonorum actuum inficit, ibi etiam eruca nocivae actionis virentes herbas multae utilitatis depravat. Quoniam tales homines clarissimas virtutes, veluti est simplicitas, castitas ac fortis constantia, quas Spiritus sanctus in omni viriditate beatitudinis irradiat; per malitiam nequitiae suae de se abjicientes, ita illas delere conantur, quemadmodum et eruca utilitatem herbarum imminuit. Et in his omnibus declaratur maxima fortitudo mea quae magnitudine virtutis suae diabolicas adversitates superavit, cum eam ad salutem vestram misi in vos. Quomodo? Ego Pater misi Filium meum in mundum de Virgine corporaliter natum, ut per eum de perditione mortis vos redimerem. Ita ut ego in vobis, et vos in me habitaretis, cum etiam Filius meus ad passionem vadens carnem suam vobis ad manducandum et sanguinem suum vobis ad bibendum tradidit. Unde sacramentum hoc ad

salutem vestram devote comedetis, per illud vos feliciter pascentes: ac propterea per oleum misericordiae meae de fame perditionis animae saturabimini. Quoniam etiam Filius meus medicinam vulnerum vestrorum in poenitentia attulit, et quia etiam sponsa Filii mei omni justitia et veritate exornata est: idcirco nomen meum (qui in vera Trinitate Deus unus existens vos guberno ostendens in vobis mirabilia mea, vos scilicet immobiliter de diabolica potestate eripiens) fideliter laudabitis. Et ideo per confusionem mortis non confundetur populus meus in futura aeternitate, quem tam mirabiliter de faucibus inferorum volui educere. Et vides quod praedicta serenitas in altari tandiu permanet quousque completo sacramento sacerdos ab altari secedat; quia illa serenitas scilicet aeternae visionis in mirabilibus illis tam diu clarissime ostenditur usque dum, peractis ejusdem sacrosancti officii mysteriis ille qui dispensator illorum sacramentorum est, a sanctificatione illa se recipiens secreta mysteria compleat. Quid hoc? Quoniam dignum est ut divina majestas virtutem suam in eisdem felicissimis sacramentis plenissime manifestet, et qui etiam dum homo manet in iis quae ad Deum pertinent, auxilium Dei illum non deserit.

Sed et ibi Evangelio pacis recitato, et oblatione quae consecranda est altari superposita cum sacerdos laudem omnipotentis Dei quae est: *Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus Sabaoth,* decantat, et sic mysteria ineffabilium sacramentorum inchoat, repente ignea coruscatio inaestimabilis claritatis, aperto coelo, super eamdem oblationem descendit; quoniam virtute viventis spirationis in osculo regis prolata, et fructu claritatis vitae qui in sanctificatione candidandus est aedificationi parietis Dei,

imposito, cum idem nuntius veritatis dulcissimum sonum in laude Creatoris omnium trina invocatione unctionis ejusdem dominatoris exercituum emittit, et sic absconsa fulgoris aurorae, scilicet incarnati Filii Dei ex Virgine inchoat, subito impervia serenitas incomprehensibilis altitudinis, aperto clarissimo tabernaculo, super mysteria sacrosancti sacramenti se inclinat, et eam totam sua claritate ita perfundit ut solaris lux rem illam illustrat, quam radiis suis transfigit; quia eumdem rutilantem circulum ejusdem oblationis sanctissimus calor in virtute Patris ita perfundit, ut radians fulgor rem illam intrat super quam se diffundendo jacit. Quid hoc? Sponsa Filii mei, oblationem panis et vini super altare meum devotissima intentione offert. Quomodo? Videlicet per manum sacerdotis fideli recordatione monens me, ut in eadem oblatione carnem et sanguinem Filii mei ipsi tradam. Quomodo? Quia passiones ejusdem Unigeniti mei in coelestibus secretis semper apparent: ideo et illa oblatio Filio meo in ardente calore meo profundissima admiratione ita coadunatur, ut caro et sanguis ejus veracissima certitudine efficiatur, unde Ecclesia felicissima vegetatione roboratur. Nam dum praefata claritas oblationem illam ita, ut dictum est, irradiat, sursum eam ad secreta coeli invisibiliter sustollit; quia eadem ignea coruscatio, dum ipsum sacramentum sua illustratione perfundit, sursum illud ad illa occulta quae mortalis oculus videre non valet, invisibili virtute trahit. Et iterum illud deorsum super idem altare remittit, quoniam ipsum condescensionis respectu super mensam sanctificationis suavissime deponit; veluti cum homo anhelitum suum introrsum trahit et iterum eum extrorsum emittit; dum ipse spiraculum viventis vegetationis quo vivit per mirabilem dispositionem Dei sibi introrsum mittit et rursum, ut vivere

possit, extra se deducit. Ita eam oblationem veram carnem et verum sanguinem effectam, quamvis in conspectu hominum velut panis et vinum appareat: quia ut Deus verax est sine illusione, ita etiam et illa altitudo sacramenti firma altitudo est quam nullus dejicere potest, vera caro et sanguis existens absque deceptione. Quoniam ut anima veraciter viget in carne et sanguine dum homo vivit in corpore, ita est etiam hoc mysterium in pane et vino ubi colitur veraci celebratione. Sic etiam apparens hominibus: quia ut caecus oculus hominis Deum perfecte videre non potest, ita etiam homo mysteria ista corporaliter intueri non valet. Quoniam, ut homo corpus hominis et non spiritum ejus videt, sic etiam homo panis et vini speciem et non haec sacramenta perspicere potest. Quid hoc? Claritas quae super corpus Filii Dei in sepulcro sepultum apparuit ipsum a sopore mortis resuscitans, haec etiam in altari super sacramentum corporis et sanguinis ejusdem Unigeniti mei resplendet, illud ita in conspectu hominum tegens, quod sanctitatem ejus videre non possunt nisi in specie panis et vini secundum quod illa oblatio altari superposita est. Sicut etiam humanitate Filii Dei divinitas quae in ipso erat ita hominibus obtecta fuit: quod eum non nisi ut hominem videre potuerunt, cum ipsis ut hominem, sed tamen sine peccato, conversantem. Quid hoc? Ego qui omnia creavi: cum ab Ecclesia per sacerdotalem manum praedicta oblatio mihi offertur, eam benigne suscipio. Quoniam ut Divinitas mirabilia sua in utero Virginis ostendit, etiam in hac oblatione secreta sua demonstrat. Quomodo? Quia caro et sanguis Filii Dei manifestatur. Quomodo? Quoniam dum oblatio illa sursum invisibiliter velut in puncto per virtutem Dei trahitur et iterum remittitur, ita in calore divinae majestatis fovetur, quod caro et sanguis Unigeniti Dei efficitur

Idem mysterium hominibus carnali sensu non cernentibus quasi aliquis pretiosissimum unguentum simplici pani involverit, et sapphirum vino imponet, et ego illud in tam dulcem saporem convertere ut in ore tuo, o homo, nec panem illum cum unguento nec vinum illud cum sapphiro discernere posses, sed tantum suavem saporem sentires; quoniam et Filius meus suavis et lenis est. Quidhoc? In unguento hoc intelligitur Filius meus ex Virgine natus qui pretiosissimo unguento unctus est. Quomodo? Quia sancta humanitate indutus est, quae tam pretiosum unguentum est, quod suavitate sua mortifera vulnera hominum ita perfundit, ut ultra in perditione Adae nec putrescant, nec feteant, cum se ad illum convertunt. In sapphiro autem isto divinitas notatur quae in eodem Filio meo est, qui lapis angularis existens mitis et humilis est, quoniam de radice humanae carnis qui de viro et muliere est non radicavit, sed in calore meo mirabiliter ex suavissima Virgine incarnatus est. Unde etiam caro et sanguis ejus dulcis et suavis ad sumendum credendus est.

Sed tu, o homo, hoc spirituale donum ita visibiliter sumere non potes velut visibilem carnem comedas, et velut visibilem sanguinem bibas, quoniam putredo limi es; sed, ut vivens spiritus tuus in te invisibilis est: ita etiam hoc vivens sacramentum in oblatione ista invisibile existens, a te invisibiliter suscipiendum est. Quia quemadmodum corpus Filii mei in utero Virginis surrexit, sic etiam et nunc caro ejusdem Unigeniti mei in sanctificatione altaris ascendit. Quid hoc? Nam spiritus hominis qui invisibilis existit sacramentum hoc quod in obligatione hac invisibile est invisibiter suscipit, corpore hominis quod visibile est oblationem istam quae in sacramento visibilis existit visibiliter accipiente, ita tamen

unum sacramentum existentibus, sicut Deus et homo unus Christus est, et ut anima rationalis et caro mortalis in homine unus homo existit; quoniam homo qui recta fide me inspicit, cum sacramentum istud accipit, ad sanctificationem sui illud fideliter suscipit. Quid hoc? Filius meus mirabiliter natus est ex integerrima Virgine, cujus caro in delectatione libidinis nunquam efferbuit semper intacta manens; quia vas ipsius Virginis mundissimum fuit: in quo ipsum Unigenitum meum incarnari voluit. Unde non permisi ut vas ipsum ipsius suavissimae Virginis in calore ardoris difflueret: quoniam in eo Filius meus humanum corpus mirabiliter suscepit.

Sed quod ipsa beatissima Virgo per angelicum sermonem in eodem secreto veram allocutionem audivit et exinde credula effecta suspiria mentis suae sursum tenuit, cum diceret: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum* **(Luc. I)**, mox Unigenitum Dei Spiritu sancto superveniente, concipiens, designat quod omnipotens Deus per verba sacerdotis in officio sacerdotali invocandus est. Ita quod sacerdos fideliter in Deum credens et cum devotione cordis sui puram oblationem ipsi offerens verba salutis in obsequio humilitatis dabit, ubi et superna majestas eamdem oblationem suscipiens, in carnem et sanguinem pii Redemptoris mirabili virtute transfundit. Quomodo? Quia Filius meus mirabiliter prius humanitatem in Virgine suscepit, ita etiam et nunc oblatio haec mirabiliter caro et sanguis ejus in altari efficitur. Unde et hoc sacramentum totum et integrum est, invisibile et visibile existens: ut etiam Unigenitus meus totus integer est secundum divinitatem invisibilis, et secundum humanitatem visibilis in saeculo manens. Nam ut pullus avium de ovo egreditur, et ut volatilis vermiculus de

exiguo grano oritur, quo animali avolante illud remanet de quo ipsum ortum est: ita etiam in oblatione ista veritas carnis et sanguinis Filii mei per fidem tenenda est, quamvis eadem oblatio in conspectu hominum velut panis et ut vinum apparet. Unde etiam ut aspicis signa nativitatis, passionis et sepulturae, necnon resurrectionis et ascensionis Salvatoris Unigeniti Dei velut in speculo ibi apparent, quomodo etiam cum Filius Dei in saeculo esset, in ipso patrata sunt; quoniam (ut vera manifestatione consideres) mysteria nascentis ex Virgine et patientis in cruce, ac sepulti in sepulcro, nec non resurgentis a mortuis, et ascendentis ad coelos, videlicet illius qui pro salute hominum ad terras venit, purissima claritate in eisdem sacramentis fulgent ut etiam cum idem Unigenitus Dei temporaliter in mundo cum eisdem conversaretur per voluntatem Patris pro redemptione humani generis ea in suo corpore passus est. Quid hoc? Quia ante oculos meos apparet quid Filius meus propter amorem hominis in mundo passus sit; quoniam nativitas, passio et sepultura, resurrectio et ascensio Unigeniti mei, mortem humani generis occiderunt. Unde et ea in coelestibus coram me fulgent, quia eorum non sum oblitus, sed usque ad consummationem saeculi quasi aurora ante me in multa claritate apparebunt. Quid hoc? Quoniam in illa passione usque ad finem mundi omnes illos praevideo qui eam credituri sunt et qui eam abjecturi; quia ipsa coram me semper fulgebit, quandiu homo id dicere debet quod Filius meus discipulos suos docuit ut Deum orarent, sicut scriptum est: *Et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris* **(Matth. VI)**. Quid hoc? Tu, quod omnia in potestate tua habes, inspice effusionem illius sanguinis qui pro humano genere effusus est, *et dimitte nobis* qui Filii transgressionis sumus *debita nostra* quae tibi

persolvere debuimus, sed propter incarnationem cordis nostri non fecimus. Quid hoc? Quia quod in baptismo promisimus non adimplemus; quoniam praecepta tua transgressi sumus et innocentiam abjecimus, sicut et Adam in paradiso tibi non obedivit et vestem innocentiae corrupit. Sed tu qui pius es noli punire nos secundum nequitiam nostram, sed relaxa nobis transgressionem nostram secundum pietatem tuam; *sicut et nos* qui praevaricatores sumus, quamvis multam malitiam in nobis habeamus, tamen propter timorem et amorem Salvatoris nostri *dimittimus* ex corde nostro *debitoribus nostris* injuriam illam, quam nobis intulerunt. Quomodo? Quoniam illos qui nos diligere deberent quia homines sumus, in multis nos conturbantes et per hoc te non amantes sed praecepta tua negligentes, non persequimur secundum malitiam illam quam in nos exercuerunt, sed justum judicium tuum inspicientes non vindicamus nos in eis quantum possumus; ita et tu, o Deus, nobis sis propitius: quoniam justus et bonus es. Tu ergo audi, o homo, quia quandiu tibi subveniendum est, et quandiu tu aliis hominibus succurrere potes, tandiu passio Filii mei coram me in misericordia apparebit, et tandiu etiam caro et sanguis ejus in altari consecrabitur ad percipiendum, credulis hominibus ad salvationem et ad purgationem criminum eorum. Nam cum Unigenitus meus in mundo corporaliter esset, corpus ejus in nutrimento carnis et sanguinis sui de frumento et vino sustentatum est; unde etiam et nunc in altari caro et sanguis ejus in oblatione frumenti et vini consecratur, quatenus inde fideles homines in anima et corpore reficiantur. Quoniam idem Filius meus hominem de perditione Adae mirabiliter redemit, et nunc etiam homines de quotidiano malo in quo frequenter prolabuntur misericorditer absolvit. In consecratione enim praedictae oblationis apparet quidquid

Filius meus in carne sua pro redemptione hominis corporaliter passus est, et hoc nolo abscondere; quia electos ejus sursum ad coelestia traho, ut per ipsos corpus ejus in praedictis membris perficiatur.

Quapropter et ego omnia sacramenta haec in oblatione ista mirabiliter demonstro, quoniam, cum ea super altare apparuerint, tunc etiam caro et sanguis Filii mei eadem oblatio fit, tamen in conspectu hominum panis et vinum apparens; quia tam tenera est fragilitas hominis, quod crudam carnem et crudum sanguinem percipere abhorreret. Nam mortalis homo Divinitatem non potest inspicere quandiu mortalis est. Unde etiam mysterium hoc quod totum est Divinitatis, ipsi homini obscuratum est: ita quod illud invisibiliter percipiet, quia et idem Unigenitus meus nunc immortalis existens ultra non moritur. Quapropter et ego, o homo, carnem et sanguinem ejus in oblatione panis et vini tibi trado; quatenus per illud quod visibile est illud quod invisibile est in vera fide percipias. Et idem sacramentum in vera certitudine per divinam potentiam suscipis: ita tamen quod tibi visibile non apparet, ut etiam in magna necessitate illud electis meis cum per hoc in magna afflictione positi essent, aliquando demonstratum est. Haec autem omnia propter amorem et propter utilitatem hominis facio. Sed omnis creatura praeceptis meis subjecta est; tu vero, o homo, mihi semper rebellis existis; unde caecus et surdus es, sed tamen mihi rebellare non potes. Nonne facio te non videnteٍ quod mihi placitum est? Tu autem non vides oculis tuis nec audis auribus tuis in carne, quomodo animam hominis in corpus ejus immittam, et quomodo illam de corpore ejus auferam; sed anima tua intelliget me, cum mortale corpus suum reliquerit. Sic etiam carnem Filii mei trado tibi ad

manducandum et sanguinem ejus ad bibendum, et hoc in potestate mea, te, o homo, non videnti, efficio.

Quapropter ut vides dum idem sacerdos canticum innocentis Agni, quod est *Agnus Dei qui tollis peccata mundi,* decantat, et ad percipiendam sanctam communionem se exhibet, praedicta ignea coruscatio ad coelestia se recipit; quia eodem ministro laudem illius qui innocentia mansuetudinis suae tulit piacula hominum denuntiante, et interiora pectoris sui cum exteriore devotione ad eadem sacramenta aperiente, illa invicta claritas quae ibi virtutem suam ostendit, ad superna secreta se subtrahit et ita, clauso coelo, id est se subtrahentibus eisdem coelestibus mysteriis, audis vocem ex alto dicentem, ut credentes et fideles homines manducent et bibant cum vera devotione carnem et sanguinem Salvatoris sui, qui pro ipsis passus, mortem temporalem subiit, ad abluendam contaminationem illam quam primi parentes praeceptum Dei transgressis mundo intulerant; quatenus ipsi ab hac praevaricatione emundati, rectae haereditati quam inobedientia perdiderant fide restaurentur. Nam sicut Unigenitus Dei in coena corpus et sanguinem suum discipulis suis tradidit, ita etiam et nunc in altari carnem suam et sanguinem suum dat fidelibus suis. Quemadmodum homo, cum opus voluntatis suae perfecerit, illud ad utendum hominibus tribuit. Quia ipse Filius Dei praecepta Patris sui peragens, semetipsum pro salute hominum obtulit, et corpus et sanguinem suum ad sanctificationem eorum ad manducandum et ad bibendum dedit, ut etiam in Cantico canticorum sponsus amicis suis loquitur dicens: *Comedite, amici mei, bibite et inebriamini, charissimi* **(Cant. V)**. Quid hoc? Comedite in fide vos qui per sanctum baptisma ad

amicitiam meam venistis, quoniam effusus sanguis Filii mei lapsum Adae vobis abstersit, ruminantes veram medicinam in corpore Unigeniti mei, ut iterata crimina vestra, cum frequenter injustitiam in operibus vestris operamini, vobis misericorditer abstergantur. Unde etiam bibite in spe ex hac vite quae vos de aeterna poena eduxit; sumentes poculum salutis videlicet, ut fortiter et viriliter in illa gratia credatis qua redempti estis. Quoniam et sanguine illo perfundemini qui pro vobis effusus est. Et ita inebriamini in charitate qui mihi charissimi estis, abundantes in rivulis Scripturarum, quatenus cum summo studio a carnalibus desideriis vos subtrahatis; ut et ego praeclaras virtutes valde mihi amabiles in vobis exsuscitem, tradens etiam vobis corpus et sanguinem Unigeniti mei, sicut et ipse discipulis suis idem sacramentum dedit, ut in Evangelio scriptum est: *Coenantibus autem eis, accipiens Jesus panem, benedixit ac fregit deditque discipulis suis et ait: Accipite et comedite, hoc est corpus meum. Et accipiens calicem gratias egit et dedit discipulis suis, dicens: Bibite ex hoc omnes; hic est sanguis meus Novi Testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis, non bibam amodo de hoc genimine vitis usque in diem illum cum illud bibam vobiscum novum in regno Patris mei* **(Matth. XXVI)**. Quid hoc? Filio Dei una cum discipulis suis consummationem illam celebrante, qua ipse transiturus erat de mundo, videlicet cum in terrenis causis diutius conversari non debuit ut prius fecerat, sed in voluntate Patris ad passionem crucis perdurans, summa devotione accepit pro salute hominum panem in recordatione corporis sui toto desiderio Patrem suum movens ut, quomodo de eo exivit ad eum redire voluit, ita etiam ipse inspiceret si possibile esset, ut a fragilitate carnis suae calix ille, quem erat bibiturus

transiret, quamvis hoc fieri non deberet. Unde et panem illum benedixit in recordatione sudoris corporis sui, cum praecepto Patris se subdens scilicet in cruce mori volens in angustia ejusdem passionis corpus et sanguinem suum discipulis suis tradidit. Ita etiam, ne et ipsi obliviscerentur, quod eis hoc exemplum dedisset. Ac fregit eis, quia quamvis passio illa corpori suo dura esset, tamen Patri suo obediens crudelissimam mortem in morte corporis sui vicit, designans etiam quod in eum credentibus caro sua et sanguis in sacramento oblationis esset tradenda. Deditque ad veram salutem eisdem discipulis suis: ita ut et ipsi haec in nomine ejus facerent, sicut et ipse ea propter amorem eorum faciebat, mitissima voce dicens: Vos, qui humiliter me sequi vultis, ardenti amore accipite hoc exemplum quod relinquo vobis, videlicet passionem meam et opera mea, quae in praecepto Patris mei complevi; quoniam ipse misit me docere et ostendere regnum ejus. Et comedite fideliter hoc quod vobis do; quia corpus meum est. Quid hoc? Comedite corpus meum; quoniam in spiritu et in carne vestra debetis opera mea imitari, cum ea Spiritus sanctus cordi vestro inspirat, velut homo escam glutit quam in corpus suum mittit, quia ut me in operibus meis sequi debetis, ita etiam et corpus meum manducabitis vos et omnes qui praecepta mea servare voluerint. Et deinde Filius Dei accipiens in salvatione poculum salutis Patri suo gratias egit; quoniam, cum de latere ejus sanguis effusus est, haec gratia credentibus data est: quae tam fortis fuit quod et antiquum serpentem superavit, et perditum hominem liberavit, et totam Ecclesiam fideliter corroboravit. Quomodo? Quia idem Salvator pretiosissimum exemplum suum in suavitate amoris sui tradidit fidelibus suis, dicens eis leni inspiratione admonitionis: Bibite fiducialiter ex

hoc salutari poculo vos omnes, qui me fideliter sequi desideratis, ita ut corpus vestrum in angustia castigetis, et sanguinem vestrum in sudore arceatis propter amorem meum ad roborandam Ecclesiam, vosmetipsos abnegantes, sicut et ego passioni me subjeci, et sanguinem meum pro redemptione vestra fudi, teneritudinem carnis meae in hoc non considerans, sed salutem vestram faciens. Nam hic sanguis, qui vobis effusus est, non est sanguis ille qui in veteri Testamento sub umbra spargebatur, sed sanguis meus novi Testamenti qui ad salutem populorum datus est. Quomodo? Ego qui sum unicus matris meae videlicet integerrimae Virginis Filius, sanguinem meum in cruce pro redemptione hominum fudi qui me per fidem inspiciunt. Et ut eum tunc pro liberatione humani generis dedi, ita eum etiam et nunc in altari pro hominibus trado, scilicet pro purgatione illorum qui eum fideliter suscipiunt. In coena enim passionis meae corpus et sanguinem meum vobis ad manducandum et ad bibendum dedi: quatenus et vos nunc in altari idem in memoria mea faciatis. Unde etiam in apertione veritatis dico vobis qui me fideliter subsecuti estis: Non bibam amodo hoc poculum angustiae in gravedine illa, quam nunc de Judaeis patior, usque in diem illum cum de morte resurgens, morte prostrata diem salvationis afferam, ubi idem poculum redemptionis vestrae bibam vobiscum qui mei estis, novitatem exsultationis vobis ostendens; quia perditio veteris criminis abjicietur, aperto vobis regno illo: quod Pater meus diligentibus se praeparavit. Quid hoc? Quoniam morte mea quam in cruce passus sum salvationem animarum sentietis, cum etiam post resurrectionem meam, in ascensione mea Spiritum paracletum accipientes, novitatem novae doctrinae suscipietis: ita et propter nomen meum multas tribulationes

sustinebitis, quas et ego vobiscum sustinebo; non quod amodo ullas miserias corporaliter patiar ut prius, cum in mundo corporaliter essem, passus sum; sed quia vos eas nomine meo sustinetis, ubi et ego illas vobiscum sustineo; quoniam vos in me estis et ego in vobis.

Et ita, ut dictum est, corpus et sanguinem Filii mei vos qui in me fideliter credidistis, ad abolitionem criminum vestrorum percipietis, ut per hoc sacramentum exhilarati virtutem supernae confortationis adipiscamini, sicut et David servus meus in voluntate ardoris mei clamat dicens: *De fructu operum tuorum satiabitur terra, producens fenum jumentis, et herbam servituti hominum; ut educas panem de terra et vinum laetificet cor hominis. Ut exhilaret faciem in oleo: et panis cor hominis confirmet* **(Psal. CIII)**. Quid hoc? O Deus, cujus magnificentia super omnes est, de fide illa qua tu in veritate cognosceris (ita quod ipsa fructus virtutum in sapientia tua est) satiabitur homo, videlicet qui fidei adhaerens esuriem infidelitatis in via justitiae abjicit, cum prius veritatem ignorans jejunus a rectitudine defecerat. Sed nunc in saturitate bonorum operum producens contritionem animi sui, illis qui in simplicitate sunt, fragilitatem suam considerans exemplum humilitatis fideliter praebet, ubi etiam cum germine virtutum surgens in abundantia ejusdem securitatis viriditatem verae rectitudinis servituti illorum qui terrenis inhiant exhibet; quoniam ad utilitatem ipsorum iis actibus insudat, qui obsequio munitionis et defensionis suae fideles animos ad superna gaudia perducunt. Ut et illi qui militia fortitudinis et protectionis suae hos quos tueri debent fortissime defendunt. Et haec in hominibus per voluntatem tuam, o Deus! idcirco praecedunt, quatenus illis virtutibus

adornatis mirabiliter ipsis educas corpus Filii tui de fructu illo, quem terra in puritate viriditatis profert, sicut etiam Unigenitus tuus ex utero virginalis pudicitiae corporaliter veniens, panem vitae credentibus in semetipso misericorditer dedit. Sed et hoc miraculum ideo facies, ut etiam sanguis ejusdem Unigeniti tui qui ad salvationem animarum effunditur, laetificet interiorem vim hominum, id est animas eorum in remissionem peccatorum ipsorum. Quomodo? Quia ut prius Filii tui corpus pro redemptione humani generis in cruce oblatum est: ita etiam et nunc caro et sanguis ejus ad salutem credentium in altari consecrantur. Quapropter cum hoc in voluntate tua mirabiliter factum fuerit, tunc et illud erit ut ipsum sacramentum exhilaret faciem, id est Ecclesiam oleo misericordiae perfusam, quia cum gaudio fidei credentes, misericordiam amplectentes, oculis Domini pulchri apparent; quoniam cum salus mundi in cruce pendens hominem de laqueo diaboli misericorditer liberavit, tunc etiam homines a vinculo peccatorum benigne absolvit, ut et ipsi in laetitia simplicis cordis sui fideliter in Deum credentes miseriam patientibus cum ardore devotionis subvenire non desinant. Et in hoc amore fideles ardere debent, ut panis ille qui vitam se gustantibus praebet, sensus ipsorum qui semper in instabilitate vacillant confirmet, ne intentio cordis eorum in malum declinet, sed ut ad hoc quod vita est fortiter ascendat.

Panis autem iste caro Filii mei est, quam nulla obscuritas in peccatis obfuscat, nec ulla macula in iniquitatibus obnubilat: ita ut qui eam digne susceperint, in anima et corpore coelesti lumine perfundantur, et a maculis interioris sordis suae fideliter emundentur. Et ideo nulla dubitatio in ista sacratissima carne sit; quoniam qui primum hominem nec de

carne nec de osse formavit, huic possibile est sacramentum istud hoc modo operari. Unde, o virginalis ortus, tu surgis, crescis, dilataris, ac magnum ramum in multis germinibus producis, per quem coelestis Jerusalem aedificabitur, non ex virili semine, sed ex mystico spiramine veniens. Nam in ortu tuo non es ligatus ulla maculositate criminum, sed floruisti in mirificatione virtutum, qui ex inarato agro talis flos surrexisti qui nunquam ullo casu mortalitatis marcescet, sed qui in plenitudine viriditatis suae semper durabit. Quapropter et hoc sacramentum corporis et sanguinis tui tandiu in officio veritatis in Ecclesia colendum est, quousque in fine mundi novissimus homo veniat, qui per idem mysterium veraciter salvandus est, quoniam illud de secreto Dei veniens salutem credentibus eo fert, ut idem David testatur dicens: *Et mandavit nubibus desuper, et januas coeli aperuit. Et pluit illis manna ad manducandum, et panem coeli dedit eis. Panem angelorum manducavit homo, cibaria misit eis in abundantia* **(Psal. LXXVII)**. Quid hoc? Coelestis Pater per potentiam gloriae suae emollivit mentes hominum a superna celsitudine, cum patriarchis et prophetis in secreto mysteriorum suorum hoc demonstravit per quod et Filium suum in Spiritu sancto veraciter predixerunt, et eum in legalibus praeceptis per sanguinem hircorum et per alias ostensiones hominibus mirabiliter designaverunt. Et hoc modo suavitatem et dulcedinem cordis sui aperiens, in lenitate et in ardore charitatis misit eis Filium suum, ut per eum a fame infidelitatis suae reficerentur: ita refectionem coelestium dans eis, cum qua plenum gaudium omnium felicitatum ac beatitudinum fideliter satiati adipiscerentur. Ergo panem illum cujus dulcedine superni angeli non satis possunt satiari, Deum videlicet inspicientes, ita suscepit homo in humanitate

Filii Dei, cum has refectiones beatitudinis summus Pater misit hominibus in abundantiam spiritualis gaudii. Ac ideo fidelis homo fideli auditione audiat: O vos fideles homines, qui ecclesiasticum germen estis, audite et intelligite praesidium animae vestrae, ubi non estis filii diaboli, sed haeredes coelestis regni, et considerate quomodo ego mitissimus ac benignissimus Pater, magnis felicitatibus salutis vestrae circumdedi vos. Ergo attendite bonitatem Patris vestri, quomodo per me ordinatum est, quod in salute vestra est; quoniam quamvis vilis cinis sitis, tamen salutem vestram humanitas Filii mei exposcit. Quomodo? Filius meus natus est de incorrupta virgine, quae ignara illius doloris fuit, sed quae in virenti puritate integritatis suae permansit: ut gramen in gloria viriditatis suae viget, super quod ros de coelo cadit.

Et quia virgo illa incorrupta fuit de qua Filius meus hoc modo carnem sine peccato assumpsit: ideo et justum est ut caro ejus nunc de fructu illo fiat, qui sine succo amaritudinis est. Quomodo? Granum frumenti fortissimus et optimus fructus aliorum fructuum est, nec in culmo suo succum aut medullam ut caeterae arbores habens sed in gramine suo in spicam surgens, ita ad fructum suum tendit, nec per calorem nec per frigus amarum succum producit, sed siccam farinam tribuit. Ut etiam caro Filii mei sicca fuit, sine omni foeditate humanae pollutionis per quam humanum genus in amplexibus libidinis viri ac mulieris surgit. Non sic Unigenitus meus natus est, sed in virenti integritate virginea exivit, ut etiam granum intextum granum frumenti gignit. Nam ut culmus frumenti sine medulla vigens siccum granum in puritate spicae profert, ita etiam beata Virgo sine virili fortitudine gignens sanctissimum Filium suum in simplicitate innocentiae edidit,

qui de eadem matre sua nullum succum peccati traxit; quoniam et ipsa eum sine medulla viri concepit, ut etiam culmus succum grano non tribuit quoniam illud non de medullato stipite viret: sed de sole et pluvia ac de blanda aura viget, sicut et praedicta integerrima Virgo, non de viro, sed virtute Altissimi obumbrata et infusione Spiritus sancti perfusa, in suavitate castitatis Unigenitum suum genuit. Quamvis autem illa Virgo de voluntate viri ac mulieris orta esset, tamen eumdem Filium suum non ita protulit, sed eum de coelo venientem verum Deum et hominem sine voluntate viri in integritate sua purissimum genuit. Quae quoniam eum in virginitate sua sine sorde purissimum peperit, ideo et nunc panis qui caro illius veraciter consecratur, purissimus in integritate sua existens; a fidelibus in puritate cordis et sine admistione diversitatis suscipi debet, ut filiis Israel praemonstravi, quemadmodum in voluntate mea scriptum est: *Mementote diei hujus in qua egressi estis de Aegypto et de domo servitutis: quoniam in manu forti eduxit vos Dominus de loco isto, ut non comedatis fermentatum panem* **(Exod. XIII)**. Quid hoc? Vos qui imitatores Filii mei esse vultis, estote respicientes de morte ad vitam, videlicet in memoria vestra habentes salvationem diei illius qui Filius meus est, quo mortem conculcavit et vitam dedit, in quo in salute vestra egressi estis miserabile exsilium perditionis; cum scilicet abjecistis densissimas tenebras infidelitatis, ita etiam vos eripientes de mansione diabolicae servitutis, cui in transgressione Adae dati fuistis. Nunc ergo de terrenis actibus ad coelestia respicite; quoniam in divina potentia de malis eduxi vos ego Dominus, qui cunctis tanta fortitudine praesum, quod virtuti meae nullum obstaculum contrarietatis obsistit quin omnia acutissime penetrem: ita per Filium meum

eripiens vos de loco isto, in quo per infidelitatem vestram morti famulantes in bonis operibus non laborastis, sed in perversitate vestra jacentes turpiter in eo perstitistis. Sed quia nunc in Unigenito meo ab oppressione ista liberati estis, currite de virtute in virtutem, caventes ne in conscientiam vestram mittatis infidelitatem illam, quae cor vestrum in sua receptione non confortat, sed potius sua amaritudine gravat. Quid hoc? Nolite diabolicas artes sectari; nec caetera figmenta quae homines in humanis contagiis philosophorum, paganorum, ac haereticorum sibimetipsis adinvenerunt; sed Filium meum in speculo fidei imitamini, qui vos de carceribus inferni liberavit, cum semetipsum pro vobis ad passionem crucis obtulit. Sed ut vestigia ejus tanto cautius sequi valeatis; corda vestra coelesti pane confortate, et corpus ejus fideli devotione sumite, quoniam ipse de coelo veniens, de suavi et de pura Virgine natus, et in ligno pro salute vestra passus, semetipsum vobis contulit: ita ut et vos sine admistione illius amaritudinis, suavem et purum panem divina invocatione corpus ejus in altari consecratum sincero affectu suscipiatis, quatenus per hoc esuriem interioris hominis effugientes, et epulas aeternae beatitudinis pervenire valeatis.

Unde etiam in vino quod de vite defluit eadem invocatione per sacramentum sanguinis ejus volo mirabilia demonstrare. Quid hoc? Sanguis Filii mei de latere suo fluxit, ut et uva de vite sudat. Sed ut uva pedibus conculcatur et in torculari premitur, ita dulcissimo ac fortissimo vino effluente ad roborandum sanguinem in homine: sic etiam Unigenito meo in sudore angustiae, verberibus et flagellis macerato et ligno crucis oppresso, optimus et pretiosissimus sanguis de vulneribus ejus emanavit, saluberrima liberatione credentes populos

perfundens. Quemadmodum etiam uva dissimilis est aliis pomis quae duros cortices habentia comedi possunt, cum homines uvam magis soleant sugere quam comedere: ita etiam Filius meus dissimilis erat in peccatis caeteris hominibus; quia ipsi sub pondere nequitiae gravati diversis passionibus subjacent, cum ipse Unigenitus meus de castissima Virgine mirabiliter natus, omni contagione peccati careret. Quapropter et quoniam uvam tenerae materiae est, idcirco et vinum in sanguinem ejusdem Filii mei volo consecrari. Nam, ut vinum de vite sudat, ita et Filius meus de corde meo exivit, etiam eodem Unigenito meo vera vite existente, et diversis palmitibus ex eo exeuntibus; quia fideles in ipso plantati sunt, qui per incarnationem ejus in bonis operibus fructuosi existunt. Et ut iste liquor de dulcissimo ac fortissimo fructu vitis emanat, sic etiam omnis justitia in misericordia et veritate per incarnationem ejusdem Filii mei apparet, quas virtutes in ipso inveniunt omnes qui cum fideliter quaerunt. Quomodo? Quoniam qui ipsi fideliter adhaerent, ii virides et fructuosi ab ipso efficiunt, ita quod optimos fructus in virtutibus afferunt; sicut et ipse suavis et mitis existens, pretiosissima germina in sanctitate et justitia attulit, et sibi credentes ab omni sorde infidelitatis emundavit, ut in Canticis canticorum de eo scriptum est: *Botrus cypri dilectus meus mihi in vineis Engaddi* **(Cant. I)**. Quid hoc? Filius Dei qui me exsulem animam in passione sua salvat, in resurrectione etiam sua mihi misericorditer poculum vitae dat. Quomodo? Sicut botrus Cypri fortissimam plenitudinem potionis in se continet: ita quod ipse Filius Dei nunquam hoc modo exhaurietur, quin semper potum vitae sitientibus dare possit, quoniam ipse salus vitae est. Nos enim qui prius in defectu fuimus, nunc in ostensione et in scientia verae sanctificationis bonorum

operum confortati, per illum cibum vitae manducamus, in quo etiam Deum scientes ad vitam pergimus. Cum in Veteri Testamento quod quasi per umbram plenum sensum non habuit, sed in ostensione significationis multam diversitatem in se tenuit, magnam famem sustinentes, ad salvationem surgere non valuimus: nunc ergo in ipso saturati, etiam in illo salutare poculum bibimus, scilicet in vera fide fideliter gustando quis Deus sit, quem exterioribus oculis mortalis carnis videre non possumus, sed quem spirituali intelligentia intus habemus; sicut et vinum fortissimam vim suam in venis hominum ostendit: hoc tamen hominibus non sentientibus, sed tantum ita esse intra se scientibus. Et ideo sponsus animarum botrus Cypri est, cujus fructus non deficiet. Quomodo? Caecus ingressus portam exigit sui ductoris visum. Quomodo? Quia homo claritatem fidei non habens, cum ad fidem pervenerit, per pressuram torcularis in rorem sanguinis Christi intrat. Quomodo? Sicut per praecepta illius vitam in anima nostra habemus: ita etiam in donatione illius emundationem in carne nostra recepimus; quoniam nos nati in praevaricatione Adae immundi existimus, sed in sanguine ipsius sanctificamur. Unde desponsatio animarum, de ipso in Spiritu sancto dicit: Dilectus meus qui cordi meo dulcis et amabilis existit, fortissimum vinum per sanguinem suum in plena sanctificatione mihi est; quia dum sum immunda in plantatione carnis, sicut vinea quae adhuc inculta jacet in spinis: ipse fons salvationis existens, peccatores a sordibus suis misericorditer abluit, et in mysterio secretorum suorum gloriosissime sanctificat; quoniam ut de corde Patris suaviter exivit, sic etiam in vino sanguinem suum suaviter ostendit, et ut ex Virgine mirabiliter natus est, ita etiam et in pane corpus ejus mirabiliter declaratur; quia ipse botrus est, qui nunquam

defectum ullo detrimento patietur. Quapropter et super altare velut in torculari per voluntatem Patris calcatur: quatenus homo qui per semetipsum nullatenus subsistere potest, ob fragilitatem debilitatis suae non deficiat. Quoniam et sicut sanguis hominis augmentum ex potu accipit: ita etiam homo sanctificationem ex sanguine Filii Dei habet. Et ut ne sanguis hominis sine irrigatione potus in ariditatem vertatur, ex potu reficiendus est: sic etiam vinum in consecratione sanguinis Filii Dei non deficiet, sed super altare in sacramento mysterii ejus semper erit.

Sed et tu, o homo, attentissime scias quod in consecratione ista vino aqua immista esse debet, quia de latere Filii mei sanguis et aqua emanavit, ita quod et in vino divinitas ejus intelligitur, et in aqua humanitas ipsius sentitur. Et ideo quoniam in ipso divinitas et humanitas est, ita etiam in consecratione ista vino aqua adjungetur; quia cum vinum divinitatem ejus signet, aqua etiam humanitatem ipsius ostendit, quae sine commistione verilis sanguinis pura et munda existit. Quoniam etiam Unigenitus meus fons aquae vivae existens, homines in regeneratione spiritus et aquae de veteri culpa Adae emundavit, et eos ad coelestia transtulit, cum pro salute eorum in mundum venit, quemadmodum scriptum est: *Ego quasi fluvius Diorix, et sicut ductus aquae exivi de paradiso* **(Eccli. XXIV)**. Quid hoc? Deus hominem rationalitate firmans, ei plurima mystica dedit, cum spiraculum vitae in eum emittens, illum rationalitate sublimavit. Qui dum seductus in mortem caderet, ego Filius Dei qui ipsum liberare veni, fluens in decore omnium rigationum infixae charitatis, et emanans in diffusione verae et indeficientis puritatis exivi de secreto supernae amoenitatis;

quatenus homo, qui ex reatu suo perierat, misericorditer de perditione eriperetur. Quomodo? Ut innoxius sanguis innocentis innocentiae, in angustia desudantis passionis pro eo effunderetur. Quomodo? In transgresione Adae, cum ipse de paradiso expulsus est; sanguis ejus ob expulsionis angustiam, quia reus erat, totus inundavit, et sic in angustia illa liquefactus, cum sudore aquae perfusus est. Et ita sanguini hominis aqua per sudorem admista cognoscitur. Unde, o homo, cum Unigenitus Dei in carne angustiari coepit, videlicet quando pro humano genere pati voluit, sanguis ejus guttas sudoris emisit, ac deinde, ipso in cruce suspenso, de vulnere lateris ejus aqua cum sanguine emanavit. Et ideo in sacramento illo ubi mysterium passionis ejus celebrandum est, aqua vino immisceri debet; quia et de vulnere lateris Filii Dei aqua et sanguis effluxit. Sed et in eodem sacrificio vinum aquae superabundabit; quia et sanguis tabem superat, sicut et lac succum suum quod serum est excedit. Qui autem mysterium hoc celebrant id ita perficiant, quemadmodum eis monstratum est, et ut etiam ibi homines exhortantur, ubi inspiratione mea per sapientiam audiunt, ut scriptum est: *Venite, comedite panem meum, et bibite vinum quod miscui vobis* **(Prov. IX)**. Quid hoc? Vos qui stultitiam deponere vultis, venite de ignorantia illa qua Deum nescitis, et de stupro illo per quod in exsilium missi estis, et redite in candidam regionem vestram, quae per speculum fidei in fonte viventis aquae vobis praemonstrata est, et pia devotione comedite panem meum, quem vir in agro non seminavit, et cui terra viriditatem non dedit, sed qui de Deo exivit, atque in eo permanet. Nam ut panis manducatur, et ut terra conculcatur, sic et Filius Dei panis vivus filios hominum praecellit; quia ipse Filius Dei in virtute divinitatis suae stabilis est; et filii

hominum in debilitate carnis suae labiles sunt; Filius enim Dei corporaliter manens in mundo, mollitiem liquoris peccati in carne sua non habuit, quoniam sicut ignis panem (excoquens) arefacit, nec ei ullum mollem humorem dimittit, ita et ipse Unigenitus Dei de fortissimo igne Spiritus sancti conceptus, et de castissima Virgine natus, sine ulla contagione peccati in corpore suo substitit. Et ita ut panis hominem reficit, sic etiam et fideles homines per eumdem Filium Dei in fide nutriuntur; quia ipse fortissimus fructus est, qui nunquam deficiet. Unde et vos, fideles, hunc panem comedentes, bibite etiam pura intentione vinum hoc quod omni prorsus sorde caret, et quod in hanc inanem vagationem non vadit, ubi corruptio immunditiam innocentiae absorbens eam in venenum convertit.

Nam et secundum modum illum primus homo mundus fuit quando creatus fuit; quoniam in nulla diversitate erat, sed mundus in carne et sanguine suo fuit. Qui, cum praevaricationem faceret, illusus est: ita quod postea semper sanguinem suum in fetore immunditiae moechiae sparsit. Quia, sicut idem homo honorem innocentiae abjecerat, ita etiam et sanguis ipsius sanguinum colorem suum perdidit, in humana conceptione in liquorem pollutionis subversus. In quo etiam liquore ita sine fornicatione est donec sanguis apparet: et ita sanguis ille formam aliam accipiens post ortum suum in debilitate jacet, donec medulla ejus plenitudinem fortitudinis suae inveniat et donec sensus in ipso per excitationem occultae suscitationis exsurgat. Et tunc ita munda caro et mundus sanguis de veneno expiatus apparet, donec eum noxius calor percutit, qui percussione sua noxiam spumam immunditiae ejicit. Sed ab his omnibus Filius Dei mundus

exstitit; mundam videlicet carnem et mundum sanguinem habens, ita quod eum nunquam tactus ullius noxii caloris tetigit; sed in sanctificatione et honore virentissimae castitatis manens, nulla contagione violari potuit. Qui tamen in angustia passionis positus, aquam in sanguinem lateris sui effudit; quia sanguis sine aqua in effusione sua non est; sed ita temperatus existit, ut sanguis aquam confortet, et ut aqua sanguinem deliniat.

Quapropter et vos qui Deum devote colere vultis, ita quod vestram salutem amatis, sumite hoc poculum sanctificationis, quod ita temperavi vobis ut asperitatem ultionis in lenitate remissionis non sentiatis, quoniam et divinitas et humanitas in superno Filio est, per cujus passionem de morte liberati, et per cujus corpus et sanguinem vegetati, societatem in aeterna mansione habeatis. Sed ego qui *sum initium et finis* **(Apoc. XXI)**, iterum dico tibi, o homo, de nobili Filio meo, qui flos est rosarum et lilium convallium, natus de castissima Virgine, quae eum in integritate sua genuit. Qui partus talis exstitit, quod per eum de iniquitate priorum parentum humani generis placatus sum, qui me in transgressione sua ad indignationem provocaverunt. Unde et eumdem partum semper inspicio, cum corpus et sanguinem Filii mei quotidie super altare nomini meo consecratum habeo. Ita quod per ipsum sacramentum tu, homo, sanctificaris, carnem ejus manducans et eumdem sanguinem ejus bibens. Nam cum ibi sacerdos officium suum exercet sicut illi constitutum est, sacratissimis verbis me invocans, tunc in eadem potestate ibi adsum qua et ibi aderam, ubi Unigenitus meus sine schismate ullius contagionis incarnatus est. Unde et corpus ejus purissimum et suavissimum in omni sanctitate fuit: ita quod nunc carnem et

sanguinem ipsius fideliter suscipientes, tanta dulcedine vivificentur, quod nullum despectum abjectionis patiantur, sicut et in Cantico canticorum scriptum est: *Quis mihi det te fratrem meum sugentem ubera matris meae, ut inveniam te foris, et deosculer te et jam me nemo despiciat?* **(Cant. VIII.)** Quid hoc? Gemitus et devotio in Ecclesia positorum certissima fide dicit: Quis est ille qui mihi miserrimo homini in aerumnis posito, mitissima oblatione det te sponsum Ecclesiae: cum te fratrem meum propter incarnationem tuam nomino, sugentem misericordiam et veritatem quae sunt nutrimenta illa quibus divinitas homines nutrit, quae mihi mater in creatione mea est, scilicet cum educatione vegetationis vitam mihi dans. Quid hoc? Quia et nutrimenta Ecclesiae plena est gratia tua: cum ei plenam ubertatem in sacramento corporis et sanguinis tui tribuis, qui panis vivus et fons aquae vivae es. Et hoc ideo facis ut manifesta certitudine inveniam te foris: cum scilicet sciens te Filium Dei in coelis, videam te etiam hominem in terra, quem in divinitate mortales oculi mei cernere non valent, ita ut etiam inveniam te in pane et vino divini mysterii: quod sacramentum sine pondere deceptionis, et sine ambiguitate fallaciae est; ac deinde hoc modo deosculer te: quoniam pro salute mea incarnatus es, et quia etiam me participem corporis et sanguinis tui facis, quatenus per hoc quod in mundum propter me venisti, et quod temetipsum mihi tradidisti, jam nulla creatura deinceps me despiciat, cum ipsa voluntatem tuam tibi subjecta semper sequatur, et cum ego praeceptis tuis rebellis existens tibi creberrime contrarius inveniar.

Nunc ergo, ut vides, o homo, cum sacerdos his verbis quae in Spiritu sancto constituta sunt, oblato sacrificio ad altare me

coeperit invocare: amen tibi dico, quod in ardente calore meo ibi adsum, et pleno desiderio ipsum sacramentum perficio. Quomodo? Quoniam in effectu ejusdem mysterii ardentem charitatem super eamdem oblationem expando, videlicet ab initio verborum sacerdotis me invocantis, et hanc memoriam facientis, quod Filius meus in angustia passionis suae panem et vinum benedicens, in sacramento corporis et sanguinis sui discipulis suis tradidit; ut et ipsi idem pro salute populi facerent. Vere dico vobis, quia nunquam invocatio ista super hujusmodi oblationem in recordatione Unigeniti mei erit quin mysterium corporis et sanguinis ibi perficiatur, quod carnalis oculus quandiu cinis est videre non poterit; nisi in fide illud humili devotione perspiciat. Quomodo? Cum ales ovum sibi in nidum suum poni viderit: ardenter super illud volat, et calore suo illud fovens pullum educit: ita quod testa ovi remanet, et quod pullus ille evolat. Quid hoc? Ego Omnipotens, cum oblatio panis et vini super altare nomini meo dedicatum in memoria Filii oblata fuerit, eam mirabiliter virtute et gloria mea illustrans, in corpus et sanguinem Unigeniti mei transfundo. Quomodo? Ipso miraculo quo Filius meus carnem ex virgine suscepit: etiam oblatio haec in consecratione ista caro et sanguis ejus efficitur. Sed panis et vini species ibi exterioribus oculis visibile cernitur; intus autem sanctitas corporis et sanguinis ejusdem Filii mei invisibiliter manet. Quomodo? Cum Filius meus apud homines esset in mundo apud me etiam erat in coelo: et nunc apud me manens in coelo apud homines etiam manet in terra, sed hoc spirituale et non carnale est. Sic et ego Pater omni creaturae adsum a nulla abstrahens me; sed tu homo ab ea te subtrahis; ut cum in aquam vides, facies tua in ea quidem apparet, sed tamen ita ut nullas vires tuas in illa exercere vales,

sed cum te ab ea avertis, amplius in illa non appares. Ego autem in hujusmodi mutabilitate non appareo creaturae, sed adsum veraci ostensione, nec ab ea potestatem meam subtraho, sed in ea fortitudinem voluntatis meae secundum quod mihi placuerit exerceo. Unde etiam in sacramento corporis et sanguinis Filii mei majestatem meam veraciter demonstro; videlicet ab initio secretorum verborum sacerdotis donec ipsum mysterium a populo percipiatur, miracula mea ibi mirabiliter exercens.

Sed et hoc sacerdotale officium, a prima hora diei usque ad nonam horam a fidelibus exerceri potest, secundum quod necessitas temporis in moribus hominum invenerit, quoniam et Adam in mane surgens ad horam nonam seductus est, et quia etiam passio Filii mei in crepusculo diei inchoata, ad horam nonam consummata dignoscitur: ita quod in cruce moriens exspiravit, et morte sua mortem viriliter superavit. Ubi et Ecclesia Unigenito meo assistens, dotem suam ibi suscepit; quod et nunc a filiis ejusdem Ecclesiae celebrandum est. Hoc autem officium a sacerdotibus in sacrificio in jejunio ventris et non in repletione ejus celebrandum est, ne coagulatio escarum spirituale desiderium evacuet; quoniam prius etiam sumi debet spiritualis epulatio, et postea carnalis refectio; et quia etiam spiritus honorandus est, et caro refocillanda. Nam hoc sacramentum spirituali desiderio et non carnali cupiditate accipiendum est: et ideo in jejunio, et non super epulis percipi debet, nisi in necessitate illa, si homo in hac opinione positus est, quod de mundo transiturus sit. Sed Filius meus circa finem diei corpus et sanguinem suum discipulis suis dedit; quoniam eis verum mane vitae attulit. Et quia etiam in consummatione saeculi, morte in hominibus

temporaliter transeunte, *electi sicut sol* in regno meo *fulgebunt* **(Matth. XIII)**. Et hoc modo ipse Unigenitus meus resurrectione sua demonstravit animas justorum ab inferno se abstrahere, et genus humanum in restaurationem aeternae vitae se reducere, quam reprobi angeli perdiderunt mortem, nullo alio eis suggerente, appetentes, ita quod a nullo alio insidiatore quam a seipsis seducti sunt; cum nec gustum peccati in seipsis haberet, velut homo in fragilitate corporis sui habet. Unde et homo quando ab insidiante seductus est fragilitatem corporis habens, a sublevante etiam ad vitam reductus est, et diabolus corporalem gravedinem non habens in perversitate sua relictus est. Sed et homini vera et salubris refectio in perceptione corporis et sanguinis Filii mei data est, ut per hoc sacramentum invisibiliter in anima refocillatus surgat, et invisibili adversario suo viriliter resistat.

Qui autem idem sacramentum in majori aut minori quantitate percipiunt, sic intelligant; quia et ille qui plus et ille qui minus accipit unam eamdemque vim percipiunt, quoniam hoc sacramentum non in quantitate, sed in sanctitate est, ut percipientes secundum fidem ipsorum salvat, ut de manna sic scriptum est: *Feceruntque ita filii Israel, et collegerunt, alius plus alius minus, et mensi sunt ad mensuram gomor. Nec qui plus collegerat habuit amplius: nec qui minus paraverat reperit minus, sed singuli juxta id quod edere poterant, congregaverunt* **(Exod. XVI)**. Quid hoc? Supernum sacramentum juxta id quod eis praeceptum est attendunt filii electionis; qui Deum ardenter videre desiderant, et colligunt illud in cordibus suis, secundum doctrinam principalium magistrorum suorum: et secundum id quod ab eis didicerunt scrutantur illud in animabus suis, alius plus devotionis; et alius

minus intentionis in secreto cordis sui habens. Unde et cum aestimatione sua metiuntur: secundum id quod in animabus suis sentiunt, discernentes fidem quam in Deum habent, nec eam dividentes, sed ipsam integram habentes, et quanta et quali devotione corpus et sanguinem redemptionis sui percipiant considerantes. Sed idem sacramentum non erit huic sanctius qui plus ex eo perceperit, nec illi contractius qui minus ex eo sumpserit; sed secundum fidem ejus qui illud percipit, ita et eum illuminabit. Quapropter, o homo, in magnitudine percipiendum non est; quia fortissimus Deus tam in parva, quam in magna oblatione hujus mysterii est, et ideo qui illud percipiunt, solum hoc attendant, quod trinum et unum Deum firma et integra fide in corde suo habeant. Et sic quisque fidelis sincero et recto corde secundum id quod possibilitas fidei in ipso exposcit, vires animae suae congregat, cavens ne altius aut profundius divinitatem scrutetur quam sensu aut cogitatione sua capere potest, sed sobrie ut in Spiritu sancto edoctus est; timori Domini subjectus sit, quoniam homo pauper cinis est. Sed vos, o stulti homines, nolite dubitare an sacramentum istud quod hoc modo vobis demonstratum est, corpus et sanguis Filii mei sit. Recordamini ergo unde Adae carnem et sanguinem creaverit, videlicet de limo terrae. Quid ergo vobis videtur? An possibilius est mihi de oblatione ista facere carnem et sanguinem Filii mei, an de limo terrae facere hominem? Sed vir semen de sanguine suo fundit, et femina suscipit illud. Et quid tunc amplius addunt? Nihil omnino aut in creatione aut in carne infantuli. Quis ergo format hominem in carne et in ossibus, ac in medullis, et in pulchra facie ejus, nisi ego Pater omnium? Sed pater et mater non habent illam potestatem facere aut creare infantulum, nisi quod tantum in ardente

libidine sanguinem suum excutiunt, et postea nullam potestatem in ea formandi habent. Nunquid videre potestis quomodo haec fiant, nisi quod ea cernitis in formis suis? Tu autem, o homo, dicis: Ego non video hanc oblationem carnem esse et sanguinem, ut hominem corpus et sanguinem esse cerno. Ad quod tibi respondeo: Vos vidistis Filium meum in corpore et in sanguine, mortalem in terra: qui nunc immortalis in coelo est, et ideo corporalibus oculis eum modo videre non potestis, nec etiam quomodo caro et sanguis ejus in altari consecretur; quod sacramentum, propter gloriam sacerdotis ibi non fit, sed propter gloriam Unigeniti mei, qui hoc officium cum discipulis suis in coena sua peregit. Sed ut me in claritate mea quandiu mortales estis videre non valetis: sic etiam nec carnem nec sanguinem Filii mei carnalibus oculis vestris carnaliter videtis, secundum quod ea quae invisibilia sunt perspicere non potestis, sed secundum hoc quod mortalis obtutus vester ea quam visibilia sunt visibiliter capere valet.

Hoc autem sacramentum in triplici materia mihi offerendum est. Quomodo? In pane, et vino, et aqua, ob honorem Trinitatis. Unde si de his tribus aliquid defuerit; tunc ibi Trinitas veraciter non colitur, quoniam in vino intelligitur Pater, in pane Filius, et in aqua Spiritus sanctus; ita qui vinum sine pane et sine aqua offert, Patrem colit, sed Filium et Spiritum sanctum negat; aut qui panem sine vino et sine aqua dat, Filium habet, sed Patrem et Spiritum sanctum abjicit; aut qui aqua sine vino et sine pane utitur, Spiritum sanctum attendit, sed Patrem et Filium recusat; aut qui vinum et panem sine aqua dat, Patrem et Filium habet, sed Spiritum sanctum abnuit; aut qui vinum et aquam sine pane offert, Patrem et Spiritum sanctum colit, sed Filium negat; aut qui pane et aqua

sine vino utitur, Filium et Spiritum sanctum attendit, sed Patrem recusat. Ergo in hoc sacramento divisio non fiat; quia et ego individuus manens, in tribus personis unus Deus inseparabilis sum, sicut et cogitatio, voluntas et opus in uno homine sunt: sine quibus homo non est. Quod si in isto sacrificio defectus fuerit, ita quod ibi aut panis, aut vinum aut aqua negligitur, vere tunc ille ex cujus negligentia hoc evenit, gravi vindictae subjacebit. Nam si hoc scienter per negligentiam teporis, seu infideliter per dubietatem incredulitatis actum est, illum qui huic reatui subjacet ab oculis meis ejiciam, nisi ipse gravi poenitentia ad se reversus, se ipsum pro hoc graviter poenitendo puniat; vel si hoc ignoranter per negligentiam oblivionis evenit, tunc ille qui in hoc reus est, de hac culpa sua in correctione poenitentiae mihi responsurus est; quoniam acute non pro pexit si haec omnia adessent quae ad sacrificium meum pertinebant. Cum enim Filius meus in cruce pependit, ibi nihil salvationis defuit, quia per effusum sanguinem suum salvationem animarum hominibus attulit, unde nec in hoc mysterio quidquam deesse debet. Nam sacramentum hoc, sacratissima sanctificatio in omni sanctitate est, et propterea caro ista et sanguis iste omni fide et devotione accipiendus est.

Quicunque hanc sacratissimam carnem accipit, et sanguinem ejusdem mysterii sumere non recuset, quoniam Filius meus supra omnia est mundus, et speculum in virtutibus, ac ideo nobilissimus sanguis ejus est accipiendus, nisi prae simplicitate accipientis sacerdos timeat periculum effusionis, et tunc illo accepturo fiat secundum simplicitatem infantium, quibus esca panis conceditur, et potus vini denegatur, ita et isti haec sacrosancta caro tribuatur: et fluens sanguis subtrahatur,

ne majus periculum inde oriatur, et quia etiam illa sacrosancta caro sanguini suo et sanguis ille carni suae in una sanctitate conjunctus est. Quod si homo ille hujus discretionis est, quod possit mysterium custodire, tunc cum ei illa sancta caro ad comedendum datur, tunc et sanguis ejusdem carnis ipsi ad potandum datur. Sacerdos autem qui hoc sacramentum celebrat, diligenter iis indumentis quibus antiqui Patres edocti per Spiritum sanctum ad idem officium indui constituerunt, vestitus sit, et accuratissime verba illa quae Spiritus sanctus eisdem Patribus ad celebrationem hujus mysterii inspiravit attendat: sollicite cavens ne quidquam in eis omittat, devotissime etiam inspiciens, ne exemplum hoc transcendat, ubi Filius meus panem et calicem accepit, et discipulis suis ad manducandum et ad bibendum dedit. Sed qui in indumentis aut in verbis ad hoc officium pertinentibus quidquam per negligentiam oblivionis ignoranter deliquerit, gravi et salubri poenitentia corripiendus est. Attamen misericordiam meam quaerens inveniet, quia transgressionem istam non in voluntate aut in malitia cordis sui perpetravit. Qui vero id scienter aut per indevotionem voluntatis suae, aut per nequitiam cordis sui in eisdem sacramentis transgressus fuerit, huic offensus dicam: Serve nequam, cur non eras sacerdotali veste recte indutus, ut in Spiritu sancto tibi instituerunt antiqui majores magistri tui, in significatione spiritualis officii ut mihi semper ministrant angeli mei? Et cur etiam neglexisti modum verborum illorum quae tibi in Spiritu sancto tradiderunt iidem Patres tui in consecratione corporis et sanguinis Filii mei, ad salutem et gloriam generis humani? Unde qui in hoc reatu culpabilis est, inde mihi responsurus est, si non gravi afflictione poenitendo seipsum punierit. Sed sacerdos qui epulas istas ad altare meum offert, inde jejunus

his epulis non recedat, sed refectionem animae suae in corpore et in sanguine Filii mei percipiat. Quod si novit gravioribus oneribus se gravatum et his epulis indignum, tunc non praesumat ad mensam meam accedere, nec illotus a fetore criminum suorum Filium meum tangere, ut illi et mensam et gloriam nativitatis suae contaminaverunt, qui caput lucentis lucernae crudeliter absciderunt. Quapropter et iste qui ita contaminatus est, varietatem pestis suae summo sacerdoti, scilicet Filio meo ostendat, et etiam coram alio mortali sacerdote se accuset, qui sibi remedium consolationis cum poenitentia demonstret, et sic demum ad officium suum purifactus accedat.

Sed ego Pater omnium, secretam dispositionem sacratissimi colloquii per quod me sacerdos ad altare invocare debet; in multis et in magnis sermonibus esse nolo, sed in recta ordinatione priorum magistrorum, quos donum sancti Spiritus in recta admonitione me invocare edocuit, et hoc in multiplicitate stultae sapientiae esse non debet, sed in simplicitate cordis; quia in multiloquio non delector, sed in puritate cordis illorum, qui me devote quaerunt, et qui me in ardore charitatis benigne amplectuntur. Alias enim electis meis cum me quaerunt gratiam meam secundum vicissitudinem donorum Spiritus sancti impendo: in hoc autem sacramento me totum ipsis ostendo, quoniam Filius meus in me et ego in ipso, et Spiritus sanctus in nobis et nos in ipso et unum in divinitate sumus, sicut et corpus et alia et vires illius unus vivens homo est. Unde qui ad hoc sacramentum accedit, caveat ne ita veniat ut gloriam Divinitatis offendere possit. Sed tu; o homo, dum caeteri homines ad percipiendum ipsum sacramentum ad sacerdotem

accedunt, quinque modos in eis consideras, quia illi qui perceptionem divini mysterii a sacerdote suo accipere desiderant, quinque sensus corporis sui a faece peccatorum suorum emundet, et eos a subripiente immunditia, digne et laudabiliter custodiat, ut tanto salubrius idem percipiant. Quapropter etiam ex iis qui ad ipsum sacramentum ut vides accedunt, alii in corpore lucidi et in anima ignei sunt, quoniam ipsi claritatem fidei ad ipsum sacramentum habentes, non dubitant quin verum corpus et verus sanguis Filii mei sit, et ideo dum illud hac fide percipiunt in carne sua vegetantur et sanctificantur, ita ut per hoc mysterium sanctificati, post resurrectionem in eodem corpore suo appareant in coelo, atque in anima sua igneo dono Spiritus sancti transfunduntur et accenduntur; quatenus hac illustratione perfusi, terrena respuant et coelestia desiderent. Quomodo? Quia ut a vento ignis incendium excitatur, sic et isti per sacramentum hoc ut in superno amore ardeant, imbuuntur. Sed alii in corpore pallidi et in anima tenebrosi videntur, quia tepidi in fide, firmam fidem ad idem sacramentum non habent, sed duri sunt sapientiam intelligere, veluti puer cujus opera in stultitia sunt. Nam foris in auditu auris audiunt, et in tarditate cordis sui ea quae ipsis de ipso sacramento dicuntur non sapiunt, ita quod illa libenter in fide perfecte comprehenderent, sed tamen prae dubietate quae in ipsis est non possunt intueri, quanta sanctitas in illo sit. Unde et in interiori homine tenebris circumdati sunt, quoniam mentem suam sursum ad perfectionem illam elevare non valent, quia in peccatis concepti, prae pendere corporalis fragilitatis ad perfectionem credulitatis illius graves sunt, spiritui tamen plus consentientes ita quod fidem libenter intelligerent si prae tepore cordis sui possent. Qui enim

majoribus oneribus peccatorum in operibus suis nondum sunt gravati, hos quamvis veluti invitos spiritui consentire oportet, quoniam anima majorem potestatem adhuc habens, quia nondum in peccatis interempta est, corpus voluntati suae subjicit. Nam haec sunt certamina quae sunt inter corpus et animam; quia anima corpori vult dominari, quoniam ipsi contrarium est quod caro in concupiscentia sua habet quod peccatum est, et corpus dedignatur justitiam quae in desiderio animae est quia ipsa vitam diligit. Quid hoc? Quod mortuum est, mortuum appetit, et quod vivit, vivens diligit. Quomodo? Caro amat peccatum, et anima diligit justitiam, et in hoc sibi adversantur, et raro sibi consentiunt. Sed ut puer sine labore et sine intellectu sensus sui pascitur et saturatur: ita et isti homines hoc sacramento quasi per ignorantiam vivificantur, quoniam illud nec per infantiam nec per contumaciam dedignantur; sed tantum simplici animo amplectuntur.

Quidam vero in corpore hirsuti in anima multa immunditia humanae pollutionis perfusi sordent, quoniam isti in carne sua turpes et impudici sine pudore existentes, et faece vitiorum se polluentes; ut porcus luto se involvit, hoc modo animam suam diversa sorde peccatorum humanae contagionis inficiendo contaminant. Et cum ipsi in his vitiis sordentes ad sacramentum corporis et sanguinis Filii mei ita illoti accedere non verentur, gravi examinatione pro hac praesumptione sua emundandi sunt. In qua tamen purgatione misericordiam meam eis non denego, quia in mentibus eorum dignam poenitentiam assurgere praevideo. Alii autem in corpore acutissimis spinis septi sunt, et in anima leprosi apparent; quia in corde suo ira, odio et invidia circumdati, lenitatem, dulcedinem, et charitatem his spinis iniquitatis a se expellunt,

unde ita mala appetentes, et bona deserentes, atque in irrisione caeteros homines contumelia afficientes, animam suam velut pessimis ulceribus immundam reddunt. Qui cum hoc modo ad divinum mysterium accedunt, seipsos graviter laedunt, sed tamen oculos meos ad eos converto, cum se in amaritudine punientes, gratiam meam poenitendo postmodum requirunt. Quidam vero in corpore sanguinei et in anima velut putridum cadaver fetidi videntur; quoniam ipsi cruenta manu divisionem in hominibus facientes, animam suam quasi putrescente tabe crudelissimae perversitatis, fetidam reddunt, quia timorem meum non inspicientes, hoc quod in homine constitui sua crudelitate destituunt. Unde, si ipsi hac contaminatione coinquinati corpus et sanguinem Filii mei percipere non timent, seipsos gravi laesione dejiciunt, quoniam ita illoti sacramentum hoc contingere praesumunt, sed tamen fons salvationis eos postmodum pertransibit, si digna poenitentia seipsos ab hac nequitia sua lavare studuerint.

Sed ex his omnibus dum quidam eadem sacramenta percipiunt, alii velut igneo splendore perfundunt, alii vero obscura nube obtenebrantur, quia dum credentes ad mysterium corporis et sanguinis Filii mei accedere satagunt, tunc ii qui illud devota mente et pura fide in bonis operibus fulgentes percipiunt, dono Spiritus sancti tam ad salutem corporis quam animae suae illustrantur, et illi qui illud contrario corde et vacillante animo in perversis actibus torpentes sumunt, obscuritatem praesumptivae infelicitatis ad detrimentum sui, et exterius et interius sibi ipsis inducunt, quoniam huic sanctitati illoti temere se conjungere praesumpserunt. Nam homo qui tam rebellis et contumax est

quod non timet se polluere, aut simplici fornicatione in visceribus proprii corporis sui tactu et delectatione, aut se contaminare duplici fornicatione educens semen suum cum viro aut cum muliere, aut se discerpere ira, odio et invidia cum caeteris hominibus, aut se cruentare homicidio in sibi occursantibus, et ita illotus et incorrectus temere praesumit accedere ad corpus et sanguinem Filii mei sine purgatione confessionis, et sine poenitentia correctionis, ille scienter et intelligenter judicialem ignem culpa sua ingreditur. Quomodo? De hac praesumptione et peccato suo ut aurum in fornace examinabitur, ita quod nullus pulvis hujus praesumptionis in eo relinquetur, qua pollutus et incorrectus ad communionem innocentis Agni accessit. Qui enim ita illotus ut dictum est ad sanctificationem corporis et sanguinis Filii mei accesserit, et ita sacramentum illud sumpserit, ad judicium sibi hoc sumit. Quomodo? Sicut Paulus amantissimus meus dicit: *Ita quicunque manducaverit panem vel biberit calicem Domini indigne, reus erit corporis et sanguinis Domini. Probet autem se ipsum homo, et sic de pane illo edat et de calice bibat. Qui enim manducat et bibit indigne judicium sibi manducat et bibit, non dijudicans corpus Domini. Ideo inter vos multi infirmi et imbecilles, et dormiunt multi* **(I Cor. XI)**. Quid hoc? Vere dico vobis: Qui comederit panem vitae, vel qui sumpserit poculum salutis quod sacramentum illius est qui Dominus coeli et terrae est, ita quod hoc indigne tractet sordens scilicet in peccatis, in hoc culpam suam sentiet. Quomodo? Quia corpus et sanguinem Domini sui id est Salvatoris mundi, mordaciter et moribunde accipit, cum pronus ad malum et pollutus immunditia, et oblitus timoris Domini, ita contaminatus palatium salutiferae redemptionis aggreditur. Unde et homicidium ibi facit.

Quomodo? Quoniam in multis vulneribus se ipsum confodit, cum sine detersione et sine lavatione poenitentiae crimina sua celans, sacramentum hoc temere tractat. Quapropter et ego illi dico: O miserrime et amarissime, quomodo audebas in lacum tantae miseriae Dominum tuum mittere, quem semper desiderant coelestes cives inspicere. Unde amara poenitentia in corpore et in anima tua examinaberis: ita ut si reatum tuum non correxeris, post resurrectionem mortuorum correptio ista in te inveniatur.

Et ideo fideli inspectione probet seipsum homo ille qui hic purgator sui esse voluerit, et sic hac devotione considerationis suae de pane illo sanctitatis accipiat, et de poculo illo suavitatis gustet, ut ita ad indeficientem refectionem perveniens esuriem debilitatis animae effugiat. Nam qui hoc sacramentum male tractaverit, et a sorde iniquitatis se non purgans illud indigne sumpserit, judicium ultionis sibi imponit, quia illud impurgatus manducat et bibit; non tamen in hac praesumptione sua laedere aut offuscare mysterium praevalens, sed seipsum condemnans. Et quia in vitiis sordentes ita ad sacramentum hoc accedere praesumitis, ideo sunt in vestro consortio multi infirmi, scilicet illi qui sanctitate ista medicinam animae quaerere nolunt, sed qui sibi ipsis amarissimam infirmitatem in eisdem sacramentis imponunt, quoniam ea sibi ad judicium sumunt. Et etiam multi imbecilles, videlicet illi qui in lege Dei ita debiles sunt, quae nullo modo inspicere volunt, quis ille sit quem tam indigne suscipiunt. Quid hoc? Quia nolunt considerare quomodo Dominum suum timere et venerari debeant, aut quomodo amara poenitentia carnem suam puniant, quam ita in vitiis enutrierunt. Sed quoniam ita negligentes sunt, idcirco etiam

in oblivione hujus negligentiae obdormiunt multi nescientes nec scire volentes quomodo peccata sua deflere debeant, velut homo cum in dormitione somni est, nescit nec intelligit quid vel quomodo in corpore suo sit. Unde tu, homo, cum nec in confessionibus, nec in poenitentia per te purgatus, corpus et sanguinem Filii mei illotus accipis, tunc in tremenda exquisitione de hac praesumptione sordis peccatorum tuorum ita examinaberis, ut et mustum de immunditia illa quam in se habet purgatur, cum eam in fervore suo ab se ejicit.

Idem quoque sacramentum tanta diligentia et sollicitudine a sacerdote et a populo tractandum et custodiendum est: ne a quoquam ita negligatur, ut super terram neglectum projiciatur. Quia si per torporem neglectum super terram ceciderit, contumaciam illam per zelum meum, aut in terra, aut in homine ulciscor, nisi ipse homo poenitentia et amaris verberibus se puniat; quoniam caro et sanguis carnem et sanguinem restituere debet. Quomodo? Caro et sanguis hominis in homine lugebunt; quae caro et sanguis Filii mei negligenter ab homine tractata sunt, sicut et tunc terra contremuit, et ut homines in timore concussi sunt: cum Filius meus in cruce positus spiritum tradidit. Sed si tu, o homo, in instabilitate cordis tui in te ipso dixeris: Quomodo oblatio ista in altari corpus et sanguis Filii mei efficiatur, tunc et ego respondebo tibi: Cur hoc, o homo, interrogas, et quare haec sciscitaris? Num haec a te requiro? Quid scrutaris secreta mea de corpore et sanguine Filii mei? Nec ista a te requirenda sunt, sed tantum in magno timore et veneratione ea suscipiens, diligenter custodi, et amplius de hoc mysterio noli haesitare. Nam me tam temere non debes tentare. Et quid haec ad te? Sed in certissima fide require me. Cum enim totam fidem

tuam inspexero, tunc non quaero a te quid sit corpus et sanguis Filii mei, vel quomodo mysterium hoc in altari consecretur. Et quis quaerit a te, o homo, an in igne ardorem ignis non sentias? Nullus. Sic nec tu in secretis meis temere require me, ne inde laedaris. Quod, si ea cum devotione animi tui quaerere volueris, tunc ea in oratione, et fletu et jejunio diligenter quaerere, sicut et antiqui Patres tui illa certissime quaesierunt, et frequenter eis revelata sunt. Cumque illa hoc modo scrutatus fueris, et inveneris, tunc quod reliquum est, Spiritui sancto relinques. Sed qui ad sacramenta haec accedunt, non per devia sed per rectam viam veniant; ne ab eis projecti, magnum casum animae patiantur. Quomodo? Nam pessimus deceptor, qui sine electione et sine consecratione principalis unctionis cathedram pastoralis officii fallaciter sibi usurpaverit, et nequissimus raptor qui pastorem suum expellens per sibyllos sibi consentientium cathedram ejus violenter invaserit: isti aut per seipsos sua voluntate gravi vindictae subjacebunt, aut per zelum meum gravem sententiam inde sustinebunt; quia in pessima amaritudine ipsi sunt illum imitantes, qui in seipso maximum honorem habere volens, ab omni gloria felicitatis in mortem dejectus est; et quia etiam Baal sequuntur, qui sibi ita illusit, quod se Deum fallaciter nominans, in dissipationem datus est. Et si in hac perversitate mendacii et praesumptionis suae sacros meos dare se simulaverint, tunc illi qui ab eis hoc modo potius inficiuntur quam deliniantur, ita in conspectu meo computantur, veluti ii a populo derisui habentur quos pueri in jocis et in ludis suis sibi jocularias personas constituunt. Sed ut hoc in hominibus vanum est, ita et istud apud me ludibrium est, quod hujusmodi invasores in deceptione sua se facere simulant. Unde, quia aedificatio eorum prava esse probatur,

stare non potest, quoniam casura est. Et ideo si in templo meo quidquam in sacris ordinibus aedificare visi sunt, delendum est; quia justitiam non habens, frivolum esse dignoscitur.

Ergo ab hac temeritate sua resipiscant: ne in poenis consortes illius fiant, qui dum plus quaereret quam deberet, ab altitudine in profunditatis abyssum missus est. Sed et ille laniator, qui unctionem sacerdotalis officii non habens per insaniam mentis suae ita furiose ad altare meum accedit, tanquam illusor sim, aut joculator, hic mensam nomini meo consecratam temere tangens, sacram videlicet oblationem offerre volens, quod sui officii non est, Filium meum duro cruciatu vulnerare non timet. Quomodo? Ut incredulus sua incredulitate Deum invadit, et ut vesanus sua insania in ignem currit: sic iste me Deum nesciens, nec ardentem ignem me sentiens, timorem meum abjicit, nec mansuetudinem meam diligit; sed Filium meum vulnerat, cum non unctis labiis sermonem illum dilaniat, quem ipse Unigenitus meus sponsae suae contulit, cum ei corpus et sanguinem suum in dotem dedit. Unde huic tam temere eum invadenti dicitur: Quis tangit Filium meum tam contumax et non unctus? Sed iste qui hoc modo ad altare meum accedit, quoties Filium meum praedicto secreto sermone invocare praesumit, toties eum vulnerare contendit; non quod eum ita ullo dolore cruciet, sed quia eum tam praesumptuose tangere non timet. Qui, si in hoc contemptu sine poenitentia permanserit, inter illos in poenis stabit, qui Filium meum sine causa vulnerarunt. Quapropter ne haec tormenta sentiat, lamentationem afflictionis sibi assumat, ita tamen ne amodo ad ministerium altaris mei accedere praesumat. Caeteri autem qui sub sacerdote in servitio ecclesiastici officii ministrare contendunt, caveant ne sine

modo justitiae eidem ministerio appropiare praesumant, ne si rectitudinem illam sibi fallaciter usurpaverint, tunc informes et impoliti inventi a constructione ecclesiasticae aedificationis justo judicio ejiciantur. Volo enim ut ministri mei, sine dolo et sine sorde in conspectu meo mundi appareant. Quomodo? Ut recta electione ad altare meum accedant, et tunc etiam ibi sine immunditia mihi assistant. Quomodo? Ne ad saecularem copulationem respiciant, quia spiritualem elegerunt. Quomodo? Quia servitutem meam adierunt. Sed si quis eorum ardenti libidine carnis suae utitur, corpus suum abstinentia et jejunio maceret, atque frigore se et flagellis castiget. Quod si tandem in pollutionem mulieris labitur, tunc contaminationem illam velut ardentem ignem et mortiferum venenum fugiat, atque amara poenitentia vulnera sua detergat; quoniam volo ut mihi in castitate serviatur. Quomodo? Quia et Filius meus castissimus erat, qui et hos omnes ecclesiasticos ordines in se ipso demonstrabat. Quomodo? Videlicet obsequendo, precando et offerendo. Quomodo? Quoniam et circumcisio eum suo obsequio tetigit, et prophetia eum suo clamore demonstravit, ac ipse per se ipsum hominibus praedicavit, et tandem vivum sacrificium in ara crucis se obtulit. Et quia ipse se ipsum in castitate holocaustum dedit, sic et illi castitatem ejus imitentur qui ei ad altare holocaustum offerre conantur; qui tamen non solum castitatem in aliis tenebunt, sed et in se ipsis eam conservabunt. Quomodo? Ut sacerdos a contagione mulieris se custodire debet: sic etiam a seipso se contineat, scilicet cavens ne tactu manuum suarum pollutionem de se educat, ita ne strepitus libidinis in ipso aerumnose tumultuet. Nam crimen Adae hominibus mortem inferens, in ipsis sensus fornicationis excitavit, et ideo carnem suam homines constringant ne casibus mortis turpiter subjaceant.

Quomodo? Quia Filius meus mortem superavit, et ipsis vitam dedit. Qui quoniam in integritate virginalis pudicitiae carnem assumpsit, idcirco etiam casti esse debent, qui ipsi famulari desiderant ut ex divino praecepto scriptum est: *Estote parati in diem tertium, et ne appropinquetis uxoribus vestris* **(Exod. XIX)**. Quid hoc? Qui Deo singulariter servire vultis, estote cum voluntate cordis vestri parati in diem serenitatis illius, ubi sancta et ineffabilis Trinitas veraciter apparens mirabilia sua in magno miraculo demonstrat. Et ideo, si ibi Deo digne appropiare vultis, cavete ne carnali affectu vos conjungatis, carnalibus copulis videlicet, ne sanguinem vestrum sanguini fragilioris aestimationis commisceatis. Quod vos, o sacerdotes et caeteri ministri mei, qui sub spirituali nomine militatis, cavere debetis; quia etiam nec apostoli quos subsecuti estis, se in diversa dividebant, nec vobis tale exemplum relinquebant. Nolo enim ut duae copulae scilicet spiritualis et carnalis studii in sacerdotibus sint; quoniam sacerdos justitiam Dei sibi copulabit, ita ut uxor ejus sit, cum qua caeteros populos enutriet et docebit, ut pater filios suos educare et docere solet. Et quomodo aptum esset ut sacerdos duas copulas in recta mensura exerceret: quae sibi in diversitate contrariae sunt. Quomodo? Una carnalis et alia spiritualis.

Et cum sacerdos pastor et pater illorum hominum sit qui carnale conjugium habent, si tunc ipse aequali modo possideret, quis tunc ipsius sacerdos esse deberet? Nullum alium sacerdotem habere posset qui ipsi praeesset, quam diabolum qui sacerdos illius esse deberet, quoniam et eum venenum sub melle abscondentem imitatus fuisset. Quomodo? Quoniam ut diabolus malum sub bono abscondit,

ita etiam hujusmodi sacerdotes qui turpitudinem suam magis sequuntur quam castitatem diligant, carnalem copulationem sub spirituali conjugio, quasi venenum sub melle celare nituntur. Sed quia Filius meus totus in castitate est: ideo etiam et hi castitatem amare debent, qui corpus et sanguinem ejus in altari tangunt; quemadmodum scriptum est: *Sacerdos, et scortum et vile prostibulum non ducet uxorem, nec eam quae repudiata est a marito, quia consecratus est Deo suo, et panes propositionis offert* **(Lev. XXI)**. Quid hoc? Ille qui ad hoc positus est, ut sacrificium Deo offerat, injustitiam diaboli qui in omni spurcitia totius iniquitatis communis auctor est non diligat, nec etiam sensus suos ita viliter dejiciat, ut cum jugum meum ferre vult, voluntatem carnis suae contra justitiam Dei et contra exempla antiquorum sanctorum turpiter amplectendo sequatur, ne ita immunditiam illam quae repudiata est ab eisdem antiquis Patribus suis (cum eam de flatu antiqui serpentis esse cognoscerent) in contumeliosis actibus perficiat. Has ergo sordes ipse deserens, amator justitiae Dei sit; quoniam in sanctitate consecratus Deo suo est, videlicet a carnalibus concupiscentiis in operibus nascentium filiorum abstractus. Unde ita sobrius et impollutus existens, panem illum qui pro salute hominum in mensa consecrationis ponitur, offerre potest. Quid hoc? Scilicet quia sacrificium illud quod est vita viventium, et refectio animarum, speculumque omnium virtutum, quae per sanctam innocentiam in forma castitatis perspicuae sunt, ab omni sorde mundissimum est. Quapropter et illi qui idem sacrificium oblaturi sunt, sine spurcitia pollutionum esse debent, se etiam continentes ab epulatione et ebrietate, a joco, a risu, atque a levibus et incompositis moribus; sed sint in reverentia illa, ut successoribus antiquorum patrum de quibus plantati sunt

convenit, et in dignitate illa ut honorabiles patronos decet. Et etiam ita vivant ne sint duplices in duabus personis, id est ne simul in saeculari et in spirituali via ambulent, quia difficile est duobus dominis simul famulari, ut etiam Filius meus in Evangelio testatur dicens: *Nemo potest duobus dominis servire* **(Matth. VI)**. Quid hoc? Nullus qui mortalem tunicam indutus est, valet prae teneritudine sensus et corporis sui duobus dominis pariter et aequali obsequio servitium exhibere. Quid hoc? Quia non potest domino rectitudinis et domino injustitiae simul famulari. Quare? Quoniam rectitudo justitiam abjicit, et injustitia rectitudinem impugnat. Sic etiam sacerdos non potest simul et pari devotione habere ancillam et dominam, videlicet carnalem copulam et spirituale consortium; quia haec duo in perfectione simul esse non valent. Quoniam illud quod carnale est, impugnat hoc quod spirituale est, et spirituale deprimit illud quod carnale est. Quod et Paulus amicus meus cognoscens, illud ita esse voluntate mea demonstrat, cum dicit: *Oportet ergo episcopum irreprehensibilem esse, unius uxoris virum* **(I Tim. III)**. Quid hoc? Necesse est ut ille qui caeteris hominibus in officio spiritualis magisterii praeeminet, ita vitam suam constituat, ne scandalum offensionis et reprehensionis in eo inveniatur. Quomodo? Quia sacerdos duas personas habere non debet, ita ut simul maritus carnalis uxoris et vir spiritualis conjugis sit; sed unius uxoris vir, scilicet Ecclesiae in sanctitate erit, quae unica in Filio meo est, quoniam una Ecclesia in ipso surrexit. Sed haec quamvis una sit, tamen plurimos maritos habet; quia cum sacerdotibus Filii mei qui quotidie in officio ipsius sunt nuptias peragit; virgo tamen in integritate sua permanens, quoniam in ipsa fides incorrupta est. Quapropter et idem Paulus vas meum non dixit ut haec

uxor unius mariti esset, quia sacerdotibus illis qui usque ad novissimum diem in eodem Unigenito meo surgunt conjuncta est, usque dum etiam nuptiae illae veniant, quae nunquam ulla mortalitatis instabilitate deficiant; sed et illi qui sub sacerdotibus in servitio altaris mei proxime ministrant, ejusdem uxoris mariti sunt, quemadmodum idem Paulus fidelem doctrinam hominibus per me praebens locutus est, dicens: *Diaconi sint unius uxoris viri, qui filiis suis bene praesint, et suis domibus* **(ibid.)**. Quid hoc? Isti qui sui juvaminis obsequio sacerdotibus assistunt, sint unius uxoris fideli conjunctione mariti. Et quae est uxor illa? Videlicet castissima sponsa quae nulla corruptione laedi potest, ut mulier illa corrumpitur quae virginitatis florem et innocentiam suam perdit quam in initio desponsationis suae habet, cum adhuc cum sponso suo incorrupta manet. Unde et isti desponsatores cum hac uxore justitiae tam fideliter conversentur, ut et iis qui adjutorio eorum in spiritu et aqua regenerati sunt, bona exempla virtutum praebeant, ut et etiam officio suo quod ad munimen ecclesiasticae mansionis pertinet, fideli sollicitudine insudent, quemadmodum saecularis homo filiis suis et domni suae omnem devotionem procurationis suae intendit. Sponsam enim istam ostendit Paulus amicus meus sacerdotibus et caeteris ministris altaris mei, quatenus illam sibi in uxorem eligerent, et carnalem conjugem non appeterent. Nam nec idem Paulus, nec caeteri discipuli filii mei, nec reliqui Patres scilicet eorum sequaces hoc exemplum per semetipsos illis dabant, ut carnalem conjugem acciperent, et illam desererent quam sibi prius in spiritualem uxorem elegerant. Sacerdos enim qui tam contumax in peccato est ut mulierem secundum voluntatem carnis suae illicite accipiat, adulterium perpetrat;

quoniam rectam uxorem suam, id est Ecclesiam quae sibi spirituali officio desponsata erat deserit, et aliam secundum libitum mentis suae impudice ducit. Sed quamvis sibi difficile sit ut in hoc ardore se constringat, tamen propter supernum amorem a concupiscentiis istis se contineat, ut etiam Filius meus in Evangelio hortatur, dicens: *Sunt etiam eunuchi qui de matris utero sic nati sunt, et sunt eunuchi qui facti sunt ab hominibus, et sunt eunuchi qui seipsos castraverunt propter regnum coelorum; qui potest capere capiat* **(Matth. XIX)**. Quid hoc? Quoniam sunt aliqui homines qui de materno utero ita egressi sunt, quod prae frigiditate vel imbecillitate corporis sui conjuges habere non possunt. Unde propter hanc continentiam suam, utilitatem mercedis non accipient, nisi quod solum de opere illius peccati poenas non sustinebunt; quia de peccato quod non perpetraverunt poenas non habebunt. Et sunt alii homines qui per voluntatem aliquorum hominum ita in corpore suo debilitati sunt, quod voluptatem carnis suae in hoc conjugali opere exercere non valent; sed et ipsi ita se continentes gloriam laudis inde non merentur, quoniam quamvis hoc opus incendii perficere non possunt, tamen in voluntate sua multoties ardorem turpitudinis sentiunt. Et sunt alii homines scilicet spiritualem vitam aggredientes qui sibimetipsis hoc subtrahunt, quod facile cum corpore suo perficere possent; quoniam propter gloriam supernae haereditatis carnalem copulam contemnunt, nec eam habere volunt, et ideo maximam laudem cum mercede beatae remunerationis inde habebunt. Quapropter et eos sacerdotes mei, et omnes ad officium altaris mei pertinentes plenissima voluntate sua imitari debent, ut coronam continentiae cum maximo tripudio superni gaudii percipiant. Et ideo quicunque in voluntate cordis sui potest hoc exemplum capere, ita quod

pleno desiderio beatitudinis corpus suum superare valet, et concupiscentias carnales abjicere, ille cum ardentissima devotione capiat coeleste consortium, in constrictione carnis suae carnalem copulam fideliter relinquens.

Qui autem se non valet continere qui in voluntate carnis suae ardeat, hic nec propter personam superbiae, nec propter appetitum divitiarum, sacerdos aut alius minister sacerdotalis gradus fiat ne, si postea in delectatione carnis suae ceciderit, magnum detrimentum sui sentiat. Nam ipsi corpus suum a contagione feminarum continebunt, qui ad ministerium altaris mei accedere solent; nec qualibet occasione matrimonia conjugiorum sibi copulabunt, sed et sua voluntate et servitii mei rectitudine se caste continebunt, alioquin sanctum servitium in altari meo vitare debent. Quod tamen servitium quamvis quibusdam hominibus, qui se prius saeculo subjugaverant, aliquando concessum fuisse reperiatur; tamen in illis apparuisse cernitur qui ante susceptum et non post susceptum servitium meum carnali jugo se supposuerant, ita tamen quod eodem jugo ab eis postmodum absciso, deinde in ipsis Spiritus sanctus praeconia laudis in mirabilibus suis operatus est, cum hoc in primordio surgentis Ecclesiae propter paucitatem sacerdotum in miraculo concessum sit; sed nunc ipsa adulta et bene confortata, ministris ejus multiplicatis, juxta id quod ecclesiastica censura de eadem causa ostendit praecavendum est, secundum hoc exemplum, quoniam ab initio nascentis mundi masculis feminas de proxima stirpe suam ducere ob raritatem hominum concessum est, quod tamen nec ipsis dilatatis prohibendum est. Quia etiam informes et impoliti lapides in fundamentum aedificii poni solent, cum tamen postea pulchri et bene compositi lapides in

muro parietum ejus exquirantur: ita etiam in infantia Ecclesiae sacerdotes secundum quod tunc inveniri poterant, in officium illud positi sunt: sed modo in spirituali populo plenus numerus illorum reperitur qui ad sacerdotalem officium apti sunt ita quod saeculari onere terrenae copulationis occupati non sunt. Quoniam non expedit ut paterfamilias qui praeceptum in saeculari conjugio suscipit, nuntius meus in sacerdotio vocetur. Unde audi similitudinem hanc: Rex quidam multa fortitudine pollens parvum exercitum congregaverat, quem cum diligenter intuitus esset, rudem eum ad exercitium laboris videns, ex eo quemdam cum quibusdam aliis communis plebis tollens quos idoneos ad procurationem prospexit, eidem exercitui praefecit, quia excellens germen hujus nobilitatis nondum maturum erat. Sed cum deinde jam idem exercitus augmentum sui coepisset, et cum jam in eo nobiles adulti fuissent, rex ille quodque jus in illo exercitu bene et ordinate disposuit, ac duces et praesides ex nobilioribus illis ei secundum quamque justitiam praefecit. Quid hoc? Rex coelestis cujus fortitudo super omnes est, in plantatione Ecclesiae modicum agmen credentium coadunaverat. Quod acutissima exquisitione perscrutans infirmum et debile illud adhuc ad sustentandum corporales passiones pro ejus nomine consideravit, et ita Petrum qui unus ex ipso existens prius in terrenis actibus conversatus fuerat, atque post eum aliquos alios qui etiam aliquando succum terrae gustaverant a sorde temporalium rerum emundans, quoniam eos sagaces et fideles, et ad curam animarum, et ad sustentationem corporum in plantatione sua esse praenovit, fidem catholicam amplectentes, in officio districtionis et relaxationis praetulit; quia rutilans aurora in ardore castitatis humana contagia exurens, nondum flores

suae dulcedinis in hominibus late diffuderat. Sed jam multitudine ecclesiastici germinis per circuitus totius mundi late disseminata, et gloria ecclesiastici honoris jam nobiliter confortata, idem rex supernus tam saecularia quam spiritualia dona hominibus benignissima et decentissima dispositione inspiravit, atque sacerdotes et caeteros ministros divinorum officiorum sobrietatem et castitatem suam ecclesiastico juri secundum justitiam Dei honestissime conservantes instituit. Unde, o homo, quia jam inter spirituales homines multi exorti sunt qui contra saeculum et contra diabolum militare laborant et qui in castitate et constrictione corporis sui ad altare meum accedere festinant, volo ut sacerdotes mei sine contagione terrenae copulae in conspectu meo appareant. Nam cum in veteri Testamento sacerdotibus praeceptum sit ut cum ad altare meum accederent se a contagione mulierum continerent, hoc totum in novo Testamento sacerdotibus meis ad plenam perfectionem perductum est, ita ut quod illi veteres quasi una hora in castitate cavebant, hoc isti novi ab initio pueritiae suae usque ad finem senectutis suae compleant. Et cum de veteribus sacrificium in conjunctione mulieris pollutum suscipere nolui, multo magis de novis sacerdotibus Filium meum in castitatis officio tractari volo.

Nec quisquam immaturus et inconsecratus ecclesiam suscipiat, nec etiam plures ecclesias appetere praesumat, ne si in aetate pueritiae aut sine consecratione sacerdotalis officii ecclesiam suscipere praesumpserit, vel unam habens etiam plures sibi subjugare tentaverit, praevaricator justitiae in hoc existens gravissimae districtionis judicio discutiatur, velut ille qui ante legitimum tempus, vel sine legitima desponsatione fornicari non timet, vel legitimam uxorem

habens, se polluere cum aliis in adulterio festinat. Sed et de omni populo qui est in Christiano nomine sacerdotes sapientis ingenii et virilis animi eligendi sunt: ita tamen ut recto ordine, et justa unctione atque voluntario animo ad servitutem meam veniant. Hoc tamen esse non debet ut ii ad officium altaris mei accedant, qui in aliquo membrorum suorum debilitate claudicant; quia nec etiam in regno coelorum ulla macula diversorum vulnerum in animabus hominum apparebit. Et ideo nolo ut altari meo assistant qui aliquo membrorum suorum destituti sunt. Sed quamvis ipsi in corporibus suis debiles sint: tamen pro hac destitutione membrorum suorum a regno coelorum non separabuntur, si tamen sanitatem animarum suarum habeant, ita si in puritate bonorum operum me quaerunt; nolo tamen ut ministerio altaris mei fungantur, sed ut efficaciam bonorum operum humiliter operentur. Sic etiam nec feminae ad idem officium altaris mei debent accedere, quoniam ipsae infirmum et debile habitaculum sunt, ad hoc positae ut filios pariant, et eos parientes diligenter enutriant. Sed femina, non per semetipsam, sed de viro infantem concipit, sicut nec terra per semetipsam, sed per agricolam aratur. Quapropter ut terra semetipsam arare non potest, ita nec femina in officio consecrationis corporis et sanguinis Filii mei sacerdoti comparanda est, quamvis in laude Creatoris sui sonare possit, ut et terra ad irrigationem fructuum pluviam suscipit. Et ut terra omnem fructum profert, ita etiam et in femina omnis fructus boni operis perficitur. Quomodo? Quia summum sacerdotem: sponsum accipere potest. Quomodo? Virgo desponsata Filio meo sponsum eum accipit: quoniam corpus suum carnali viro conclusit, et ideo in sponso meo sacerdotium et omne ministerium altaris mei habet, atque omnes divitias ipsius cum eo possidet. Sed et

vidua ejusdem Filii mei sponsa potest appellari, quae carnalem virum renuens sub alas protectionis ejus fugit. Et ut sponsus sponsam suam valde diligit, sic etiam Filius meus sponsas suas dulcissime amplectitur, quae ad eum amore castitatis sollicite currunt. Sed et nullo modo vir femineo vestitu induatur, nec femina viri habitu utatur, ut hoc modo utraque persona discernatur; scilicet ut vir virilem fortitudinem in se demonstret, et ut femina femineam infirmitatem in se ostendat. Quoniam hoc ab initio humani generis ita in dispositione mea est: nisi aut vir in periculo mortis, aut femina in periculo castitatis sit. Tunc si ad horam illam aut vir secundum feminam, aut femina secundum virum vestitum suum humiliter in timore mortis mutaverint, cum misericordiam meam de hoc facto suo quaesierint eam invenient; quia illud non in temeritate, sed in periculo salutis suae fecerunt. Et quoniam femina virili habitu vestiri non debet: ideo etiam ad officium altaris mei non accedet; quia virilem personam nec in capillis nec in vestitu suo demonstrabit.

Qui autem ad altare meum accedunt, in castitate in conspectu meo appareant. Et non solum isti: sed et caeteri qui sacramentum corporis et sanguinis Filii mei percipere desiderant, ne se ip os in casum ruinae mittant. Sed multi tam inter spirituales quam inter saeculares inveniuntur qui se non solum fornicatione mulierum polluunt, sed etiam in contrarietate fornicationis se contaminantes, gravissimum onus districti judicii sibi imponunt. Quomodo? Vir qui secundum modum feminae cum alio viro peccaverit, amare contra Deum peccat, et contra conjunctionem illam qua Deus masculum et femi am conjuxit. Unde etiam ambo coram Deo

polluti, nigri, atque luxuriosi; horribiles ac molesti Deo et hominibus, et rei mortis apparent; quia contra Creatorem suum, creaturam quae in ipsis est destituunt. Quomodo? Deus virum et feminam conjunxit, scilicet hoc quod forte et infirmum erat simul copulavit, ut alterum ab altero sustentaretur. Sed isti contrarium adulteri, cum virilem fortitudinem suam in mollitiem contrarietatis transferunt, rectam institutionem maris et feminae abjicientes, Satanam in perversitate sua turpissime subsequuntur, qui illum qui individuus est scindere et dividere in superbia sua volunt. Nam ipsi alienum et contrarium adulterium in perversis artibus suis in semetipsis constituunt, et ideo in conspectu meo polluti et contumeliosi apparent. Qui autem eodem modo in hanc contraria fornicatione peccaverit cum muliere, voracissimus lupus in ista perversitate sua est. Quomodo? Nam ut homo ille contrarius et molestus esset hominibus, qui pulcherrimas et mundissimas epulas habens eas abjiceret, et stercus quod in egestione hominis egreditur comederet: ita etiam et isti indigni et immundi coram me sunt; quoniam rectam institutionem conjunctionis in muliere deserunt, et alienam praevaricationem in ea quaerunt. Sed et femina quae has diabolicas artes rapit quod se virili officio cum altera femina conjugari simulat, vilissima in conspectu meo apparet, simul et illa quae se huic in tam contumelioso facinore subjicit. Quia cum verecundiam ad passionem suam habere deberent, alienum jus sibi impudice usurpaverunt. Et quoniam in extraneum modum se transmutaverunt, idcirco transpositae et contemptibiles mihi sunt. Illi quoque mares qui cum tactu praeputii sui semen suum educunt, magnum casum animae suae imponunt; quia in hac inquietudine se omnino concutiunt, et ideo velut immunda animalia quae catulos suos

devorant, coram me apparent. Quoniam semen suum perverse excutientes, illud ad contumeliosam pollutionem deducunt. Quos et feminae impudico tactu imitantes, cum in incentivo ardere ardentis libidinis in constrictione corporis sui semetipsas fatigant, valde culpabiles exinde sunt, quia cum in castitate se continere deberent, se in immunditia polluunt. Unde tam feminae quam viri qui proprio tactu corporis sui semen suum de se excutiunt, in hac sorde sua ulceribus et vulneribus semetipsos in animabus suis inficiunt, cum propter amorem meum in officio castitatis se constringere noluerunt. Quid hoc? Quia cum homo stimulum carnis suae se pungere senserit: in cavernam continentiae currat, et scutum castitatis apprehendat, atque ita se ab immunditia defendat. Quomodo? Zizania de tritico ejiciat, id est strepitum libidinis a suavitate castitatis separet. Unde quisquis gustum libidinis sic a se projecerit: valde dulcis et amabilis mihi est. Sed vos, o homines, castitatem abjicitis et libidinem amatis, cum etiam non solum fornicatores hominum, sed etiam fornicatores pecorum estis ita quod semen vestrum non in illud quod vivit, sed in illud quod mortuum est mittitis, et quod consortem vestri deseritis, et illud quod vobis in servitute subjectum est appetitis. Quapropter clamant super vos elementa dicentia: Heu! heu! nostri dominatores miscent se nobis in commistione seminis sui. Et ita de indignatione mea in operibus vestris tristitiam se habere demonstrant. Cur ergo intelligibilem intellectum vestrum in pecualem stultitiam vertitis, cum scitis vos homines esse? Nunquid creavi vos ad juncturam pecorum? Nequaquam. Et quoniam illis vos conjungitis, idcirco amarissima consortia nefandorum criminum cadent super vos, quia institutionem meam in junctura maris et feminae contomnitis. Nam quisquis in

actibus suis se ita transmutat, quod hoc facit quod facere concupiscit, videlicet quod se ita destituit, quod semen suum cum pecore effundit, hic maximam ruinam sibi inducit, ut etiam Satanas semetipsum per adversitatem suam dejecit cum similis Deo e se voluit. Quapropter vos omnes qui perverso usu in diversis hujusmodi pollutionibus vos contaminatis: concupiscentiae vestrae resistite, et corpora vestra castigantes amarissimam et veram poenitentiam cum planctu magno et jejunio ac maceratione carnis vestrae atque cum diris verberibus facite, ne in cumulum crudelissimi reatus vos impoenitentes mittatis.

Non solum autem volo ut homines a vigilanti immunditia se emundent, sed ut etiam a pollutione illa quae ipsis dormientibus occurrerit se digne purgent. Nam si dormienti homini commotio seminis in somnis subrepserit; nolo ut ita in ardenti calore illo in sacramento officii altaris mei accedat, quousque ardor ille in eo sedetur, ut scriptum est: *Si fuerit inter vos homo qui nocturno pollutus sit somno, egredietur extra castra; et non revertetur priusquam ad vesperam lavetur aqua, et post solis occasum regredietur in castra* **(Deut. XXIII)**. Quid hoc? Si est inter vos qui servitio meo insudatis homo qui per noctem polluitur in somno dormitionis suae, separet se de congregatione sanctitatis illius quae ad altare meum pertinet, ita ut se mysterio illi conjungere non praesumat, antequam, abeunte noxio calore, illo emundetur lavacro poenitentiae in confessione et compunctione cordis de incendio libidinis suae. Et tunc, poenitentia illa quae cor ipsius ita illustraverat peracta, redeat in amore castitatis ad illos qui se fideliter ab immunditia pollutionis defendunt, et sacramentum illud quod totum in

sanctitate est digne et honorifice adeat. Sed homo ille qui tam dormiendo quam vigilando fortiter in libidine ardet, caveat ne ardori suo incendium subministret. Quomodo? Scilicet escis illis quae sibi succum libidinis offerunt, se non inflammet, sed a carnibus illis quae sine tegmine nudae de matribus suis, id est de pecoribus, egressae sunt humiliter abstineat; quia in ipsis fervor ardoris est, qui tantus non est in carne volucrum quae sine tegmine non egreditur, sed cum tegmine teste fracto ovo nascitur. Unde etiam minus incendium in ipsa est. Sed et ab immoderato vino se abstineat, ne in superfluitate potato, venae ipsius noxio sanguine repletae, in ardore incendii turpiter incalescant. Si quis autem in superfluitate causarum istarum laborat, sibimetipsi resistere per se non valens, devotissima intentione me quaerat, ac vulnera cordis sui humillima detectione mihi demonstret. Quomodo? Videlicet humili confessione coram sacerdote ea mihi aperiat. Et cur hoc? Quia vera confessio secunda resurrectio est. Quomodo? In casu veteris Adae humanum genus occisum est, quod novus Adam in morte sua excitavit. Quapropter et in morte ejusdem novi Adae resurrectio animarum exorta est, ita quod homo peccata sua confiteri debet, quod vetus Adam non fecit, cum praevaricationem suam magis obtexit, quam eam confessus sit. Quomodo? Quia eam non est confessus poenitendo, sed eam obtexit feminam accusando; unde et confessio posita est, ut postquam homines ceciderint, de casu suo per eam erigantur. Et ideo quicunque pura confessione sacerdoti in amore meo, peccata sua confessus fuerit: de morte ad vitam resurgit, ut etiam illa de morte erepta est quae in convivio coram filio meo cum lacrymabili poenitentia de sordibus suis se purgavit. Quod remedium purgationis et in antiquis patribus diu praefiguratum est. Quomodo? Nam ante legem

gratiae, patriarchae et prophetae consolatio hominum erant, et sub lege pontifices et sacerdotes eruditio ipsorum fuerunt, cum deinde apostoli venientes veram justitiam in Filio meo attulerunt ita quod multi homines ad eos currentes, adjutoriam eorum devote imploraverunt. Et ita ab Adam usque ad apostolatum apostolorum, semper ii erant qui per supernam inspirationem, consolatione et instructione sua miseriis hominum subveniebant. Sed et ut apostoli hominibus sua praedicatione et multis miraculis ostendebant, homo qui diabolica suasione in mortem cadens per se nunquam erigi potuit, per Filium meum a morte ereptus est. Quomodo? Quoniam cum in mundo esset multos labores in corpore suo perferens, denique pro redemptione mundi in crucem positus est. Istud fideles homines pro salute sua cum sacerdotibus suis imitari debent. Quomodo? Adjutorium Filii mei quaerent: quia cum post baptisma vetus crimen Adae revocaverint, de casu suo per semetipsos surgere non valent. Et ideo velut a patriarchis et prophetis consilium quaerent, et ab apostolis auxilium accipient: ubi peccata sua, denudatis vulneribus suis, in vera et pura manifestatione fideliter demonstrabunt. Quomodo? Peccata sua sacerdoti qui minister Filii mei est, devotissimo corde et ore confitebuntur. Et tunc sacerdos ille remedium eis in poenitentia ipsorum conferens, ita peccata eorum in morte Unigeniti mei sepeliet. Sed illi deinde hoc modo ad vitam resurgentes, resurrectionem etiam filii mei glorificabunt.

Qui autem vulnera peccatorum suorum denudare recusat, sed tacens per semetipsum sine sublevatione alterius ea curare tentat, secundum quod tunc cor suum velle probat, seipsum decipit, quia sibimetipsi sacerdos vult esse. Quapropter et sine

adjutorio alterius surgere non valet; quoniam nec homo per semetipsum in salvatione erectus est, sed per Filium meum salvatus est. Unde qui salvari desiderat, nec in fine vitae suae peccata sua confiteri desperet. Quod si quis in hora mortis suae positus remedia vulnerum peccatorum suorum quaerit, nec tamen sacerdotem cui peccata sua confiteatur habere possit, tunc alii homini quem eodem tempore opportunum habet ea manifestet. Vel si tam repente nullum hominem habere potest, ea mihi coram elementis cum quibus etiam illa perpetravit, ex intimo affectu cordis sui aperiat, et ego devotionem cordis ejus videns, poenitentiam ejus non abjicio. Quapropter nemo de ponderibus iniquitatis suae desperet, quoniam si de misericordia mea desperaverit, ad vitam non resurget. Qui autem cum desperatione certaverit, et tandem eam ad nihilum deduxerit, hic se liberavit, quia fortis existens viriliter vicit. Sed qui remedium salutis suae per tumorem mentis suae non quaerit, huic succurrendum non est; quoniam, dum me invenire posset, me quaerere recusavit. Ergo dum homo tempus habet: seipsum non negligat, sed refugium purae confessionis quaerat, ut etiam Filius meus praecepit in Evangelio, dicens: *Vade et ostende te sacerdoti, et offer munus tuum quod praecepit Moses in testimonium illis* **(Matth. VIII)**. Quid hoc? Tu qui in peccatis sordes cum te ab illis emundari desideras, vade bona intentione, et ostende illa pura confessione sacerdoti qui minister meus est, et offer devoto corde munus verae poenitentiae, quod ex voluntate Dei praesignavit ille, qui de multis inundationibus terrenae iniquitatis per divinam potentiam ablutus est, ut testificentur illi qui te prius in malis actibus viderant sorduisse, quod nunc in amaritudine poenitentiae ab eis velut in camino examinationis purgatus sis. Quapropter, o homo, si peccator

facta sua in absconso cordis sui occultaret: quis tunc poenitentiae illius contra accusatorem testis existeret? Nullus. Unde homo peccata sua manifestet, quatenus poenitentiae suae testem habeat. Sed qui poenitentiam peccatorum suorum perficere desiderat, eleemosynam sibi in adjutorium assumat. Quomodo? Quia cum corpus hominis per imbecillitatem suam in labore poenitentiae defecerit, eleemosyna illi in adjutorium accurrat. Et quoniam difficile est homini ut aspere et secundum quod justum est poeniteat: ideo matrem sibi eleemosynam assumat, quatenus cum ea id perficiat quod corpori suo laboriosum est. Nam quemadmodum mater necessitati filii sui subvenire non cessat, quamvis ille jam educatus esse videatur: ita etiam eleemosyna teneritudini corporis in poenitentia hominis succurrit, quamvis idem homo in maceratione corporis sui poenitendo fortis appareat. Attamen mala opera quae homo in corpore suo per concupiscentiam carnis suae perpetravit, illa etiam in seipso corporaliter puniat, ut opus illud quod carni suae charum et dulce fuerat: per amaritudinem poenitentiae fideliter ab eo abstergatur; quoniam amaritudo poenitentiae, mortifera vulnera peccatorum cum adjutrice eleemosyna in hominibus sanare debet. Quomodo? Quia cum homo in castigatione se constringit, se quoque per eleemosynam dilatet. Quomodo? Quoniam eleemosyna misericordiam meam designat. Quomodo? Cum fidelis homo pauperibus cum substantia sua propter amorem meum subvenit, praecepta mea custodit, quia indigentibus misericordiam suam propter honorem nominis mei impendit, sicut et ego in puritate cordis sui me quaerentibus gratiam meam non subtraho. Qui autem hoc modo refectione eleemosynarum pauperibus motu misericordiae succurrit: valde mihi amabilis est, quoniam

viscera misericordiae habet hoc implens quod scriptum est: *Pone thesaurum tuum in praeceptis Altissimi: et proderit tibi eleemosyna magis quam aurum* **(Eccli. XXIX)**. Quid hoc? Justa et recta consideratione tolle de materia pecuniae tuae quae in sinu tuo et in amplexione cordis tui est, dividens eam secundum praecepta illius qui super omnes est, quia Deus mandavit ut a malo declines et bonum facias. Et ideo in praecordiis tuis per bonam voluntatem tuam hoc modo abundare debes, ne de perditis ovibus sis, sed sanctifica teipsum ante Deum, in refectione deficientibus de tua substantia tribuens; quoniam et tunc Deus misericordiam suam in tuis miseriis super te non continebit. Quod si hoc feceris, tunc majorem utilitatem tibi affert compassio illa quam super illum habes qui nullum thesaurum possidet, quam si super magnum montem ascendens multam pecuniam auri in superbia tua possideres. Quomodo? Melius enim est tibi ut modicum pusillis in humilitate des, quam regnum mundi cum magna voluptate possideas; quia tunc misericordia in remuneratione Dei ob pondus superbiae tuae tibi deesset, quoniam ibi viscera compassionis super pauperem non haberes. Unde et elementa lacus voluptatum hominum sunt, et mores eorum ostendunt. Quomodo? Quia vindictam Dei illis peccantibus superinducunt. Et ideo, o homo, inanitatem naufragantis avaritiae desere; quia justissima haereditas tua in aeterna vita est, et malum relinquens, bonum fac, ut malevolentiam duritiae dimittas. Et ut misericordiam consequaris, de tua substantia indigengentibus da, in hoc imitatus Deum qui misericors est.

Quapropter etiam, o homo, nullus mendax huic contradicere potest quin vos qui pauperibus ita subvenitis, voluntatem

meam in hoc compleatis. Quomodo? Sicut ego vobis gratiam meam impendo, ita et vos pauperibus eleemosynam vestram tribuere debetis. Sed qui eleemosynam accipiunt, eam non in vanum nec secundum avaritiam sumant. Quid hoc? Quoniam multi sunt qui ignaviam amantes, corporaliter laborare nolunt ut seipsos pascere valeant, nec bona opera spiritualiter facere student ut animabus suis subveniant; sed ut pecora sunt, intellectum justitiae nec in anima nec in corpore suo habentes. Unde etiam indigni ante oculos meos apparent, si hoc modo sine correctione et sine poenitentia in tepore hujus pravitatis perseveraverint. Sed et multi sunt qui corporaliter necessitatem patientes, eleemosynam cum humilitate in timore percipiunt, atque pro illis orant et laborant qui eis misericordiam suam impendunt, prava etiam opera immundissimae sordis devitantes. Inter hos etiam multi inveniuntur quibus idcirco terrenas divitias subtraho, quoniam eis coelestes divitias dare volo. Qui autem paupertatem propter nomen meum libenter sufferunt, valde mihi amabiles sunt; qui vero divitias saeculares propter cupiditatem suam libenter haberent, nec eas habere possunt, hi mercedem hujus laboris perdunt. Sed qui ob hoc divitias quaerit ut voluntatem meam et non cupiditatem suam in eis compleat, hic pro bona voluntate sua mercedem honoris apud me reportabit. Ita etiam et ille qui potestatem honoris propter jactantiam superbiae suae et non ad gloriam nominis mei appetit: hic mihi velut putridum cadaver est; qui autem idcirco eam quaerit, ut non superbiam suam sed honorem meum inde defendat, gloriosus in regno meo ob idipsum apparebit. Quapropter et sacerdotes officii spiritualis regiminis magisterium suum non propter se, sed propter me subire debent, ut populo meo tanto securius et devotius praeesse

valeant. Quomodo? Quia populum meum docere, admonere, hortari et coercere debent, ut legem Dei digne et laudabiliter custodiant. Et hoc pastores semper ruminabunt: dum populum exhortando movent, ne sine confessione et sine poenitentia in peccatis suis perseverent, sed ut mala opera conculcent et bona perficiant. Quod si populus sacerdotes suos in admonitione ista non obaudierit: tunc populus reatum suum sentiet, et sacerdotes de casu negligentiae hujus se eripuerunt; si vero sacerdotes auctoritatem magisterii sui populo non ostendunt, tunc sacerdotes non vocantur sed lupi rapaces dicuntur, quoniam officium suum in rapina habent: sicut et lupus ovem crudeliter diripit, ita quod magis voluntatem suam sequuntur quam custodiam ovium suarum amant. Et quia perverse vivunt, idcirco veram doctrinam populo seminare timent, ita iniquitati ut alicui domino suo consentientes, quod carnales concupiscentiae sunt, et ostium cordis sui aequitati velut alicui domestico suo claudentes, quod justitia Dei est. Unde, o vos pastores, ululate et plangite crimina vestra quae in iniquitate vestra diram vocem emittunt, ita quod et elementa clamorem eorum suscipiunt, et cum eis coram me reboant. Quomodo enim in officio vestro audetis Dominum vestrum tangere in sanguineis manibus et in contraria spurcitia, et in adulterina iniquitate? Vere vos in immunditia vestra fundum terrae commovetis. Quomodo? Videlicet cum in tantis criminibus sordentes Deum vestrum tangere non timetis, terram in magno dolore opprimo, ita carnem et sanguinem Filii mei ulciscens; quoniam non solum terram in hoc horrore crudeliter commovetis, sed etiam coelum in immunditia vestra pessime contaminatis Quomodo? Cum in fetore immunditiae vestrae Dominum Deum vestrum tangitis, sicut porcus in stercore margaritas contaminat: tunc coeli

iniquitatem vestram suscipientes, ultionem judicii mei in voluntate mea super terram emittunt. Nam cum vera justitia et cum divina lege populum meum praecedere deberetis in bonis operibus ei lucentes, ita ut idem populus meus gradiens post vos pedem suum in nulla offensione contereret; sed vos aliquando majore iniquitate populum meum contaminatis quam vel ipse se contaminet in quo malum et pessimum exemplum in vobis habet. Vos enim tam lucida gemma esse deberetis, ut credentes in lumine vestro, incedentes viam rectitudinis agnoscere possent; sed vos eis exemplum mortis praebetis, ita ut iniquitate vestra modum invenire non valeant. Et quomodo pastores eorum esse potestis, cum eos ita seducitis? Quomodo ergo pro eis respondebitis: qui nec pro vobis responsum dare potestis? Unde plorate et ululate antequam tempus mortis vos subtrahat. Et quare non consideratis honorem vestrum: qui prae caeteris hominibus vobis datus est? Quid hoc? Quoniam in Filio meo prae caeteris claves coeli accepistis, quae judicio recti sensus et justi judicii in scientia Scripturarum sunt: quando recte consideratis quid sit quid ligare debeatis. Quid hoc? Cum homines se mihi in lege mea pertinaciter opponunt: timorem judicii mei eis incutere debetis. Et si tunc culpam suam non correxerint, ligaturam vestram super eos extendite. Quomodo? Quia rebelles sunt: ideo apertis vocibus in verbis meis eos ligabitis, et eis ligaturam illam indicabitis; quoniam et pro contumacia sua coram me ligati sunt: ut Filius meus primo pastori Ecclesiae ostendit dicens: *Tibi dabo claves regni caelorum. Et quodcunque ligaveris super terram, erit ligatum et in coelis; et quodcunque solveris super terram, erit solutum et in coelis* **(Matth. XVI)**. Quid hoc? Ego qui potestatem coeli et terrae habeo, tibi qui me devote imitatus es per gratiam meam

dabo judicia illa quae dignitatem regni coelorum tangunt, ita ut nefas sit hoc, quod justo judicio ligaveris super terram, secundum quod homines super terram peccare videris; quia postquam hominis animam de corpore suo abstraxero, tunc judicium tuum super eam non extendes, quoniam judicium illud meum est: in nequitia sua vincta sit, et in coelestibus, scilicet a coelo, separata et projecta, quia in superna mansione nulla iniquitas libertatem aut locum habere permittitur. Sed et vinculum hoc quod ita prius in rebellione constrinxisti, cum deinde in poenitentia delinquentium denotaveris, super terram erit solutum et in supernis secretis. Et tunc post mortem hominis, pro anima ejus orabis; sed tunc eam a nexibus ligaturae suae absolvere poteris, quia gemitus devoti cordis Deus non abjicit.

Vos autem, o sacerdotes, qui hoc modo per Filium meum potestatem hanc percepistis: neminem absque culpabili causa propter rabiem cordis vestri in verbis meis ligabitis; sed acutissime vobis considerandum est, quem ita constringere debeatis. Nam qui nec propter pudorem hominum, nec propter timorem meum, nec precibus nec praeceptis vestris cohiberi poterit quin in iniquitate sua perseverare velit, hunc ecclesiastica censura in verbis meis ab Ecclesia mea submovebitis. Sed innocentem non ligabitis; quoniam si illum constrinxeritis vosmetipsos in nodum diri reatus immittitis. Quod si tamen ille hoc modo inconvenienter constrictus fuerit quamvis innocens sit; tamen humillima subjectionis obedientia propter honorem nominis mei solutionem quaerere debet, ne si spretor exstiterit, reatum superbiae sibi contrahat. Sed ligatura ista talis sit. Homo qui nec mihi, nec praeceptis majorum suorum in perversitatibus suis obedire voluerit, hic

in verbo meo a coelestibus separandus est, velut Adam mihi inobediens existens in praecepto meo de paradiso ejectus est, nec in consortium fidelium recipietur, nisi in poenitentia obedientiae; sicut etiam genus humanum in martyrio obedientis Filii mei, ad coelestem patriam revocatum est. Qui vero ita rebellis est quod in humilitatis officio reverti non vult, tunc, si ita in contumacia sua perduraverit, consortium illorum habebit qui lapideum cor abjicere recusantes sed in infidelitate sua permanentes, gloriam ecclesiasticae beatitudinis habere recusaverunt. Nam qui ita obduratus est quod de nequitia sua nullam misericordiam quaerere curat, hic antiquum serpentem imitatur qui misericordiam sprevit et qui primum hominem in paradiso decipiens in seipso ita dicebat. Quamvis ego de coelis projectus sum cum contra exercitum Altissimi cum angelis meis praeliatus resistere non valuerim, quoniam ab eo victus sum; tamen nunc in terra hominem inveni, in quo iram meam exercens me fortiter vindicabo. In terra enim in homine complebo, quod in coelis facere volui, scilicet ut Altissimo similis essem. Et si Deus justus est, potestas ista mihi non auferetur, quia homo mihi consentiet et Deo non obediet. Haec diabolus in seipso loquens: omnes artes suas contra hominem instruxit ut ille a Deo recederet, qui et diabolum secutus est; unde et cum sibi tam fortiter alligavit, quod homo illum pro Deo coluit, et Deum creatorem suum abnegavit.

Sed cum homo in tanta tenebrositate infidelitatis jaceret, nec se erigere valeret: ad salvationem ejus misi Filium meum miro modo de virgine incarnatum, verum Deum et verum hominem existentem. Quid hoc? Quia de me Patre secundum divinitatem veraciter exivit, et quoniam de Virgine matre secundum humanitatem veraciter carnem assumpsit. Quid

hoc? O homo mollis et tener in tuo corpore es; sed durus et inflexibilis in tua incredulitate manes; nam lapis poliri ad aedificium potest, tu autem molliri ad fidem non vis. Attende tamen. Sicut homo in arca sua pulcherrimam gemmam habens, eam metallo imponit ut hominibus appareat, sic et ego in corde meo Filium meum habens eum de Virgine incarnari volui ut ipse credentibus salutem vitae conferret. Quod si ei carnalem patrem dedissem, quis tunc esset? Videlicet non filius sed servus meus; sed hoc esse non debuit. Ipse autem de Virgine natus, comedit, bibit, et dormiens requievit, atque alias corporales miserias sustinuit; sed tamen gustum peccati in carne sua non sensit; quia non in mendacio sed in veritate carnem assumpsit. Quid hoc? Quoniam caeteri homines in praevaricatione Adae et Evae per gustum delectationis nascuntur, quod in mendacio et non in veritate est. Non sic Filius meus ortus est: sed in sanctitate de castissima Virgine ad redemptionem hominum natus est. Nam similis similem de vinculo suo solvere non valeret, nisi major veniret qui eum eripere posset. Quid hoc? Quoniam homo natus in peccatis, hominem peccatorem de perditione mortis liberare non valuit; quapropter Filius meus sine peccato venit: quia hominem devicta morte misericorditer de morte eripuit. Sed qui vigilantibus oculis videt, et attentis auribus audit, hic mysticis verbis meis osculum amplexionis praebeat, quae de me vivente emanant.

VISIO SEPTIMA.

SUMMARIUM.---*Quod Deus omnia juste dispensans et in justitia diversa dona Spiritus sancti declarans, fideles homines in bonis operibus confortat ut a diabolo superari non possint. De multitudine fidelium et de divina lege coram ipsis extensa. Quod deceptiones diaboli hominibus in via hujus mundi patent. Quod diabolus divitias et delicias hominibus aperte et fraudulenter offert; quas qui concupiscit, emit. Quod diabolicam persuasionem viriliter ei resistentes abjiciunt, quidam tepide viventes ei consentiunt. Verba Ezechielis de eadem re. Quod diabolus omni nequitia plenus, veneno multiformis artis suae, quinque sensus hominum decipere laborat. Quod superbia diaboli in incarnatione Filii Dei dejecta est. De oculis et auribus et naribus serpentis quid significent. De manibus et pedibus et cauda ejus quid significent. Quod potestas omnipotentis Dei fortitudinem diaboli ita contrivit quae nequitiam suam secundum voluntatem suam exercere non potest. Quod diabolus in quatuor partibus mundi incendium iniquae persuasionis in omne genus diversorum hominem emittit. Verba David de eodem. Qualiter diabolus in igneis persuasionibus diversa genera hominum spiritualium et saecularium multimodis tentationibus aggreditur. De tribus aciebus eorum. De tentatione saecularium. De sex modis tentationum spiritualium hominum. De non baptizatis. De sagittis oris ejus et de fumo pectoris et de humore lumborum quid significent. De turbine umbilici et de immunditia ranarum ventris ejus quid significent. Quod diabolus stultos homines per iniquam incredulitatem exagitat, verum esse putante quod ipse eis fallaciter demonstrat. Quod haeretici vitandi et ab Ecclesia abjiciendi sunt qui diabolum pro Deo colunt et sunt viscera diaboli et praecurrens germen filii perditionis. Quod*

auditorium Dei contemnentes gratia Dei deserit, quaerentibus autem misericorditer subvenit. Verba Salomonis de eodem. Quod veri cultores Dei qui toto adnisu terrena conculcant, antiquum serpentem forti contritione dejiciunt.

Deinde vidi ardentem lucem tantae magnitudinis quantae mons aliquis magnus et altus est, in summitate sua velut in multas linguas divisam. Et coram luce illa quaedam multitudo albatorum hominum stabat, ante quos velut quoddam velum tanquam crystallus perlucidum a pectore usque ad pedes eorum extensum apparebat. Sed et ante multitudinem illam quasi in quadam via velut quidam vermis mirae magnitudinis et longitudinis supinus jacebat: qui tanti horroris et furiae videbatur: ultra quam etiam homo effari potest. Ad cujus sinistram quasi forum erat, ubi divitiae hominum atque deliciae saeculares et mercatus diversarum rerum apparuerunt; ubi etiam quidam homines multa celeritate currentes, nullum mercatum exercebant, quidam autem lente euntes et venditioni et emptioni ibi insistebant. Vermis autem ille niger hirsutus, ulcerosus et pustulis plenus erat, quinque varietates a capite per ventrem suum usque ad pedes in modum zonarum descendentes in se gerens, quarum una viridis, alia alba, alia rubea, quaedam crocea et quaedam nigra apparebat, plenae omnes veneno mortifero. Sed caput ejus ita contritum fuit, quod et sinistra maxilla ipsius jam dissolvi videbatur. Oculi vero ejus extrinsecus sanguinei et intrinsecus ignei, aures autem rotundae et hispidae, nares vero et os secundum nares et os viperae; sed manus secundum manus hominis, pedes autem ut pedes viperae, et cauda brevis et horribilis apparebat. Et collo ejus catena imposita fuerat quae et manus et pedes ipsius alligaverat, ita quod et illa catena in

lapidem abyssi fortissime firmata, illum tam valide constrinxerat ut se nec hac nec illac secundum nequitiam voluntatis suae movere posset. Ex ore autem ejus multae flammae exeuntes in quatuor partes se diviserunt, quarum pars una usque ad nubes ascendebat, et alia inter saeculares homines, alia autem inter spirituales se extendebat, alia vero usque ad abyssum descendebat. Sed flamma illa quae nubes appetebat contra homines illos praeliabatur qui ad coelos ascendere volebant. Quorum tres acies videbantur; nam acies una prope nubes, et una in medietate illa quae inter nubes et terram est, et una juxta terram pergebat: omnes repetitis vocibus pergamus ad coelos vociferantes; sed a flamma illa hac et illac projecti, quidam non cadebant, alii autem pedibus suis se vix sustentabant, alii vero ad terram cadentes sed iterum surgentes ad coelos tendebant; flamma autem illa quae se inter saeculares homines diffudit, quosdam ex eis comburens et in teterrimam nigredinem vertit, quosdam autem suo acumine ita transfixit, ut eos quocunque voluit inflexerit. De qua tamen quidam se eripientes et ad illos qui coelos petebant pergentes: O vos fideles! praestate nobis adjutorium, resumpto clamore vociferabantur; quidam autem ita transfixi permanserunt. Illa vero flamma quae se inter spirituales extendebat: eos sua caligine obtexit; quos etiam in sex modis considerabam; nam alios eadem flamma crudeli incendio laesit: quos autem laedere non potuit illos aut viridi, aut albo, aut rubeo, aut croceo, aut nigro mortifero veneno illo quod a capite vermis usque ad pedes ejus defluebat ardenter afflavit. Sed flamma quae abyssum petebat, diversas poenas illorum in se continebat, qui per fontem baptismatis non loti, lucem veritatis et fidei ignorantes, Satanam pro Deo coluerant. Et vidi etiam ex ore ejus acutissimas sagittas stridentes, et a

pectore ejus nigrum fumum exhalantem ac a lumbis ipsius ardentem humorem ebulientem, et ab umbilico ejus fervidum turbinem flantem, atque ab extremitate ventris ipsius velut immunditiam ranarum scaturientem; quae omnia magnam inquietudinem hominibus afferebant. Sed et de ipso teterrima nebula cum pessimo fetore egrediens, multos homines sua perversitate infecit. Et ecce magna multitudo hominum in multa claritate fulgentium veniebat quae illum vermem fortiter ubique conculcans acriter eum cruciabat: ita tamen quod ipsa nec a flammis nec a veneno illius laedi poterat. Audivique iterum vocem mihi de coelo dicentem: Deus omnia juste et recte dispensans, fideles populos ad gloriam supernae haereditatis vocat; sed antiquus deceptor in insidiis positus eos impedire tentans, artes nequitiae suae in ipsos excitat, sed tamen ab eis victus, confusionem praesumptionis suae accipit, cum illi coelestem patriam possideant, et ipse infernales horrores subeat. Quapropter vides ardentem lucem tantae magnitudinis quantae mons magnus et altus est, in summitate sua, velut in multas linguas divisam, quae est ardens in fide credentium justitia Dei in fortitudine potentiae suae magnitudinem sanctitatum et altitudinem gloriae demonstrans, atque in eadem gloria sancti Spiritus diversa dona mirabiliter declarans.

Et coram luce illa quaedam multitudo albatorum hominum stans: est in praesentia justitiae Dei turba in fide lucentium hominum per bona opera sua bene et honeste compositorum, ante quos velut quoddam velum tanquam crystallus perlucidum a pectore usque ad pedes eorum extensum apparet; quia in conspectu suo divinam legem fortem et splendidam ab intentione bonarum actionum usque ad

completionem earum semper habent, in quibus ita confortantur, quod astutia et deceptione fallacium persuasionum superari non possunt. Sed quod ante multitudinem illam quasi in quadam via velut quidam vermis mirae magnitudinis et longitudinis supinus jacet, hoc est quod ante notitiam hominum manifeste cognitus in via mundi hujus quae et bonis et malis ad gradiendum proposita est antiquus serpens non ita in forma sua, sed in significatione mysterii, videlicet magnus in malitia, longus in insidiis projectus apparet, sursum hians ut eos qui ad coelestia tendunt per deceptionem suam dejiciat, sed tamen jacens, quoniam per Filium Dei vires ejus protritae sunt, ita quod in eis stare non valet; quamvis tanti horroris et furiae videatur, ultra quod etiam homo effari potest; quia venenosum furorem et malitiosus conatus in multiplicitate diversitatis ejus, aestimatio mortalis hominis explicare non valet. Unde et ad ejus sinistram quasi forum est ubi divitiae hominum atque deliciae saeculares, et mercatus diversarum rerum apparent; quoniam in morte quae illius proditoris sinistra intelligitur forum cernitur, quod nequissima opera ipsius sunt mortis: ita quod ibi in divitiis corruptibilibus superbia et vana gloria et in deliciis transitoriis lascivia et concupiscentia ut in mercatu venditiones ac emptiones multarum varietatum terrenarum cupiditatum fervent: ita ut qui diabolicum terrorem palam exhorruerit, ab his latenter decipiatur, videlicet cum ei multae suasiones vitiorum leviter offeruntur, veluti cum per mercatorem diversa mercimonia hominibus ostenduntur, ut per hoc delectati, tanto ardentius emant quod sibi oblatum viderint; nam diabolus artes suas hominibus fraudulenter offert; sed qui tunc eas concupiscunt, ii eas emunt. Quomodo? Bonam conscientiam suam quasi

vendentes abjiciunt, et mortifera vulnera animarum suarum quasi ementes sibi contrahunt. Sed ibi quidam homines multa celeritate currentes nullum mercatum faciunt, quia ipsi Deum cognoscentes, thesaurum bonae voluntatis, et aromata virtutum portant et sibi ea virilissime comparant: ita quod saeculares voluptates et diabolicas spurcitias velociter in mandatis Dei transeuntes, dulcedinem carnis suae contemnunt. Quidam autem lente euntes et venditioni et emptioni ibi insistunt, quoniam hi tarditatem in bonis operibus habentes, per teporem corporis sui coeleste desiderium velut illud vendentes in semetipsis exstinguunt, et voluptatem carnis suae quasi eam ementes in se enutriunt. Quapropter illi mercedem bonae operationis accipient, et isti poenas iniquitatis suae sustinebunt, quemadmodum Ezechiel ostendit dicens: *Justitia justi super eum erit: et impietas impii erit super eum* **(Ezech. XVIII)**. Quid hoc? Fulgida opera puri hominis illum in sanctitate perfundunt, et quasi mille oculi aspicientes in altum atque in profondum ubique eum circumdant, sursum ferentes eum in magnum honorem et in voluptatis suae mortificationem, prout Spiritus sanctus illi inspiraverit, veluti ala volucrem sursum in aere tollit quocunque illi placuerit. Sed vipereum venenum nequitiae sunt saevissimae viperae, quae conspumat coelum, margaritam luto involvens, et super pulcherrimum omnium speciosorum fremens, eum vero qui illud infideliter subsequitur, de nobilissimo opere digiti Dei, et ab omni honore et a beatitudine supernae visionis abjicit, atque eum exsulem faciens, a vivente fructu et a radice justae arboris abscindit.

Quod autem vides quod vermis ille niger, hirsutus, ulcerosus et pustulis plenus est: hoc indicat quod idem serpens antiquus in nigredine tenebrarum infidelitatis, et in pilis absconsionum deceptionis, atque in ulceribus immunditiarum pollutionis, et in pustulis cavernarum furoris abundat. Quinque etiam varietates a capite per ventrem suum usque ad pedes in modum zonarum descendentes in se habet, quia quinque sensus hominum diversis passionibus vitiorum, a deceptione illa cum se primum implere studuit usque ad consummationem illam cum insania ejus finem accipiet afflare non cessans, sed fallacem rectitudinem simulans, homines ad declivia immundarum artium suarum trahit, quarum una viridis, alia alba, alia rubea, quaedam crocea, quaedam nigra apparet plenae omnes veneno mortifero; quoniam in viriditate saecularem tristitiam, in albedine ineptam irreverentiam, in rubore fallaciae gloriam, in croceo mordacem detractionem atque in nigredine turpem similationem ostendunt, cum plenitudine aliarum perversitatum quae mortem animabus hominum sibi consentientium inferunt. Sed quod caput ejus ita contritum est quod et sinistra maxilla ejus jam dissolvi videtur, hoc est quod superbia illius in incarnatione Filii Dei ita dejecta est quod et adversitas mortis jam evacuata fortitudinem amaritudinis suae exercere non valet. Oculi vero ejus extrinsecus sanguinei et intrinsecus ignei apparent; quia intentio perversitatis ipsius velut extrinsecus sanguineum nefas corporibus hominum incutit, et velut intrinsecus igneum jaculum animabus eorum infert; aures autem ipsius rotundae et hispidae sunt, quoniam hominem quasi in rotunditate pilis artium suarum circumdat ut eum celerrime dejiciat si quid in illo quod suum est deprehenderit; nares vero et os ejus

secundum nares et os viperae apparent, quia indiscretos et fetentes mores hominibus ostendit, per quos in multis vitiis eos transfigens crudeliter occidit. Sed manus ejus secundum manus hominis videntur, quoniam machinationes artium suarum in operibus hominum exercet. Pedes autem ipsius ut pedes viperae sunt, quia itineribus hominum in insidiis suis diabolicas lacerationes inferre non desinit; et cauda ejus brevis et horribilis apparet quae est potestas ipsius parvi sed tamen pessimi temporis in filio perditionis, qui plus apprehendere bacchando cupit quam perficere possit. Et quod collo ejus catena injecta est quae et manus et pedes ipsius alligat, hoc est quod diabolica fortitudo per potestatem omnipotentis Dei ita fracta et contrita est, quod et pessima opera et nequissima itinera illius in quibus homines seducit, in contritione sua compressi sunt: ita quod et illa catena in lapidem abyssi fortissime firmata illum tam valide constringit, quod se nec hac nec illac secundum nequitiam voluntatis suae movere potest; quoniam potestas Dei in stabilissima aeternitate sine defectione manens, diabolum tanta fortitudine in salvatione animarum opprimit, quod ille nec exterioribus nec interioribus instrumentis nequissimi conatus sui, salutem redemptionis a fidelibus animabus removere valebit, quin in locum gaudii quem ipse pertinaciter amisit perveniant.

Quod autem ex ore ejus multae flammae erumpentes in quatuor partes se dividunt, hoc est quod ipse ex rapacissima voracitate sua, pessimum et multiplex malum crudelissimi incendii iniquae persuasionis emittens, in quatuor plagas totius mundi inter homines ut ipsum sequantur varie spargit. Quarum pars una usque ad nubes ascendit, quia illa diabolica afflatio coelum toto desiderio mentis suae petentes suo

acumine retrahit, et alia inter saeculares homines se spargit, quoniam ipsa in terrenis causis conversantes, sua diversitate decipit; alia autem inter spirituales se extendit, quia illos spiritualibus disciplinis insudantes, sua simulatione inficit. Quaedam vero usque ad abyssum descendit, quoniam ipsa infideles sibi consentientes in infernalia tormenta sua seductione mittit; quia ipsi viam falsitatis et deceptionis euntes, viam rectitudinis non tenuerunt, nec vero Deo debitam reverentiam exhibuerunt, quemadmodum David testatur dicens: *Contritio et infelicitas in viis eorum, qui viam pacis non cognoverunt: non est timor Dei ante oculos eorum* **(Psal. XIII)**. Quid hoc? Innocentia et fortissima opera Dei quae in vivo et purissimo fonte militant; illos qui Deum a corde suo cum nequissimis et damnabilibus operibus expellunt ita conterunt, velut magna pluvia rem quampiam dimergit, ita quod amplius non appareat. Et ideo etiam in conspectu Dei non fulminant; quoniam infelicitas cum infelicissima consuetudine est in itineribus eorum quocunque se cum pastu mortis extenderit. Quo modo? Videlicet gustando et comedendo hoc quod malum est; unde et viam illam quae in calore solis ascendit, in operibus suis nesciunt, quia dulcedinem Dei nec in honore nec in amore gustant, ubi timorem ejus quasi timorem alieni abjiciunt, cum ipsum nec videre nec aspicere desiderant. Unde et ut vides flamma illa quae nubes petit contra homines illos praeliatur qui ad coelos ire volunt; quia nequissimum illud incendium cum mentes fidelium hominum sursum tendere senserit, adversus eos suis artibus crudelissime bacchatur, ne ad illa coelestia quae ipsi multis suspiriis quaerunt, perveniant. Quorum tres acies vides, quoniam ipsi veram et ineffabilem Trinitatem (quamvis in suis certaminibus plurimum fatigentur) colere non cessant. Nam

acies una prope nubes pergit; quia isti fortissime contra diabolum pugnantes, mentem suam de terrenis actibus ita sursum ad coelestia tollunt, quemadmodum et nubes super terram fluere solet; et una in medietate illa quae inter nubes et terram est discurrit, quoniam ipsi quadam moderatione se continentes, nec ex tota mente coelestibus, nec ex toto desiderio terrenis insudant, sed in his modum sibi imponentes et interiora quaerunt, nec tamen exteriora respuunt; et una juxta terram pergit, quia isti caduca perfecte non deserentes, caducis aliquantulum adhaerent, ita ut in eis valde laborantes, multas fatigationes passionum in ipsis sentiant, sed tamen superno auxilio victores existant, omnes repetitis vocibus pergamus ad coelos vociferantes; quoniam et isti et illi in multis suspiriis desideriorum suorum, ut tendant ad illa quae in supernis secretis sunt seipsos exhortantes, quamvis artibus antiqui serpentis in hac intentione sua multoties fatigentur. Sed a flamma illa hac et illac projecti; quia a flatu diabolicae tentationis in diversitatem morum agitati, quidam tamen non cadunt, quoniam ipsi fortissimi pugnatores existentes, ab his illusionibus se viriliter defendunt; alii autem gressibus suis se vix sustentant, quia hi in viam rectitudinis itinera sua ponunt, sed in multis laboribus fatigati vix tamen diabolicas artes superantes in mandatis Dei perseverant; alii vero ad terram cadentes, sed iterum surgentes ad coelos tendunt, quoniam ipsi in diversitate vitiorum prolapsi, sed postea per poenitentiam erecti, spem suam cum bonis operibus in Deum ponunt.

Quod autem flamma illa quae se inter saeculares homines diffundit, quosdam ex eis comburens in teterrimam nigredinem vertit, hoc est quod idem incendium nequissimae

deceptionis ad illos qui terrenis causis insistunt tendens, quosdam illorum suae perversitati subjiciens, pessimis vitiis tenebrosae iniquitatis eos inficit: ita quod ipsi claritatem verae fidei despicientes, et seipsos amara morte interficientes in terram cadunt et nefandissima opera in actibus suis perficiunt; quosdam autem suo acumine ita transfigit, quod eos quocunque vult inflectit, quoniam eos sua nequitia ita domat, quod ipsos ad universa vitia pravitatis suae inclinat, videlicet saecularem dulcedinem in amplexione ardentis libidinis eis suggerens: ita quod et diversos mores multiplicium rituum suorum, scilicet in verbis, in capillis, in veste, in incessu et in caeteris his similibus habent. Unde tortuosi efficiuntur, justitiam Dei negligentes, et praevaricatores legis existentes, nec sibimetipsis circumcisionem mentis imponentes; quia superfluitatem in libidine quaerunt, nec ullum tempus legis ut eis a Deo constitutum est servant; sed ut mare a vento in inquietudinem concutitur, ita et ipsi de flatu antiqui draconis in diversa vitia moventur. De qua tamen quidam se eripiunt, ad illos qui coelos petunt pergentes. O vos fideles, praestate nobis adjutorium, resumpto clamore vociferantur; quoniam de turpi et noxia consuetudine se abstrahentes et eos qui mentem suam coelestibus infigunt imitantes, ut suam sollicitudinem impendant, ipsisque juvamen corde et voce desiderant; quidam autem ita transfixi permanent: quia ipsi diversis vitiis irretiti in malis perseverant. Sed quod illa flamma quae se inter spirituales extendit eos sua caligine obtegit, hoc est quod eadem afflatio diabolicae persuasionis incendia sua ad illos qui toto nisu spiritui servire deberent, emittens eos perversitate vitiorum suorum obnubilat, quatenus magis carni quam spiritui inhiant. Quos etiam in sex modis consideras; quoniam antiquus hostis tam quinque exteriores sensus eorum

quam interiorem devotionem cordis ipsorum velut sextum modum pervertere conatur. Nam alios eadem flamma laedit; quia diabolus artes suas eis immittens, carnalibus desideriis et voluptatibus eos afflat, ita quod eos ad libidinem et ad pollutionem multae immunditiae accendit. Quos autem laedere non potest, hos aut viridi aut albo aut rubeo aut croceo aut nigro mortifero veneno illo quod a capite ejusdem vermis usque ad pedes ejus descendit ardenter afflat. Quomodo? Quoniam cum voluptates pollutionum recusant, aut tristitiam saeculi quasi pullulantem viriditatem per quam ita opprimuntur, quod nec in spiritualibus nec in saecularibus rebus valent, eis infundit; aut irreverentiam vitiorum velut ineptam albedinem, ita quod nec coram Deo nec coram hominibus turpitudinem suam abscondunt, ipsis immittit, aut recordationem terrenae gloriae quasi fulgentem ruborem, unde amaritudinem et anxietatem cordis habent, eis ostendit; aut detractionem proximorum velut tepidum erocum, ita quod sucurrones et bilingues inde efficiuntur, ipsis inducit, aut simulationem justitiae quasi horridam nigredinem, per quam in cordibus suis miserabiliter obtenebrantur, eis imponit. Quae omnia mortiferae pestes sunt: ab initio deceptionis ejusdem perditoris usque ad finem illum cum jam in ania ipsius finem in mundo accipiet, procedentes, per quas noxium ardorem vitiorum hominibus infert.

Sed quod flamma quae abyssum petit, diversas poenas illorum in se habet qui per fontem baptismatis non loti lucem veritatis et fidei ignorantes Satana pro Deo colunt, hoc est quod incendium illud perditioni adhaerens, dira et amara tormenta illis animabus infert, quae in fonte salutis non emundatae claritatem supernae haereditatis et fidem ecclesiasticae in

titutionis non videntes, illum qui in insidiis positus animas hominum in mortem mittere conantur, pro illo qui hominibus vitam, et salutem tribuit venerari non cessant. Ut vides ex ore ipsius acutissimas sagittas stridentes, quae sunt a diabolica rabie pessimae et nequissimae infixiones procedentes, et multis iniquitatibus bacchantes, et a pectore ejus nigrum fumum exhalantem qui est a malitiosis conatibus ejus teterrimae irae et invidiae emissio, ac a lumbis ipsius ardentem humorem ebullientem: qui est ab immunditia ipsius in praelatis ferventissimae libidinis effusio. Et ab umbilico ejus fervidum turbinem flantem: qui est a voracitate ejus in subjectis ardentissimae fornicationis suffocatio, atque ab extremitate ventris ipsius velut immunditiam ranarum scaturientem: quae est a perditione perversae absorptionis ejus in obduratione desperationis fetida egestio cum ipse antiquus insidiator se subsequentes ad omnem voluntatem suam perduxerit, quae omnia magnam inquietudinem in hominibus faciunt; quoniam hujusmodi perversitates maximam calamitatem miserrimae irretitionis illis imponunt, qui spem suam non coelestibus, sed terrenis affigunt. Sed quod de ipso, teterrima nebula cum pessimo fetore egrediens multos homines sua perversitate inficit, hoc est quod ab eodem diabolo nigerrimus error fetentis conscientiae procedens, stultos homines per iniquam credulitatem exagitat. Quomodo? De abscisione capitis Joannis Baptistae, Filium Dei esse remissiorem vulnerum peccatorum ostendentis, pessimus error exortus est, ubi diabolus multos homines in diversis imaginibus seducit: hoc verum esse putantes quod ipse eis secundum aestimationem ipsorum fallaciter demonstrat. Unde et multi secundum hunc modum decipiuntur; quia et fides ipsorum semper in infirmitate

vacillat. Sed, o vos filii mei, si juste et pie vivere volueritis, hunc nequissimum errorem fugite, ne amarissima mors in incredulitate vos apprehendat. Fugite etiam illos qui morantur in speluncis, inclusae cohortes diaboli existentes, vae illis, vae illis qui sic perseveraverint, quia viscera diaboli sunt, et praecurrens germen filii perditionis. Quapropter, o vos dilecti filii mei, omni devotione et omni virtute animae et corporis vestri illos devitate; quoniam antiquus serpens sua arte illos pascit et vestit, quia eum pro Deo colunt, et quia in eum per fallacem deceptionem confidunt. Ipsi sibi pessimi homicidae, ita quod illos qui eis simpliciter adhaeserint occidunt, antequam eos errorem suum declinare permittant, et sunt in se ipsis turpissimi fornicatores, semen etiam suum in homicidio mortificantes et diabolo offerentes, ita etiam in schismatibus suis et in plenitudine vitiorum suorum Ecclesiam meam invadentes, cum baptisma et sacramentum corporis et sanguinis Filii mei, et caetera instituta quae Ecclesia mea habet, in turpibus machinationibus suis nequiter derident. Sed quamvis propter timorem populi mei his institutis meis aperte non repugnent, tamen in cordibus et factis suis ea pro nihilo ducunt. Nam diabolica illusione sanctitatem se habere simulant, in quibus a diabolo decipiuntur, quoniam, si diabolus se eis palam demonstraret, ab eis cognosceretur, ita quod illum devitarent. Unde ipse sua arte quaedam eis ostendit velut bona et sancta sint, et sic eos illudit. O vae illis qui sic in morte hac per everaverint. Sed quia diabolus novit se modicum tempus erroris sui habere, idcirco nunc festinat infidelitatem in membris suis perficere, quae vos pessimi deceptores estis qui fidem catholicam subvertere laboratis. Vos instabiles et molles ad devitandum venenosas sagittas humanae pollutionis estis, quas secundum

voluntatem vestram contra legem exercetis. Unde postquam venenoso semine fornicationis libidinem vestram evacuatis, tunc ficte oratis et sanctitatem vobis fallaciter imponitis, quod oculis meis fetente luto indignius est. Certe schisma quod exortum est in Horeb ubi Judaica plebs sculptile faciens in diabolica irrisione ludere coepit: sic etiam et adhuc quidam petulanter ludere solent, et schisma quod fuit in Baal in quo multi perierunt, et schisma fornicationum ubi cum Madianitis turpia facta perpetrata sunt, et caetera his similia super vos cadent: quia in his omnibus in malis vestris partem habetis, pejores priore populo existentes, quoniam veram legem Dei cernentes, eam pertinaciter abjicitis. Sed, o vos qui salutem vestram desideratis, ita quod baptisma suscepistis, et unctus mons Dei estis, Satanae resistite, et de monte salvationis vestrae descendere nolite.

Homo autem qui tantae duritiae est quod adjutorium Dei ad repugnandum diabolo contemnit, huic ipse insidias suas ponere non desistit, cum etiam in eo nigredinem iniquitatis surgere videt, quae toti corpori illius tantam amaritudinem infert quod etiam corpus ejus inde in infirmitate arescit. Unde cum homo coeperit malum ruminare et seipsum ita in desperationem conterere, quasi sibi non sit possibile malum devitare et bonum facere; tunc diabolus hoc videns dicit: Ecce homo qui nobis similis est, Deum suum negans et se ad nos convertens, nos jam sequitur. Quapropter properemus omnes et ad eum festinanter curramus: ita ipsum nostris artibus coercentes, ne a nobis aufugere possit. Nam Deum suum deserere vult: et nos sequi. Sed homo qui his malis diabolicam suggestionem impugnatur, videlicet qui homicidio, adulterio, voracitate, ebrietate, et superfluitate omnium vitiorum

polluitur, si tunc in his impoenitens perseveraverit, in mortem cadit; qui autem diabolo repugnans, his vitiis poenitendo se subtraxerit, ad vitam resurgit. Nam qui cupiditatem carnis suae secutus fuerit, et bonum desiderium spiritus sui neglexerit, de hoc fabricator orbis dicit: Iste me despicit et carnem suam cum peccato diligit, nolens scire quod a perditione se debet avertere, et ideo abjiciendus est. Qui vero bonum ardorem spiritus sui dilexerit, et voluptatem carnis suae abjecerit, de illo dicit Creator mundi: Hic ad me respicit et corpus suum in sordibus non enutrit, desiderans scire quod a morte se debet submovere, unde ei succurrendum est. Quomodo? Ut Salomon in voluntate mea dicit. Peccatores persequuntur malum: et justis retribuentur bona. Quid hoc? Ruentes in lapsu, et cadentes in ruina undique mortiferi morbi invadunt: ita quod prudenter in hoc quod verum est non aspiciunt, sed illud negligenter abjiciunt. Unde quia non sunt digni Deum aspicere, nec ullam felicitatem in Deo aut in hominibus habere, quoniam Deum respuunt et diabolum eligunt; idcirco multam adversitatem illis infert id malum quod operantur. Sed in bonis rectus sensus et justa cogitatio in excelso aedificat: ita quod in sinu suo suscipiunt haereditatem patris, quoniam supernum lumen attendunt, fallaces in irrisione fori quomodo hoc vel illud sine comparatione venundetur non existentes; sed id quod in Deo verum est habentes. Sed ut vides quod magna multitudo hominum in multa claritate fulgentium venit quae praedictum vermem fortiter ubique conculcans diro cruciatu eum afficit, hoc est quod fidele agmen credentium sed in humana miseria procreatorum, in fide baptismatis et in beatis virtutibus multo ornatu et decore ad superna desideria properat: ita quod ipsi in factis suis hunc antiquum seductorem fortissima

contritione circumdantes dejiciunt, et eum diro cruciatu comminuunt, veluti sunt virgines, martyres, et caeteri hujusmodi veri Dei cultores qui toto nisu terrena conculcant et coelestia desiderant, ita tamen quod ipsa nec a flammis nec a veneno illius laedi potest; quia isti tanta fortitudine et constantia in Deo muniti sunt, quod nec ab apertis incendiis, nec ab occultis persuasionibus diabolicae iniquitatis contaminari valent, quoniam magna fortitudine virtutum vana figmenta deserunt, et sanctitati, juste viventes adhaerent. Sed qui vigilantibus oculis videt et attentis auribus audit, hic mysticis verbis meis osculum amplexionis praebeat quae de me vivente emanant.

LIBER TERTIUS.

VISIO PRIMA

SUMMARIUM.---*Quod corda fidelium timere et venerari debent magnitudinem, latitudinem, altitudinem timoris Domini. Quod omnis fidelis anima sapienter timens Deum, per fidem sedes Dei est. Quod profunditas mysteriorum Dei, hominibus incomprehensibilis est, nisi quantum, ipso donante, fide concipitur. Quod in sapientia Dei Patris per amorem Filii sui perfectio omnium electorum computata est. Exemplum in Evangelium de eadem re. Quid significet luteus limus in pectore et cur homo ab angelo non superatur. Verba Isaiae ad eamdem rem. Verba David. Quod Deus Pater in*

Filio suo ab aurora Virgine incarnato operatur, ordinat ac perfici omnia opera sua. De circulo gyrante. Quod potestas Dei altior est quam homini sciendum sit, et cur angeli laudent Deum absque commutatione. Quod Deus est perspicua justitia, verus et justus. Quod virtus, justitia et judicium Dei nullum finem habent quod comprehendi possit humano sensu. De casu primi angeli et sibi consentientibus et quare et quomodo et quo ceciderunt. Verba Ezechielis de eadem re. Quod gloria splendoris illius quem diabolus per superbiam perdidit servata est in secreto patris alteri factae luci. Quod diabolus cecidit absque haeredem. Exemplum de Goliath et de David. Quod fides quae in antiquis occulta fuit, in mysterio incarnato Dei Filio processit in lucem.

Et ego homo sumpta ab aliis hominibus, quae non digna nominari homo propter transgressionem legis Dei, cum deberem esse justa et sim injusta, nisi quod Dei creatura sum ipsius gratia, quae me etiam salvabit: vidi ad orientem, et ecce illic conspexi veluti lapidem unum totum integrum immensae latitudinis atque altitudinis, ferreum colorem habentem, et super ipsum candidam nubem: ac super eam positum regalem thronum rotundum, in quo sedebat juvenis perlucidus mirabilis gloriae, tantaeque claritatis ut nullatenus eum perspicue intueri valerem, habens quasi in pectore suo limum nigrum et lutulentum, latum instar humani pectoris, circumdatum lapidibus pretiosis atque margaritis. Et de ipso lucido sedente in throno protendebant magnus circulus aurei coloris ut aurora (cujus amplitudinem nullo modo comprehendere potui) gyrans ab oriente ad septentrionem, et ad occidentem atque ad meridiem, ita se reflectens ad orientem ad ipsum lucidum, nec ullum habens finem. Et

circulus ille erat a terra tantae altitudinis, ut eam comprehendere non possem, ex se reddens splendorem valde terribilem, scilicet lapidei, calybei, igneique coloris undique secundum amplitudinem suam sursum in altitudinem coeli, et deorsum in profundum abyssi ita se extendentem, ut nullum finem ejus videre sufficerem. Vidi etiam tunc de secreto sedentis in throno stellam magnam, plurimi splendoris ac decoris prodeuntem, et cum ea plurimam candentium scintillarum multitudinem, quae cum stella illa omnes eductae ad austrum, inspiciebant sedentem in throno quasi alienum, seque ab eo avertentes magis inhiabant ad aquilonem quam in eum inspicere vellent. Sed statim in ipsa aversione inspectionis suae, omnes exstinctae sunt, sic versae in carbonum nigredinem. Et ecce ventus turbinis ortus est ab ipsis, qui eas mox ab austro retro sedentem in throno projecit ad aquilonem, praecipitans in abyssum, ita ut earum amplius nullam videre valerem. Splendorem autem illum magnum qui eis abstractus est, vidi subito in earum exstinctione reverti ad ipsum sedentem in throno. Et audivi eum qui sedebat in throno mihi dicentem: Scribe quae vides et audis. Et respondi de interiori scientia ejusdem visionis: Rogo te, mi Domine, ut mihi des intellectum, quatenus possim enarrabiliter proferre haec mystica, et ne derelinquas me; sed confirma me in aurora tuae justitiae, in qua manifestatus est Filius tuus, et da mihi quomodo possim et qualiter debeam proferre divinum consilium, quod in antiquo consilio ordinatum est; quomodo Filium tuum voluisti incarnari, ita ut homo sub tempore fieret, hoc volens ante omnem creaturam in simplicitate tua et in igne columbae scilicet Spiritus sancti, ut ipse Filius tuus, quasi splendida solis forma mirabiliter surgens, in incipiente capite virginitatis veraciter indueretur humanitate propter hominem

sumpta hominis forma. Et iterum audivi eum dicentem mihi: O quam pulchri sunt oculi tui in divina narratione, dum ibi consurgit aurora in divino consilio. Et iterum respondi de interiori scientia visionis ipsius: Ego mihi appareo in sinu animi mei, ut cinis cinereae putredinis, et sicut pulvis instabilitatis, unde sedeo pavens in umbra sicut penna; sed ne deleas me de terra viventium ut peregrinam; quia in magno sudore laboro in hac visione, et quia etiam de vilitate mei stulti sensus qui meus est in carne, reputo me frequenter in minimum et in vilissimum locum, ita quod non sim digna vocari homo, quia valde timeo non audens tua mysteria narrare. O bone ac mitis Pater, doce me quae tua voluntas sit, quid debeam proferre. O tu metuende Pater et o tu dulcissime, et o tu plene omnis gratiae, ne derelinquas me: sed conserva me in tua misericordia. Et iterum audivi eumdem mihi dicentem. Nunc dic quomodo edocta es. Volo ut dicas: Quamvis cinis sis. Dic revelationem panis qui Filius Dei est, qui vita est in igneo amore, omnem mortuum suscitans in anima et corpore, et dissoluta peccata relaxans in serena claritate, ipse initium suscitationis sanctitatis in homine existens, antequam in se exuscitetur. Unde etiam magnificus et gloriosus ac incomprehensibilis Deus dedit magnum praesidium mittens Filium suum in pudicitiam virginitatis, quae non potuit habere ullam varietatem macularum in sua virginitate unde ipsa molliretur. Ibi non potuit nec esse debuit ulla pollutio carnis in mente Virginis, quia interfectrix et mortificatrix mortis generis humani, ipsamet nesciente, ut in somno decepta est, quando Filius Dei in magno silentio venit in auroram, videlicet in humilem puellam. Mors quasi secura processit nesciens vitam, quam illa dulcis Virgo portavit; quia sibi absconsa erat ejus virginitas. Ipsa enim Virgo erat pauper

in terrenis opibus; quia divina majestas eam ita invenire voluit. Nunc scribe de vera agnitione Creatoris in bonitate ipsius sic.

Deus qui cuncta creavit et hominem ad gloriam illam de qua perditus angelus cum suis imitatoribus projectus est ordinavit, ab omni creatura sua maximo honore et timore venerandus et metuendus est, quia justum est ut Creatori omnium veneratio a creatura sua exhibeatur, et Deus super omnia fidelissime adoretur. Quod et lapis iste quem vides certissime designat. Ipse est enim in mysterio magnitudo timoris Domini: qui purissima intentione in cordibus fidelium semper oriri et perseverare debet. Sed quod vides eum totum integrum et immensae latitudinis atque altitudinis ferreum colorem habentem, hoc est quod eadem firma et grandis magnitudo timoris Domini firmissime tenenda est, quia Deus metuendus est ab omni creatura in tota integritate, ut cognoscatur unus et verus Deus esse, cum nullus praeter eum est, nec similis illi, in quo est immensa latitudo; quoniam incomprehensibilis est in omnibus et super omnia, et altitudo; cum sanctam divinitatem nullus comprehendere, nec ad eam pertingere cum altitudine sui sensus potest, quia ipsa est super omnia. Quod autem est similitudinis ferrei coloris, hoc est quod onerosum et durum est humanis mentibus Deum timere, illud valde grave existens mollitiei fragilis cineris, quia humana creatura ipsi rebellis est. Super lapidem vero ipsum candida nubes clara sapientia humanae mentis est, ac super eam positus regalis thronus rotundus est fortis et principalis fides circuiens in Christiano populo, cui Deus fideliter cognitus est, quia ubi timor Domini radicat, ibi etiam sapientia humanae mentis superapparebit, et deinde Deo opem afferente, fides super

hanc imponetur, in qua ipse Deus sibi requiem parat. Cum enim Deus timetur per sapientiam humanae mentis, in fide intelligitur; quia cum his tangendus est ut sedes tangit Dominum suum. Et tunc in his Deus parat sibi sedem, summus existens super omnia; quia neque potestate neque dominatione comprehendi potest, sed residet in unica et pura fide; quoniam unus est qui credendus Deus super omnia.

Unde sedens in throno juvenis perlucidus, mirabilis gloriae, tantaeque claritatis ut nullatenus eum perspicue valeres intueri, habens quasi in pectore suo limum nigrum et lutulentum latum ut magni hominis pectus, circumdatum lapidibus pretiosis atque margaritis; est super omnia regnans unus Deus, lucens in bonitate, et mirabilis in operibus suis, cujus immensam claritatem in profunditate mysterii sui, nullus hominum perfecte potest intueri, nisi quantum fide comprehenditur atque portatur; sicut sedes continet ac circumdat dominum suum, quae ita illi subjecta est, ut nec se elevare possit contra dominum suum: sic fides non desiderat superbe aspicere in Deum, sed tantum intima devotione tangit eum. Et quasi in pectore suo, id est in sapientia mysterii sui habet per amorem Filii sui infirmum et debilem ac pauperem limum qui homo est, nigrum in nigredine peccatorum, et lutulentum in pollutione carnis, et latum secundum similitudinem pectoris hominis, quod est dilatatio profundae et magnae sapientiae in qua ipse Deus creavit hominem, illes respiciens qui sunt in salvatione animae per poenitentiam, in qualicunque crimine contra Deum sint in sua debilitate calcitrantes, quia tandem ad eum pervenient. Hi sunt circumdati compluribus ornamentis illorum qui inter eos surgunt; ut lapides pretiosi in magnis personis qui sunt

martyres ac virgines sanctitatis, et ut margaritae, qui sunt innocentes et poenitentes filii redemptionis, cum quibus idem limus valde ornatus est; dum in humano corpore fulgent tantae virtutes, quae in Deo sunt fulgentes in omni claritate. Nam qui constituit spiraculum et vitam hominum, ille inspexit semetipsum. Quomodo? Scilicet eum redemptione dum praescivit in sua praedestinatione Filium suum incarnari, ita quod in ejus corpore deberet abstergi omnis maculosa varietas criminum. Et sic videt etiam animas quae justificabuntur post multiplicationem superfluorum peccatorum dum adhuc in corporibus suis sunt, et quae consuescent in justitia Dei ambulare post diversitatem errorum suorum qualiter consistant in Deo, ac qualiter desistant de multa oblivione, et quomodo revertantur de unoquoque vitio quo ipsae sunt vulneratae cum in mortalibus ceciderunt peccatis, et sicut sunt videntes quod multi populi surrexerunt de errantibus viis in quibus ambulabant pleni vulneribus in plagis pessimis restaurati de morte feditatis criminum: sic etiam multi veniunt qui in amaritudine acerbi doloris peccati tam graviter sunt vulnerati, quod ipsi etiam in consuetudine malorum morum in quibus supra modum peccaverunt sunt ita tediosi, quod nequeunt ultra respirare in fluctibus, ad operandum mortiferum opus in adulterio, et homicidio et superfluitate omnium malorum.

O miseri, nonne veniunt ipsi quasi peregrini de longinqua regione sicut Scriptura habet in Evangelio, ubi adolescentior filius dixit: *Surgam et ibo ad patrem meum et dicam illi: Pater, peccavi in coelum et coram te; jam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unum ex mercenariis tuis?* **(Luc. XV)**. Hoc tale est. Homo qui de lapsu peccati per

admonitionem Spiritus sancti revertitur in se, dicit: Volo surgere de importabilibus peccatis quae a me nullatenus sunt sustinenda, de gravi culpa, sed revertar in recordatione mentis meae plangens ac moerens peccata mea: sic veniens ad patrem meum, qui pater meus est, quoniam creavit me, et dicam illi: *Pater, peccavi in caelum,* id est in coeleste opus quod ego sum, quem formasti in voluntate tua, me sic tangendo in creatione ipsa, quod ego etiam coelestis debui esse in actibus meis, sed feci me contractum cum turpissimis operibus, peccans etiam *coram te,* quia humanam naturam destitui in me. Quomodo? In multis abominationibus, ideo sum et ego reus in mea perditione et in tua majestate: et *non sum dignus nominari filius tuus,* quia propter nequitiam cordis mei creaturam tuam duxi in me in alium modum quam a te constitutus sum. Sed nunc fac mihi ut tuo redempto servo in mercede sanguinis Filii tui, qui ipsum dedisti in tantam mercedem quam mors nunquam rependere poterit ulla recompensatione, sed dimittit peccatores per poenitentiam quae in passione Filii tui orta est, quia rectam haereditatem filiorum amisi in Adam, qui creatus filius, in justitia destitutus est gloria felicitatis. Nunc autem debet poenitentia redimere hominis peccata cum sanguine Filii tui. Istud est dicendum ab iis qui iterant casum Adae et post haec revertuntur per poenitentiam sic pertingentes ad salvationem, et memores sunt quod multas monitiones audierunt, quae de Scripturis sunt narratae et de cruciatu et de sanguine Redemptoris eorum, et recordantur gementes quod transgressi sunt cum auditu, quo cum studio debuerunt percipere quomodo servarent verbum Dei, cum ipsi negligerent legem ejus quae eis erat instituta ad custodiendum, in constitutione praecepti recusantes inspicere quid deberent facere vel quid deberent

dimittere propter timorem Domini, qui tamen veniunt ad veritatem, recordantes ea quae audierunt vel sciverunt a Deo, quamvis prius ita caecati essent, quod omnino nollent scire justitiam ipsius, ut se ad hoc declinarent quod ipsam praeponerent peccatis suis, cum spernerent eam et cum rejicerent retro verbum Dei, respuentes legem ejus. Multi de his erunt superabundantes in bonis: ita ut nec satientur, nec eis sufficiat epulari in domo Dei celebrando divinum officium et operando justitiam ejus superabundanter, ita quod semper sunt flentes et memores in doloribus malorum quae in anteactis rebus perpetrarunt dum colebant illicita opera, transeuntes legis Dei licita.

Iste est lutens limus quem vides in pectore pii Patris. Quomodo? Filio Dei qui de corde Patris exivit veniens in mundum, adest credens populus, adhaerens ipsi hac intentione qua credit in cum. Certe propterea sic etiam isti apparent in pectore pii Patris, ut non spernat angelus nec ulla creatura hominem, quia summi Dei Filius incarnatus habet formam hominis in seipso. Beatus enim angelicus chorus propterea in indignatione habet hominem quia nimium sordescit in peccatis suis, cum ipsi beati angeli inviolabiles sint absque ulla transgressione justitiae, semper attentissime videntes faciem Patris. Et quod amatur a Patre: hoc etiam ipsi amant in Filio. Quomodo? Scilicet quod Dei Filius natus est homo, nam ego Pater Filium meum ex Virgine natum posui in salvationem et in restaurationem hominis, ut vobis annuntiat Isaias propheta servus meus. *Sicut pastor gregem suum pascet in brachio suo congregabit agnos et in sinu suo levabit, foetas ispe portabit.* **(Isai. LX)**. Hoc tale est. Sicut pastor gregem suum pascit, sic pascet Filius meus pastor bonus redemptum

gregem suum. Quomodo? Ipse pascit eum lege sua, quam ipsemet per me plantavit. Unde etiam in sua extensa potestate ut in brachio suo; quia idem Filius meus est homo, congregabit innocentes agnos de culpa Adae per innocentiam baptismi, cum ab eis exuitur vetus homo cum operibus suis, et levabit ipsos in virtutibus suis et in lege sua in sinu suo. Quomodo? Videlicet quia levat eos super excelsa coelorum tali modo quod fiunt membra ejus. Quapropter sic in interiori secreto deitatis apparet homo in forma sua, quod nec angeli habent nec ulla alia creatura, quia Unigenitus meus propter redemptionem generis humani in virginea carne formam assumpsit hominis. Ipse portabit etiam foetas in corpore suo. Quomodo? Ipse Filius meus portat homines in sanguine suo: sic quod salvi facti sunt per quinque vulnera ejus; quia quodcunque peccaverint per quinque sensus suos, hoc abstergetur per summam justitiam post poenitentiam, quoniam ipsemet eos ita portavit, quod incarnatus est, et quod passus est quinque vulnera in cruce, et quod mortuus et sepultus est et quod a mortuis resurrexit. Ipse porrexit etiam ipsis manum suam, cum eos retraxit ad se. Quomodo? Scilicet quia Filius meus assumpsit humanitatem pro illis, qui se putabant propter casum Adae in aeternum periisse. Idem Unigenitus meus vicit etiam mortem, sic quod non potuit amplius dominari super eos. Unde et ipse ita novit eos in virtute claritatis suae, ut venturi sunt in purgatione poenitentiae. Quod autem eos vides in sinu Patris apparere, hoc est quod Filius hominis perficitur cum membris suis in secreto Patris. Quomodo? Cum enim mundus complebitur, tunc electi etiam Christi qui membra ejus sunt, perficiuntur. O quam pulcher ille est, ut etiam Psalmista ait: *Speciosus forma prae filiis hominum.* **(Psal. XLIV)**. Hoc tale est. Pulcherrima

pulchritudo fulget in eo clarissimae formae sine ulla macula peccati, et absque liquore humanae feditatis, et sine ulla concupiscentia facti operis in desideriis peccatorum, quae exigit caro mortalis infirmitatis. Hoc nunquam tetigit hunc hominem. Et forma illa Filii hominis nata est in simplicitate prae aliis hominibus, ita quod illaesa Virgo genuit natum suum in ignorantia peccati, se nesciens in aerumna habere filium. Quomodo? Quoniam non sensit ullum contactum in peccatis, ideo ignorabat se habere dolorem in partu, sed intus in ea corporis sui integritas gaudebat. O quam speciosus forma! Sed noscant homines ibi carnalem pulchritudinem non fuisse majorem nisi quatenus ordinatio profundae sapientiae constituit formam hominis, quia Pater et Filius et Spiritus sanctus unus Deus in tribus personis non delectatur in pulchritudine carnis, sed in magna humilitate qua Filius Dei se induit humanitate. In forma autem filii hominis non erat ulla maculositas, ut aliquando distorquetur homo molesta facie in diversitate corporis, quod est in judicio Dei, scilicet cum membra hominis divisa sunt non recte ordinata ut debilium quod non est secundum naturam formationis in corpore hominis, sed secundum judicium Dei. Et fortis quidem natura existit in recta formatione, infirma autem defluit in diversitatem formationis contrariae formae, quod non erat opus in homine Filio meo.

Sed, inquam, magna diversitate sint homines in suis membris, ita quod ipsi sunt nigri, foedi, polluti, leprosi, hydropici, et pleni vitiis, habentes etiam rubiginem maleficii in suasione diabolicae artis, et insipientes et duri videre bona Domini, et accusandi atque culpandi de multa oblivione quod justitiam debuerunt operari et operantur malum, ac dimittunt

bonum, despicientes crucem et martyrium Domini sui. Deus tamen Pater inspicit intentione suae bonitatis factum opus de limo sicut pater respicit ad filios suos dum eos elevat in sinum suum. Et quoniam ipse Deus est; habet pii patris dilectionem ad filios suos. Tali enim modo est ei interior dilectio cordis ad homines, quod Filium suum misit ad crucis opprobrium quasi agnum mansuetum qui portatur ad victimam occidendus: ita quod Filius meus reportavit perditam ovem, quam e faucibus lupi tulit, supra humerum suum, assumpta humanitate, in magnis eam portans doloribus, cum dignatus est mori pro ovibus suis. In illis autem hominibus sunt multi circumdati ornamentis, qui et decorati sunt pretioso ornatu virtutum: qui sunt martyres, virgines, innocentes et poenitentes ac subjecti magistris suis, ut jam dictum est, et qui seipsos conscios reddunt in criminibus suis, in his se cruciantes cum inexpugnabili certamine, dum negant in seipsis quod sunt. Ibi non est dicendum qui sunt, vel ubi sunt electi; nam omnes computati sunt. Quis est ille cui possibile sit videre in profundam sapientiam Altissimi et in discretionem scientiae ejus quid ipse habeat in numero salvandorum. Incomprehensibilia sunt judicia ejus omnibus hominibus. Vobis currendum est; quia paratum est vobis regnum Dei. Nam secundum studium fidelium operantium justitiam Dei qui sunt abluti in baptismo cognitique in fide, talis etiam merces eorum erit.

Quod autem vides quod de sedente in throno protenditur magnus circulus aurei coloris ut aurora, cujus amplitudinem nullo modo comprehendere potes, hoc est quod ab omnipotente Patre extenditur fortissima potestas et fortissimum opus ejus omnia comprehendens in potentia

ipsius, cum qua est operans in Filio suo quem semper in majestate divinitatis apud se habuit, per eum ordinans ac perficiens omnia opera sua ante mundum et in mundo ab initio, qui pulcherrimi fulgoris velut aurora rubet; quia Filius in sapientissima Virgine quam aurora significat, incarnatus est inspiratione digiti Dei qui Spiritus sanctus est; in quo etiam factum est omne opus Patris. Hujus gloriae circuitum nulla ratione comprehendere vales, quia nec ipsius potestas nec opera, nec ulla est mensura ullius bonitatis, vel potestatis ad illam mensurandam quae sit, vel fuerit, vel fieri debeat in ulla creatura, nisi quod Deus est inestimabilis et incomprehensibilis in potestate sua, et invictus ac mirabilis in opere suo. Et idem circulus gyrans ab oriente ad septentrionem, et ad occidentem atque ad meridiem se reflectens ad orientem ad ipsum sedentem in throno nec habens ullum finem; hoc est quod potestas ac opus Dei circumeunt, comprehendendo omnen creaturam. Quomodo? In voluntate Patris qui cum Filio et Spiritu sancto Deus unus est, ortae sunt omnes creaturae, quae omnes sentiunt eum in potestate. Quomodo? Omnes sunt eum in creatione sentientes scilicet gyrantem ab oriente quod est in ortu omnis justitiae, et tendentem ad septentrionem in confusionem diaboli et ad occidentem ubi tenebrae mortis lucem vitae volunt opprimere, luce tamen iterum resurgente, devicta tenebrarum caligine, et ad meridiem, ubi ardens ardor est justitiae Dei in cordibus fidelium, se convertendo tandem ad ortum justitiae quasi ad orientem se recipit. Quid hoc? Dum per summam potestatem opus Dei secundum praeordinatum a Deo tempus completum fuerit in hominibus in hoc mundo, tunc etiam implebitur circuitus ipsius mundi, perfectus in fine temporis in novissimo die, refulgebunt omnia opera Dei in electis ejus, sedente in

throno non habente finem; quia Deus perfectus est in potestate ac in opere suo, qui erat et est et permanebit absque ulla inceptione ullius temporis in divinitate, ita quod non fuerit sed est. Et quod ille circulus, a terra est tantae altitudinis ut eum comprehendere non possis, hoc est quod superna potestas ita excelsa est super omnes vitas creaturarum in sensu et in intellectu hominis, et ita incomprehensibilis in omnibus et super omnia, quod nulla creatura eam poterit metiri ulla capacitate sensus quin ipsa sit multo sublimior quam ei sit cognoscendum. Unde etiam angeli frequenter resonant Deum in laudibus. Ipsi enim vident eum in sua potestate et gloria; sed non possunt eum perfecte intuentes comprehendere quasi ad finem perveniant, neque unquam valent fastidio satietatis capi tam magnitudinis quam pulchritudinis ejus.

Quod autem ex se reddit splendorem valde terribilem scilicet lapidei, chalybei et ignei coloris, hoc est quod divina potestas ex se demonstrat duram virtutem in magna severitate contra dissimulatam et impoenitentem ac impunitam iniquitatem, formidabilem, et velut chalybeum; quia Deus est perspicua justitia quae non habet ullam injustitiam cedentis mollitiei, (tanquam pulvis, ut dicitur, injustum est quod Deo non placet) sed ipse est illa justitia quae quasi chalybe confirmavit omnem aliam justitiam quae multo fragilior est justitia ejus quam ferrum chalybi cedit, et etiam quasi igneum; quia ipse est judicialis ignis comburens peccatum ob omnem injustitiam quae se nunquam convertere voluit ad illum quaerens ejus misericordiam. Est etiam Deus quasi lapis in homine; quoniam ipse est verus et justus absque ulla mutatione; quia ut lapis in mollitiem non potest converti, ita ille non habet ullam mutationem, et est velut chalybs, scilicet in efficacitate

pertransiens omnia absque ulla mutatione ullius aut loci aut temporis, quia ipse est Deus super omnia existens, est etiam quasi ignis; quoniam inflammat et incendit et illuminat omnia absque vicissitudine succedentis temporis in novitate, quia ipse Deus est. Et quod ipse splendor undique secundum amplitudinem suam sursum in altitudinem coeli et deorsum in profundum abyssi ita se extendit ut nullum finem ejus videre possis, hoc est quod virtus potestatis ac operis Dei, et justitia atque rectissimum judicium ejus ubique in incomprehensibilitate sua nec in superioribus coeli, nec in inferioribus abyssi ullum finem habet qui comprehendi possit humano sensu cum super omnia sit.

Vides etiam de secreto sedentis in throno stellam magnam plurimi splendoris ac decoris prodeuntem, et cum ea plurimam multitudinem cadentium scintillarum; quia praecepto omnipotentis Patris Lucifer angelus, qui nunc est Satanas, in ortu suo magna gloria ornatus et multa claritate ac decore vestitus prodiit, et cum eo omnes scintillae sui agminis tunc candentes in lucis fulgore, nunc autem exstinctae in caliginis tenebrositate; quoniam pronus ad malum, non aspexit in me solum perfectum; sed existimabat confidens in seipsum, posse incipere quod vellet, et perficere quod inciperet. Unde quod sedenti in throno debebat honoris quia per eum creatus est, hoc retorsit in seipsum, atque in hoc ipso declinabat se ad malum. Quod vero cum stella illa omnes eductae ad austrum, inspiciebant ipsum sedentem in throno quasi alienam, seque ab eo avertentes magis inhiabant ad aquilonem quam eum inspicere vellent, hoc est quod Lucifer omnisque comitatus ejus miserabiliter creatus in ardente bono Dei constitit, quasi per obliquum, in superbia videlicet

dedignans regnantem in coelo; quia ipsi omnes orti in creatione; ab initio gustaverunt impietatem quae ad perditionem se vertit, Deum inspicientes non sic quod eum scire vellent in bonitate, sed quod se super eum velut super alienum vellent elevare, cum flagrante scilicet elatione se a cognitione ejus avertentes, et plus tendentes ad casum suum quam Deum in gloria sua cognoscere desiderarent. Sed quod statim in ipsa aversione inspectionis suae omnes exstinctae sunt sic versae in nigredinem carbonum, hoc est dum Deum superbe dedignarentur scire, ipse Lucifer cum omnibus sequacibus suis in malitia sua exstinctus est a fulgore clari splendoris, quo per divinam potentiam indutus erat, delens in seipso interiorem pulchritudinem, qua debuit usus esse ad bonum; et se porrigens ad deglutiendam impietatem; ita exstinctus est ab aeterna claritate ut caderet in aeternam perditionem. Unde omnes versi sunt in nigredinem carbonum exstincti ignis; quia cum duce suo, scilicet diabolo, exuti claritate sui splendoris sic exstinctae sunt in perditione tenebrositatis, carentes omni gloria beatitudinis, ut carbo caret omni luce igneae scintillae. Quod autem ventus turbinis ortus est ab ipsis, qui eas mox ab austro retro sedentem in throno projecit ad aquilonem praecipitans in abyssum, ita ut earum amplius nullam videre valeres, hoc est quod maximus flatus impietatis erexit se in ipsis angelis iniquitatis, cum Deo vellent praevalere et eum per superbiam opprimere, qui exsufflatus est in amarissimam nigredinem perditionis, et eos de austro, id est de bono projecit retrorsum; quod est in oblivionem Dei cuncta regentis, quasi ad partem aquilonarem, ut ubi superbe exaltari volebant, ibi confusi casum invenirent, propter superbiam suam praecipitati in abyssum mortis aeternae, quae perditio ipsorum est ut in nulla claritate amplius videantur, ut

per servum meum Ezechielem saltui meridiano qui ardenter fructum justitiae debuit et non attulit locutus sum dicens: *Ecce ego succendam in te ignem, et comburam in te omne lignum viride, et omne lignum aridum; non exstinguetur flamma succensionis et comburetur in eo omnis facies ab austro usque ad aquilonem. Et videbit omnis caro, quia ego Dominus succendi eam, nec exstinguetur* **(Ezech. XX)**. Hoc tale est. O stulte, qui in superbia tua te erexisti contra me, ego qui nec initium nec finem habeo, faciam ut in zelo meo accendatur in te ignis indignationis meae, per quem comburam in te omnem viriditatem tuam qua voluisti opus incipere, in falso vigore magis confidens in te quam in me; quia elegisti in tua stulta scientia esse secundum superbiam tuam comburamque in te omnem ariditatem illam peccati tui et aliorum perditorum cum peccatum in bono aridum suggeris homini qui cinis est, quia suggestio tua non recipiet in te ullam salvationem; sed fiet in te ignis aeternus. Nec restat ulla tibi muneratio salutis, nec illis qui te sequuntur in exemplo tuo. Et non exstinguetur illa succensio poenarum in suppliciis suis, sed comburet praecipitem superbiam quasi in facie concupiscentiae aspectus honoris quem concepisti velle habere in teipso, qui ejectus es ab omni gloria tua; ab austro scilicet surgens in ardente clarissima luce, et cadens in tenebras aquilonis, id est inferni. Et hoc videbit omnis homo: videlicet electi et reprobi cognoscentes gehennam, quoniam electi eam cognoscunt; quia illam effugerunt; reprobi autem, quoniam cum ea in poenis permanebunt, scientes quia ego Dominus omnipotens succendi eam ad retributionem malorum tuorum, o diabole, nec exstinguetur in malis tuis nec sequentium te. Et sic perditio diabolicae superbiae projecit Satanam et angelos ejus in exteriores tenebras aeternorum tormentorum sine ulla

consolatione luminis; ita ut illi nullus sit locus inventus in aeterno lumine, et tu, o fragilis homo horrens et stupens, eorum ultra nihil conspicere potuisti; sicut etiam idem Ezechiel in spiritu meo regi Tyri sub mystica significatione dicit: *Omnes qui viderint te in gentibus obstupescent super te. Nihil factus es, et non eris in perpetuum* **(Ezech. XXVIII)**. Hoc tale est. Omnes recti corde qui viderint te, diabole, inebriatum vitiis in illis gentibus qui te amplexantur in praevaricatione legis Dei, arescent obstupescentes in tua sorde, quomodo polluis suggestione tua templum in aedificatione Dei quod homo est; et propterea nihil factus es per superbiam tuam in qua cecidisti ab omni gloria salvationis; quia omnino nullus vigor es, in nulla felicitate, neque eris inventus ullam gloriam amplius habens in aeternitate coelestium, quia tu confusus es in illis in perpetuum sine fine.

Sed quod splendorem illum magnum qui eis abstractus est, vidisti subito in earum exstinctionem reverti ad ipsum sedentem in throno: hoc est quod perspicuus et magnus fulgor quem diabolus propter superbiam et contumaciam suam perdidit cum in ipsum et omnes sequaces ejus intravit germen mortis (erat enim Lucifer purioris luminis quam caeteri angeli) reversus est ad Deum Patrem unde prodierat, servatus in secreto ejus; quia locus gloriae splendoris illius non debuit esse vacuus; sed Deus servavit eum alteri factae luci. Nam ejus quem Deus nudum surgere jussit atque non coopertum carne qui diabolus est cum omni comitatu ejus in splendere tamen clarum; splendorem servavit limo quem formavit in hominem, tegens ipsum vilissima natura terrae, ob idipsum ne se extolleret in similitudinem Dei, quia quem

clarum creaverat in multo fulgore sed non coopertum tam fragili et tam misero tegmine quo et homo, hic non potuit stare in elatione sua, quia non est nisi unus Deus sine initio et sine fine in aeternitate. Ac ideo sceleratissimum est prae caeteris criminibus, quo quis se Deo simulat. Nunc autem ego Deus coelestis servavi illustre lumen quod retraxi a diabolo propter malum ejus, hoc diligenter abscondens apud me, et dedi illud limo terrae quem formavi ad imaginem et similitudinem meam, quemadmodum aliquis homo facit, cum filius ejus moritur cujus haereditas non transit in natos ejus; quia absque liberis decessit; haereditatem filii attrahit sibi pater et proponit eam in mente sua alii suo filio nondum sibi nato, daturus eam illi cum natus fuerit ex ipso. Nam diabolus cecidit absque haerede, quod est in recta intentione bonum opus: quia nunquam aliquid boni fecit nec incoepit, et ob hoc accepit alter haereditatem ejus, qui etiam cecidit, habens tamen haeredem, scilicet inceptionem obedientiae; quoniam eam suscepit cum devotione, quamvis opus ad hoc pertinens non perfecerit, sed gratia Dei perfecit illud opus in incarnatione salvationis populorum, in restaurationem bonae haereditatis. Atque ideo recepit homo haereditatem suam in Christo, quia non dedignatus est in initio praeceptum Dei, cum omnino diabolus non desideravit servitium Creatoris sui in bono, sed honorem in superbia: unde non recepit gloriam suam sed in perditione periit.

Et sicut Goliath surrexit despiciens David; ita erexit se diabolus in praesumptionem in seipso, volens similis esse Altissimo. Et ut Goliath ignorans vires David eum prorsus nihili reputans vilipendit, sic cumulata superbia diaboli contempsit humilitatem in humanitate Filii Dei, qui in mundo

natus, non gloriam suam sed gloriam Patris per omnia quaesivit. Quomodo? Diabolus non desideravit imitari hoc exemplum, ut se subderet suo Creatori quemadmodum se Filius Dei subdidit suo Patri. Attamen David amputavit caput Goliath in secreta fortitudine Dei, ut Spiritu sancto inspirante scriptum est: *Assumens autem David caput Philisthaei attulit illud in Jerusalem, arma vero ejus posuit in tabernaculo* **(I Reg. XVII)**. Hoc tale est. Spolia et direptiones diaboli accepit fortissimus Filius meus, cum dejecit caput ejusdem serpentis antiqui. Ubi? In utero Virginis quae hoc caput contrivit. Per quem? Per eumdem Filium suum. Quae est haec contritio? Sancta humilitas, quae in matre et filio apparens percussit primum initium superbiae, quod est caput diaboli. Et sic Filii mei, secundum carnem, victrix humilitas attulit ipsum caput in sanctam Ecclesiam quae est visio pacis, ei ostendens quod per ipsam fortissimam humilitatem interfecta esset superbia diaboli; fortissima vero arma ejus sunt multiformia ejus vitia, quibus ille superavit genus humanum quod eum pro Deo coluit, sic exterrens in vitiosis artibus suis ut arma exterrere solent homines. Haec confregit Filius meus ponens ea in tabernaculo suo, id est in passionem corporis sui dum pateretur in cruce. Unde ipsam pugnam dimisit etiam in tabernaculis simul in corporibus electorum membrorum suorum: ut et ipsi distribuant arma diaboli cum ipso. Quomodo? Ut sicut ipse devicit diabolum in passione sua, sic et ipsi eum devincant se constringentes in desideriis, et non sint consentientes vitiis illius. Et secundum similitudinem hanc, ut gloria Goliath data est David: ita gloriam quae ablata est primo angelo, dedi Adae et generi ejus, quod confitetur me servans praecepta mea, interempta superbia diaboli. Qui autem interioris sensus perspicaces audiendi aures habet, hic

in ardenti amore speculi mei, ad verba haec anhalet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO SECUNDA.

SUMMARIUM.---*Quod fides magna in virtute, palam surrexit in circumcisione Abrahae. Quod fides conjuncta est timori Domini et timor Domini fidei. Quod fideles per quatuor partes terrae super fide bona opera aedificant. De quatuor quadris. Quod oportet hominem humiliter incedere et insidias diaboli sapienter fugere. De quatuor angulis aedificii quod significent. Item aliter de eisdem angulis. Quod hominibus a Deo Patre datur munitio et defensio ad bene operandum et circumspecti sunt quia cinerea caro sunt. De speculativa scientia. Verba Pauli. Verba Salomonis. De operatione duarum causarum. Quod rectae institutiones surrexerunt in Abraham et in Moyse. Quod spectativa scientia coepit in Noe apparere regnante tamen iniquitate usque ad Abraham et Moysen sine interruptione. Verba Pauli ad eamdem rem. Quod rectum opus ostensum est in Abraham et in Moyse, perspicua justitia in Incarnatione Filii Dei, ardens opus per baptismum in Ecclesia durans in finem mundi. Verba David ad eamdem rem. Quod membra Christi constant adhuc imperfecta in electis suis et Ecclesia caret adhuc futura perfectione quam habitura est. Quomodo denarius numerus attenuatus per Adam, surrexit in Filii Dei in denarium, et denarius in millinarium. Verba Evangelii de eadem re. Quod in quinque vulneribus Christi peccata hominum delentur.*

Quod homo quinque sensibus Spiritu sancto sibi inspiratis, discerni bonum et malum. Quod homo anima et corpore laboret devitare malum et facere bonum in prosperis et in adversis. Quod humana mens debet habere sapientiam et discretionem ad cognoscendum Deum. Quod homo ex quatuor elementis constans fidem catholicam aequali devotione colat. Quod fidelis homo ascendat de virtute in virtutem. Quod Filius Dei missus est in mundum secundum tempus praeordinatum a Patre ut proficeret voluntatem Patris in redemptione hominis. Quod superbiam mali vel finem ejus in operante creatura, aut initium aut finem supernae justitiae justamque distributionem voluntatis Dei: nullus homo perscrutari potest.

Deinde vidi inter ambitum circuli qui protendebatur de sedente in throno quasi montem magnum conjunctum radici illius immensi lapidis super quem nubes cum throno et sedente in eo posita erant: ita quod lapis in altitudinem erectus et mons in latitudinem extensus videbatur. Et super ipsum montem stabat velut quoddam aedificium quadrangulum ad similitudinem urbis quadratae formatum, aliquantulum obliquum habens situm, cujus angulus unus respiciebat ad orientem, et alius ad occidentem et unus ad septentrionem et alius ad meridiem; aedificium autem circuitu suo murum unum biformem gerebat, cujus forma una erat quasi splendor lucidus ut lux diei, et altera quasi compaginatio lapidum adinvicem conjuncta in angulo orientali et in angulo septentrionali, ita ut pars illa lucida muri protenderetur ab angulo orientali et finiretur in angulo septentrionali, tota integra et non habens ullum locum interruptum, et pars alia scilicet lapidea extenderetur ab angulo septentrionali ad

angulum occidentalem et ad angulum meridianum et finiretur in angulo orientali, habens duo loca interrupta inter angulum videlicet occidentalem et angulum meridianum. Longitudo autem aedificii erat centum cubitorum, et latitudo ejus quinquaginta cubitorum, et altitudo ipsius quinque cubitorum: ita ut ejus duo parietes in utroque latere ipsius essent unius longitudinis, et alii ipsius duo parietes in fronte et in fine ejus, unius latitudinis. Sed et idem quatuor parietes ubique in circuitu ipsius aedificii aequalis erat altitudinis, exceptis propugnaculis ejus quae aliquantulum eminebant altitudinem ipsius. Latitudo autem inter ipsum aedificium et splendorem ex praedicto circulo se in profundum abyssi extendentem erat in vertice orientalis anguli unius palmi, alibi autem, id est in septentrionali et in occidentali atque in meridiana parte tanta undique erat latitudo inter idem aedificium et splendorem, ut ejus amplitudinem nullo modo comprehendere possem. Et haec, me admirante, qui sedebat in throno iterum dixit ad me: Fides quae in antiquis sanctis cum opere justitiae per bonitatem Patris desuper aedificato, velut in pallore apparuit, incarnato Dei Filio, aperta manifestatione, cum ardentibus operibus ardenter in lucem processit, quando Filius Dei caduca non concupiscens, ea exemplo suo conculcari et coelestia amari perdocuit; cum priores Patres mundum non fugientes, nec se ab eo separantes Deum simplici tantum credulitate et humili devotione colebant; quia nondum ut omnia desererent eis ostensum fuerat. Unde etiam quod vides intra ambitum circuli qui protenditur de sedente in throno, montem magnum conjunctum radici illius immensi lapidis super quem nubes cum throno et descendente in eo posita sunt, ita quod lapis in altitudinem erectus et mons in latitudinem extensus videtur: hoc est quod in potente ac forti

opere potestatis superni Patris qui potenter operatur, stat mons significans fidem, quae magna est in virtute, palamque surgens in circumcisione Abrahae, et ita proficiens usque in Filium superni Dei post ruinam serpentis antiqui per Spiritum sanctum inspirata hominibus, ut in bonitate Patris fideliter operantes illum credant omnipotentem esse Deum, qui tam magnum hostem superare potuit, ita quod per eamdem credulitatem sublevati ad gloriam illam pertingant, de qua diabolus per superbiam suam dejectus periit.

Atque idem mons positus est ad radicem praedicti lapidis mysterium timoris Domini habentis, quia fides conjuncta est stabilitati timoris Domini, et timor Domini etiam fortitudini fidei, scilicet cum de Patre missus est Filius nasci ex Virgine, et cum de Filio pullulabat vera fides primum in fundamentum boni operis, quam timor Domini profert cum omnibus virtutibus tangens Deum in altitudine sua: ita ut in sapientia fidelium mentium Deus super omnia regnans fideliter colatur: Quomodo? Quoniam timor Domini secreta coeli visu circumspectionis acute penetrat: quia ipse initium justae intentionis est, cum qua etiam beata fides apud Deum in latitudinem perfectionis extenditur cum in bonis operibus ad sanctitatem dilatatur. Sed quod super ipsum montem stat aedificium quadrangulum ad similitudinem urbis quadratae formatum, hoc est quod super fidem bonitas Patris bona opera aedificans, multos fidelium per quatuor angulos terrae colligens trahit ad coelestia, sic monitos in stabilitate virtutum ut coelestis Pater in sinu suo, hoc est in interiori potestate et in mystico consilio suo eos benigne componat cum quatuor quadris in fide. Quomodo? Ego, qui sum Altissimus, ordinavi in opere meo primum quadrum

hominum, videlicet Adam, cujus genus ipso dormiente per magnum schisma se debilitans, processit usque ad secundum quadrum, id est ad Noe sub quo diluvium factum est, ubi et mysteria Filii mei in arca praemonstravi. Sed in eo quadro quae est Noe, per admonitionem meam manifestavi illam lucidam partem muri praedicti aedificii; quia ibi in diluvio suffocans peccatores, innui hominibus ut mortem fugerent et vitam appeterent, sic eis palam aperiens speculativam scientiam cognitionis duarum viarum. Quid hoc? Homo viret et viget in vivente vita quae anima est, per quam speculatur et cognoscit duas semitas videlicet bonum et malum, quoniam homo tangitur alterutra parte harum: ita quod manens in corpore sive bonum sive malum cum anima et corpore operatur, quod quidem ipse incipit per operationem animi sui, voluntatem suam ita in opere complens. Et sic in nos ostensa est per admonitionem meam speculativa scientia duarum viarum, scilicet acutissima consideratione malum spernere et bonum diligere, quae ita cum emissione circumcisionis tendit in praecursu voluntatis Dei, usque ad tertium quadrum, in quo Abraham et Moses conjuncti sunt in circumcisione et lege; quae circumcisio et lex ita procedebat usque ad quartum quadrum sanctae Trinitatis: in quo Vetus Testamentum in Filio Dei finitum est cum exteriori significatione. Unde etiam surrexit interius germen per Filium Dei in Ecclesia: qui natus et passus pro salute hominum resurgens etiam et rediens ad Patrem, angulum illum qui in casu Adae absconsus et attenuatus erat restauravit in salvationem, per animas hominum.

Quod autem aedificium aliquantulum est in obliquum situm, hoc est quod homo qui opus Dei est, non potest prae fragilitate

sua incedere firmiter sine peccato, et audacter sine timore fragilis carnis diabolum superando, sed eum oportet illum humilitate devitare, et insidias ejus sapienter fugere ne peccet, atque fideliter se conjungere bonis operibus, et sic constare in Filio Dei, qui quasi in angulo sedens lapis angularis est, hoc pacto opus electum in homine conjungens. Sed quod angulus unus respicit ad orientem et alius ad occidentem et unus ad septentrionem et alius ad meridiem, hoc est quod Filius Dei natus est ex Virgine et passus in carne, ut in ortu justitiae homo restauraretur ad vitam cui omnis justitia apposita est, quod est angulus orientalis inde surgente salvatione animarum, ut Deus complevit in Filio suo omnem justitiam quae ab Abel usque ad ipsum praefigurata est; in quo finita est constitutio carnalis observationis Veteris Testamenti, jam veniente salute fidelium hominum per fidem, quam Filius Dei attulit missus a Patre in mundum in fine temporum, quod est angulus occidentalis. Contra diabolum quoque in Abraham et in Mose elevavit se justitia qui praemonstrabant promissam gratiam per quam homo salvatus est quem diabolus deceperat, occidendo eum ut latro in lapsu Adae, quod est angulus septentrionalis; unde et miserabilis ac mortalis casus qui factus est in humano genere, postea per supernam gratiam nobiliter et magnifice restauratus est pleno fructu, in ardente opere Dei et hominis, quod est angulus meridianus. Angulus etiam meridianus est; quia primus homo Adam a Deo creatus est. Sed quod ab hoc angulo speculativa scientia cognitionis duarum viarum non incipit fulgere, id est ab ipso Adam; hoc ideo est, quia genus suum incompositum erat, non colens Deum in scientia sua officiosum servitute legis, sed tantum propriam voluntatem suam adimplens cum summo malo, ita ut nec in recta scientia Dei nec in vera

beatitudine esset fulgens: imo in morte jacens, sed absconsum erat tantum in corde Patris, quid cum homine facere decrevisset. Angulus etiam in oriente designat Noe, ubi se justitia ostendere incoepit, et ubi etiam aperte manifestata est praemonstrata speculativa scientia, ostendens omnem sanctitatem quae postea in Filio Dei perficienda erat. Et quia unaquaeque justitia in Filio Dei qui est verus Oriens erat incipiens, ideo est hoc aedificium primum appellandum ad orientem in honore sanctitatis, quae primum etiam in Noe veraciter declarata est. Angulus quoque in septentrione est Abraham et Moses: qui adversus Satanam cum operis exsecutione praedictam speculativam scientiam circumtegebant quasi eam circumaedificarent cum pretiosis lapidibus, et cum desuper aurato opere perspicuae justitiae Dei quod erat circumcisio et lex; quia justitia ante circumcisionem et legem, quasi nuda erat absque opere. Et quartus angulus occidentalis praefigurat etiam veram Trinitatem; quae palam manifestata est in baptismo Salvatoris, qui erexit plenam et sanctam civitatem Jerusalem cum omni opere suo, recurrens ad coelum in salvatione animarum. Sed quod ipsum aedificium in circuitu suo murum unum binae formae habet, cujus una est quasi splendor lucidus ut lux diei et altera quasi compaginatio lapidum adinvicem conjuncta in angulo orientali et in angulo septentrionali, hoc est quod per bonitatem Patris hominibus ex omni parte data est quasi securitas una, id est munitio et defensio in bonis operibus ut ipsis circumdati et confortati carnales concupiscentias deserant, et ad unum Deum qui munimentum eorum est confugiant. Qui murus in duabus est formis quia una forma muri est veluti speculativa scientia duarum viarum, quoniam illam scientiam in acutissima et

certissima exquisitione speculationis animi sui habet homo, ut sit circumspectus in omnibus viis suis et etiam alia forma muri est veluti cinerea caro hominis, quia a Deo creatus est homo operans, factum opus in operatione.

Et haec speculativa scientia lucet in splendore lucis diei; quin per eam homines actus suos vident et considerant, quia splendidus radius est humanae mentis, se caute circumspicientis, in homine siquidem apparet haec praeclara scientia ut candida nubes permeans mentes populorum in celeritate sicut et nubes cito difflatur in aere, lucensque ut lux diei quoniam ipsa candida declaratur propter splendidissimum opus quod Deus benigne operatur in hominibus, scilicet ut cum ipsi devitant malum, perficiant bonum quod in eis quasi lux diei lucet. In ipsa quoque scientia procedit unumquodque opus in homine. Quomodo? Homo habet duas vias. Quomodo? Ipse est sciens bonum atque malum cum sensibilitate, qui, dum transit de malo, operando bonum, imitatur Deum faciens bonum in ipso, qui justus est nolens injustitiam. Sed dum operatur malum, implicatur per seductorem diabolum in peccatis, qui non vult desistere nisi sentiat illum in vinculo malorum operum, quoniam diabolus quaerit iniquitatem, fugiens sanctitatem. Si autem homo abstrahit se a malo et operatur bonum: tunc suscipit cum summa bonitas, quia seipsum propter amorem Dei superavit: qui Filium suum tradidit pro eo in mortem crucis. Unde etiam scientia haec est speculativa: quia ipsa est quasi speculum hoc modo, quoniam ut homo aspicit faciem suam in speculo utrum sit in ea pulchritudo an maculositas; sic inspicit ipse in scientia bonum et malum in facto opere, quod considerat intra se, quia haec consideratio est in rationali sensu quae Deus

inspiravit in homine, cum in faciem ejus inspiravit spiraculum vitae in anima. Nam vivere pecorum deficit; quia rationale non est, anima autem hominis nunquam deficit; quia in aeternum vivet, quoniam rationalis est. Unde etiam homo sentit in consideratione boni et mali quod ipse opus sit reprobum vel electum, per gratiam Dei formatus et inspiratus rationali sensu in ortu creationis suae, illa gratia eum iterum restaurante in electione baptismi, et in salvatione animae novi testimonii, ut dicit Paulus amantissimus meus de illa electione gratiae: *Reliquiae secundum electionem gratiae salvae factae sunt. Si autem gratia, jam non ex operibus: alioquin gratia jam non est gratia* **(Rom. XI)**. Hoc tale est. Reliquiae quas laqueus mortis non comprehendit, ut declinarent ad exemplum diaboli, illae salvae factae sunt aperta salvatione dum Deus misit Filium suum incarnari quod est electio gratiae pro salute manifestata hominum. Quomodo? Gratia Dei constituit hominem, sed ille lapsus est in pravis operibus. Tunc ostensa est electio gratiae in electo vase, cum ex Virgine Filius Dei natus est, in quo possibile non erat fieri ullum lapsum. Nam si quisquam hominum rem aliquam utilem facit quae ipsi ab alio abstrahitur, tunc eligit sibi aliam utiliorem, quam ei nullus auferre possit, et in qua ipse plene abundet. Sic fecit gratia Dei. Ipsa enim formavit Adam primum hominem, quem diabolus abstraxit ab innocentia operis, sed eadem gratia fecit postea plenitudinem bonorum operum per Filium Dei in salvatione animarum. Si autem gratia Dei fecit salvationem, tunc salvatio non est facta ex merito hominum. Quomodo? Justitia operis defecit in Adam: ita quod homo nunquam rediret in salvationem per merita operum suorum, nisi recuperaretur per eamdem gratiam in justissimo Filio Dei per opera ipsius, quia obediens factus est Patri suo, et nisi

homo etiam mundaretur per baptismum quod Filius Dei tradidit hominibus cum bono opere, quod opus gratia Dei operatur cum homine: et homo opus illud cum illa. Ideoque est gratia Dei cum hoc opere; et hoc opus ortum est de gratia. Quod si salvatio esset ex merito hominum et rectum opus hominis esset proprium ei a seipso, ita quod gratia Dei opus illud non accenderet, tunc gratia non esset gratia. Quomodo? Tunc esset homo a seipso et non a Deo: et nulla creatura redderet gratias Deo, et gratia Dei nihil esset. Nunc autem gratia Dei constituit hominem rationalitate subnixum ut justitiam operetur in scientia boni et mali, quatenus hac scientia appetat bonum abjiciens malum et ut sic cognoscat vitam et mortem per hoc eligens in qua parte remanere desiderat, ut Salomon in intellectu sapientiae inquit: *Apposuit tibi aquam et ignem: ad quod volueris porrige manum tuam* **(Eccli. XV)**. Hoc tale est. Deus apposuit homini in prima suscitatione animae vim magnam et acutam videlicet notitiam malorum et bonorum, quae sunt aqua et ignis. Nam sicut aqua semper inundat et celat in se multa mortifera animalia plurimaque inutilia, ita est etiam homo inundans in malis factis suis, celans ea ne divulgetur. Et ut etiam ignis urit non perferens intra se ullam impuritatem incombustam, et ut faber per ignem puriora facit monilia sua ablata rubigine, sic etiam bonum facit hominem purum, evellens ab eo rubiginem nequitiae. Nam aqua et ignis dissentiunt, suffocantes et necantes se invicem. Sic etiam facit homo. In malo enim necat bonum, et in bono necat malum atque in utroque semper occultat intra se silenter sua desideria, hac aut illac versans illa.

Et in ipsa commotione desideriorum habet optionem voluntatis illius viae quam desiderat: et ad illam convertit se cum voluntate operis, quasi manum ad hoc porrigendo scilicet bonum opus perficiens adjuvante Deo per gratiam, et malum peragens insidiante diabolo per suggestionem artium suarum, ipso quidem homine haec inspiciente in scientia rationalitatis suae. Nam in illa scientia inspicit bonum et malum, et inde oritur in ipso desiderium optionis duabus viis boni videlicet et mali, secundum voluntatem ipsius. Quid hoc? Optio est quod homo videt in desiderio animi sui quasi in speculo res aliquas dicens intra se: Utinam possem hoc vel illud agere, ad quod nondum accedit per opus, sed habet illud in scientia sua, positus quasi in capite duarum viarum, quod est scientiam habens occasionum boni et mali, et ita secundum desiderium suum tendit tandem ad opus illud sive sursum sive deorsum.

Et altera forma muri quam vides quasi compaginationem lapidum ostendens genus humanum, designat etiam rectas institutiones quae surrexerunt in mentibus hominum, ut in Abraham et in Mose ac in caeteris, qui erant praecedens germen legis Dei, cum omnibus appendiciis justitiae Dei in lege usque in novissimum tempus. Quomodo? Scilicet quod opus Dei est in homine et per hominem, ita quod Deus misit Filium suum propter salvationem hominum in fine legis, sine peccato et operantem in humano corpore, atque ponentem fundamentum fidei super seipsum, hoc modo quod portavit genus humanum cum primo homine ejecto de paradiso propter praevaricationem justitiae, faciens omne hoc mirabile in homine per legem suam ubi comprehendis Christianam multitudinem quae haec aedificatio est in bonitate Patris, et

quod homo reponendus est in coelesti Jerusalem. Unde et ipsae duae muri formae in unum coadunatae sunt in parte orientis et septentrionis, quoniam in speculativa scientia et in humano opere est communis terminatio injustitiae, in qua genus humanum erat in oblivione Dei implicatum, quae se erexit primum ab Adam cum insana injustitia ante diluvium: ita quod ipsa depressa est cum omni sua gente propter magnam iniquitatem in diluvio aquarum, ubi scientia speculativa apparere incoepit per inspirationem meam cum scientia boni in Noe admonitio Dei erexerit: tamen cervix et appetitus mali in recordatione ipsius processit exitialiter ad aquilonem, ita quod iniquitas rebellionis contra Deum non est conculcata usque ad Abraham in quo suffocata est ut in angulo septentrionali: cum in eo orta est acutissima acies justitiae Dei. Quod vero illa lucida pars muri protenditur ab angulo orientali et finitur in angulo septentrionali, tota integra, et non habens ullum locum interruptum, hoc est quod speculativa scientia in munitione mentium hominum ab angulo orientali, id est a diebus Noe incoepit apparere, cum prius ante Noc studebat iniquitas hoc adimplere quod perpetrare posset in irritatione Dei, hominibus magis concupiscentias suas sequentibus quam culturam Dei amantibus, quia primum genus hominum ab Adam ubi speculativa scientia absconsa erat, deglutivit diabolus in omni voluntate sua usque ad Noe, in quo illa scientia aperte ostensa est, ut dictum est, nihilominus tamen adhuc confidebat diabolus quod esset habiturus omne genus humanum: iniquitate ita in praecepto ejus procedente usque ad angulum septentrionalem, hoc est ad Abraham et Mosen; quoniam ante eos in speculativa scientia erat iniquitas quasi integra in sua nequitia, et nondum interrupta aut contrita per constitutam justitiam legis Dei, quia

necdum circumcisio aut lex data fuerat, in quibus tunc Patribus ipse diabolus incoepit confundi, cum prius quasi confidenter in mundo regnaret, sicut aperit Paulus meum lucidum vas electionis: *Regnavit mors ab Adam usque ad Mosen etiam in eos qui non peccaverunt, in similitudinem praevaricationis Adae qui est forma futuri* **(Rom. V)**. Hoc tale est: Mors regnavit nullo contra eam militante, nulloque eam superante bello, ab Adam usque ad Mosen. Quomodo? Quia austeritas et cultura legis ante Mosen data non erat: excepto quod circumcisio in Abraham jussione Dei facta, ipsam leviter praemonstraverat, sed mortis vitium processit de errore in errorem, ut sibi placuit. Tunc surrexit in voluntate Dei fortis miles Moses, et praeparavit fortia arma justitiae, in quibus mors in suo cultu destructa est per instrumenta legis, quia lex abscondit in se omnem salvationem animarum, cum praesignificatione Filii Dei, quia etiam mors dominabatur in innocentibus: qui prae simplicitate moderationis suae nesciebant in actibus suis opus praevaricationis Adae in nationibus, qui est forma futuri. Quomodo? Adam a Deo fuit creatus justus et innocens ab omni conceptione et inceptione peccati: sic etiam Filius Dei natus est ex virgine Maria, veniens absque ulla macula peccati.

Sed ut vides quod illa lapidea pars muri extenditur ab angulo septentrionali ad angulum occidentalem et ad angulum meridianum, et finitur in angulo orientali; hoc est quod recta opera hominum cum quibus in Deum muniti sunt, processerunt quasi de angulo septentrionali, id est de circumcisione Abrahae cum lege Mosi et cum appenditiis justitiae eorum in hominibus usque ad angulum occidentalem, ubi surrexit perspicua justitia in incarnatione Filii Dei, ab inde

ultra extensa usque ad angulum meridianum, ubi ardens opus per baptismum et per reliquam justitiam electae et novae sponsae ejusdem Filii Dei, ad restaurandum Adam in salvationem accensum est, iterum inde ultra prolongata terminumque ponens in primo angulo orientali, ita revertendo ad summum Patrem. Quomodo? Ipse summus Pater erat in mysterio suo unamquamque justitiam ordinans quomodo redire deberet primi hominis casus in salvationem animarum revertendo ad Deum. Quia homo ceciderat, ideo surrexi in misericordia et misi Filium meum in restaurationem salvationis animarum, sicut servus meus psalmista David ostendit dicens: *Sed in lege Domini voluntas ejus, et in lege ejus meditabitur die ac nocte* **(Psal. I)**. Hoc tale est: In lege justitiae quam Unigenitus meus natus ex Virgine demonstravit mundo, qui cum Patre et Spiritu sancto unus Deus existens omni dominatur saeculo: ita quod ipse Filius Patris incarnatus et homo visibilis visus, Dominus et elevatus in carne super omnem creaturam fuit voluntas Patris in salvatione. Quomodo? Quia Filius Dei ante saecula a Patre genitus, postea in mundo natus ex matre in fine temporum necdum incarnatus manebat in Patre invisibilis, ut voluntas invisibilis est in homine antequam exeat in opus, visibilis deinde apparuit in carne pro salute hominum: ita ut cum Filio suo meditatur omnipotens Pater omnem justitiam contra primum casum Adae. Ubi? In dilectione Filii Dei, qui ante tempora in divinitatis gloria manens in Patre mirabiliter postea sub statuto tempore mundi, incarnatus est, quem Pater de corde suo in mundum misit summum sacerdotem super omnem justitiam. Unde et legem justitiae ipse Filius collegit ut eam accepit a Patre facta lege hominum in eum crediturorum. Sed in illa lege quam Pater in Filio suo constituere atque condere

voluit, meditatur in die. Quomodo? Scilicet in die quae ipse est, cum nulla obscuritas iniquitatis erat in ulla creatura priusquam ullam creaturam conderet saeculorum meditatus est istam legem Filii sui. Et etiam in nocte. Quomodo? Quia in facta creatura dum se incepit erigere malum quod est quasi obscuritas noctis, in angelo et in homine meditatur etiam Pater usque in novissimum diem in quem pertingunt opera sua quae ineffabiliter operatur, ostendens et aperiens legem Filii sui, cum in ipso perficit omnia bona, quae in homine perfici debent.

Sed ut vides quod lapidea pars muri habet duo loca interrupta inter angulum videlicet occidentalem et angulum meridianum: hoc est quod opus humani generis in munitione defensionis suae, duobus modis adhuc imperfectum est, cum membra incarnati Filii Dei constant adhuc quasi imperfecta in electis suis, quod est primus interruptus locus velut ab occidente, quoniam Filius Dei missus est in mundum in fine temporum, et cum deinde Ecclesia similiter adhuc quasi imperfecta est in omnibus virtutibus suis, ut consistere et aedificari debet in coelesti Jerusalem, quod est alter interruptus locus velut ad meridiem, cum Ecclesia perficietur in coelestibus. Quod autem longitudo ipsius aedificii est centum cubitorum, hoc est quod denarius numerus attenuatus erat in praevaricatore homine, et recuperatus est in Filio meo per multiplicem denarii centenarium numerum, multiplicium virtutum in salvatione animarum, de quo denario per centenarium deinde ascendit millenarius numerus perfectus in omnibus virtutibus, ut plane evacuentur mille artes diaboli, cum quibus seducit omnem gregem amabilium omnium omnipotentis Dei. Quid hoc? Ego Omnipotens

constitui initio ardentia et viventia lumina quae lucerent in splendoribus suis; sed quaedam perstiterunt in amore meo, quaedam autem ceciderunt despiciendo Creatorem suum. Sed non decuit me Creatorem ut institutionem meam, vacuam et irritam relinquerem. Quomodo? Angelica scilicet creatura superbientis agminis hoc bonum quod Creator suus ipsi indulsit ad cognitionem suam; illud sibi ipsi deputavit in fallacem gloriam, se posse similem esse Creatori suo, unde cecidit in mortem. Tunc praevidit Deus, quia quod in perdito agmine illo cecidit, fortius restaurandum esse in alio. Quomodo? Quia creavit hominem de limo terrae viventem in anima et corpore ut ad gloriam illam pertingeret, de qua praevaricator diabolus cum suis imitatoribus ejectus est; quoniam homo valde charus est Deo, cum et eum fecerit ad imaginem et similitudinem suam, ita ut in perfectione sanctitatis operaretur omnes virtutes, sicut et Deus condidit creaturas omnes, et ut etiam impleret operando in humillima obedientia et in opere virtutum subministratione laudis inter gloriosos angelos ordinem, ut in hoc beatitudinis culmine, adornaret laudem supernorum spirituum, qui assidua devotione sunt laudantes Deum, atque in eadem beatitudine sua hoc adimpleret, quod perditus angelus in praesumptione sua ruens evacuavit. Ideoque est homo plenus denarius numerus, qui haec omnia per virtutem Dei perficit.

Sed denarius numerus in sua natura multiplicat centenarium in hac intentione, quia homo diabolica seductione corruens, a Deo tandem divina miseratione et inspiratione admonitus strenue incipit Deum agnoscere cum lege et prophetia Veteris Testamenti, et deinde acutius cum sanctitate ac omnibus ornamentis invictae constantiae Ecclesiae. Sicque incepit

homo operari omnes virtutes ab Abel ita eas perficiendo usque ad novissimum justum, quod est centenarius numerus longitudinis hujus aedificii, quod Deus in mystica figura demonstrat hominibus, ne desperent prolapsi in iniquitatibus suis; sed ut surgentes ab eis fortissime laborent in opere Dei; quia et unusquisque cadens in peccatis, cum se erigit ab eis, fortior erit quam prius esset, sicut et Deus majores et fortiores virtutes restituit in homine, Filium suum mittens in mundum ad erigendum collapsum genus humanum, quam primus homo operatur. Unde et homo fortius operatur in anima et corpore quam si esset sine corporali gravedine, quoniam militat in seipso in multis periculis perficiens fortissima bella, et victoriosus existens cum Domino Deo suo fideliter militans ei, sic ipsum cognoscens in militia sua, corpus suum castigando, quia angelus carens gravedine terreni corporis, est tantum miles coelestis harmoniae lucidus et purus perseverans in visione Dei; homo vero gravatus corporali putredine est fortis et gloriosus sanctusque miles, cum restaurato opere, qui operatur propter Deum in anima et corpore, ita per centenarium numerum praesentis laboris pertingens ad millenarium futurae retributionis, videlicet cum in novissimo die plenam mercedem accipiens sine fine in anima et corpore gaudebit in coelesti habitatione. Sic ergo denarius attenuatus numerus, recuperatus est per Filium meum, qui natus ex virgine et passus in cruce hominem reduxit ad coelestia, ut ipse in Evangelio dicit: *Quae mulier habens drachmas decem, si perdiderit drachmam unam, nonne accendit lucernam et everrit domum, et quaerit diligenter donec inveniat? Et cum invenerit, convocat amicas et vicinas, dicens: Congratulamini mihi, quia inveni drachmam quam perdideram* **(Luc. XV)**. Hoc tale est:

Sancta divinitas habuit drachmas decem, id est in electis angelis et in homine decem ordines supernarum distinctionum, sed drachmam unam perdidit, cum homo magis diabolicam seductionem, quam divinum praeceptum secutus in mortem cecidit. Unde ipse accendens lucernam ardentem, scilicet Christum verum Deum et verum hominem, splendidissimumque solem justitiae, everrit per eum domum, id est Judaicum populum, et inter legem quaesivit diligenter omnem sanctificationem quae fuit in salvatione, in qua instituit novam sanctificationem, et sic invenit drachmam suam, hominem scilicet quem perdiderat. Tunc convocavit amicas, id est saeculares justitias et vicinas, id est spirituales virtutes, dicens: Congratulamini mihi laudabiliter et congaudete et aedificate coelestem Jerusalem ex vivis lapidibus, quia hominem inveni, qui perierat deceptione diaboli.

Sed ut vides quod latitudo hujus aedificii est quinquaginta cubitorum, hoc est quod omnis latitudo vitiorum hominum, qui in opere Dei aedificare debuerunt, magis tamen concupiscentias suas sequentium quam opus Dei colentium, in diffusis quinque vulneribus Filii mei quae in cruce passus est, misericorditer abstergitur et remittitur, ita quod vulnera manuum ejus opera manuum inobedientiae Adae et Evae deleverunt, et vulnera pedum ejus liberaverunt itinera humani exsilii, et vulnus lateris ejus de quo orta est Ecclesia, delevit culpam Adae et Evae, quoniam de latere Adae Eva creata est. Unde et Filius meus in ligno fixus est, ut ea aboleret quae per lignum praevaricatio facta est, atque aceto et felle potatus est, ut gustus pomi noxialis dilueretur. Et altitudo ejus est quinque cubitorum; qui est excellentia divinarum scientiarum in

Scripturis quae propter opus Dei sunt in quinque sensibus qui sunt in homine; quos inspiravit Spiritus sanctus ad utilitatem hominum, quia homo cum quinque sensibus suis respicit ad altitudinem divinitatis, discernens unum quodque, bonum scilicet et malum. Unde et ejus duo parietes in utroque latere ipsius sunt unius longitudinis; quoniam in aedificio bonitatis Dei quasi in duobus parietibus animae et corporis utriusque lateris, prosperi scilicet et adversi, hominem constantissime oportet laborare. Quomodo? Ut devitet malum et operetur bonum. Quomodo? Quia profunda et incomprehensibilis divina potestas instituit hominem, ut totis viribus suis et toto sensu suo colat Deum aequali devotione in longitudine intelligibilis rationalitatis; quoniam dignum est ut Creator omnium, ante omnia, et super omnia dignissime colatur Deus. Quapropter et alii ejus duo parietes in fronte et in fine ejus, unius sunt latitudinis, quoniam in opere Dei sapientia et discretio sunt velut duo parietes, videlicet sapientia quasi in superiori et discretio quasi in inferiori parte, quas Deus aspirat aequo et justo dono suo in magnitudinem latitudinis, humanae mentis; ad cognoscendum se.

Sed quod quatuor illi parietes ubique in circuitu ipsius aedificii aequalis sunt altitudinis, exceptis propugnaculis ejus quae aliquantulum eminent altitudinem ipsius; hoc quod homo in quatuor elementis positus, ubique fidem catholicam per bonitatem Patris aequali devotione et cultura in alto habebit, filium cum Patre et Spiritu sancto, videlicet colens, qui omnia opera sua operatur in ipsis. Quomodo? Omne opus quod Filius Dei operatus est et operatur, hoc perficit per bonitatem Patris in Spiritu sancto. Quid hoc? Quoniam secundum voluntatem Patris erat Filius redimens hominem

per incarnationem suam, quae est magna bonitas; quia Pater sic ordinavit ut Filius ejus nasceretur ex Virgine de Spiritu sancto conceptus, humanitatem assumens propter amorem hominis, ut eum reduceret in restaurationem vitae, quatenus homo cum Deo partem haberet, cum qua intraret in salvationem per ipsum in recta et catholica fide, in qua Pater et Filius et Spiritus sanctus cognosci debet, unus et verus Deus. Sed et ibi sunt propugnacula praestantioris altitudinis. Quomodo? Quia, cum homo respicit in culmen bonae mentis, tunc aedificat altitudinem murorum fidelium, in virtutibus operis Dei ascendens super intelligibilem fidem, Deum videlicet sciens esse in potentia divinitatis suae, super quam fidem deinde construit altiorem staturam virtutum praestantissimorum propugnaculorum. Quomodo? Nam aedificat altiores virtutes, sibi non sufficiens ut solummodo fidem habeat in Deum: sed ascendit in virentem palmam, quod est de virtute in virtutem quibus exaltata et decorata est rectissima fides quasi civitas propugnaculis.

Quod vero latitudo, inter ipsum aedificium et splendorem ex praedicto circulo se in profundum abyssi extendentem, est in vertice orientalis anguli unius palmi: hoc est quod amplitudo supernorum secretorum est inter opus Filii Dei quod demonstravit quasi aedificium, conversatus sine peccato corporaliter in saeculo, scilicet faciens virtutes multas in bonitate Patris et inter potestatem Patris quasi splendorem in maxima virtute sua se in inferiora et in superiora extendentem, cum Filium suum misit in mundum, in capite scilicet anguli qui respicit ad orientem, hoc est, in justitia quae primum praesignata est in Noe per admonitionem Spiritus sancti praefigurantem perfectam illam justitiam, quae declarata est

in incarnatione Filii Dei, ita quod in his secretis erat quasi spatium unius staturae ut extenta manus est a pollice usque ad alios digitos; quod est ordinatum tempus in paternis visceribus quando Unigenitum suum mittere voluit in manu fortissima, ut ipse ita circuiret cum omnibus articulis digitorum qui sunt omnia opera ejus in Spiritu sancto ut perficeret voluntatem Patris sui passus in cruce propter miseram ac contemptibilem inobedientiam, quam diabolus primo homini instillavit in sua suggestione, cum propter hoc ad redimendum hominem misericordia Dei se inclinavit ad terram, per humanitatem Filii Dei incomprehensibili altitudine divinitatis.

Sed quod alibi, id est in septentrionali et in occidentali atque in meridiana parte, tanta undique est latitudo inter aedificium et splendorem ut ejus amplitudinem nullo modo comprehendere possis; hoc est quod nullus hominum mortali corpore gravatus poterit scire elationem mali in visceribus aquilonaris diaboli: nec finitum ejus in operante creatura in occasu cadentis hominis, nec initium aut finem ardentis meridiei quod est supernae justitiae, nec considerare quomodo haec dilatata et discreta sint inter opus et potestatem scientiae meae in omnibus populis, scilicet aut in electis aut in reprobis, qui omnes positi sunt in aequissima perscrutatione, ita quod acutissima et diligentissima districtione examinabuntur in praeceptis meis, cum tamen ipsi omnes accurate debent confidere, quod eos pasco in omnibus necessitatibus suis, quia haec omnia in secretis meis ita occultata sunt, quod amplitudinem profunditatis eorum, nec sensus aut intellectus hominis ullo modo comprehendere vel intelligere valeat, nisi quantum permissione mea conceditur. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet hic in ardente amore speculi mei,

ad verba haec anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO TERTIA.

SUMMARIUM.---*Quod divinae virtutes sub lege pullulantes in nova lege plurimum fructum afferunt. Quod voluntate Dei virtutes operantur in hominibus. De statu amoris coelestis, disciplinae, misericordiae, victoriae. De habitu earumdem et quid significet. Specialiter de amore coelesti et habitu ejus et quid significet. Specialiter de verecundia et habitu ejus quid significet. De misericordia. Specialiter de victoria et habitu et quid significet. De statu patientiae et gemitus et quid significet. De habitu eorumdem et quid significet. Specialiter de patientia et habitu ejus et quid significet. Specialiter de gemitu et habitu ejus et quid significet.*

Post haec vidi et ecce quasi in medio longitudinis praedictae lucidae partis muri designati aedificii stabat velut turris ferrei coloris ipsi muro exterius imposita, latitudinis quatuor cubitorum et altitudinis septem cubitorum, in qua conspexi quinque imagines singulariter stantes in singulo quoque arcu desuper quasi turritum conum habentes, quarum prima respiciebat ad orientem, secunda autem ad aquilonem, tertia vero ad septentrionem, et quarta ad columnam verbi Dei; in cujus radice Abraham patriarcha residebat, ac quinta ad turrim Ecclesiae et ad illos homines qui in ipso aedificio huc et illuc discurrebant. Similitudo autem una erat eis in hoc: singulae

earum vestitae erant solummodo quasi singulis vestibus sericinis et calceatae calceamentis candidis, excepta quinta, quae omni ex parte armata videbatur. Secunda vero et tertia nudo erant capite, dissoluta coma et candida carentes amictu palliorum; prima autem et tertia ac quarta indutae erant tunicis candidis. Sed dissimilitudo ex hoc erat eis: Prima imago gestabat in capite suo pontificalem infulam, sparsis capillis et albis, induta quasi pallio albo, inferius in duabus oris ejus purpura contexto; in dextera vero gerebat lilia et alios flores; in sinistra autem palmam. Et dixit: O dulcis vita, et o dulcis amplexio aeternae vitae, et o beata felicitas in qua sunt aeterna praemia, quae semper es in veris deliciis, ita tamen quod nunquam possum impleri, nunquam satiari interiori laetitia quae est in Deo meo. Secunda autem induta erat purpurea tunica, stans ut adolescens qui nondum est ad plenum virilis aetatis: sed tamen magnae gravitatis; et dicebat: Me non terrebit horribilis inimicus qui est diabolus, nec inimicus homo, nec hoc saeculum in disciplina Dei, cujus conspectui semper assisto. Tertia vero tegebat faciem suam alba manica dexterae manus suae, et aiebat: O spurcitia et o immunditia hujus saeculi; abscondite vos et fugite ab oculis meis, quia dilectus meus natus est de pura virgine Maria. Quarta autem erat velata capite albo velamine more muliebri, et circumamicta pallio crocei coloris; in pectore vero suo gerebat imaginem Jesu Christi; circa quam in pectore suo scriptum erat: *Per viscera misericordiae Dei nostri, in quibus visitavit nos Oriens ex alto* **(Luc. I)**. Et dicebat: Porrigo manus semper ad peregrinos et egenos ac ad pauperes et debiles, atque ad gementes. Quinta porro armata erat galea superposita capiti suo, induta quoque lorica et ocreis, atque ferreis chirothecis ferens etiam in sinistra sua clypeum ab humeris

pendentem, accincta quoque gladio et hastam manu dextera tenens. Sub pedibus autem ejus jacebat quasi leo hians ore, lingua extensa ex ore ejus, et etiam velut quidam homines, quorum alii tubis resonabant, alii quibusdam instrumentis ludicris joculariter concrepabant, et alii diversis ludis ludebant: quos imago illa simul et ipsum leonem pedibus suis conculcans, hasta quam dextera tenebat acriter transfodiebat, et dixit: Vinco fortem diabolum et te odium et invidiam, atque te, o spurcitia, cum ludentibus fallaci deceptione. Sed intra illud aedificium vidi duas alias imagines versus hanc eamdem turrim stantes: quarum prior apparebat stans supra pavimentum ipsius aedificii, quasi in arcu ignei splendoris diversis imaginibus malignorum spirituum interius depicto, et contra praedictam turrim posito, altera vero ipsi arcui exterius tantum collateralis in nullo arcu consistens, ambae videlicet interdum ad praedictam turrim aspicientes, et interdum ad homines aedificium intrantes et exeuntes. Vestitae autem erant etiam ipsae sericinis vestibus et velatae in ligatura capitis albo velamine more femineo, non circumamictae palliis, indutae vero calceamentis albis. Sed prior earum habebat in capite suo quasi triangularem coronam rubentem, ut rubeus hyacinthus rubet in colore suo, induta quoque tunica nivea, cujus implicamenta erant viridi colore ubique distincta, et ait: Vinco in oriente cum fortissimo Filio Dei: qui exivit a Patre veniens in mundum pro redemptione hominum, et qui iterum rediit ad Patrem; cum in maxima aerumna moriens in cruce resurgensque a mortuis ascendit in coelum, ideoque nolo confundi; fugiendo miserias et dolores hujus saeculi. Altera vero induta erat tunica alba sed aliquantulum pallidi coloris. Et in dextero brachio suo portabat crucem cum imagine Salvatoris Jesu Christi caput suum inclinans super

illam, et dicebat: Hic infans pertulit multas miserias in hoc saeculo; et idcirco volo semper plorare et habere moerorem propter gaudium aeternae vitae, in quam bonae oves adducendae sunt per nobilem Filium Dei. Et vidi quod omnes praedictae imagines singula verba sua per mysterium Dei dicebant ad admonitionem hominum.

Tunc iterum sedens in throno qui mihi haec omnia ostendebat, dixit mihi: Per fortitudinem et constantiam voluntatis Dei, divinae virtutes in Veteri Testamento celeriter pullulabant, sed ibi se velut in ignorantia colentibus nondum plene suavem et dulcem gustum praebebant, quia tunc tantum austeritas legis delinquentes acriter corripiebat; postmodum autem per gratiam Dei in nova lege plurimum fructum proferentes, fortem et perfectum cibum et in amore coelestium esurientibus cum summa dulcedine exhibebant, cum prius, ut dictum est, quaedam occulta ostensio et signum futurorum essent, secundum quod etiam spectaculum hoc cum appositionibus suis demonstrat. Nam haec turris quam vides quasi in medio longitudinis praedictae lucidae partis muri designati aedificii stantem, habet typum praecursus voluntatis Dei, quae in circumcisione multis modis et diversis significationibus manifestata est: ita quod Deus in signum ejusdem circumcisionis demonstravit legem, et per legem gratiam Evangelii; quoniam fide propalata in fideli Abraham: surrexit in ipso etiam circumcisio in mysterio verae praefigurationis; quia per divinam potentiam instruxerunt se fortes virtutes incipientes in Abraham quasi in medio longitudinis speculativae scientiae duarum humanae optionis viarum sub munitione firmissimae bonitatis superni Patris, cum postmodum apertae futurae erant per voluntatem Dei,

illud in figura praesignantes quod Deus facere voluit priusquam hoc manifeste ostenderet in opere. Quae ferrei coloris est, ipsique muro exterius imposita, quae est justitia Dei fortis et invincibilis, se in ipsa speculativa scientia quasi exterius ostendens per circumcisionem quae se foris carnaliter formavit posita cum beatis virtutibus in spiritualibus spiritualis muri, quem constituit Deus in hominibus. Et eadem turris est latitudinis quatuor cubitorum, quia per voluntatem Dei ipsae virtutes operantur in homine, posito sub extensione quatuor elementorum, cum quibus vegetatur corporaliter in corpore, et altitudinis septem cubitorum; quia in altitudine septem donorum Spiritus sancti tanta firmitas est, ut se ipsa turris ita erigeret, quod ex ea prodiret Ecclesia in incarnatione Filii mei, praefigurata in circumcisione Veteris Testamenti.

Quod autem conspicis in ea quinque imagines singulariter stantes, in singulo quoque arcu desuper quasi turritum conum habentes, hoc est quod in turri hac, id est in fortitudine circumcisionis pendebant quinque fortes virtutes, non quod ulla virtus sit vivens forma in seipsa, sed solummodo praelucida sphaera a Deo fulgens in opem hominis; quia homo perficitur cum virtutibus, quoniam ipsae sunt opus operantis hominis in Deo. Unde ipsae quinque virtutes ad similitudinem quinque sensuum hominis in hac turri positae sunt; quia multo zelo tangebant circumcisionem, abscindentes ab ea iniquitatem, ut quinque sensus hominis, in Ecclesia circumciduntur per sacratissimum baptisma, sed tamen in hominibus non operantes per seipsas; quia homo cum illis operatur, et ipse cum homine, sicut etiam quinque sensus hominis non operantur per se, sed homo cum illis et ipsi cum homine, ita invicem fructum facientes. Et sunt singulariter;

maximo studio desudantes in singulari scilicet statura magisterii turritum apicem habente, id est praecellentem et bene compositam dignitatem validissimae constantiae. Et prima imago respicit ad orientem, quia virtus illa prospexit ad Filium Dei planctu amoris, ut quandoque veniret, hoc aperte loquens de aeterna vita quam circumcisio habuit in absconso. Secunda autem imago videt ad aquilonem; quoniam ipsa consideravit partem orientis et partem aquilonis, in magna disciplina aspiciens ad Deum quasi ad orientem, dedignando inconvenientiam indisciplinatae lasciviae, scilicet quod Deus non habebatur in veneratione, despiciendoque quod lex Dei digne non habebatur in populo illo, quasi in aquilone. Tertia vero tendit ad septentrionem; quia fortissime illa prosternit superfluam fornicationem, despiciendo eam, et seipsam ab illa protegendo legali institutione. Quarta autem imago vertitur ad columnam verbi Dei, in cujus radice Abraham patriarcha residet; quoniam ipsa versa fuit adhaerens in incarnatione Filii Dei, quam velut in fundamento Abraham tetigit, cum praesignificatione mirae profunditatis, ariete pendente in spinis. Quinta vero respicit ad turrim Ecclesiae, et ad illos homines qui in ipso aedificio huc et illuc discurrunt; quia illa erexit se victoriose destruere omnem injustitiam quae orta est in Adam, respiciens ad fortitudinem catholicae Ecclesiae, ut victoriose et sine intermissione pugnet contra vitia diaboli, et ad homines qui in ea diversa varietate morum discurrunt, ostendens eis in pertimescendo zelo Dei ut oves justitiae esse perseverent.

Quod autem similitudo una est in eis: hoc est quod pari devotione Deum colunt in operibus hominum; nam singulae earum vestitae sunt solummodo quasi singulis vestibus

sericinis, quia unaquaeque earumdem virtutum, habet in se dulcedinem et suavitatem quibus nullatenus gravant nec constringunt homines; sed ut suaviter balsamum sudat de frutice suo: sic molliter operantur dulcedinem coelestis regni in humanis mentibus sine sorde et duritia injustitiae. Et sunt calceatae calceamentis albis, quoniam recte sequuntur justitiam meam in albedine coelestis regni, transeundo subjectionem diaboli, et omnino conculcantes vestigia ejus in hominibus. Sed quinta virtus ex omni parte armata videtur; quia ipsa prospicit ad Ecclesiam, in qua fortissimae pugnae adversus diabolica vitia perficiuntur, extendens in ea ubique victoriam suam, cum pretiosissima armatura quae est invictissima fortitudo Dei, quae pertranseundo occidit omnem injustitiam in confusione diabolicae fraudis. Quod vero secunda et tertia sunt nudo capite dissoluta coma et alba: hoc est quod nullum supplicium laboris, nec onus divitiarum aut concupiscentiae sibi imponunt pro amore meo; sed nudo capite, id est aperta conscientia sua, aperiunt mihi omne occultum suum, ardentes semper in dilectione mea, cum omnem confusionem et lasciviam concupiscentiae carnis a se abjiciunt; hoc incipientes in albis crinibus quod est claritas mentis, bona opera desiderantis. Et carent amictu palliorum; quoniam a se projiciunt mores paganorum, cum impudicitia et spurcitia diaboli et cum omnibus curis saecularibus; quia *sapientia hujus mundi, stultitia est apud Deum* **(I Cor. 3)**. Prima quoque et tertia ac quarta indutae sunt tunicis albis; quod est apprehensio innocentiae praefigurantis incarnationem Filii Dei mei cum suavitate castitatis, qui morti subtraxit hominem, induens eum vita in salvatione. Quod autem dissimilitudo est eis: hoc est quod vis earum vicissim est in dono Spiritus sancti, cum virtus haec habet hoc

instrumentum animae, et virtus alia aliud, unum tamen studium existentes in Deo: ita quod coelestis Jerusalem perfecte construatur cum eis; quia ipsae sunt opus quod homines operantur: per quod ad Deum perveniunt.

Unde haec prima imago designat coelestem amorem, quia ipse prae animi cura inesse debet hominibus; gestans in capite suo pontificalem infulam, sparsis capillis et albis, quia valde coronata est in summo sacerdote Jesu Christo, et in summis sacerdotibus Veteris Testamenti, et in illis qui eidem Filii Dei dixerunt: Utinam disrumperes coelos et descenderes; stans denudatis capillis sine muliebri velamine capitis in albedine apparentibus: praefigurans in eis quod sacerdotale officium denudandum esset conjugali officio in adventu Filii mei, ipsius qui imitandus est a sacerdotibus suis in castitate propter salvationem; quia ipsi perfectissimo coelesti amore sic semper adhaerere debent: ut excutiant pravos mores hominum, a contagione peccati: clara et candida pars existentes in spirituali dono Dei. Quae etiam induta est quasi pallio albo, inferius in duabus oris ipsius purpura contexto; hoc est quod eam circumdedit gratia Dei in albedine lenitatis, subnixa et ornata in finibus protectionum suarum cum decoris ornamentis charitatis; quia comprehensio divinae gratiae inesse debet termino uniuscujusque boni operis, constans in duabus partibus videlicet in virtute dilectionis Dei et hominis. Quod vero in dextera sua habet lilia et alios flores, hoc est quod in bono opere habet candida praemia liliorum aeternae vitae et claritatem aeterni luminis, et alios sanctitatis flosculos qui sunt sodales sui, qui se illi conjungunt coelesti amore. Sed quod in sinistra sua gestat palmam, hoc est quod ipsa in recordatione mortis habet palmam ascendentem de occulto

beatae virtutis, cum qua mortem quasi torrentibus lapidibus obruit, ut etiam declarat in verbis suis ad filios Dei, ut supra dictum est.

Secunda autem, praetendit disciplinam; quoniam post ardentem coelestis vitae amorem oritur constrictio carnalium concupiscentiarum in disciplina magnae contritionis. Quae induta est purpurea tunica; quia circumdata est lege mea et mortificatione carnis in hominibus, quod est exemplum Filii mei in purpureo indumento: ut idem Filius meus ex purissima Virgine natus est in charitate, quae omnimodo operata est in ipso. Constat enim ut adolescens qui nondum est ad plenum virilis aetatis, sed tamen magnae gravitatis; quoniam disciplina semper est in puerili timore, ut puer est in constrictione timens magistrum suum sub magistratione. Unde et ego omnipotens, semper magister sum disciplinae, quia ipsa erga me est quasi non virilis; quoniam non vult esse potens in officio propriae voluntatis suae, sed semper fideliter timere in magna districtione reverentiae, sicut etiam manifestissime ostendit in supradictis verbis suis.

Tertia vero declarat verecundiam: quoniam post disciplinam surgit pudor verecundiae, a se fugans confusionem peccati. Quapropter tegit etiam faciem suam alba manica dextrae manus suae; quia protegit interiorem conscientiam suam quasi faciem animae, fugiens a fornicatione et a pollutione diabolica, se defendens candida veste innocentiae et castitatis, eam habens in dextera, quod est in salvatione operis sui; quoniam ipsi potenter adhaerent contemptus omnis spurcitiae Satanae, quam omnimodo abjicit a se, ut etiam declarat in praedictis verbis suis monitionis suae.

Quarta autem significat misericordiam; quia post verecundiam elevat se ad egentes virtus misericordiae, quia etiam in corde aeterni Patris est vera misericordia gratiae ejus quoniam ipse per eam hoc ordinavit in antiquo consilio suo quod primum ostendit misericorditer Abraham in circumcisione, educens eum de terra ejus et praecipiens ei ut circumcideretur ipse et genus suum, quando illi demonstravit magna mirabilia in vera Trinitate, per quae et Filium suum praenuntiaverat in figura, quod totum est illa misericordia quam idem Abraham praesignavit offerens Isaac. Et est velato capite ex albo velamine capitis more muliebri; quod est tegmen et initium salvationis, quasi caput miserantis perditas animas de exsilio mortis reducentis sub candore pii velaminis; quoniam albas facit animas et hominem fulgentem; dum coopertus fuerit cum misericordia a Deo, quia illis hominibus qui Deum in indignatione habent, dum adhuc in peccatis sunt, his fulget post illatam eis coelitus misericordiam, ut radius solis in blanda suavitate, quoniam misericordia in muliebri persona fecundissima mater est animarum de perditione. Nam ut mulier operit caput suum, ita deprimit misericordia mortem animarum, et sicut mulier suavior est viro, sic et misericordia suavior vesana insania criminum in insania peccatoris priusquam cor ejus visitetur a Deo: sicut et eadem virtus in muliebri forma apparet, quoniam in feminea castitate clausa virginea materia surrexit in ventre Mariae suavissima misericordia, quae semper erat obumbrata in Patre, donec Pater eam visibilem ostendit per Spiritum sanctum in utero Virginis. Et circumamicta est pallio crocei coloris; quia circumdata est splendidissimo sole quod est signum Filii mei fulgentis de coelo in mundum, sicut solis splendor in terram. Quoniam idem Filius meus verus est sol

illuminans mundum cum sanctificatione Ecclesiae. Quod vero in pectore suo habet imaginem ipsius Unigeniti mei: hoc est quod in pectus misericordiae inclinavi eumdem Filium meum, dum eum misi in uterum Mariae virginis. Unde et circa eam in pectore virtutis ejus scriptum est: *Per viscera misericordiae Dei nostri, in quibus visitavit nos Oriens ex alto* **(Luc. I)**. Quid hoc? Quia ubique in circumeunte potestate mea demonstratur in secreto scientiae pectoris misericordiae: quod Filius meus vera misericordia est. Quomodo? ut praedictum est in verbis Zachariae servi mei in Evangelio dicentis: *Per viscera misericordiae Dei nostri in quibus visitavit nos Oriens ex alto.* Hoc tale est: Per viscera paternae misericordiae salvatio est, qui absconsum in corde Patris erat, ut viscera manent in homine: quod Filius ejus in fine temporum incarnaretur ubi visitavit Deus homines. Quomodo? Coelesti scilicet pane qui Filius ejus est natus in carne ex Maria virgine, qui veniens ex alto, id est de corde Patris exiens, praebuit maximam quaerentibus se misericordiam, sicut etiam ipsa virtus in supradictis verbis suis filios Dei alloquitur.

Quinta vero imago praefigurat victoriam: quoniam post misericordiam quam ostendi in circumcisione Filium meum volens mittere in mundum, erexit se victoria in eadem circumcisione, ita procedens cum majore virtute usque ad Filium meum, atque cum ipso in novissimum diem. Nam in Filio meo superavi antiquum serpentem; qui super caput suum extulit se, humanum genus rapiens per mille nequitias quibus illud comprehendit quasi in catena sua, quia illas nequitias Unigenitus meus devicit per omnia bellicosa arma quae surrexerunt in incarnatione ejus qui est flos omnium virtutum. Quid hoc? Post misericordiam surgit victoria cum seipsum

homo devicit et aliena vitia. Quomodo? In praedictis vitiis quinque virtutibus: primus est amor coelestis, scilicet in hoc quod homo scit et agnoscit Deum, diligens eum super omnia. Deinde causa illius fidei ligatur idem homo in legem disciplinae; de qua ipse compescit crimina peccandi per bonam et rectam verecundiam. In his ergo tribus viribus justificabitur homo in corde suo: sic inspiciens aliam rem quae est angustia proximi sui quem procurabit in omnibus necessitatibus ejus ut se. Unde et mox surgit homo fortissimus miles cum his tribus viribus in quibus perfectus est in mente sua imitando in misericordia Filium meum verum Samaritanum sic in victoria pertransiens vires diaboli cum armis victoriosissimarum virtutum, cum seipsum vincit et proximum suum regit, in ipsis virtutibus occidens omne malum, abjiciendo videlicet superbiam quae Adam expulit de paradiso. Et eadem virtus armata est galea supposita capiti suo; quia homo pleno coelesti desiderio ad Deum qui est caput omnium suspirare debet ut salutem consequatur aeternam. Induta est quoque lorica, ut homo resistat diabolo constringens injustam voluntatem carnalium desideriorum suorum, in vero timore et cum justo tremore subjectus Deo, fideliter metuens districtum judicium ejus ut per me commonitus dicit David: *Illuxerunt coruscationes tuae orbi terrae: commota est et contremuit terra* **(Psal. LXXVI)**. Hoc tale est: Effulserunt mirabilia et secreta tua, o Domine cunctorum; et mirifice apparuerunt. Quomodo? Ut coruscatio quae ex parte videtur et ex parte occultatur; quoniam mysteria tua nunc intelliguntur, nunc autem nesciuntur; nam non est gens diffusa in latitudine totius orbis qui in tua voluntate mirabiliter creatus est; quin ad eam nomen gloriae tuae et potentia majestatis tuae diversis modis et admirandis signis

mirifice pervenerit, etiam si eam lumen fidei et veritatis nedum perfecte ad salutem sui illustraverit. Quapropter homo in magnis suspiriis commotus avertit se a voluntate sua, deseritque concupiscentias suas, tremendo videlicet supernum judicium; quia ipse prius in terrenis actibus ambulans sui ipsius imprudenter oblitus erat, cum nunc sapienter redit ad se. Est etiam praefata virtus induta ocreis ut, recta via sibi denuntiata, effugiat itinera mortis per castigationem corporalem. Induta est et ferreis chirothecis, quatenus effugiat opera diaboli per circumcisionem mentis, et per rectissimam fidem, ita ut in Deum credat: sic evadens laqueos truculentissimi inimici. Habet etiam in sinistra sua clypeum ab humeris pendentem; quoniam in sinistra parte quae est diabolica pugna contra hominem, circumdata ex gratia fortissimorum praeceptorum Dei, quibus homo tanta Fidei fortitudine circumdetur et defendatur, ne diabolus eum corrumpat suasionibus suis, et ne ipse homo se subjiciat vitiis illius protectione Dei, ab humeris circumdatus; quoniam gratia Dei adhaeret rectae fortitudini animae ad Deum in ligatura dilectionis Dei et proximi. Et accincta est gladio; qua homo debet se constringere castigatione corporis, in austeritate sermonis Dei; et a se et ab aliis abscindens iniquitatem. Hastam quoque manu dextera tenet; quod est ut homo cum fiducia sit audax in Deo superare omnem sapientiam diaboli; hoc faciens cum fortissima pace Domini quae vera justitia est contra nequissimum certamen diaboli et hominis; quod difficile debellari potest nisi adjutorio Dei. Quod autem sub pedibus ejus jacet quasi leo hians ore, hoc est diabolus quem victoria pedibus recti itineris vitae et veritatis prostravit, cum idem Satanas acerrima et amarissima crudelitate hians deglutiret genus humanum. Lingua vero

extensa ex ore ejus, est existimatio ipsius qua terribili iniquitate putabat omne genus hominum ab Adam procreatum omnino devorare. Et quod etiam sub pedibus ejus jacent velut quidam homines: hi sunt sub agilitate ejus torpentes fistulae diaboli, quae se flectunt ad initium omnis mali, quas ipsa protexit in zelo Dei recte procedens in justitia; quia caedem perversae machinationes in diversis moribus se subdunt diabolo illi famulantes. Quorum alii tubis resonant; quoniam bacchantur sonitu omnium malorum, et insaniunt elati flagrante mente odio habentes justitiam Dei, genus scilicet super genus hoc faciens in magna superbia. Et alii quibusdam instrumentis ludicris joculariter concrepant; qua fallaces sunt in illusionibus phantasticis ad diabolum pertinentibus, et quoniam pertinaces sunt in tortuosa lascivia elationis invidentis disciplinae Dei. Alii quoque diversis ludis ludunt; quoniam versantur in diversitate et spurcitia vitiorum, quae secundum libitum voluntatis suae excogitantes in seipsis per insidias diabolicas adimplent. Et hos omnes eadem imago simul et ipsum leonem pedibus suis conculcat; qua nimio zelo omnes has vanitates artium propellit et suasiones Satanae conterit in justitia Dei. Sed et hasta quam dextera tenet eos acriter transfodit; quoniam per fiduciam et audaciam ad Deum fortissime transfigit superando et vulnerando in doloribus omnes has immunditias, quia a Deo deluduntur et ad nihilum deputantur; ut ipsa etiam in praedictis verbis admonitionis suae demonstrat.

Sed quod intra ipsum aedificium vides duas alias imagines versus hanc eamdem turrim stantes, hoc est quod intra opus illud quod coelestis Pater operatus est per Filium suum, palam eum ostendens in aperto opere quo in circumcisione ostensus

est, in obumbratione duae virtutes surrexerunt quod est exemplum Christi in una et sequi vestigia ejus, in altera obviam praecursui voluntatis Dei maxima fortitudine et reverentia apparentes; quia in seipsis declarant fructum qui praefiguratus est in circumcisione. Et prior earum apparet stans supra pavimentum ipsius aedificii quasi in arcu ignei splendoris diversis imaginibus malignorum spirituum interius depicto, et contra praedictam turrim posito; quia eadem virtus perficitur in terrenis rebus eas conculcando in bonitate Patris, cum diligenter pertransit desideria carnis in exemplo Filii Dei. Quomodo? Quia in multa tolerantia pertransit adversa mundi fortiter examinata et excribrata in arcu, id est in excellentia saecularis potestatis, quae ignea est in terrore detrahentis superbiae quam diabolica turba subsequitur: interiora animae saecularium desideria carnalia diligentium attrahens suae voluntati, cum etiam idem arcus per terrenam potentiam in multis modis interdum opponat se justitiae; repugnans vero testamento quod aedificatum est in Deo, quae tamen omnia superat victrix virtus per adjutorium Dei in bonis hominibus quamvis multum impugnentur et fatigentur ab insidiis malignorum. Altera vero ipsi arcui exterius tantum collateralis in nullo arcu consistit; quoniam cum prior virtus tumidam potestatem patienter devincit quae ipsi multas poenas intulit, procedit virtus haec foris eamdem potentiam, quia de poenis quas illa pertulit, haec quasi extra eamdem potestatem orta est rabiem ejus effugiens; sed tandem juxta eam, quod est recordatio aerumnarum unde originem duxit; sine depressione arcus consistens, quoniam libera est a potestate hujus saeculi, palam crucem Christi bajulans. Quod autem ambae interdum ad praefatam turrim aspiciunt, hoc est quod ipsae sunt plenum opus praefiguratum in praecursu

voluntatis Dei, in circumcisione Veteris Testamenti, considerantes initium radicis suae; majores tamen eodem initio suo quod in circumcisione habuerunt existentes, quia fulgens opus praecellit inceptionem doctrinae, interdum etiam aspicientes ad homines idem aedificium intrantes et exeuntes; quod est admonitio earum in Spiritu sancto ad populos qui ad Deum in via legis justitiae ambulant, et ad illos qui sunt in criminibus diaboli volentes recedere de via justa, unde exhortantur ab eis, ut eas in bono imitentur.

Vestitae sunt etiam ipsae sericinis vestibus, quia habent suavitatem illam, ut homo non gravetur in indignatione laboris persecutionum. Et sunt velatae in ligatura capitis albo velamine more femineo, quoniam justum est ut homo subjectus sit Deo capiti suo, ipsum menti suae jugiter circumponens in candore dilectionis, ita ut eum in gaudio et laetitia amplectatur, sicut mulier virum suum habet in honore timoris et amoris, ut constituit Deus. Sed non sunt circumamictae palliis, quia carent omni sollicitudine saeculari, se tantum declinantes post illa quae sunt aeterna in Deo in vita futura. Indutae sunt autem calceamentis albis; quoniam lucent in itineribus justitiae per albedinem fidei in mentibus hominum, ut et ipsi sequantur vestigia exempli earum.

Prior autem imago designat patientiam, quia illa surrexit in cornu Abrahae, quod est in inceptione obediendi cum obediendo Deo in circumcisione primum sonum obedientiae post casum Adae significaverit praecurrentem operantem obedientiam in vero verbo, quod est in Filio Dei, ut sonus verbum praecurrit, in septentrionali parte, videlicet opposita nequitiis et inquietudini antiqui serpentis. Et habent in capite

suo quasi triangularem coronam rubentem, ut rubeus hyacynthus rubet in colore suo, quoniam in principio mentis fidelium hominum per fidem sanctae Trinitatis valde coronata est, qui carnem suam contemnentes pro amore Dei et vera fide sanguinem suum fundere non dubitant, quia et Filius Dei apparens in carne, mortem devicit cum rubore sanguinis sui per quem Ecclesia decorata est, quasi cum nobili rubente hyacintho in decore suo. Induta est quoque tunica alba cujus implicamenta sunt viridi colore ubique distincta, quia sibi induit vestimentum operis Dei in albedine perpetui luminis ornatum, scilicet in implicamentis suis, quae sunt aerumnae et gemitus dicentis: O quando veniam ad aspectum veri luminis? quod desiderium feliciter in praesenti vita habetur in adobumbrato exemplo, per quod decorantur ipsae adversitates fidelium in viriditate animae multis calamitatibus distinctae, propter Deum in patientia haec omnia sufferentes, ut etiam eadem virtus declarat in praedictis verbis suis.

Altera vero imago praetendit gemitum, quoniam post patientiam contrariorum, elevat se in electis meis gemitus recordationis vitae, surgens admonitione mea, ut de corde meo Filium meum misi propter gemitum populi mei. Nam populus meus in Veteri et in Novo Testamento habebat et habet hanc recordationem mentis, quam gemitus comprehendentis in lamentabili ornamento suo, quoniam ipsa vera compunctio cordis est. Propter quod etiam stat in septentrionali plaga, ut repugnet dissolutae immunditiae diabolicarum insidiarum. Et induta est tunica alba, sed aliquantulum pallidi coloris, quia circumdata est bonis operibus in candore fidei; turbulentum tamen pallorem ostendentis, quoniam semper suspiria et fletus habet pro aeterna felicitate. Quod autem in dextero brachio

suo portat crucem cum imagine Salvatoris caput suum inclinans super illud, hoc est quod in dextera, id est in recta parte fortis operis sui amplectitur passionem Filii mei toto desiderio intentionis suae anhelans, et se inclinans ad eum, imitando ipsum in doloribus et aerumnis, sicut etiam in supradictis verbis exhortationis suae demonstrat. Unde etiam vides quod omnes praedictae imagines singula verba sua per mysterium Dei dicunt ad admonitionem hominum, quia in omnibus virtutibus dulcissima suavitate pietas Dei docet, exhortando mentes populorum ut dimittant malum, erigentes se ad bonum. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet, hic in ardenti amore speculi mei ad verba haec anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO QUARTA.

SUMMARIUM.---*Cum austeritas legis aulcorata est in incarnatione Verbi Dei: potentes se ostenderunt, et justitia Dei palam facta est. Quod patriarchae in mysterio signabant legem vicinam esse. Quod fortitudini Dei nulla superbia resistere potest. Quod justitia Dei metuenda est et altitudo omnes creaturas excellit. Quod Verbum Dei tria acumina incidentia habet, antiquam legem et novam gratiam et expositores divinorum librorum. De initiali cognitione divina legis et de operatione Evangelii et exquisita sapientia principalium magistrorum. Quod ab initio legis tempora patriarcharum et prophetarum, extendit Deus usque ad manifestationem Filii sui. Quod patriarchae et prophetae*

evangelicam doctrinam venerantes, de incarnatione Filii Dei admirali sunt. Quod Verbum Dei per typum praefigurationis latuit in animabus antiquorum a primo electo usque ad ultimum. Quod doctrina Filii egreditur a Patre et revertitur ad Patrem diffundens se in fructum benedictionis sic perveniens ad Ecclesiae doctores. Quod praedicante Christo facti sunt apostoli, martyres, et alii electi. Diffuso Evangelio extensa est in hominibus sapientia divinae Scripturae, quae in initio minoris studii erat, et in fine debilis refrigescente charitate multorum. Quod homo in principio boni operis debet esse timidus, in medio fortis et constans, in ultimo humilis. Quod mysteria Filii Dei in profundissimo secreto Patris in Veteri et in Novo Testamento edita, gratia sancti Spiritus declarata sunt, quando cinereo homini nonnisi in umbratione ostenditur. De scientia Dei et statu ejus quid significet. Quod angeli circa eam sunt et cur alati sunt. De iis qui dicuntur compulsae oves. Quod Deus quosdam leniore, quosaam fortiore flagello, quosdam maxima aerumna mentis et corporis constringit. Exemplum de Pharaone, et Moyse, et Aaron ad eamdem rem. De modis castigationum et Dei consolationum vias hominum inspicientis. Verba sapientiae Salomonis. Quare scientia Dei inspiciat homines nova veste indutos.

Et deinde ultra praedictam turrim praecursus voluntatis Dei, sed cubito uno infra angulum qui respicit ad septentrionem vidi quasi columnam calybei coloris praefatae lucidae parti muri ejusdem aedificii exterius appositam, valde terribilem aspectu, tantaeque magnitudinis ac altitudinis ut mensuram ejus nullo modo discernere possem. Et illa columna tres angulos habebat ab imo usque ad summum quasi gladium

acutos, quorum primus respiciebat ad orientem, secundus autem ad septentrionem, et tertius ad meridiem, exterius ipsi aedificio aliquantulum conjunctus. Ex angulo autem qui respiciebat ad orientem procedebant rami a radice usque ad cacumen ejus, juxta cujus radicem vidi in primo ramo Abraham sedentem, in secundo vero Moysen, in tertio Josue, ac deinde reliquos patriarchas et prophetas ita sursum singulos in singulis ramis ordinate sedentes: secundum tempus quo in hoc saeculo sibi invicem successerant, qui se omnes convertebant ad angulum ejusdem columnae qui respiciebat ad septentrionem, admirantes ea quae in spiritu futura viderunt in ipsa. Sed inter hos duos angulos unum scilicet vergentem ad orientem et alterum ad septentrionem, erat ante facies ipsorum patriarcharum et prophetarum illa columna ab imo usque ad summum quasi tornatilis et rotunda, plenaque rugarum, ut de arboris cortice solet germen pullulare. A secundo vero angulo respiciente ad septentrionem exivit splendor mirae claritudinis se extendens et reflectens ad angulum qui respiciebat ad meridiem. Et in illo splendore in tam magnam latitudinem se diffundente, conspexi apostolos, martyres, confessores et virgines, atque alios plurimos sanctos, in magno gaudio ambulantes. Tertius vero angulus qui respiciebat ad meridiem, erat in medio latus et extentus; in imo autem et in summitate aliquantulum gracilior et constrictus, secundum modum arcus qui extenditur ad sagittas jaciendas. In cacumine autem ipsius columnae vidi tantam claritatem luminis ut humana lingua effari non possit; in qua apparuit columba habens in ore suo radium aurei coloris, multo fulgore columnam illam irradiantem. Cumque illuc aspicerem audivi vocem de coelo, magno terrore me redarguentem et dicentem: Quod vides, divinum est. Ex qua

voce ita contremui, ut amplius illuc aspicere non auderem. Vidi etiam tunc intra praedictum aedificium velut quamdam imaginem coram hac eadem columna super pavimentum illius aedificii stantem, et aliquando ipsam columnam, aliquando etiam homines illos qui in ipso aedificio discurrebant inspicientem; illa autem imago tanti fulgoris et claritatis erat, ut prae nimio splendore qui in ipsa lucebat, nec faciem ejus, nec vestimenta quibus induebatur considerare valerem, excepto quod tantum ut caeterae virtutes in forma hominis apparuit. Et circa eam conspexi pulcherrimam multitudinem, angelicam formam et alas habentem et in tanta veneratione stantem, ut et eam timerent ac diligerent. Sed ante faciem ejus vidi aliam multitudinem in humana forma, tenebrosa veste apparentem, atque in multa constrictione timoris stantem. Et praedicta imago inspexit homines illos qui de mundo venientes in eodem aedificio nova veste induebantur, dicens unicuique eorum: Considera indumentum quod induisti, et noli oblivisci Creatoris tui qui te creavit. Cumque haec admirarer, ille qui sedebat in throno, iterum mihi dicebat: Verbum Dei per quod omnia facta sunt, ipsum ante tempora ex corde Patris genitum, sed post in fine temporum ut veteres sancti praedixerunt ex virgine incarnatum, quamvis humanitatem assumpserit, divinitatem tamen non deseruit, sed cum Patre et Spiritu sancto unus et verus Deus existens, mundum sua dulcedine dulcoravit, ac cum suae claritatis fulgore illustravit. Quapropter et haec columna quam ultra praedictam turrim praecursus voluntatis Dei vides, designat ineffabile mysterium Verbi Dei, quia in vero Verbo, id est in Filio Dei, impleta est omnis justitia Novi et Veteris Testamenti, quae fideliter credentibus hominibus enucleata sunt per divinam inspirationem ad salutem ipsorum, cum idem

Filius superni Patris ex suavissima Virgine incarnari dignatus est, quia postquam per praecursum voluntatis Dei in initio circumcisionis se potentes virtutes ostenderunt; tunc etiam declaratum est in stricta justitia mysterium Verbi Dei, insinuatum videlicet per sonum patriarcharum et prophetarum, qui praedixerunt ipsum cum omni justitia manifestandum, et cum omnibus administrationibus, Deo subjectis, atque cum maxima austeritate quae tetigit incidentem justitiam Dei, nullam injustitiam dimittentem illaesam, quin abscindat eam in legalibus praeceptis.

Sed cubito uno infra angulum qui respicit ad septentrionem stantem, quod est in humano et singulari cursu praecellens vicinitas, quae fuit de patriarchis loquentibus strictam justitiam ejusdem Verbi Dei in significationibus suis usque ad legem quasi in septentrionali parte diabolo repugnantem. Unde et calybaei coloris est praefatae lucidae parti muri illius aedificii exterius apposita, quia invicta ac insuperabilis est fortitudo verbi Dei, cui nullus resistere valet per inanem rebellionem aut per vilem superbiam, ita quod etiam speculativae scientiae per munitiones et actiones justitiae, id est antiqui patres quasi exterius conjuncti erant: nondum infixi ignito et perfecto operi se in Filio Dei erigenti, quod ipsi tantum in exteriore sono verborum suorum praemonstrabant.

Est quoque valde terribilis aspectu, quoniam justitia in verbo Dei metuenda est humanae scientiae in impio judicio injustorum judicum secundum se ipsos solummodo judicantium. Tantae est etiam magnitudinis ac altitudinis, ut mensuram ejus nullo modo discernere possis, quia ipsum Verbum Filius scilicet Dei in magnitudine gloriae suae, et in

altitudine divinitatis suae omnes creaturas superexcellit in paterna majestate, ita ut hoc nullus hominum in corruptibili carne id ad perfectum possit considerare.

Quod autem eadem columna tres angulos habet ab imo usque ad summum instar gladii acutos, hoc est quod circuiens et volubilis in gratia fortitudo Verbi Dei quam Vetus Testamentum praesignavit in Novo declarandam manifestavit per Spiritum sanctum, tria incidentia acumina, id est antiquam legem et novam gratiam atque enucleationem fidelium doctorum in quibus factus homo quod justum est operatur, ab initio videlicet inceptionis suae ut in imo cum bonum incipit, ita sursum tendens ad perfectum quasi ad summum cum hoc consumat; quia omne quod justum est, fuit et est, et permanet in aeternum in simplicissima deitate quae omnia penetrat, ita quod nulla potestas potest constare in malitia sua, quam vult devincere pietatis ejus gloria.

Et primus angulus respicit ad orientem, qui est primus ortus inceptionis cognoscere Deum in divina lege, ante perfectum diem omnis justitiae. Secundus autem ad septentrionem, quoniam post inceptionem bonae et institutae operationis, Evangelium Filii mei et alia praecepta in me Patre surrexerunt contra partem aquilonis, ubi omnis injustitia orta est. Tertius vero ad meridiem exterius ipsi aedificio aliquantulum conjunctus, qui est roboratis operibus justitiae profunda et exquisita sapientia principalium magistrorum per calorem Spiritus sancti qui obscura in lege et prophetis apparuerunt, et qui in Evangeliis ostenderunt germen quod fructuosum fecerunt ad intelligendum, tam gentes exteriorem materiam Scripturarum in opere bonitatis Patris, et suaviter ruminantes in ea mysticam significationem.

Quod autem ex angulo qui respicit ad orientem, procedunt rami a radice usque ad cacumen ejus: hoc est quod in ortu cognitionis Dei per legem justitiae, quasi in angulo orientali apparuerunt rami, tempore scilicet patriarcharum et prophetarum, quia illa acuta columna divinitatis, haec omnia extendit ab initio radicis, id est bonae inceptionis in mentibus electorum suorum usque ad cacumen ejus: quod est usque ad manifestationem Filii hominis, qui omnis justitia est. Unde etiam juxta radicem ejus vides in primo ramo Abraham sedentem, quia per omnia subeuntem divinitatem exspirabatur hoc tempus quod primitus ortum est in Abraham, cum quieta mente reliquit patriam suam obediens Deo. In secundo vero Mosen, quoniam deinde plantatio surrexit inspiratione Dei in initio datae legis per ipsum Mosen in praefiguratione Filii Altissimi, et in tertio Josue, quia ipse postmodum habuit spiritum hunc a Deo, ut consuetudinem legis Dei confirmaret robustiorem in praecepto divino. Ac deinde vides reliquos patriarchas et prophetas ita sursum singulos in singulis ramis ordinate sedentes, secundum tempus quo in hoc saeculo sibi invicem successerunt, quoniam in unoquoque tempore subsequentium patriarcharum et prophetarum inspiravit Deus desuper ad altitudinem praeceptorum suorum uniuscujusque singulare germen, cum ipsi in diebus suis disposite et ordinate in ostensa sibi justitia quiescebant, divinae majestati fideliter subjecti, ut in temporibus suis venientes erant.

Et hi omnes convertunt se ad angulum columnae qui respicit ad septentrionem, admirantes ea quae in spiritu futura vident in ipsa quia omnes admoniti spiritu, per Spiritum sanctum se verterunt et viderunt ad evangelicam doctrinam fortitudinis Filii Dei diabolo repugnantis, de incarnatione ejus loquentes,

et admirantes quod ipse veniens ex corde Patris et de utero Virginis in magnis mirabilibus se ostendit in suo opere et sequentium qui ipsum in nova gratia mirabiliter imitantes caduca conculcabunt, et ad aeternorum gaudia fortiter anhelabunt. Sed quod inter hos duos angulos (unum scilicet vergentem ad orientem et alterum ad septentrionem) ante faciem ipsorum patriarcharum et prophetarum est columna illa ab imo usque ad summum quasi tornatilis et rotunda, plenaque rugarum ut de arboris cortice solet germen pullulare: hoc est quod inter binas summitates, videlicet inter manifestam cognitionem meam et subsequentem doctrinam Filii mei, latuit per typum praefigurationis in animabus antiquorum patrum in legibus meis commorantium, unicum Verbum qui est Filius meus a primo electo usque ad ultimum sanctum; in mystica coronatura circumornatus, quia ipse omnia instrumenta sua bene composuit ac limavit, scilicet per nobilem gratiam omnibus se pium manifestans, ut praefigurabatur in rugis circumcisionis, quae fuit umbra futurorum in appositis significationibus per austeritatem legis in se habentis rectissimum germen latens, summae et sanctissimae incarnationis. Quod vero a secundo angulo respiciente ad septentrionem exit splendor mirae claritatis se extendens ac reflectens ad angulum qui respicit ad meridiem, hoc est quod ab altero, Novo scilicet Testamento diabolo opposito, exeunt verba Filii mei quae egrediuntur de me et revertuntur ad me; quia micante sole in carne, qui est Filius meus, fulget lumen sancti Evangelii in praedicatione ejus, ab ipso et a discipulis ejus se diffundens in fructum benedictionis, et se retorquens in fontem salvationis, sic perveniens usque ad rectores, videlicet ad profundos scrutatores verborum Veteris et Novi Testamenti, ostendentes

quod sapientia erecta est in ipso sole mundum illustrante, qui in suo latere valde ardet, velut meridies in electis suis.

Et in eodem splendore in tam magnam latitudinem se diffundente, conspicis apostolos, martyres, confessores, virgines atque alios plurimos sanctos in magno gaudio deambulantes; quia in perspicuo lumine, dum Filius meus fuit praedicans et dilatans lumen veritatis, facti sunt apostoli administratores veri luminis, et martyres robusti milites sanguinem suum fideliter fundentes et confessores officiosi post Filium meum, ac virgines supernum germen sequentes, atque alii electi mei laetantes in fonte laetitiae et in fonte salutis, dum Spiritus sanctus eos perfundit, ita ut sint flagrantes et manantes de virtute in virtutem. Sed quod tertius angulus qui respicit ad meridiem est in medio latus et extentus, in imo autem et in summitate aliquantulum gracilior et constrictus secundum modum arcus qui extenditur ad sagittas jaciendas, hoc est diffuso Evangelio ardens in fervore Spiritus sancti, illa sapientia sanctorum, quam in profunditate quaerebant, ut per eam reperirent typicum germen profunditatis, scilicet quod eis esset intelligendum in verbo Dei; ipsa immediata, videlicet lata, quia confortata et roborata fide in populo Christiano, quasi in medio erat latus sensus exiens de animabus sanctorum doctorum, qui profundam asperitatem Scripturarum scrutantes, protulerunt eam in scientiam multorum qui ab eis discebant, ita quod dilatabant sensum suum in extensione sapientiae et scientiae divinae Scripturae, quae in initio quasi in imo ecclesiasticae institutionis erat adhuc gracilioris et minoris studii, quia populi nondum eam amplectebantur tali amore, ut postmodum fecerunt, cum etiam in fine saeculi ut in summitate ejus,

refrigescent studia multorum, ita quod eis divina scientia non erit amabilis in amore operis, sed abscondent sibi ipsis conscientiam suam, quasi non sit eis mutandum bonum in opere, illud tantum exterius ut in somno cognoscentes.

Et ideo est iste angulus in medio sui latissimus in asperitate, quoniam aspera opera cultus Dei denudata ab obumbratione Veteris Testamenti, erant a constrictiore initio suo se protendentes, quasi ad medium sui, quae sunt fortissimae virtutes in altiori studio, cum populus velocior fuit, contra iniquitatem diabolum scilicet in verbis quae Dei sunt, et ejicere atque conculcare omnia vitia ejus cum magna austeritate justitiae Dei, ipse tamen sic tandem descendens, in oblivione sui, et constrictior existens in fervore Spiritus sancti circa finem mundi; ita videlicet extensus ut cum nervo lignum extenditur ad bellum, quia in anima et corpore se homo debet erigere contra vitia, ex utraque parte sui constrictior et in medio largior, ut in primo et in ultimo opere suo circumspectus sit magno timore et humilitate et in medio fortis ac constans emittere jacula bonorum operum per donum Spiritus sancti adversus insidias diaboli. Nam in inceptione boni est homo gracilioris virtutis, in prosecutione autem operationis suae cum bonum operatur, est robustioris fortitudinis, quoniam Spiritus sanctus eum pertransivit infusione sua, in qua tamen operante virtute frequens esse non potest. Unde iterum constrictioris erit virtutis, quasi in fine operis per fragilitatem carnis suae. Sic semper extendi debet arcus se munientis contra vitia diabolica.

Quod autem in cacumine ejusdem columnae vides tantam claritatem luminis ut humana lingua effari non possit, hoc est quod coelestis Pater in altissimo et in profundissimo secreto

suo edidit mysteria Filii sui, qui in eodem Patre suo fulget clarissima coruscatione, in qua prolata est omnis justitia, et in legali propositione et in Novo Testamento quod est maxima claritas lucentis sapientiae, ita ut non sit possibile ulli terreno homini hoc aliquo sermone proferre, dum est in corruptibili carne. Et in eadem claritate apparens columba habens in ore suo radium aurei coloris multo fulgore columnam illam irradiantem, est in coruscatione luminis Filii Dei in corde Patris fulgentis, igneus Spiritus sanctus, per quem declarata sunt mysteria ipsius altissimi Filii Dei ex summa altitudine venientis pro redemptione populi, ab antiquo serpente seducti. Unde et idem Spiritus sanctus inspirans omnia legalia praecepta et nova testimonia, dans videlicet legem claritatis mysterii sui ante incarnationem Domini, atque in eadem claritate virtutem suam ostendens in incarnationem ejusdem Filii Dei; habet in profundissima inspiratione sua aureum splendorem, scilicet eximiam et excellentissimam illuminationem unctionis suae multa et magna perfusione mystica, secreta ipsius Unigeniti Dei antiquis praeconibus, ut dictum est, aperiens, qui Dei Filium typice ostendebant, et valde mirabatur ineffabiliter exeuntem a Patre, et mirabiliter surgentem in aurora perpetuae Virginis, fortiter etiam exurens textum Veteris Testamenti et Evangelii in spirituale germen, in quo omnis justitia erecta est. Ideoque propter immensam vim divinitatis, non est tibi possibile intueri divinam claritatem, quae a nullo mortali homine poterit videri, nisi ut eam ostendo in obumbratione, cui volo. Quapropter et tu cave ne praesumas temere intendere in id quod divinum est, sicut etiam tremor qui te apprehendit tibi demonstrat.

Sed quod vides intra praedictum aedificium veluti quamdam imaginem coram hac columna super pavimentum ipsius aedificii stantem, hoc est quod intra opus Dei Patris, se virtus haec ostendit declarans mysterium Verbi Dei, quia ipsa aperuit omnem justitiam in civitate Omnipotentis in populo, scilicet Veteris et Novi Testamenti, super pavimentum, id est super cuncta terrena in opere ejusdem pii Patris stans, quoniam omnia terrestria sicut et coelestia in ejus sunt providentia. Quod autem aliquando ipsam columnam aliquando etiam homines illos qui in ipso aedificio discurrunt inspicit, hoc est quod et secretum suum quod protulit vis divinitatis Verbo Dei considerat, et etiam homines qui in bonitate Patris operantur perspiciens, qui se tangunt vel non tangunt in opere, quia novit qualitatem uniuscujusque secundum studium ejus. Eadem autem imago declarat scientiam Dei; quia illa praevidet omnes homines et omnia quae in coelo et in terra sunt, tanti fulgoris et claritatis existens ut prae nimio splendore qui in ipsa lucet, nec faciem ejus nec vestimenta quibus induitur considerare valeas; quoniam ipsa terribilis est in terrore ut fulgur minantis, et lenis in bonitate ut splendor solis: ita quod in terrore et in lenitate sua incomprehensibilis est hominibus, per terribilem fulgorem, divinitatem quasi per faciem ejus, et per claritatem quam habet in se ipsa quasi vestimenta decoris sui, quomodo etiam nec sol considerari potest in ardente facie sua nec in decoro vestitu radiorum suorum. Ipsa est enim apud omnia et in omnibus, ac tantae pulchritudinis in secreto suo; ut a nullo homine sciri possit quanta suavitate toleret homines, et quomodo parcat eis in perspicabili misericordia; quousque durissimus lapis amplius perforari non possit in imperforabili duritia sua, qui est durus et incorrigibilis homo, qui nullatenus

vult declinare a malo suo. Sed tamen ut caeterae virtutes, in forma apparet hominis; quia Deus in virtute bonitatis suae fecit hominem, rationalitate et scientia ac intellectu profundissime adornatum, ut eum intima dilectione diligens et maxima devotione colens spernat figmenta daemoniorum; eum praecipue amans, qui illi tantum et talem dedit honorem.

Quod vero circa eamdem imaginem conspicis pulcherrimam multitudinem, angelicam formam et alas habentem, et in tanta veneratione stantem ut et eam timeant ac diligant: hoc est quod ubique scientiam Dei beati et excellentes spiritus in angelica ministratione, per inexplicabilem et purissimam laudem colunt, quod tam digne non potest homo adimplere, cum adhuc in mortali corpore est; ipsi Deum amplectentes in ardore suo, quia lux vivens sunt, et elati: non quod alas habeant ut alia volatilis creatura, sed quod flagrant in sphaeris suis per virtutem Dei, quasi pennati sint. Unde venerantur me Deum verum, persistentes in recto timore et in vera subjectione, scientes judicia mea, atque ardentes in amore meo, quia faciem meam semper aspiciunt, nihil aliud desiderantes neque volentes nisi quod vident placere perspicacibus oculis meis.

Sed quod ante faciem ejus vides aliam multitudinem in humana forma et tenebrosa veste apparentem, atque in multa constrictione timoris stantem, hi sunt in scientia Dei homines existentes. Quomodo? Homo est in conspectu Dei in magno honore, quem praevidet ad se pertinere, illo abjecto qui magis in perditione contendit perdurare quam in Deo esse. Sed homines illi, quos vides in hac multitudine, dicuntur compulsae oves, humanam speciem habentes, propter opera hominum, et umbrosum vestitum quod est dubitatio in

operibus peccatorum; in districtione tamen timoris metuente, judicium Dei. Ideo autem compulsae oves nominantur quoniam multis modis compello eos ut ad vitam perveniant per sanguinem Filii mei ereptos a morte Unde et compulsae oves homines sunt illi, qui per multas tribulationes et aerumnas contra voluntatem suam compelluntur a me, ut relinquant iniquitatem suam quam per voluntatem propriae carnis, et per florem juventutis suae tandiu libentissime adimplerent quandiu saeculo adhaererent, sic volentes permanere in ardore libidinis usque dum eos desereret ignis carnis per frigus aetatis suae; quos tamen omnes diversis modis constringo, secundum quod in eis video, ut cessent a peccatis suis.

Nam quosdam eorum in quibus saeculum tam forti desiderio non ardet non constringo fortiori flagello sed leniori; quia non video in eis tantam amaritudinem quantam in aliis, quoniam cum sentiunt correptionem meam, mox relinquunt in festinatione voluntatem suam, et veniunt ad me, pompis saecularibus renuntiantes. Quosdam autem fortiori verbere corripio, quoniam tam ardentes et tam pervicaces sunt in peccatis ex vitio carnis suae, ut nisi fortiter per me coarctarentur, non essent apti regno meo. Scientia mea praevidet et cognoscit eos, ac constringit illos secundum superfluitatem corporis ipsorum. Et iterum quosdam in maxima et fortissima aerumna ac miseria mentis et corporis eorum supero; quia tam rebelles, tamque superflui in opere carnalis voluptatis sunt, ut si non constringerentur, gravissima calamitate, non cessarent a criminibus per petulantiam suae carnis, quia dum essent in prosperitate suae voluntatis, se non converterent ad Deum, quoniam unde unus per

pusillanimitatem mentis suae omnino cadit in desperationem: inde alius jocatur per stoliditatem superbiae suae, atque per quod ipse omnino conculcatur in desperatione; per hoc ille vix constringitur in plenitudine animi sui. Hoc modo coerceo pertinentes ad me cum mihi repugnant in operibus suis; ut quia eos novi, saltem per calamitates tam corporis quam spiritus quas patiantur ad me pervenire compellantur, quatenus ipsi salventur, ut etiam Pharao Israeliticam plebem a terra sua perterritus, tandem discedere compulit, sicut scriptum est: *Vocatisque Pharao Mose et Aaron nocte ait: Surgite, egredimini a populo meo, et vos et filii Israel. Ite et immolate Domino, sicut dicitis. Oves vestras et armenta assumite, ut petieratis, et abeuntes benedicite mihi* **(Exod. XII)**. Hoc tale est: Onerosa et gravissima crimina quae adhaerent huic saeculo in multis aerumnis ac miseriis, gravant supermodum multos homines, in cordibus suis dicentibus: Heu, heu! quo fugiemus? Et tunc eaedem aerumnae rixando illos expellunt a se: ita quod etiam ipsi homines festinant ab eis recedere, quia in seipsis arescunt in corpore suo de gravedine flagelli manus Dei, non valentes cum gaudio vivere in voluptate saeculi, quoniam Deus requirit eos: quod est vocatio justorum per diversas calamitates in tenebrosis operibus noctis peccatorum. Unde Pharao vitia, scilicet diabolica vocant in clamore aerumnarum et miseriarum Mosen, id est homines illos quos Deus constringit fortissimis doloribus sive spiritualibus sive corporalibus, et Aaron, eos videlicet quos coercet levioribus adversitatibus in nocturno tempore malorum operum convocatos, ipsis vitiis in oppressione voluptatis hominum dicentibus: Surgite de carnali consuetudine vestra et egredimini de veteri habitatione quam nobiscum habuistis separantes vos a communi populo quem possidemus, cum nos

colit, et subtrahentes a saecularibus negotiis quibus libenter adhaeremus, vos qui exterriti estis in nobis cum in captura nostra fuistis, et filii Dei vobiscum qui vident ipsum in agnitione ejus. Ite itaque aliam viam relinquentes nos, et offerte vos ipsos Deo inexpugnabilibus causis quibus nos superastis (ut dicitis) in desideriis vestris, lenitatem quoque vestram in ovili mansuetudine, cum qua vobis est durum nobiscum laborare, quia vultis alium dolorem sustinere sequendo Agnum et victoriosissima arma in armentorum fortitudine cum quibus nos superastis, et quibus nos resistere non possumus, assumite in novitate mentis vestrae, quam modo habere vultis, et separamini a nobis ut dudum voluistis cum nos acriter impugnastis, et euntes ad patriam pro qua doletis in animo vestro comprehendite aliam vitam quae vos ducit a nobis, atque benedicite in laude Dei pugnam illam in qua abcessistis a saecularibus causis et negotiis.

Ego quoque omnipotens Deus, ut praedictas oves transire compello ad me, sic etiam columnas meas, id est fortiores coelestes haeredes in fundamento castigationis me consolido, secundum nequitiam implicationis peccati in invasione praevaricationis Adae qua impugnantur, quia stare non possent, si eos gratia mea non confirmarem. Quorum quidem alios quos tam grave pondus non gravat vitiorum, leniore castigatione castigo, quoniam si eos acriori verbere constringerem, omnino deficiente spiritu caderent in desperationem, quia afflatu majoris turbinis diabolicae suggestionis non catenantur. Alios autem graviore mole in varietate saevissimorum morum, et in superfluitate concupiscentiarum ex pugna diabolica oneratos, habeo in duritia constrictionis gravissimorum dolorum, ut non exeant a

foedere meo, cui assistunt me toto desiderio volentes apprehendere, atque praecepta mea observare, quia si istos ut priores leniter castigarem, ipsas correptiones meas pro nihilo ducerent, quoniam gravissimo certamine antiqui serpentis impugnantur. Sunt etiam quidam exsules coelestis patriae quos nescio, quia me omnino relinquunt aviditate mentis suae seipsos rapaci rabie seducentes nec me quaerentes, nec scire volentes, sed in seipsis suffocantes bonum desiderium, ita quod non postulant a me ullum auxilium, avide tantum se oblectantes in propriis rebus suis, ut eos delectat in carnalibus desideriis. Quorum alii ex his operantur in superfluitate ac in delectatione carnis quidquid volunt; non tamen existentes in odio et in invidia, sed volutantur in blandis voluptatibus habentes delicias et suavitatem carnis suae, quibus dimitto fruges terrae in prosperitate, ut non deficiant in paupertate; quia et creati sunt per me, et quia etiam populum non absorbent per malitiam suam, atque idcirco dabitur eis secundum desideria ipsorum. Alii vero sunt tantae ferocitatis et nimietate amaritudinis fellis et odii ac invidiae, reddentes malum pro malo, nec volentes sufferre ullam injuriam sibi illatam, ita ut si haberent honorem et divitias saeculi, coelestes virtutes dirumperent in hominibus ne colerentur in eis; unde ipsis abstraho fruges atque divitias, in magnis miseriis eos dejiciens, quatenus se non possint ad tantum malum erigere quantum est in voluntate ipsorum, quia diabolica opera perpetrarent, si facultatem ad hoc haberent. Sic obsisto viis hominum bonorum scilicet et malorum recta mensura ponderans ascensus eorum, secundum quod oculus meus videt cupiditates ipsorum, sicut etiam sapientia testatur per Salomonem, dicens: *Omnes viae hominum patent oculis ejus, spirituum ponderator est Dominus* **(Prov. XVI)**. Hoc tale est:

Omnia itinera quae spirat vivens animus hominum in praesentia scientiae suae in hoc quod homo habet circuitionem intellectus utilitatis, scilicet fructuositatis atque imbecillitatis inutilitatis: haec sunt aperta conspectui omnipotentis Dei. Sic per omnia videt Deus, et omnino non absconditur quidquid aspectui divinitatis ejus quia scit omnia, sic videlicet aspiciens universa ut unamquamque rem recte dispenset. Quomodo? Ipse est enim spirituum ponderator, mulcens eos in suavitate blandimentorum et tranquillitatum, castigansque eos in tribulatione dolorum et miseriarum, ut excutiantur ad rectam mensuram, quam contra eum nec currendo nec fugiendo transcendere valent, nisi quantum ipse probat juxta merita eorum, quoniam ponderatio ipsorum est quod in excussione retributionis eorum sive in hoc saeculo sive in futuro ostenditur quomodo Deum coluerunt. Unde etiam ipsi spiritus juste ponderantur, ita scilicet ut rationalitas hominis non plus elevetur in superiora nec deprimatur in inferiora quam justo judicio suo recompensat Deus, quoniam sic ipse resistit illi quod nulla anima est tantae potestatis in superfluitate ullius rei, ut possit Deo repugnare; quia ipse cuncta rectissime dijudicat, obsistens eis justitia sua, cui resistere non valent, ut plus possint quam sit promissionis ejus. Nam ut plumbum juste ponderat pecuniam, sic Deus aequa libra bonis et malis tale obstaculum opponit, quod nullo modo possunt effugere aequissimam normam judicii ejus, isti pro meritis suis gloriam et gaudium vitae, hi vero poenam et moerorem mortis recipientes, secundum quod Deus acutissime praevidet in eis.

Quae autem praedicta imago inspicit homines illos qui de mundo venientes, in eodem aedificio nova veste induuntur:

hoc est quod scientia Dei novit eos, qui perfidiam infidelitatis suae relinquentes, in potestate operis Dei pro vita aeterna novum hominem in baptismo induunt, movens illos ne revertantur retro incedentes ad diabolum, vel si in illud deviaverunt ut redeant ad Deum Creatorem suum, secundum quod dicit unicuique eorum in verbis admonitionis suae, ut supra dictum est. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet, hic in ardente amore speculi mei, ad verba haec anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO QUINTA.

SUMMARIUM.---*De forma zeli Dei et quid operetur. Quod Deus peccata hominum diligenter examinat aut puniendo in corpore hominis aut in poena futuri saeculi, aut ipse homo purgabit per poenitentiam in anima et corpore. Verba Job de eadem re. Qui cum timore peccant merentur gratia Dei resurgere per poenitentiam in purgatione: quam si hic plenius non inveniunt, in futuro invenient. Quomodo in rationalitate hominis bonum respondeat malo et malum bono ad mortem, Quod homo habet in se duas vocationes, una vocatur ad vitam et altera ad mortem. Verba Psalmistae de eodem. Quod mirabilia et admiranda judicia zeli Dei in Veteri Testamento visa sunt ut Deus timeatur. Quod Deus a rectitudine judicii nec fallacibus, nec adulatoriis sermonibus movetur. Quod superna ultio non excedit actus hominum gravius vindicando. Verba David ad eamdem rem. Quod oculi Domini vident unamquamque injustitiam puniendo eam, ita ut quamvis*

humanus sensus judicio Dei perscrutari non possit: tamen crimina hominum non negliguntur indiscusse. Quod zelus Domini juste dijudicans opera hominum terribilis est omni creaturae. Quod virtus sanctae Trinitatis in multa suavitate et recta ultione sibi subjicit mentes hominum secundum diversitatem intentionis ipsorum. Quod zelus Dei vicit primo diabolum in Christo, deinde in electis fugavit, tertio in filio perditionis omnino conteret: timentibus parcens, rebelles castigans. Quod indurati justitiam Dei despicientes et admonitionem Dei et exhortationem hominis non recipientes in perditionem abjiciuntur. Quod elementa conquerunt de duritia impoenitentium; et super eos vindictam inducunt. Quod Deus super rapidos et praesumptuose et scienter peccantes vindictam Cain et Pharaonis et illorum qui idolum in Oreb adoraverunt et qui initiati sunt Beelphegor inducit. De justitia Dei orta in Abel, culta in aliis electis, suavi in Filio Dei; hanc transgressam ulciscitur zelus Dei qui tunc erat, tunc est et permanebit. Qui canino more abominatur Ecclesiam, et dedicationem Ecclesiae, et res ad Ecclesias pertinentes destruit, zelo Dei ejicitur. Quod in facto Jacob praefigurabatur dedicatio Ecclesiae. Ubicunque corpus Christi immolandum est, debet esse lapis signatus, etiamsi ibi ex aliqua impossibilitate templum esse non poterit. Quod templum debet habere causam constitutionis suae quae adhaeret sibi de labore populi. Quomodo et qua causa Jacob decimas omnis substantiae suae dederit. Qui ecclesias destruunt, dedicationes sanguine homicidii vel fornicatione polluunt, et qui signatum lapidem in sacrificio non habent et qui decimas vel res templi diripiunt: O vae illis, o vae miseris illis! Qui res ecclesiae canibus et porcis, id est pravis hominibus dividunt, hos vel semen eorum de summo gradu

usque ad infimum zelus Dei projiciet. Quomodo Deus ultione sua caedit credulos et incredulos. Qui putant se sapientes et potestatem suam per injusta judicia elevant, quam miserabiliter hos zelus Dei exurit. Quod in zelo Dei non est clamor minantis vocis, sed immobilis et firma potestas justi judicii. Quod scientia in homine est quasi speculum in quo latet desiderium vel boni vel mali. Quomodo ex metu procedit timor, et de timore tremor, et quomodo homo per haec tria debet operari quod justum est. De prima radice, id est discretione hominis et de ignea supradicta gratia in Christo. Quod nemo in excusatione peccati debet mussitare contra Creatorem suum.

Post haec vidi et ecce in septentrionali angulo conjunctionis duarum formarum muri dicti aedificii apparebat tanquam caput mirabilis formae illi angulo exterius immobiliter a collo impositum tantae altitudinis a terra quanta erat altitudo ipsius anguli, non tamen eum excellens, sed tantum pari aequalitate ei in summitate coadaequantum. Et caput illud erat ignei coloris, rutilans ut flamma ignis, terribilemque habens faciem hominis, atque in ira magna respiciens ad aquilonem. A collo autem et deorsum non vidi ullam formam ejus, quoniam reliquum corpus ipsius omnino absconsum et obstrusum latuit in praedicto angulo. Caput vero ipsum vidi quasi nudam formam humani capitis, nec crinibus obtectum instar virilis formae, nec velamine more muliebri, plus tamen virile quod muliebre apparuit multumque terribile ad intuendum. Habebat autem tres alas mirae latitudinis et longitudinis albas, ut est candida nubes non in altum erectas, sed solummodo a se separatim directum extentas, ita tamen ut ipsum caput eas aliquantulum altitudine praecelleret, quarum prima a dextra

maxilla surgens tendebatur ad aquilonem; secunda vero quae et media erat, a gutture ipsius dirigebatur ad septentrionem, tertia autem a sinistra maxilla tendebatur ad occidentem; aliquando magno terrore se moventes, atque in illas partes percutientes; aliquando autem a percussione cessantes. Et non audivi caput illud ulla verba proferre; sed tantum in se ipso immobile manens, alis suis interdum illuc percutiebat quo et ipse alae tendebantur, ut dictum est. Et iterum audivi sedentem in throno mihi dicentem: Deus qui in veteri populo zelum suum graviter exercuit, in novo propter amorem Filii sui mitem et suavem se ostendit; non quod nunc peccata delinquentium dissimulans negligenter parvipendat, sed quod misericorditer, puri cordis intimam et veram poenitentiam exspectet, indurati autem nequitiam non tolerans, justo judicio suo puniat. Unde et caput hoc quoddam vides in septentrionali angulo conjunctionis biformis muri dicti aedificii apparens: ostendit in significatione zelum Domini, qui est vindicta inflexibilis iniquitatis, nec ullam medicinam desiderantis, aperte surgens insinuato mysterio Verbi Dei per figuras et per sonum patriarcharum et prophetarum, in significationibus eorum praenuntiati. Sic et zelus ejus in forma videtur capitis; quoniam super omnem timorem cognitus est in severitate ultionis suae, ut homo in facie sua cognoscitur, ardetque contra septentrionalem partem quia ipse in Deo velocissimus et acer occidit diabolum et omne malum, cum etiam in Abraham et in Mose duae partes defensionis operantium, speculativa scilicet scientia duarum optionis causarum, id est duarum viarum boni scilicet et mali, et genus humanum in opere Dei conjungunt, quoniam fortissime adversus diabolum in scientia boni et mali debet homo operari in omnibus causis per bonitatem Patris.

Praevaricationem autem quae fit per speculativam scientiam in operibus hominum praecepta Dei transgredientium ulciscitur zelus Domini, ubi locus non est indulgentiae. Ubi est hoc? Ibi videlicet ubi nec est timor Domini, nec hominis in agnitione Dei. Et tale cor quod ita in sorde iniquitatis obduratum et emortuum est, quod nec veretur judicium Dei, nec vultum hominis: hoc justo judicio confundit et deprimit ultione sua zelus Domini in lege Dei. Quomodo?

Post constitutum praeceptum ubi fit praevaricatio legis est zelus qui abstrahit injustitiam cum rectissimo judicio, ipsa injustitia abstracta in Veteri Testamento cum austeritate repensionis in exteriore homine: cum transgressio legis corporaliter ulciscebatur in ipso, et post gratiam Evangelii est idem zelus per poenitentiam, atque post mortem hominum est ipse per poenas et per tormenta gehennae, qui iniquitates hominum conceptas et prolatas atque contortas in operantibus, ita examino quod eas ulciscor aut corporaliter in corpore hominis, aut in poena futuri saeculi, aut ipse homo purgabit illas per poenitentiam remissionis vivens in anima et corpore, cum quibus etiam operatus est eas, ut dicit in spiritu meo servus meus Job: *Commuto faciem meam, et dolore torqueor. Verebar omnia opera mea, sciens quod non parceres delinquenti. Si autem et sic impius sum, quare frustra laboravi?* **(Job IX.)** Hoc tale est: Immutabo aspectum meum interiorem. Quomodo? Evertam scilicet hoc quod sum mutabilis et inundans in sanguine venarum mearum, habens in me aliquando delectationem, aliquando etiam iracundiam et aliquando conterentem tristitiam, quod in me aspicio quasi videam delectabilem faciem cum hoc ipsum libenter perficerem. Et illud mutabo contra voluntatem meam

convertens me ad opus bonae operationis. Cumque hoc fecero, graviter in hoc flagello torqueor, quod me ipsum constringo, abstrahens me a cognoscibili facie mea, quod est opus voluntatis meae in contraria delectatione, adjungens me contemplativae speculationi Deum videns in bona conscientia, et non in concupiscentia carnis, per quam illum non attendo. Et ab his duabus causis timeo omnia opera mea. Quomodo? Cum bonum opus facio, vereor illud non esse perfectum coram Deo, quia illud perspicue non inspicio sed obscure quasi in speculo: aliquando illud cognoscens in spiritu, aliquando etiam ignorans ab onere corporis mei. Malum autem opus cum facio, sum in confusione per conscientiam spiritus mei, quoniam in interiori intellectu cognosco quod Deus non parcet scientiam habentibus in peccatis, quod est quando homo intelligit, quid in opere suo contrarium sit Deo, sed eum oportet purgari, vel ultione in corpore, vel poena poenitentiae vel poena tormentorum in alia vita. Et ideo non parcit delinquenti si eum non poenitet; quia non datur ei potestas peccandi ut peccet, sed eum oportet castigari aut hic aut illic. Quapropter si sic impius sum, tantaeque obdurationis ut ad hoc non velim molliri quae declinem a propriis rebus meis quae sunt peccata mea, ita ut non aspiciam in magnum certamen illud mihiipsi repugnans, quod ego in fragilitate sum, sed quod Deo semper contrarius existo in notis causis meis, quia conceptus sum in peccatis semper cupiens operari iniquitatem, nec metuens judicari a Domino; quare tunc si constrictus sum in tam vano labore quod frequenter cum scientia qua Deum agnosco, in meipso iniquitati contradico? Non autem tam impotens sum ut ignorem bonum et malum. Unde si intelligibilem sensum a me repello sic dicens: Ignoro Deum, mendax sum, quia ipsa

scientia arguit me reprehensibilem, quod debitor sum Deo, cum incipio iniquitatem operari. Sed non in vanum laboro, cum in bona conscientia contradico malo, quoniam opus Dei sum; unde et me converto ad ipsum, ex hoc bonam mercedem recipiens.

Itaque ego Dominus omnium testificor, quia oportet hominem cum dolore gemitus, aut cum contritione poenitentiae, seu cum digna ultione peccata sua diluere, sive in hoc saeculo sive in futuro, ut dictum est. Quomodo? Qui peccant cum timore et dolore poenitentiae metuentes peccata sua, merentur per gratiam Dei quod saepe surgunt a commissis suis in purgatione eorum; cum tamen eam purgationem plenius non inveniunt in hoc saeculo, inveniunt eam in futuro ad vitam. Qui vero sunt tanta duritia cordis, ut nec desiderent, nec velint scire in timore et dolore poenitentiae peccata sua, sed in tanta nequitia permanet, quasi non sit eis Deus in timore habendus: hi non consequentur purgationem peccatorum nec in hac vita nec in futura, sed habebunt poenas sine consolatione purgationis ad vitam; quia de rationalitate sua ut creati sunt per me, noluerunt rationem reddere inobedientiae. Quomodo?

Intellectus in rationalitate hominis habet duas semitas in scientia boni et mali, ad quas pertinent duo responsus bonum scilicet et malum. Quomodo? Bonum respondet malo, cum resistit ei in Domino. Malum vero respondet bono, cum repugnat illi cum diabolo. Sed hi in bono respondent malo, qui se refrenant semper in malo, ne delectentur in propriis delectationibus suis. Hi autem in malo respondent bono; qui nullatenus se abstrahunt a pravis actibus quin delicientur cum concupiscentiis suis, nolentes respondere

vocationi mali. Quomodo? Homo habet in se duas vocationes, desiderium videlicet fructus et concupiscentiam defectus. Quomodo? Per desiderium fructus vocatur ad vitam, et per concupiscentiam defectus vocatur ad mortem. Sed in desiderio fructus, cum homo desiderat bonum operari sic dicens in seipso, fac bona opera: hic est responsus contra malum ut devitet illud, et faciat utilem fructum; in concupiscentia vero defectus, cum concupiscit perpetrare malum, sic etiam adhortans semetipsum: Fac opus delectationis tuae: hic etiam est responsus adversus bonum, cum ille non vult resistere iniquitati suae, sed delectatur pervenire ad defectum, despiciens me in hoc responso, et habens me quasi ludibrio debitum honorem mihi non exhibendo. Et quia avertit se a bono, non dolens affligendo se propter timorem meum, convertit se ad illusionem in coelestibus, ut per manifestationem meam dicit Psalmista: *Posuerunt in coelum os suum, et lingua eorum transivit in terra* **(Psal. LXXIII)**. Hoc tale est: Multi homines sunt insipientes in rationalitate, nolentes intelligere innumerabilem timorem Domini, et abstrahentes sibi ipsis bona desideria in quibus deberent anhelare ad me, et cognoscere verum Deum; recusantes assensum praebere bonae scientiae, quae semper homini assistit ut bona opera operetur in Deo, sed frequenter amplectuntur amaritudinem in contradictione boni, cum se ipsos despoliant, sibi ipsis auferentes bonum thesaurum diversae iniquitatis sibi thesaurizando. Et in his ponunt in coelestibus circuitionem mentis suae quasi os suum male opertum, despicientes illa in se ipsis per rabiem subsannationis, sic dicentes in corde suo: Haec opera voluntatis nostrae tam licenter facere possumus quam illa quae dicuntur coelestia, quae antiqui (nobis

ignorantibus) secundum quod eis placuit instituerunt. Atque tali modo subsannant verba et institutiones antiquorum Patrum, quae per coeleste opus in me positae sunt. Unde etiam in gustu pravi operis velut in lingua sua commovent se et transeunt in audacia possibilitatis suae se ipsos: ita quod pertinaciter adimplent voluntates suas, nolentes habere constrictionem corporis sui contra vitia, sed absque labore sui spiritus volutantur in desideriis carnis suae quasi in terra, quae est diabolica seductio.

Et quod vides praedictum caput mirabilis formae, hoc est quod in zelo Domini sunt mirabilia et admiranda judicia Dei, quae a nullo homine peccatis gravato sciri possunt. Quod vero eidem angulo exterius immobiliter a collo impositum est, hoc est quod zelus meus adversus diabolum, ut in Veteri Testamento per Abraham et Mosem ostensum est, in speculativa scientia et humana exercitatione exterius apparet in visione populorum, ut me timeant, oculo ad oculum terrorem meum sentientes, cum etiam justitia mea minatur ad aquilonem crudelissimae iniquitati Satanae. Atque immobile manet, quia Deus nec fallacibus nec adulatoriis sermonibus omnino moveri aut molliri potest a rectitudine judicii sui non emendatis criminibus, velut per collum fortitudinis suae a Deo constitutae legi ad operandum hominibus infixum, reddens scilicet unicuique non observanti praecepta legis emeritas poenas, secundum mala opera ipsius in quibus sordens emarcuit, repugnans etiam excellentissima fortitudine sua, quasi in virtute colli sui diabolo et sequentibus illum, se opponendo injustitiae eorum.

Est quoque tantae altitudinis a terra, quanta est altitudo ipsius anguli; quoniam Deus in summa justitia ultionis suae cuncta

terrena superat, eadem ultione hujus altitudinis existente, ut in praefiguratione Abrahae et Mosi per legem designata sunt opera hominum, quia divinum judicium est in summitate speculativae scientiae et actuum populorum, ut prosternat ignorantiam ipsorum, cum nolunt scire Deum. Non tamen ipsum angulum excedit sed tantum pari aequalitate ei in summitate coadaequatur, quoniam superna ultio actus hominum non excedit, plus et gravius in eis mala ulciscendo quam sint merita eorum solummodo aequo et justo judicio in excellentia justitiae suae omnia recte dijudicans, ut iterum in spiritu novit David cum diceret: *Cognovi, Domine, quia aequitas judicia tua, et in veritate tua humiliasti me* **(Psal. CXIII)**. Hoc tale est: Per bonitatem tuam in me ipso cognovi, Domine, cum pro peccatis meis non occidisti me, non auferens mihi in anima et corpore efficaciam operandi, quod nec propter potentiam, nec propter iram tuam plus judicas in scientibus aut ignorantibus quam sint merita eorum. Bonum enim operor luctando contra me, malum vero facio per concupiscentiam carnis. Et ideo das bono mercedem et malo judicium, non tamen aliter judicans quam quod aequum et justum est. Quomodo? Si acrius instares quam sunt opera hominum in peracta actione, non esset aequitas judicii. Si vero tepide negligeres ita ut non provocares ad poenitentiam, et quod non esset exquisitio in purgatione iniquitatis, tunc tu justus Deus delinires et confoveres injustitiam. Mors enim erat quondam amarissimum judicium in morte Adae: nunc autem reddita gratia in poenitentia, revocans hominem ad vitam, quod impossibile esset fieri per ullum, nisi per te Deum. Et hoc est justissimum et aequissimum judicium tuum, purgatio scilicet ad vitam cum gratia, quoniam unicuique operi in recta mensura metientur judicia tua. Nam in veritate

sunt omnia quae facis, ita quod nullam nimietatem exerces supra modum fallaciter; quia fallax est quod plus in nimio, vel minus in parvo quam quod justum est. Sed tamen parcis in multis miserationibus potentiae tuae, non occidens ullum per possibilitatem clarissimae virtutis tuae: hoc deputans in te ipso quod parcis per poenitentiam; ideoque de misericordia tua humiliavi me, dans gloriam nomini tuo: interdum etiam turbatus in promeritis culpis meis, de tuo judicio.

Quod autem caput vides ignei coloris rutilans ut flammam ignis, hoc est quod in zelo Domini est igneum malis obstaculum, rubens in fortissimo ardore ultionis suae, terribilem habens faciem hominis; quoniam oculi Domini facie ad faciem vident unamquamque injustitiam, ita quod culpae diversorum criminum non relinquuntur neglectae ante Deum, quas non terribiliter inspiciat, eas examinando justo judicio suo; et quia etiam monstruosa et horrenda sunt iniqua opera hominis, humanam faciem ostendentia in actibus carnalium desideriorum. Atque in ira magna respicit ad aquilonem, quia Deus in ultione sua dedignatur omne malum quod oritur de suggestione diabolica. Sed quod a collo et deorsum non vides ullam formam ejus, quoniam reliquum corpus ipsius omnino absconsum et obstrusum est in praedicto angulo, hoc est quod in zelo Dei recta judicia quae potenter dispergunt prava opera diversorum hominum nullus humanus sensus quasi ad finem perscrutari potest, quoniam occulantur et conteguntur in angulo speculativae scientiae et operis hominum; ita quod nec videri nec comprehendi ulla scrutatione valent, nisi quod aliquando cognoscuntur cum ostenditur res gesta in causa ultionis Dei, ut facies hominis videtur secundum desideria voluntatis ipsius. Unde etiam in

ipsa ultione non est ulla simulatio alicujus facilitatis nisi semper justum judicium secundum peccata hominum, quoniam crimina eorum non negliguntur indiscussa, ut dictum est, quia zelus Domini examinatio ejus est.

Quod vero caput ipsum vides quasi nudam formam humani capitis, hoc est quod idem zelus Domini nulli mortalitati subjectus est, permanens videlicet nudus ab omni subjectione debilitatis, juste dijudicans opera hominum. Nec est crinibus obtectum instar virilis formae, nec velamine more muliebri, quoniam ipsi non est aliqua sollicitudo sensus se quemquam superiorem ulla virili fortitudine, debellare, nec ei inest ulla feminea mollities timidi animi sibi adversa non posse superare. Est plus tamen virile quam muliebre; quia fortissima virtus Dei magis est in virili vigore quam sit in mollitie femineae negligentiae, multumque terribile ad intuendum, quoniam zelus terribilis et metuendus est omni creaturae, cum ipsa est eum sentiens in data causa ultionis ejus. Sed quod habet tres alas mirae latitudinis et longitudinis albas ut est candida nubes, hoc est inexplicabilis virtutis sanctae Trinitatis expansio, quam nullus hominum comprehendere praevalet in latitudine gloriae ejus, nec in longitudine potestatis ejus, in multa suavitate et claritate divinitatis fulgens, rectaque ultione sibi subjiciens mentes hominum, in magna diversitate ut nubes discurrentium. Quae non sunt in altum erectae sed solummodo a se separatum in directum extentae, ita tamen ut ipsum caput eas aliquantulum altitudine praecellat; quia ultio Domini non elevatur ulla arrogantia, sed coaptat se unicuique causae secundum merita ipsius, in rectissima scilicet norma extenta, justo judicio correctionis suae; sic tamen ut possibilitas potentiae Dei quasi

in capite ejusdem ultionis suae: humana opera quae vera Trinitas non tolerat indiscussa, in altitudine fortitudinis suae praecedat, non tamen ea tam acriter ulciscens et conterens ut posset ipsa possibilitas potestatis ejus.

Et ala prima a dextra maxilla surgens tenditur ad aquilonem; quoniam Deus justo judicio primum a dextra salvationis parte in Filio suo devicit diabolum, et omne malum. Secunda vero quae et media est a gutture ipsius dirigitur ad septentrionem; quia post salvationem quae in Filio Dei facta est, quasi in medio jam roborata fide, gustataque dulcedine electorum, per ipsos etiam fugavit rugientem inimicum, eos eruens de faucibus illius. Tertia autem a sinistra maxilla extenditur ad occidentem; quoniam ab electis Dei, Satana fugato, etiam a sinistra perditionis parte in filio perditionis omnino conteretur, mundo jam in occasum termini sui tendente. Et aliquando magno terrore se movent atque in illas partes percutiunt, quia terribile atque performidabile judicium omni creaturae zelus Domini in ultionem movetur, ibi exercens judicia percussionis suae ubicunque justo judicio placuerit divinae majestati. Ubi enim timor et amor atque honor Dei in reverentia fideliter habentur; ibi Deus mitem et suavem se ostendens, ultionem suam non exercet, duros autem et rebelles terribiliter et juste castigans. Unde prima ala ultionis meae percutit et abjicit homines illos in abyssum perditionis; qui ita indurati sunt super duritiam lapidum, ut interioribus oculis dedignando semper despiciant justitiam meam, retro respicientes per scientiam intellectus sui, plusque consentientes carnalibus desideriis atque diabolicis suasionibus quam volentes scire veram justitiam, et quam ullo consensu suo aut per admonitionem meam, aut per hominis

exhortationem reverti, veluti de sua iniquitate sic cruciantes spiritum scientiae suae, quia magis amant et faciunt injustitiam diaboli quam justitiam meam. Hi infundunt in corda sua quasi resolutum plumbum, id est dissoluta desideria pravae mollitiei, mittentes illud velut ad stabiliendam duritiam ferri, videlicet oblivionis Dei, sic indurati quasi sint ferrei: ita quod nec causa Dei nec hominis, sibimet aut ulli parcant iniquitati.

Super istos clamant et conqueruntur elementa cum reliqua creatura, quod tam vilis natura hominis, brevissimo tempore suo tam rebellis est Deo, cum ipsa semper in timore et reverentia praecepta Domini perficiant. Unde et super hominem terribiliter vociferantur? Quomodo? Non sic quod elementa clament in voce, aut conquerantur in scientia rationalis creaturae; sed quod secundum modum suum vociferantur in strepitu sonituum, et quod querimonias proferunt in timore terrorum, ut cum ea aut aliam creaturam justum Dei judicium inducit super homines ipsos rebelles existentes; illa non aliter stant nec aliter se in seipsis imitantur quam ea jussione sua vertit divina potestas. Unde tam crudeliter illi indurati homines imitantur Satanam, qui in duritia iniquitatis suae nolunt subdi Deo Creatori suo, propter id quod periit ab omni beatitudine et ipsi cum eo peribunt sequentes illum. Media autem ala zeli mei caedit insanos homines et unumquodque praesumptuosum malum quod scienter ac temere faciunt; quod se primum erexit in homine in sanguine Abel, quem frater suus ob hoc odio habebat, quia propter oblationem substantiae ejus quam in bona voluntate distribuit, Deo charus erat; et quod ac etiam erexit in Pharaone, qui in mirabilibus meis admonitus est; ita quod

exterritus in terrore meo, invitus dimisit populum meum Israel, quem iterum per dementiam suam retrahere voluit, propter quod illum zelus meus absorpsit, et quod se etiam in illo populo meo erexit, qui me cognoscens atque mirabilia mea videns, idolum in Oreb adoravit, unde corona de capite illius cecidit, ita quod eis lex Dei facta est corruptibilis in duabus lapideis tabulis, aliis his similibus propter eas quae de gloria sua et felicitate ceciderunt haec omnia ulciscente ultione mea. Unde etiam Moses famulus meus de contraria illa plebe mihi tam frequenter adversante in isto zelo meo fecit vindictam ex voluntate mea; cum efficaciter diceret electis meis, ut occideret unusquisque fratrem et amicum et proximum suum; et iterum cum ardenter judicibus ejusdem populi ait, quod occideret unusquisque proximos suos, qui initiati essent Beelphegor, ubi ultus sum me, occisa iniquitate illa pugnante contra me.

Sed in Abel primum orta justitia Dei, post ipsum inventi sunt multi alii electi, ex omnibus his malis et perversis generationibus, qui collegerunt et coluerunt subtiliora praecepta mea, ut filii Israel, inter quos etiam ortus est luctus et moeror, desiderantes humanitatem Filii mei. Peracta autem ejusdem Filii mei manifestatione quem misi natum ex Virgine: coquebatur, et condiebatur omnis justitia legis, dulcis et suavis cibus facta omni populo credenti in me, apostolis veritatis ipsam veritatem manifestantibus. Itaque in omnibus istis praedictis generationibus scienter transgressam justitiam meam, ulciscebatur et ulciscitur hic zelus meus; quia Deus qui erat tunc, est et nunc, ac semper manebit, atque zelus meus qui tunc erat, est et nunc, et semper stabit, usque dum

finiantur tribus et populi, non finiente justitia Dei, omnem rubiginem injustitiae discutiente.

Propter quod etiam in hoc eodem zelo meo hanc iniquitatem aufero, illum videlicet dicens, qui canino more abominatur florentem in me Ecclesiam, aut qui per insaniam iniquitatis suae destruit constitutam per me dedicationem, vel alias constitutas justitias ad templum meum pertinentes, quae fortiter surrexerunt in praesignificatione servi mei Jacob; ut haec Scriptura habet; *Surgens ergo Jacob mane tulit lapidem quem supposuerat capiti suo, et erexit in titulum fundens oleum desuper, appellavitque nomen urbis Bethel* **(Gen. XXVIII)**. Hoc tale est: Jacob surrexit mane, quia ipse ortus est tempestivus amator veracis justitiae in constituto templo, cui ipso conveniens nomen imposuit, quoniam de illo debuit oriri rectissimum templum, virgo scilicet Maria, de qua Sol justitiae effulsit. Et tollens lapidem quem in figura altaris supposuerat superiori capiti suo, id est Christo, ut in nomine ipsius qui est vera petra, sanctificaretur, et sanctificatus nominaretur, quia unaquaeque sanctificatio altaris supposita est potestati omnipotentis Dei, capiti omnium fidelium, erexitque illum in titulum libri vitae, et in personam praecipui odoris coelestis Jerusalem, quia ut Christus est caput membrorum suorum in superna Jerusalem, sic est unumquodque sanctificatum altare excellentior pars templi sui, effuso desuper oleo in sanctificatione chrismatis quod est effusa gratia Dei omnipotentis in sancto baptismo. Et appellavit sanctificatum locum illum, domum et templum Dei secundum nomen civitatis coelestis Jerusalem, quod est vivens templum Dei viventis.

Hoc itaque exemplo et significatione, erigendus est lapis in templo in nomine meo ordinando, ipsum videlicet templum idcirco signatum cum lapide, quia ego firma petra sum, ad quem omnis justitia et lex Christianorum pertinet. Ubicunque enim fuerit sanctificatus locus, ubi corpus Filii mei immolandum est, ibi volo esse lapidem in nomine meo signatum; quia ego veracissima fortitudo sum, etiam si ibi ex aliqua impossibilitate non poterit esse templum, quoniam servus meus Jacob erexit lapidem in sua praefiguratione in nomine meo ut dictum est, quia et Filius meus de stirpe illius incarnatus est. Templum autem tale mihi dedicatum, non debet esse vacuum hujus negotii quin postulet causam constitutionis suae, quae adhaeret sibi de labore ministrantis ei populi, sicut etiam coelestis Jerusalem cum capite suo Christo, non vult carere justitia sua semper, aspiciens in labores filiorum suorum, quos susceptura est in Deo. Quomodo? Ut se abstrahant a diabolica servitute, se constringentes a voluntariis desideriis carnis suae, et se affligentes contra se ipsos in abscisione propriarum rerum ob amorem coelestium; non eis omnibus utentes, sed sibi ipsis aliquas subtrahentes, atque Deo offerentes ad honorem ipsius, sic etiam praecurrens servus meus Jacob instituit decimam omnis substantiae suae cum dicebat, ut iterum scriptum est: *Cunctarumque quae dederis mihi, decimas offeram tibi* **(ibid.)**. Hoc tale est: Ex omni quod dederis mihi, offeram tibi decimam partem, quia hoc lex tua est: primum scilicet in anima mea, o Deus meus, abscindens ab ea propriam voluntatem meam, offerens tibi contra me justitiam meam, et postea decimam partem omnis substantiae meae quam possideo super terram. Quid hoc? Omnis scilicet fidelis homo qui comprehensus est in decimum ordinem supernorum

civium, debet semper ad templum meum decimam partem dare substantiae suae, propter restitutionem illam qua computatus est in decimum numerum numeratorum, id est in scientia Dei existentium, et ad verum templum videlicet coelestis Jerusalem pertinentium. Qui autem obliti timoris mei templa in nomine meo dedicata, per saevitiam iniquitatis suae destruunt, vel qui dedicationes eorum secundum exemplum a Jacob ortum demunt, sanctificata loca scilicet polluendo, seu cum sanguine homicidii, seu cum pollutione seminis illud educendo in adulterio aut fornicatione, vel qui in superno sacrificio negligunt institutam dedicationem antiquorum patrum absque signato lapide quem Jacob erexit in sua praesignificatione, vel qui destituunt constitutam per me justitiam in decimis, aut in substantiis templi mei: O vae miseris, o vae miseris, o vae miseris hominibus illis qui se tam turpiter seducunt, et tam perversi ante oculos majestatis meae existunt, videlicet, ut dictum est, instituta mea negligentes quae omnia de veteri lege translata sunt, quia de Veteri Testamento prolata sunt nova lex in Filio meo secundum misericordiam gratiae; et quia de omni justitia legis et prophetarum, quod erat minus factum est majus in eodem Filio meo, qui omnia signa priorum patrum quae ipsi absconse in umbra dixerunt, manifeste ostendit in se ipso in omni justitia.

Et qui haec omnia destituunt ita quod ipsi cibum vitae qui de utroque Testamento factus est dedignando, sicut lutum conculcant, et canibus et porcis ac aliis pecoribus, id est pravis hominibus dividunt, eum magis dantes paganicis moribus et vanae ignorantiae quam mihi omnipotenti Deo, atque in usum suum secundum voluntatem suam eum parantes: hos et semen

eorum ego destituam, eos projiciens de summo gradu usque ad infimum, et de divitiis in paupertatem, in ultione hujus zeli mei.

Tertia vero ala ultionis meae caedit et credulos et incredulos in suis impiis et injustis operibus. Ipsa percutit credulos non operantes in voluntate sua bona et justa opera; qui bene vident fidem, et quibus nota est justitia Dei, et tamen sedent in tenebrositate malorum operum, gementes ignorantur post tenebras iniquitatis, volentes bacchari in perversitate, quod tamen eis non permittit Deus secundum voluntatem ipsorum perficere, hoc idem abscindens illis ultione sua, dum sic sunt obscurati quod obliti sunt ejus, ita ut ab eo libentissime recederent. Incredulos autem caedit in infidelitate eorum, ita quod etiam eis abstrahitur iniquitas ipsorum cum retributione ultionis, cum non permittantur malum hoc perficere quod libenter facerent, unde et malignus diabolus superatus in beatitudine fidelium hominum ante oculos Dei scintillantium; vellet illos trahere in tenebras mortis secundum nequitiam suam, sed eos amplius comprehendere non potest, nisi ut sunt opera illorum. Sed quaedam alia mensura hominum est super terram, qui habent prosperitatem in forma sensati spiritus, ita quod sapientes sunt ad recordationem Dei, secundum voluntatem suam accensi cum scientia sensus; unde tunc in seipsis praesumptuose habere volunt scientiam sapientiae facientes quidquid cogitaverint, et miscentes justitiam cum iniquitate, sed stulu sunt in sapientia, quoniam reputant se ipsos quasi pleni et perfecti sint ad habendum et comprehendendum, atque ad acquirendum plenitudinem voluntatis suae secundum arbitrium suum quidquid cogitaverint. Et dum alas suas levare volunt per potestatem

suam in provinciis et civitatibus ac in aliis locis atque in aliis causis in quibus tunc occupati sunt cum imperio, in quo nolunt habere intelligibilem mensuram in Deum aspiciendo quid faciant, tunc effunduntur et abjiciuntur ante oculos Dei, propter impia et injusta judicia illorum quae ipsi prius dijudicabant, in quibus nolebant timorem Domini scienter habere. Et sic per istum zelum meum facti erunt in planctum magnum, et in flebiles voces coram omni populo qui viderit et audierit tempus judicii iniquitatis eorum, quibusdam videlicet ex ipsis adhuc in hac vita in multis miseriis multi defectus ipsorum viventibus, quibusdam etiam pessima morte, in diversis passionibus sublatis. In tam diversa vicissitudine ulciscitur et exurit zelus meus omnem injustitiam, quia illa est contra me.

Tunc autem quod non audis praedictum caput ulla verba proferre, sed tantum in seipso immobile permanens alis suis interdum illuc percutere quo et ipse alae tenduntur: hoc est quod in zelo Domini non est clamor minantis vocis, et in superbiam se erigentis, sed in potestate fortitudinis suae et in rectis judiciis suis immobilis persistens, ultione sua post insaniam operum demeritas absque timore Domini res gestas confundendo, et conterendo eas secundum extensionem ultionis judicii sui ulciscitur, ut tibi, o homo, veracissima manifestatione praemonstratum est. Et quia Deus justus est, omnem injustitiam examinari oportet per justum, quoniam ipse Deus bene novit discretam examinationem, quae est in scientia hominis. Nam scientia in homine est quasi speculum, in quo latet desiderium sive bonum sive malum voluntatis. Unde homo inter has duas partes positus, inclinat se voluntate sua ad partem illam quam desiderat. Sed homo qui convertit

se ad bonum, illud fideli opere amplectens per adjutorium Dei; mercedem beatae remunerationis laudabiliter accipiet, quia malum sprevit et bonum fecit; qui vero se inclinat ad malum, hoc perversa actione deglutiens per suggestionem diabolicam, poenas justae retributionis inde miserabiliter incurret, quoniam bonum neglexit et malum perpetravit. Idcirco in multa devotione et humilitate se homo subjiciens Deo, fideliter operetur salutem suam, quae de summo bono emanat, ita ut anima ipsius interiori sanctitate inebriatur, quia in bene disposita et recte ordinata discussione et timore servit Creatori suo. Quomodo? Quoniam metus, id est inceptio angustiae facit timorem; timor autem concutit tremorem, per quae debet homo operari quod justum est. Quomodo? Quod homo metu angustiari incipit hoc per donum Spiritus sancti de rationali sensu habet, propter quod etiam nullo modo evenire potest quin Deum sciat, illaque scientia quam habet in Deum facit in ipso timorem, in hoc quod incipit timere secundum ea quae Dei sunt. Et si haec habet cum studio sciens Deum, tunc concutit eum iterum ignea gratia in Christo, admonens ut deinde incipiat tremere, quatenus per compunctionem terreatur, ut justitiam Dei fideliter operetur.

Nunc ergo, o homines, intelligite et discite unde sint haec. Quid hoc? Deus est qui in vobis quod bonum est operatur. Quomodo? Ipse vos ita constituit, ut per rationalem sensum in operibus vestris eum sentiatis, quae sapienter cum discretione facitis. Irrationale enim animal facit omnia opera sine intellectu et sapientia, ac sine discretione atque verecundia, nec scit Deum quia irrationale est, sed tantum eum sentit, quoniam illius creatura est. Rationale vero animal qui homo est, habet intellectum et sapientiam, discretionem et

verecundiam in operibus suis, quae rationabiliter operatur, quae est prima radix quam gratia Dei fixit in omnem hominem, cum animam ad vivendum excitavit. Haec ergo praedicta vigent in rationalitate, quia in his omnibus homines Deum scientes sunt, ut ea quae justa sint velint. Unde ebulliens et perfectum opus atque prosperum in bona voluntate hominis quod ipse homo amplectitur in Salvatore suo, in Filio videlicet Dei, per quem Pater omnia opera in Spiritu sancto operatur: hoc denuo incendit et admonet ignea gratia data in Christo Jesu. Ideoque in gaudio Spiritus sancti faciat homo opera justitiae, non dubitans in perversa inusitatione, id est ne dicat quod aliquid sibi desit in omnibus his, aut in prima scilicet radice per donum Dei homini primitus imposita, aut in ignea gratia Spiritus sancti radicem illam iterum in admonitione tangentis, ita ne perverse corruens deinde angustietur in his quae propter reprehensibilem impetum fecit, quasi interiori sua radice quidquam minus habuerit, scilicet ne postquam ceciderit in necessitate positus murmuret, sic dicens in se ipso: Heu, heu! quid feci quod opera mea non potui praevidere in Deo? Et etiam sine pondere infidelitatis incedat, ita ut non diffidat Deo in operibus suis, sed ut sit securus sine lacrymabili querela pravi operis; ipse enim Deus et homo existens non in duos divisus est, sed unus est Christus; non tamen per commutationem divinitatis in carnem, sed per assumptionem carnis quam divinitas sibi adjunxit, et quam claritate sua sic perfudit, ut radius solis in sole lucet, nec ob hoc ulla confusione substantia divinitatis seu substantia carnis in invicem confusae sunt, sed in vera unitate personae unus est Christus verus Dei Filius. Sicut enim in rationali anima nulla commutatio per carnem hominis est, quin ipsa rationalis

spiratio sit a Deo quae totum corpus hominis perfundit, et quae cuncta opera operantis hominis movet ut sit anima et caro unus homo, ita etiam absque omni dubio Dei Filius ante saecula natus carne ex Virgine assumpta pleniter ut praedictum est indutus, Deus et homo existens unus est Christus, per unctionem utique gratiae Dei Christus dictus. Qui in sancta humanitate sua per fixuram clavorum et lanceae vulneratus est, propter vulnus unum primi hominis quod cuncto generi suo ille inflixerat, quatenus livore sanguinis sui illud sanaret, et unctione olei gratiae illud perfunderet, ac per poenitentiam illud ligaret cum homo se peccasse doleret. Vulneratus autem descendit spiritus in puteum infernalis profundi, illicque quamplurimos sibi attraxit, scilicet ab inferno primum hominem abstulit, et omnes qui Deum in moribus humanae honorificentiae nunquam tetigerant, et eos in locum deliciarum et gaudiorum quem in primo parente perdiderant locavit. Sed quod die tertia surrexit a morte dormientis corporis in hoc tres personas Deitatis designavit, atque cum eodem corpore ascendens ad coelos ivit, ibique dominando sedet ad dextram Patris quae salvatio credentis populi est, illis vitam tribuens quos sanguine suo redemit. Et hi omnes ante tempora omnium principiorum praesciti sunt, quoniam Verbum Patris per quod omnia facta sunt carnem induit, ut hominem quem formaverat redimeret. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet, hic in ardente amore speculi mei ad verba haec anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO SEXTA.

SUMMARIUM.---*Verba abstinentiae. Verba largitatis. Verba pietatis. Verba veritatis. Verba pacis. Verba beatitudinis. Verba discretionis. Verba salvationis. Quod nullus fidelium contemnat magisterio subesse quia etiam per magistros Israelitici populi in lege praefigurabantur rec ores temporis gratiae. Quae duritia legis quasi sub velamine occultavit, incarnatio Filii Dei per gratiam Spiritus sancti elucidavit. Quod homo in dignitate magisterii fungitur vice Dei. Quod praeter speciale magisterium sunt quidam saecularis potentiae majores, sunt et minores in populo qui ab utrisque reguntur. Quod per exterius magisterium intelligitur interius. Qua de causa Deus permisit genus unum excellere et aliud subjacere. Verba Isaac ad Jacob de eadem re. Hic innuitur trinus ordo: dominantium, liberorum, famulantium. Quod saeculares et spirituales in quatuor et quatuor dividuntur. Quod nemo spiritualem, aut saecularem dignitatem, aut per rapinam, aut per furtum, aut per emptionem sibi usurpet. Qui maturo sensu sunt bonam conscientiam habentes, et volantia verba, et laudes hominum non quaerentes, electione regiminis digni sunt. Quicunque potestatem regiminis adipiscuntur, despicientes utrum Deo placeat an non. a facie Dei fugientes, in parte diaboli sunt quibus non resistitur ut quando quid amplius puniantur. Quod praedictae differentiae hominum ut fuerunt ita et sunt et semper erunt pro extensione humani temporis secundum auctoritatem divinae Providentiae. Quod in conditione saecularium scilicet majorum et minorum tres partes sunt. Quod spirituales magistri populo in unitate fidei praeesse debent. Quod potestas saecularis regiminis et populus, invicem se tangant puritate innocentiae et simplici devotione.*

Quod in opere Dei sex virtutes caeteras praefigurabant. De statu abstinentiae, largitatis, pietatis, veritatis, pacis, beatitudinis, discretionis, salvationis animarum: et quid significet. De habitu earumdem et quid significet. Specialiter de abstinentia et habitu ejus et quid significet. Specialiter de largitate et habitu ejus et quid significet. Specialiter de pietate et habitu ejus et quid significet. Specialiter de veritate et habitu ejus et quid significet. Specialiter de pace et habitu ejus et quid significet. Specialiter de beatitudine et habitu ejus et quid significet. Specialiter de discretione et habitu ejus et quid significet. Specialiter de salvatione animarum et habitu ejus et quid significet.

Et post haec vidi inter angulum septentrionalem et angulum occidentalem murum parietis praefati aedificii in interiore ejus parte totum arcuatum secundum modum cancellorum, non tamen apertum ut cancellos; sed integrum habentemque in singulis arcubus quasi picturam hominum. In exteriore autem parte ejusdem muri vidi alios duos minores muros, longitudinis spatii quod fuit a praedicto angulo septentrionali usque ad angulum occidentalem ipsisque angulis ex utraque parte sui conjunctos juxta modum testudinis. Altitudo vero eorumdem duorum minorum murorum, erat cubitorum trium. Latitudo autem inter interiorem arcuatum murum et medium erat cubiti unius, atque inter exteriorem et eumdem medium, fuit latitudo unius palmi quasi puerilis manus. Intra idem quoque aedificium vidi sex imagines ante praedictum arcuatum murum super pavimentum ipsius aedificii stantes, tres scilicet juxta se in fronte illius muri prope angulum qui respiciebat ad septentrionem, et tres etiam simul in fine parietis ejusdem, secus angulum qui tendebatur ad

occidentem, omnes picturam in arcubus ipsius muri inspicientes. In ipso autem fine ejusdem parietis vidi aliam imaginem intra ipsum aedificium super lapidem unum in modum sedis in pavimento positum sedentem, et latus dexterum ad murum inclinantem, faciem vero suam ad columnam verae Trinitatis vertentem. Sed in eodem fine vidi alteram imaginem super eumdem murum in altiori loco stantem, et etiam ad praedictam columnam verae Trinitatis versam. In his ergo imaginibus conspexi similitudinem talem. Indutae erant ut priores imagines quasi sericinis indumentis et candidis calceamentis, excepta illa quae a dextris mediae harum trium erat, quas in extrema parte ejusdem parietis videram, quae tota tantae puritatis tantaeque claritatis exstitit, ut prae nimio splendore nullam ejus formam, perfecte intueri possem, et excepta illa quae super murum stabat, ut dictum est, quae nigris calceamentis, calceata fuerat. Sed omnes sine palliis erant, praeter mediam illarum trium quae in prima parte muri stabant, quae pallio induebatur. Duae quoque trium superiorum quae ad dexteram scilicet et ad sinistram mediae imaginis stabant, et duae trium inferiorum, media videlicet et quae ad sinistram ejus erat non habebant muliebria velamina in capitibus suis, nudis tantum albis crinibus stantes. Media autem trium priorum, et illa quae super lapidem juxta murum sedebat, erant velato capite candida velatura capitis, ut mos est mulierum. Eadem quoque media trium superiorum et quae ad dextram ejus stabant vestitae erant tunicis candidis. Sed vidi talem dissimilitudinem earum. Imago quae stabat in medio trium superiorum habebat in capite suo in modum coronae circulum crocci coloris, dextra parte insculptum semper accende. Et vidi quod a dextra ejusdem imaginis columba advolabat ore suo spirans in eamdem sculpturam.

Atque illa imago dicebat: Ego perfusa sum per interiorem misericordiam, ex qua oritur rivulus qui nullatenus abscondere vult pecuniam, nec aurum, nec pretiosos lapides, nec margaritas coram egenis et in necessitatibus eorum necessariam substantiam non habentibus, ac propterea plorantibus. Nunc consolabor illos et semper reficiam paupertatem ipsorum propter amorem Filii Dei, qui suavis et mitis est ac qui bona sua distribuit in animas justorum, tangens vulnera peccatorum eorum propter poenitentiam. Alia vero imago quae stabat a dextris ejus habebat in pectore suo quasi leonem tanquam speculum lucidum, et a collo suo velut serpentem pallidi coloris in torta flexura virgulae ad pectus etiam suum dependentem. Et ait: Lucidum leonem inspicio, et propter amorem ejus do. Ignitum autem serpentem fugio, sed serpentem in ligno pendentem diligo.

Tertia autem imago quae a sinistris ejus erat tunica simili hyacintho rubri coloris induebatur. Et ad pectus ejus apparuit angelus ex utroque latere suo alam unam habens, ita ut ala dextra ad dextrum humerum illius imaginis extenderetur, et ala sinistra ad sinistrum humerum illius. Et ipsa imago dicebat: Angelicum habeo consortium, nec cum dissimulantibus se hypocritis ambulo, sed epulor cum justis. Imago quoque quae fuit media trium inferiorum induta erat tunica crocei coloris. Et super dextrum humerum ejus candidissima columba stabat, spirans ore suo, in dextram aurem illius. In pectore vero ipsius monstruosum et informe caput hominis apparuit. Jacebant quoque sub pedibus ejus quasi species hominum conculcatorum et contritorum ab ipsa. In manibus autem suis habebat chartam expansam et ex una parte videlicet versus coelum septem lineis inscriptam, quam

legere volui, sed non potui, et dixit: Virga amarae correptionis et flagelli esse volo contra illum mendacem qui filius diaboli est, quia etiam ipse diabolus persecutor ineffabilis justitiae Dei est. Unde illi contraria et molesta causa sum, quoniam nunquam inventa sum in ore ipsius, ita quod et ego eum de ore meo sicut mortiferum et lethale venenum expuo, quia ipse me nunquam in astutia sua invenit. Ipse est etiam mihi pessimum ac molestissimum malum omnium malorum, quoniam omne malum ab ipso ortum est. Propterea abjicio et conculco eum in amabili justitia Dei, quae mihi incessabiliter sine fine amabilis est, cujus etiam sustentatrix et ductrix ego sum, quia super me solidabitur et constabit omne aedificium virtutum Dei, quae aedificant in altitudine. O fortissime et nobilissime Deus, attende.

Altera autem imago quae ad dextram ejus erat faciem habebat angelicam, et ex utroque latere suo volatilem alam unam, in specie tamen hominis ut caeterae virtutes apparens. Et ait: Ego repugno diabolico certamini quod se erigit contra me pertinaciter, dicens: Non possum sufferre ullam tribulationem, sed omnia mihi contraria volo abstrahere a me. Nullum timebo. Quem timerem? Neminem timore volo. Sed qui hoc malum dicunt, abjicientur per me, quia posita sum semper laetari semperque gaudere in omnibus bonis, quia Dominus Jesus est remissor et consolator omnis doloris, quoniam et ipse dolorem pertulit in corpore suo. Et quia ipse etiam est justa correctio, idcirco et ego volo me illi conjungere, semperque ipsum portare, abjiciens de me odium et invidiam, ac omnia mala. Volo quoque semper faciem laetam in tua justitia habere, o Deus. Sed tertia imago quae stabat ad sinistram ejus, induebatur tunica alba, viridi colore

distincta. Habebat autem in manibus suis modicum vasculum pallidi splendoris, multam lucem ut fulgur ex se reddens, ita quod eadem lux in faciem, et circa collum ipsius imaginis luceret. Et dicebat: Ego felix sum. Dominus enim Christus Jesus facit et parat me pulchram et albam, cum illud mortiferum consilium diaboli effugio, quod semper ruminat infelicitatem illam scilicet quod Deus abjiciatur et diabolus malis operibus attrahatur. Hunc Satanam fugio, hunc abjicio, ipsumque mihi semper molestum habeo, quia amatorem illum desidero, quem assidue amplectar, et quem cum gaudio habeam in omnibus et super omnia. Imago vero quae in fine hujus parietis super lapidem sedebat, induta erat tunica subnigra. In dextro autem humero suo habebat modicam crucem impositam imagine Jesu Christi, quae hac et illac versabatur. Et quasi ex nubibus effulsit in pectus ejus quidam splendor mirae claritatis: a se in multos radios divisus, ut splendor solis a se dividitur, cum per parva et multa foramina alicujus rei fulget.

In dextra quoque manu modicum lignum in modum flabelli habebat, ex cujus summitate tres ramusculi miro modo cum flore pullulaverant. Habebat etiam in gremio suo minutissimos lapillos omnium gemmarum, quos multa sollicitudine et diligentia considerabat, veluti mercator res suas diligenter considerare solet, et dixit: Ego mater virtutum, justitiam Dei in omnibus rebus semper habeo. Nam in spirituali militia et in saeculari strepitu, intra conscientiam meam Deum meum semper exspecto. Non damno, non conculco, non sperno reges, duces et praesides, ac caetera saecularia magisteria, quae ab auctore omnium rerum ordinata sunt. Quomodo licitum esset, ut cinis cinerem sperneret?

Crucifixus Dei Filius convertit se ad omnes, eos secundum justitiam et misericordiam suam movens. Ego etiam unamquamque ordinationem et institutionem ejus secundum voluntatem ipsius habere volo. Illa autem imago quae in eodem fine super murum stabat nudum caput et nigros ac crispos crines habebat, faciemque obscuram. Induta quoque erat varia tunica plurimo colore intexta. Et vidi quod tunicam et calceamenta sua exuit stans nuda. Et subito crines ac facies ejus resplenduerunt in pulchritudinem albedinis et novitatis, ut jam nati infantis, atque per totum corpus suum effulsit ut purus et lucidus splendor illucet in claritate. Tunc etiam vidi in pectore ejus splendidissimam crucem cum imagine Christi Jesu, super arbusculam inter duos flores lilii et rosae stantem positam, qui se sursum ad illam crucem aliquantulum recurvabant. Vidique quod exutam tunicam atque calceamenta sua fortiter excutiebat, ita quod pulvis multus ab eis excuteretur. Et ait: Exuo Vetus Testamentum et induo nobilem Filium Dei cum justitiis ejus in sanctitate et veritate. Propter quod reparata sum in bonis et mutata de vitiis. Unde et tu, Deus meus, delicta juventutis meae et ignorantias meas ne memineris, neque vindictam sumas de peccatis meis. Et cum haec attentius inspicerem, iterum qui sedebat in throno dixit ad me: Nullus fidelium qui humiliter vult Deo obedire dubitet recusare humano magisterio subjacere, quia per Spiritum sanctum regimen in populo, propter efficaciam utilitatis viventium dispositum est, illudque in ecclesiasticis observationibus futurum, et fideliter firmiterque habendum in antiquo populo praefiguratum est. Hinc etiam quod vides inter angulum septentrionalem et angulum occidentalem murum parietis praefati aedificii in interiore ejus parte totum arcuatum, secundum modum

cancellorum, non tamen apertum ut cancellos, sed integrum: hoc est quod ab Abraham et Mose diabolo repugnantibus, quasi in angulo respiciente septentrionem usque ad veram Trinitatem quae aperte declarata est in vera et catholica fide, cum a Deo Patre Filius Dei missus in mundum doctrinam suam abundanter emisit in fine temporum, quasi ad angulum respicientem ad occidentem erat murus, id est Israeliticus populus in lege justitiae Dei constitutus, operans in constructione bonitatis Patris omnipotentis, scilicet in Veteri Testamento frenatus, et ei convictus, quia post ostensionem asperitatis quae in zelo Domini excitata est per institutiones veterum praelationum, praesignata sunt regimina novarum dignitatum. Nam Vetus Testamentum tendebatur usque ad Novum, ex se germinans multo majora praecepta legis Novi Testamenti, quam primum orta essent in ipso; itaque de minore factum est majus, de minore videlicet doctrina veterum praeceptorum major et latior doctrina novorum, cum Vetus Testamentum solummodo esset quasi fundamentum primitus positum: super quod aedificata est profundissima sapientia omnis doctrinae, manifestata in incarnatione Filii Dei, tendens a veteri lege circumcisionem usque ad novam regulam baptismi majoribus praeceptis ornatam.

Et ille murus plebs scilicet Judaica in interiore parte intellectus sui, in quo anima hominis Deum cognoscit, est ubique arcubus circumdata, id est circumquaque per significationem magisterii praecursorum suorum, praecepta legis Dei clamantium, et sibi ostendentium vallata, ut minores per majores quasi per praecellentes sibi homines ordinari solent, juxta constructionem cancellorum, quae est typica praefiguratio Spiritus sancti, duras litteras perforantis in

incarnatione Filii Dei, qui cancellos misericordiae suae petentibus plenissime demonstravit. Non tamen apertus est in perforatione ostiarii Spiritus sancti videlicet spiritualem intellectum in veteri lege non denudantis ut postmodum factum est in cancellis misericordiae in carne manifestati Filii Altissimi, sed integer manet in duritia legalium praeceptorum, quae postea per Spiritum sanctum in fonte aquae vivae elucidata sunt.

Habet quoque in singulis arcubus quasi picturam hominum, quia ut haec pictura ostendit imaginem hominum, sic in triumphali arcu scilicet in dignitate magisterii positus est homo, in vice Dei. Quomodo? Quoniam profundissima et capitalis sapientia per gratiam Dei posita est in os rationalitatis hominis, ut homo in nomine Dei exerceat officium magistrationis, per districtionem justitiae et misericordiae ipsius Altissimi.

Quod, autem in exteriori parte ejusdem muri vides alios duos minores muros, hoc est quod in exterioribus negotiis praeter spirituale magisterium est intercepta constitutio populorum majorum et minorum, qui constituti sunt praecepto Dei, quasi duo muri, quoniam exterior sunt majores natu ex fortitudine saecularis potentiae in mea ordinatione, et medius sunt minores qui consistunt sub potestate et spiritualium et saecularium personarum, quasi inter interioris praefati muri arcus qui est spirituale magisterium, et exteriorem murum qui est saecularis potentia, ut dictum est. Unde duo muri positi extra ambitum interioris arcuati, quia saec lares personae sunt in terrenis causis, magis videlicet exteriora quam interiora habentes, ita quod tamen sunt in linea constitutionis meae. Quomodo?

Per exterius intelligitur interius, quoniam ut homo cognoscit ex visibili et alta persona hominis, quomodo homo timendus ac orandus et amandus sit, sic etiam in eodem intellectu intelligat qualiter invisibilis et altissimus Deus metuendus ac venerandus et diligendus sit super omnia. Nam per exteriorem et saecularem dominationem admonetur homo interioris et spiritualis potestatis divinae majestatis, quae ita clausa et abscondita est homini, ut non possit carnalibus oculis ejus videri nisi quantum fide illius capitur. Et quandoquidem mortali creaturae Deus invisibilis est, saltem per visibile magisterium discat homo timere et venerari ipsum altissimum praeliationis ejus institutorem. Quomodo?

Inspiratio divina dedit in sensus hominum per rationalitatem eorum, ut in recta constitutione inter populos magnae personae dominentur, quae ab illis timeantur ac honorentur. Nam Deus idcirco permisit genus unum excellere et aliud subjacere, ut ita homines dividerentur ne invicem per semetipsos interficerentur et perirent: alioquin otiosi essent nescientes procedere ad agnitionem Dei, nisi hoc praeviderent per timorem et honorem in hominibus. Et ita processit Spiritus sanctus, ducendo populum ad interiorem legem spiritus, qua homo intus et exterius regeretur, donec fons saliens exivit apparens mundo in plenitudine justitiae, qui regit utrumque corpus scilicet et animam. Unde etiam cura saecularis potentiae sic constituta est ad usum terrenarum rerum, ut corpus requirat refectionem ne deficiat et spirituale magisterium ad interiorem suspirationem perveniendi ad servitutem Dei, ut anima ad coelestia anhelet. Haec itaque constituta sunt mea ordinatione secundum quod etiam Isaac dixit filio suo Jacob: *Esto dominus fratrum tuorum et*

incurventur ante te filii matris tuae **(Gen. XXVII)**. Hoc tale est: Dominus esse debes fratrum tuorum pollens super eos in honoribus et in beatitudinibus, benedictus in benedictionibus quae mihi a Deo datae sunt, et inclinentur ante te omnes nati filiorum matris tuae subjecti tibi, propter precellentem causam benedictionis tuae. Ex te enim exiet magnum genus de quo fortissimus et potentissimus vir exsurget, quem fratres ejus ipsum fugando persequentur; sed ipse velocissime in maximis viribus suis, quasi leo se illis eripiens, excellentissima dominatione illis dominabitur, et premet eos in nomine potestatis suae, quae nunquam in vilissima cauda eradicabitur, fratribus suis in caudam effectis. Sic et ego Pater coelestis dixi Filio meo incarnato: Esto Dominus omnium nascentium procreatorum de concepto semine humano quos creavi per te, quia tu mirabiliter natus ex Virgine non conceptus hominis semine, sed existi de me per flagrantem ignem apparens in terra, verus homo clauso sigillo integerrimae et castissimae Virginis. Tu ergo es Dominus illorum in superna claritate divinitatis, qui fratres tui sunt propter incarnationem tuam in qua homo est. Et inclinatio, id est subjectio exhibeatur tibi a filiis matris tuae scilicet tuae incarnationis, atque in obsequio piissimae devotionis subjiciantur tibi homines nati ex hominibus. Et quoniam Filius Dei sic est Dominus omnium creaturarum, per ipsum etiam in voluntate Patris et in tactu Spiritus sancti instituta est dispositio diversarum potestatum in mundo. Quomodo? Sic videlicet quod Deus abstulit nimietatem et jactantiam illam quam populus populum non honoraret; ita quod unusquisque faceret quod fieri placeret si hoc Deus inaestimabili sapientia consilii sui non prostravisset, sed ipse discrevit populum inter populum, minorem scilicet cum ministratione

obedientiae majori suo subjacere, majorem vero in omni utilitatis regimine solerter et devote minori subvenire, sicut etiam in ascensione Spiritus sancti datum est Jacob per patrem suum, quod esset dominus fratrum suorum, ut et dictum est.

Sed in hoc quod ostensum est, quod esset Dominus, demonstratum est quod saeculare negotium habet personam dominandi super libertatem aliorum, quibus propter timorem honoris sibi ab eis impensi per potestatem suam parcat, non eos opprimens jure servitiorum, sed illos habens quasi in dilectione fratrum. In hoc autem quod dictum est quod incurvatio ante ipsum fieret, innuitur servitium ministrationis illorum, qui per vinculum famulantium dominis suis substracti sunt, ut filii carnis curam carnalem habentes. Sed postquam ipse Jacob hoc dominium per paternam benedictionem fratri suo subripuit; deinde coelestem celebritatem per lapidem quem erexit in titulum, et per decimam quam se vovit daturum constituit, ut praesignatum est, significans principalem personam in spirituali militia, quia quisque fidelis de minimo gradu ascendere debet ad summum: per saecularem videlicet potentiam discere superius magisterium clarioris lucis, spiritualis vitae, in quo adimpletur officium naucleri secundum iter immaculati Agni, qui sursum levavit hominem cum plenitudine et bonitate omnis justitiae, scilicet crigens hominem prostratum insidiis perversi raptoris.

Unde etiam haec duo instituta ad terrena videlicet et ad coelestia procedentia in quatuor et quatuor partes dividuntur, quia Deus magnam vim scientiae rationalitatis hominibus dedit, ita ut in ascensione Spiritus sancti haec in semetipsis scrutarentur in figura quatuor clementorum, plus praedictis

duobus modis addentes, quod non aspernor nec abjicio, quoniam qui in nomine meo multiplicat quod minus, dignus est mercedis et non abjectionis, quae etiam quatuor partes tam in saecularibus gravaminibus quam in spiritualibus institutis sunt. Quomodo? Quia in saecularibus causis sunt nobiles et nobiliores, sunt et famulantes atque obsequentes. In spiritualibus vero sacramentis sunt praecellentes et superiores, sunt et obedientes atque corripientes. Ego autem illas officiorum causas ordinatione mea constitutas omnino rapi nolo furtivo munere emptionis in venundatione, sed volo ut eis rationabili causa assistatur, ita ut qui ipsas suscipiunt utiles sint coram Deo et hominibus. Sed, quidam venenati scorpiones justitiam meam transgrediuntur, et eas mortifero veneno avaritiae et superbiae subripiunt, non solum in saecularibus praeposituris, sed etiam in dispositionibus spiritualibus. Rapina autem saecularium dignitatum, terrena scilicet per terrena comparata est quidem, severissime in iracundia zeli mei examinanda; sed tamen majoris ponderis et examinationis est rapina spiritualium. Nam saeculares sunt in exterioribus caro de carne; spirituales autem in interioribus spiritui conjuncti. Sed quamvis saeculares in exterioribus occupentur curam terrenam habentes, tamen sub illa specie ad interiora spiritus in regimine suo deberent anhelare; spirituales vero in specie religionis et in contemptu mundialium positi, interius in corde Patris omnipotentis ordinati, multo magis sub spirituali nomine deberent Filium ejus in summo sacerdotio ardenter imitari; quia, sicut Filius Dei exivit de corde Patris sui, ita constituit Pater apud semetipsum in Filio suo personas magistrorum qui in tam egregiam ordinationem positi sunt propter utilitatem Ecclesiae, et in recto opere Deo conjuncti. Quomodo?

Qui in compunctione et probatione cordis atque in maturo sensu sunt, quod mihi omnino perspicuum est bonam videlicet conscientiam habentes, ita ut perverse et contrarie magisterium non appetant, illud nec diabolica arte sciscitantes, nec per pecuniam aut per saecularem potentiam acquirentes, nec inde volantia verba laudis humanae quaerentes, sed illud vera electione mea et populi, in humilitate suscipientes; hi charissimi et probatissimi custodes, atque certissimi amici mei sunt. Sed qui retro incedunt, et illud alio modo in tenebris acquirunt videlicet per saecularia terrenorum furtim mysteria coelestium diripientes, faciem meam fugiunt, atque animas suas acriter occidunt; in hoc me deridentes, quia sic me denegant et contra voluntatem meam calcitrant. Quomodo? Quia ipsi despiciunt me non desiderantes potestatem magisterii adipisci per me; ita ut interiores oculos cordis sui ad me elevent sic dicentes: Placet hoc Deo an non? sed unusquisque eorum dicit in semetipso: Etiamsi hoc malum est apud Deum, ego tamen hoc accipiam confidens in Domino, quod quandoque vivens adhuc in corpore poeniteam, et tali modo acquirunt magisterium absque me Deo vivo; ita quod nec hoc a me postulent, nec se ad hoc mea voluntate pervenire confidant; sed in hoc ardore a facie mea fugiant sic rapientes magisterium, a misericordia mea naufragantes. Isti non sunt intra in corde summi Patris, sed sunt extra in parte aquilonis, qui in his causis est princeps eorum, nolentes quaerere me Creatorem omnium, sed propriam voluntatem suam quam pro Deo habent sequentes et me derelinquentes. Nam nolunt scire me, nec ego eos. Concupiscentia ipsorum suggerit eis quod volunt. Et quia timorem meum habere recusant, idcirco et ego nolo eis tunc resistere in terrore irae meae, ut eis repugnetur in die illa in

qua nihil amplius praevalere possunt; ipsi autem per me dimissi in hac vita, responsuri in futuro tremendo judicio de his quae faciunt; me videlicet scientes in fide, sed in his quae perpetrant ad me respicere nolentes.

Nunc autem ut vides quod praefati duo minores muri sunt longitudinis spatii, quod est a praedicto angulo septentrionali usque ad angulum occidentalem: hoc est quod in constitutione populorum majorum et minorum cum extensione longitudinis humani temporis ab Abraham scilicet et Mose, quasi a septentrione usque ad manifestationem catholicae fidei in veram Trinitatem, quam fidem Filius meus a me missus in mundum ut ad occidentem, edocuit exstiterunt in lege mea populi et principales eorum magistri praecurrens videlicet germen et exemplum populi novi testimonii a zelo usque ad Filium meum in carne natum tendentes, ut fuerunt et sunt et semper erunt interpositae differentiae in hominibus interiorum et exteriorum, id est spiritualium et saecularium, majorum atque minorum. Qui sunt ipsis angulis ex utraque parte sui conjuncti juxta modum testudinis, quoniam tam Veteri quam Novo Testamento ex utroque latere initii sui, in honore et magistratione coadunati declarantur populi, et hoc in similitudinem testudinis, quod est in auctoritate divinae providentiae bene et digne compositi ad statum aedificationis coelestis Jerusalem.

Quod vero altitudo eorumdem duorum minorum murorum est cubitorum trium: hoc est quod in sublevatione rectitudinis duarum saecularium, conditionis scilicet majorum et minorum, tres partes sunt hominum, id est praecellentiores rectores et alii a vinculo servitutis famulantium liberi, atque communis populus praelatis suis in subjectione

substratus. Unde etiam latitudo inter interiorem arcuatum murum et medium est unius cubiti, quae est amplitudo dignitatis inter superiores personas spiritualis magisterii et inter minora vocabula terrenae servitutis, in unitate fidei secundum Deum ad corripiendum subditos suos constituta. Atque inter exteriorem et eumdem medium est latitudo unius palmi quasi puerilis manus, quia est etiam inter inferiorem potestatem saecularis regiminis, et inter subjectionem saecularis ministrationis extensio justae considerationis, ita ut hae unanimi et simplici devotione puerilis innocentiae se invicem tangant in manu conjunctae operationis suae. Sed quod intra idem aedificium vides sex imagines ante praedictum arcuatum murum super pavimentum ipsius aedificii stantes, hoc est quod in opere bonitatis Dei sex virtutes extenduntur, caeteras virtutes praefigurantes, ut Deus in sex diebus creaturas suas creavit; ipse videlicet virtutes in figura futurorum ante murum, id est ante Israeliticum populum divina lege frenatum, et magisterio ac defensione praecursorum suorum circumvallatum apparentes, cum etiam pavimentum terrenarum curarum in eadem constructione summi Patris in hac significatione conculcant, ut Christiana militia per ipsas se diabolo opponat.

Quapropter tres stant juxta se in fronte ipsius muri prope angulum qui respicit ad septentrionem; quia sancta Trinitas inseparabilis in virtute majestatis suae, in initio Veteris Testamenti ab Abraham et Mose diabolo oppositis inchoati per diversas et secretas figuras designata est. Et tres etiam simul in fine parietis ejusdem secus angulum qui tendit ad occidentem, quoniam eadem Trinitas in unitate divinitatis regnans, in fine ejusdem defluentis legis aperto nomine suo

praedicata est, nato in carne Filio Dei ob redemptionem hominis ad occasum tendentis. Quae omnes picturam in arcubus ejusdem muri inspiciunt, quia semper pari devotionis studio in hominibus magisterium ordinationis Dei per potentiam ejus in lege tam Novi quam Antiqui Testamenti designatum attendunt considerantes qualiter in ipsis perficiatur. Quod autem in ipso fine ejusdem parietis vides aliam imaginem intra idem aedificium super lapidem unum in modum sedis in pavimento positum sedentem, hoc est quod in ipsa repositione veteris legis antiqui populi, et in initio novae fidei inchoata in vera Trinitate, cum Deus omnes constantes virtutes in Ecclesia construxit, decenter etiam apparuit virtus haec in opere summi Patris, operans in eo per hominem usque ad consummationem mundi. Unde sedet etiam super fotissimam petram, super unicum, scilicet Dei Filium, qui sedes et quies est omnium fidelium caduca despicientium, et in se pura fide credentium. Et latus dextrum ad murum inclinat, quia in quietis rectitudine et in salvationis parte huic populo qui sub magisterio dispositione Dei positus est, adhaeret; ita ut et ipsi majores cum minoribus eam in operibus suis excolant. Faciem vero suam ad columnam verae Trinitatis vertit, quoniam in omni re intentionem suam ipsi Trinitati acutissimo visu justae considerationis intendit, ut sicut perpetua Trinitas in tribus personis inviolabiliter consideranda est: ita omnes Deum colentes, eam in factis suis diligentissime considerent, et considerando non relinquant. Sed quod in eodem fine vides alteram imaginem super eumdem murum in altiori loco stantem: hoc est quod etiam in translatione umbrae legis antiquae, in fide sanctae Trinitatis clarescente vera luce justitiae, haec virtus in principali magisterio et fideli populo in cacumine salvationis coelestis

desiderii elevata est stans, pugnans contra vitia in Filio Dei erecta, quia ab ipso incepit, et cum ipso in coelesti Jerusalem post finem saeculi permanebit. Quae etiam ad praedictam columnam verae Trinitatis versa est, quoniam per sanctam et ineffabilem Trinitatem confortata, reducit animas ad patriam.

Quod vero in ipsis imaginibus conspicis similitudinem, hoc est quod eaedem virtutes unanimes sunt in diversitate donorum Dei. Quapropter indutae sunt etiam ut priores imagines quasi sericinis indumentis; quae sunt circa eas, ut circa reliquas virtutes suavissima opera, quae in divina lege cultores Dei ipsi exhibent: facientes ea in justitia veritatis, et candidis calceamentis; quia in ardore earum est etiam candor sequendi exemplum bonorum actuum in hominibus. Sed illa quae a dextris media harum trium est quas in extrema parte ejusdem parietis vides, tota tantae puritatis tantaeque claritatis existit, ut prae multo splendore nullam ejus formam perfecte intueri possis, quoniam virtus illa cum salute verae confortationis per donum sanctae Trinitatis, in fine sanctae veteris austeritatis exsurgens, omnis perlucida et pura est, carens cuncta indignatione diabolica in claritate laeti guadii unanimitatis hominum, ita ut prae multitudine gloriae et honoris quem habet in coelestibus; nulla ratione inaestimabilis unanimitas ipsius, quasi forma ejus, ab ullo mortali homine valeat considerari, nisi quantum Deus revelare dignatus fuerit. Et illa quae super murum stat nigris calceamentis calceata est, quia tam in altiore dignitate quam in minore ante incarnationem Filii mei mortis signum et vestigium fuit in hominibus. Sed quod omnes sine palliis sunt, hoc est quod pariter terrenos cultus et exteriorem textum legalis institutionis abjecerunt intrinsecus veram justitiam

inspicientes, praeter mediam illarum trium quae in prima parte ejusdem muri stabant, quae pallio induitur, quoniam ipsa sub defensione Dei in initio praeceptae austeritatis desudans circumdata est comprehensione amoris Dei, in qua coelestem thesaurum abscondit, abjecto desiderio carnalium. Et duae trium superiorum quae ad dexteram scilicet et ad sinistram mediae imaginis stant, et duae trium inferiorum, media videlicet et quae ad sinistram ejus est, non habent muliebria velamina in capitibus suis nudis, tantum albis crinibus stantes, quia lex et prophetae per virtutem supernae majestatis emanantes et vitam ac mortem sua fortitudine ostendentes, cum duobus praeceptis geminae dilectionis per eamdem divinam potentiam subsequentibus atque constantiam intimae circumspectionis habentibus in contrariis, et gaudium suavitatis in divinis fideliter soluti sunt ab omni subjectione ullius doloris seu laquei mortis, in capite in Christo videlicet Filio meo, nuda tamen coma fulgentes in candore virginitatis, quia divinitas virgineam naturam in Virgine Maria valde dilexit. Sed quod media trium priorum, et illa quae super lapidem juxta murum sedet sunt, velato capite candida velatura capitis, ut mos est mulierum: hoc est quod ipsae in auxilio supernae altitudinis et in stabilitate conversationis beatae quietis, blande ac dulciter ligatae sunt forti ligatura subjectionis, Deum caput omnium fidelium in albedine piae devotionis venerando, ut maritus ab uxore sincera charitate honorari debet. Et media trium superiorum et quae ad dexteram ejus stant vestitae sunt tunicis candidis, quia per eamdem virtutem divinae majestatis in suavissima beatitudine emanant lucidissima et candidissima opera earum in hominibus stabilita sub lege Domini cui conjunctae sunt. Sed quod etiam vides dissimilitudinem in eis, hoc est quod

diversas vires habent in Deo, concorditer ipsum tamen colentes.

Propter quod imago quae stat in medio trium superiorum praefigurat abstinentiam, quoniam ipsa in primo certamine est quasi civitas et firmamentum, atque ornamentum sibi adhaerentium virtutum, continens se a peccato in gravitate morum. Ita quod perserutatrix et recusatrix est cunctorum puerilium in malis, nullam petulantiam habens in se, et apparens quasi mater in medio earum virtutum quae Trinitatis gloriam in initio datae legis antiqui populi designant. Et habet in capite suo in modum coronae circulum crocei coloris dextra parte insculptum, semper accensae, quia ipsa per summum caput coronata est croceo radio splendidissimi solis, scilicet Filii Dei in cujus claritate tota comprehensa est et nullum appetens nisi illum qui etiam in dextra parte salvationis animae eam semper accendit. Unde ut vides a dextra ejusdem imaginis columba advolat, ore suo spirans in eamdem Scripturam, quoniam in dextera coelestis prosperitatis adest donum verae simplicitatis, videlicet Spiritus sancti in abstinentia quaeque bona per supernam inspirationem in salvatione animarum accendentis, ut etiam illa virtus demonstrat in supradictis verbis suae admonitionis.

Alia vero imago quae est a dextris ejus, significat largitatem, puerilis simplicitatis existentem, nec omnino astutiam aut duritiam adversus dolores hominum habentes, cum qua abstinentia se semper aufert ab omni asperitate in dextris bonorum operum, sic tendens ad Deum, quia largitas initium operationis ejus est, cum primum abstinentia opus suum aggreditur. Quae habet in pectore suo quasi leonem tanquam speculum lucidum, qui est in corde illius Filius meus Christus

Jesus, leo fortissimus, veluti speculum piae et splendidae dilectionis conclusum. Quod autem a collo suo gestat velut serpentem pallidi coloris in torta flexura virgulae ad pectus etiam ipsius dependentem: hoc est quod quasi colla fortissima scilicet patientiam idem Filius meus prudentissimus in pallore angustiatae carnis sustinuit flexuram poenarum cum exaltatione crucis in medicamento videlicet omnium vulnerum quod largitas per coelestem amorem pectori suo imprimit illud frequenter inspiciens in mentibus hominum, sicut etiam in praedictis verbis exhortationis suae fatetur.

Tertia autem imago quae a sinistris ejus est, declarat pietatem nullo modo habentem odium aut invidiam, aut ullam foeditatem hominis, sed semper gaudentem et amplectentem prosperitatem omnium hominum, cujus viriditate et largitatis unctione abstinentia, sinistrae parti diabolicae sufflationis resistit, quoniam pietas est plenum opus abstinentiae in signifera pugna per quam semper victrix existit. Unde etiam tunica simili hyacintho rubri coloris induitur, quia splendidissimo opere sub quo pulcherrima sustentatione sanguineae contrarietates latent, omnes scilicet injurias pati, post passionem Filii mei per ipsius exemplum circumdata est. Quod vero ad pectus ipsius apparet angelus ex utroque latere suo alam unam habens, hoc est ut homo in cognitione sua semper angelicum ordinem imitetur, unamquamque Dei ordinationem diligendo, cum ex utraque parte sui tam prosperarum quam contrariarum rerum in singulis et geminis alis videlicet in uno Deo per geminam virtutem non elatus supra modum in bonis, nec omnino prostratus in malis se elevat ad volandum quod est Deum in puritate cordis aspicere, sic sursum tendendo et non ad terram se dijiciendo.

Quapropter etiam ala dextera ad dexterum humerum ejusdem imaginis extenditur, quoniam prosperitas hominis in dextra salvationis animarum ad auxilium pietatis porrigitur, cum Filius meus hominem reportavit in patriam. Et ala sinistra tendit ad sinistrum humerum illius, quia in sinistra contrarietatis diabolicarum insidiarum fidelis homo volatilem pennam, per quam abjiciat opera tenebrarum sursum extendit ad refugium Filii mei, per quem fortis contra omnem adversitatem existit, imitans vitam justorum, ut etiam virtus haec in dictis suis declarat, quomodo supra ostensum est.

Imago quoque quae est media trium inferiorum praetendit veritatem, quia post abstinentiam et illi cohaerentes virtutes surgit veritas in omnibus causis, cum sibi astantibus imaginibus, veluti turris et tutamen earum existens, videlicet forte praesidium designans, quasi in medio virtutum sanctam Trinitatem in occasu Judaicae consuetudinis et in ortu verae fidei praefigurantium. Super cujus dextrum humerum candidissima columba stat spirans ore suo in dextram aurem illius: quod est in superiore parte dextrae, scilicet beati reditus per incarnationem Filii Dei ad vitam apparens admirabilis virtus Spiritus sancti, qui spiravit tactu suo in dextrum auditum, id est in corda credulorum hominum ut intelligant quid Deus in sua divina potentia sit. Quod autem in pectore ipsius monstruosum et informe caput hominis apparet: hoc est quod Deus in cordibus electorum suorum miserias et persecutiones principum esse permittit, sicut et Filius ejus pati voluit a principibus sacerdotum. Et quoniam Deus est in corde fidelis hominis, ideo debet et ipse homo pro Dei amore patienter sufferre Dei persecutionem, atque quia mors in casu diaboli erecta est, idcirco oportet et fidelem hominem

adversus diabolicas nequitias multa certamina in diversis aerumnis sustinere, quae saepe ipsius corpori laboriosae et contrariae sunt, quoniam homini adhaeret: quod idem antiquus serpens semper persequitur. Quid est hoc? Carnis concupiscentia, cui ille malignus hostis in insidiis positus insidiatur. Quod vero jacent sub pedibus ejus quasi species hominum conculcatorum et contritorum ab ipsa: hoc est quod sub vestigiis veritatis, omnes diabolicae falsitates quae in operibus hominum fiunt, ad nihilum deducuntur, ipsa amorem habente aedificationis Ecclesiae cum omnes virtutes manifeste apparent et probantur in veritate, quae ante tempora saeculorum in corde Patris latens, fuit invisibilis, sed in fine temporum visibilis apparens in vera carne Filii Dei. Unde etiam in manibus suis habet chartam expansam et ex una parte, videlicet versus coelum septem lineis inscriptam, quia in omnibus operibus veritatis, est textura expansa per gratiam Dei Christiano populo constitutae legis, et ex parte coelestium desideriorum aperto cultu tenenda et ex parte carnalium cupiditatum metuenda, ostendens in se septem dona Spiritus sancti, videlicet inexpugnabile firmamentum contra diabolicas mortis insidias. Et illam legere vis sed non potes, quoniam, quamvis homo multum desideret scire mysteria et occulta in donis Dei tamen non est ei possibile dum est gravatus mortali corpore intelligere, aut capere quid Deus in mirabilibus suis fieri velit, sed ipse homo amplectatur et comprehendat ea in veritate: videlicet sequendo praecepta Dei, sicut etiam haec eadem virtus in praedictis verbis suis ostendit.

Altera autem imago quae ad dextram ejus est. designat pacem, supernum signum et angelicum consortium habentem, quia in

plena viriditate veritatem germinat, quoniam eadem veritas circumdata est eximiis et supernis donis in dextra parte salvationis animarum habens pacem per Filium Dei. Quomodo? Ut scriptum est in angelico carmine, ubi dicitur: *Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis* **(Luc. II)**. Hoc tale est: In altissimo Deo fulget homo et Deus in homine, quia Filius Dei mirabiliter incarnatus est. Ideoque laudabilis et gloriosus est in coelo Deus, ab omni creatura sua. Unde etiam in terra fit pax salvationis illis hominibus, qui voluntatem Patris cum devotione et fide suscipiunt, quia etiam pax bonae voluntatis est voluntas totius bonitatis Patris, quae Filius ejus est, qui est Deus et homo. Et quomodo est ipse pax? Ipse est pax hominum, defendens eos ab insidiis antiqui serpentis, qui primus praevaricator exstitit, qui lumen vitae perdidit dejectus in tenebras, quod lumen pax vera, id est verus Dei Filius attulit hominibus: ita quod ipsi facti sunt participes regni Dei in beato loco quem perdidit diabolus. Et ut vides praedicta virtus faciem habet angelicam, quoniam ipsa fugit ab omni malo in intentione sancta, quasi in facie sua Deum aspiciens cum angelico desiderio. Unde etiam ex utroque latere suo volatilem alam unam habet, quoniam in utraque parte tranquillae, scilicet et turbidae ostensionis, sursum ad Deum tendit non faciens terrorem nec amaritudinem, sed semper in prosperitate placida existens unum Deum in unanimitate duarum alarum comprehendit, quia nulla tempestate instabilitatis nec in bono nec in malo eversa, tantum in tranquillitate persistit. Et in specie hominis ut caeterae virtutes apparet, quia per Filium Dei mirifice claruit, cum etiam omnes virtutes per illam in hominibus probantur, ita quod nullo modo contentionem aut rixam quaerit, sed semper in

lenitate, sic se diabolicae pugnae opponens ut etiam supra in verbis locutionis ejus manifestatur.

Sed tertia imago quae stat ad sinistram ejus, indicat beatitudinem aeternam vitam appetentem, per cujus fidelitatem et intimam lenitatem, veritas a sinistris omni fallaciae serpentinae persuasionis hominem decipientes ipsi consentientem contradicit, quia beatitudo est invicta securitas verae claritatis in qua ipsa infelicitatem mortis non timet. Propter quod etiam induitur tunica alba, viridi colore distincta, quoniam circumdata est fidelibus operibus in coelesti desiderio albescentibus, atque multimodis donis in viriditate Spiritus sancti virentibus decoratis. Quod autem habet in manibus suis modicum vasculum palli splendoris: hoc est quod in opere suo demonstrat qualiter in parvo retentaculo, id est in contrito secreto cordis sui, homo Deum per fidem apprehendat, in pallore tamen fragilitatis humanae carnis, quia fides etiam in ipsa mortali vita pure colenda est, ut miseria hominis non deserit. Unde etiam multam lucem ut fulgur ex se reddit, ita quod illa lux in faciem et circa collum ipsius imaginis luceat, quoniam cognitio aeterni luminis et in timore et in dilectione Dei diffunditur, videlicet tendens de interiori corde hominis usque ad faciem, id est usque ad inceptionem recti operis, in bono exemplo intentionem suam manifestantis, et circa collum quod est postea ubique prudenter fortitudinem comprehendentis in completo opere, cum illud in homine ante Deum praeclarius sole fulget per beatitudinem, sicut etiam in praedicta manifestatione ejusdem virginis declaratur.

Imago vero quae in fine muri super lapidem sedet, praetendit discretionem, quia ipsa in consummatione antiquae observationis in Christo requiescens, pleniter apparuit,

solertissima existens cribratrix omnium rerum, tenens scilicet quod tenendum est et abscindens quod abscindendum est, et triticum a lolio separetur. Et induta est tunica subnigra, quoniam circumdata est mortificatione carnis, abjiciens levitatem totius vanitatis. Quod autem in dextro humero suo habet modicam crucem imposita imagine Jesu Christi: hoc est quod eadem virtus radicem posuit in dextra parte potentiae fortitudinis Dei, cum Deus omnipotens misit Filium suum mirabiliter incarnari et humiliter pati cujus dilectioni conjuncta est discretio, quoniam ab ipsa manifestata est, ut per eam omnis justitia discernatur. Et ut Deus est dispensator convenientis staturae hominis, ita est discretio imitatrix illius in officio suo, opera sua videlicet adimplens in dispensatore cruxifixo Filio Dei, cum ipsa in utraque dignitate est divinitatis scilicet et humanitatis. Quae hac et illac versatur, quia in comprehensione latitudinis per significationem sanctae crucis circuitum inter bonos et malos habet. Quod vero quasi ex nubibus effulget in pectus ejus quidam splendor mirae claritatis: hoc est quod de misericordia Dei quasi de nube clarissima, accensio divinae pietatis aspiratur in mentes hominum, discretionem in eis faciens, eosque illuminans. Unde etiam a se in multos radios divisus est ut splendor solis a se dividitur, cum per parva et multa foramina alicujus rei fulget, quoniam Spiritus sanctus in superna virtute diversos radios donorum suorum dividens hominibus, eos scilicet lucidiores sole et ineffabiliter discretos in humilibus cavernis, id est in perspicacibus visibus animarum fidelium suorum diffundit, illustrans sensus et mentes eorum, ita ut acutissime in quibusque causis intelligant quod eis apte in Deo faciendum sit. Sed quod in dextera manu modicum lignum in modum flabelli habet: hoc est quod discretio in dextra parte salvationis

animarum, opus suum per donum Spiritus sancti in hominibus quasi in ligno fragilis carnis semper considerat, hoc signum tamen in se habentis, ut a se per divinum auxilium diversas muscas diabolicarum videlicet persuasionum abigat, ne per eas in diversas vanitates dispergatur. Propter quod etiam ex ejus summitate tres ramusculi miro modo cum flore pullulant, ut fideles homines super omnia et in omnibus sanctam Trinitatem in mirabilibus suis semper florentem, fideliter credant in unitate divinitatis gloriosissimae regnante, non temere in se ipsis coelestia secreta examinantes; sed sicut Deus omnia opera sua in diversis creaturis suis juste discrete disponit; sic etiam ipsi homines per vim discretionis cuncta facta sua bene et recte dispensent. Quod autem habet in gremio suo minutissimos lapillos omnium gemmarum, quos multa sollicitudine et diligentia considerat veluti mercator res suas diligenter considerare solet: hoc est quod ipsa in sinu mentium hominum, omne quod aptum et conveniens est in minutissimis consiliis et artibus eorum, continet quasi in gemmis virtutum unamquamque justitiam a Deo constitutam cauta et diligenti examinatione perquirens, ut congrue et juste in omnibus rebus procedat in cordibus hominum propter mercedem operis acutissime considerans, ubi est remuneratio in Deo, ut etiam in verbis suis quomodo praemonstratum est propalat.

Illa autem imago quae in fine stat super murum, significat salvationem animarum, quoniam ipsa in occasu veteris duritiae effulsit in culmine auctoritatis novae gratiae: ita quod quasi fundamentum ejus existat discretio, cum qua et super quam apparet eadem salvatio animarum, orta in Filio Dei cum natus est ex Virgine pro salute hominum. Et nudum caput et

nigros ac crispos crines habet, quia nuda est a servitute subjectionis liberae scilicet dignitatis manens, quoniam Filio Dei aperte adhaeret, a quo etiam clementer suscitata est, nigredinem tamen patiens capillorum, quoniam in Judaica plebe offuscata apparebat, non habente veram claritatem, sed multiplicem diversitatem, quasi crispam comam diversarum observationum. Habet quoque faciem obscuram; quoniam ante incarnationem Filii Dei, in umbra mortis non visa est retinere felicitatem aeternae salutis. Unde etiam induta est varia tunica, plurimo colore intexta, quoniam in veteri populo multis modis cricumdabatur varietate operum, immista diversitate multorum vitiorum. Sed quod vides quomodo tunicam et calceamenta sua exuit stans nuda: hoc est quod in passione Filii mei, morte abstersa cum etiam post adventum Spiritus sancti sonus et verba apostolorum emissa sunt in mundum, excitata est in salvatione animarum, ita quod ipsa spernens mala opera, et abjiciens contraria vestigia exuta est, fortiter denudata diabolica magistratione intra se ipsam sic dicens: O tu, turpissime diabole, nunquam relinqueres me, si non redempta essem in sanguine Agni. Nam in lacu inferni voluisti retinere me, sed nunc gratia Dei liberata sum. Et sic crines ac facies ejus resplendent in pulchritudine albedinis et novitatis, ut jam nati infantis, quia post incarnationem Filii mei crevit multus populus in figura criminum illius, bene illuminatus in interiore facie animae, adhaerens verae et splendidae justitiae, ita quod exquirebat felicitatem aeternam, confidens in albedine vitae et in liberatione fidelium membrorum Christo capiti suo adhaerentium per novam regenerationem, et per veram infantiae innocentiam salutari in vita coelesti, atque per totum corpus suum effulget ut purus et lucidus splendor illucet in claritatem, quoniam ipsa quasi per

omnia sua membra per fidelem scilicet populum sibi per Filium meum subjectum facta est pura, in columbina simplicitate, clara in lucidissima pulchritudine justitiae Dei. Quod autem vides in pectore ejus splendidissimam crucem cum imagine Christi Jesu, super arbusculam inter duos flores lilii et rosae stantem positam, qui se sursum ad eamdem crucem aliquantulum incurvant: hoc est quod eadem virtus facta est credentium populorum forte praecordium in passione Jesu Salvatoris, qui martyrio suo in vestigiis boni et recti exempli sui, arborem mortis et perditionis Adae depressit atque contrivit, adversus quam etiam duo Testamenta. scilicet Vetus in candore et Novum in rubore illi repugnantia per dispositionem Dei procedebant, se in altitudine spiritualis intellectus ad passionem ejusdem pii et nobilissimi Redemptoris, atque ad omnem justitiam ejus a perditione mortis reflectentia. Unde vides etiam quod exutam tunicam atque calceamenta sua fortiter excutit, ita quod pulvis multus ab eis excutiatur, quia salvatio animarum ostendit in novis et justis operibus hominum, abstractam tunicam prioris consuetudinis et omnium vitiorum veterum delictorum, atque abjectum malum exemplum transgressionis Adae, fortissima examinatione ea discutiens atque contemnens, et pulverem vanae gloriae aliorumque peccatorum a se projiciens, sicut etiam superius in prolocutione sua de se ipso confitetur. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet: hic in ardenti amore speculi mei ad verba haec anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO SEPTIMA.

SUMMARIUM.---*Quod ineffabilis Trinitas in fine temporum declarata, simplici et humili corde a fidelibus credenda et colenda est: ne quis plus investigans quam oportet, quia comprehendi non potest, in deterius cadat. Quod in sanguine Christi mundus salvatus est, et cultus sanctae Trinitatis manifestissime declaratus est: ipsa tamen nullius intellectui patet. Quod ineffabilis Trinitas omni creaturae apertissime imperio et potestate apparet exceptis incredulis cordibus cuncta tamen velut incidens gladius penetrat. Qui in Christiano populo catholicae fidei, in ariditate infidelitatis adversantur: hoc divinitas in confusione succidit. Quod divinitas jactantiam Judaici populi dejicit. Quod diabolicum schisma gentilis populi a Deo abscisum vadit in perditionem. Parabola ad eamdem rem. Verba Joannis ad eamdem rem. De differentia et unitate trium personarum. De tribus similitudinibus ad Trinitatem. Verba de libro Regum ad eamdem rem.*

Deinde vidi in angulo occidentali demonstrati aedificii mirabilem et secretam atque fortissimam columnam colorem purpureae nigredinis habentem, eidemque angulo ita impositam ut et intra et extra ipsum aedificium appareret. Quae etiam tantae quantitatis erat, ut nec magnitudo nec altitudo ipsius intellectui meo pateret, sed quod tantum miro modo planissima absque omni ruga fuit. Habebat autem in exteriore sui parte tres angulos calybei coloris a pede usque ad cacumen ipsius, velut acutissimus gladius incidentes, quorum unus contra Africam respiciebat ubi plurimum putridi straminis ab eo succisum et dispersum fuerat, et unus contra chorum, ubi multae pennulae per illum discissae ceciderant,

atque medius contra occidentem, ubi plurima putrida ligna ab ipso desecta jacebant, haec singula ab eisdem angulis propter temeritatem ipsorum succisa. Et iterum ille quem aspiciebam in praedicto throno sedentem et haec omnia mihi demonstrantem dixit mihi: Haec mystica et miranda atque ignota plenissima dona, quae tibi, o homo clarissime, apparent in vero lumine tibi demonstro, tribuo dicere et ostendere ad accendendum ignea corda fidelium, qui purissimi lapides sunt ad aedificationem coelestis Jerusalem.

Nam sancta et ineffabilis Trinitas summae unitatis sub jugo legis servientibus occultata, sed in nova gratia de servitute liberatis manifestata, simplici et humili corde, in tribus personis unus et verus Deus a fidelibus credenda est, et non temere perscrutanda est, ne qui noluerit contentus esse dono quod a Spiritu sancto accepit, dum plus quaerit quam oporteat propter temeritatem elationis suae potius in deterius cadat, quam id quod indecenter appetit inveniatur. Quod et visio praesens ostendit. Haec enim columna quam vides in angulo occidentali demonstrati aedificii, in figura verae Trinitatis est, quoniam Pater, Verbum et Spiritus sanctus unus Deus in trinitate et eadem trinitas in unitate existens, perfecta columna totius boni et penetrans summa et infima, regensque universum orbem terrarum. Quae in plaga occidentis apparet, quia Filius Dei sub tempore quasi in occasu incarnatus, Patrem suum ubique glorificavit, et Spiritum sanctum discipulis suis promisit, cum etiam idem Filius in voluntate Patris mortem subeundo adimplevit bonum hominibus, ut et ipsi in aedificio summi Patris recte incedant, vera et justa opera in Spiritu sancto perficiendo. Sed mirabilem, secretam atque fortissimam se ostendit, quoniam Deus in creaturis suis

tam mirabilis existit, ut nullo modo ab eis ad finem perduci possit, tamque secretus ut nulla earum scientia vel sensibilitate pertinaciter sit examinandus, atque tam fortis quod omnis fortitudo ipsarum ab eo dirigatur, nec ejus fortitudini valeat comparari.

Quod autem colorem purpureae nigredinis habet, eidemque angulo ita imposita ut et intra et extra ipsum aedificium appareat: hoc est quod in voluntate Patris unicus Filius ejus purpureum sanguinem suum pro nigredine peccatorum hominum fundens, et sic passione sua mundum salvans, veram et rectam fidem credentibus attulit, quia in defectu veteris observationis, et in ortu novae sanctificationis cultus sanctae Trinitatis manifestissime declaratus est, cum aperte creditum est, quod supernus Pater Filium suum misit in mundum de Spiritu sancto conceptum, qui gloriam Patris et non suam quaesivit, sanctique Spiritus profundam consolationem aperuit, ut dictum est, ita quod hoc in nulla parte lateret, quin et fidelibus in opere Dei manentibus, et infidelibus extra fidem positis denuntiaretur. Et quod tantae quantitatis est ut nec magnitudo nec altitudo ipsius intellectui tuo pateat: hoc est quod eadem Trinitas tam ineffabilis gloriae et potestatis est, quod nec in magnitudine majestatis, nec in altitudine divinitatis ullo circuitu aut praesumptione sapientiae humanae mentis determinari possit. Miroque modo planissima absque omni ruga est, quoniam quod admiratione dignissimum existit, mitissima est in gratia et semper benigna planaque in suavitate justitiae occurrentibus, ita ut nihil rugosum ullius injustitiae in ea inveniatur, justa et bona existens in parte salvationis.

Quod autem habet in exteriore sui parte tres angulos calybei coloris a pede usque ad cacumen ipsius velut acutissimus gladius incidentes: hoc est quod contrarietate tenebrarum opposita in universo mundo ineffabilis Trinitas in unitate deitatis apertissime apparet, nec ulii creaturae suo imperio et potestate absconsa latens exceptis incredulis cordibus quibus ob incredulitatem ipsorum occultatur, propter quod etiam judicium Dei cum digna recompensatione eos ut meriti sunt occidit, veluti fortissima calybs nulli inflammationi cedens, sed se ipsi opponit, unde et quod a summo usque ad summum tendit: ab initio scilicet creationis saeculi usque ad finem ejus, et quod superest hoc potenter in acutissima divinitate quasi in incidente gladio semper sapientia et potestate penetravit et penetrat.

Et quod angulus unus circa Africum respicit ubi plurimum straminis aridi ab eo succisum et dispersum est, hoc est quod justissima divinitas Trinitatis, in Christiano populo omnem ariditatem diversitatis et contradictionis atque abjectionis rectissimae catholicae fidei adversantem, in maxima illius confusione succidit et comburit, sicuti fenum quod conculcatur et in igne comburitur a fructuoso frumenti grano separatum, quod fides est cum operibus in scientia Scripturae, de qua omne quod eidem verae fidei contrarium et inutile est in credulitate sua, dispergitur et aufertur, quia insipiens populus quasi stultum pecus ea abutitur. Atque unus contra chorum se dirigit ubi multae pennulae per illum discissae cadunt, quia eadem divinitas elatam jactantiam Judaici populi, qui cum magna superbia in altitudine mentis suae volabat, dejecit, cum ille in seipso et non in Deo justus esse volebat, ut Pharisaei qui in alta coelorum ascendere tentabant, secundum

propriam fiduciam suam in se ipsis confidentes, sed justo judicio Dei ob diversitatem morum suorum discissi in hac praesumptione cadentes.

Medius vero contra occidentem respicit, ubi plurima putrida ligna ab ipso dejecta jacent, quoniam per ipsam Trinitatem abscinditur nefandum et diabolicum schisma gentilis populi, qui in occasu infidelitatis errat in recta fide, quia ut putrida ligna molesta et inutilia sunt ad usus hominum, sic etiam abscissus et abjectus est populus iste a gaudio vitae, magis diabolica sectans figmenta quam divina praecepta. Unde etiam haec singula ab eisdem angulis propter temeritatem ipsorum succisa sunt, quia in omnibus praedictis causis vera et sancta Trinitas infideles, qui vel audacter eam dirumpere volunt, vel qui eam pertinaciter credere nolunt, a se abscissos ire permittit in perditionem, quoniam rabide et ignoranter invadunt divinitatem, nolentes se inclinare fidei quam Filius Dei per se ipsum attulit, et quam etiam per discipulos suos hominibus transmisit, secundum quod haec parabola dicit: Dominus quidam lapidem igneum habens per ipsum et per nuntios suos necessariam rem multo populo mandare volebat. Sed nuntii non erant sapientes et scientes verba domini sui intelligere, sed insipientes et ignari ad mandatum illud perficiendum. Interea ortus est tumultus et tempestas magna et torrens ac saevus tonitruus, ita quod terra mota est, et quod lapides scissi sunt, sic etiam quod vas unum in quo plurima vascula erant in terra jacens absconsum, dorso ad coelum verso, maxima fortitudine eradicaretur e terra, et quod uterus illius ad coelum converteretur. Tunc etiam a Domino illo per lapidem ipsum vehementissimo flatu ignis advenit, qui tanto ardore nuntios illos pertransivit ut omnes venae eorum

calefierent, quod et omnis desidia timoris ab eis tanta velocitate excuteretur, ut ab arida pelle velocissime decidit, quod ei super effunditur. Et sic demum recordati sunt illi omnium quae audierant et didicerant a domino suo, et abierunt ad populum qui umbilicos non habebat, et cujus civitas destructa fuerat, et illi mandatum domini sui annuntiabant. Sed et quibusdam et ipsis umbilicos restituerunt, et civitatem eorum reaedificantes ipsis eam reddiderunt, quibusdam autem nec umbilicos nec eis civitatem reddiderunt, sed ipsos occidentes ut porcos eos diviserunt. Et sic lapis ille universo mundo innotuit, concutiens et occidens omnia mendosa facta humanae carnis. Hoc tale est: Dominus iste est Pater omnipotens apud quem est Unigenitus ejus, ille scilicet lapis angularis qui de igneo Spiritu sancto conceptus est, et ex integerrima Virgine natus homo, ipse videlicet flos candidissimus et pulcherrimus existens in albedine et pulchritudine totius sanctitatis. Nam Filius Dei erat secundum divinitatem inenarrabiliter ante aevum omnis creaturae, cum Patre et cum igneo refrigeratore postea in tempore placito missus a Patre, ut conceptus de Spiritu sancto, sicut dictum est, veraciter incarnatus nasceretur ex Virgine, ad conferendum credentibus candorem et decorem vitae. Quo incarnato, ostendit coelestis Pater per illum et per discipulos illius benigne nuntians necessariam rem, salutem videlicet et salvationem hominibus, qui in ipsum crediderint. Sed illius discipuli cum idem Filius apud eos corporaliter maneret in mundo, erant stulti et inscii ac stolidi, et tardi vigilanter verba illius in spiritu intelligere et opere complere, sed tantum quasi in somno in simplicitate ea audiebant, nondum confirmati, sed pavidi et exterriti velut homines. Interea venit tempus insanorum cordium, ita quod Judaei tumultum facientes

exquirebant, suscitantes multa schismata contra Filium Dei, ut in hac magna tempestate occiderent eum. Et dum ita implerent omnem malignitatem suam ut desideraverunt, tunc in hoc praecipiti et maximo tonitruo peractum est tam grande homicidium, quale antea non fuit nec postea futurum est, ita ut terra moveretur, id est ut terrenae mentes hominum exterrerentur cum reliqua creatura, et ut lapidea lex Judaeorum scinderetur in criminoso facto eorum. Tunc primus homo cum genere suo in quo latuit signum reliquae creaturae jacens sepultus in morte; ita quod omnem intentionem suam ad terrena verterat, habens a dorso coelum nolens respicere ad Deum in magna fortitudine Filii Dei eradicatus est e terra mortis in qua dormiunt cum filiis suis, ita quod suspiraret de toto corde omni scientia sua quasi in utero ad coelestem patriam se convertens, quia audivit Christum Dei Filium propter ipsum occisum. Sed post ejusdem Filii Dei ascensionem a Patre et per ipsum Filium, ut ipse promiserat Spiritus sanctus, advenit, quia tota terra in superna dulcedine stillabat, quoniam coelestis panis in mundo manserat, quem infideles transitorie quasi in rumore neglexerant, fideles autem cum omni devotione susceperant. Quia ergo Verbum incarnatum erat, aperte Spiritus sanctus in igneis linguis apparuit, quoniam de Spiritu sancto Filius conceptus est qui in praedicatione sua mundum ad veritatem convertit. Et quoniam etiam apostoli per eumdem Filium docti erant, ipse Spiritus sanctus ita in calore suo perfudit eos, ut diversis linguis anima et corpore loquerentur, quoniam in eis anima corpori dominabatur, sic illis clamantibus quod in vocibus eorum totus orbis terrarum commoveretur.

Abstulit quoque idem Spiritus sanctus ipsis homanum timorem; itaque talis pavor nullus eis inerat ut saevitiam hominum timerent, ne verbum Dei loquerentur, sed omnis hujusmodi timiditas tanto ardore et tanta festinantia eis ablata est; ut quasi aridi et non molles sed ut mortui ad cunctam adversitatem redderentur quae ipsis accidere potuisset. Unde etiam mox perfecto sensu, recordati sunt omnium quae prius tardi fide negligenter audierant et perceperant a Christo: ea ita ad memoriam reducentes quasi eadem hora ab ipso illa cognovissent. Et abeuntes iter faciebant inter incredulos populos qui umbilicos, id est sigillum, scientiam scilicet sanctae innocentiae et justitiae non habebant, et quibus civitas eorum instrumenta videlicet legis Dei in infidelitate destructa erat, ipsis verba salutis et verae fidei in Christo annuntiantes. Unde multos ex eadem turba ad agnitionem Dei reduxerunt deducentes eos ad umbilicum, id est ad fontem baptismatis, in quo receperunt sanctitatem perditam in superba transgressione, atque sanctam civitatem praeceptorum Dei erexerunt reaedificantes eis ipsam qua eos insidiator diabolus spoliaverat in Adam et eam in fide ad salutem eis reddiderunt. Qui autem fidem baptismatis et munimentum jussionis Dei propter incredulitatem suam recipere nolebant, hos in praeconiis signorum pertransierunt, ac eos ob duritiam et incredulitatem quae in ipsis erat condemnantes, morti tradiderunt, quia in sceleribus suis et in sordibus pollutionum carnis, atque in illecebris fornicationum et adulteriorum suorum se involventes ut porcus luto involvitur, ad veram fidem converti noluerunt, unde et a vita divisi et separati sunt. Sicque Filius Dei a multis et admirandis signis in toto terrarum orbe manifestatus est ex Patre secundum divinitatem ante tempora ineffabiliter genitus fuisse, et post in tempore

secundum humanitatem mirabiliter incarnatus esse ex Virgine, ita quod corda omnium haec audientium horrore et tremore nimio sint concussa, et quod vana ac fallacia opera quae secundum voluptates suas fecerunt, ad nihilum in eis per contemptum mortis sint redacta vero verbo Dei testimonium sanctae Trinitati atque vivificae salvationi quae fit per aquam regenerationis ad vitam reddente, ut dilectus Joannes in verbis exhortationis suae ostendit dicens: *Et Spiritus est qui testificatur quoniam Christus est veritas, quia tres sunt qui testimonium dant in terra: spiritus, aqua et sanguis, et tres unum sunt. Et tres sunt qui dant testimonium in coelo: Pater, Verbum et Spiritus, et tres unum sunt* **(I Joan. V)**. Hoc tale est: Spiritus hominis spiritualis est videlicet non procedens de sanguine nec nascens de carne, sed currens de arcano Dei, existens illi invisibilis quod mutabilitati subjectum est. Ideoque est illius testificatio ad Filium Dei cujus gloria mirabilis est in mystico spiramine, quam nullus hominum perfecte intelligere valet, scilicet quomodo idem Unigenitus Dei de Spiritu sancto receptus sit et in hunc mundum venerit, sicut etiam nullus hominum plene scire poterit: quomodo anima pertranseat corpus et sanguinem hominis, ita quod eis una vita sit. Et sicut spiritus hominis in certissima causa scientiae quae ei a Deo data est, pertransiens in ea omnia quae sibi a Deo concessa sunt, quoniam non est falsa et deceptoria vita sed vera et fida: ita est Christus perfecta veritas in qua vita surrexit, et lumen salvationis refulsit, de qua mors cecidit quia ipsa fallax est. Et tria sanctam Trinitatem significantia testimonium dant in terra: ita quod ostendunt et tribuunt in praesenti saeculo remedium vivificae salvationis per quod veniendum est ad coelestia sine termino permansura, quae nondum immortalitatis habentur in re, sed in spe exspectantur.

Nam spiritus hominis habet ex me testimonium in se quod non est in plena vita restaurationis salutis, nisi resurgat pro me in aqua regenerationis, quia defecit in illo lumine quod lucet in me: expulso de felicitate per corruptam conceptionem criminis quod crescit in sanguine. Et aqua habet testimonium illud, quae omnia sordida purget in se, et quod ipsa mortifera perditio mortis per purissimam purgationem pereat in ea, hic spiritui ante sanguinem adjuncta, quia ut spiritus spiritualis est; sic et aqua spiritualem affert sanctificationem, et media inter spiritum et sanguinem posita, quoniam et animam et corpus per spiritualem generationem confortans transmittit ad vitam. Sanguis quoque hoc testimonium habet, quod venenosa itinera sua retorqueat ad domum sanctificationis per aquam salvationis, quae est medicinalis vis in Filio meo incipiens, et in ipso ad vitam permanens, quia sanguis in se continet valde culpabilia crimina, magnamque inquietudinem injustitiae per errantia scilicet itinera currens in tortuosa dulcedine quae ardenti libidini servit et quae innocentiam per horrida vitia suffocat, crescere incipiens per gestum comedentis de suggestione insidiatoris diaboli. Et haec tria unum quoniam spiritus non est vivens homo sine sanguinea materia corporis, nec sanguinea materia corporis vivens homo, sine anima, nec haec duo reviviscunt in gratia novae legis ad vitam nisi per aquam regenerationis, et ita unum sunt in redemptione, nec sunt integra in salvatione quandiu ab hac salutari aqua sunt separata, quia rationalitati deest praecellens honor vitae, in qua redemptus homo semper resonare debet perfectam laudem in conspectu Dei qui ipsi rationalitatem dedit. Nam Deus propria voluntate sua creavit hominem ad honorem illum qui completur in corpore Filii ejus in vita aeterna: cum perditus homo, reviviscit in honore vitae

salutifera gratia redemptus in Deo. Et spiritus quidem invisibilis corporalibus oculis existens, designat Patrem omni creatura inaestimabilem, et aqua purgationem sordis faciens, significat Verbum, id est Filium passione sua abstergentem maculas hominum, atque sanguis circumplectens et calefaciens hominem, figurat Spiritum sanctum suscitantem et incendentem clarissimas virtutes in hominibus. Sic tria haec videlicet spiritus, aqua et sanguis sunt in uno, et unus in tribus, et unum sunt in salvatione, scilicet ut dictum est, atque Trinitatem in unitate et unitatem in Trinitate demonstrant. Quomodo? Sancta et coelestis Trinitas dat coeleste testimonium: ita quod non est ab alio sumptum, sed certa fide in ipsa manifestatum. Quomodo? Pater testificatur quod unicum fructuosum Verbum suum, quod ante saecula genuit, per quod omnia creata sunt, ipsum postea in praedestinato tempore in Virgine gloriosissime floruit. Verbum autem testificatur quod exivit a Patre, inclinans se ad humanam naturam incarnatus videlicet in pudore virginitatis, quia exivit a Patre spirituali egressione, et iterum rediit ad Patrem in carnis fructuositate, hic in medio positum, quoniam a Patre est ante tempora invisibiliter genitum, et de Spiritu sancto in Virginis utero in tempore corporaliter conceptum. Sanctus vero Spiritus testificatur quod accendit integritatem Virginis, ita quod Verbum Dei conciperet: et quod doctrinam ejusdem Verbi in igneis linguis firmavit, cum apostolos ita perfudit ut per totum mundum veram Trinitatem vociferarentur. Quomodo? Ipsi clamabant quod Deus Pater perfecit illud quod creavit hominem ad supernam felicitatem, qua spoliatus erat homo, quia ipse de limo terrae factus in erectione sursum, sed voluntate sua declinans se ad terram deorsum: nunc in gratia per incarnatum Dei Filium erectus

denuo sursum, et per Spiritum sanctum illuminatus et confirmatus ne periret in perditione, sed ut salvaretur in redemptione restitutus est aeternae claritati.

Sic Pater, Filius et Spiritus sanctus testantur quod omnino non distinguuntur in potestate, quamvis in personis distinguantur, quia simul operantur in unitate simplicis et incommutabilis substantiae. Quomodo? Quoniam Pater est creans scilicet omnia per Verbum, id est per Filium suum in Spiritu sancto; Filius per quem omnia perficiuntur, in Patre et Spiritu sancto; Spiritus sanctus per quem virent omnia, in Patre et Filio. Et hae tres personae sunt ita in unitate inseparabilis substantiae, quod non confunduntur vicissim in se. Quomodo? Ideo quoniam qui genuit Pater est, et qui natus est Filius est, et qui a Patre et Filio ardentissima viriditate procedit, et in specie innocentis alitis super aquas apparens eas sanctificavit, et apostolos igneo ardore perfudit, Spiritus sanctus est. Pater enim ante tempora saeculorum habuit Filium, Filiusque erat apud Patrem, Spiritu sancto aeternaliter Patri Filioque in unitate divinitatis coaeterno. Unde considerandum est quia si ex his tribus personis duae vel una deesset, non esset Deus in plenitudine sua. Quomodo? Quia ipsae sunt una unitas divinitatis, quoniam si aliqua earum deesset, Deus non esset. Nam quamvis eaedem personae ita distinctae sint, tamen sunt una et integra atque incommutabilis substantia inaestimabilis pulchritudinis, permanens in indivisa unitate. Quomodo? Potestas, voluntas, ardor: hi tres apices in uno culmine operationis sunt. Quomodo? In potestate voluntas, in voluntate ardor et inseparabiles sunt, sicut et halitus hominis in sua emissione. Quomodo? Circuiens ventus cum humiditate et calore est indivisibili emissione in hominis

spiratione, sicut et oculus tuus in sua integritate. Quomodo? Circulus oculi tui habet duo perlucida in se unum tamen habitaculum existens, omniaque regens quae sibi constituta sunt. Audi et intellige, homo. Sic tres personae in una incommutabili essentia divinitatis sunt. In Patre Filius, in utroque Spiritus sanctus, et unum sunt sibique inseparabiliter cooperantur; quoniam nec Pater operatur sine Filio, nec Filius sine Spiritu sancto, nec Spiritus sanctus sine ipsis, nec Pater, nec Filius, sine Spiritu sancto, qui unitas indivisa sunt. Sic est Deus in tribus personis absque initio ante aevum; nondum ante exordium mundi assumptione carnis in Filio peracta, usque ad praeordinatum tempus ubi venit plenitudo temporis illius cum misit Deus Filium suum. Sed et eodem Filio incarnato, idem Deus est in tribus personis, volens ita in eis invocari, cum idem virgineus flos floruit in integritate virginitatis, nec ineffabili Trinitati ob hoc persona addita est; sed tantum ipse Filius Dei induit carnem inviolabiliter assumptam. Unde et hae tres personae sunt unus Deus in divinitate. Et qui sic non credit, ille abscindetur de regno Dei, quia scindit integritatem divinitatis et se ipsum in fide, ut scriptum est: *In die autem tertia apparuit homo veniens de castris Saul veste conscissa et pulvere aspersus caput* **(II Reg. I)**. Hoc tale est: In illa die cum catholica fides orta est in manifestatione sanctae Trinitatis, pullulabant homines in multo schismate venientes ab exercitu mortiferae cohortis, perverse illud scrutantes quod non est possibile homini scire. Unde incarnati per multas suasiones diabolicae artis, fingunt se ascendere super illam altitudinem, ita quod volunt scire plus quam eis sciendum sit de incomprehensibili divinitate. Et ideo a veste salutis et justitiae scinduntur quia Deo contrarii sunt, atque foedantur pro diversitatem sparsionis; in capite

fidei fidem integram non habentes, sed unicum honorem deitatis in multas sectas spargentes, atque superiorem honorem suum in irrisione schismatis minuentes. Qui omnes a Deo dijudicabuntur, ut in sequentibus ita continetur: *Dixit David ad juvenem qui nuntiaverat ei: Unde es tu? Qui respondit: Filius hominis advenae Amalachitae ego sum. Et ait ad eum David: Quare non timuisti mittere manum tuam, ut occideres christum Domini? Vocavitque David unum de pueris suis et ait: Accedens irrue in eum. Qui percussit illum et mortuus est. Et ait ad eum David: Sanguis tuus sit super caput tuum. Os enim tuum locutum est adversum te, dicens: Ego inferfeci christum Domini* **(ibid.)**. Hoc tale est: Ille victoriosus qui incomprehensibilis est omni creaturae, dicit ad puerilem ignorantiam, quae est in homine, ad illam scilicet pueritiam quae sibi ipsi facit exaltationem, hoc volens scire quod sciendum non est, in qua stultitia invadit Deum quasi per temeritatem annuntians ei: scio te bene, Domine. Ita quod ipse respondet illi, sic. Unde es tu qui habens initium vis scire totum quod caret initio? Et stultitia quae orta est in homine initium habens, respondet quasi in scientia sua dicens: Ego sum filius hominis qui peregrinus est, huc veniens ab hac maledicta terra, quia primus homo lapsus in gustu pomi, fecit iter in hoc exsilium de patria, cujus et ego progenies sum. Tunc dicit Deus ad eum: Quia homo es a maledicta terra et pulsus de patria ut exsul, quare non timuisti tanta praesumptione scrutari, quod tibi sciendum non est, suffocans opus tuum, ita quod nullo modo utile est in lumine spei, et tangens in eo malum homicidii; quia quicunque temere scrutatur quid Deus fecerit ante creaturam mundi, vel quid Deus facturus sit post novissimum diem: hic anathematizatus sit a portione beatae communionis, quoniam hoc ei sciendum

non est, qui habet mortale initium, peccatis gravatum; sed miser erit a felici salute bonae scientiae, quia in pertinacia perscrutatus est quod scrutari non debuit. Idcirco tu qui haec praesumptuose et crudeliter per occisionem facis, beatam intelligentiam regalis prophetiae in te interficis, quia anima tua deberet providere sibi puram scientiam, fideliter scilicet in illa simplicitate quae conveniens, et credere in Deum. Tunc praecipit Deus zelo purissimae justitiae suae quae non habet ullam maculam iniquitatis, vocans eum per rectissimam unitatem judicii judiciorum suorum, sic dicens: Festina et opprime illum de bona scientia sua quam habuit ne quiescat in ulla felicitate sui sensus; quoniam nullam fecit mihi requiem in corde meo. Et sic plaga zeli Domini percutit illum: ita quod nulla scintillula ullius oculi ipsi permanebit ad videndum, id est cognoscendum Deum. Unde et moritur justitiae vitalis consolationis, se ipsum non valens regere. Tunc dicit ad eum Deus: Sanguinolentum nefas tuum, quo te elevas ad illa excelsa quae non potes intueri, sit super animum tuum; quem injuste erigis contra me, illud malum conculcet te in depressum locum de quo te levare non possis, in rectam mensuram propositionis fidei; qui recta vestigia ire noluisti, sed in sensu tuo magnum schisma quaesivisti. Nam os tuum sit relictum a verbis sapientiae; quoniam locutum est contra salutem tuam, cum fallaciter scrutatus es secretam et incomprehensibilem divinitatem, praesumens scire quae non sunt scienda, temere dicens in te ipso quid Deus sit bene scio, per temeritatem istam occidens interiorem salutem tuam, cum caute in Deum credere noluisti, sed te superbe contra eum erexisti. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet: hic in ardenti amore speculi mei, ad verba haec anhelet et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO OCTAVA.

SUMMARIUM.---*Verba humilitatis. Verba charitatis. Verba timoris. Verba obedientiae. Verba fidei. Verba spei. Verba castitatis. Verba gratiae Dei ad admonitionem hominum. Quod humanitas Salvatoris ecclesiasticam aedificationem sustentans, apparet in fide populorum fideliter operantium. Quod sanctitudo verae incarnationis humanis mentibus obumbrata, ab interioribus fide et opere cognoscitur, exterioribus fama et voce manifestatur. Quod soli Deo cognitum est quot et quales futuri sint ut perficiatur corpus Christi. Quod omnia opera incarnati Filii Dei et collectio Ecclesiae de quatuor partibus mundi, sunt in voluntate Patris. Quod in Christo omnes virtutes acuto studio pleniter operantur et in ipso aperte manifestatae sunt. Quod septem virtutes, septem dona Spiritus sancti significant. Verba Isaiae de eadem re. Verba Salomonis ad eamdem rem. De statu et habitu praedictarum virtutum et quid significet. De humilitate. De charitate. De timore Domini. De obedientia. De fide. De spe. De castitate. De gratia Dei et statu et habitu ejus et quid significet.*

Et deinde in plaga meridiana in praefato lapideo muro demonstrati aedificii ultra praedictam columnam verae Trinitatis, iterum vidi quasi columnam magnam et obumbratam intra et extra aedificium apparentem, quae scilicet visui meo tam umbrosa apparuit, ut nec magnitudinem, nec altitudinem ejus cognoscere valerem. Et

inter columnam hanc atque columnam verae Trinitatis erat interruptus locus longitudinis trium cubitorum, vacuusque absque muro, ut superius ostensum est, fundamento ibi tantum posito. Haec ergo umbrosa columna in hoc ipso aedificio in illo loco stabat, ubi desuper in coelestibus mysteriis coram Deo illum magnum et quadratum lucidissimique candoris splendorem prius videram, qui secretum superni Creatoris designans in maximo mysterio mihi manifestatus est, in quo etiam alius splendor velut aurora in se aeream in alto purpureae lucis claritatem habens fulgebat; per quem mihi in mystica ostensione mysterium incarnati Filii Dei demonstratum fuerat. In columna autem ista ab imo usque ad summum ejus in modum scalae ascensus erat, ubi omnes virtutes Dei descendentes et ascendentes oneratas lapidibus ad opus suum ire videbam, intentum studium idem opus perficiendi habentes. Et audivi lucidum illum qui sedebat in throno dicentem: Isti fortissimi operarii Dei sunt. Sed inter has virtutes, praecipue septem videbam; quarum etiam formas et habitus diligentissime considerabam. Talis igitur similitudo in eis erat, omnes ut aliae virtutes quae supra memoratae sunt, veluti vestibus ex serice induebantur. Sed et omnes albis crinibus retecto capite, et absque amictu palliorum incedebant, praeter primam more femineo in capite velatam, atque quasi casula tanquam crystallus perlucida indutam, et praeter secundam nigros capillos habentem, atque praeter tertiam quae dissimilis humanae formae videbatur. Prima quoque et quarta atque quinta, albis tunicis vestiebantur. Omnes etiam alba calceamenta habebant, excepta tertia secundum speciem hominis non apparente, ut dictum est, et excepta quarta quae crystallinis calceamentis miro modo lucentibus calceabatur. Haec autem in eis fuit dissimilitudo.

Prima imago portabat coronam auream capiti suo impositam, tres ramos altius exstantes habentem, atque pretiosissimis lapidibus viridis et rubei coloris et albis baccis multo fulgentem ornatu. In pectore vero suo habebat speculum lucidissimum, in quo mira claritate imago incarnati Filii Dei apparebat. Et ait: Ego sum columna humilium mentium, et interfectrix superborum cordium. In minimo incepi et ad ardua coelorum ascendi; Lucifer erexit se sursum super se, et corruit sub se deorsum. Quisquis me vult imitari Filius meus esse desiderans, si me matrem sitit amplecti opus meum in me perficiendo, hic tangat fundamentum, et leniter ad alta sursum ascendat. Quid hoc? Ipse primum carnis suae vilitatem inspiciat; et sic sursum de virtute in virtutem suavi et leni animo gradatim proficiat, quia qui summum ramum arboris primum apprehendit ad ascendendum, repentino casu saepissime cadit. Qui autem volens ascendere a radice incipit, huic non est tam facile cadendum, si caute incedit.

Sed secunda tota videbatur ut hyacinthus aerei in alto coloris videlicet tam forma quam tunica ipsius. Et eidem tunicae duae zonae inaestimabili modo auro et gemmis ornatae mirabiliter intextae erant; ita ut super utrumque humerum ejusdem imaginis zona una usque ad pedes ipsius, ante et retro descenderet. Dixitque: Ego ad indignationem in coelo provocabar, cum Lucifer se ipsum odio et superbia momordit. Sed OOO humilitas! hoc tolerare noluit. Propter quod etiam ille ruina magna dejectus est; formato autem homine, OOO nobilissimum granum et OOO dulcissimum germen, Filius Dei propter hominem in fine temporum natus est homo. Et quoniam Lucifer voluit et tentavit vestem et integritatem meam scindere, idcirco lucidissimus splendor apparui in Deo

et in homine. Nunc autem caeci et mortui, lupanaria et meretrices atque incestas appellant aequivocas meas. Sed quantum impossibile est lutum contingere coelum, tantum impossibile est hanc spurcitiam tangere voluntatem meam. Pennas igitur in aliis virtutibus mihi faciam, cum quibus haec inutilia quae Lucifer per mundum sparsit abjiciam. O virtutes, ubi est Lucifer? In inferno est. Surgamus ergo omnes, ad veram lucem propinquantes, atque aedificemus maximas et fortissimas turres in provinciis; ut cum venerit dies novissimus, plurimum fructum et in spiritualibus et in carnalibus apportemus. Cumque plenitudo gentium introierit, tunc et nos in terra et in coelo perficiemus. O turpissime Lucifer, quid tibi profuit repentina temeritas tua? In primo splendore tuo, cum creatus es a Deo, voluisti me insaniendo et bacchando conculcare et a coelo dejicere; sed tu in abyssum cecidisti, et ego in coelo permansi, postea descendens ad terras in incarnato Filio Dei. Et per me perfecta est multitudo fidelium mille justis et bonis artibus armatorum; quas ipsis, si posses, jamdudum libentissime diripuisses. O humilitas quae quasi terram calcatos et contritos usque ad sidera elevas: o humilitas quae es gloriosissima regina virtutum, quam forte et invictum es tuis ubique praesidium, nullo cadente qui puro corde diligit te, sicut et ego tecum valde utilis multumque exoptabilis defensio meis sum, quia valde gracilis et subtilis existens parvissima foramina me colentium exquiro, et ea acutissime pertranseo.

Tertiam autem imaginem vidi in eodem schemate ut in priori visione eam videram, majoris scilicet et longioris staturae quam caeteras virtutes, dissimilemque formae humanae et plurimos oculos undique in se habentem, totamque in

sapientia viventem, atque indutam quasi umbroso indumento per quod quidem oculi prospiciebant, multoque timore trementem coram praedicto lucido sedente in hrono. Et ait: O vae miseris peccatoribus Deum non timentibus sed eum quasi illusorem habentibus Quis potest incomprehensibilis Dei timorem effugere quem ipse culpabilem sinit perire non abjicientem a se mala? Propterea ego valde et valde Dominum Deum timebo. Quis me adjuvabit coram Deo vero? Quis me liberabit in tremendo ejus judicio? Nullus omnino nisi idem justus Deus. Illum ergo quaeram, ad illum semper fugiam.

Quarta vero niveum vinculum circa collum portabat, atque manus et pedes candido religamine habebat ligatos. Et dixit: Non possum currere secundum voluntatem meam per viam saecularem, nec per contagia humanae voluntatis: et ideo volo redire ad Deum patrem omnium, quem diabolus recusavit, et quem obaudire noluit.

Quinta quoque circa collum rubeum torquem habebat, et ait: Unus est Deus in tribus personis, unius essentiae, et aequalis gloriae colendus; fidem ergo et fiduciam habebo in Domino, et non delebo in aeternum nomen ejus de corde meo.

Sexta autem tunica pallidi coloris induebatur. Et crux passionis crucifixi Filii Dei ante eam in aere apparuit; ad quam ipsa oculos et manus cum multa devotione erigebat, dixitque: O pie Pater, parce peccantibus, qui non dereliquisti exsules, sed elevasti in humeros tuos. Unde etiam jam non perimus spem habentes in te.

Sed septima lucidiore et puriore crystallo tunica induebatur; quae ita in candore relucebat, ut aqua resplendet cum sole

perfunditur. Et super caput ejus expansis quasi ad volandum alis columba stabat, versa secundum faciem illius. Apparuit autem et quasi in ventre ipsius veluti in speculo candidissimus infans; cujus fronti inscriptum erat innocentia. Habebat quoque in dextra manu regale sceptrum, sinistram autem ad pectus suum apposuerat. Et dicebat: Ego libera sum et non ligata. Purissimum fontem pertransivi, dulcissimum scilicet et amantissimum Filium Dei. Pertransivi eum, ab eoque exivi. Superbissimum autem diabolum conculco non praevalentem ligare me. Ipse abcissus est a me, quia semper maneo in superno Patre. Sed in summitate praefatae obumbratae columnae vidi aliam pulcherrimam imaginem, nudo capite stantem, et crispos ac subnigros capillos habentem, faciemque virilem tantae ardentis claritatis, ut eam perspicue considerare non possem, ut faciem hominis. Erat quoque purpurei et subnigri coloris tunica indata; cui super utrumque humerum ejusdem imaginis zona una coloris rubicundi croci, ante et retro usque ad pedes ejus se extendens intexta fuerat. Habebat autem circa collum episcopale pallium, mirabili modo auro et pretiosissimis gemmis adornatum. Splendor vero candidissimus ita eum ubique circumdederat, ut nusquam nisi ante a capite videlicet et deorsum usque ad pedes ejus ipsam inspicere possem. Brachia autem et manus atque pedes ipsius mihi ad videndum obumbrati erant. Sed splendor idem qui eam circumdederat, oculis undique plenus erat, totusque vivens, atque hac et illac se diffundens, ut nubes diffluere solet, ita ut nunc latiorem nunc autem constrictiorem se redderet. Et eadem imago voce magna clamavit in mundum, dicens hominibus: Gratia Dei sum, filioli mei: ideo audite et intelligite me, quia illis do lumen animae, qui me intelligunt in admonitione; quos etiam in eadem beatitudine contineo, ne

revertantur ad iniquitatem. Et quoniam ipsi me non despexerunt, ob hoc etiam volo eos tangere mea admonitione, quatenus incipiant bona operari, et me illis dico qui me requirunt in simplicitate et cordis puritate. Et dum tribuo margaritas boni admonens et exhortans hominem; ita scilicet dum intellectus hominis tangitur per me sum ei initium, hoc est dum sensus hominis intelligit admonitionem meam auditu, ita quod etiam idem sensus ducitur ad consensum tactus mei in animo suo, tunc sum in ipso initium boni quod eum oportet incipere, me sic illi adjutrice. Tunc et ibi colluctatio est; ut vel perficiatur quod do vel non. Quomodo? Hoc sic volo intelligi; quia dum hominem admoneo tali modo quod incipit gemere ac flere peccata sua, tunc si voluntas illius acquiescit admonitioni qua illum admonui, quoniam homo in sensu suo taliter sentit mutationem animi sui, qualiter oculos suos levat ad videndum, et aures ad audiendum, et os ad loquendum, et manus ad palpandum, et pedes ad ambulandum secundum desiderium illud ut sibi in animo est; si tunc voluntas suscepit admonitionem meam, mox ipsa elevat se et deprimit ac superat sensum, ita quod sensus discit ignota in sua consuetudine. Quomodo? Ipse mutat se, quoniam eum oportet quisquis invitum sequi voluntatem quae super eum est. Ipse enim subjectus est illi in servitio; quia ei inferior est, eamque sequetur sive velit sive nolit. Nam ego do bonum in initio, et calefacio illud in mente tribuoque opus voluntati ad perficiendum, et hoc facio admonitione, exhortatione atque calore doni inspirationis Spiritus sancti. Si autem voluntas his donis repugnat, tunc ad nihilum deducuntur haec quae memoravi. Unde in eodem tempore dum homo potest recipere in incendio donorum in signis praeconii quod de me oritur; tunc ad illud properet, ac etiam citius veniat voluntas in bonis,

et perficiat opus hoc in claritate. Nam scientiam boni et mali ob hoc habet homo ut ipse in omnibus operibus suis Deum tanto melius intelligat, devitando malum et operando bonum; quia sic Deum colit cum timore, eum amplectens in perfecta charitate. Quomodo? Ita scilicet si aperit interiores oculos spiritus ad bonum, et si negat et abjicit in exteriori homine malum quod facere potuit. Idcirco etiam subjecta est terrena creatura sub potestate ipsius; ut eo amplius Deum intelligat et diligat, ac operetur in eo opus scientiae suae cum intellectu, quo ipse timeat et amet omnipotentem, qui ipsi deputavit magnum honorem servitutis plurimarum creaturarum. Unde et ob has causas effundit homo, hoc quod ipse in intellectu suo scienter comprehendit: discretionem in creaturis, ita quod novit quae sint amabiles et odibiles, et quae utiles atque inutiles, et quod etiam post haec in fide qua ipse Deum intelligit concluduntur omnia opera ipsius; ita quod et Deo et angelis ejus placent, aliquando etiam tango hominem in animo ipsius, et moneo eum ut incipiat operari justitiam et devitare malum; sed dedignatur me, et putat quod possibile sibi sit quidquid facere voluit, ac spatium poenitendi sibi ipsi constituit usque ad tempus illud dum corpus ejus in simplicitate frigidae aetatis sibi consentiat, et dum etiam propter senectutem sibi fastidio sit amplius peccare. Tunc iterum admoneo atque hortor eum ad bonum, et ut animo suo resistat. Qui dum me negligit: saepe per multas adversitates ut in divitiis et caeteris his similibus quae patitur, ad hoc perducitur, quod eum quasi invitum et adversus se ipsum oportet facere bonum, et quod eum in tam exasperato animo non multum delectat ea adimplere quae prius proposuerat perficere in prospero tempore; in quo ei videbatur nihil contrarium ipsi posse obesse, secundum quod ipse in se ipso

ordinaverat tanto tempore illa agere ut sibi placuisset. Hic homo si dubie susceperit me, nolo tamen eum relinquere; quia, quamvis sic susceperit me, tamen non omnino despexit me. Unde et ego non laboravi frustra in ipso. Taedio enim mihi non est tangere ulcerosa vulnera quae circumdata sunt circumrodentium vermium in innumerositate vitiorum, et fetore mali rumoris et infamiae, et languore inveteratae iniquitatis peccatorum; nec despiciam quin leniter illa contractem: eo tempore dum incipio extrahere edacem livorem malitiae, hoc est cum intueor et tango illa vulnera blando calore inspirationis Spiritus sancti. Sed saepe cum hujusmodi dolor veteri fomento inveteratur, ita quod peccatum incipit calere ardens in animo hominis, et cum etiam sic oriuntur in dolore vulnera peccatorum, ita quod erunt in coagulatum opus hujus immunditiae quasi globus et acervus se erigens de magna sorde vermium et fomentatione involuti luti de quo nascuntur mortifera venena scorpionum, serpentum, ranarum et aliorum similium venenosorum vermium, et cum etiam tunc ita indurantur ut lapis in talem scilicet duritiam quam nullus cogitat effringere, quae sunt importabilia onera scelerum in illis hominibus qui gravati sunt gravioribus on eribus; quid tunc ad haec? Tunc sane homines propter infidelitatem suam non possunt confidere, ut possibile sit huic homini se ad Deum convertere de sua iniquitate; propterea quia vident eum quasi escam esse diaboli. Ego tamen nolo illum hominem deserere, sed medio adjutorio et praelio volo esse pro ipso in certamine, ubi suaviter primum incipio tangere quasi duritiam lapidis illius peccati, quoniam quasi difficile est eum confringi in tam maximo fetore horribilium scelerum, quae sibi sunt praedictae causae magnae sordis et nequitiae, et quae sunt veluti cadaver

putredinis, et esca diaboli, quam ipse certissime absorbuit in ventrem suum. Quomodo? Scriptura habet de Filio Dei dicente: *Meus cibus est ut faciam voluntatem Patris mei* **(Joan. IV)**, et contra, cibus est diaboli ut hominem deprimat in mortem, per quam illos talibus venenis, ut praedictum est, afflat, qui ei in voluntate sua consentiunt, et post eum declinant. Et id ipsum est diaboli desiderium et continuum studium, quia de hac sorde oritur omne malum. Sed de istis hominibus plures me intelligunt. Quomodo? Dum eos primum tango, dicit homo ille intra se: Quid mihi est? Ego nescio nec cogitare scio quidquid boni. Et iterum nesciens suspirat et dicit: Heu me peccatorem. Nihil autem amplius sentit; quia mole peccatorum gravatus est, et quoniam tenebrae iniquitatis conturbaverunt eum. Tunc iterum tango vulnera illius. Et quoniam prius per me admonitus erat, tunc eo melius intelligit me, et respiciens in se ipsum iterum dicit: Vae mihi, quid faciam? Nescio, nec excogitare valeo quid fiat de me, propter multiplicia peccata mea. Ah! quo me vertam vel ad quem properabo qui me adjuvet, ut turpissima scelera in me contegam et deleam in poenitentia. Unde iterum respicit in se ipsum ea colluctatione quam prius habuit in studio peccandi; ac eodem desiderio ad veram poenitentiam se convertit, ut ante studebat in peccatis. Et quia tunc ille homo mea admonitione sic evigilavit de somno mortis, quam sibi pro vita elegerat: idcirco tunc nec cogitatione, nec verbo, nec facto quae prius ardenter habuit ad scelera, vult amplius peccare, sed studiosissime in fortissima poenitentia se elevat ad me. Quapropter mox et ego suscipio eum totum: et deinceps dimitto cum quasi liberum: ita quod in praedictis concupiscentiis gravem infestationem ultra non habebit; ut charissimi filii mei sustinent, quos moneo multiplici miseria

ignitis sagittis diabolicarum persuasionum, quia ipse harum tunc non indiget. Nam ipse semper dolebit propter transacta peccata sua, ita ut etiam sibi ipsi iratus tam acrem poenitentiam agat quod se etiam indignum aestimet hominem vocari. Sed haec victoria est in fetore sordis illorum hominum quos abjicere nolo, quoniam post peccata sua me tandem quaesierunt. Nam qui me non spernunt, sed admonitionem meam suscipiunt, et me devote quaerunt, illis parata sum facere quidquid volunt; qui autem me contemnentes abjiciunt, illi mortui sunt, nec eos scio.

Sunt enim multi homines qui dum me adesse sentiunt intelligentes suam mentem tactam esse admonitione mea, fugiunt me per malam consuetudinem conceptorum peccatorum, quae in se deglutiebant voluntate atque consensu et opere. Unde etiam et ipsi sunt coram Deo quasi nihilum et inane reputati; quia nolunt esse conscii quod possint facere, tacti per me. Ego autem nolo esse in pollutione horum peccatorum qui nolunt suscipere admonitionem meam; nec se volunt purgare per exhortationem illam quatenus se avertant a peccatis suis, nec desiderant comedere cibum illum qui est Scriptura Evangelii, quo satiari debent omnes fideles, nec gustare saporem ejus secundum quod eis datum est; sed festinant fugere gratiam Dei; quia nec videre, nec audire, nec cogitare volunt quid eis faciendum sit, dum vocantur admonitione boni. Ipsi fugiunt admonitionem bonam, ut vermis qui terram intrat se abscondens ab omni decore hujus saeculi. Hoc faciunt et isti nequissimi homines fugientes praecepta Dei, seque polluentes in faece qua se involutant in mortem, cum se abscondunt in malitia sua, nolentes de fetore nequitiae ad lucem prodire. Qui tales sunt, non pertinent ad

me. Nam ego nolo hac et illac dividi in pollutione luti. Quomodo? Cum his esse volo, qui me pura poenitentia intelligunt; ubi me etiam adjungo humanae corruptibilitati, quia eam volo purgare. Qui autem me nolunt suscipere, illos a me abjicio, nolens esse cum eis; quia nulla pars mihi cum illis est, quia sunt in parte stultae ignorantiae me intelligere nolentes, et quoniam nolo esse in opere quod pertinet ad conglutinationem obduratae perversitatis: quod est ad mortem. Et qui hoc modo spernunt me, imitantur perditum angelum, qui dum Deum videre potuit, eum inspicere noluit, ita ut eum humiliter agnosceret; et propterea subito effugit omnem gloriam coelestem, cadens in mortem; dum Deo voluit assimilari simili honore. Isti despiciunt me, quoniam operantur opus malignum, ut exigunt illicita desideria carnis in voluptatibus ipsorum. Et quoniam me despiciunt, idcirco faciunt quod male volunt. Ipsi contemnunt Deum, sic etiam negligunt illius praeceptum. Unde et perfrequenter in indignatione mea permittuntur ad plenitudinem mentis suae facere quod voluerint; quia vita aeternae felicitatis eos fugit quasi nihilum sint, frequenter etiam deficientes tam in prosperitate praesentis vitae quam futurae, quoniam duri et immobiles ad felicitatem boni sunt. Contumacem enim peccatorem, in malis suis perseverantem desero: vivificans eum qui in se respicit et a peccatis suis in timore meo cum pura poenitentia se ad me convertit. Nam ego sum columna firmae stabilitatis, quae nunquam desero quaerentem me, quoniam qui me apprehendit et se mihi intime ac fideliter conjungit, nunquam decidet in perditionem. Qui vero me habet in oblivione mentis suae, et superbiendo se elevat super me, id est qui in se ipsum magis confidit quam in me, ac ideo fiduciam in me contemnit habere quoniam pro nihilo

computat gratiam Dei, quia in animo ejus sum et ventus turbinis, ipse habens me negligenter in irrisione et superbe cum elatione in desperatione, non propter gravedinem peccatorum quae perpetraverit, sed propter superbiam me deridendo sic dicens, quid est gratia Dei? Hunc ego dejiciendo occidam, et in electione mea eum erigere nolo; quia mortuus est ab aeterna felicitate. Sed et hi homines qui non habent fiduciam se posse surgere de gravioribus culpis peccatorum suorum sic abjicientes omnipotentem Deum et gratiam ipsius, desperantes scilicet in nimia tristitia quasi non possint salvari de enormitate criminum suorum, deficiunt projecti a me, et acerbe corruunt in mortem, morientes in inferno inferiori cruciatu mortis aeternae.

Nunc etiam loquar de dilectis filiis meis qui me suscipiunt aperto sensu et voluntario animo atque acuto intellectu, et qui me gemitu et fletu tangunt, me excipientes cum gaudio atque omni amplectentes intentione. O flores mei, qui dum me adesse sentiunt subito gaudent in me, et ego in illis. Ipsi dulciores suavioresque mihi sunt super amorem lapidis pretiosissimi, et super fulgentes pretiosas margaritas in mente hominum, qui eas amplectuntur ardenti desiderio. Ipsi etiam sunt mihi nobilissimi quadrati lapides; quia in conspectu meo, mihi semper sunt amabiles, hos assidue volo limare et purgare: quatenus recte ac decenter ponantur in coelesti Jerusalem, quia semper in mentibus suis bona voluntate mecum epulantur, nec mea justitia possunt satiari. Nam mox cum tactum meum sentiunt properant ad me, tanquam cervus ad fontem aquae. Sed ego saepe relinquo eos, ita quod ipsis videtur quasi sint sine adjutorio: quod idcirco facio, ut exterior homo in eis non infletur per superbiam. Tunc plorant

ac lugent aestimantes me ipsis esse offensam; sed ego sic perscrutor fidem eorum. Attamen forti manu teneo eos: sic auferens ab ipsis elationem, nec permittens eos cognoscere quid sint in occultis bonis suis, quia multiplices fructus in eis facere volo: animis ipsorum dolentibus ac cordibus eorum vulneratis in doloribus. Permitto enim frequenter diabolicas persuasiones ipsos invadere in igneis sagittis de flatu immunditiae incendii ardentis spiritus fornicationis, quae vulnerant corpora eorum in infirmitate fragilis naturae; et hoc idcirco permitto quatenus hoc modo tam fortiter imbuantur inspiratione Spiritus sancti, quod praeterea fiant isignes praecones et flagrantes in virtutibus. Ipsi quippe erunt in probatione quasi aurum in fornace, id est probati in irrisione et in indignatione, ita quod nihilum computabuntur, et quod saepissime per raptores substantia sua denudabuntur, ac per dissensionem plebis in adversitatibus sicut agni a lupis dilacerabuntur. Et ut oves, dum eas lupus dispergens dissipat, tamen non moriuntur; ita sunt et isti homines in morte animae non morientes, sed eo magis viventes purgati in adversis. Nam bona arbor ut fructum ferat irrigatur, putatur, atque circumfoditur; et ab ea erucae ne fructum ejus corrodant abstrahuntur. Quid hoc? Bonus scilicet homo non sit durus, hoc malevolus ad justitiam Dei, sed lenis ac flexibilis ad quodque bonum, a se abscindens malum, seque considerans in scrutatione operum suorum, atque auferens a se infestationem laedentium se inimicorum. Sed tamen antequam homo sentiat me in cogitatione sua aut intellectus ipsius intelligat me intra se; sum ei caput et radix fructuositatis, et virtus fortitudoque firmae civitatis, quae aedificata est supra firmam petram. Omnis ergo fidelis homo audiat me sibi dicentem: O homo, estne conveniens et

congruum ut homo rationalis sine intellectu sit, ut irrationale pecus quod non aliter facit nisi secundum quod expetit libido ipsius? O miseri homines, qui nolunt scire magnam gloriam illam, quam Deus ipsis dedit ad similitudinem sui. Sed non potest esse ut volunt quod libere et quasi haereditario jure omnia mala faciant quae desiderant; quasi hoc ex natura corporis sui possideant, nolentes considerare se habere honorem illum, quod bona opera operari valeant. Deus in sua ordinatione omnia juste constituit. Et quis potest ei repugnare? Quid hoc? In hujusmodi videlicet comparatione quod aliquis ordinationi Dei simili exemplo possit comparari, aut sapientia aut discretione in illius rebus. Et cur est hoc quod efficaciam illam quae eis data est sibi ipsis auferre nolunt: quod bene scilicet et male facere possunt? Quomodo? Nam ego cum eos tactu meo admoneo, qui tunc me apprehendunt mox ut me adesse sentiunt, hi bonum opus quod volunt ad effectum meo adjutorio perducere possunt. Qui vero me contemnunt, in imbecillitatem sui et in malum corruunt. Sed pravi homines excusare se nituntur: ita quod bona opera operari non possunt, et hoc propterea faciunt quod exterior homo in eis voluntatem suam exerceat in libertatem. Nunc, o charissimi filii mei, qui mihi dulciores in odore super omnia aromata estis, audite me vos admonentem. Dum tempus habetis facere bonum et malum, sincera devotione colite Deum vestrum. O vos iterum dulcissimi filii mei, qui ascenditis sicut aurora, vos qui ardere debetis in charitate ut sol in radio suo, currite et properate, charissimi mei, in via veritatis quae lux mundi est, quae est Jesus Christus Filius Dei, qui nos redemit sanguine suo in fine temporum, ut cum gaudio post transitum vestrum pervenire possitis ad ipsum. Et iterum audivi eum qui sedebat in throno dicentem ad me: Desiderantibus coelestia fideliter

credendum et non pertinaciter examinandum est, quomodo Filius Dei missus in mundum a Patre natus sit ex virgine; quia humanus sensus fragili et mortali corpore gravissimo peccatorum onere gravatus, secreta Dei plus dignoscere non poterit, quam Spiritus sanctus cui vult revelaverit.

Quapropter per mysticum mysterium, haec etiam columna quam vides in plaga meridiana, in praefato lapideo muro demonstrati aedificii, ultra praedictam columnam verae Trinitatis, significat humanitatem Salvatoris, qui conceptus de Spiritu sancto, natusque ex suavissima virgine, filius est Altissimi, fortissima sanctitatis columna existens, omnem videlicet ecclesiasticam aedificationem sustentans. Cujus humanitas apparet in ardente fide lapidum fidelium populorum, in bonitate superni Patris fortissime operantium, post declarationem Trinitatis manifestata; quia Trinitate in uno Deo certificata credenti populo, creditum est etiam incarnatum Dei Verbum, verum Deum cum Patre et sancto Spiritu in unitate divinitatis in uno et vero Deo colendum.

Quae columna magna est, et obumbrata intra et extra idem aedificium apparens; quoniam sanctitudo verae incarnationis magna et inaestimabilis, ita humanis mentibus est obumbrata ut non possit considerari, nisi quantum possibile est per fidem intueri, et interioribus divino cultu laborantibus fide et opere cognosci, et exterioribus otio vacantibus fama et voce manifestari. Visuique tuo tam umbrosa apparet, ut nec magnitudinem nec altitudinem ejus cognoscere valeas; quia Filius meus inter homines in mortalitate carnis, quoniam pro populo mortem subiturus erat, quasi obumbratus mortalis scilicet existens sine omni macula peccati apparuit; ita tamen quae vera ejus incarnatio in mystica magnitudine secretorum

Dei incomprehensibilis, et in excellentia divinae potentiae inaestimabilis, omnem cognitionem humani intellectus excedat.

Sed quod inter columnam hanc atque columnam verae Trinitatis est interruptus locus longitudinis trium cubitorum, vacuusque absque muro ut tibi superius ostensum est: hoc est quod incarnatus Dei Filius, Deus verus cum Patre et Spiritu sancto existens, adhuc latet in membris suis qui fideles homines sunt, qui usque ad finem mundi nascituri sunt, per viventia opera membra capitis sui effecti, ut supra mirabiliter et typice edocta es. Qui quot et quales futuri sint in prolixitate supervenientium temporum, hoc est in mysterio ineffabilis Trinitatis eamdem Trinitatem in unitate divinitatis fideli cultura adoraturi: locus eorum (ut qui adhuc nascituri sunt) vacuus est, cum sine aedificato muro bonorum operum sit. Ubi tamen fundamentum positum est, quoniam in praesentia Dei sunt, et quia etiam fide salvationis eorum quam habituri sunt jam posita fortiter consistit: ita ut homo spem et fiduciam non habeat in alio quam in Deo, non differens de misericordia ejus, sed confidens in eum quod fortissimum fundamentum fidelis animae est.

Quod autem haec umbrosa columna in hoc ipso aedificio in illo loco stat ubi desuper in coelestibus mysteriis coram Deo illum magnum et quadratum lucidissimumque candoris splendorem prius vidisti, qui secretum superni Creatoris designans in maximo mysterio tibi manifestatus est: hoc est quod incarnatus Dei Filius, omnia opera sua quae corporaliter in mundo multas injurias passus operatus est, ea secundum secretam voluntatem Patris adimplevit. Quid etiam ille splendor designat, magnus videlicet in significatione

mysteriorum Dei, quatuorque angulorum; quoniam ad cognitionem Christi multi ex iis qui per quatuor partes mundi nascuntur perventuri sunt, atque eximii candoris; quia lucidissimam divinitatem nulla tenebrositas offuscare potest, ubi idem secretum supernae et gloriosae majestatis in magna profunditate et mysterio scientiae Creatoris omnium qui cuncta creavit typice ibi aperitur; ita ut ipsi Creatori nullus ad hoc in auxilio succurreret, nec ullus ipsi resistendo in hoc repugnaret, ea tantum in voluntate bonitatis suae per verbum suum creans. Unde in eo alius splendor velut aurora in se aeriam in alto purpureae lucis claritatem habens fulget, per quem tibi in mystica ostensione mysterium incarnati Filii Dei demonstratum est; quoniam in secreto summi Dei, candor aurorae virginis scilicet Mariae declaratur, quae in utero suo Filium coelestis et altissimi Patris portavit, qui purpureum sanguinem suum clarissima luce salvationis fulgentem effudit, secundum quod tibi in hac secreta visione incarnatio ejusdem Filii mystica obumbratione ostendit.

Sed quod in praedicta columna ab imo usque ad summum ejus in modum scalae ascensus est: hoc est quod in incarnato Filio Dei omnes virtutes pleniter operabantur, qui in se vestigia salvationis reliquit, ita ut tam pusillus quam magnus fidelium sibi competenter gradum in ipso reperiant; in quo pedem in ascensum virtutum ponant, ut ad optima loca perveniant ubi virtutibus operandum est. Quomodo? In optimis locis bonorum cordium aggregantur virtutes ad sanctissimum opus suum: quatenus Filium Dei in membris suis perficiant, quod est in electis hominibus. Unde et in ipso est exemplum perfectionis omnibus fidelibus qui in lege Dei occupati sunt; ut se de bono recipiant ad melius, scientes manifestationem

verae incarnationis, ubi Filius Dei veraciter in carne demonstratus est, in quo fidelissimus ascensus ad coelestia reperitur, Propter quod etiam omnes virtutes Dei descendentes et ascendentes oneratas lapidibus ad opus suum hic ire vides; quia in Unigenito Dei lucidissimae virtutes quasi per humanitatem ejus descendunt, et quasi per divinitatem ipsius sursum tendunt. Descendunt etiam per ipsum ad corda fidelium hominum; qui bono corde voluntatem suam relinquentes, ad recta opera flexibiles se reddunt secundum quod operarius ad levandum lapidem se inclinat quem ad aedificium deferat. In ipso etiam sursum ascendunt, cum coelestia opera in hominibus perfecta Deo gratulabunde offerunt, ut corpus Christi in fidelibus membris ipsius quam citissime perficiatur. Unde etiam quasi lapides ad altiora portant; qui sunt pennata et lucida opera, quae cum ipsis homines ad tutelam suam operantur, quoniam unaquaeque actio Deo offert alas suas, per quas se de faece humanae mentis elevet, fulgentem etiam splendorem habens, per quem ante Deum luceat; quia obstrui et abscondi non potest, quod fluit de fonte vitae aeternae. Nam ut fons non debet esse in absconso, sed in manifesto ut omnis homo qui sitit ad ipsum veniat et hauriat atque bibat, sic Filius Dei non est obstrusus nec absconsus electis suis, sed manifestus praeparans se ad retributionem operum, ut ea manifestet justa remuneratione, quae propter ipsius voluntatem ab hominibus perficiuntur. Idcirco fidelis homo ambulet in fide ad Deum quaeratque misericordiam ejus, et dabitur illi. A non quaerente autem non invenietur, veluti fons non fluit ad homines ipsum solummodo scientes nec ad eum venire volentes; sed illos oportet ad eum accedere, si aquam ejus haurire desiderant, sic homo faciat. Ad Deum accedat per legem sibi ab ipso constitutam, et

inveniet eum, dabiturque illi cibus vitae et aqua salutaris ita ut amplius nec esuriem nec sitim sustineat. Unde et praedictae virtutes intentum studium idem opus perficiendi habent; quoniam studiosissime sicut torrentes aquae ad opus divinum currunt, quatenus fulgentiores sole Christi membra capiti suo in lucidis acquisitionibus nobilissime perfecta conjungantur. Propter quod etiam ut audisti fortes operarii Dei appellantur, quia strenue in bonis operibus fidelium hominum semper conversantur.

Sed quod inter has virtutes praecipue septem vides, quarum etiam formas et habitus secundum quod tibi permittitur consideras: hoc est quod inter studiosa opera hae septem virtutes praestantissimae, septem ardentissima dona Spiritus sancti designant, quia in obumbratione Spiritus sancti virgo clarissima Filium Dei sine peccato concepit in sanctificatione scilicet sanctarum virtutum, quae aperte in eodem Unigenito Dei manifestatae sunt; quasi in forma sua illuminantes corda fidelium, et quasi in habitu suo in unitate fidei se dilatantes, ut Isaias servus meus testatur, dicens: *Egredietur virga de radice Jesse, et flos de radice ejus ascendet, et requiescet super eum spiritus Domini, spiritus sapientiae et intellectus, spiritus consilii et fortitudinis, spiritus scientiae et pietatis, et replebit eum spiritus timoris Domini* **(Isa., XI)**. Hoc tale est: Virgo Maria egressa est de angustiis saecularium oppressionum in dulcedinem honestatis morum, ut aliquis de domo egreditur in qua inclusus continebatur, qui se non elevat supra ipsam domum, sed recto itinere coram se graditur, et ut rivulus vini de torculari exprimitur non se exaltans supra torcular, sed moderate defluens in locum suum. Et quare virga? Quia non spinosa moribus, nec nodosa terrenis cupiditatibus, sed plana,

id est carnali concupiscentia non copulata, orta scilicet de radice Jesse, id est de illo qui quasi fundamentum erat regalis prolis, de qua illa illibata mater nata processit. Unde et de radice ejusdem virgae ascendit suavissimus odor, qui fuit integra puritas ejusdem virginis, volens in altissimum cacumen, Spiritu sancto ita eam irrigante, quod ex ipsa almus flos natus est. Quomodo? Ut flos nascitur in agro non seminato semine; sic surrexit in ea coelestis panis sine radice virilis commistionis, et absque omni humano onere, sed tantum natus in suavitate divinitatis, non tactus ulla indignatione peccati, veniens, tortuoso serpente nesciente, nec eum propius tangente. Unde et ille flos latenter illum decepit; ita quod sursum ascendit, et genus humanum in peccato conceptum ad alta sustulit, quod ille serpens prius fraudulenter deceperat, et in perditionem secum detraxerat. Et quoniam hic flos Filius Dei erat, requievit super eum Spiritus Domini, id est spiritus aeternae divinitatis. Quomodo? Quando humilitas exaltata est in ascensu illius floris; ubi in irrisione prostrata est superbia, quam prima mulier attendit, cum plus quam deberet sapere voluit, secunda muliere servitio Dei se subdente, dum se recognovit parvam, in humilitate confessa Deum suum; Spiritus sanctus ardenter in ipso requievit: in quo electa charitas latuit, quae salvavit perditam plebem abstergens crimina et scelera hominum. Nam plenitudo temporis erat in eo; quia vivens lumen in ipso radiavit, in quo noxium pomum cum sequentibus se nequitiis aruit, surgente in illo medicina mortuorum, quae vexillum illud elevavit quod mortem superavit et contrivit. Sanctitas enim in eo non caruit ulla possibilitate, ipso concepto absque omni peccati commistione, sicut saepius offenditur in natis hominum qui nascuntur in multiplicium criminum varietate.

Sed et cum flos ille dedit operando et docendo omnem inspirationem justitiae; jam fructum in plenitudine Spiritus sancti protulit, quoniam ipse Filius Dei indutus carne, aperte in opere suo demonstravit, quod antea Spiritus sanctus mystice et quasi in occulto, inspiratione sua commovit. Qui Spiritus sanctus super illum florem septempliciter requiescere designatur; quia cum Deus omnia per Verbum suum in Spiritu sancto crearet, septima die ab omni opere suo requievit. Sed et eadem dona in signatione sua geminantur; quoniam corpus et anima sibi conjuncta simul in gemina dilectione per unctionem Spiritus sancti debent operari timore Domini solo posito; quia ipse quasi in tremore charitatem venerans, unum super omnia adorari designat. Unde etiam et Spiritus Domini dominatur fortissimis virtutibus ab eo clarescentibus, ut a radice rami procedunt, quoniam unus Deus est a quo omnia bona veniunt, et per quem omnia bona sapienter disposita sunt. Et quia Spiritus Domini super ipsum florem requievit; spiritus etiam sapientiae super ipsum mansit, quoniam magna sapientia apparuit, cum Deus omnia per Verbum suum creavit, sapientia sic diffusa est in illo: quod idem Verbum erat sapientia. Sed ipsum Verbum nondum incarnatum invisibile fuit: id autem incarnatum visibile apparuit, quoniam Verbum quod ante omnem creaturam erat in corde Patris per quod omnia facta sunt, et sine quo factum est nihil: ipsum enituit flos sub tempore scilicet emicans in humanitate, bonum intellectum hominibus proferens suis testificationibus. Quid hoc? Sapientiae intellectus congrue adjungitur; quia cum homo a Deo in sapientia creatus sit, Creatorem suum digne intelligere debuit. Ergo ante partum virginalem Deus intelligendus erat absque ulla dubitatione. Sed post partum, virginalem praedictum florem in carne proferentem, idem flos

intelligendus erat Deus et homo, sed non sine admiratione. Et ille intellectus prius invisibilis, visus est visibilis in flore: cum ipse flos hanc intelligibilem causam protulit, quod homo scilicet sapienter intelligit Deum in factis suis. Quomodo? Sapientia est origo bonorum operum, cum homo sapienter veneratur Deum suum. Cui intellectus adhaeret, quoniam cum homo per sapientiam bonum operatur, jam illud dilatatur ad alios, ita ut bonum odorem et dulcem gustum ab ipso emicantem cum gaudio intelligant in eo. In virgineo quoque isto flore intellectum subsequitur consilium; quia homo intellectum habens, divino consilio liberandus erat. Inde spiritus consilii et fortitudinis super eum requievit; quoniam hoc consilium apud Patrem sine tempore fuit, ut Verbum suum incarnaretur, sub tempore perficiens omnia opera sua secundum voluntatem Patris, et offendens obedientiam per se ipsum, ita ut ipsa ab eo ad homines fulgeret, quatenus eum ita in factis suis imitari discerent. Quod dum ita apparuit in fortissima virtute totum surgens de divinitate: fortitudo se in ipso occuluit, quatenus diabolum tanto fortius debellaret quanto secretius illi se per consilium abscondisset. Quomodo?

Consilio apte fortitudo adhaeret; quoniam consilium Dei per fortitudinem Filii ipsius regnum diaboli destruxit. Unde idem Filius Dei, fortissimus videlicet leo, contrivit infidelitatis mortem per splendidissimum lumen quod fides est, quia magna fortitudo est hominem ea per consilium credere quae corporali visu non valet videre. Quid hoc? Consilium per conjunctam sibi fortitudinem perforat duritiam lapideorum cordium, quae obdurata sunt in consuetudine pravorum morum ita ineptam duritiam transiens quod carnale opus

abjicitur, et Dei opus aptissime perficitur. Quapropter et in praedicto flore fortitudinem scientia comitatur, quoniam homines per fortitudinem Dei ad scientiam ipsius ita ut eum cognoscant perveniunt. Hinc est quod et spiritus scientiae et pietatis in eo etiam per supernam dulcedinem requiem habuit, quoniam ipse scienter miseriis hominum condoluit; spes etiam existens per quam intratur ad salvationem, cum scelus mundi scienter per mortem suam abstersit in magna pietate. Quid hoc? Scientiae pietas recte adjungitur, quia Filius Dei scienter in magna pietate adimplevit voluntatem Patris sui. Ipse enim Filius solus natus ex virgine, transfudit inter populos germen coelestis virtutis; ut sequantur consortium angelorum quod pudicitia castitatis est, quia virtus haec surrexit in superna pietate: sic videlicet quod in egrediente virga de Jesse, virtutes floris hujus germinarent, quas prima mulier fugaverat dum consensit audiens consilium serpentis, ita quod in ea cecidit omne genus humanum, carens gaudio supernae claritatis, nisi quod floriditas virgae illius scienter illud elevavit per pietatem in sanctitate salvationis. Quomodo? Fortitudini quae diabolum devincit, adhaerentem illi scientiam, Spiritus sanctus inspirat; cum Deus per fideles homines dovotissime in ardentibus desideriis agnoscitur, et intimo tactu fidelis animae desiderantissime amplexatur. Sed et in virgineo flore pietatem timor Domini subsequitur; quia cum pietas inest fidelibus hominibus, timorem Domini acquirunt, ad explenda praecepta ipsius. Unde timor Domini eumdem florem replevit; quia ipse tantam plenitudinem virtutum in se habuit, quod in eo nullus vacuus locus inventus est, ubi aut mortifera superbia, aut delectatio honoris, aut praevaricatio legis sedem invenire potuisset; sed totus plenus erat timoris Domini: non quaerens

alienam gloriam ut primus angelus et Adam quaesierunt, sed honorans Patrem suum in omni opere suo, dignam ei praebens obedientiam. Ideo et timor Domini initium habet omnis justitiae; quia ipse est finis et initium caeterarum virtutum, ut requiei septima dies, ostendit completionem et ortum creaturarum. Quomodo? Timor excutit et movet tremorem, qui radix est germinandi ut fructuosae virtutes procedant. Unde et flos iste plenus timoris Domini est; quia omnia germina bonorum operum adhaerent ei, quoniam ipse materia eorum est; flore eodem germinante viriditatem quarumcunque virtutum, fructu earum prae caeteris repleto quatenus omnia bona perficiat, ut etiam de ipso Scriptura habet: *Sicut malum inter ligna silvarum, sic dilectus meus inter filios. Sub umbra illius quem desideravi sedi, et fructus ejus dulcis gutturi meo* **(Cant. II)**. Hoc tale est: Filius virginis, dulcissimus amator castae dilectionis, quem apprehendit fidelis anima desiderans dulcissima ejus amplexione integritatem suam coronare, relicto carnali viro, et se copulans Christo, eumque certissimo foedere amans et in speculo fidei aspiciens, est pulcherrimus fructus fructiferae arboris, id est Filius virginis exiens de virginali candore, sicut pomum de fructuosa floriditate praebensque escam refectionis esurientibus, et succum dulcedinis sitientibus, et hoc modo ligna silvestria praecellens, id est filios hominum qui in peccatis concipiuntur, et in ipsis converantur, nec talem fructum afferentes qualem ipse attulit, quoniam a Deo exivit plenum fructum suavitatis vitae afferens, aliis quidem nec viriditatem nec fructum a se ipsis habentibus sed ab ipso. Quomodo? Ipse per incarnationem suam mundo salvationem dedit, dilectus Dei Filius inter filios hominum apparens qui per fervorem ipsius virebant et fructum afferebant, sed non

tanta plenitudine fecundi quanta ipse repletus erat, quia totus sanctus a Deo exiens de virgine natus est. Et quare dilectus? Quia ipse hoc conculcat, quod fideli animae ad coelestia properanti obsistit. Unde et sancta anima aequissimo judicio eum dilectum nuncupat: quoniam per fidem dilectionis se ipsam relinquens, et in magno certamine carnalium voluptatum ad illum benevole anhelans, atque in ardore lacrymabilis desiderii se ipsam reprobans, ei adhaeret, ut mulier viro, cui cum gaudio voluntatis suae associata est. Et ideo cum in exordio conservandae castitatis ad eum incipit suspirare, ad se ipsam dicit: Volo prosternere carnalem voluptatem et me conjungere illi sub cujus dilectionis umbra qua me in ardore ardentis desiderii sui a contrario igne obumbravit sedeo. Quomodo? Dum inebriatum studium in ejus amore habens, subjectum in igneum carnis amorem in consensu animae meae premo. Et ob hoc dulcissimus fructus ejus quem gustabam in anima mea suspirans ad Deum, dulcior mihi est in ea super omnem dulcedinem carnis, quam sentiebam in concupiscentiis ejus. Et quare dulcis? Quoniam ipse ex virgine natus habet dulcissimum saporem, et fortissimum unguentum stillans ut balsamum: quod est resurrectio ad vitam in qua mortui erecti sunt, ac continens maximam medicinam quae tersit vulnera peccatorum per incarnationem ipsius, quae plenissima sanctitatis et dulcedinis in omni genere virtutum cum virginitate est. Unde, o virginitas, quae de ignea accensione consistis, robustissimum germen quod de stella maris emicans omnem spurcitiam turpitudinis contra saevissima jacula diaboli semper dimicans conculcat, gaude in coelesti harmonia, in spe consortii angelorum. Quomodo? Spiritus sanctus symphonizat in tabernaculo virginitatis; quoniam ipsa Verbum Dei semper

ruminat, quomodo possit Christum amplexari cum omni devotione ardens in ejus amore, hoc habens in oblivione quod in concupiscentia carnis in ardore incendii fragile in homine est, uni viro quem nunquam peccatum tetigit adhaerens, cui et sine omni concupiscentia carnis conjuncta est, semper cum illo florens in gaudio regalium nuptiarum.

Nunc autem quod similitudinem in praedictis virtutibus vides, ita quod omnes ut et aliae virtutes quae supra tibi demonstratae sunt veluti vestibus ex serico induuntur: hoc est quod in ordine suo piam unanimitatem illa luminaria in mentibus hominum parant, etiam quomodo reliquae virtutes in Deo mollitiem indumentorum, id est lenitatem devotionis in respectione sanctarum animarum, vepribus in duritia vitiorum carentium, habentia. Quod autem quaedam albis crinibus retecto capite et absque amictu palliorum incedunt: hoc est quod illae in copula candoris innocentiae, ligaturam juncturae pravorum morum in membris fidelium hominum non habent, et quod etiam saecularibus studiis circumdatae non sunt, omnino fugientes vicissitudinem vitiorum. Sed prima more femineo est capite velata, itaque quasi casula tanquam crystallus perlucida induta, quia vinculum subjectionis humiliter Deo subjecta portat, superna scilicet sollicitudine omnem exaltationem diabolicam prosternens, pioque capiti, id est Christo adhaerens, humillimum quoque sacerdotem et absque omni pulvere peccati purissimum in lucidissima cordis puritate incitans, quoniam constricti et humiles purique sacerdotes summi sacerdotes esse debent. Secunda autem nigros capillos habet, manifeste ostendens quod in capite suo Christo abstergit nigredinem peccatorum in hominibus. Tertia vero dissimilis humanae formae videtur;

quoniam hoc ministerium habet, ut hominem ita concutiat quatenus terreatur et tremiscat de Dei judicio. Unde et specie caret hominis, quia homo saepe Deum postponens, timoris ejus obliviscitur, quod ipsa omnino facere recusat. Prima quoque et quarta atque quinta albis tunicis vestiuntur; quia circumdatae sunt veste innocentiae quam Adam perdidit transgrediens piam jussionem, postmodum autem in candidissimo lilio floridissimae virginitatis cum induto opere simplicis in Deo subjectionis recuperata in salvationem, quod ante Deum lucet sicut clarissima stella humanis oculis ignescit. Omnes etiam alba calceamenta habent, excepta tertia secundum speciem hominis non apparente; quoniam ipsae pulcherrimum opus sunt in hominibus qui desideria carnis in se ad nihilum deducunt, juxta exemplum sui Salvatoris, quod est splendor splendidissimus; una earum hominem non simulante, quia non habet respectum ullius audaciae, semper sollicita et non negligens ut homo qui saepius sui ipsius per contumaciam obliviscitur, ipsa dispensatrix existens justae admonitionis ut quisque fidelis judicium Dei caute intueatur, et excepta quarta quae crystallinis calceamentis miro modo lucentibus calceatur; quoniam illa in voluntate sua se constringens, pergit lucidissimum iter Christi, ita mortem etiam in se ipsa per igneum ardorem Spiritus sancti suffocans. Quod autem in eisdem virtutibus est dissimilitudo: hoc est quod quamvis unius studii unanimitatem habeant, tamen diversa opera in hominibus operantur.

Propter quod et prima imago praetendit humilitatem: quae primitus Filium Dei manifestavit, cum Deus qui coelum et terram in sua habet potestate Filium suum mittere ad terras non dedignatus est. Unde etiam portat coronam auream capiti

suo impositam, tres ramos altius exstantes habentem; quoniam ipsa caeteras virtutes praecellens, et suaviter antecedens coronata est corona aurea, scilicet pretiosissima et fulgentissima incarnatione Salvatoris, qui eam quasi in capite, id est in hoc mysterio cum incarnatus est decoravit. Quae triangularis existit; quia Trinitas est in unitate et unitas in Trinitate, Filius scilicet cum Patre et Spiritu sancto, unus et verus. Deus omnia excellens in altitudine divinitatis. Et pretiosissimis lapidibus viridis et rubei coloris et albis baccis multo fulget ornatu; quoniam eadem humanitas Salvatoris ostendit in se altissimam et profundissimam bonitatem sui operis, quod idem Filius Dei operatus est in viriditate illa cum virtutes in doctrina ejus virebant, et in rubore sanguinis ipsius: cum mortem passus est in cruce, salvans hominem, atque in clarissima albedine resurrectionis et ascensionis ejus, cum quibus omnibus illuminata et ornata est Ecclesia, ut res illa illustratur et decoratur cui pretiosi lapides imponuntur. Quod autem in pectore suo habet speculum lucidissimum, in quo mira claritate imago incarnati Filii Dei apparet: hoc est quod in humilitate quae in corde sacrati templi est, in beatissima et splendidissima scientia pie et humillime ac splendide firmissimeque effulsit ipse Unigenitus Dei, in omnibus operibus suis quae corporaliter gessit, in quibus se mundo praecipue manifestavit. Unde etiam et ipsa in illustriori parte corda electorum fidelium consignat, in eis tribunal suum ponens, omnes actus ipsorum videlicet regens et dirigens; quia solidissimum fundamentum omnium bonorum in hominibus est, veluti etiam in supradicta materna admonitione sua ostendit.

Sed secunda designat charitatem; quoniam post humilitatem illam qua Filius Dei incarnari dignatus est, ostensa est etiam vera et ardentissima lampas charitatis, cum Deus ita dilexit hominem ut propter ipsius amorem Unigenitum suum mitteret incarnandum. Quae tota videtur ut hyacinthus aerii in alto coloris, videlicet tam forma quam tunica ipsius; quia incarnatus Dei Filius per humanitatem suam illustravit fideles et coelestes homines, ut res illa per hyacinthum illustratur cui imponitur, ita eos etiam incendens charitate; ut unicuique homini indigenti fideliter subveniant: sicut et virtus haec induitur tunica dulcedinis Dei, hoc habens officium quatenus devotione, actu et usu omnibus hominibus in recto lumine luceat. Propter quod etiam eidem tunicae duae zonae inaestimabili modo, auro et gemmis ornatae mirabiliter intextae sunt; quae sunt in dulcedine Dei gemina praecepta charitatis, bona scilicet et praecipua voluntate quasi auro et justis operibus veluti clarissimis gemmis, mirabili dono summi datoris composita. Ita ut super utrumque humerum ejusdem imaginis zona una usque ad pedes ipsius ante et retro descendat; quoniam eadem praecepta in multa sollicitudine portat unum scilicet in Deo ut in humero dextro, et alterum in proximo ut in humero sinistro, sicut scriptum est: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, et ex tota anima tua, et ex omnibus viribus tuis, et ex omni mente tua, et proximum tuum sicut te ipsum* **(Matth. XXII)**. Hoc tale est: Sic debes diligere Dominum Deum tuum, qui Dominus tuus est, videlicet hoc honore quo dominatur omni creaturae, et Deus tuus quia ipse non habens initium, sed creator omnium existens, ita ut propter amorem ejus in corde tuo primum exsuperes et prosternas carnem corporis tui, quod tibi valde durum est, quia primum devicta carne postmodum regnabit

spiritus tuus in te, et tunc Deum in anima tua sic intelliges ut mandata ejus scienter custodias, atque ea non pigro opere compleas. Et deinde hoc modo omnes vires corporis et animae tuae Deo subjiciuntur; quoniam haec prima victoria in corpore tuo facta est, ita ut tunc in omnibus his propositis causis Deum fortissimum in tua mente comprehendas: quod tibi tanquam firmum propugnaculum est contra insidias inimicorum tuorum, ita ut fortitudinem ejus in praedictis rebus nullus superare valeat inimicus, quia mens tua omnia haec continere debet, in se confirmans et consolidans cuncta quae agis. Haec ergo facies toto corde, tota anima, et omnibus viribus, et omni mente tua: ita ut nihil deficiat tibi in fide, quatenus non consentias ulli rei quae repugnat Deo, te dividens in aliena; sed ut colligas te ad dulcedinem dilectionis ejus, diligens et te ipsum. Quomodo? Si diligis Deum, diligis salutem tuam. Et sicut tunc in his omnibus te diligis, sic diliges et proximum tuum, quia quisque fidelis homo est tibi proximus, existens in Christiano nomine ac in fide: ita ut sic gaudeas in ejus recta prosperitate, et superna salvatione ut fideliter in fide conservetur, sicut etiam laetaris de tua salute. Hoc ergo geminum opus charitatis sit in homine, descendens usque ad pedes ejus, id est ad finem consummationis; ante ipsum, scilicet apparens in lege Dei; et retro, in hominis videlicet subventione, ut et homo sic charitatem sectetur, quatenus rejecta morte perveniat ad perfectionem vitae, sicut etiam eadem charitas superius in verbis suis declarat.

Tertia autem imago significat timorem Domini, qui post hanc charitatem quam Deus hominibus manifestavit, cum Filium suum pro ipsis mortem subire voluit in mentibus fidelium surrexit, ita ut coelestia praecepta plenius intelligerent et

perfectius quam prius adimplerent. Quam nunc vides in eodem schemate ut in priori visione eam vidisti; quoniam incommutabilis Deus, simili et non dissimili honore et reverentia habendus est in omni creatura et factura ejus, ut et tibi superius declaratum est. Est quoque majoris et longioris staturae quam caeterae virtutes, dissimilisque humanae formae; quia ipsa prae caeteris angustiam et tremorem infert hominibus, ita ut magnitudinem summae majestatis et altitudinem divinitatis ipsius perspicacibus oculis semper considerando pavescant; quoniam Deus omnibus hominibus multa veneratione metuendus est, quia ab ipso et non ab alio creati sunt. Unde etiam eadem virtus speciem hominis non habet, quia contradictionem illam qua Deo in malefactis resistitur (ut supra dictum est) abjicit figens tantum in timorem cognitionem suam in Deum, pergensque rectissima itinera voluntatis ejus. Ideo et plurimos oculos undique in se habet, tota in sapientia vivens; quia per oculos boni intellectus, ubique se circumspicit, Deum intuendo in omnibus mirabilibus ejus, ita ut in bonis operibus ejus rectum iter habeat, et in malis confusionem diaboli per cognitionem Dei diffugiat; omnis tali modo in sapientia fulgens, quia omnia mortifera spiritui nocentia contemnit, mortem fugiens et iniquitatem relinquens, atque sapienter domum sibi in vita aedificans. Induta est quoque quasi umbroso indumento, per quod ipsi oculi prospiciunt; quia circumdata est validissima constrictione, frangens desideria carnis in hominibus, et aspiciens per eamdem abstinentiam in lumine vitae, in quo mirifice fulget homo in beatitudine. Multoque timore tremit coram me; quoniam angustiam et tremorem ponit in cordibus ignitorum hominum, ita ut turbinem et fragilitatem carnis suae semper habeant in pavore, ne labantur in peccatis, et ne

fiduciam suam in se ipsis aut in aliis hominibus ponant, sed in eum qui regnat in aevum, veluti etiam ipsa ut supra visum est in querimonia sua ostendit.

Quarta vero declarat obedientiam; quoniam post timorem illum, qui mihi in reverentia exhibetur, praeceptis etiam meis congrue obeditur. Unde et niveum vinculum circa collum portat; quia candidissimas facit mentes hominum, qui per subjectionem fidelis subjectionis ubique fortitudinem colli voluntatis suae deserunt et innocenti Agno, scilicet Filio meo adhaerent. Atque manus et pedes candido ligamine habet ligatas; quoniam ad opus Christi et ad vitam veritatis in albedine verae fidei ligata est, non faciens neque vadens secundum se, sed secundum vocem praesidentis Dei, ut etiam in praedictis verbis suis demonstrat.

Quinta autem designat fidem; quia post obedientiam qua populus praeceptis meis obedit in auditu, fit etiam credulus in fide, ea fideliter complens in opere, quae solerter percepit in admonitione. Et haec circa collum rubeum torquem habet; quoniam undique in fortitudine sua fideliter perseverans, martyrio sanguinis decoratur, fiduciam suam non in fallaces vanitates ponens, sed in Deo secundum quod et ipsa de se, ut supra ostensum est, declarat.

Sexta vero praefigurat spem; quae post finem credendi in Deum surgit ad vitam in terra non habita, sed in coelestibus usque ad tempus perpetuae remunerationis celata, ad quam ipsa spes toto desiderio anhelat ut mercenarius ad mercedem suam, et ut puer ad debitam sibi haereditatem. Unde etiam tunica pallidi induitur coloris; quia fiducia operis sui quasi in pallore circumdatur, cum nondum in praesenti remunerata est,

sed ad quod semper gemitibus suspirat, hoc futurum multa fatigatione exspectat. Quod autem crux passionis crucifixi Filii mei ante eam in aere apparet, ad quam ipsa oculos et manus cum multa devotione erigit: hoc est quod ad martyrium ejusdem Unigeniti mei, coelesti desiderio quasi in aere plurimam fiduciam in mentibus fidelium parat; ita ut ad eum interiorem visum fidei et clarissima opera sui laboris humili et sincera intentione erigant, sicut et haec virtus superius ostendit in oratione sua.

Sed septima praetendit castitatem; quoniam postquam homines spem suam pleniter posuerint in Deum, crescit in eis perfectum opus. Ita quod se incipiunt a carnalibus desideriis constringere in castitate, quae in flore carnis acutissimae sentit abstinentiam; ut juvencula scilicet sentit ardorem concupiscentiae nolens tamen in virum respicere. Sic castitas abjicit omnem spurcitiam in pulcherrimis desideriis: anhelans ad dulcissimum amatorem suum, qui est suavissimus et amantissimus odor omnium bonorum, in deliciis cunctarum virtutum, virtutis constantiae ab amatoribus suis aspiciendus in timore et pulchritudine animae. Unde et ipso lucidiore et puriore crystallo tunica vestitur, quae ita in candore relucet ut aqua resplendet cum sole perfunditur; quia lucidissima in simplici intentione et purissima absque omni pulvere ardentis libidinis concupiscentiarum mirabiliter confortata per Spiritum sanctum, circumdata est veste innocentiae lucente in clarissima albedine fontis aquae vivae, qui est splendidissimus sol aeternae claritatis. Quod vero super caput ejus expansis quasi ad volandum alis columba stat, versa secundum faciem illius: hoc est quod castitas in initio suo velut in capite suo per expansionem et obumbrationem alarum

columbae, id est per protectionem Spiritus sancti confortata est, facientis eam diabolicarum insidiarum vicissitudinem transvolare, cum per igneum amorem sanctae inspirationis illuc se dirigens aspicit, ubi castitas vultum dulcedinis suae manifestat. Propter quod apparet etiam quasi in ventre ejus veluti in speculo candidissimus infans, cujus fronti inscriptum est innocentia; quoniam in visceribus purissimae et evidentissimae virtutis hujus, est inviolabilis et pulcherrima certissimaque integritas, habens rudem formam propter integritatem simplicis infantiae, sicut et frons, id est cognitio ejus non arrogantiam et elatam superbiam, sed simplicem ostendit innocentiam. Et quod in dextra manu regale sceptrum habet, sinistram ad pectus suum ponens: hoc est quod in dextra salvationis per Filium Dei regem cunctorum, vita manifestata est in castitate, sinistram libidinis per eumdem propugnatorem confundentem et ad nihilum redigentem, in cordibus eum diligentium. Quomodo? Quia non vult libidini ullam dimittere libertatem; sed ut rapax volucris putridum cadaver rapiens constringit, et ad nihilum deducit, sic ipsam libidinem coram Deo fetentem abjicit et omnino conterit, ita ut nec sub ea spirare valeat, secundum quod etiam in verbis suis haec virtus supra manifestat.

Sed quod in summitate praefatae obumbratae columnae altam pulcherrimam imaginem vides; hoc est quod summa et praecellentissima pietate omnipotentis, in ipsa incarnatione Salvatoris splendidissima virtus scilicet gratia Dei manifestata est, quae fortissima plenitudo existit in Deo: monens homines poenitentiam agere, ut per eam relaxentur ab ipsis perpetratae nequitiae. Quae nudo capite stat; quia omnibus eam quaerentibus aperta est dignitas et claritas ejus; crispos et

subnigros capillos habens, quoniam Unigenitus Dei sub tortuoso et implexo in nigredine infidelitatis suae Judaico populo, humanitate absque macula peccati in virginea carne se induit. Et faciem virilem habet tantae ardentis claritatis, ut eam perspicue considerare non possis, ut faciem hominis; quia in gratia Dei in potenti virtute omnipotentis, Dominus vitae in vita apparuit, ita ardens in clarissima divinitate ut omnem visum tam inferiorem quam exteriorem hominis excedat, dum adhuc gravedine corporali gravatur, nec ita aperta in secretis suis apparens ut judicio hominum nuda appareat, sed absconsa; quia judicia divinae gratiae occulta sunt. Quod autem est purpurei et subnigri coloris tunica induta; hoc est quod opus gratiae Dei ardens in charitate se inclinat ad nigredinem peccatorum, quasi ad indumentum hominum. Quomodo? Ita quod monet illos ad salutem eos levans de luto peccati ad spectaculum luminis per poenitentiam, quoniam ut dies fugat tenebras, sic ipsa aufert facinora reaedificando in poenitentia peccatores ad vitam. Cui etiam super utrumque humerum ejusdem imaginis zona una coloris rubicundi croci, ante et retro usque ad pedes ejus se extendens intexta est; quia gratia Dei se inclinans ad fideles homines, in fortitudine et pietate sua levat eos sursum ad coelestia quomodo? Hoc est: his duobus itineribus zonarum tangens videlicet anxietatem fragilis carnis in sanguinea pugna desudantis, et virtutem roboris animae in corpore tepentis et trahens eos in rubeo et in croceo splendore humanitatis et divinitatis Filii Dei, scilicet serenissimi solis ad amorem supernorum, ita ut sibi ipsi in concupiscentia peccati fidelis homo resistat in integritate gratiae tactus; videlicet coram se ad virtutes et post se ad mortificationem vitiorum, quatenus viriliter bono et vero fine consumet opera sua, indutus in eis exoptabili et delectabili

textura. Sed quod circa collum habet episcopale pallium mirabili modo auro et pretiosissimis gemmis adornatum: hoc est quod Christus Filius Dei summus sacerdos Patris existens, ubique in fortissima virtute sacerdotale habet officium, quod auro sapientiae et gemmis virtutum ab imitatoribus ipsius in membris eorumdem fidelium suorum per gratiam Dei debet decorari. Unde et splendor candidissimus ita eam ubique circumdat, ut nusquam nisi ante a capite videlicet et deorsum usque ad pedes ejus ipsam inspicere possis; quoniam serenissimo candore misericordiae Omnipotentis gratia ipsius circumdata est, quae in mysterio divinitatis in retro actis temporibus, ante humanitatem Salvatoris invisibilis et minus grata latuit, tantum ab ejusdem Salvatoris incarnatione usque ad ultimum membrorum ipsius qui circa finem saeculi futurus est quantum humano intellectui possibile est apertius in operibus suis manifestata declaratur. Sed brachia et manus atque pedes ipsius tibi ad videndum obumbrati sunt; quia fortitudo et opus atque finis itineris gratiae Dei in hominibus, nulli gravato corpore ad cognoscendum plene apparent. Quod vero splendor qui eam circumdat oculis undique plenus est, totusque vivens: hoc est quod divina misericordia gratiae Dei adjuncta multas miserationes oculorum plurimarum misericordiarum suarum ostendit, in dolores hominum aspicientes qui Deum sequi desiderant, omnisque vivens est, in consolatione et in salvatione animarum ipsorum nullo modo parans in eis perditionem sed vitam. Atque hac et illac se diffundit ut nubes diffluere solet; quoniam praecedit justos ut sibi provideant ne cadant, subsequens peccatores ut poeniteant et resurgant, omnibus ipsam quaerentibus coelesti dono se manifestans, ita ut nunc latiorem nunc autem constrictiorem se reddat; quia in miseriis et plangentibus

cordibus fidelium, aliquando multa fructuositate exuberat, aliquando etiam in flagitiosis et duris mentibus peccatorum se contrahens, propter ariditatem illorum. Propter quod etiam ipsa praecedit et subsequitur, tangit et monet homines, ut praedictum est; ut qui filii Dei esse desiderant, verba ejus gaudenter suscipiant et suscipientes compleant, caduca scilicet contemnentes, et mansura complectentes, sicut et eadem virtus in superiore exhortatione sua filios Dei alloquitur. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet: hic in ardente amore speculi mei ad verba haec anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO NONA.

SUMMARIUM.---*Verba sapientiae. Verba justitiae. Verba fortitudinis. Verba sanctitatis quae triceps erat. Verba dextri capitis. Verba sinistri capitis. Quod Filio Dei incarnato, vocatio novi populi munitione virtutum; nova constructio exorta est. Quod Ecclesia luce humanitatis Filii Dei illustrata, interiori et exteriori scientiae hominum demonstratur. Quod Ecclesia omnem ornatum suum sponso suo transmittit. Quod divinam sapientiam in ecclesiastico opere, cor hominis perscrutari non potest. Quod de Ecclesia in scientia Dei, praeconium adhuc occultatum est et solerti industria, doctorum ad perfectionem quotidie properare non cessat. Quod Ecclesia inexpugnabiliter circumdata est septem donis Spiritus sancti. Quid ecclesiastici doctores apostolica doctrina florentes, unanimi operatione sua Ecclesiam*

confortant. Quod doctores Ecclesiae ad viam veritatis fide et opere perduxerunt errantes. Quod apostoli et sequaces eorum, scilicet apostolici viri, unum tenorem habentes sponsae Dei magna pietatis sollicitudine praeesse debent. Verba Salomonis ad eamdem rem. Parabola ad eamdem rem. Quod carnaliter viventes attendant per scientiam potestatem Dei. De diversitate multimoda ingredientium ecclesiam et egredientium. De Simoniacis et de occultis divinis judiciis super eos. Verba Petri apostoli de eadem re. Quod dignitas regiminis bona est ad utilitatem temporum a Deo disposita ut per eam discant timere Deum, cui qui resistit Deo resistit. De Simoniacis qui poenitent vel qui non poenitent. Quod Deus novae sponsae dona sancti Spiritus ad defensionem et ad decorem dedit. De sapientia et de statu et habitu ejus et quid significet. De statu justitiae, fortitudinis, sanctitatis. De justitia. De fortitudine. De sanctitate.

Post haec vidi ultra praefatam columnam humanitatis Salvatoris, turrim lucidissimi splendoris praedicto lapideo muro meridianae plagae prius visi aedificii ita impositam ut et intra et extra ipsum aedificium videri posset, latitudinis quidem ubique in interiori parte circuitus sui quinque cubitorum, tantae autem altitudinis ut eam discernere nequirem. Sed et inter turrim illam et columnam humanitatis Salvatoris, fundamentum solummodo erat positum, muro nondum desuper aedificato, sed tantum interruptus et vacuus locus apparens; longitudinis erat cubiti unius ut etiam supra monstratum est. Et turris haec nondum fuerat ad plenum aedificata, multa tamen solertia et velocitate per plurimos operarios assidue construebatur: habens in circuitu summitatis suae septem propugnacula, mira

fortitudine constructa, ab interiore autem parte praedicti aedificii vidi quasi scalam usque ad cacumen turris illius erectam, et ab imo usque ad summum in gradibus ejus quamdam multitudinem hominum stantium igneas facies et alba vestimenta sed nigra calceamenta habentium, et inter eos aliquos similis quidem schematis sed majoris staturae et splendoris, ipsam turrim multa diligentia intuentes. Deinde in septentrionali plaga ejusdem aedificii, vidi mundum et homines qui de semine Adae procreantur intra praedictum lucidum murum speculativae scientiae ipsius aedificii, et ambitum circuli qui de sedente in throno protendebatur discurrentes, ex quibus multi idem aedificium inter turrim praecursus voluntatis Dei et columnam divinitatis verbi ejus: per praefatum murum speculativae scientiae intrando et exeundo transibant, ut nubes hac et illac diffunditur. Sed qui ipsum aedificium intrabant, candidissima veste induebantur. Quorum alii de suavitate et lenitate vestis illius gaudio magno exsultantes eam retinebant; alii autem quasi de gravedine et difficultate ejus tristes effecti, illam exuere volebant. Quos benigne virtus haec, quam scientiam Dei pridem nominari audieram, saepius compescens, unicuique eorum dicebat: Considera et custodi vestem, qua indutus es. Vidique quod quidam eorum iris verbis castigati quamvis illud indumentum ipsis difficile videretur, illud tamen cum multo sudore retinebant; quidam vero verba illa subsannantes, vestemque ipsam furiose exuentes abjecerunt; ad mundum redeuntes unde venerant multaque perscrutantes, multa inutilia saecularium vanitatum didicerunt. Quorum alii in ipsum aedificium tandem reversi, vestem quam abjecerant iterum tollentes sibi induerunt, alii autem reverti nolentes ea denudati in mundo ignominiose remanserunt. Et vidi quod

quidam sordidissimi et nigerrimi quasi per insaniam excitati, ab aquilone venientes in ipsum aedificium irruebant, turrimque praefatam bacchando invadentes in eam ut serpentes sibilabant. Ex quibus quidam ab hac stultitia cessantes, mundi effecti sunt; aliis in eadem nequitia et sorde sua perseverantibus. Sed et intra idem aedificium conspexi versus eamdem turrim quasi septem albi coloris marmoreas columnas, in miram rotunditatem tornatas, stantes, altitudinis septem cubitorum, et in summitate sua quasi ferreum et rotundum habentes tabulatum, decenter aliquantulum in altitudinem sursum erectum; in cacumine autem ejusdem tabulati vidi quasi pulcherrimam imaginem stantem, et ad homines in mundum aspicientem, cujus caput veluti fulgur tanto nitore radiabat, ut illud ad plenum non possem considerare. Et manus ad pectus suum reverenter composuerat, pedibus ejus in eodem tabulato mihi ad videndum occultatis. Circulum autem in modum coronae multo fulgentem splendore gerebat in capite. Sed et tunica aurei coloris induebatur; in qua a pectore deorsum usque ad pedes zona una descendens, pretiosissimarum gemmarum ornatu viridis scilicet albi et rubei atque aurei purpureo fulgore interlucente coloris decorabatur. Et clamabat ad homines qui in mundo erant; ita dicens: O tardi, cur non venitis? Nonne succurreretur vobis, si venire velletis? Cum coeperitis viam Dei currere, culices et muscae strepitu suo vobis impedimento sunt. Sed vos flabellum inspirationis Spiritus sancti accipite, et eas a vobis citius abigite. Vobis currendum est, et a Deo vobis est etiam auxilium sperandum. Ad servitium Dei non ficte vos exhibete, et confortabimini manu ipsius. Sed in pavimento illius aedificii tres alias imagines vidi; quarum una praefatis columnis acclivis erat, et

reliquae duae ante ipsam sibi collaterales stabant, se omnes ad columnam humanitatis Salvatoris, et ad praefatam turrim dirigentes. Quae autem ipsis columnis acclivis erat, tantae latitudinis apparuit, ut latitudo quinque hominum sibi astantium notari potest, tantae autem proceritatis ut longitudinem ejus perfecte discernere non valerem, ita etiam quod per omne hoc aedificium prospiceret. Magnum etiam caput et claros oculos habens acutissime in coelum aspiciebat, tota candida et perlucida existens ut serenissima nubes est.

Aliam autem formam hominis in ea nullam conspexi. Et per totum aedificium ad omnes reliquas virtutes clamavit, dicens: Omnes strenue surgamus, quia Lucifer tenebras suas per omnem mundum diffundit. Aedificemus turres et confirmemus eas coelestibus propugnaculis, quoniam diabolus adversarius et impugnator est electorum Dei. Qui ut primitus plurimum voluit et tentavit in sua claritate, sic etiam nunc plurimum vult et tentat in sua tenebrositate. Nam malitiam et nequitiam suam sufflando et spargendo dilatat, nec ab hoc cessare vult. Adversum haec nos coelestes milites sumus positi in malitia et nequitia sua illum superare, alioquin homines prae illius impugnatione non poterunt in mundo salvari. Et ut ipse in primo ortu suo repugnare tentavit divinitati, sic etiam imitator ejus Antichristus in novissimo tempore resistere tentabit incarnationi Domini. Lucifer cecidit in initio temporum, et Antichristus corruet in fine eorum. Tunc quis Deus verus sit cognoscetur, et quis sit qui nunquam cecidit videbitur. Ut autem Lucifer sectatores habuit daemones, qui eum ab altitudine coeli secuti sunt in casum damnationis, sic et adhuc habet homines in terra qui eum sequuntur ad interitum perditionis. Sed nos virtutes positae

sumus contra astutias et exsufflationes ejus quas emittit ad absorbendas animas, ita quod omnes artes ejus ad nihilum per nos in animabus justorum redigantur, quatenus ex omni parte confusus appareat. Unde et per nos Deus agnoscetur, quia non debet occultari, sed manifestari, quoniam justus est in omnibus. Prior autem illarum quae ante hanc imaginem sibi collaterales stabant, armata videbatur, galea scilicet, lorica, ocreis, ac ferreis chirothecis induta, tenens etiam evaginatum gladium dextra, hastam autem sinistra. Et sub pedibus suis horribilem draconem conculcans: os illius ferro hastae transverberabat, ita ut ipse immundissimas spumas evomeret. Sed et gladium quem tenebat quasi ad feriendum fortiter vibrabat. Et dixit: Fortissime Deus, quis potest resistere et tibi repugnare? Hoc non potest serpens antiquus, draco ille diabolus. Unde et ego tuo auxilio, illi repugnare volo, ita ut nullus mihi praevaleat aut me dejiciat, nec fortis nec debilis, nec princeps nec abjectus, nec nobilis nec ignobilis, nec dives nec pauper. Ego ut fortissima calybs esse volo, omnia arma ad bella Dei apta faciens invictissima, in quibus sum acies acutissima, quoniam nullus perfringere poterit in te fortissimo Deo per quem etiam surrexi ad ejiciendum diabolum. Unde et fragilitati hominum semper certissimum ero refugium, dans mollitiei ipsorum incidentem gladium ad se defendendum. O miserantissime et piissime Deus, adjuva contritos corde. Altera vero imago triceps apparebat, ita ut in naturali loco capitis, et in utroque humero suo caput appareret, medio tamen alia duo aliquantulum supereminente. Sed et ipsum medium et quod a dextris ejus erat, tanto fulgore radiabant, ut claritas ipsorum visum meum reverberaret. Ita quod utrum virilem an muliebrem formam haberent, perfecte considerare non valerem, illo autem quod a sinistris apparebat

aliquantulum obscuro, et muliebri consuetudine, candido velamine velato. Tunica vero ex albo serico illa imago induta fuerat, et candidissimis calceamentis. Et in pectore suo signum crucis gerebat, circa quod etiam splendor magnus in pectore ejus velut aurora fulgens rutilabat. In dextra autem nudum versabat gladium, quem pectori suo et cruci cum multa devotione applicabat. Et vidi in fronte medii capitis scriptum, sanctitas, et in fronte dextri, radix boni, et in fronte sinistri, non parcens sibi. Et medium ad alia duo aspiciens, dicebat:

Prior de sancta humilitate in ipsa nata sum, ut infans nascitur in matre. Per ipsam etiam educata et confortata sum, ut per nutricem puer enutritur ad fortitudinem. Mater mea humilitas vincit et superat omnia contraria, quae aliis etiam intolerabilia sunt. Et caput quod ad dexteram ejus erat respiciens ad caput principale, ait: Ego in primo ortu radico in monte excelsi culminis, qui Deus est. Et ideo, o sanctitas, ut stare possis, oportet ut adhaeream visceribus tuis. Quod autem ad laevam ipsius stabat etiam ad ipsum principale caput suum aspiciens dicebat: O vae, o vae, o vae: quomodo tam rigida et inflexibilis sum, quod me tam difficile superare possum, o sanctitas, ad tuum auxilium? quia sine me stare non poteris, si fugero. Ah! ah! ah! bonum negligenti, quia me tamen oportet inquietissimam spinam eradicare, quae me pungendo conatur in perditionem impellere, si eam non eruero antequam in me tota defigatur, et antequam velut in putrido cadavere in me confoveatur. O sanctitas, ut libere perseverare possim in te, rapacissimum diaboli laqueum devitare volo, et eum dirumpere in vero Deo. Et iterum qui sedebat in throno ut supra, haec mihi manifestavit, dicens: Incarnato Dei Filio, vocatio novi populi per doctrinam ipsius in Spiritu sancto ad

salvationem sublevata surgens confortatione fortium hominum in exhortatione beatarum virtutum munita adversus immanissimum hostem, cui nullus hominum resistere valet, nisi gratia Dei adjutus, ita se inexpugnabilem Dei adjutorio exhibet ut nulla arte insidiarum ejus evelli aut deleri possit a Deo. Unde et turris quam vides ultra praefatam columnam humanitatis Salvatoris praefigurat Ecclesiam; quae Filii mei incarnatione completa, nova constructio in omni bono opere exorta est, in fortitudine et altitudine coelestium actuum, ut munitissima turris ad resistendum iniquitati opposita diabolo. Quapropter et lucidissimi splendoris est praedicto lapideo muro meridianae plagae ipsius aedificii ita imposita ut et intra et extra ipsum aedificium videri possit; quia serenissima luce humanitatis Filii Dei illustrata, viventes lapides per calorem Spiritus sancti hoc modo succensos, in divino opere habet, ut et interiori scientiae Scripturarum coelestis intellectus ac exteriori stultitiae saecularium rerum ac fidelibus et infidelibus in aedificatione illa quam summus Pater per Unigenitum suum operatur aperte demonstretur. Et latitudinis quidem ubique in interiori parte circuitus sui, quinque cubitorum est, quoniam amplitudinem omnis intimae inspectionis et intentionem totius continuae meditationis per quinque sensus sui ornatus in infusione Spiritus sancti, cum omnibus virtutibus illis quas verus agnus ei manifestat, ad honorem ejusdem Agni videlicet sponsi sui remittit. Tantae autem altitudinis apparet, ut eam discernere nequeas, quia major altitudo et profunditas divinae sapientiae et scientiae in ecclesiastico opere est, quam cor humanum fragile et mortale perscrutari possit sua aestimatione.

Sed quod inter turrim istam et columnam humanitatis Salvatoris fundamentum solummodo est positum muro nondum desuper aedificato, sed tantum interruptus et vacuus locus apparens, longitudinis cubiti unius ut tibi etiam supra praemonstratum est: hoc est quod de Ecclesia in desponsatione filio meo adjuncta, magnum adhuc praeconium in scientia Dei quasi in firmo fundamento occultatum manet, quod nondum in completo opere perfectionis propalatum resplendet, sed sine apertione in humanis cordibus latet, longitudinis tamen unius cubiti, quoniam sensus hominum in potestate unius veri et omnipotentis Dei sunt, ita quod etiam homo in scientia boni et mali per intellectum suum potest capere quod sibi utilius sit, ut et tibi aperta ostensione supra manifestatum est. Et quod turris haec nondum est ad plenum aedificata, multa tamen solertia, et velocitate per plurimos operarios assidue construitur: hoc est quod eadem Ecclesia ad cursum et ad statum illum nondum pervenit, ad quem perventura est, quamvis multa sollicitudine et industria per celeritatem temporum labentium, in transeuntibus et supervenientibus filiis suis quotidie sine dilatione ad effectum decoris sui properare non cesset.

Habet tamen in circuitu summitatis suae septem propugnacula, mira fortitudine constructa, quoniam circumdata est in celsitudine coelestium operum septem inexpugnabilibus donis sancti Spiritus, quae tantae virtutis existunt, ut nullus adversarius ea possit destruere vel per altitudinem mentis suae ad ea superbe valeat pertingere.

Quod autem ab interiore parte praedicti aedificii vides quasi scalam usque ad cacumen turris illius erectam: hoc est quod in opere illo quod supernus pater in divino consilio per Filium

suum operatus est, multi in unanimitate gradus florent in simplicitate constitutionis ecclesiasticae processionis, scilicet ad altitudinem coelestium secretorum pertingentes, in quibus Ecclesia confortata et roborata est consistit. Et ab imo usque ad summum in gradibus ejus quaedam multitudo hominum stat, quia a primis temporibus desponsationis ecclesiae usque ad nuptiale tempus illud, cum ipsa aperte cum sponso suo in pleno muro filiorum suorum gaudebit, in gradibus constitutionis praeceptorum Dei, cum quibus ipsa aedificata est lucebunt apostolica luminaria, eam a tenebris infidelitatis sua tuitione defendentia.

Unde etiam igneas facies et alba vestimenta sed nigra calceamenta habent, quoniam in intellectuali sensu eorum, id est apostolicorum rectorum spectabilis fides credere scilicet in unum Deum per ardorem sancti Spiritus in ipsis quasi facies accensa est, ita quod et per purissimam claritatem in veste bonorum operum coram Deo et saeculo resplenduerunt, nigris tamen indumentis pedum apparentibus, quia itinera infidelitatis et sordis multiplicium scelerum incredulorum pertransierunt, quos suo exemplo ad viam justitiae (quamvis multa difficultate) tamen convertentes perduxerunt. Sed quod inter eos aliqui similis quidem schematis, sed majoris staturae et splendoris apparent, hoc est quod inter eosdem ecclesiasticos defensores, primi fundatores ipsius Ecclesiae sunt, qui eam primum post Filium Dei sua praedicatione aedificantes eumdem quidem tenorem habent quem et sequaces eorum qui eos praecipue imitari noscuntur, quoniam secundum hoc ut illi praecesserunt, sic isti subsecuti sunt, eis tamen forma praestantes, quia ipsi alium nullum praedecessorem habebant, a quo exemplum novae gratiae

traherent praeter Filium Dei, ab cujus ore verbum vitae audierunt, atque eos claritate praecellentes, quoniam fulgorem incarnationis ejus prae caeteris praesentialiter viderunt. Qui et ipsam turrim multa diligentia intuentur, quia sponsae Dei in amore divino, suae pietatis sollicitudine adesse non cessant, ut in robore suo perfecte consistat, ut scriptum est: *Sicut turris David collum tuum quae aedificata est cum propugnaculis. Mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium.* **(Cant. IV.)** Hoc tale est. Ut incarnatio Filii summi rectoris, fortissimi scilicet leonis ex virginea floriditate venientis fortissimum instrumentum novae gratiae posita est, sic fortitudo fidei tuae, o nova sponsa, incorrupta durans, certissimum munimen fidelis populi constituta est. Quomodo? Fortissimis viribus tuis adsunt et adhaerent omnes munitiones filiorum tuorum; qui nutriendi sunt nova illustratione rivulorum e vino et purissimo fonte stillantium, quos habes in hac fortitudinis conjunctione; ut collum reliquo corpori conjunctum est, ita ut nec destrui nec dissipari possis, sicut nec victoriosa instrumenta veri David poterunt superari. Quomodo? Virtus Christi Jesu Filii Dei fortissima turris est: in qua victoriosissimae militiae fidelium invictissima probatione exercentur, quibus nullus adversarius se praevalere gloriabitur, quia in se Christum verum Deum et hominem continent; per quem in secunda regeneratione omnis compago filiorum tuorum in salutem decentissime protenditur. Unde est illa purissima incarnatio a prophetis praedicta, et pretiosissimis lapidibus virtutum adornata cum propugnaculis apostolicae doctrinae, id est cum plantatoribus justitiae veri luminis in universum orbem ad salutem credentium propalata est, ut haec parabola demonstrat: Dominus quidam urbem marmoream habens in quam magna voce intonuit, plurimis

caelaturis muros ejus interius caelavit, ex quibus acutissimam limationem impolitorum lapidum spiravit. Quo facto, idem dominus in unico verbo suo aquis aquarum dicebat, ut sua effusione aequalitatem facerent supra montes. Et hoc etiam peracto, ignem ignis similiter admonuit, ut parva tabernacula pararet. Quo etiam adimpleto, eadem tabernacula ita in altum profecerunt, ut urbem illam celeri profectu suo excellerent altitudine. Hoc tale est: Dominus iste est quem nunquam praecessit alius dominatione; sed ipse solus super omnia et in omnibus est, quia nihil ante eum, nec post eum inventum est, ac ideo Dominus omnium est. Hic nobilem urbem chorum scilicet prophetarum adversus rabiem saecularium tempestatum fertem et constantem in sua potestate habuit; quoniam infusione Spiritus sancti repleti erant, cum in eos idem Dominus voce magna intonuit ita quod in eis inspirationem illam suscitavit, qua mysteria ejus obscuris verbis protulerunt, ut primum sonus auditur cum nondum verbum cognoscitur, sonum tamen prophetiae eorum, vero verbo Filio, scilicet Dei incarnato subsequente. Qui Dominus multiplices caelaturas in cordibus eorum fecit: cum intellectum ipsorum multiplici spiritu sapientia infudit, ita quod in spirituali sensu profunda Dei tam praesentis quam futuri videlicet saeculi prophetaverunt, per quem efficacissimos sermones contra contrarios mores hominum protulerunt, quibus durissima corda Judaeorum ad lenitatem et pietatem felicium actuum provocaverunt. Sed incarnato Verbo Dei, coelestis Pater in eosdem Filio suo innuens apostolis (qui homines existentes segregati erant de communi populo ut purissimi rivuli eliguntur de caeteris aquis fluentibus in plano dicebat; ut inundatione verae fidei effluerent in orbem terrarum, deprimentes et conterentes

magnum schisma contemptus, sufflatus superbiae et exaltationis culturae idolorum, ut homines verum Deum cognoscendo desererent infidelitatem suam in praedicationne illorum. Qua fide in populis roborata: idem provisor universorum ignitas mentes electorum suorum, qui accensi fuerant de ignitis cordibus illorum quos Spiritus sanctus in igneis linguis adveniens tetigerat, suaviter etiam in Spiritu sancto admonuit, ut contemptores mundi effecti in contemplatione coelestis vitae, parvuli et pauperes spiritu esse non abnuerent; sed ut per haec parva habitacula humilitatis, sibi supernas divitias compararent. Quae humilitatis opera dum contemptores caducorum in excelso studio subtilissima praecepta Dei semper ruminantes imitarentur, ut martyres, virgines et reliqui suimetipsorum abjectores, ita in hac sui contritione ad amorem coelestium ascenderunt; ut etiam agricolas in vinea Veteris Testamenti laborantes in velocitate bonorum studiorum suorum superarent, dum semetipsos quasi pro nihilo habentes toto desiderio ad aeterna anhelarent. Unde et mille clypei, multae perfectae videlicet defensiones perfectae fidei nova gratia, pendent a Filio Dei; dum primi pastores Ecclesiae exemplum ab ipso trahentes et ob spem supernorum semetipsos conculcantes, catholicam fidem sanguinis sui effusione roboratam, ab ignitis jaculis diaboli (quae vulnerant animas hominum) protegunt, quis multiplices virtutes armaturae coelestis militiae in caeteris electis subsequentes; etiam in hoc saeculo amori Dei obsequuntur. Quomodo? Quia antiquus serpens primo homini pessimun fetorem contemptus Dei insufflavit: idcirco et ipse diabolus odore omni aromatum castitatis, scilicet et continentiae ac ligaturae praeceptorum Dei, nec non societatis Christi, jugum ejus sufferre atque contemptus totius mundi durissime in his

sibi contrariis coelestibus jaculis transfigitur, ita quod abjectus de civitate Dei, confusus et conculcatus in aperta suae damnationis parte a fidelibus abhorreatur.

Quod autem in septentrionali plaga illius aedificii vides mundum et homines qui de semine Adae procreantur, inter praedictum lucidum murum speculativae scientiae ipsius aedificii et ambitum circuli qui de sedente in throno protenditur discurrentes: hoc est quod in carnalibus desideriis quae respicientia ad imbecillitatem versantur in terrenis saecularium cupiditatum mundus et mundiales homines de culpa primi parentis positi sunt, ex altera parte scientia boni et mali ipsis apposita, ut ad opus Dei per bonum accedant, et malum effugiant, et ex altera potestate Dei illis ostensa, ut et se sub majestate ejus esse sciant, et omnia facta sua ab ipso examinari non dubitent.

Unde et multi aedificium ipsum inter turrim praecursus voluntatis Dei et columnam divinitatis Verbi ipsius per praefatum murum speculativae scientiae intrando et exeundo transeunt, ut nubes hac et illac diffunditur; quia multum divinum opus Veteri Testamento et novo exordio admoniti aggredientes, ipsum per speculativam scientiam relictis carnalibus desideriis intrant, multique voluptates suas sequentes illud in malis concupiscentiis suis ibidem exeunt; ita quod in voluntate sua sive ad bonum sive ad malum, in velocitate nubium, id est in motione cogitationum suarum se hac et illac relaxando deducunt. Sed quod ii qui ipsum aedificium intrant, candidissima veste induuntur: hoc est quod ii qui opus Dei bona voluntate aggrediuntur, purissima et lucidissima veste verae fidei ut Deum cognoscant per misericordiam ipsius vestiuntur. Quorum alii de suavitate et

lenitate ejusdem vestis gaudio magno exsultantes, eam retinent; quia contrito et humiliato spiritu, imbuti dulcissima et lenissima catholica fide, ac perfusi interiore liquore sanctitatis, semper interioribus oculis laetantur in coelestibus, ea devotissime adimplentes retinentes quae ipsis Spiritus sanctus inspirat. Alii autem quasi de gravedine et difficultate ejus tristes effecti, illam exuere volunt; quoniam veluti gravissimo onere gravati et quasi difficillima via impediti, inquietissima et amarissima consuetudine illicitae voluptatis se intrinsecus dilaniantes et macerantes, fidem in operibus suis abjicere conantur, nec divinis praeceptis se commoveri patiuntur. Quos benigne virtus haec quam scientiam Dei nominari audisti, saepius compescens, unicuique eorum dicit vera admonitionis suae, ut praedictum est; quia altissimus Deus praesciens molliri corda durorum lapidum in hominibus flectit se in misericordia sua ad eos (ut tibi ostensum est) frequenter commonens illos ut intra se gementes et flentes ipsum orent quatenus eos liberet de importunitate nequitiae suae qua diabolica suasione perfusi sunt, ita ut in hac poenitentia possint reverti ad intellectum bonae voluntatis, recordantes vestis innocentiae quam susceperunt in regeneratione spiritus et aquae. Sed ut vides quod quidam eorum his verbis castigati quamvis idem indumentum ipsis difficile videatur, illud tamen cum multo sudore retinent: hoc est quod ipsi inspiratione Spiritus sancti admoniti in fide quam suscipiunt quasi gravem et difficilem mentibus suis viam arripiunt, sed eam quamvis multo labore tamen non desperantes nec taedio torpentes tandem perficiunt. Quidam vero eadem verba subsannantes, vestemque ipsam furiose exuentes abjiciunt, ad mundum redeuntes unde venerunt, multaque perscrutantes, multa inutilia saecularium

vanitatum discunt; isti sunt qui legem Dei et justitiam ejus derisui habentes, fide catholica in vanitatibus errorum suorum se denudant, eam abnegantes in operibus malignis quae pertinent ad mortem, et ad mundi hujus vanitates se declinant, quas prius ficte dimiserant, ac libidinosa facta in actibus perversis sciscitantes ardentem gustum saeculi discunt atque eum diabolicis irrisionibus secundum deceptionem illius pervertunt. Quorum alii in idem aedificium tandem reversi, vestem quam abjecerant iterum tollentes sibi induunt; quia isti ad opus divinum de via erroris sui redeuntes veniunt, et schisma diaboli quod secundum voluntatem illius acceperant abjicientes, habitum verae fidei quem in baptismo susceperant et quem ipsi in erroribus suis verum Deum deridentes abjecerant, iterum puro et simplici corde confitentes resumunt. Alii autem reverti nolentes, ea denudati in mundo ignominiose remanent, quoniam ipsi ad Deum pura poenitentia redire contemnentes veste inocentiae spoliantur, et idcirco nudi a bono fidelium operum, sed pleni malo vitiorium diabolicarum artium, in nequitiis mundialium vanitatum cum maxima confusione tam praesentis saeculi quam futuri vitam suam usque ad mortem impoenitentes deducunt.

Sed quod vides quomodo quidam sordidissimi et nigerrimi quasi per insaniam excitati ab aquilone venientes in ipsum aedificium irruunt turrimque praefatam bacchando invadentes, in eam ut serpentes sibilant: hoc est quod quidam scelerati homines sub mobili calore laeti stuporis, sordentes per nigredinem diabolicae aspectionis Deum aspiciunt, nec causam illam quam desiderant per donum sancti Spiritus quaerunt sed diabolica arte afflati et incitati atque a parte damnationis missi callida arte divinum opus intrant, ac furtim

subtrahendo et palam rapiendo atque in insaniam bacchando temere per nefandissimam pecuniam horribilis diabolicae nigredinis, constituta a Deo officia deglutiunt et Ecclesiam hoc modo per insanum furorem conturbantes, in eam sibilos deceptionis antiqui serpentis dant. Quomodo? Diabolica astutia tandiu incautos homines afflant, donec eos secundum voluntatem suam per mortiferam emptionem exsuperant, hoc sibilo jactantiae Ecclesiam contaminantes dum sic furantur potestates quae mea ordinatione constitutae sunt. Qui quoniam haec faciunt: a conspectu meo impoenitentes projecti sunt, nec in his factis eos scio; quia ea per se et non per me adepti sunt, ut Osee servus meus ostendit, dicens: *Ipsi regnaverunt, sed non ex me, principes exstiterunt et non cognovi. Argentum suum et aurum suum fecerunt sibi idola ut interirent* **(Ose. VIII)**. Hoc tale est: Homines voluntatem suam sequentes, computant et constituunt in se ipsis quidquid eorum proprius appetitus deliberat. Quid hoc? Concupiscens videlicet concupiscentia eorum quae in ipsis est; suadet ut dominentur hominibus furtivo et rapto honore, non postulato nec sumpto, nec constituto ex me, quod tamen aliquando ita fieri permitto; ut judicialis poena superveniat eis ob proprias voluntates eorum, quia me in hoc non quaesierunt. Et quid hoc eis prodest? Quia in hoc non viriditatem sed ariditatem habent; et quoniam hoc non plantatur sed inutilis herba nascitur in eis absque trunco. Infructiferae enim herbae de terra facile nascuntur per se; fructiferae autem seminantur et plantantur magno labore. Sic permitto quod aliquando terrenum desiderium hominis, sine radice in malo facile floreat, plantationem boni non quaerens; quia viriditatem aestatis non habet, permittens etiam quod aliquando rectum desiderium ejus bene radicatum in bono: fructum per multas

miserias afferat, rigationem sanctitatis amans, quoniam asperitate hiemis caret. Unde etiam saepe viles homines praecellunt in principatu communem et utilem populum, ut inutiles herbae aliquando excelsiores sunt utilibus; ipsis tantum positis in propriis desideriis suis non mea plantatione, aut tactu cognitionis doni mei, aut ordinationis meae radicatis, sed hoc justo judicio permitto fieri; quia illud a me non quaesierunt, sed intra se ipsos constituerunt, unde et mihi super hoc in judicio meo respondebunt. Nam et felicitatem optimae doctrinae quam in animo suo ab omni indignitate infidelitatis deberent examinare ut argentum purgatur a cuncta falsitate, et utilitatem profundissimae sapientiae quam in voluntate sua deberent ordinare splendidissima fide, semper videntes quomodo Deus colendus, venerandus, et confitendus sit; faciunt sibi in contrarietatem vanitatis. Quomodo? Ipsi incurvant eam ad maximam infelicitatem, intellectum suum quem a Deo habent insatiabilibus concupiscentiis carnis suae offerentes; quasi fetens et putrida ipsa caro eorum deus sit, nolentes oculos suos erigere ad Deum qui formavit illos, sed voluntatem suam pro Deo habentes, quoniam secundum hoc vivunt; ut in se ipsis ordinant et constituunt. Hoc autem ideo non faciunt; ut agrum illum qui gignit cibum vitae aeternae possideant, sed ut absint ab eo et impoenitentes in perpetuum intereant, quoniam ille quem pro Deo colunt mortuus est: sicut et ipsi mortui sunt, videlicet tam venditores quam emptores spiritualium, hoc esse desiderantes quod a me non quaesierunt. Nam qui potestatem per vesanam concupiscentiam invadit, ita quod rationabile donum Spiritus sancti venale facit; quomodo posset ex tali venditione salvari? quia homo qui substantiam suam alienis vendit, ea non debet amplius uti. Et quomodo deberet etiam mercator ille uti empta

salvatione quam a Deo nolebat recipere, sed festinavit eam adipisci pecunia, quam tamen ut adipisceretur recto judicio suo Deus fieri permisit? Nam quibusdam Deus indignatus illud eos furari permittit; pro quo tamen occulto judicio in praesenti eos punit, et non in futuro; ut secundum quod in oblivione Spiritus sancti amaverunt, in se ipsis confundant, ita quod per confusionem hanc ad hoc perducuntur ut ad Deum in poenitentia revertantur; unde et hac peracta remissionem in futuro consequuntur. Quosdam autem in hoc tolerat, non in praesenti eos crucians, sed justa ex causa in futurum differens, quia voluntatem suam pro Deo habent; quapropter et ipse eis in futuro ostendit, quod voluntas eorum ipsis in amaris cruciatibus prosit. Sed et alios tam in praesenti quam in futuro punit, quoniam clarus eorum intellectus in ipsis vilem ac contemptibilem sua sponte se facit, imitans diabolum in malis suis. Alios quoque ad hoc pervenire permittit; ut ipsum malum in poenitentia eorum confundatur, cum se pro perpetrata injustitia acriter punientes, illam quasi putridum cadaver adjiciunt. Quibusdam vero ne hoc adipiscantur, misericorditer resistit; quia si ad illud pertingerent, poenas gehennales non effugientes in eis fortiter cruciari mererentur. Quicunque autem prostituerit aut sibi usurpaverit cathedram potestatis in consilio patris sui qui pecunia est, quoniam ipsa pater illius efficitur in mercatu, ipsi perditionem acquirens ab illa dignitate; et ille qui dedit et qui accepit abjiciendus est, quia si homini pecus suum furtim ablatum et alii venundatum fuerit; ille cui ablatum est, repertum cum omni jure repetit, qui vero vendidit aut qui emit, absque contradictione uterque dimittet illud. Sic et dignitas potestatis quae secundum justitiam meam debet possideri, si per aliquem furtivo munere diripitur, et in alios perverse dissipatur; a me cum districto

judicio requiritur, ac propterea ille qui eam in mercatum posuit, vel qui eam indigne comparavit, utilitate illius justo judicio uterque carebit, quia templum nomini meo consecratum, donum rapinae fecerunt. Quomodo? Sapientiam et consilium quod a me in corde suo habuerunt: sua sententia in forum posuerunt. sibi ex hoc pecuniam iniquitatis in aliorum perditione recipientes. Quapropter mercatum illum in amara poenitentia abjicient; vel mihi inde in igne diri ardoris respondebunt. Nam qui viventem dignitatem quam spiritus in spiritualibus apicibus vivificat, mortuo pretio comparans ad fetorem scaturientis putredinis perducere conatur: ex ipsa praesumptionis perversitate (nisi citius poeniteat) in perditionem detrudetur, ut accensus in Spiritu sancto desertor erroris relinquensque omnia filius columbae Petrus, transeunti turbini qui in teterrima nigredine lucem volebat absorbere dicit: *Pecunia tua tecum sit in perditionem; quoniam donum Dei existimasti pecunia possideri. Non est enim tibi pars neque sors in sermone isto. Cor enim tuum non est rectum coram Deo* **(Act. VIII)**. Hoc tale est: Pecunia fallacis confidentiae tuae quam habes in aliena re ut dominum, ipsa autem te habens ut mancipium imo ut nihilum, sit tibi in perditione gehennalis ignis; si hoc donum quod ignei Spiritus sancti est, per nefas pecuniae comparatum, impoenitens retinueris, quoniam in transitoria scientia animae tuae accensionem ipsius acutissimi inspectoris, fallaciter existimasti pecunia possideri; quam diffisus es te posse habere dono Dei. Si autem ob causam hanc poenitueris: illud quod emisti dimittes, pecuniamque quam pro ipso dedisti sic perditam senties, quia quod aeternum est, cum luto mercari voluisti ab illo, qui te formavit ex limo. Sed te in illa emptione durante, non habebis partem lucis in

consortio supernorum angelorum; quoniam in sermone linguae tuae rapacitatem cordis tui protulisti, aliud concupiscens quam cives aeternae claritatis desiderent. Unde et cor tuum in hac perversitate coram Deo injustum est: hoc volens habere per emptionem pecuniae, quod gratis a Deo donandum est. Itaque desertores hujus divini pacti, quia illud quaerere deberent gratuito dono Spiritus sancti et non faciunt, justo judicio per me vanis simulacris comparantur; quoniam ut illa opus manuum existentia a veritatis consortio sunt vacua, sed tamen ab infidelibus pro Deo coluntur, sic et isti per contrarietatem terrenorum munerum illuminatione Spiritus sancti carentes, fallaces magistri efficiuntur, non electi in suspirio animae suae veluti officio illo sint indigni, sed in flagrante superbia illud ab hominibus accipientes voluntatem meam in hoc non considerantes. Quapropter nescio unde sint illi et quasi alieni sunt a me; quia ob hanc injustitiam suam si sic perseveraverint, a me projecti sunt. Si autem ex toto corde poenituerint, eos suspiciens, gaudium super ipsos faciam angelorum.

Sed, quamvis injuste agant qui perverso ardore has dignitates desiderant, nec eis consentiendum sit qui eas sua nequitia invadere nituntur, ut dictum est; ipsa tamen regimina bona ad utilitatem hominum a Deo bene disposita sunt, nec eis superbe et pertinaciter resistendum est, sed potius in amore meo obediendum. Unde nullus fidelium qui Deo vult digne obtemperare opponat se magisterio sibi praesidenti: quoniam illud imitatur honorem Dei, custodiens et pascens oves ipsius, ut honor ipsarum ovium non dissipetur in alienum qui fur et latro est; quia ut nullus debet repugnare Deo, sic nemo debet insipienter resistere magisterio suo. Ergo omnis

homo vivens in anima et corpore altioribus se dignitatibus, sive corporales sive spirituales justitias retineat: subjectus eis debet obedire ut in timore magisterii earum dirigatur constituta lex hominum, ne ipsi deviantes in indisciplinata libertate voluntatis suae sibi ipsis legem ponant secundum quod voluerint, sic errantes in via Domini, quia ne errent; propter hoc potestas a Deo est. Quomodo? Inspiratione Spiritus sancti regimina hominum disposita sunt; ut per ipsa discant homines timere Dominum. Quae si illi secundum libitum suum in contrarietatem perverterint; non tamen sic in voluntate Dei est, sed in secreta permissione ejus ut justo judicio concupiscentia illorum in perverso ardore ad detrimentum sui compleatur. Ergo dignitates potestatum inspiratae a Deo ad utilitatem hominum ob magnam necessitatem eorum ab ipso juste ordinatae sunt; ne plebs Dei more pecudum sine regimine vivens, per devia quaeque instabilitatis suae incederet. Unde quae ipsis repugnat, nolens per impulsum superbiae eis in humilitatis subjectione, ut justum est, obedire; non hominibus contradicit, sed mihi Creatori qui cuncta juste dispono, se pertinaciter secundum transgressionem Adae opponitur, propter hanc rebellionem tenebras damnationis sibi accumulans, sicut et ille de gaudio in aerumnas expulsus est; non autem ille qui perversae nequitiae hominum in zelo meo in humilitate incedens non consentit, quia is justitiam justitia Dei potius auget quam minuat, si hoc congruenter et opportune fecerit; sed is qui ipsas dignitates per elatam superbiam indecenter opprimere voluerit, quoniam ille mea dispositione ad utilitatem viventium, ut praedictum est, propalatae sunt. Et qui contra eas superbe calcitrat, inspirationi meae repugnat, quamvis aliqui insania ignorantiae suae timorem meum non

inspicientes, eisdem dignitatibus in iniquitate voluntatis suae divinum praeceptum praevaricantes se ingerant, quod justo judicio ita fieri permitto ut desiderant ipsi, per aequissimam examinationem ex hoc in gravi poenitentia aut in igne gehennae responsuri.

Sed ut vides quod ex his quidam ab hac stultitia cessantes mundi effecti sunt, aliis in eadem nequitia et sorde sua perseverantibus: hoc est quod ex eis aliqui per inspirationem divinam a perversitate sua resipiscentes, per puram et veram poenitentiam mundari et salvari merentur, aliis obduratis et impoenitentibus in eadem calliditate sua et immunditia usque ad finem vitae suae permanentibus, atque ita suffocatis miserabiliter et crudeliter in tormentis dirae mortis morientibus.

Quod autem intra praedictum aedificium conspicis versus praefatam turrim Ecclesiae, quasi septem albi coloris marmoreas columnas in miram rotunditatem tornatas, stantes: hoc est quod in opere omnipotentis Patris ad munimentum et ad decorem novae sponsae, Spiritus sanctus inspirationis suae septem candidissima sustentacula omnem adversitatem tempestatum sua fortitudine abstergentia declarans, summam potestatem nec initium nec finem in rotunditate aeternitatis habentem manifestavit. Quae sunt altitudinis septem cubitorum; quia omnem fortitudinem et altitudinem totius humani intellectus illa dona excedentia, eum qui cuncta creavit purissima fide colendum demonstrant. Et in summitate sua quasi ferreum et rotundum habent tabulatum, decenter aliquantulum in altitudinem sursum erectum; quoniam in excellentia suae claritatis invincibilem et incomprehensibilem divinitatis potestatem designant,

tegentem et sustentantem illos elegantissima rectitudine sua in coelestibus, qui se hic per dona sancti Spiritus separaverint a carnalibus voluptatibus.

Quod autem in cacumine ejusdem tabulati vides quasi pulcherrimam imaginem stantem: hoc est quod virtus haec in altissimo Patre ante omnem creaturam fuit, ordinans in consilio ejus quaeque instrumenta creaturarum quae in coelo et in terra condita sunt, ipsa scilicet magnus ornatus fulgens in Deo, latissimusque gradus graduum caeterarum virtutum existens in ipso, eique dulcissima amplexione inardentis amoris conjuncta tripudio. Quae ad homines in mundum aspicit; quoniam illos qui eam sequi voluerint sua protectione semper regit et custodit, eos valde diligens; quia constant in ipsa. Nam imago illa sapientiam Dei designat; quia omnia per ipsam a Deo creata sunt et reguntur, cujus caput veluti fulgur tanto nitore radiat, ut illud ad plenum non possis considerare; quoniam divinitas terribilis et blanda omni creaturae est, omnia videns et considerans, ut oculus hominis ea dijudicat quae sibi fuerint apposita, a nullo tamen hominum in profunditate mysterii sui ad finem valens perduci. Unde et manus ad pectus suum decenter componit: quae est potestas sapientiae quam ad se ipsam sapienter constringit, ita quod omne opus suum tali modo dirigit, ut nullus ei in aliquo nec prudentia nec potentia resistere possit, pedibus ejus in ipso tabulato tibi ad videndum occultatis; quia profunda ejus in corde Patris absconsa nulli hominum patent, soli Deo secreta ejus nuda et manifesta. Quod vero circulum in modum coronae multo fulgentem splendore habet in capite: hoc est quod majestas Dei initio et fine carens incomparabili nitet honore, tanto fulgore Divinitate radiante, ut acies mortalium

mentium in ipsa reverberentur. Sed quod tunica aurei coloris induitur: hoc est quod opus sapientiae quasi in purissimo auro frequenter consideratur. Quapropter et a pectore deorsum usque ad pedes zona una descendens pretiosissimarum gemmarum ornata, viridis scilicet albi et rubei atque aerei purpureo fulgore interlucente coloris decoratur; quoniam ab exordio mundi cum primum sapientia opus suum in apertam ostensionem dedit, jamque se usque ad finem saeculorum quasi una via tetendit in sanctis et justis mandatis ornata, videlicet prima plantatione viridis germinis patriarcharum et prophetarum, quae in aerumnis gemitus laboris sui maximo desiderio Filium Dei flagitabant incarnari, et deinde decorata candidissima virginitate in virgine Maria, et postea in robustissima et rubente martyrum fide, ac demum in contemplationis purpurea et lucida charitate, qua Deus et proximus per calorem sancti Spiritus diligendus est, quod ita ad terminum mundi procedet admonitione illius non cessante, sed semper quandiu saeculum durat emanante, ut etiam haec virtus in exhortatione sua declarat, ut praedictum est.

Sed quod iterum in pavimento ipsius aedificii tres alias imagines vides: hoc est quod hae virtutes terrena calcantes, et coelestia in divino opere sectantes tria instrumenta per quae Ecclesia in filiis suis aeterna petit designant, nutrimentum scilicet magistrorum et pugnam fidelium adversus diabolum, ac reversionem eorum de consensu vitiorum; quarum una praefatis columnis acclivis est; quia ecclesiastici doctores per donum sancti Spiritus imbuti, requiem capiunt ipsius fortitudine; et reliquae duae ante ipsam sibi collaterales stant, quoniam dilectio Dei et proximi ejus exhortatione in istarum conjuncta et sociabili continetur operatione. Unde et se omnes

ad columnam humanitatis Salvatoris et ad praefatam turrim dirigunt; quia pari unanimitate Filium Dei verum Deum et verum hominem in Ecclesia devotissime coli et adorari ostendunt, justitiam per justitiam elevantes, designando videlicet in antiquis sanctis altissimum Deum in incarnatione Filii ejus salvationem operatum animarum.

Sed haec imago quae ipsis columnis acclivis est, praefigurat justitiam Dei; quoniam ipsa post sapientiam per Spiritum sanctum in hominibus cum omnibus justitiis suis operatur, tantae latitudinis apparens ut latitudo quinque hominum sibi astantium nominari potest; quod est expansio quinque sensuum humanae capacitatis, cum quibus ipsa in latitudine legis Dei conversatur, continens et conservans a Deo instituta praecepta vitae, ipsam diligentibus. Quae et tantae proceritatis est, ut longitudinem ejus perfecte discernere non valeas, ita etiam quod per omne hoc aedificium prospiciat; quia ipsa in latitudine sua humanum intellectum excellens, sursum tendit ad coelestia; sic quod etiam in incarnatione Salvatoris de coelo prospexit: cum idem Salvator scilicet Filius Dei a Patre exivit, qui vera justitia existit. Unde et in omnia ecclesiastica instrumenta aspectum suum dirigit; quoniam illa per eam fabricantur et continentur, ut altiora propugnacula ad fortissimam turrim per quam constare possint conjunguntur. Quapropter et magnum caput et claros oculos habens, acutissime in coelum videt; quoniam maxima et summa bonitas justitiae, lucidissimum visum per incarnatum Filium Dei hominibus declaravit, cum ille in humano corpore terrenis ac tenebrosis oculis se manifestavit: coelestia intuens per redemptionem animarum. Et tota candida et perlucida existit ut serenissima nubes est; quia ipsa in candore et puritate

mentium justorum hominum habitat, qui omne studium suum ad hoc intendunt, ut justitiae Dei fidelissime subditi sint. Unde et ipsa nubibus se assimilat; quoniam in cordibus justorum gratam sibi habitationem parat. Sed quod aliam formam hominis in ea nullam conspicis: hoc est quod coelestis et non terrestris manet, secundum quod et tibi declaratum est, videlicet humanis operibus quibus gravantur homines illi non adhaerentibus, sed quae ipsos ad justificationem vitae perducunt; quoniam Deus justus est, ut et ipsa diabolo opposita in opere Dei caeteras virtutes exhortans superius fideliter demonstrat.

Imago autem prima illarum quae ante praedictam imaginem sibi collaterales stant; ostendit fortitudinem, quia post justitiam Dei surgit fortitudo quasi princeps in conspectu summi regis, recto et sancto opere repugnans in hominibus cunctis insidiis adversariorum; armata apparens, videlicet virtute omnipotentis Dei; quoniam ipsa fortis in fide fortiter resistit diabolicae subjectioni. Quapropter et galea, id est superno vigore ad salutem credentium induitur, et lorica: quod est Christianorum lege, quae per justitiam quam continet in se nulla sagitta diabolicae artis aboletur; ac ocreis, scilicet rectis itineribus in doctrina principalium magistrorum frequentatis; atque ferreis chirothecis, quae sunt fortissima et acutissima opera quae fideles perficiunt in Christo. Tenet etiam evaginatum gladium dextra, id est in bono opere nudam et apertam in divina Scriptura Dei admonitionem, quam verus Dei Filius in mystica significatione denudavit, cum interiorem dulcedinem nuclei in detectione legis ostendit. Hastam autem habens sinistra, qua fiduciam aeternorum in hac etiam actione designat infidelibus hominibus se habere, ubi carnalibus

concupiscentiis per voluptatem carnis impugnantur. Quod autem sub pedibus suis horribilem draconem conculcat: hoc est quod per viam rectitudinis antiquum et horridum serpentem potestati suae subigit; os etiam illius ferro haste transverberans ita ut ipse immundissimas spumas evomat; quoniam rictus sordidissimae et diabolicae libidinis, in acutissima audacia castitatis transfodiens conspumationem ardentis libidinis, qua ille homines polluit ab eo extorquet. Unde et gladium quem tenet quasi ad feriendum fortiter vibrat; quia Deus penetrabile verbum suum ad interficiendum omnem infidelitatem idolorum et aliorum schismatum quae incredulitatis sunt, in extensa fortitudine manifestavit, sicut et virtus haec in admonitione sua manifestat.

Altera vero imago sanctitatem significat; quoniam cum per fortitudinem diabolo repugnatur, sanctitas in hominibus bonis ad ornatum coelestis militiae oritur. Quae triceps est; quoniam hac trina dignitate ad statum suum perducitur, ita ut in naturali loco capitis et in utroque humero suo caput appareat; quia justa et digna actione Deus caput totius verae exsultationis et in prosperis et in adversis ex quibus vel laetificari vel constristari potest homo, metuendus et venerandus est; medio tamen alia duo aliquantulum supereminente; quoniam ille qui judex bonorum et malorum existit, omnia supereminet sua aequitate. Sed quod idem medium et quod a dextris ejus est tanto fulgore radiant, ut claritas ipsorum visum tuum reverberet, ita quod utrum virilem an muliebrem formam habeant perfecte considerare non valeas: hoc est, quod sanctitas in culmine honoris et in parte prosperitatis aeternae dulcedinis, tanto splendore divinae gratiae perfusa consistit, ut profunditas mysterii ejus ita intellectum hominum excedat,

ut prae gravedine mortalitatis nec libertatem nec subjectionem ejus in Christo possit intueri, praeterquam quod viget in ipso. Illo autem capite quod a sinistris apparet aliquantulum obscuro et muliebri consuetudine candido velamine velato; quoniam perfectio haec quae se fortiter constringit ob amorem Dei, in adversitate illa qua ipsa diabolica infestatione et humano opere impugnatur, quasi anxietatem et sollicitudinem quomodo se divino auxilio defendat habet, humillima subjectione in albedine et pulchritudine Christiani certaminis se Redemptori summo gemitibus fidelium cordium commendans. Quod vero tunica ex albo serico eadem imago induta est, hoc est quod opere lucidissimi et suavissimi studii, in quo perfecta sanctitas Filium meum imitatur circumamicta apparet, candidissimis etiam calceamentis munita; quia per mortem Christi, in candore regenerationis spiritus et aquae refulget in mentibus hominum, ut et ipsi mortem ejus imitentur. Et in pectore suo signum crucis habet, circa quod etiam splendor magnus in eodem pectore velut aurora fulgens rutilat; quoniam in intentione mentium fidelium illam diligentissime complectentium recordationem passionis Christi Jesu ruminat. Hac etiam ubique serenissima claritate fidei in eisdem mentibus designans; quod ille qui obediens Patri taliter in sancta humanitate sua passus est voluntate Patris, in pulcherrima aurora solis quae virgo Maria est sine macula peccati natus advenerat. Quod autem in dextra nudum gladium tenet, quem pectori suo et eidem cruci cum multa devotione apponit: hoc est quod bono et sancto opere ostendit, quomodo Scripturas per Spiritum sanctum denudatas in recordatione mentis electorum hominum (quia et ipsi passionis Redemptoris sui dulcissime recordantur) diligit. Unde etiam vides in fronte medii capitis scriptum sanctitas,

quia in interiori facie quae est animae absque ulla indignatione pudoris cum gaudio vitae sanctitas cognoscitur, et in fronte dextri, radix boni; quoniam ipsa palam initium et fundamentum in salvatione sanctitatis est, et in fronte sinistri non parcens sibi; quia sine corpore mollitiem et vanitatem carnalium voluptatum abjiciens, semper se in districtione constringit, ornamenta caeterarum virtutum sibi conjungens ut possit perfici et perdurare contendit. Sed et medium ad alia duo aspiciens et illa ad ipsum, utilitatem suam ad invicem conferunt; quoniam ipsa fortiter in unanimitate interioris visionis et dilectionis consistentia, ita ut nullum eorum sine adjutorio alterius durare valeat, verba et admonitiones suas ad profectum hominum dirigunt, ut dictum est. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet; hic in ardente amore speculi mei ad verba haec anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO DECIMA.

SUMMARIUM.---*Verba Filii hominis. Quod homo habens scientiam boni et mali, inexcusabilis est. Admonitio ad conjugatos. Comparatio de agro. Quod homo non debet scrutari quod sibi sciendum non est, sicut in exemplis patet. Quod nullus repente viam sanctitatis arripiat ut in suppositis exemplis videtur. Admonitio ad virgines et continentes qualiter sanctitatem aggredi debeant. De interiori continentia mentis ut in subjectis exemplis manifestum est. Comparatio thesauri. Verba constantiae. Verba coelestis desiderii. Verba*

compunctionis cordis. Verba contemptus mundi. Verba concordiae. Quod in altitudine justitiae et fortitudine donorum Spiritus sancti opera quae Deus in hominibus operatur solidantur. Quod omnis actio quae fide et opere in fidelibus perficitur timori Domini divina providentia coadunatur. Quod volentem perseverare in bono opere Filius Dei regit ne cadat in errorem qui humilitate sua destruxit mortem. Quod umbra legis in nativitate et passione Filii Dei finem accepit. Quae gessit Deus in Ecclesia ab hominibus videri et sciri possunt; futura autem non nisi fide vel revelatione divina. Quod Deus misericorditer hominem conspiciens admonet ut imitando sanctos coelestem patriam petat. De statu constantiae, coelestis desiderii, compunctionis cordis, contemptus concordiae. De habitu earum. De constantia. De coelesti desiderio. De compunctione cordis. De contemptu mundi. De concordia. Quod in vigilante fortitudine fidei opus bonum explanatur et in perfectione operis qua devotione quisque Deum colat ostenditur. Quod per fortitudinem fidei Deus antiquum serpentem in profundum aeternae confusionis dejecit. Pagani, Judaei, falsi Christiani veram fidem abnegantes, in potestate Dei sunt quamvis ab Ecclesia quae in alto posita est ejecti sunt. Verba Joannis ad eamdem rem. Quod Deus Ecclesiam ab omnibus partibus mundi collectam, secundum quae praedestinavit: ad effectum confuso diabolo perducit, quod est in novissimo die.

Et post haec in summitate orientalis anguli praemonstrati aedificii, ubi praedictae duae partes muri ipsius illa lucida et lapidea videlicet, conjunctae erant: vidi quasi septem gradus candidissimi marmoris, qui ad lapidem illum magnum super quem praefatus lucidus sedens in throno apparuit in modum

testudinis advoluti videbantur. Et super illos gradus sedes posita erat: super quam juvenis quidam sedens virilem et nobilem vultum pallidi tamen coloris, et capillos subnigros usque ad scapulas ejus diffluentes habebat, purpurea tunica indutus. Qui a capite usque ad ombilicum ejus mihi apparuit; sed ab ombilico deorsum obumbratus mihi ad videndum fuerat. Et ipse respiciens in mundum, maxima fortitudine vociferabat ad homines qui in eo erant, dicens: O stulti homines qui tepide et turpiter marcetis in vobis ipsis, nolentes vel oculum unum aperire ad videndum, quid in bonitate spiritus vestri sitis, sed semper ardetis operari malum quod habet concupiscentia carnis vestrae, recusantes esse in bona conscientia et in recta speculatione animi vestri, quasi intellectum boni et mali non habeatis, nec gloriam hanc ut malum sciatis devitare et bonum perficere: audite me Filium hominis dicentem ad vos: O homo, respice quid esses: dum coagulatio in ventre matris tuae fuisti? Etenim tunc inscius et impotens tui in vivificatione eras. Sed tunc datus est tibi spiritus et motio ac sensibilitas; ut vivens movearis et te movens, intelligas fructum utilitatis. Habens enim scientiam boni et mali atque efficaciam operandi unde excusare te non vales, quin omnia bona ex his habeas in te: ita ut summa inspiratione admonitus, Deum diligas in veritate et justitia, tibique resistas in concupiscentia et delectatione injustitiae, ita ut te in his crucies: et hoc modo martyrium meum colas, tibi ipsi in his ardoribus repugnans, crucem meam scilicet in tuo corpore bajulando, id est illicita desideria fugiendo, cum te delectat peccare. Et cur tibi est tanta potestas videlicet ut devites malum et facias bonum? De scientia enim boni et mali; qua intelligis quod homo es, mihi responsurus es. Sed bonum contemnis, et malum operaris ardens in carnalibus desideriis,

quia bonum tibi quasi grave videtur: malum autem in te facile excitatur. Et cum hoc sit: non vis te constringere, sed libere peccare. Quid feci quando pro te in cruce passus sum in infirmitate carnis, cum contremui ac angustiatus sum ego Filius hominis? Ob hoc requiro a te adversum te martyrium quod pateris in voluptate carnis tuae, et in reliquis perturbationibus ac illicitis desideriis tuis quae sunt contra voluntatem meam, atque in aliis hujusmodi nequitiis quae haec subsequuntur in quibus te non potes excusare quin noveris quando bene et male operaris.

Sed non abjicio copulam castae legalis conjunctionis, quae per divinum consilium constituta est in multiplicationem procreationis filiorum Adae; ubi hoc in vero desiderio prolis et non in falsa voluptate carnis ab iis sit quibus illud sine injuria licitum est, secundum quod eis in lege divina praeceptum est, scilicet saeculo deditis et non spiritu segregatis. Bonum ergo quod habes a me, diligere debes adversum te. Coelestis es in spiritu, terrestris in carne. Unde quae coelestia sunt debes amare, et quae terrestria sunt conculcare. In opere autem coelestium demonstro tibi supernum praemium; in voluntate vero carnis tuae cum vis perficere quod injustum est, ibi ostendo tibi martyrium meum et poenas quas sustinui propter te, ita ut tu in contrariis desideriis tibi ipsi resistas propter amorem passionis meae. Plurimum intellectum habes in te, plurimus etiam sensus inde requiretur a te. Multum tibi datum est, multum etiam a te requirendum est. Sed in omnibus his caput et adjutorium tuum sum. Nam superno tactu tactus, si invocaveris me, responsum audies a me; si pulsaveris ad januam, tibi aperietur. In spiritu perspicacissimae scientiae quo donatus es, omne quod tibi

utile est, habes in te. Et quoniam hoc est in te, idcirco et oculi mei acutissime perspicientes, considerabunt quid inveniant in te. Quapropter de conscientia tua requiro vulnera et dolorem cordis tui: in quibus te coerceas, cum senseris te voluntate tua trahi ad peccatum. Et cum ita in eo exarseris ut quod totus liquefactus vix suspirare valeas: ecce tunc inspicio te. Quid tunc facies? Si tunc in hoc labore, vulnerato corde et madentibus oculis, concussus timore judicii mei invocaveris me, et si tunc etiam in hoc clamore perseveraveris ut tibi succurram adversus nequitias carnis tuae et contra pugnas malignorum spirituum: faciam omne quod tibi fieri desideras, atque domum habitationis meae ponam in te.

Nunc ergo, fili mi, respice quanto labore et sudore in agro laboretur antequam semine seratur; sed postquam semine seminatus fuerit, dat fructum suum. Ergo attende et considera haec. Nonne recuso terrae id praestare, ut fructum gignat absque sudore laboris? Sed cum mihi placuerit ipsa fructibus superabundanter ita repletur, ut homines abundantissime sufficientiam habeant, aliquando etiam superabundent, et cum voluero ita eis attenuatur, ut homines aliquando prae nimia fame vix vivant, aliquando etiam multi in illis attenuati deficiant. Secundum modum hunc homines per me positi; scilicet homini illi qui bono corde semen verbi mei voluntarie suscipit, magna dona Spiritus sancti ut bono agro superabundanter tribuo. Ille autem qui aliquando verbum meum recipit, aliquando etiam recipere recusat, est quasi ager quod hoc tempore viret, hoc autem arescit. Hic homo tamen omnino non perit; quia quamvis famem in anima patiatur, aliquid tamen quamvis parum viriditatis habet; sed hic per omnia moritur, qui nulla intentione verba mea recipere

exoptat, et qui nec admonitione Spiritus sancti, nec doctrina hominum, cor suum ullo modo excitare vult ad bonum. Haec miraris, o homo, et scire vis cur haec ita fiant

Sed ut nec divinitatem mortali obtutu vales aspicere; sic nec secreta ejus mortali sensu poteris capere, nisi quantum in permissione ipsius tibi possibile est. Tu autem vacillante animo tuo, huc et illuc versaris. Unde veluti aqua a calore ardentis camini absorbetur, sic spiritus tuus ab inquietudine stulti animi tui opprimitur. Quoniam haec scire cupis quae non sunt scienda carni humanae conceptae semine humano in peccatis. Leva ergo digitum tuum, et tange nubes. Quid nunc? Sed hoc fieri non potest, sic nec illud dum hoc scrutaris quod tibi sciendum non est. Sed velut herbae agros suos comprehendere non valent quia sensu et intellectu carent, nescientes quid neque ipsi, neque quid ipse sint vel quid operentur fructu suo, quamvis impleant et circumdent agros utilitatis gratia et veluti culices aut formicae, aut caetera minora animalia non desiderant dominari super reliqua sibi similia, aut scire sive intelligere virtutem vel significationem leonis seu aliorum majorum animalium, sic nec tu cognoscere poteris quid in scientia Dei sit. Quid tu fecisti vel ubi fuisti, quando coelum et terra creata sunt? Qui haec creavit auxilio tuo tunc non indiguit, sic nec nunc. Utquid scrutaris judicium Dei, cum desuper imbre salutari tactus fueris? Ostende mihi quomodo in agro cordis tui labores, et quomodo eum colas. Quod si labor ille mihi placuerit, fructum optimum tibi do secundum laborem tuum, erit et fructus tuus cum mercede. Nunquid do fructum terrae sine labore? Sic etiam nec tibi facio, o homo, absque sudore, quem requiro a te. Habes enim per me illa in te, in quibus potes laborare. Ergo

diligenter in labore te exerce, et fructum inde consequeris. Et cum fructum habueris, mercedem inde referes. Sed quid? nunc multi devoto et puro ac simplici corde quaerunt me, et invenientes retinent me.

Multi autem joculantes et ludentes volunt me adire sine labore animi et cogitationis suae, nolentes praemeditari quid facere debeant, me scilicet invocando, et sensum corporis sui considerando, volentes tantum me apprehendere, quasi de gravi somno evigilent repentino motu simulationis et deceptionis arripientes viam sanctitatis, ut in se ipsis excogitant; alii autem in abjectione saecularium negotiorum, alii in continentia carnalium, alii in virginitatis pudore super humeros suos assumentes jugum meum, existimantes sibi possibile esse omne quod voluerint, nolentes intueri qui sint aut quid perficere possint, nec volentes habere in scientia sua quis eos formaverit, aut quis eorum Deus sit, volentes eum tantum habere ut domesticum suum qui omnem voluntatem ipsorum perficiat. Sic nolo dare donum meum nec seminare vacuum agrum in homine illo, qui in hujusmodi vanitate se mihi in alienatione ignorantiae nesciat. Unde et pes ejus saepe in lapsum erit. Cui et dico: O homo, quare non inspexisti agrum animi tui ut eradicares inutiles herbas et spinas ac tribulos, me scilicet invocando et te ipsum considerando, antequam velut ebrius et insanus ac te ipsum ignorans venires ad me, quoniam nullum lucidum opus, sine adjutorio meo perficere potes. Nam post hanc praecipitationem qua me velut in somno quaesisti; cum in servitio meo taedio affectus recordatus fueris somni illius, in quo prius in consuetudinalibus peccatis tuis dormivisti, ad eadem priora scelera insanus et inscius boni, adjutorio et consolatione

spiritus Paracleti destitutus reverteris. Tu autem quae quaesisti ductorem et adjutorem ad haec? fallacem certe et deceptibilem animum tuum, qui te stulte in ariditatem ducebat, sine viriditate et recordatione intellectus tui, oblitum quod nihil boni sine me facere posses. Et quid tunc habes? Certe tunc miser et vacuus cades coram me et coram populo, atque ut inutilis pulvis conculcaberis. Nam quid est tibi possibile contra me? Nihil. Et quid potes meo auxilio? Lucidissima potes opera quae sunt splendidiora solis splendore, et dulciora in interiore gustu super mel et lac, cum desideranti populo manifestantur. Nam cum requiris me intimo intellectu animae tuae, ut in baptismo per fidem doctus es, nonne do totum quod desideras? Sed post casum suum, multi gemendo et dolendo requirunt me; qui priusquam caderent me quaesisse debuerant. Quibus manum meam porrigo, dicens: Quare non quaesisti me ante casum? Ubi eram? Et ubi requisisti me? Numquid cum quaereretis me, abjeci vos? Et dico: O homo, si secus pontem profundissimae aquae stares, et propter inanem jactantiam et tui cordis oblivionem (qua me in omnibus despexisti, cum possibile tibi putabas esse omne quod voluisti, quasi non indigeres adjutorio meo) temerarie in te ipso diceres pontem hunc volo devitare et per aquam ambulare, nonne prudenter faceres? Quod si praesumptuose et insipienter faceres; nonne in eadem creatura quam tibi subjecta ad utilitatem tuam creata est, spiritum tuum exhalares? Sed ne hoc tibi contingat: praecaves propter praesentem et visibilem timorem aquae, te absorpturae in mortem. Aut si maximam arborem abscisam ruere videres, nonne fugeres ne ab ea comprimereris? Vel si leones aut ursos tibi occursuros aspiceres, nonne si posses prae timore quem conciperes te in terra absconderes? Et cum

corporis laesionem ita fugis; quare non devitas terribilissimam mortem animae, timens creatorem tuum? Nonne vidisti aut audisti ullum mihi unquam resistere? Nam qui non est mecum, dissipabitur; et super quem cecidero, confringetur. Quid fuisti quando coelum et terra creata sunt, quae ita vires suas peragunt ut eis constitutum est? Tu vero consilio Dei formatus, et ipsius illuminatione tactus, praecepta ejus transgrederis. O magna amentia! Per creaturam quae tibi subjecta famulatur, Deum tuum contemnis, tu terram calcas ac coelum suspicis quae Creatorem suum timentes ei obediunt et jussionem ipsius adimplent: quid tu insipientissime minime facis cum eum in cogitatione aut in opere tuo neque vis scire neque ad eum respicere, ita ut velis ipsum ut decet agnoscere. Quapropter si non poenitueris, infernus justo judicio te deglutiet, sicut et illum qui obduratus de coelo projectus est, quem tu imitatus es. Attamen cum lapsus fueris, clamans fideliter quaere me, et sublevatum suscipiam te. Tu autem, o homo, tam frequenter vis summa tangere, qui nec infima vales comprehendere.

Unde audi me tibi dicentem: Si per me admonitus in abjectione saecularium negotiorum, aut in continentia carnalium jugum meum ferre desideras, antequam hoc aggrediaris primum clama, et in hoc persevera quaerens me, et ego adjuvabo te. Quod si etiam admonitione mea tactus, me vis imitari ad me respiciens, in virginitatis pudore quia ut flos de inarato agro nascitur, sic et ego sine virili semine de virgine Filius Dei natus sum: ostende mihi agrum animi tui in multa humilitate, et alloquere me in largitate interiorum lacrymarum tuarum, et dic: O Deus meus: ego indignus homo non habeo a meipso hanc possibilitatem perficere ut virginitatem meam

possim conservare, nisi tu, Domine, adjuves me, quia totus culpabilis sum in ortu ardentis succi de quo pullulo in multis miseriis, frequenter repetens originem fragilitatis meae. Unde etiam non possum mea virtute me ipsum superare in gustu dulcedinis carnis meae, dum sum arbor concepta et nata in peccatis. Ob hoc tu, Domine, da mihi in virtute tua igneum donum, quod in me exstinguat hunc fomitem et hunc ardorem perversitatis, ita ut cum rectis suspiriis bibam de aqua fontis vivi qui me faciat gaudere in vita, qui sum cinis et pulvis plus aspiciens in opera tenebrarum quam in opera lucis. Et si tu tunc hac supplicatione studiosus et constans fueris, agrum illum paro mihi in te, quem Isaac filio suo proposuit cum dicebat: *Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus* **(Gen. XXVII)**; eumdemque agrum meum in corde tuo benedicam et ut etiam persecutus aiebat: *Esto dominus fratrum tuorum, et incurventur ante te filii matris tuae* **(ibid.)**. Atque eodem modo et tu ante communem populum sublimata generatio eris. Ego autem rosas et lilia, ac alia optima virtutum pigmenta in agrum illum seminabo, et cum inspiratione Spiritus sancti assiduo imbre rigabo, atque in eradicatione inferacitatis abscindam ab illo malum, ita ut oculos meos circumferens, eos in viriditate et in floriditate hujus incorrupti agri pascam. Istud est meum et per me, et non tuum, o homo, nec per te. Nam *ego* sum *flos campi* **(Can. II)**: quoniam ut sine aratro campus gignit florem, sic ego Filius hominis sine virili conjunctione genitus sum ex virgine. Ideoque hoc donum est meum et non tuum, quia tu in peccatis conceptus, in peccatis natus es ex corruptione. Sed si id donum a me fideliter petieris, illud a me fiducialiter impetrabis, tibique dabo ut coram patre meo consortium meum habeas in virginitate. Hoc autem prae fragilitate corporis tui non poteris

habere sine labore caloris qui in te est, quia humana natura fragilitatis tuae saepe se prodit in te, quam devitare non vales, quia caro de carne es. Sed in hoc ferre debes crucem meam et imitari martyrium meum: te videlicet constringendo, ita ut per me devincas te, quod mihi semper amabile est, quia te fragile vasculum scio, tunc autem volo tibi communicare ac compati doloribus tuis. Quod si etiam in his aliquando cecideris, surgens citius poenitentiam ex corde age et suscipiens salvabo te.

Quidam autem decepti a diabolo, et perdurantes in malo, putant se sanctificatos esse, cum exteriorem hominem in se continent a conjugio, abjicientes circumcisionem mentis ubi superflui sunt in immundis cogitationibus et etiam abnegantes circumcisionem spiritus ubi proferunt malum in locutionibus et operibus suis, nolentes scire quoniam hoc flagitiosum sit, sed tantum tepide observantes ut caro eorum integra sit a commistione, renuentes omnino integritatem spiritus sui. Unde indigni coram me, sunt projecti extra legem tam carnalem quam spiritualem; quia nec in carne nec in spiritu secundum justitiam Dei vixerunt. Nam nec constitutam sibi legem conjugii tenuerunt, nec quod plus est, quam quod in lege praeceptum est, in virginitatis amore servaverunt. Quapropter indigni oculis meis sunt, quoniam nescio qui sint. Non enim vidi eos in praecepto legis ambulare, nec quod in illa re plus faverent quam quod eis praeceptum est. Unde et repulsi a visione mea sunt. Ego comparo eos infertili terrae gignenti spinas et tribulos ac infelices herbas, ad nullos usus hominum valentes quae in altitudine et colore suo se assimilant rosis et liliis ac aliis utilibus floribus et herbis utilem succum et dulcem fructum atque bonum odorem usibus

medicinae in se habentibus et iterum comparo eos cupro: quod se extrinsecus assimilat auro, intus autem deceptionem et hypocrisim auri retinens, quoniam secundum hunc modum hi homines foris ostendunt se habere similitudinem prudentium virginum, interius autem fallacia et indignatione pleni sunt. Unde et coram me sunt ut tepidus ventus, cujus nec calor nec frigus ullum vigorem habet; quia nec utiles sunt in calore animi sui ut perseverent in virginitatis continentia ut coeperunt, nec valent in frigore mundanae vitae ut degant in saecularibus rebus ut sibi proponunt. Nam nec extra legem peccant ut publicani, nec intra legem ut injusti; sed in semetipsis tepentes nec perfecte justi, nec injusti sunt. Sed ut catulus immundorum animalium abjicitur antequam se sentiat vivere, vel antequam confortetur in fortitudine aetatis suae, sic iste populus projicitur in mortem, quoniam nec se scit vivere ad vitam, nec in se inteiligit fortitudinem virtutum quae sunt in domo sapientiae. Unde et ab ore meo exsufflo eos; quia indigni sunt aspectu meo, si sic impoenitentes perseveraverint. Nunc autem, o homo, respice in te.

Si enim quispiam hominum tibi thesaurum daret, quoniam te plurimum diligeret, tibique diceret, lucrare in hoc et esto dives, ut et hoc pacto sciatur quis ille scit qui tibi thesaurum hunc dedit: tunc te oporteret acutissime cogitare quomodo illum utiliter lucrifaceres, dicens in te: Thesaurus Domini mei in optimo lucro apparere debet in me, ita ut et ipse laudetur in illo. Et cum illum utiliter hoc modo augmentatum multiplicares, bonus rumor inde ad aures illius qui tibi thesaurum dederat perveniret. Unde et ipse propter hoc recordatus tui magis te diligeret, ac majora dona tibi conferret. Sic et Creator tuus facit. Ipse dedit tibi thesaurum

optimum viventem, scilicet intellectum, valde diligens te, quoniam creatura ipsius es, praecepitque tibi per verba ab eo constitutae legis, ut intellectu tuo lucrum facias bonis operibus, divesque evadas in virtutibus: ita ut ipse bonus dator, per hoc diligentius cognoscatur et laudetur. Quapropter omni hora te oportet meditari, quomodo hoc tam grande donum quod percepisti utile tam caeteris quam tibi ipsi factus in operibus justitiae, splendorem sanctitatis reddat ex te, quatenus homines bono exemplo tuo provocati, Deo honorem laudis inde exhibeant. Quod cum humiliter in omni justitia multiplicaveris: laus et gratiarum actio ad cognitionem Dei, qui in Spiritu sancto tibi virtutes has inspiravit, accrescit, unde et ipse misericordiam gratiae suae ad te convertens, per dulcedinem dilectionis suae superabundanter magis te faciet ardere in amore ipsius; ita ut consolatione Spiritus sancti repletus, sapienter omne quod bonum est discernas, et majora opera bona facias, ardentissimo amore glorificans Patrem tuum, qui tibi benigne dedit haec. Verba autem ista oves meae audiant, et quicunque aures interioris spiritus habent ea concipiant; quia mihi placent ut sic operentur homines qui me cognoscunt et diligunt, ut et ipsi in se ipsis intelligant quid eis in donis Spiritus sancti faciendum sit. Sed in eadem orientali plaga vidi super pavimentum praefati aedificii coram eodem juvene tres imagines juxta se stantes, et illum devotissime inspicientes, contra aquilonem autem inter circulum illum magnum qui de praedicto lucido sedente in throno protendebatur, et inter idem aedificium conspexi quasi rotam in aere pendentem, et in ea imaginem hominis usque ad pectus apparentem, et in mundum acutissime prospicientem. Ante angulum vero ejusdem aedificii ad austrum vergentem, imago alia intra ipsum aedificium super pavimentum apparebat; quae

se ad praedictum juvenem cum magna hilaritate convertebat. Et his imaginibus talis erat similitudo, ut, caeterae virtutes quas prius videram, sericinis omnes vestiebantur indumentis. Omnes quoque albis velaminibus capita sua obtectae erant: excepta illa quae a dextris media praedictarum trium stans, nudo capite candidos capillos habere videbatur. Nulla autem earum pallio circumamicta fuerat; praeter eamdem mediam ipsarum trium quae albo pallio induebatur. Sed tunicis albis omnes vestiebantur: excepta illa quae in rota apparens tunicam subnigram habebat. Et praeter hanc quae sinistris media earumdem trium existens tunica pallidi coloris utebatur. Omnes etiam calceamentis albis indutae fuerant: excepta media ipsarum trium cujus indumenta pedum nigra videbantur, et diverso colore depicta. Sed haec dissimilitudo fuit in eis. In pectore imaginis quae media fuit trium praedictarum sibi astantium, duae fenestellae apparuerunt, et supra ipsas, cervus ad dextram ejusdem imaginis versus: ita ut anteriores pedes suos super fenestram dextram et posteriores super sinistram posuisset, quasi se ad currendum coaptasset.

Et eadem imago dicebat: Ego sum fortissima, columna et non mobilis levitate instabilitatis, ita ut a flabro venti possim commoveri ut folium arboris quod ab eo movetur, et hac et illac propellitur; sed perdurare debeo in vero lapide qui est verus Filius Dei. Et quis potest me commovere? Quis potest me laedere? Hoc non poterit fortis aut debilis princeps aut ignobilis, dives aut pauper, quin perseverem in vero Deo qui non commovebitur in aeternum. Nec ego movebor; quia supra fortissimum fundamentum fundata sum. Nolo enim esse cum adulantibus qui a vento tentationis in omnes vias sparguntur, nunquam in requie stabilitatis persistentes, sed semper ad

inferiora et deteriora cadentes. Sic autem non ego: quoniam supra firmam petram posita sum. Sed imago quae ad dextris ejus erat, praedictum cervum aspiciens dicebat: *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum ita desiderat anima mea ad te, Deus* **(Psal. XLXI)**. Unde volo transilire montes et colles, ac imbecillitatem dulcedinis transitoriae vitae, respiciens tantum simplici corde ad fontem aquae vivae; quia ipse innumerabili gloria plenus est cujus suavitate satiari nemo potest, taedio saturitatis ejus. Imago autem quae a sinistris ejus stabat, ad praefatas fenestellas videns aiebat: Semper aspicio, semper teneo lumen verum et aeternum: nec cogitando aut suspiciendo ac intuendo satiari potero perpetua dulcedine quae est in superno Deo. Sed imago quae contra aquilonem in rota apparuit, in dextra manu virentem ramusculum habuit; ipsa vero rota assidue circumvolvebatur eadem imagine in ea immobili permanente. In circuitu autem ejusdem rotae scriptum erat: *Si quis mihi ministrat me sequatur; et ubi sum ego, illic et minister meus erit* **(Joan. XII)**. Et in pectore ipsius imaginis sculptum: Ego sum hostia laudis in provinciis. Et ipsa imago dicebat: Vincenti dabo edere de ligno vitae quod est in paradiso Dei mei, quia fons salutis mortem submergens rivulos suos in me transfudit et me virentem in redemptione fecit. Imago vero quae ante angulum ad austrum respicientem apparebat, tanti splendoris in facie erat ut eam perfecte intueri non possem. Sed ab utroque latere suo alam albi coloris habebat, quarum latitudo longitudinem cujusdam imaginis superabat, et ait: Quis tantae fortitudinis est, ut tentet Deo repugnare? Et quis hujus audaciae est qui audeat me denudare et corrumpere in turpitudine odii et invidiae? Deus justus est et unus in sincera potestate et gloria. Eum semper amplecti volo puro corde et

laeta facie, semperque gaudere in omnibus justitiis ejus. Nolo autem esse mutabilis, sed semper in uno animo durare et assidue Deum laudare. Unde nec diabolus nec malevolus homo me poterunt emollire, aut ad hanc rabiem dolositatis dejicere; quin semper imitatrix pacis in recta unanimitate perseverem. Transacto autem mundo, clarius in coelesti visione apparebo. Post haec vidi et ecce omne pavimentum praedicti aedificii totum ut album vitrum apparuit, a se reddens splendorem serenissimum. Sed et splendor lucidi illius sedentis in throno, qui omnia haec mihi demonstrabat per ipsum pavimentum usque in abyssum resplenduit. Inter circulum autem illum de sedente in throno protensum, et inter hoc aedificium terra tunc apparuit, et quasi aliquantulum deorsum vergens ita ut ipsum aedificium inde velut super montem positum videretur. Et lucidus qui sedebat in throno iterum mihi dicebat: Filius Dei viventis natus ex Virgine, ipse lapis angularis existens, quem ii reprobaverunt qui in lege Dei ob salutem suam aedificare debuerunt, quod tamen facere recusaverunt magis diligentes tenebras quam lucem et mortem quam vitam: potenter in his regnat, qui tactu Spiritus sancti ardentes, salubriter se ipsos exterius conculcant, ad interiora spiritus toto adnisu in plenitudine virtutum et bonorum operum se rapientes.

Idcirco etiam in summitate orientalis anguli praemonstrati aedificii, ubi praedictae duae partes muri ipsius, illa lucida et lapidea videlicet conjunctae sunt, quasi septem gradus candidissimi lapidis vides, quoniam in altitudine justitiae a vero oriente qui lapis angularis in divino opere est emanante ubi duae conjunctiones necessariae munitionis, scilicet speculativa scientia et humanum opus in unanimitate quietis

sibi cohaerent: adest septenarius ascensus candidissimae fortitudinis, plenus rectissima actione existens, quam Deus operatur et perficit in homine, ut in sex diebus operatus in septimo requievit.

Qui ad lapidem illum magnum super quem praefatus lucidus sedens in throno apparet, in modum testudinis decenter advoluti videntur; quia omnis actio quae fide et opere in fidelibus hominibus perficitur, timori Domini cui ipse fortissima omnipotentia praesidet qui cuncta regit, auctoritate providentiae ejus dignissimo compositionis effectu coadunatur. Unde et super illos gradus sedes posita est, id est super opera quae Deus operatur in hominibus firmissimum protectionis firmamentum regentis et adjuvantis eos; quia quicunque vult cum eo perseverare, non decidet in errore; quoniam ipse fortissimum sustentaculum existit, super quod omnis justitia constituta est. Et super sedem juvenis quidam sedens est constantissimo regimine Filius hominis Filius Dei in omni justitia cum Patre et Spiritu sancto regnans Deus unus; virilem et nobilem vultum habens, quia ipse fortissimus leo destruxit mortem nobili facie, sine peccato scilicet visibilis veniens, natus ex virgine; pallidi tamen coloris existens, quoniam cum terrenis terrenum honorem non quaesivit, sed humillimus, modicus et pauper in sancta humilitate apparuit.

Unde etiam capillos subnigros usque scapulas suas descendentes habet, quia Judaicus populus claritatem fidei quae in incarnatione ejusdem Filii Dei demonstrata est non quaerens, obumbratus in umbra exterioris intellectus legis pertinaciter et infideliter tabuit; ortus tamen in capite justitiae et usque ad humerum fortitudinis ubi perfectum opus in humanitate Filii Dei floruit perveniens, ibi in incredulitate sua

finem accepit. Et purpurea tunica indutus est; quoniam in charitate sanguinem suum fundens, hominem qui perierat redemit.

Quod autem a capite usque ad umbilicum tibi apparet: hoc est quod ab incarnatione ejus usque ad praesens tempus opera quae gessit in Ecclesia fidelibus manifesta sunt, sed ab umbilico deorsum obumbratus tibi ad videndum est; quia illa quae a tempore hoc usque ad completionem saeculi hujus, in eadem Ecclesia futura sunt, nec videri nec sciri poterunt nisi quantum revelatione divina et fide catholica percipiuntur, quoniam maximae coruscationes virtutum quae ante novissimum diem in hominibus manifestandae sunt, adhuc hominibus incognitae latent. Et ipse respiciens in mundum, quia idem Filius Dei aspectu misericordiae suae dirigens ad homines, propter praeteritas et futuras causas dicit fidelissima verba suae admonitionis ad eos, ut ipsi in sanctis ejus coelestem militiam imitentur effugientes pericula peccatorum, et ut fortissime praeliando supernam felicitatem adipiscantur in factis suis contradicentes poenis impiorum.

Sed quod in eadem orientali plaga vides super pavimentum praefati aedificii coram eodem juvene tres imagines juxta se stantes, et illum devotissime inspicientes: hoc est quod in ortu justitiae, carnalia desideria deprimentis, in dispositione omnipotentis Patris apparente Filio Dei in carne, hae tres virtutes in devotione unanimes per virtutem trinitatis constantissimae manifestatae sunt ad ipsum dirigentes aspectum suum; quia illum in fidelibus hominibus desiderant et quaerunt. Unde etiam contra aquilonem inter circulum illum magnum qui de praedicto lucido sedente in throno protenditur, et inter ipsum aedificium conspicis quasi rotam in

aere pendentem, et in ea imaginem hominis usque ad pectus apparentem, et in mundum acutissime prospicientem; quia adversus diabolicas artes inter secretam potestatem Dei et spiritualem aedificationem ipsius circuitio misericordiae ejus in mentibus hominum quasi in aere pendens, et nunc potentiam justitiae Dei tangens, nunc opus ipsius in eis fortiter confirmans volvitur, in qua perfectio Christiana in contemptu mundi usque ad pectus fortitudinis suae apparet; quia virtus haec in robore fortissimi certaminis confidens in Deum, homines in mundo saeculariter conversantes acutissimo intuitu admonitionis suae commonet, ut in abjectione terrenorum imitentur praecedentis Filii Dei exemplum, constantissima intentione fortiter aspirantes ad ipsum. Idcirco etiam ante angulum ejusdem aedificii ad austrum vergentem, imago alia intra ipsum aedificium super pavimentum apparens, se ad praedictum juvenem cum magna hilaritate convertit; quoniam ut casus hominis per bonitatem superni patris in ardore fructuositatis restauraretur ad vitam, haec virtus in plenitudine divini operis saecularia conculeans, et in dulcedine sui affectus se aperte manifestans, ad Filium Dei in consortio angelici ordinis cum gaudio fidelium hominum intendit, quia in incarnatione ejusdem Salvatoris per supernam virtutem floruit. Sed his imaginibus una similitudo est, quia pari devotione Deum manifestant in hominibus, qui ipsum in operibus suis concorditer magnificant.

Unde etiam ut caeterae virtutes quas prius vidisti sericinis omnes vestiuntur indumentis; quoniam in viribus suis reliquis virtutibus quae tibi superius veracissimae demonstratae sunt, dissimiles non existunt, sed in leni negotio suavissimi operis fidelium hominum, semper ad Deum pariter sursum

tendentes sunt. Quod autem omnes albis velaminibus in capitibus suis obtectae sunt, hoc est quod simul in candido proposito legalis institutionis cum magna colligatione ante Deum caput omnium occupatae sunt, ut mulier ante virum suum velari solet, excepta illa quae a dextris mediae praedictarum trium stans nudo capite candidos capillos habere videtur; quia eadem prosperitate roboris per supernam trinitatem apparentis, nulla sollicitudine hujus saeculi gravata, in candore tantum coelestis desiderii quaerit dissolvi et esse cum Christo, propter quod etiam nulla earum pallio circumamicta est; quoniam ab omni officio servitutis denudatae sunt, per quod ab officio libertatis suae semper videlicet in coelum aspicere, et ad Deum anhelare possint impediri, nihil aliud desiderantes nisi quod a terrenis rebus separatum est, praeter mediam ipsarum trium quae albo pallio induitur; per quod in sustentatione divina pulchritudo discreti operis beatae legis insinuatur, cum quo eadem virtus ita circumamicta obtegitur ut homo pallio suo circumdatur. Sed quod tunicis albis omnes vestiuntur: hoc est quod in candore bonorum operum absque nigredine pravorum morum conversantur qui in nequitiis et vitiis obcaecatae infidelitatis obtenebrantur: excepta illa quae in rota apparens, tunicam subnigram habet; quia haec in volubilitate divinae clementiae his actibus circumdata est, quae in districtione sua carni difficiles sunt, et praeter hanc quae a sinistris mediae earumdem trium assistens tunica pallidi coloris utitur; ipsa in adversitate per munimentum summae majestatis ad defensionem sui circumdata et vallata, lacrymabili moerore gementis operis, in quae flens et ejulans ad Deum semper suspirat. Unde etiam omnes calceamentis albis indultae sunt; quoniam in morte Filii mei lucentes viam pacis in mentibus

hominum parant, quatenus coelestia desiderent, excepta media ipsarum trium cujus indumenta pedum nigra videntur et diverso colore depicta; quoniam haec sub protectione Dei manens, sed magna schismata infidelium in irrisione nigredinis a via veritatis deviantium sustinens, recto tamen itinere fidei decorata in mortificatione Filii mei non dissidens per multas infestationes diabolicarum artium et per diversas tribulationes morum hominum, in sua fortitudine et pulchritudine perseverans tendit ad superna. Sed tamen dissimilitudo est in eis; quia quamvis unanimes et sibi invicem in operatione sunt adhaerentes, tamen suas vires unaquaeque in subjectis sibi hominibus singulariter in fervore supernae claritatis demonstrat.

Unde imago quae media est trium praedictarum sibi astantium, declarat constantiam; quae columna et munimen est earum quae sibi adhaerent virtutum in medio hujus numeri Trinitatem sanctam significantes, se manifestans et hominibus ut in bonis operibus constantes sint ostendens, quia etiam Christus Deus et homo opera sua quae in mundo operatus est, bono fine consummavit, sicut et virtus haec firmamentum interiorum virtutum in hominibus existens, cum magna disciplina homines ad Deum perducit. Ergo et in pectore ejus duae fenestellae apparent: quod est in cordibus hominum manifestatio coelestium in duobus speculis fidei demonstrata, quoniam divinitas et humanitas in Filio Dei credenda est; per quem virtus illa in hominibus perfecta a fortitudine rectitudinis suae non movebitur. Sed super ipsas fenestras cervus ad dextram ejusdem imaginis versus apparet, quia super fidem hanc quod Filius Dei Deus et homo creditur ipse per credulitatem fidelis populi firmissime ponitur, cum per

cursum velocitatis suae coeleste desiderium designans, ad dextram constantiae vertitur; quoniam vita aeterna in perseverantia boni operis reperitur, ita ut anteriores pedes suos super fenestram dextram, et posteriores super sinistram ponat; quia quod ipse verus Deus sit, nec in tranquillitate fidei contemnendum, aut quod verus homo sit nec in ejusdem fidei impugnatione ab ullo Deum veraciter diligente diffidendum est. Unde et se quasi ad currendum coaptat, quoniam salvatio animarum in cursu ejus reperta est; cum ipse in magnis doloribus properans ad passionem crucis, vitam in veritate perseverantibus contulit, ut et virtus haec in verbis suae confessionis supra designat.

Sed secunda imago quae a dextris ejus est, coeleste desiderium praefigurat, in coelum semper aspiciens et ad salvationem tendens, per quod constantia prosperitatem caducorum non appetens, magis felicitatem aeternorum desiderat. Quapropter et praedictum cervum inspicit; quia Filium Dei in lucidissimo opere suo assidue attendens, in dulcissimis amplexibus illius saturari non poterit, quemadmodum et superius in locutione desiderii sui affirmat.

Tertia autem imago a sinistris ejus stans, ostendit compunctionem cordis atque recordationem mentis assidua contritione exsilium suum gementem et plorantem, cujus beata effusione constantia contrarietatem sinistrae partis quae perditio animae est declinans, ad vitam de morte festinat. Unde etiam ad praefatas fenestellas aspicit; quoniam in cordibus fidelium omnem intentionem suam ad Filium Dei, tam in humanitate quam in divinitate regnantem intendens, ejus dulcedine continua visione perfrui delectatur, sicut etiam in verbis suis aperta manifestatione demonstrat.

Sed imago quae contra aquilonem in rota apparet, perfectionem Christi et contemptum mundi praetendit, quia plenitudo virtutum in abjectione saecularium per Filium Dei apertissime declarata est; qui inter homines conversatus terrenis non inhians, imitatores suos fortiter ad coelestia toto ardore commonuit anhelare. Quae in dextra manu virentem ramusculum habet, quoniam in felicitate salvationis animae opus viridissimi et pulcherrimi germinis beatarum virtutum quod inspiratione Spiritus sancti perfusum est, continet. Quapropter et ipsa rota assidue circumvolvitur eadem imagine in ea immobili permanente, quia misericordia Dei pia compassione se ad homines flectens, et miseriis eorum compatiens, se quaerentibus semper flexibilis est, perfectione Christi in contemptu mundi nullam mobilitatem instabilitatis habente, sed semper ad ea tendente quae sunt sine ulla mutabilitatis offensione. Quod autem in circuitu ejusdem rotae scriptum est: *Si quis mihi ministrat me sequatur. Et ubi sum ego illic et minister meus erit* **(Joan. XII)**: hoc est quod ubique flexibilis misericordia Dei, hoc continet in se, quod quicunque Filio Dei obsequium exhibuerit exemplum ejus imitando, in coelesti beatitudine gaudebit, cum ipso consortium sine fine adepturus angelorum. Unde etiam in pectore imaginis sculptum apparet. Ego sum hostia laudis in provinciis; quia Christus sapienter contemptum docens saecularium, per secretum consilii sui cordibus electorum suorum insinuat, quod ipsum omnis fidelis anima hostiam Patris oblatum in ligno crucis, intima devotione veneratur et adorat: cum etiam in toto terrarum orbe gloriam et laudem ejus, vox et lingua omnium fidelium propter remunerationem vitae non cesset resonare, ut etiam ipsa in locutione sua aperte propalat.

Imago vero quae ante angulum ad austrum respicientem apparet: significat concordiam, rabiem malignorum spirituum fugientem, sed consortium beatorum angelorum amplectentem, cum ipsa ob amorem Dei scissuras infidelium devitat; et ad visionem perpetuae pacis anhelat. Unde et tanti splendoris in facie est, ut eam perfecte intueri non possis; quoniam mortifero odio et invidia carens, majorem claritatem in animabus hominum parat, quam mortalis mens capere valeat fragili corpore gravata. Sed quod ab utroque latere suo alam albi coloris habet quarum latitudo longitudinem ejusdem imaginis superat; hoc est quod et in prosperis et in adversis ad sudorem justi laboris se conjungentibus, illa virtus protectionem suae candidissimae bonitatis extendens, plus in latitudine expansionis suae quam possidet in charitate supernorum tenet, quam in longitudine nascentis humani generis habeat; quia finito mundo ipsa super coelos coelorum volans, magis tunc quam nunc in claritate sua apparebit. Ubi nihil terrenum nihilque caducum quaeritur; sed quod coeleste ei aeternum est, dulcissima amplexione amatur, et ubi omnia clara atque laeta perdurabunt; abstersa omni nebula iniquitatis, quemadmodum et in verbis professionis virtutis hujus fideliter denuntiatur.

Quod vero vides pavimentum aedificii totum ut album vitrum apparens et ex se reddens splendorem serenissimum: hoc est quod fortitudo verae fidei portans et explanans opus et civitatem Dei, tota in candore et in speculo simplicitatis purissima et planissima est, ipsa fide cum omnibus operibus ad se pertinentibus in ipsa civitate Dei vigilante et aedificante, quatenus Deus in initio bonorum operum hominum per splendorem serenissimae intentionis tangatur; et

in fine eorum per salvationem animae apertissime cognoscatur, quia peracta operatione: fides ipsa ostendit qua devotione quaeque anima Deum quaesivit. Unde et splendor lucidi illius sedentis in throno qui omnia haec tibi demonstrat per ipsum pavimentum usque in abyssum resplendet; quoniam gratia omnipotentis Dei cuncta regentis quae in hac visione cognoscis tibi manifestantis, per fortitudinem fidei diabolum in perditione mortis ad nihilum redegit. Quomodo? Deus serpentem antiquum et mortem aeternae perditionis per purissimam fidem, quae est in regeneratione spiritus et aquae dejecit in profundum perpetuae confusionis, fortiter pertransiens tenebras infidelitatis, cum Filius Dei fideles suos admonuit, ut verba doctrinae suae ab ipso accepta in mundum emitterent.

Sed quod inter circulum illum a sedente in throno protensum, et inter hoc aedificium terra tantum apparet, quasi aliquantulum deorsum vergens, ita ut aedificium inde velut super monte positum videatur; hoc est quod inter fortitudinem potestatis omnipotentis Dei et inter electum opus bonitatis ipsius, plurimi homines sunt qui veram fidem abnegantes magis temporalia quod aeterna sectantur, ut sunt pagani, Judaei ac falsi Christiani semper de malo in malum descendentes, nec in caducis rebus speculum catholicae fidei sursum aspicientes, sed magis in voluptatibus suis pravum opus in profundum peccatorum protrahere laborantes; ita ut maximum et pulcherrimum opus Dei, inter tenebras hujus infelicitatis omni homini illud quaerenti in altitudine summae bonitatis palam appareat; ut Joannes dilectus evangelista in revelatione divina testatur, dicens: *Et sustulit me in spiritu in montem magnum et altum, et ostendit mihi civitatem sanctam*

Hierusalem descendentem de coelo habentem claritatem Dei **(Apoc. XXI)**. Hoc tale est: Spiritus elevat spiritum. Quomodo? In virtute sua Spiritus sanctus trahit hominis mentem de pondere carnis, ut possit volare in visione oculorum spiritus illius qui interiora videt non obscuratus caecitate carnalium voluptatum. Quid hoc? Sed Spiritus sanctus sursum elevat spiritum hominis ad montem coelestium desideriorum: ut perspicue considerare valeat opera quae in spiritu peragenda sunt, quod est magnitudo operum Dei; cui mille artes diabolici operis substratae sunt, ita quod eis dominatur sicut mons planitiei terrae praefertur, et quod immobile fundamentum est sicut mons qui de loco suo non transit, tantae etiam altitudinis existens quod mortalis homo eam in sensu suo enarrare non possit; quia omnem humanam prudentiam superexcellit, quae de terrenis mentibus terrenarum qualitatum ascendit. Et sic fideli et sanctae animae opera spiritus ostenduntur: sicut etiam coelestis Hierusalem sine opere manuum carnis, per opus a Spiritu sancto datum spiritualiter aedificanda est, ita magnitudine et altitudine sanctorum operum in spiritu apparente, ut eadem civitas in operibus bonis quae tactu Spiritus sancti fiunt in hominibus, adornatur; quoniam ipsa sic supra montem posita et innumeris aedificationibus aedificata, in se nobilissimos lapides qui sanctae animae in visione pacis sunt, colligit ab omni putredine peccati purgatos. Unde etiam cum ipsis pretiosis lapidibus ut aurum fulget quia in bonis hominibus sapientia opus suae claritatis demonstrat. Sed opera illa in rectitudine justitiae peracta, cum quibus etiam ipsa coelestis Hierusalem adornata perficitur, unde exorta venerunt? videlicet de altitudine coeli, quoniam ut ros de nubibus descendit et terram humore suo perfundit; sic bona opera a Deo in homines

descendunt, et infusione Spiritus sancti rigantur; ita quod fidelis homo bonum et suavem fructum generans, consortium supernae civitatis adipiscitur. Sic ergo coelestia opera per donum Spiritus sancti de coelo in homines venientia, habent claritatem in ipso, a quo etiam emanaverunt. Quomodo? Quia claritas Dei in bonis operibus justorum hominum fulget: ita quod ipse tanto ardentius in terra cognoscitur, adoratur et colitur per quas virtutes ipsa facta civitas in ornamentis suis decoratur; quia homo adjutorio Dei bona opera faciens, eum in mirabilibus suis veneratur. Et sic est haec revelatio per oculos spiritus visa et cognita, ut inspiratione Spiritus sancti recta opera in hominibus peracta coram Deo in supernis apparent.

Itaque, ut praemonstratum est Deus operatur ab oriente et a septentrione et ab occidente ad meridiem; ubi per filium suum in dilectione Ecclesiae omne quod ante constitutionem mundi praedestinatum fuerat, ad effectum illum perducit qui novissimus dies est, sicut etiam hoc opus suum per se educens illud cum praedictis in mystica designatione turribus et virtutibus confirmatum et ornatum, atque in summa perfectione completum reducit ad seipsum. Quomodo? Justitia justae actionis post casum Adae designata in Noe; ad novissimum diem tendit multis miraculis circumvallata, quae Deus in electis suis per diversa tempora demonstrare non cessavit ut in praeparatione in Noe, et in ostensione in Abraham et in Mose, et in operatione in filio suo. Quomodo? Ante tempora in corde coelestis Patris erat quod Filium suum in fine temporum pro vera salute et redemptione perditi hominis mittere voluit in mundum; qui natus ex virgine omnia quae antiqui sancti Spiritu sancto repleti praedixerant,

perfecto opere complevit, veluti brachium hominis se primum flectit ad opus, et ut deinde manus operatur. Quid hoc? Justitia videlicet justo judicio Dei cum Adam de terra floriditatis projectus est: coepit primum in Noe moveri ut in prima junctura humeri, ita tendens ad fortiora in Abraham et in Mose quasi ad flexibiliora secundum juncturam brachii, sic tandem perveniens ad perfectum opus in Filio Dei, per quem omnia signa et praeconia veteris legis aperto opere completa sunt; et per quem omnes virtutes cum quibus coelestis Hierusalem in filiis suis adornabitur, certissima declaratione in regeneratione spiritus et aquae manifestatae sunt, ut manus in digitis suis opus quod operatur ad perfectam ostensionem perducit: hoc modo opus meum ad gloriam meam et ad tuam confusionem perficio, o diabole, tibi per fortitudinem brachii mei oppositus in aquilone, in septentrione et in occidente, nec non etiam secundum solis cursum tibi resistens ab oriente et a meridie, ita te subvertens in occidente, quatenus in omni parte confusus sis, quia in ecclesia mea quae mons est fortitudinis, ad interitum tuum, o deformissime impostor, facio opus justitiae et sanctitatis; ita ut tu devictus omnino intereas, qui volebas ut plebs mea interiret. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet: hic in ardente amore speculi mei ad verba haec anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO UNDECIMA

SUMMARIUM.---*De quinque ferocissimis cursibus temporalium regnorum. De cane igneo. De fulvo leone. De*

equo pallido. De nigro porco. De griseo lupo. De colle quinque apices habente et de quinque funibus bestiarum quid significet. Verba Job ad eamdem rem. Quod Ecclesia a perfectione sua fulget in decore justitiae usque ad tempus Antichristi. Quod tunc fides Ecclesiae quasi in dubio est praeter testimonium Enoch et Eliae. Quod ante finem mundi testimonio eorumdem sponsus Ecclesiae candidissime fulgebit, devicto filio perditionis et manifestata fide veritatis. Verba David ad eamdem rem. Quod Ecclesia, refrigescente justitia, multas et diversas passiones, et persecutiones lamentabiliter sustinebit. Quod Antichristus horribili terrore fideles dilanians, fetorem suae crudelitatis et insaniam mordacitatis suae hominibus infundit. Quod Filius perditionis quos blanditiis non potest, crudelissimis persecutionibus incurvare tentabit. Quod Ecclesia in consummatione mundi nobilissimo sanguine perfundetur, usque ad duos testes veritatis. Quod nos in septimo millenario sumus. Qua de causa Deus nova secreta et multa mystica hactenus latentia per non loquentem et indoctum loquitur. Exhortatio Dei ad doctores ne hunc sermonem spernant, sed vel victoriosissimum vexillum contra filium iniquitatis elevent. Verba Spiritus sancti ad Ecclesiam de novissimo tempore. Evangelium de eodem. Quod turbato orbe quatuor elementa abluentur et Ecclesia in filiis suis implebitur, ne membra desint capiti. Quod cursus mundi nunc in septimo numero est, et post laborem sigilla Scripturarum aperte et leniter ut in hoc libro proferuntur, et alius numerus non est, quod superest, homini sciendum non est. Quare Deus Filium suum voluit incarnari. De Antichristo et matre ejus. Quod a matre magicis artibus instructus, in diversis creaturis voluntatem suam permissione Dei exercet. De potestate ejus et diversis

miraculis quae facere videtur. Verba Moysi de visione Dei. Quod quidam a diabolo decepti portenta in creaturis fallaciter ostendunt; sed eas in alium modum transmutare non possunt. Quod diverso modo Antichristus suos decipiat et cur hoc illi permissum sit. De simulata morte Antichristi, de scriptura maledictionis; qui huic contradixerit, occidetur. Verba Joannis. De Enoch et Elia quare ad id tempus reservati sunt. Verba illorum ad filios Dei. De veris signis illorum quibus falsa Antichristi abjiciantur. Quod permissione Dei consummati, mercedem laborum suorum consequentur. Quod omnia membra Ecclesiae ex praesumptuosa arrogantia Antichristi, tremore concutientur, putantis se posse penetrare secreta coelestia. Quod potestas Dei manifesta virtute filium perditionis ad modum diaboli in aeterna damnatione prosternit. Quod infernalis fetor et nebula locum elationis illius replebit ut decepti redeant. Quod filio perditionis prostrato, sponsa Christi candore mirae pulchritudinis clarescet errantibus ad viam veritatis redeuntibus. Quod diem judicii nemo scire poterit nisi Deus. Exemplum de Samsone.

Deinde vidi ad aquilonem, et ecce ibi quinque bestiae stabant, quarum una erat ut canis igneus, sed non ardens, una ut leo fulvi coloris, alia ut equus pallidus, alia ut niger porcus, alia ut lupus griseus, et se ad occidentem vertebant. Et in occidente coram bestiis illis veluti quidam collis quinque apices habens apparuit; ita ut ab ore cujusque bestiae funis unus ad unumquemque apicem ipsius collis extenderetur, omnes subnigri coloris, praesertim funem illum qui ab ore lupi tendebatur, qui ex parte niger et ex parte albus videbatur. Et ecce in oriente, juvenem illum quem prius super angulum conjunctionis lucidi et lapidei muri aedificii purpurea tunica

indutum videram, super ipsum angulum iterum vidi, sed nunc ab umbilico deorsum mihi apparentem: ita vides ut ab umbilico usque ad locum illum ubi vir discernitur quasi aurora fulgeret, et ibi erat veluti lyra cum chordis suis in transversum jacens, et ab hoc loco usque ad calces pedum, id est ad mensuram duorum digitorum transpositorum superius tangentem talum umbrosus erat ac ab illa mensura per totos pedes suos lacte candidior apparebat. Sed et illa muliebris imago quam ante altare quod est ante oculos Dei prius conspexeram, nunc etiam mihi et hic iterum ostensa est; ita tamen quod eam etiam ab umbilico ventris deorsum viderem. Nam ab umbilico usque ad illum locum ubi mulier cognoscitur, varias et squamosas maculas habebat. In loco autem muliebris cognitionis monstruosum et nigerrimum caput apparuit igneos oculos, et aures ut aures asini, et nares et os ut nares et os leonis habens ac magno hiatu frendens, et velut ferreos ac horribiles dentes horribiliter acuens. Sed ab illo capite usque ad genua sua imago illa alba et rubea et velut multa contritione contusa erat. Ab ipsis autem genibus usque ad duas zonas quae per transversum superius tangentes calcem pedum albae videbantur, sanguinea apparebat. Et ecce illud monstruosum caput se tanto fragore a loco suo emovit ut omnis muliebris imago in omnibus membris suis inde concuteretur. Sed et velut magna massa multae faecis ipsi capiti conjuncta est, unde illud supra quemdam montem se elevans altitudinem coelorum ascendere tentavit. Et ecce velut ictus tonitrui repente veniens, ipsum caput tanta fortitudine repercussit quod et de monte illo cecidit et quod spiritum in mortem emisit. Unde subito fetens nebula montem ipsum totum comprehendit, in qua caput illud tanta sorde involutum est ut astantes populi in maximum terrorem

converterentur, ipsa quidem nebula circa ipsum montem aliquantulum diutius immorante. Quod astans populus cernens, multo timore concussus adinvicem dicebat: Heu! heu! quid est hoc? quid videtur nobis hoc esse? Ah nos miseros! quis nos adjuvabit? aut quis nos liberabit? Nescimus enim quomodo decepti sumus. O omnipotens Deus, miserere nobis! Revertamur, revertamur ergo; properemus testamentum evangelii Christi, quoniam ah, ah, ah! amare decepti sumus. Et ecce pedes praedictae muliebris imaginis candidi apparuerunt, splendorem super splendorem solis reddentes. Audivique vocem de coelo mihi dicentem: Quamvis omnia quae in terra sunt ad finem suum tendant, ita quod mundus in defectu virium suarum positus ad exitum suum multis aerumnis et calamitatibus oppressus incurvetur; tamen sponsa Filii mei tam a praenuntiis filii perditionis quam ab ipso perditore in filiis suis multum fatigata nequaquam contereretur, quamvis ab eis multum impugnetur. Cum ipsa in fine saeculorum robustior et validior exsurgens pulchrior et clarior reddetur; quatenus hoc modo ad amplexus dilecti sui suavius et dulcius procedat. Quod et haec visio quam cernis mystice designat. Vides enim ad aquilonem, et ecce ibi quinque bestiae stant, quae sunt in carnalibus desideriis quibus macula peccati non deest, quinque ferocissimi cursus temporalium regnorum ferociter in se bacchantes.

Quarum una est ut canis igneus sed non ardens; quia cursus temporum illorum homines suae constitutionis mordaces habebit, in sua quidem aestimatione velut ignis apparentes, sed in justitia Dei non ardentes. Et una ut leo fulvi coloris est; quoniam cursus ille bellicosos homines sustinebit, multa quidem bella moventes, sed in eis rectitudinem Dei non

inspicientes, quia in fulvo colore regna illa incipient fatigationem debilitatis incurrere. Alia autem ut equus pallidus; quia tempora illa homines in diluvio peccati lascivos et in velocitate voluptatis suae operationem bonarum virtutum transilientes producent, ubi tunc cor regnorum illorum in pallore ruinae suae confringetur, quoniam ruborem fortitudinis suae tunc perdet. Sed alia, ut niger porcus; quoniam cursus ille rectores magnam nigredinem tristitiae in se ipsis facientes habet, et se luto immunditiae involventes, videlicet divinam legem in multis contrarietatibus fornicationum et aliarum similium abominationum postponentes, ac multa schismata divinorum praeceptorum in sanctitate machinantes.

Alia vero ut lupus griseus; quia illa tempora habebunt homines multas rapinas tam in potestatibus quam in reliquis successibus sibi ipsis congerentes cum in his certaminibus, nec nigros nec albos, sed velut griseos in versutiis suis se ostendentes: capita regnorum illorum dividentes dejicient, quoniam tunc veniet tempus irretitionis animarum multarum, ubi error errorum ab inferno usque ad coelum erigetur; ita quod filii lucis torculari martyriorum suorum imponentur, Filium Dei non negantes, sed filium perditionis abjicientes qui diabolicis artibus voluntates suas perficere tentabit. Et hae bestiae se ad occidentem vertunt, quoniam haec caduca tempora cum occidente sole cadunt; quia sicut ille oritur et occidit, ita etiam faciunt homines cum hic nascitur et cum ille moritur.

Unde etiam ibi in occidente coram bestiis illis velut quidam collis quinque apices habens apparet; quia in carnalibus concupiscentiis in ipsis excursibus disposita potestas, quinque

altitudinum propalata ostenditur, ita ut ab ore cujusque bestiae funis unus ad unumquemque apicem ipsius collis extendatur; quoniam ab initio illorum temporum tenor prolixitatis ad quamque altitudinem dispositae potestatis protenditur, omnes subnigri coloris praeter funem illum qui ab ore lupi protenditur qui ex parte niger et ex parte albus videtur, quia istae prolixitates sunt in varietate contumaciae voluptatis hominum. Tenore illo qui in voracitate rapinae positus est in parte nigredinis, multas iniquitates protendente, ita tamen quod ex ipsa hi in multo candore justitiae procedunt qui terrentibus miraculis filio perditionis ut ipsi resistant occurrent, quemadmodum servus meus Job de justo viro justitiam facientem ostendit dicens: *Innocens contra hypocritam suscitabitur, et tenebit justus viam suam et mundis manibus addet fortitudinem* **(Job XVII)**. Hoc tale est: Qui innocens est sanguinei operis, id est homicidii et fornicationis et similium malorum operum velut ardens scintilla contra illum excitatur, qui semper in operibus suis mentitur. Quomodo? Quia ille mel nominat; sed venenum devorat et amicum vocat, quem sicut inimicum suffocat. Videlicet cum dulcia verba sonant; sed intra se malitiam habent, et cum amico blande loquitur, sed illum in insidiis occidere nititur. Sed qui habet virgam, indigna pecora a se ipso fugans ex recto itinere cordis sui, habet etiam clara itinera coram fulgente sole, quoniam ipse clara scintilla et clara lux in Deo suscitatur quasi fulgens facula; atque ita fortissimis purissimisque operibus se circumferens, ipsis apponit fortem loricam et incidentem gladium, a se etiam vitia expellens et virtutes sibi concilians.

Quapropter etiam in oriente juvenem illum quem prius super angulum conjunctionis lucidi et lapidei muri ipsius aedificii purpurea tunica indutum videras, super eumdem angulum iterum vides, quia oriens justitiae Filius hominis, praesidens fortitudini conjunctionis speculativae scientiae et humano operi in bonitate Patris sursum aedificante, cum ipse Filius hominis in voluntate Patris sui sanguinem suum pro salute mundi ludit (ut tibi monstratum est) ibi ipse etiam modo sedens in eadem altitudine ad confirmationem veritatis tibi denuo per mysteria miraculorum suorum manifestatur, sic tamen ut nunc ab umbilico deorsum tibi appareat; quoniam a fortitudine membrorum suorum quae est electorum ejus, ubi modo ipse Sponsus Ecclesiae viget usque ad completionem eorum multa admiranda et obscura signa vides, ita videlicet ut ab umbilico usque ad locum illum ubi vir discernitur, quasi aurora fulgeat; quia a perfectione illa cum jam fidelia membra sua perfectionem fortitudinis habent usque ad tempus filii perditionis, qui se virum virtutis esse simulabit in rectitudine se devote colentium fulgorem justitiae demonstrabit. Unde et ibi velut lyra cum chordis suis in transversum jacet; quod est in persecutione illa qua filius iniquitatis multos cruciatus electis inferet, gaudium canticorum eorum qui jam propter dira tormenta quae in corporibus suis patiuntur a corporalibus nexibus solvuntur, ad requiem transeuntes.

Sed ab ipso loco usque ad calces pedum, id est ad mensuram duorum digitorum transpositorum superius tangentem talum ejus umbrosus est; quoniam a persecutione hac quam fideles a filio diaboli passuri sunt, usque ad doctrinam duorum testium, scilicet Enoch et Eliae terrena despicientium, et ad superna desideria labores suos ponentium, fides ecclesiasticae

institutionis velut in dubio habenda est: hominibus multo moerore dicentibus: Quid est quod dicitur de Jesu? Verumne est an secus? Sed ab illa mensura superius tangente talum per totos pedes suos lacte candidior apparet: quod est a testimonio testium illorum aeterna premia exspectantium filio perditionis devicto, Filius ante finem mundi in catholica fide candidissimus et pulcherrimus fulgebit, ita quod tunc palam veritas per ipsum cognoscetur; et quod falsitas in filio iniquitatis per omnia abjicietur, ut et David servus mens testatur, ubi dicit: *Rex vero laetabitur in Deo, laudabuntur omnes qui jurant in eo; quia obstructum est os loquentium iniqua* **(Psal. LXII)**. Hoc tale est: Profunda scientia quae est magnus status in homine scilicet pulchram formam linguarum hominum voluntate et dispositione Dei tangens, strenue symphonizat in altari Dei, quia Deum novit et beati in laudibus sonantium mentium currunt, torrens iter verborum in purissimo fonte fortissimi dominatoris facientes: cum in perdito tempore destruuntur hiatus sibilorum diabolicarum artium, quae mentes hominum turpiter inficiunt. Sed et illa muliebris imago quam ante altare quod est ante oculos Dei prius conspexeras, nunc etiam tibi et hic iterum ostenditur; quia sponsa Filii Dei purissimis orationibus sanctorum instans, et eas supernae inquisitioni secundum quod tibi permonstratum est devotissime offerens, modo etiam tibi in eisdem sacramentis pro assertione justitiae declaratur; ita tamen quod eam modo etiam ab umbilico ventris deorsum videas; quoniam ipsa pro creatione illa qua nunc ecclesiastica dignitate provehitur, usque ad plenitudinem filiorum ejus multis miraculorum mysteriis ad tuitionem multorum, tibi manifestatur. Nam ab umbilico usque ad locum illum ubi mulier cognoscitur, varias et squamosas maculas habet: quod

est a fortitudine illa qua modo in filiis suis digne et laudabiliter viget, usque ad tempus illud ubi filius perditionis artes suas, quas diabolus primae mulieri immisit perficere conabitur, varietatem et duritiam in objectione multorum vitiorum tam in fornicatoriis quam in mortiferis et rapacibus malis lamentabiliter et miserabiliter sustinebit. Quomodo? Quoniam ii qui eam diligere deberent, eam acriter persequentur.

Unde etiam in loco muliebris cognitionis monstruosum et nigerrimum caput apparet; quia cum artibus primae seductionis in monstruosis turpitudinibus, et in nigerrimis iniquitatibus, perditionis filius insaniens veniet, igneos oculos et aures ut aures asini, et nares et os ut nares et os leonis habens: cum furibundos actus nequissimi ignis et turpissimos sonitus contradictionis, Deum abnegari faciens hominibus immittit, ita pessimum fetorem sensibus eorum infundens, ac crudelissima rapacitate ecclesiastica instituta dilanians, scilicet magno hiatu frendens et velut ferreos ac horribiles dentes horribiliter acuens; quoniam voracissimo rictu vitiorum fortitudinem et insaniam mordacitatis suae, sibi consentientibus pessime infigit. Et ab illo capite usque ad genua illa, alba et rubea et velut multa contritione contusa est; quoniam a pessima deceptione qua filius perditionis homines primum blande et leniter seducere conabitur, usque ad tempus illud cum eos jam crudelius inflectere et incurvare tentabit, Ecclesia in filiis suis albedinem verae fidei, sed in ipsa angustiam sanguinei stuporis ac maximas aerumnas diversarum passionum sustinebit. Ab ipsis autem genibus usque ad duas zonas quae per transversum superius tangentes calcem pedum albae videntur, sanguinea apparet; quia cum jam velut motionem oppressionis suae sustinuerit, usque ad

duos testes veritatis qui Ecclesiam fortissime continebunt, jam circa consummationem mundi candorem justitiae et rectitudinis ostendentes, sceleratissimas persecutiones et crudelissimas effusiones sanguinis, in iis qui ipsum perditorem contempserint patietur. Quid hoc? Cum filius perditionis in contraria sua doctrina jam fiduciam et fortitudinem fallaciter confortatus acceperit; tunc et Ecclesia in cursu festinationis suae nobilissimo sanguine perfundetur, ubi et ipsa tunc plene jam coeleste habitaculum construetur. Nam vos, o plateae Hierusalem, tunc in optimo auro per sanguinem sanctorum fulgebitis; quia diabolus tunc exstinguetur, quoniam membra superni regis persecutus est, ita quod ipse prae magno terrore suo ad nihilum redigetur.

Sed o vos homines, qui in ipsis habitare desideratis, illum fugite, et Deum qui vos creavit adorate. In sex enim diebus perfecit Deus opera sua; et in septimo requievit ab opere suo. Quid hoc? Sex dies sex numeri saeculi sunt; sed in sexto nova miracula mundo aedita sunt, ut etiam in sexto die Deus opera sua complevit. Nunc autem mundus, in septimo numero saeculi ante novissimum diem, est sicut in die septimo. Quomodo? Prophetae voces suas compleverunt, Filius etiam meus voluntatem meam in mundo perfecit, et aperte Evangelium in toto mundo praedicatum est, sed et hoc per tempus temporum pleni numeri, et per plus temporum annorum ipsius pleni numeri, quamvis in multa diversitate morum hominum tamen per me bene fundatum perstitit. Sed nunc catholica fides in populis vacillat, et Evangelium in hominibus claudicat, fortissima etiam volumina quae probatissimi doctores multo studio enucleaverunt: turpi taedio diffluunt, et cibus vitae divinarum Scripturarum jam

tepefactus est. Unde nunc loquor per non loquentem hominem de Scripturis, nec edoctam a terreno magistro; sed ego qui sum edissero per eam nova secreta et multa mystica quae hactenus in voluminibus latuerunt, velut homo facit qui limum sibi primum componit: et deinde ex eo quasque formas secundum voluntatem suam discernit.

O fructuosi doctores boni lucri, animas vestras redimite et hunc sermonem fortiter clamate, nec ad ipsum increduli estote; quia si illum spernitis non illum sed me qui verax sum contemnitis. Vos namque populum meum sub lege mea nutrire debetis, habentes curam usque ad praefinitum tempus illius curationis, cum deficiet omnis cura omnium laborum. Sed de hoc tempore habetis tempora temporum praefixae praedestinationis, ad tempus illud currentes in quo filius perditionis veniet. Convalescite ergo et confortamini, electi mei, praecaventes ne in laqueum mortis cadatis; sed victoriosissimum vexillum horum sermonum elevate, et super filium iniquitatis ruite. Nam in errore semitarum illarum quae praecurrunt et subsequuntur filium perditionis, quem vos Antichristum nominatis: vestigia illius imitamini qui vos viam veritatis edocuit cum in carne in mundo cum magna humilitate et non cum superbia apparuit. Audite ergo et intelligite. Spiritus enim dicit Ecclesiae de tempore novissimi erroris. Mors irruet in Ecclesiam in ipsa hora cum in fine temporum maledictus, maledictionis filius, veniet; qui est maledictio maledictionum, velut filius meus in Evangelio de civitate pessimi erroris testatur dicens: *Et tu Capharnaum, nunquid usque in coelum exaltaberis? usque in infernum descendes* **(Matth. XI)**. Hoc tale est: O tu antrum iniquitatis, fossa absconsionis existens, et alas simulationis hypocritarum

habens, quomodo in excelso parietum stare posses, cum oculus tuus nequitias vitiorum inspiciat, quae ardens lumen in sordibus abscondunt, dicentes: Quis similis est parricidae in hypocrisi, quem stulti dominatorem nominant. Nunquid coelum in miraculis signorum habebis, cum digitum tuum barathro intinges. Quomodo? Opera tua fundum inferni petent, in cujus voracitate absorpta jacebis: ita quod etiam infernus fetorem illum evomet, in quo mundus amaritudinem mortis in perditore perditionum videbit.

Sed caput sine ventre et absque caeteris membris esse non debet. Caput Ecclesiae Filius Dei est, venter et caetera membra quae sequuntur, Ecclesia cum filiis suis est. Ecclesia autem nondum in membris et in filiis suis perfecta est, sed in novissimo die cum numerus electorum implebitur, tunc et Ecclesia plena erit. Sed et tunc in ultimo die turbatio orbis terrarum fiet; cum ego Deus quatuor elementa abluam, cum illo quod mortale in carne hominis est, et tunc in consummatione saeculi plenum gaudium sobolis Ecclesiae erit. Ut enim praedictum est, in sex diebus perfecit Deus opera sua. Quinque dies, quinque numeri saeculi sunt, in sexto nova miracula in terris propalata sunt velut in sexta die primus homo formatus est. Sed nunc sextus numerus finitus est et deventum est in septimum numerum; in quo nunc cursus mundi velut in septima die requiei positus est, quia labor ille quem prius fortissimi doctores in profunditate clausorum sigillorum sanctarum Scripturarum habuerunt: modo apertus existen aperte proferendus est, in levitate verborum velut verba hujus libri sunt, quasi in septima quietis die. Sex enim dies operis sunt, septima requiei est. Numerus dierum alius non est, quod superest tibi, o homo, sciendum non est; sed in

secreto Patris est. Sed vos, o homines, de tempore hoc: tempus temporum in cursu vestro habetis antequam homicida ille veniat, qui fidem catholicam pervertere cupiet. Quid autem deinde fiat; nec tempus nec momentum vobis de hoc sciendum est, sicut nec quid post septem dies hebdomadis sit, scire potestis; sed solus Pater hoc novit, qui et haec in sua potestate posuit. De diebus enim hebdomadis aut de temporibus temporum saeculi, amplius tibi, o homo, sciendum non est.

Sed post quinque numeros saeculi coelestia miracula mundo edidi; sicut et in quinque diebus alia creatura ante hominem creata fuerat, quae homini subjecta est. Sic etiam et plenitudo infidelium et Judaeorum fuerat, et diversa schismata diversorum malorum tam gentilis quam Judaici populi efferbuerant, et lex ac prophetia jam sudaverant, atque omnes populi tam in malis quam in bonis probati erant, antequam unigenitus meus carnem de virgine susciperet. Nam eum mittendum decretum non fuerat nisi praemissis omnibus his, ut omnis justitia in illo probaretur, et ut omnis injustitia ab illo scandalizaretur. Quod si Filius meus prius venisset, hoc quasi insipienter factum fuisset, velut homo ille imprudenter agit qui fruges suas antequam maturescant colligere vult, vel si incarnatio ejus in ipsum finem mundi dilata esset: tunc raptim veniret quasi auceps ille qui aves fraudulenter capit, illis nescientibus quomodo rete ejus intraverint. Sed Filius meus venit in tempore illo velut cum jam dies post nonam ad vesperas tendit, scilicet cum jam maxima virtute diei abscedente, frigus adesse incipit: ita post quinque numeros mundi Filius meus mundo adfuit cum mundus jam ad occasum currit. Quid tunc? Ipse enim veniens medullam legis

aperuit ubi aquam legis in vinum Evangelii convertit, ubi et maxima fluenta virtutum emanare fecit, quod tam tempestive veniens complevit; ut ecclesiasticae virtutes quas Spiritus sanctus incendit firmis radicibus in hominibus confortarentur, et ut virginitas quam in se ipso attulit, in dignissima germina florum pullularet et dilataretur.

Sed insanus homicida, filius scilicet perditionis in brevissimo tempore veniet; cum jam dies abscedit, sole in occasum latente videlicet cum novissimum tempus jam cadit et mundus tenorem suum deserit; hoc autem testimonium, o fideles mei, audite, et illud devote ad cautelam vestram intelligite, ne vobis nescientibus error ipsius perditoris repente veniens, in ruinam infidelita is et perditionis vos praecipitet. Unde vos armate et ad validis imam pugnam hoc modo fidelissimis munitionibus praemoniti: vos praeparate. Cum enim tempus illud advenerit quo nequissimus ille deceptor horribiliter apparebit, mater illa quae istum fallacem in mundum parturiet a pueritia sua in puellari aetate diabolicis artibus plena vitiis, in deserto abjectionis inter nefandissimos homines enutrita est, ibi parentibus ejus eam nescientibus, nec illis cum quibus moratur eam scientibus, quoniam diabolus eam illuc ire persuade, et ibi eam secundum voluntatem suam decipiendo componit, quasi angelus sanctus sit. Et ideo illa ab hominibus se separat, ut tanto facilius celari possit; unde etiam aliquibus sed tamen paucis viris nequissimo latrocinio fornicationis occulte commiscetur, et in tanto studio turpitudinis cum illis se polluit, velut angelus sanctus fervorem pravitatis illius eam perficere jubeat. Et sic in ferventissimo ardore fornicationis illius filium perditionis concipit, nesciens de quo semine virorum illorum eum conceperit. Sed Lucifer serpens, scilicet

antiquus turpitudine ista delectatus, coagulationem hanc justo meo judicio artibus suis afflat, et eam omnibus viribus suis totam in ventre matris illius possidet, sic illo perditore de ventre matris suae pleno diabolico spiritu egrediente. Deinde illam consuetam fornicationem devitat: et aperte stulto et insipienti populo dicit, quia virum non habeat, nec patrem infantis sui sciat; fornicationem autem quam perpetravit, sanctam dicit. Unde et populus illam sanctam putat et nominat.

Sic filius perditionis diabolicis artibus usque ad fortiorem aetatem enutritur, semper noto populo sibi se subtrahens. Sed mater ejus eum cum quibusdam magicis artibus interdum tam populo Deum colenti, quam non colenti ostendit; sic eum ab eis faciens videri et amari. Qui cum ad plenam aetatem pervenerit, manifeste contrariam doctrinam docebit; ita mihi et electis meis repugnans, tantamque fortitudinem acquirens ut in magna potestate sua, se supra nubes elevare conetur. Nam ego justo judicio meo permitto eum in diversis creaturis voluntatem suam exercere; quoniam ut diabolus in initio dixit: *Similis ero Altissimo* **(Isa. XIV)** et cecidit, ita etiam permitto ut idem diabolus in tempore novissimo cadat cum ipse in hoc filio suo dicit: Salvator mundi ego sum. Et ut omne saeculum fidelium cognovit quod Lucifer mendax fuit, cum se in initio dierum similem Deo esse voluit; sic etiam omnis fidelis homo videbit quod filius iniquitatis mendax est, cum se ante novissimum diem Filio Dei similem facit.

Ipse enim est pessima bestia, homines qui ipsum negant interficiens et regibus, ducibus, principibus, divitibusque se adjungens, humilitatemque deprimens, ac superbiam erigens, orbemque terrarum diabolica arte sibi subjiciens. Potestas

namque ejus usque labrum venti procedit; ita quod aerem videtur commovere, ignemque de coelo educere, et fulgura, tonitrua ac grandines producere, montes etiam evertere, aquas exsiccare, silvis viriditatem suam auferre, eisque iterum succum viroris sui reddere. Tales enim illusiones in diversis creaturis ostendit; videlicet in humore, in viriditate et in siccitate earum. Sed et in hominibus decept ones suas facere non decinit. Quomodo? Videbitur enim sanis immittere aegritudinem, et infirmis sanitatem, daemones ejicere, ac interdum mortuos suscitare. Quomodo? Cum enim aliquando quispiam vita evanuerit, cujus anima in potestate ipsius diaboli est, circa cadaver illius qui vita discesserit interdum permissione mea illusiones suas ostendet, cadaver illius quasi vivat moveri faciens, quod tamen per brevissimam horam et non per longius spatium facere interdum permittetur; ne hac praesumptione gloria Dei derideatur atque nihilipendatur. Quod quidam videntes in eum confident; quidam autem et priorem fidem suam retinere volentes, eum tamen sibi propitium semper optabunt. Quos tamen durius laedere nolens, quasdam infirmitates ipsis immittit. Qui, dum medicinam et auxilium medicorum quaerent nec curari poterunt, ad ipsum recurrent tentantes, si eos curare valeat; quos dum ad se venientes viderit, debilitatem quam eis intulit ipsis aufert. Unde valde eum amantes in ipsum credent. Et sic multi decipientur, cum ipsi oculos interioris hominis obnubilant; per quos in me respicere debuerant, volentes in probatione animi sui velut in quadam novitate illa scire quae exterioribus oculis vident, et quae manibus palpant, contemnentes illa invisibilia quae in me manent, et quae vera fide comprehendenda sunt quia mortales oculi me videre non possunt, sed miracula mea in obumbratione illis ostendo

quibus voluero; meipsum autem nullus videbit, dum in mortali corpore manet, nisi in umbratione mysteriorum meorum ut servo meo Mosi locutus sum, quemadmodum scriptum est: *Non enim videbit me homo et vivere poterit* **(Exod. XXXIII)**. Hoc tale est: Obtutum mortalitatis suae non ponet in claritatem divinitatis meae, ille qui mortalis est, ita quod in corruptibili cinere mortalem vitam possit habere, dum in transeuntis temporis mutatione est, scilicet quod vitam unam deserit et ad aliam transit; quoniam omnia viventia per me solidata sunt, et quia ego vivo nec ulla mutatio in me est. Nam ut culex vivere non potest si se in flammam ignis immittit, ita etiam mortalis homo non posset subsistere, si coruscationem divinitatis meae videret, sed ego mortalibus hominibus quandiu gravamine mortalitatis suae gravati sunt, me ita in obumbratione ostendo; velut pictor ea quae invisibilia sunt, per imagines picturae suae hominibus declarat. Quod si, o homo, me dilexeris, te amplectar, et calore sancti Spiritus te calefaciam. Cum enim bona intentione tua me inspexeris, meque in tua fide cognoveris, tunc et ego tecum ero. Sed qui me contemnunt, ad diabolum se convertunt, quoniam me scire nolunt. Unde et ego ipsos abjicio.

Eosdem autem diabolus illudit et decipit quomodocunque sibi placuerit: ita quod ipsi putant quod verum sit, quidquid eis ostenderit. Et hanc ipsam artem deceptionis suae diabolus illis infundit, qui in ipsum confidunt: ita quod ipsi in hac arte diversa portenta in creaturis secundum voluntatem suam hominibus fallaciter ostendunt. Sed tamen nec elementa, nec alias creaturas quae a Deo creatae sunt in alium modum transmutare possunt; nisi quod solum per deceptiones suas, quaedam monstra velut quasdam nebulas in eis sibi

credentibus fingunt. Nam et Adam cum plus quaereret quam habere deberet, gloriam paradisi perdidit; sic et isti visum et auditum interioris hominis amittunt, quoniam Deum deserunt et diabolum colunt.

Secundum hunc modum filius perditionis, deceptiones artium suarum in elementis operatur, ostendens in eis pulchritudinem, dulcedinem et suavitatem secundum voluntatem hominum quos decipit. Sed haec potestas ei ob hoc promissa est, ut fideles in recta fide cernant, quod diabolus nullam potestatem in bonis habet, sed solum in malis aeternae mortis. Quidquid enim iste filius iniquitatis operatur, id in potestate, superbia et crudelitate facit, misericordiam, humilitatem et discretionem non habens; sed cum imperio et magno stupore homines ad hoc praecipitat, ut ipsum sequantur, plurimos enim populos sibi acquirit, dicens eis ut voluntates suas libere peragant, ne se multum in vigiliis aut in jejuniis constringant, proponens eis ut tantum Deum suum diligant quem se esse simulat: quatenus sic ab inferno liberati ad vitam perveniant. Unde illi hoc modo decepti dicunt: O vae miseris illis qui ante tempora ista fuerunt, quia diris cruciatibus vitam suam afflixerunt, pietatem Dei nostri heu ignorantes! Ille enim thesauros et divitias eis ostendit, ac eos secundum voluntates ipsorum epulari permittit, fallacibus signis doctrinam suam confirmans; ita quod ipsi putant quod non oporteat eos ullo modo corpora sua constringere et castigare. Sed et circumcisionem et judaismum secundum mores Judaeorum illis observare jubet, fortiora praecepta legis, quae Evangelium cum digna poenitentia in gratiam convertit, ipsis juxta voluntatem eorum leviora faciens. Et dicit qui ad me convertitur, peccata illius delebuntur, vivetque

mecum in aeternum. Baptismum etiam et evangelium Filii mei abjicit. Et omnia praecepta illa quae Ecclesiae tradita sunt deride. Et iterum sibi famulantibus diabolica irrisione dicit: videte quis et qualis ille insanus fuerit, qui haec observare per mendacia sua simplici populo instituit.

Ego autem pro vobis et ad gloriam vestram mori, et a morte resurgere volo. Et sic populum meum ab inferno liberabo; ut deinceps mecum in regno meo gloriose vivatis, quod ille fallax prius se fecisse simulavit. Et deinde dilectis suis dicit: ut eum gladio percutiant, atque in mundum sindonem usque ad diem resurrectionis suae involvant, illis ita deceptis quod putant se illum occidere, et praecepta ejus hoc modo perficere, postea se resurgere simulans dirae maledictionis scripturam velut salvationem animarum profert; quam pro signo hominibus tradens, jubet ut ipsum adorent. Quod si quis fidelis propter amorem nominis mei recusaverit, diro cruciatu tormentorum ab illo consumetur, unde omnes qui haec viderint vel audierint maximo admirationis et dubietatis stupore concutientur, quemadmodum etiam Joannes dilectus meus ostendit, dicens: *Et vidi unum de capitibus ejus tanquam occisum in mortem, et plaga mortis ejus curata est. Et admirata est universa terra post bestiam* **(Apoc. XII)**. Hoc tale est: Ego amator mysteriorum Dei vidi fallacem et maledictum in maximis et innumerabilibus iniquitatibus omnem sanctimoniam sanctorum circumeuntem, et multiplicibus vitiis eam fatigantem; qui actibus mendaciorum suorum sanguinem suum in occisione se effundere et ita mori assimilabit, non in corpore suo cadens sed in fallaci umbra, velut percussus et moriens aestimatus. Unde etiam in errore fallacium vulnerum suorum quasi mortuus fuerit simulat se

quasi a sopore mortis revixisse; et ita admirabilem et terribilem stuporem omnes homines qui in tota terra sunt, in horrore hujus maledicti capient, sicut etiam populus in magnitudine et fortitudine Goliath obstupuit, cum eum armatum in bello adversum se stare videret. Et ita ut vides columnae electorum meorum, tam de cruciatibus istis quam de contrariis et immanibus ac horribilibus signis, quae filius perditionis emittet magno stupore pavoris commoveri videbuntur, gemitum lamentabilis angustiae emittentes.

Sed duos testes meos quos ad id tempus in secreto voluntatis meae reservavi, scilicet Enoch et Eliam; ut ipsi repugnent et ut errantes ad viam veritatis reducant emittam. Qui fortissimas et robustissimas virtutes fidelibus ostendent; quia cum verba testimonii eorum in ore utriusque sibi aequaliter consentient, fidem audientes adhibebunt. Nam idcirco hi duo testes veritatis tandiu per me reservati sunt, ut tunc ipsis procedentibus, sermo eorum in cordibus electorum meorum teneatur et solidetur, quatenus inde germen Ecclesiae meae in magna humilitate subsistat. Et ipsi ad filios Dei quorum nomina in libro vitae sunt, dicent: O vos recti corde et electi in gloriosa laude beatarum gratiarum vitae, audite et intelligite quae vobis fiducialiter disserimus. Hic maledictus a diabolo missus est, ut animas quae se praeceptis illius subjiciunt in errorem mittat. Nos enim de hoc mundo reclusi eramus, reservati in secretis Dei quae hominibus abscondita sunt, ita quod in sollicitudine et angustia hominum non fuimus. Nam ad hoc reservati sumus, et ad vos missi; ut erroribus istius perditoris contradicamus. Videte ergo, si vobis aut in corporali statura aut in aetate similes simus. Et omnes qui cognoscere et confiteri verum Deum volent: hos duos senes et veraces

testes, vexillum justitiae Dei portantes subsequentur, iniquum errorem deserentes, quoniam ipsi in magnis praeconiis et coram Deo et coram populo fulgebunt; vicos, et plateas, et civitates, atque alia loca ubicunque filius perditionis contrariam doctrinam efflaverit percurrentes, ac in eis multa signa in Spiritu sancto facientes, ita ut omnis populus qui eos viderit in maximam admirationem ducatur. Idcirco autem haec magna signa supra firmam petram solidata illis dabuntur, quatenus illa contraria et falsa signa abjiciantur. Nam ut fulgur incendit et comburit, sic et filius perditionis perversa iniquitate et nequitia sua faciet, populos magicis artibus velut igne fulguris comburens. Sed Enoch et Elias cum recta doctrina quasi cum ictu tonitrui omnem cohortem illius exterrentes dejicient, fideles hoc modo stabilientes.

Attamen in permissione voluntatis meae ab illo tandem consummati, mercedem laborum suorum in coelestibus consequantur. Tunc flores doctrinae eorum cadentes, quia voces ipsorum jam in mundo non audientur, bonum fructum in electis ostendent, verba et rabiem diabolicae artis contemnentibus, et in spe supernae haereditatis bene firmatis, quemadmodum et Salomon de bono et recto homine ostendit, dicens: *Domus justi plurima fortitudo, et in fructibus impii conturbatio.* **(Prov. XV)**. Hoc tale est: Acutum habitaculum ubi contritio et infelicitas non est: speciale speculum oculi Dei in recto homine est, in quo idem oculus fortitudinem miraculorum suorum quasi in appetitu percutientis gladii videt. Sed in procedentibus factis, velut in crescentibus fructibus superbi cordis, quod in propriis voluptatibus suis ruinas aedificat, tristitia illa erit, quia superbum cor in eam spem non confidit, quae in superna saturitate floret.

Sed ut vides quod ipsum monstruosum caput se tanto fragore a loco suo emovit, quod omnis praedicta muliebris imago in omnibus membris suis inde concutitur: hoc est cum se filius perditionis caput iniquitatis existens, multa arrogantia superbiae velut a parvo errore infixae sibi nequitiae tollit, majorem errorem arripiens, scilicet supra omnes exaltari volens, id est cum deceptiones suae finem accepturae sunt, omnis Ecclesia in omnibus filiis suis tam majoribus quam minoribus in maximum timorem mittitur, exspectans insaniam praesumptionis illius. Et velut magna massa multae faecis ipsi capiti conjungitur, unde illud super quemdam montem se elevans, altitudinem coelorum ascendere tentat; quia maximae artes diabolicarum insidiarum, multam immunditiam afferentium eidem filio iniquitatis assistentes, ipsi alas superbiae subministrant, ac eum in tantum praesumptionem erigunt, quod ipse etiam secreta coelestia se putat posse penetrare. Quomodo? Nam cum omnem voluntatem seductoris diaboli compleverit, ita quod justo judicio Dei amplius tantam potestatem iniquitatis et crudelitatis suae habere omnino non permittetur; omnem cohortem suam congregabit, et sibi credentibus dicet quia ad coelos ire velit. Sed sicut diabolus nescivit Filium Dei ad redemptionem et salutem animarum nasci, ita et iste pessimus cum se in mortiferum malum omnium malorum involvet, fortissimum ictum manus Dei super se venire ignorabit.

Et ecce velut ictus tonitrui repente veniens caput ipsum tanta fortitudine percutit quod et de monte illo dejicit et quod spiritum suum in mortem emittit; quoniam potestas Dei se manifestans, eumdem perditionis filium tanta virtute zeli sui prosternit, quod et de superbia illa qua se contra Deum

erexerat, magno praecipitio praesumptionis suae ruit, et quod vitalem flatum suum in mortem aeternae damnationis ita consummatus evomit; quia sicut tentationes Filii mei finitae sunt, cum ipse tentatus diabolo dixit: Vade, turpissime Satana, et ille exterritus fugit; sic etiam et tentationes istae quas filius iniquitatis Ecclesiae infert, in hoc zelo meo consummationem accipient.

Inde subito fetens nebula montem ipsum totum comprehendit, in qua caput ipsum tanta sorde involvitur, ut astantes populi in maximum terrorem mittantur; quia immundissimus intolerabilisque et infernalis fetor locum elationis illius totum replebit, in quo ille pessimus criminator tanta immunditia et fetore effervebat, ut justo Dei judicio nec initium nec finis ejus amodo in memoria habeatur; quoniam populi illi cadaver ipsius sine voce in terra prostratum et multa tabe perfusum videntes: se deceptos esse cognoscent, ipsa nebula circa montem illum aliquantulum diutius immorante; quoniam fetor ille diabolicam elationem circumamplectens, immundam ostendit, ut homines ab illo seducti fetorem et immunditiam illam videntes, errorem suum declinent, et ad veritatem redeant. Nam astans populus haec cernens, multo timore concutitur; quia haec videntes maximus horror incutit, ita ut lugubres voces et flebiles querelas proferant, et se graviter errasse dicant.

Et ecce pedes praefatae muliebris imaginis candidi apparent, splendorem super splendorem solis reddentes: hoc est quod fortitudo fundamenti et sustentatio sponsae filii mei multum candorem fidei ostendet, et pulchritudinem illam quae omnem pulchritudinem terrenae claritatis superat demonstrabit, cum filio perditionis ut dictum est prostrato, multi ex iis qui

erraverant ad veritatem revertentur. Sed post casum illius impii, quando novissimus dies in solutione mundi occurrat mortalis homo non quaerat; quia eum scire non poterit, quoniam eum Pater in abscondito secreti sui servavit. Ad judicium ergo, o homines, vos praeparate. Ut autem praedictum est filius perditionis cum patre suo diabolo et cum omnibus artibus illius in novissimo tempore per Filium meum fortissimum praeliatorem cum magna confusione superabitur; sicut et inimici fortissimi Samsonis in praefiguratione ipsius dejecti sunt, velut in sacra Historia scriptum est: *Concussisque fortiter columnis, cecidit domus super omnes principes, et caeteram multitudinem quae ibi erat: multoque plures interfecit moriens quam ante vivus occiderat* **(Judic. XVI)**. Hoc tale est: Filio Dei, scilicet fortissimo Samsoni primum Synagoga conjuncta est; cui ipse occulta illa quae in Veteri Testamento abscondita erant, in mirabili doctrina sua distribuit, interiorem dulcedinem legis quae fortior leone erat, ipsi benigne aperiens. Sed ipsa decepit eum; faciens ut secreta ejus illuderentur, in doctrinam illius respicere nolens, sed eam magno fastu superbiae despiciens. Quapropter ipse commotus regnum Dei ab ea auferri et alii genti dari praedixit; ita in multis prodigiis cum plurima turba civitatem Hierosolymam ascendens, infidelitate illorum qui vestimenta sua in via straverunt occisa, ubi quod promiserat illis per miracula reddidit, quibus per sponsam suam proditus fuerat. Et in illo fervore sponsam suam deseruit, cum domum ejus desertam derelinqui praenuntiavit. Sed pater sponsae illius, videlicet diabolica seductio; alii viro, id est infidelitati eam conjunxit. Tunc Filius Dei astutas vulpes, scilicet apostolos emisit, qui igne sancti Spiritus segetes inimicorum suorum combusserunt, id est qui legalia praecepta ad

spiritualem intellectum verterunt, ita Synagoga cum patre suo combusta, scilicet perversa infidelitate Synagogae eversa. Deinde magnis signis et stupendis miraculis incredulos occidit; ita quod omnes multo stupore contremuerunt, cum dicerent se timere Romanos venire, et locum et gentem ipsorum tollere. Quapropter concilium suum congregaverunt ut illum perderent, sed ipse abscondit se in monte, in oratione cum diceret ut, si fieri posset, calix ille ab eo transiret. Sed Judas Iscariothes prodidit eum, tradens eum in manus saevissimas inimicorum suorum. Et ipse vim fortudinis suae abscondit, quam in crine, id est in patre suo habuit; quae omni populo ignota est, nisi quantum in fide capitur, veluti et capilli in capite hominis videntur. Postea cum pati voluit vim fortitudinis suae ostendit, videlicet mandibulam asini tollens cum filiabus Hierusalem diceret, ne super eum sed super se ipsas flerent; ita illas occidens, scilicet terrorem futurorum malorum eis verissime praedicens. Et sic in cruce fatigato cum sitiret, fons verae fidei de gentili populo emanavit; de quo ipse bibens non erubuit, dicens etiam quod sic consummatum esset. Unde cum spiritum emisit, in gehennam, videlicet ad mulierem meretricem postea descendit, inimicis suis eum obsidentibus, cum custodes ad sepulcrum ipsius ponerent, sed ipse a morte resurgens, cum duabus portis, id est cum specialibus electis suis, et cum communi populo quos ex inferno liberavit, coeleste regnum petivit. Sed sic pulcherrima sponsa, scilicet Ecclesia, ipsi conjuncta, diligentissime ab eo quaesivit quomodo fortitudinem ipsius cognoscere posset. Ipse autem vires suas ei non repente, sed paulatim et cum discretione aperuit. Quomodo.

Cum primum catholicam fidem percepissent in veteri lege et in nova, usque ad perfectam correctionem putabant se quidam illorum debere ambulare, quae ligatura humentium nervorum sed nondum perfectam siccitatem habentium erat. Unde Ecclesia rudis adhuc, multis turbis dicebat: Haec est fortitudo sponsi mei. Et populus haec audiens, volebat repentino motu Deum in auditu verborum tantum colere, et non in significatione Spiritus sancti conversari. Sed ita fortitudo ejus cognita non est. Deinde virginitas velut novi funes qui nunquam in opere fuerunt, sicut et virginitas ante non est gloriose habita; nobiliter erecta est, quae ligatura Filium Dei fortiter quidem tetigit, sed tamen eum plene non ostendit. Sed Ecclesia se sursum erigens dicebat: O vos, amici mei, hae maximae virtutes sponsi mei sunt. Et subito in magno strepitu multus populus super eum ruit, dicens: Nos in maximis viribus ejus, ipsum cepimus. Sed nec sic vires ejus manifestatae sunt. Postea in septem donis Spiritus sancti velut in septem crinibus illius Ecclesia solidata est, ipsis forti clavo in firmamento apostolicorum praedicatorum infixis. Unde reti fidei hoc modo contexto, Ecclesia clamabat: O quam fortis sponsus meus in septem crinibus suis est. Et omnes populi illam audientes, in eum irruerunt, putantes ipsum majores vires non habere. Sed et hoc modo non est agnita fortitudo ipsius. Dehinc multas lacrymas Ecclesia fudit; quia fortitudinem sanctae Trinitatis ignoravit, dicens humanitatem Filii Dei se quidem vidisse, sed divinitatem ipsius nondum perfecte intellexisse. Unde ipse commotus in dilecto suo Joanne secreta sanctae Trinitatis quantum homini licitum erat scire: in honore Patris et in ardore Spiritus sancti manifestavit. Et ita in gremium sponsae suae caput suum reclinans: ibi usque ad maxima schismata quae in filio perditionis futura sunt,

requiescet; ibi fortitudo ejus abrasis crinibus ipsius abscindetur: cum homines in tempore illo magis filium perditionis, quam ipsum sequi studebunt dicentes: Quid est, o Deus, quod talia et tanta miracula videmus? Et ita fortitudo ipsius dilinitur, cum jam vera fides in caecitate infidelitatis obnubilari videtur. Sed vires ejus resurgent, cum Enoch et Elias apparuerint. Quapropter superbiam et praesumptionem fortiter concutiens, filium perditionis cum omnibus diabolicis artibus et caeteris vitiis ejus dejiciet, multoque durius diabolica vitia conteret, cum jam Ecclesia cum Christiano nomine de praesenti et temporali saeculo ad aeterna transibit, quam antea fecerit cum adhuc divinus cultus in mundo temporaliter vigeret. Quid hoc? Quia cum jam saeculum finem accipiet, tunc et diabolicae persecutiones et virtutum fortissimae operationes, in hominibus etiam temporaliter cessabunt. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet: hic in ardente amore speculi mei, ad verba haec anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO DUODECIMA.

SUMMARIUM.---*Quod in novissimo tempore mundus multis calamitatibus ut homo in hora mortis dissolvitur. Quod omnes creaturae repente commoventur et quidquid in aere vel in aqua vel in terra mortale est vitam reddit et quod foeditatis est in eis evanescet. Quod corpora mortuorum ubicunque fuerint in integritate corporis et sexus sui resurgunt. De signatis et non signatis resurgentium. Quod Filius cui Pater*

potestatem dedit judicium facere, in forma humanitatis ad judicium veniet. Evangelium de eodem. Quod signati obviam justo judici non in difficultate celeriter rapiuntur et opera eorum apparebunt. Quod omnes flores: patriarchae, prophetae, apostoli, martyres, confessores, virgines, et monachi et alii praepositi fulgebunt. Quod coeli interim laudes suas in silentio continent cum Filius sententiam judicialem proferet conscientia singulorum aperta. De bonis et malis qui judicandi sunt. De infidelibus qui jam judicati ad judicium non perveniunt. Quod finito judicio, maxima quies tranquillitatis exoritur. Quod electos gloria aeternitatis cum magnis laudibus recipit, sed reprobos infernus magno ululatu absorbet. Evangelium de eodem. Quomodo elementa, et sol, et luna, et stellae, finito judicio in melius mutantur et nox non erit. Verba Joannis de eodem.

Post haec vidi et ecce omnia elementa et omnes creaturae diro motu concussa sunt: ignis, aer, et aqua eruperunt, et terram moveri fecerunt, fulgura et tonitrua concrepuerunt, montes et silvae ceciderunt: ita ut omne quod mortale erat vitam exhalaret. Et omnia elementa purgata sunt, ita ut quidquid in eis sordidum fuerat, tali modo evanesceret, ut amplius non appareret. Et audivi vocem maximo clamore per totum orbem terrarum vociferantem et dicentem: O vos, filii hominum, qui in terra jacetis, surgite omnes. Et ecce omnia ossa hominum in quocunque loco terrarum erant, velut in uno momento congregata, et sua carne obtecta sunt, et omnes homines integris membris et corporibus suis in sexu suo surrexerunt: boni in claritate fulgentes, et mali in nigredine apparentes, ita ut et opus cujusque in ipso aperte videretur. Et quidam ex eis in fide signati erant, quidam autem non, ita ut signatorum

illorum alii ante faciem suam velut aureum fulgorem, alii velut umbram haberent quod ipsorum signum erat. Sed subito ab oriente maxima coruscatio effulsit: et ibi in nube Filium hominis eo vultu quo in mundo fuerat, nudatis et apertis vulneribus cum angelicis choris advenientem vidi, et supra sedem flammantis sed non ardentis throni sedentem, et sub se hanc maximam tempestatem purgationis mundi habentem. Et qui signati erant obviam ei in aere quasi in turbine rapti sunt, ubi et prius splendorem illum qui secretum superni Creatoris designat videram; bonis scilicet a malis ibi separatis. Sed ipse blanda voce quemadmodum evangelium manifestat, justos coelesti regno beatificavit, ac terribili voce injustos infernalibus poenis ut etiam scriptum est, deputavit; nulla tamen alia inquisitione vel responsione de operibus eorum, nisi quemadmodum evangelica vox ostendit, ibi facta; quoniam opus cujusque sive bonum sive malum esset, in ipso manifeste apparuit. Qui autem signati non erant a longe in parte aquilonis cum diabolica turba stabant, nec ad judicium hoc pervenerunt; sed tamen haec omnia velut in turbine videntes, finem judicii exspectabant, et intra se amaros gemitus edebant. Et sic judicio peracto, fulgura, et tonitrua, et venti ac tempestates cessabant; et quidquid in elementis transitorium erat, subito evanuit et maxima tranquillitas facta est. Tunc electi super splendorem solis repente splendidi effecti: cum Filio Dei, et cum beatis agminibus angelorum in gaudio magno coelestia petebant, reprobis cum diabolo et angelis ejus ad loca infernalia cum magno ululatu tendentibus. Et sic coelum electos recepit, et infernus reprobos absorbuit. Sed subito tanta gaudia et tantae laudes in coelestibus, et tanta tristitia ac tanti ululatus in abyssi lacu exorti sunt, ultra etiam quam humanus sensus effari

possit. Et mox omnia elementa in maxima serenitate resplenduerunt, veluti eis nigerrima cutis abstracta fuisset; ita quod nec ignis fervorem, nec aer spissitudinem, nec aqua aestum, nec terra fragilitatem amplius ullam haberent. Sol quoque, luna et stellae, velut plurimus ornatus in firmamento, multo splendore et decore rutilabant: et sine motu circuitionis fixa manebant, ita quod ultra diem et noctem non discernebant. Et ita nox non erat, sed dies. Et finitum est. Iterumque audivi vocem de coelo mibi dicentem: Haec mysteria novissima tempora ostendunt: in quibus temporalia tempora, in aeternitatem coruscationis illius quae sine fine est transmutabuntur. Novissima enim tempora multis periculis fatigabuntur, et occasus mundi variis signis demonstrabitur. Nam ut vides, in ipso novissimo die totus orbis terrarum terroribus concutietur, et tempestatibus quassabitur: ita ut quidquid in eo caducum et mortale est, his calamitatibus finiatur; quia tunc cursu mundi completo, ipse amplius durare non poterit, sed secundum divinam dispositionem consummabitur. Sicut enim homo cum finiendus est, multis infirmitatibus praeventus dejicitur, ita quod etiam in ipsa hora mortis suae multo dolore dissolvitur; sic etiam finem mundi maximae adversitates praecurrent, et ipsum in fine suo diversis terroribus dissolvent, quoniam elementa terrores suos tunc ostendent; quia eos amplius exercere non poterunt.

Repentino et inopinato motu in hoc fine elementa relaxantur, omnes creaturae commoventur, ignis erumpit, aer solvitur, aqua effluit, terra concutitur, fulgura fervent, tonitrua concrepant, montes scinduntur, silvae ruunt, et quidquid in aere, vel in aqua, vel in terra mortale est vitam reddit. Ignis enim totum aerem movet, et aqua totam terram replet; et hoc

modo omnia purgantur, ut quidquid in mundo foeditatis est, ita evanescat, quasi non fuerit, velut sal diffluit cum in aquam immittitur. Sed divino praecepto, ut tibi monstratum est, ad resurgendum accepto, mortuorum ossa ubicunque fuerint suo loco velut in ictu oculi conjunguntur, et sua carne teguntur, nec ullo modo retardantur, sed sive ab igne, sive ab aqua, sive ab ave, sive a bestia, consumpta fuerint, citissime restituuntur; ita quod ea hoc modo terra reddit, velut sal ex aqua sudat, quia oculus meus omnia novit, nec quidquam me latere poterit. Ita omnes homines in anima et corpore, sine ulla contractione et abscisione membrorum suorum, sed in integritate et corporis et sexus sui, velut in ictu oculi resurgunt: electi fulgorem bonorum operum suorum habentes, et reprobi nigredinem infelicium actuum suorum portantes, ita quod ipsorum ibi opera non absconduntur, sed palam in ipsis apparebunt.

Et quidam ex eis in fide signati sunt, quidam autem non; ita ut fidem habentium, conscientiae per opera fidei in fulgore sapientiae fulgeant, aliorum vero in tenebrositate neglectus sui appareant, per quae aperte discernuntur, quoniam illi fidem in operibus impleverunt, isti autem eam in se ipsis exstinxerunt. Quidam autem signum fidei non habent; quia illi nec in veteri lege, nec in nova gratia cognitionem vivi et veri Dei habere voluerunt. Et tunc in claritate lucis aeternae, sed tamen in nube qua reprobis coelestis gloria abscondita est, Filius Dei in forma humanitatis et passionis suae quam in voluntate Patris pro salute humani generis passus est, ad judicandum ipsum humanum genus coelesti exercitu circumdatus adveniet; quoniam Pater ei hoc dedit, ut quia ipse in mundo visibiliter conversatus fuerat, quae visibilia mundi

sunt dijudicet, ut etiam ipse in Evangelio ostendit, dicens: *Et potestatem dedit ei judicium facere quia filius hominis est* **(Joan. V)**. Hoc tale est: Pater testificatur de Filio suo. Quid hoc? Pater potestatem dedit Filio; quoniam ipse semper cum Patre in divinitate manens, sed humanitatem de matre accipiens secundum quod homo est, accepit etiam a Patre, quod omnis creatura ipsum Dei Filium sentit, sicut et omnis creatura in creatione formae suae a Deo creata subsistit. Et ideo cuncta opera discernuntur a Filio in quacunque dignitate vel incurvatione sint: et secundum hoc quod collocanda sunt, ea collocat ut quia ipse homo palpabilis et visibilis in mundo fuit, etiam illa quae in mundo visibilia fuerunt secundum quod justum est discernat, videlicet in potestate judiciali terribilis injustis, sed blandus justis apparens; ipsos ita dijudicans, quod etiam purgationem suam elementa sentiant.

Tunc et qui signati sunt, obviam justo judici, non in difficultate sed in multa celeritate rapiuntur, ut quoniam ipsi fidem in Deum credentes habuerunt: etiam opera fidei in eis manifeste appareant, ubi et scientia Dei actus eorum et in bonis et in malis non ignorat, ut tibi monstratum est; ibi enim boni et mali separabuntur, quia et opera eorum dissimilia sunt. Nam ibi tam in malis quam in bonis certissime apparet quomodo vel in infantia, vel in pueritia, vel in juventute, vel in senectute, vel in decrepita aetate Deum quaesierint. Ibi etiam fulgent omnes flores Filii mei, videlicet patriarchae et prophetae qui ante incarnationem ipsius fuerunt, et apostoli qui cum eo in saeculo conversati sunt, ac martyres, confessores, virgines, viduae, qui omnes fideliter illum imitati sunt, et illi qui Ecclesiae meae tam in saecularibus quam in

spiritualibus praepositi fuerunt, nec non anachoretae et monachi, qui in castigatione et mortificatione carnis suae propter nomen Filii mei se viles fecerunt, quod et in vestitu suo, cum magna humilitate et charitate angelicum ordinem imitantes, ostenderunt. Sed qui me ideo in contemplativa vita quaerunt, quia dicunt haec vita gloriosior est quam illa, ante me quasi nihilum est; sed qui me quaerit in humilitate in ea conversatione quae inspiratione Spiritus sancti data est, hunc in coelesti patria in prioribus locis exaltabo.

Deinde coeli laudes suas iterum in silentio continent, cum Filius Dei judicialem sententiam et ad justos et ad injustos profert: auscultantes cum reverentia honoris, quomodo illos dijudicet cum blande justis superna gaudia tribuit, et cum terribiliter injustos ad infernales poenas mittit. Sed ibi nec excusationes nec interrogatio operationum suarum major erit; quam quod ibi conscientiae hominum et bonorum et malorum nudae et apertae sunt. Justi autem qui ibi verba aequissimi judicis percipiunt, plurima quidem opera justitiae fecerunt; sed tamen ea in plenitudine perfectionis dum in saeculo viverent non habuerunt, unde et nunc in eis dijudicandi sunt. Injusti vero qui judicialem severitatem ibi in se sentiunt; mala quidem facta perpetraverunt, sed tamen ea non in ignorantia divinae majestatis quod est in iniquitate praejudicatae damnationis infidelitatis egerunt, et ideo sententiam ipsius judicis ibi non effugient, quoniam omnia aequo pondere ponderanda sunt. Illi autem qui in fide signati non sunt, quoniam ipsi in Deum non crediderunt; in parte aquilonis, id est perditionis cum diabolica turba interim tardant, nec ad hoc judicium perveniunt; sed tamen illud in obumbratione videntes, finemque ejus praestolantes intra se multum

gemunt; quoniam ipsi in infidelitate perdurantes, verum Deum non cognoverunt, quia ipsi nec ante baptismum vivum Deum in Veteri Testamento coluerunt, nec sub Evangelio remedium baptismatis susceperunt; sed in maledictione casus Adae perseveraverunt, damnationis poenas habentes. Unde et in infidelitate scelerum suorum jam judicati inveniuntur. Sicque judicio finito, terrores elementorum, et fulgura, tonitrua, et venti in tempestatibus cessant, et omne quod caducum et transitorium est dilabitur, nec amplius apparebit, velut nix esse desinit quae a calore solis liquescit, maxima quiete tranquillitatis divina dispensatione ita exorta. Et sic electi splendorem aeternitatis habentes, una cum capite suo, scilicet Filio meo, et cum glorioso coelesti exercitu in magna gloria coelestia gaudia petunt: et reprobi una cum diabolo et cum angelis ejus ad aeterna supplicia in multa contritione tendunt ubi aeternam mortem sibi praeparatam aeternaliter vident; quia magis concupiscentias suas quam praecepta mea secuti sunt. Et sic coelum electos in gloriam aeternitatis recipit, quoniam ipsi dominatorem coelorum dilexerunt, et infernus reprobos absorbet, quia diabolum non adjecerunt, ita omnium gaudiorum tantis laudibus in coelesti gloria resonantibus, et omnium gemituum tantis ululatibus in inferno exortis, ultra quam humanus intellectus capere valeat; quoniam illi vitam aeternam possident, et isti mortem aeternam habent, quemadmodum in Evangelio Filius meus loquitur, dicens: *Et ibunt hi in supplicium aeternum, justi autem in vitam aeternam.* **(Matth. XXV.)** Hoc tale est: Qui in lenocinio omnium malorum fetent, nec sitiunt quod justum est haurire in summa bonitate: per iter infidelitatis et nequitiae suae in poenas aeternae perditionis dimerguntur, secundum opera sua infernalia tormenta recipientes. Aedificatores vero

coruscationis coelestis Hierusalem qui portis filiae Sion fideliler instant, fulgebunt in luce vitae aeternae: quam castissima virgo in fecunditate virginitatis suae credentibus mirabiliter attulit.

Et ut vides elementa in maxima claritate et pulchritudine his omnibus pactis fulgebunt: omni videlicet impedimento nigredinis et sordis ablato. Nam ignis sine fervore tunc ut aurora rutilabit, et aer absque spissitudine purissimus fulgebit, et aqua sine impetu effusionis et submersionis perspicua et lenis stabit, et terra absque omni fragilitate et inaequalitate fortissima et planissima apparebit, his omnibus in magnam tranquillitatem ac pulchritudinem translatis. Sed et sol et luna ac stellae, velut pretiosissimi lapides in auro, ita etiam in firmamento multa claritate et maximo fulgore rutilabunt, nec ultra inquietudinem circumvolutionis suae ad diem discernendum a nocte habebunt, quia finito mundo jam in immutabilitate sunt; itaque et nullae tenebrae noctis amodo apparebunt, quoniam tunc dies indeficiens est, ut etiam Joannes dilectus meus testatur dicens: *Et nox ultra non erit, et non egebunt lumine lucernae, neque solis: quoniam Dominus Deus illuminabit illos* **(Apoc. XXII)**. Hoc tale est: Qui thesaurum habet, eum interdum subtrahit, interdum etiam emittit: sicut et nox lumen celat, et ut dies tenebras fugat, homini lumen afferens. Ita non erit in immutatione temporum, quia tunc noctis umbra fugabitur, itaque tenebrae noctis amodo non apparebunt, quia etiam et mutatio illa, jam non egebit lumine illo, quod sibi homines incendunt umbras tenebrarum expellentes. Nec etiam mutabilitatem sol tunc amplectetur, qui modo continet tempora quae in umbra habentur; quoniam tunc dies sine ulla mutatione erit, quia tunc

etiam dominator omnium claritate divinitatis suae quam nulla mutabilitas offuscat, illuminat eos qui in saeculo tenebras sua gratia effugerunt. Qui autem acutas aures interioris intellectus habet, hic in ardente amore speculi mei, ad verba haec anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat.

VISIO TERTIADECIMA.

SUMMARIUM.---*Symphonia de sancta Maria. De novem ordinibus supernorum spirituum. De patriarchis et prophetis. De apostolis. De martyribus. De confessoribus. De virginibus. Vox harmoniae in querelis de revocatis ad eosdem gradus. In hortatione virtutum et in contradictione diabolicarum artium. Quod de ineffabili gratia sua, corde et ore Deus incessabiliter laudandus est. Quod symphonia in unanimitate et concordia proferenda est. Quod verbum corpus, symphonia autem spiritum, et harmonia divinitatem, verbum vero humanitatem Filii designat. Quod per symphoniam rationalitatis, torpens anima excitatur ad vigilandum. Quod symphonia dura corda emollit et humorem compunctionis inducit et Spiritum sanctum advocat. Quod fidelis omni devotione incessanter jubilare debet. Verba David de eadem re.*

Deinde vidi lucidissimum aerem, in quo audivi in omnibus praedictis significationibus mirabili modo diversum genus musicorum in laudibus civium supernorum gaudiorum, in via veritatis fortiter perseverantium, ac in querelis revocatorum ad laudes eorumdem gaudiorum et in exhortatione virtutum se

exhortantium ad salutem populorum, quibus diabolicae insidiae repugnant; sed ipsae virtutes eas opprimunt, ita tamen quod sic fideles homines tandem a peccatis ad superna per poenitentiam transeunt. Et sonus ille ut vox multitudinis in laudibus de supernis gradibus in harmonia symphonizans, sic dicebat: O splendidissima gemma, screnum decus solis tibi infusum est, fons saliens de corde Patris, qui est unicum Verbum ejus per quod creavit mundi primam materiam; quam Eva turbavit: hoc verbum fabricavit in te hominem, et es illa lucida gemma, a qua ipsum verbum eduxit omnes virtutes, quemadmodum in prima materia omnes protulit creaturas. O tu suavissima virga frondens de stirpe Jesse, o quam magna virtus est quod divinitas in pulcherrimam filiam aspexit, sicut aquila in solem oculum suum figit, cum supernus Pater claritatem virginis attendit, quando verbum suum in ipsa incarnari voluit. Nam in mystico mysterio Dei illustrata mente virginis, mirabiliter clarus flos ex ipsa virgine prodiit. Et iterum dixit: o gloriosissima lux vivens, angeli qui infra divinitatem divinos oculos cum mystica obscuritate omnis creaturae aspicitis in ardentibus desideriis, unde nunquam potestis satiari! O quam gloriosa gaudia illa vestra habet forma, quae in vobis est intacta ab omni pravo opere, quod primum ortum est in vestro socio perdito angelo, qui volare voluit supra intrinsecus latens pinnaculum Dei. Unde ipse tortuosus demersus est in ruinam, sed ipsius instrumenta casus suggestionis ejus concilium facturae digiti Dei instituit. Nam, o vos angeli, qui custoditis populos, quorum forma fulget in facie vestra, et o vos archangeli, qui animas justorum suscipitis, et vos virtutes, potestates, principatus, dominationes, et throni, qui estis computati in quintum secretum numerum, et o vos cherubim et seraphim, sigillum

secretorum Dei, sit laus vobis, qui loculum antiqui cordis in fonte aspicitis. Videtis enim interiorem vim Patris, quae de corde illius spirat quasi facies. Itemque dicebat: O spectabiles viri qui pertransistis occulta aspicientes per oculos spiritus, et annuntiantes in lucida umbra acutam et viventem lucem in virga geminantem, quae sola floruit de introitu radicantis luminis, vos antiqui sancti praedixistis salvationem exsulum animarum quae immersae fuerant morti, qui circuistis ut rotae, mirabiliter loquentes mystica montis qui coelum tangit pertransiens ungendo multas aquas, cum etiam inter vos surrexit lucida lucerna, quae ipsum montem praecurrens illuminat. O vos felices radices, cum quibus opus miraculorum et non opus criminum per torrens iter perspicuae umbrae plantatum est! et o tu ruminans ignea vox praecurrens limantem lapidem subvertentem abyssum, gaudete in capite vestro. Gaudete in illo, quem non viderunt in terris multi, qui ipsum ardenter vocaverunt. Et iterum dixit: O cohors militiae floris virgae non spinatae, tu sonus orbis terrae circuiens regiones insanorum sensuum, epulantium cum porcis, quos expugnasti per infusum adjutorem ponentis radices in tabernacula pleni operis verbi Patris, tu etiam nobilis es gens Salvatoris, intrans viam regenerationis aquae per agnum, qui te misit in gladio inter saevissimos canes, qui suam gloriam destruxerunt in operibus digitorum suorum, statuentes non manufactum in subjectionem manuum suarum, in qua non invenerunt eum. Nam, o lucidissima apostolorum turba, surgens in vera agnitione et aperiens clausuram magisterii diaboli, abluendo captivos in fonte viventis aquae, tu es clarissima lux in nigerrimis tenebris, fortissimumque genus columnarum sponsam Agni sustentans, in omnibus ornamentis ipsius, per cujus gaudium, ipsa mater et virgo

prima est vexillifera. Agnus enim immaculatus est sponsus: et sponsa ejus immaculata. Itemque dicebat:

O victoriosissimi triumphatores, qui in effusione sanguinis vestri salutantes aedificationem Ecclesiae intrastis sanguinem Agni, epulantes cum vitulo occiso! O quam magnam mercedem habetis, quia corpora vestra viventes despexistis, imitantes agnum Dei, ornantes poenam ejus, in qua vos introduxit in restaurationem haereditatis. Vos flores rosarum qui in effusione sanguinis vestri beati estis in maximis gaudiis, redolentibus et sudantibus in emptione quae fluxit de interiori mente consilii, manentibus ante aevum in illo, in quo non erat constitutio, a capite sit honor in consortio vestro: qui estis instrumentum Ecclesiae, et qui in vulneribus vestri sanguinis undastis abunde. Et iterum dixit: O successores fortissimi leonis, inter templum et altare dominantes in ministratione ejus, sicut angeli sonant in laudibus, et sicut adsunt populis in adjutorio, vos estis inter illos qui haec faciunt semper in officio Agni curam habentes. O vos imitatores excelsae personae in pretiosissima et gloriosissima significatione, o quam magnus est vester ornatus, ubi homo procedit solvens et stringens in Deo pigros et peregrinos, etiam ornans candidos et nigros, et magna onera remittens. Nam et angelici ordinis officia habetis: et fortissima fundamenta praescitis ubicunque constituenda sunt, unde magnus est vester honor. Itemque dicebat: O pulchrae facies Deum aspicientes, et in aurora aedificantes. O beatae virgines, quam nobiles estis, in quibus rex se consideravit, cum in vobis omnia coelestia ornamenta praesignavit, ubi etiam suavissimus hortus estis in omnibus ornamentis redolentes. O nobilissima viriditas quae radicas in sole et quae in candida

serenitate luces in rota, quam nulla terrena excellentia comprehendit: tu circumdata es amplexibus divinorum mysteriorum. Tu rubes ut aurora, et ardes ut solis flamma. Et iterum sonus ille, ut vox multitudinis in querelis de revocandis ad eosdem gradus in harmonia, sic querebatur, dicens: O plangens vox est haec maximi doloris. Ah! ah! quaedam mirabilis victoria in mirabili desiderio Dei surrexit; in qua delectatio carpis se latenter abscondit. Heu! heu! ubi voluntas crimina nescivit, et ubi desiderium hominis lasciviam fugit, quia tam pauci ad te veniunt. Luge, luge ergo in his innocentia; quae in pudore bono integritatem non amisisti, et quae avaritiam gutturis antiqui serpentis ibi non devorasti, quia tam negligenter homines te attendunt. O vivens fons, quam magna est suavitas tua, qui faciem istorum in te non amisisti; sed acute praevidisti quomodo eos de angelico casu abstraheres, qui se aestimabant illud habere, quod non licet sic stare. Unde: Gaude, filia Sion, quia Deus tibi multos reddit, quos serpens de te abscindere voluit, qui nunc in majori luce fulgent quam prius illorum causa fuisset. Vivens enim lux de his dicit: Tortuosum serpentem scandalizavi in sua suggestione, quae non ita plena fuerat sicut ille existimabat. Unde juravi per me ipsum, quod in his causis feci amplius et amplius, quam in eis. O serpens tuum gaudium proderet, quia in tua suggestione amputavi: quod nunquam inventum est in tua saevitia, o turpissime illusor.

Itemque sonus ille, ut vox multitudinis in exhortatione virtutum in adjutorium hominum, et in contradictione repugnantium diabolicarum artium, virtutibus vitia superantibus, et hominibus tandem divina inspiratione ad poenitentiam redeuntibus, in harmonia sic clamabat: Nos

virtutes in Deo sumus, et in Deo manemus: Regi regum militamus, et malum a bono separamus. Nam in primo agone apparuimus, ubi victrices exstitimus: dum ille corruit, qui super se volare voluit. Ergo et nunc militemus, illis qui nos invocant subvenientes, et diabolicas artes calcantes: et eos qui nos imitari voluerint ad beatas mansiones perducentes.

QUERELAE ANIMARUM IN CARNE POSITARUM. O nos peregrinae sumus. Quid fecimus, ad peccata deviantes? Filiae regis esse debuimus, sed in umbram peccatorum cecidimus. O vivens sol, porta nos in humeris tuis in justissimam haereditatem, quam in Adam perdidimus. O Rex regum, in tuo praelio pugnamus.

INVOCATIO FIDELIS ANIMAE. O dulcis divinitas, et o suavis vita, in qua perferam vestem praeclaram, illud accipiens quod perdidi in prima apparitione: ad te suspiro, et omnes virtutes invoco.

RESPONSUM VIRTUTUM. O felix anima et o dulcis creatura Dei, quae aedificata es in profunda altitudine sapientiae Dei, multum amas.

FIDELIS ANIMA. O libenter veniam ad vos, ut praebeatis mihi osculum cordis.

VIRTUTES. Nos debemus militare tecum, o filia regis.

FID. A. O gravis labor et o durum pondus quod sustineo in veste hujus vitae, quia nimis grave mihi est contra carnem pugnare.

VIRT. O anima voluntate Dei constituta, et o felix instrumentum: quare tam debilis es contra hoc, quod Deus contrivit in virginea natura? Tu debes in nobis superare diabolum.

FID. A. Succurrite, me adjuvando, ut valeam consistere.

SCIENTIA DEI. Vide quid illud sit quo es induta, filia salvationis, et esto stabilis et nunquam cades.

FID. A. O nescio quid faciam, aut ubi fugiam? O vae mihi non possum perficere id quo sum induta! Certe illud volo abjicere.

VIRT. O infelix conscientia, o misera anima; quare abscondis faciem tuam coram tuo Creatore?

SCIENTIA DEI. Tu nescis, nec vides, nec sapis illum qui te constituit.

FID. A. Deus creavit mundum, non facio illi injuriam si volo uti illo.

DIABOLUS. Fatua, fatua, quid prodest tibi laborare? Respice mundum et amplectetur te magno honore.

VIRT. Heu! heu! nos virtutes plangamus et lugeamus, quia ovis Domini fugit vitam.

HUMILITAS. Ego humilitas, regina virtutum, dico: Venite ad me, omnes virtutes, et enutriam vos ad requirendam perditam drachmam et ad eam coronandam in perseverantia felicem.

VIRT. O gloriosa regina et o suavissima mediatrix, libenter veniemus.

HUMIL. Ideo dilectissimae filiae, teneo vos in regali thalamo. O filiae Israel, sub arbore suscitavit vos Deus, unde in hoc tempore recordamini plantationis ejus. Gaudete ergo, filiae Sion.

DIABOLUS. Quae est haec potestas, quod nullus sit praeter Deum? Ego autem dico: Qui voluerit me et voluntatem meam sequi, dabo illi omnia; tu vero cum tuis sequacibus nihil habes quod dare possis, quia etiam vos omnes nescitis quid sitis.

HUMIL. Ego cum meis sodalibus bene scio quod tu es ille antiquus draco, qui super summum volare voluisti, sed ipse Deus in profundum te praecipitavit abyssi.

VIRT. Nos autem omnes in excelsis habitamus.

FID. A. O vos regales virtutes, quam speciosae et quam fulgentes estis in summo sole, et quam dulcis est vestra mansio; et ideo o vae mihi, quia a vobis fugi.

VIRT. O fugitiva, veni, veni ad nos, et Deus suscipiet te.

FID. A. Ah! ah! fervens delectatio absorbuit me in peccatis, et ideo ad vos non ausa sum intrare.

VIRT. Noli timere nec fugere, quia pastor bonus quaerit in te perditam ovem suam.

FID. A. Nunc est mihi necesse ut suscipiatis me, quoniam in vulneribus feteo, quibus antiquus serpens me contaminavit.

VIRT. Curre ad nos, et sequere vestigia illa, in quibus nunquam cades in societate nostra, et Deus curabit te.

FID. A. Ego peccatrix quae fugi vitam plena ulceribus veniam ad vos, ut praebeatis mihi scutum redemptionis.

VIRT. O anima fugitiva, esto robusta, et indue te arma lucis.

FID. A. O omnis militia reginae virtutum, et o vos candida lilia ejus cum rosea purpura, inclinate vos ad me, quia peregrina a vobis exsulavi, et adjuvate me, ut in sanguine Filii Dei possim resurgere. Et o vera medicina humilitas, praebe mihi auxilium; quia superbia in multis vitiis multas cicatrices mihi imponens vulneravit me. Nunc fugio ad te, et ideo suscipe me.

HUMIL. O omnes virtutes, suscipite lugentem peccatricem in suis cicatricibus propter vulnera Christi, et perducite eam ad me.

VIRT. Volumus te reducere, et nolumus te deserere, et omnis coelestis militia gaudet super te: ergo decet nos in symphonia sonare.

HUMIL. O misera filia, volo te amplecti, quia magnus medicus dura et amara vulnera propter te passus est.

DIABOLUS. Quae es, aut unde venis? Tu amplexata es me, et ego foras eduxi te; sed nunc in reversione tua confundis me, ego autem pugna mea dejiciam te.

FID. A. Ego omnes vias tuas malas esse cognovi, et ideo fugi a te; modo autem, o illusor, pugno contra te.

FID. A. Unde tuo regina humilitas, tuo medicamine adjuva me.

HUMIL. O victoria quae eumdem in coelo superasti, curre cum sodalibus tuis et omnes ligate diabolum hunc.

VICTORIA AD VIRTUTES. O fortissimae et gloriosissimae milites, venite et adjuvate me istum fallacem vincere.

VIRT. O dulcissima bellatrix in torrente fonte qui absorbuit lupum rapacem, o gloriosa coronata nos libenter militamus tecum contra illusorem animarum.

HUMIL. Ligate ergo illum, o virtutes praeclarae!

VIRT. O regina nostra, tibi parebimus, et praecepta tua in omnibus adimplebimus.

VICTORIA. Gaudete, o sociae, quia antiquus serpens ligatus est.

VIRT. Laus tibi, Christe, rex angelorum. O Deus, quis es tu qui in te ipso hoc magnum consilium habuisti, quo destruxisti infernalem haustum in publicanis et peccatoribus; qui nunc lucent in superna bonitate; unde, o rex, laus tibi sit. O Pater omnipotens ex te fluit fons in igneo ardore, perduc filios tuos in rectum ventum velorum aquarum, ita ut et nos eos hoc modo perducamus in coelestem Hierusalem. Et voces istae erant ut vox multitudinis, cum multitudo voces suas in altum extollit. Et sonus earum ita me pertransivit quod eas absque difficultate tarditatis intellexi. Audivique vocem ex eodem lucido aere, dicentem mihi: Laudes superno Creatori incessabili voce cordis et oris dandae sunt: cum ipse non

solum stantes et erectos, sed etiam cadentes et curvatos in supernis sedibus sua gratia collocat. Unde vides, o homo, lucidissimum aerem: candorem gaudii supernorum civium designantem, in quo audio in omnibus praedictis significationibus, mirabili modo diversum genus musicorum, in laudibus civium supernorum gaudiorum, in via veritatis fortiter perseverantium, ac in querelis revocatorum ad laudes eorumdem gaudiorum; quoniam ut aer comprehendit et sustinet ea quae sub coelo sunt, ita ut audis in omnibus praemonstratis tibi mirabilibus Dei, suavis et dulcis symphonia sonat in gaudio, miracula electorum in superna civitate existentium, et in Deo suavi devotione persistentium; ac in querelis incurvationem illorum quos antiquus serpens perdere tentat, quos tamen divina virtus ad societatem beatorum gaudiorum fortiter perducit: proferens in eis illa mysteria, quae humanis mentibus ad terram inclinatis sunt incognita, et in exhortatone virtutum se exhortantium ad salutem populorum quibus diabolicae insidiae repugnant, sed ipsae virtutes eas opprimunt, ita tamen quod sic fideles homines tandem a peccatis ad superna per poenitentiam transeunt; quoniam ibi virtutes in mentibus fidelium, ad redemptionem ipsorum vitiis resistunt, quibus diabolico afflatu fatigantur; sed eis fortissima fortitudine superatis homines in peccatis prolapsi, divino nutu ad poenitentiam revertuntur, cum perquirunt et deflent anteriora facta, et cum considerant et cavent posteriora.

Quapropter et sonus ille ut vox multitudinis in laudibus de supernis gradibus in harmonia symphonizat, quia symphonia in unanimitate et in concordia gloriam et honorem coelestium civium ruminat, ita quod et ipsa hoc sursum tollit quod

verbum palam profert. Sic et verbum corpus designat, symphonia vero spiritum manifestat, quoniam et coelestis harmonia divinitatem denuntiat, et verbum humanitatem Filii Dei propalat. Et ut potestas Dei ubique volans omnia circuit, nec ei ullum obstaculum re istit, ita et rationalitas hominis magnam vim habet in vivis vocibus sonare, et torpentes animas ad vigilantiam in symphonia excitare. Quod et David in symphonia prophetiae suae probat, et Jeremias lamentabili voce in planctu suo ostendit. Ita et tu, o homo, quae es paupercula et fragilis natura, audis in symphonia sonum de igneo ardore virginalis pudoris, in amplexibus verborum florentis virgae, et sonum de acumine viventium luminum in superna civitate lucentium, et sonum de prophetia profundorum sermonum, et sonum de dilatatione apostolatus mirabilium verborum, et sonum de effusione sanguinis fideliter se offerentium, et sonum de sacerdotali officio secretorum, et sonum de virginali gradu in superna viredine florentium, quoniam superno Creatori fidelis creatura sua in voce exsultationis et laetitiae resultat, et grates frequentes ei impendit. Sed et sonum audis ut vocem multitudinis, in querelis revocatorum ad eosdem gradus in harmonia resonantem; quia symphonia non solum in unanimitate exsultationis, in via rectitudinis fortiter persistentium gaudet, sed etiam in concordia resuscitationis de via justitiae lapsorum, et tandem ad veram beatitudinem erectorum exsultat, quoniam et pastor bonus ovem quae perierat, cum gaudio reportavit ad gregem. Itemque ut audis, sonus ille ut vox multitudinis in exhortatione virtutum in adjutorium hominum, et in contradictione repugnantium diabolicarum artium, virtutibus vitia superantibus et hominibus tandem divina inspiratione ad poenitentiam redeuntibus in harmonia

clamat, quoniam dulcis complexio est in virtutibus fideles homines ad veram beatitudinem trahentibus, sed dira coacervatio est in vitiis diabolicarum insidiarum; non tamen ita ut virtutes vitia non superent; sed sic quod virtutes ea omnino debilitent, et sibi consentientes auxilio superni adjutorii ad aeternam retributionem per veram poenitentiam perducant, ut etiam in vocibus harmoniae earum tibi est demonstratum.

Nam et symphonia, dura corda emollit; et ipsis humorem compunctionis inducit, ac Spiritum sanctum advocat. Unde et voces istae quas audis, sunt ut vox multitudinis, cum multitudo voces suas in altum extollit; quia laudes jubilationum in simplicitate unanimitatis et charitatis prolatae, fideles ad unanimitatem illam ubi nulla discordia est perducunt, cum eos in terris positos, corde et ore ad supernam remunerationem suspirare faciunt. Et sonus earum ita pertransit te, quod eas absque difficultate tarditatis intelligis; quoniam ubi divina gratia operata fuerit omnem tenebrositatem obumbrationis aufert, illa pura et lucida faciens, quae carnalibus sensibus in infirmitate carnis obscura sunt.

Quapropter quisquis Deum fideliter intelligit, laudes indefessas et fideliter offerat eique fideli devotione incessanter jubilet, quemadmodum et David servus meus spiritu profunditatis et altitudinis a me perfusus, hortatur, dicens: *Laudate eum in sono tubae, laudate eum in psalterio et cithara. Laudate eum in tympano et choro, laudate eum in chordis et organo. Laudate eum in cymbalis bene sonantibus, laudate eum in cymbalis jubilationis; omnis spiritus laudet Dominum* **(Psal. CL)**. Hoc tale est: Vos qui Deum simplici

intentione et pura devotione scitis, adoratis et diligitis: *laudate eum in sono tubae,* id est in sensu rationalitatis, quia perdito angelo cum sibi consentientibus in perditionem cadente, agmina beatorum spirituum in veritate rationabiliter perstiterunt, Deoque fideli dilectione adhaeserunt. *Laudateque in psalterio* profundae devotionis, *et in cithara* melliflui canoris, quoniam tuba sonante psalterium, et psalterio canente cithara procedit, sicut et beatis angelis in amore veritatis perseverantibus, deinde homine creato prophetae in mirabilibus vocibus surrexerunt: quos apostoli in dulcissimis verbis subsecuti sunt. Et *laudate eum in tympano* mortificationis, *et in choro* exsultationis, quia post citharam tympanum, post tympanum chorus exsultat, quemadmodum apostolis verba salutis praedicantibus: martyres in honore Dei, in corporibus suis diversa supplicia sustinuerunt, ex quibus deinde sacerdotalis officii veraces doctores surrexerunt. *Laudateque eum in chordis* humanae redemptionis, *et in organo* divinae protectionis, quoniam choro exsultante voces chordarum, et organi se manifestant, sicut et veris doctoribus in officio beatitudinis veritatem ostendentibus: virgines processerunt, quae Dei Filium verum hominem velut in chordis amaverunt, et verum Deum velut in organo adoraverunt, cum ipsum verum hominem et verum Deum crediderunt. Quid hoc? Quia cum Filius Dei pro salute hominum carnem assumpsit, gloriam divinitatis non amisit. Unde et beatae virgines ipsum sibi sponsum eligentes, verum hominem in desponsatione, et verum Deum in castitate, ipsum fideli devotione apprehenderunt. Sed et *laudate eum in cymbalis bene sonantibus,* id est in iis assertionibus, quae bonum sonum in vero gaudio faciunt, cum homines in imis peccatorum

jacentes, ad supernam celsitudinem divina inspiratione compuncti, se sursum ab imis tollunt. *Laudateque eum in cymbalis jubilationis,* videlicet in assertionibus divinae laudis, ubi potentes virtutes victoriam fortissime facientes, vitia in hominibus opprimunt, et eos forti desiderio ad beatitudinem verae remunerationis in bonis perseverantes perducunt. Unde *omnis spiritus* qui benevolentiam habet credendi in Deum et honorandi eum, *laudet Dominum,* id est illum qui Dominus omnium est: quia justum est ut ille qui vitam desiderat eum qui vita est glorificet.

Et iterum audivi vocem ex praedicto lucido aere dicentem: O rex altissime! laus tibi sit, qui in simplici et in indocto homine facis haec. Sed et iterum vox de coelo vociferatione maxima clamabat, dicens: Audite et attendite, omnes qui supernam remunerationem et beatitudinem habere desideratis. O vos homines qui credula corda habetis, et supernam remunerationem exspectatis: sermones istos suscipite, et eos in interiora corda vestra ponite, nec admonitionem istam in visitatione vestra recusate. Nam ergo testificator veritatis, vivus et verus loquens et non tacens Deus, dico atque iterum dico: Quis mihi praevalere poterit? Qui hoc tentaverit, dejiciam eum. Unde homo montem non apprehendat, quem movere non poterit; sed in valle humilitatis subsistat. Sed quis transilit vias sine aqua? Ille qui se in turbinem ventilat, et qui fructus sine refectione dividit. Et quomodo tabernaculum meum ibi erit? Sed tabernaculum meum ibi est, ubi Spiritus sanctus irrigationem suam perfundit. Quid hoc? Ego in medio sum. Quomodo? Quicunque digne me apprehendit, hic nec in altitudinem, nec in profunditatem, nec in latitudinem incidet. Quid hoc? Quia ego sum charitas illa, quam nec flagrans

superbia dejicit, nec profundi casus perfringunt, nec latitudo malorum conterit. Nunquid non possum aedificare in altitudine scabelli solis? Fortes qui in vallibus fortitudinem suam ostendunt, me contemnunt; hebetes, in sonitu turbinum me abjiciunt; sapientes, cibum meum renuunt, et quisquis turrim secundum voluntatem suam sibi parat. Sed ego istos in parvo et pusillo confundam, sicut Goliath in puero dejeci, et sicut Holofernem in Judith superavi. Unde et quisquis mystica verba hujus libri recusaverit, arcum meum super eum extendam, et sagittis pharetrae meae eum transfigam, et coronam ejus de capite ipsius abjiciam atque eum illis similabo, qui in Oreb ceciderunt, quando contra me murmuraverunt. Sed et quicunque maledicta sua contra prophetiam istam protulerit, maledictio illa quam Isaac protulit, super eum veniet; et benedictione coelestis roris replebitur, qui eam amplexus fuerit, et qui eam in corde suo tenuerit, atque qui eam in vias planas produxerit. Et qui eam gustaverit, et in memoriam suam posuerit, fiet mons myrrhae, et thuris, et omnium aromatum et dilatatio multarum benedictionum, de benedictione in benedictionem ascendens sicut Abraham, atque nova nupta sponsa Agni sibi illum columnam in conspectu Dei copulabit; et umbra manus Domini illum proteget. Sed si quis haec verba digiti Dei temere absconderit, et ea per vesaniam suam minuerit, aut in alienum locum alicujus humani sensus causa abduxerit, et ita deriserit, ille reprobus erit, et digitus Dei conteret illum. Laudate, laudate ergo Deum, beata viscera, in omnibus iis miraculis, quae Deus constituit in molli forma speciei excelsi, quam ipse praevidit in prima apparitione costae viri illius, quem Deus de limo creavit. Qui autem acutas aures interioris

intellectus habet, hic in ardente amore speculi mei, ad verba haec anhelet, et ea in conscientia animi sui conscribat. Amen.